

แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

Ethnolinguistic Maps of Thailand

คณะผู้วิจัย

สุวิไล เพรมศรีรัตน์ หัวหน้าคณะ

สุจิตรลักษณ์ ดีพุ่ง

อภิญญา บัวสรวง

ไสกนา ศรีจำปา

อมร ทวีศักดิ์

เอกพงศ์ สุวรรณเกษร

อิสระ ชูศรี

มยุริ ถาวรพัฒน์

ประภาศรี คำสาด

ที่ปรึกษาด้านคอมพิวเตอร์

Mr. Philipp Dill

Mr. Greg Lyons

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

Ethnolinguistic Maps of Thailand

คณะผู้วิจัย

สุวีໄລ ເປົມຄຣີຕ່ານ໌ ທ້ວທ້າຄະນະ

สุจริตลักษณ์ ດີພດູງ	ເອກພັກ ສູວරະແກຍ່ງ
ອົກລູ້ນາ ນັວສຽງ	ອິສະຮະ ຫູ້ອີ
ໂສກනາ ຄຣີຈຳປາ	ມຢູ່ຮີ ດາວພັດນໍ້າ
ອມຮ ທົວສັກດີ	ປະກາຄີ ດຳສອາດ

ที่ปรึกษาด้านคอมพิวเตอร์

Mr. Philipp Dill

Mr. Greg Lyons

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ชื่อหนังสือ

แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

Ethnolinguistic Maps of Thailand

ปีที่พิมพ์ กันยายน 2547

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

เลขประจำหนังสือสามัญ ISBN 974-7103-58-3

ผู้จัดพิมพ์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สถานที่พิมพ์ โรงพิมพ์ครุสภากาดพร้าว

2249 ถนนลาดพร้าว

แขวงวังทองหลาง

เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้พิจารณาให้การสนับสนุนการวิจัยทางวัฒนธรรม เรื่อง แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย ด้วยตระหนักรถึงความสำคัญของภาษาในกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่มีอยู่ทั่วประเทศ การจัดทำแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ดังกล่าว ทำให้สามารถถอดรหัส ความหลากหลายของกลุ่มภาษาและการกระจายของกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาเดียวกันในประเทศไทย อันจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายภาษา วัฒนธรรม และการศึกษาบนฐานประชากรในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิทางภาษาและชาติพันธุ์ในระดับสากล นอกจากนี้ สามารถก่อให้เกิดความร่วมมือทางการวิจัยกับประเทศไทยที่มีภาษาและวัฒนธรรมเชื่อมโยงกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือทางวิชาการ การเมือง การปักครองกับประเทศไทย ต่างๆ เหล่านี้ในระดับภูมิภาคอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงได้จัดพิมพ์ผลงานวิจัยฉบับนี้ขึ้นเพื่อเผยแพร่ ข้อมูลให้เป็นที่รับทราบเป็นที่ก้างช้างและห่วงเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวิจัยเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์กับนักวิชาการ นักการศึกษา นักปักครอง ที่สนใจศึกษาด้านควำและพัฒนางานวิจัยทางวัฒนธรรมของชาติสืบต่อไป

(นางวีรศนา พงษ์พัสดุศรีกุล)

เลขานุการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ถ้อยແຄສນຂອງຄະະຜົວຈັຍ	ຄ
ນທຄ້ດຍ່ອ	ຈ
Abstract	ຊ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ກຸມີໍຫລັງຂອງການວິຈັຍ	1
1.2 ຈຸດປະສົງຄົ່ງ	2
1.3 ວິທີການສຶກຍາວິຈັຍ	2
บทที่ 2 ການໃຊ້ຄອມພິວເຕອຮົນການຈັດທຳແຜນທີ່ກາຍາຂອງชาຕີພັນຖຸໃນປະເທດໄທ	6
บทที่ 3 ຜົດຂອງການວິຈັຍ	15
3.1 ການກະຈາຍຂອງກຸ່ມກາຍາຕ່າງໆ ດາວພື້ນທີ່ທາງວັດນ໌ອຣມ	15
3.1.1 ການກະຈາຍຂອງກາຍາໃນຕະກູບກາຍາຕ່າງໆ ດາວລັກນະຄວາມສັນພັນທີ່ດ້ານການຮ່ວມເຂົ້າສ່າຍ	18
3.1.2 ການກະຈາຍຂອງກາຍາໃໝ່-ກາຍາຍ່ອຍ ດາວລັກນະຄວາມສັນພັນທີ່ດ້ານສັງຄົມ	31
3.1.3 ການກະຈາຍຂອງແຕ່ລະກຸ່ມກາຍາໃນປະເທດໄທ	36
3.2 ການກະຈາຍຂອງກຸ່ມກາຍາຕ່າງໆ ດາວພື້ນທີ່ທາງກຸມີບສຕົຮົງແລະການປົກກອງ	108
3.2.1 ການກະຈາຍຂອງກຸ່ມກາຍາຕ່າງໆ ໃນເບົດກາຄອືສານ	110
3.2.2 ການກະຈາຍຂອງກຸ່ມກາຍາຕ່າງໆ ໃນເບົດກາຄເໜືອ	134
3.2.3 ການກະຈາຍຂອງກຸ່ມກາຍາຕ່າງໆ ໃນເບົດກາຄກລາງ	155
3.2.4 ການກະຈາຍຂອງກຸ່ມກາຍາຕ່າງໆ ໃນເບົດກາຄໄຕ້	187
บทที่ 4 ສຽງແລະອົບປະກາຍ	205
ນຽນຄານຸກຮົມ	210
ກາຄົນວັກ	
ກາຄົນວັກ 1 ແບບສໍາວັດການໃຊ້ກາຍາທີ່ອັນດີນ	215
ກາຄົນວັກ 2 ກາຍາຂອງชาຕີພັນຖຸໃນແຕ່ລະຈັງຫວັດ	223

ถ้อยແຄລງຂອງຄນະຜູ້ວິຈີຍ

หนังสือเล่มนี้เป็นงานวิจัยเพื่อจัดทำแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย งานวิจัยนี้ใช้ความรู้สามด้านด้วยกัน คือ 1) ภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ (ethnolinguistics) เนื่องจากเป็นการศึกษาโดยใช้ภาษาพูดของกลุ่มน้ำด้วยกัน 2) วิทยาการด้านคอมพิวเตอร์ (computer science) เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับภาษาและชาติพันธุ์ของประชากรในประเทศไทย และเพื่อการแสดงผลด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) และ 3) ศาสตร์ในการทำแผนที่ (cartography) เพื่อเสนอข้อมูลการกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ด้วยสีและสัญลักษณ์บนแผนที่ ความสำเร็จของงานวิจัยนี้จึงเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมของบุคคลในประเทศไทยฝ่ายนับตั้งแต่ชาวบ้านและบุคลากรในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งให้ข้อมูลภาษาที่พูดในพื้นที่ นักศึกษาผู้ช่วยวิจัย ซึ่งร่วมในการจัดการข้อมูลภาษาสนาม ประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และเตรียมงานพื้นฐานเพื่อการทำแผนที่ในหลายช่วงเวลาของการดำเนินการวิจัย ด้านเทคนิคการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการประมวลผล การจัดทำฐานข้อมูล รวมถึงการทำแผนที่แสดงการแสดงการกระจายของภาษาในพื้นที่ต่างๆ เอส.ไอ.เอ. อินเตอร์เนชันแนล (SIL International) ได้ส่งบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Mr. Greg Lyons และ Mr. Philipp Dill มาร่วมคิดกับຄນະຜູ້ວິຈີຍในการสรุหาราและทดลองใช้โปรแกรมที่เหมาะสมสำหรับการจัดทำฐานข้อมูลและจัดทำแผนที่ โดยให้คำแนะนำและจัดฝึกอบรมด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ แก่ ຄນະຜູ້ວິຈີຍ บุคลากรและนักศึกษาผู้ร่วมงาน เช่น โปรแกรม Shoebox, Access และ GIS ซึ่งทำให้ຄນະຜູ້ວິຈີຍสามารถประยุกต์ใช้วิธีการนำเสนอได้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้งานแต่ละครั้ง และสามารถปรับข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ

การที่งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลในวงกว้างทั่วประเทศ งานวิจัยนี้จึงนับว่าเป็นงานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ด้านภาษาและชาติพันธุ์ของประชากรของประเทศไทยในระดับพื้นฐานที่สำคัญ นำไปสู่การวิจัยในระดับลึก ทั้งด้านภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ การสืบค้นภูมิปัญญาพื้นบ้าน ความเชื่อถึงเดิม การปรับเปลี่ยนเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันฯ และส่งเสริมการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ในวงกว้าง สอดคล้องกับรายงานทางภาษาและวัฒนธรรมของประชากรในพื้นที่ นอกเหนือไปยังแหล่งค้นคว้าอ้างอิงของงานฝ่ายการศึกษาและฝ่ายปกครอง ซึ่งยังไม่เคยมีข้อมูลเช่นนี้มาก่อน นับว่าเป็นฐานข้อมูลด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศไทย ซึ่งสมบูรณ์ที่สุดในปัจจุบัน แม้ว่าในรายละเอียดของข้อมูลอาจมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง เนื่องจากเป็นงานระดับทั่วประเทศ แต่ก็เป็นฐานข้อมูลและการจัดทำแผนที่ด้านภาษาและชาติพันธุ์ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนข้อมูลให้ทันสมัยได้ ผลการวิจัยสามารถใช้ในการกำหนดนโยบายภาษาของประเทศไทย นโยบายด้านวัฒนธรรม และนโยบายด้านการศึกษา บนฐานของประชากรในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิทางภาษาและชาติพันธุ์ในระดับสากล นอกเหนือไปยังภาคงานวิจัยนี้ สามารถขยายฐานการวิจัยไปในระดับภูมิภาค ซึ่งมีภาษาและวัฒนธรรมต่อเนื่องเชื่อมโยงกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อความเข้าใจและความร่วมมือในระดับภูมิภาคด้วย

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ ผู้สนับสนุนทุนการวิจัย
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ใน การสนับสนุนบุคลากรการวิจัยและงบประมาณ
บางส่วน เพิ่มเติมในการจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และเอกสารไทยแอล อินเตอร์เนชั่นแนล (SIL International) ในการ
สนับสนุนบุคลากรด้านเทคนิคและคอมพิวเตอร์ สำหรับฐานข้อมูลและการนำเสนอแผนที่ ผลจากการวิจัยนี้
สามารถจะปรับข้อมูลให้ทันสมัย และสามารถใช้ศึกษาการเปลี่ยนแปลง การตาย การสับเปลี่ยนภาษา และการ
เคลื่อนย้ายของประชากร ได้ในโอกาสต่อไป

สุวีໄล ເປົມຄຣີຕັນ
ຫວ່ານ້າໂຄຮງການວິຈີຍ

บทคัดย่อ

แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

สุวิไล แพร่มศรีรัตน์ และคณะ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

มหาวิทยาลัยหอด

ประเทศไทยตั้งอยู่ใจกลางแผ่นดินใหญ่เอเชียอาคเนย์ จึงมีความหลากหลายของภาษาและวัฒนธรรมของประชากรในชาติเป็นอย่างมาก แต่ในโลกปัจจุบันภาษาและวัฒนธรรมของชนกลุ่มต่างๆ กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หลายกลุ่มอยู่ในภาวะวิกฤต และกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยมีโอกาสสูญหายได้ในอนาคตอันใกล้ งานวิจัยนี้เป็นงานที่ผนวกศาสตร์ 3 ด้านเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ คอมพิวเตอร์ และการทำแผนที่ โดยได้ 1) ศึกษาวรรณภาษาที่พูดในพื้นที่ต่างๆ ในประเทศไทยปัจจุบันในระดับหมู่บ้าน (ประมาณ 7 หมื่นหมู่บ้าน) ว่ามีภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ใด พูดอยู่ที่ไหน และมีผู้พูดมากน้อยเพียงใด โดยใช้แบบสอบถาม 2) จัดทำฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ด้านภาษาและชาติพันธุ์ในระดับประเทศ 3) เผยแพร่ข้อมูลการวิจัยในรูปของแผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์

ผลของการวิจัย ได้พบว่า 1. กลุ่มภาษาต่างๆ ในประเทศไทยมีทั้งสิ้นกว่า 60 กลุ่ม ซึ่งจัดอยู่ในตระกูลภาษา 5 ตระกูลสำคัญของภาษาในเอเชียอาคเนย์ คือ 1) ตระกูลไทย ประมาณร้อยละ 94 2) ตระกูลอสโตรเอเชียติก (มอลู-ເບນມ) ประมาณร้อยละ 4.3 3) ตระกูลจีน-ชิเบต ประมาณร้อยละ 1.1 4) ตระกูลอสโตรนีเซียน หรือมาลาโภโลเลเนเซียน ประมาณร้อยละ 0.3 และ 5) ตระกูลมัง-เมียน (หรือแมว-ເຢ້າ) ประมาณร้อยละ 0.3 กระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งได้จัดเก็บไว้เป็นฐานข้อมูลด้านภาษาและชาติพันธุ์ของประชากร 2. ใน การจัดทำแผนที่แสดงการกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ เสนอเป็น 2 ลักษณะ คือ 2.1 แผนที่แสดงการกระจายของกลุ่มภาษาตามพื้นที่ทั่วประเทศ โดยแสดงการกระจายของภาษาในตระกูลต่างๆ แต่ละตระกูลทั้ง 5 ตระกูล รวมทั้งการกระจายของภาษาใหญ่และภาษาอยู่ในสังคม เช่น ภาษาท้องถิ่นตามภูมิภาค ภาษาพลัดถิ่น ภาษา方言 ภาษาในวงศ์ อีก 2 ลักษณะ เป็นต้น และได้แสดงการกระจายของแต่ละกลุ่มภาษาเป็นรายภาษาทั้ง 60 กลุ่ม 2.2 แผนที่แสดงการกระจายของกลุ่มภาษาตามพื้นที่ทั่วประเทศ โดยเสนอการกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในระดับประเทศ กذا (แต่ละภาค) และรายจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด เป็นต้น ผลงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงทรัพยากรด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศไทยซึ่งกระจายในพื้นที่ต่างๆ สามารถนำไปใช้เป็นฐานในงานด้านนโยบาย การปฏิบัติงานในพื้นที่ การวิจัยในระดับเล็กด้านต่างๆ ทั้งด้านภาษาศาสตร์ สังคมวิทยา มนุษยวิทยา การสืบค้นและสืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้าน เป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิง และเป็นฐานข้อมูลด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศไทย

ABSTRACT

Ethnolinguistic Maps of Thailand

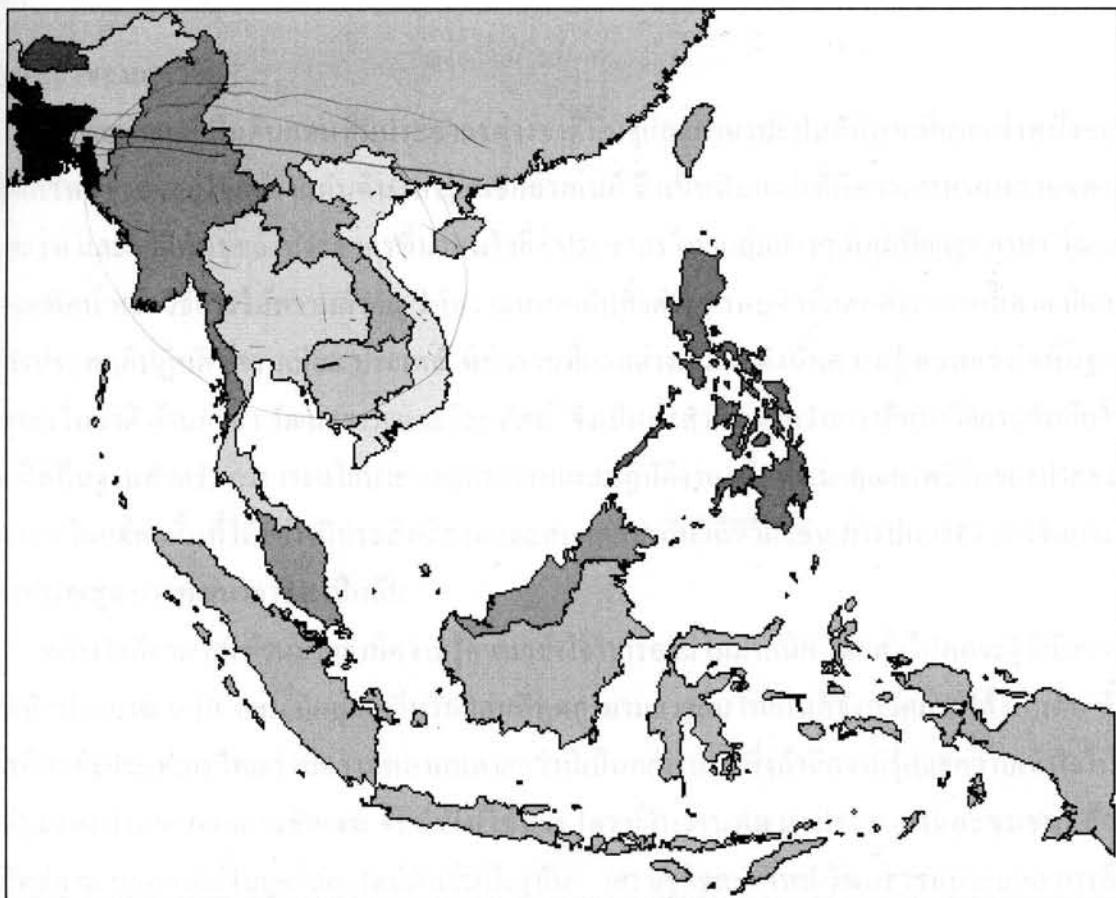
SUWILAI Premsrirat et al.

Institute of Language and Culture for Rural Development
Mahidol University

Thailand, which is situated right at the heart of South East Asia (SEA), represents one of the most complex areas in terms of languages and ethnicities. In the present age, of globalization, modern economic development, the mass media and a new urban culture have played a vital role in destroying indigenous languages and cultures. The languages of wider communication have heavily influenced the small vernacular languages. The research project on the Ethnolinguistic Maps of Thailand was undertaken to provide a language database and to act as a point of reference in mapping the distribution of ethnolinguistic groups in the country.

The language data was collected at the village level by the use of questionnaires and aimed at getting information about the languages spoken in the homes as well as the number of the speakers of each language. After trials and errors, the enormous amount of ethnolinguistic data was organized using database programs (Shoebox, Microsoft Access, etc.). GIS applications (Arc/Info, ArcView, etc.) were used as a tool for mapping by linking ethnolinguistic data with the geographic information. In this paper the socio-cultural and geo-political distributions of more than 60 languages classified by ethnonyms are presented. The distribution of languages belonging to 5 language families (the Tai-Kadai, Austro-Asiatic, Sino-Tibetan, Hmong-Mien and Austronesian) are displayed as well as the distribution of major regional, marginal, displaced and enclave languages. Finally, the distribution of languages at the different geo-political level of 76 provinces and four regions are displayed.

The research result illustrates the resource in languages and cultures in various parts of the country. This knowledge is important for policy making and action planning including the detailed research in linguistics, anthropology, sociology and the documentation and revival of traditional wisdom.

ประเทศไทยตั้งอยู่ใจกลางแผ่นดินใหญ่ เอเชียอาคเนย์ ที่มีความหลากหลาย ทางด้านภาษาและชาติพันธุ์มากที่สุด แห่งหนึ่งของโลก

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลังของการวิจัย

เอเชียติกเนย์เป็นดินแดนที่มีประชากรต่างชาติพันธุ์และภาษาประจำกันมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ประเทศไทยซึ่งตั้งอยู่ใจกลางแผ่นดินใหญ่เอเชียติกเนย์ จึงเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายของภาษา วัฒนธรรม และชาติพันธุ์ของประชากรที่น่าสนใจยิ่ง ประชากรไทยกลุ่มต่างๆ มีภูมิปัญญา ภาษา วัฒนธรรม และโลกทัศน์ หรือวิธีการให้ความสำคัญ ให้ความหมายกับสิ่งต่างๆ รอบตัวที่แตกต่างหลากหลาย มีผลทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติ ธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรมที่แตกต่างกันไป ดังนั้นความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานของประชากรในชาติ ด้านภาษา วัฒนธรรม และโลกทัศน์ จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษาวิจัยระดับลึกในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นฐานสำหรับการวางแผนนโยบาย และการวางแผนปฎิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรในด้านต่างๆ ในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวิถีชีวิต เช่น การปกครอง การจัดการศึกษา การสาธารณสุข การพัฒนาอาชีพ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม คนส่วนมากยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ไม่มากนัก โดยทั่วไปพอจะรู้ว่ามีชาวเขาอยู่ทางเหนือประมาณ 9-10 กลุ่ม มีกลุ่มยะหรือกลุ่มที่พูดภาษาลາ喻ถิ่นไทยในสีจังหวัดภาคใต้ เป็นต้น ทั้งที่ในความเป็นจริงประชากรไทยเรามีความหลากหลายกว่านี้เป็นอย่างมาก ซึ่งถ้ามีความรู้และความเข้าใจในความแตกต่างของประชากรอย่างชัดเจน จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประชากรและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ในยุคโลกาภัยดังเช่นปัจจุบัน เศรษฐกิจสมัยใหม่ วัฒนธรรมภายนอก การสื่อสาร ไร้พรมแดน มีส่วนทำให้ภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาพื้นบ้านเสื่อมสลายไปอย่างรวดเร็ว ภาษาและวัฒนธรรมใหม่ที่มีอำนาจสื่อจะมีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ภาษาและวัฒนธรรมย่อ悒ลุ่มนี้ถูกกลุ่มน้อยซึ่งอยู่ในภาวะวิกฤต มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มที่จะเสื่อมและสูญไปในที่สุด ทำให้สังคมชุมชน อ่อนแอ ขาดอัตลักษณ์ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดห่วงโซ่และกำลังใจ ด้วยเหตุนี้จะมีความพยายามที่จะศึกษาและสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับภาษาของชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย ก่อนที่จะเสื่อมสลายไป โดยได้จัดทำโครงการวิจัยเพื่อจัดทำแผนที่ภาษาของกลุ่ชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย (Ethnolinguistic Maps of Thailand) ในสภาวะปัจจุบัน¹

โครงการนี้ดำเนินการโดยสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ในระหว่าง พ.ศ. 2536-2544 โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นผู้สนับสนุนการวิจัย

¹ แผนที่ภาษาในประเทศไทยได้เคยมีการจัดทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2520 โดยเจอร์รี เกนี่ (Jerry Gainey) และธีระพันธ์ ล. ทองคำ โดยใช้วิธีแสดงการกระจายของกลุ่นชนต่างๆ โดยใช้ตัวเลขแทนชื่อและแสดงการกระจายในระดับอำเภอ แต่ไม่มีข้อมูลของกลุ่นชนต่างๆ ว่ามีผู้พูดมากน้อยเพียงใด เป็นงานพื้นฐานที่มีประโยชน์สำหรับงานภาษาศาสตร์ในยุคดั้น นอกจากนี้มีงานแผนที่ทางภาษาศาสตร์หลายชิ้นที่เจาะลึกเฉพาะพื้นที่ โดยใช้ลักษณะทางเสียงหรือคำศัพท์เป็นเกณฑ์

1.2 จุดประสงค์

จุดประสงค์ของงานวิจัย

- 1) ศึกษาร่วมกันภาษาที่พูดในพื้นที่ต่างๆ ในประเทศไทยในปัจจุบัน ว่ามีภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ใด พูดอยู่ที่ไหน และมีผู้พูดมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ได้ภาพรวมของภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ
- 2) จัดทำฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ค้านภาษาและชาติพันธุ์ของประเทศไทย
- 3) เมยแพร่ข้อมูลผลการวิจัยในรูปของแผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ ในพื้นที่ต่างๆ พร้อม ทั้งพื้นที่ทางวัฒนธรรม และพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และการปกคล้องระดับต่างๆ พร้อมทั้งคำอธิบาย โดยสังเขป

1.3 วิธีการศึกษาวิจัย

1.3.1 การใช้ภาษาในการจำแนกกลุ่มคนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ “ภาษา” หมายถึงระบบสัญลักษณ์ที่คนในสังคม วัฒนธรรมหนึ่งๆ ใช้ในการติดต่อสื่อสาร สื่อความหมาย เพื่อการดำเนินชีวิตร่วมกัน ภาษาในแต่ละ วัฒนธรรมจะมีลักษณะเฉพาะ มีระบบของตนเอง และสะท้อนโลกทัศน์ของผู้พูด “กลุ่มชาติพันธุ์” หรือ บางครั้งเรียกว่า “กลุ่มนชน” หมายถึงกลุ่มคนที่มีประวัติศาสตร์ ภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือ แบบแผนการดำเนินชีวิตร่วมกัน และประการสำคัญมีสำเนียงในความเป็นกลุ่มหรือผู้พูดเดียวกัน แม้ว่าภาษา และชาติพันธุ์มิใช่สิ่งเดียวกัน ภาษาไม่อาจบอกความเป็นชาติพันธุ์ในทุกรูปนี้ แต่การใช้ภาษาในการศึกษา กลุ่มชาติพันธุ์ก็เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับชาติพันธุ์อย่างใกล้ชิด การมองผ่าน ภาษาจะทำให้เกิดความเข้าใจและความรู้เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก และเนื่องจากภาษาเป็นสิ่งที่ เข้าถึงได้ง่าย คนทั่วไปเมื่อได้ยินเสียงพูดจะบอกได้ว่า กลุ่มคนผู้พูดนั้นเป็นกลุ่มเดียวกับตนหรือไม่อย่างไร ดังนั้นการใช้แบบสอบถามเพื่อหาว่าตอนเองและเพื่อนบ้านพูดภาษาอะไรจึงเป็นสิ่งที่ไม่ยากเกินไปและ ตรวจสอบได้ และจากการที่ภาษาที่พูดกันภายในบ้านจะเกี่ยวข้องกับความเป็นชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก ความรู้ ที่ผ่านภาษาจึงเป็นกุญแจที่นำไปสู่ความเข้าใจระดับลึกค้านโลกทัศน์ วัฒนธรรม ความคิด และความเชื่อของผู้ พูดภาษาหนึ่งๆ ได้ งานวิจัยนี้ใช้ภาษาเป็นหลักในการจัดจำแนกกลุ่มนชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย โดยใช้ชื่อภาษาที่เจ้าของภาษาใช้เรียกตนเองหรือชื่อที่ปัจจุบันยอมรับว่าหมายถึงภาษาหรือกลุ่มของคนเป็น เกณฑ์

1.3.2 การเก็บข้อมูล

1.3.2.1 การใช้แบบสอบถาม² จากการที่มีความต้องการภาพรวมทั่วประเทศ งานวิจัยนี้จึงใช้ แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในระดับหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านในประเทศไทยมีทั้งสิ้นกว่าเจ็ดหมื่นหมู่บ้าน โดย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจภาษาเพื่อถามถึงภาษาที่ใช้พูดในบ้านหรือในครัวเรือนว่ามีภาษาอะไรบ้าง มีจำนวนผู้ พูดกี่คนหรือกี่ครอบครัวซึ่งต้องประชาชัตติหมู่บ้าน และส่งแบบสอบถามดังกล่าวไปยังหมู่บ้านต่างๆ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ครุ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ศูนย์วัฒนธรรม พัฒนากร

²โปรดดูตัวอย่างของแบบสำรวจภาษาในภาคผนวก 1

หรือผู้ใดผู้หนึ่งที่อยู่ในพื้นที่ หรือทำงานเกี่ยวข้องในพื้นที่หรือเป็นบุคคลที่น่าจะมีความรู้เกี่ยวกับหมู่บ้าน ดังกล่าวเป็นผู้ตอบ ในบางกรณีต้องส่งหลายครั้งจึงจะได้รับข้อมูลลับมา ข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดประมาณร้อยละ 95 การส่งแบบสอบถามนี้ใช้รายชื่อหมู่บ้านในการนียบหมู่บ้านของกรรมการปักกรอง กระทรวงมหาดไทย เป็นหลัก และมีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมไปต่อๆ ตามข้อมูลของกระทรวงมหาดไทยและตามคำแนะนำผู้ตอบ คำダメ

1.3.2.2 การตรวจสอบข้อมูล นำข้อมูลจากหมู่บ้านซึ่งนักงานประชารธรรม ภาษาที่พูดและจำนวนประชากรที่พูดภาษาแต่ละภาษา มาตรวจสอบ ในกรณีที่มีปัญหาจะส่งแบบสอบถามไปใหม่หรือส่งทีมวิจัยลงไปในพื้นที่ หรือขอความร่วมมือจากนักภาษาศาสตร์และนักวิชาการด้านอื่นๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่หน่วยราชการหรือบุคคลอื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ข้อจำกัดของการเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้เป็นการเก็บข้อมูลจำนวนมากทั้งประเทศ จึงต้องใช้แบบสอบถามซึ่งมีข้อจำกัดและปัญหานumerous ในการตอบแบบสอบถามในเรื่องของภาษาที่พูดและจำนวนผู้พูดในหมู่บ้านนั้น การให้จำนวนเป็นเพียงตัวเลขโดยประมาณ และอาจจะแตกต่างกันไป แล้วแต่ความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม แต่ก็ยังนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อความรู้ที่เกี่ยวกับขนาดของกลุ่มคนผู้พูดกว่า 60 กลุ่มภาษา ซึ่งหลากหลายกลุ่มยังไม่เคยมีการบันทึกตัวเลขมาก่อน อย่างไรก็ตามการเก็บข้อมูลจำนวนมากทั่วประเทศเป็นการยากที่จะได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ทั้งหมด การปรับเปลี่ยนข้อมูลให้ถูกต้องทันสมัยในอนาคตจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยตระหนักรถึง นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ไม่มีการเก็บข้อมูลในเขตเทศบาลหรือเขตเมือง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ประชากรมีความซับซ้อน เคลื่อนไหว อพยพโยกย้าย ต้องใช้วิธีการศึกษาวิจัยที่ต่างออกไปเพื่อศึกษาวิจัยภาษาและชาติพันธุ์ในเขตเมือง อย่างไรก็ตามอาจอนุมานโดยภาพรวมได้ว่า ภาษาพูดโดยทั่วไปจะเป็นภาษากลางของภูมิภาคนั้นๆ เช่น กรุงเทพมหานครพูดภาษาไทยกลาง เขตเมือง เชียงใหม่พูดภาษาคำเมือง เขตเมืองตอนแก่นพูดภาษาลาวอีสาน เป็นต้น

1.3.3 ชื่อภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ ชื่อภาษาและชาติพันธุ์ต่างๆ มีความซับซ้อน ทั้งนี้เนื่องจากได้พบว่า บางกลุ่มภาษามีชื่อมากกว่า 1 ชื่อ เช่น ฯ/มน/ลาวเทิง กుย/กวย/ส่าวຍ ໂູ້/ໜ້າ/ຫ່າກະ ໂູ້ ລັວງ/ລະວັງ/ລະເວືອ ແລະ ລັວງ/ຄົນ/ນັລ/ປຣຍ ເປັນດັນ ແລະ บางครั้งชื่อหนึ่งชื่อสามารถใช้เรียกได้หลายภาษาหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ตัวอย่างเช่นคำว่า “ໜ້າ” ใช้เรียกภาษากลุ่มนอย-เบนร หลายกลุ่มในลาวและภาคอีสานของไทย เช่น กลุ่มนุน กลุ่ม ໂູ້ กลุ่มนຽ เป็นต้น คำว่า “ສ້າວ” ใช้เรียกภาษากลุ่มนอย-เบนร และบางครั้งภาษากลุ่มทิเบต-พม่า ด้วยเช่น ใช้เรียกกลุ่มปราย-ນັລ ในจังหวัดน่าน กลุ่มละເວືອ ກຸ່ມວ້າ ກຸ່ມປະເທລ່ອງ ກຸ່ມບີ່ງໃນภาคเหนือ และกลุ่มก່ອງหรือອຸກ່ອງในภาคกลาง เป็นต้น เช่นเดียวกับคำว่า “ລະວັງ” ซึ่งใช้เรียกกลุ่มละເວືອ ກຸ່ມລູ້ຊາງหรือชาวบุนในภาคเหนือ และกลุ่มກ່ອງในภาคกลาง ส่วนคำว่า “ໂສ່” ใช้เรียกกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า ໂສ່ ແລະ ນຽ ຊຶ່ງอยู่ในสาขาภาษาตุ และเรียกໂສ່ที่อยู่ในสาขาเวียดติก ซึ่งอพยพมาจากลาว มีชื่อที่ลาวว่า “ທະວິງ” ซึ่งที่จริงเป็นคนละภาษากันโดยสิ้นเชิง เหตุสับสนทั้งหลายและการมีชื่อหลายชื่อ หรือชื่อเดียวกันเรียกหลายชื่อกันนั้น มากจากสาเหตุว่ากลุ่มชนต่างๆ มีชื่อที่เรียกตนเอง (autonym) และชื่อที่ผู้อื่นเรียก (exonym) ส่วนมากชื่อที่เรียกตัวเองมักจะมีความหมายว่า “คน” “คนป่า” “คนภูเขา” “คนที่ทำนา” เพื่อแยกออกจาก “ภูตผี” หรือ “สัตว์” ส่วนชื่อที่ผู้อื่นเรียกมักมี

ความหมายที่ไม่ดี เป็นเครื่องบรรณาการ ผี หรือ หาความหมายไม่ได้ เป็นต้น ตัวอย่างของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่มีชื่อที่เรียกตนเองต่างจากชื่อที่ผู้อื่นเรียกมีดังต่อไปนี้

ชื่อที่เรียกตัวเอง	ชื่อที่ผู้อื่นเรียก
ถูก/กวาง	ส่วย
บูรุ/โซ่	โซ่/ข่า/ข่ากະ โซ่
ขม/กխ/กำນຸ/ກໍານຸ	ข່າ/ขມ/ລາວເທິງ
ນັລ/ປຣຍ	ລ້ວະ/ດືນ
ລະເວືອະ	ລ້ວະ/ລະວ້າ
ຜູ້ອກຮຸງ	ລະວ້າ/ຫາວຸນ
ກ່ອງ	ລ້ວະ/ລະວ້າ
ນລາບປີ	(ຟີ) ຕອງແລ້ວອງ
ອຸຮັກລະໄວ້ຂີ	ຫາວເດ
ນອເກລື່ນ-ນອເກື່ນ	ຫາວເດ
ນັ້ງ	ແມ້ວ
ເມື່ຍນ	ເຢ້າ
ເວີຍດ	ຜູວນ/ເວີຍດນານ/ແກວ
ນລາຍູ-ນາຍູ	ຍາວີ

๑๙

อย่างไรก็ตามกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่มในบางพื้นที่บางครั้งรับชื่อที่ผู้อื่นเรียกว่าเป็นชื่อของตน เช่น โซ่ ส่วย ล້ວະ ຍາວີ เป็นต้น

ในการเสนอข้อมูลการกระจายของภาษาของชาติพันธุ์ในประเทศไทย จะใช้ชื่อที่กลุ่มนชนใช้เรียกตนเองหรือชื่อที่ยอมรับโดยทั่วไป (ethnonym) จากเหตุผลในการใช้ชื่อกลุ่มภาษาดังกล่าว บางกลุ่มที่ลักษณะทางภาษาศาสตร์เกี่ยวข้องกันเป็นกลุ่มภาษาเดียวกัน แต่ผู้พูดภาษาอีนยันจะใช้ชื่อที่แตกต่างกัน เช่น ลาວอีสาน ลาวหล่ม (ที่จังหวัดเพชรบูรณ์) และ ไทยเลย (ที่จังหวัดเลย) รวมทั้งลาวเวียงในภาคกลาง ซึ่งอันที่จริงเป็นภาษาลาวยเช่นเดียวกันแต่ต่างสำเนียงกัน และมีประวัติการตั้งถิ่นฐานและอพยพเข้ามาในประเทศไทยจากต่างสถานที่ และต่างเวลา ผู้พูดจึงพอใจที่จะใช้ชื่อต่างกัน งานวิจัยนี้จะแยกชื่อตามความต้องการของเจ้าของภาษา อีกกรณีหนึ่งได้แก่ภาษาโซ่ (สาขากะตุ) ที่จังหวัดสกลนคร มุกดาหาร และอุบลราชธานี ซึ่งเรียกตนเองว่า โซ่ บ້າງ ນຽ บ້າງ และบางครั้งไม่ตรงกับชื่อที่คนภายนอกรู้จัก เช่น กลุ่มโซ่ที่มุกดาหารที่คนทั่วไปรู้จัก เรียกตนเองว่าบูรุ แต่ มีหลักฐานจากการศึกษาทางภาษาศาสตร์พบว่าเป็นภาษาเดียวกัน บางครั้งจึงรวมเข้าด้วยกันเป็นภาษาโซ่-บูรุ ส่วนชื่อโซ่ที่อําเภอกอกุสุมมาลย์ และ โซ่ที่อําเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร แม้จะมีชื่อเดียวกันแต่ก็มีลักษณะทางภาษาต่างกันเป็นคนละภาษา (Miller and Miller 1997, and Suwilai 1997) และผู้พูดภาษาทั้งสองกลุ่มรู้สึกว่า เป็นคนละภาษา ผู้วิจัยจึงแยกชื่อ โซ่ ที่อําเภอส่องดาวเป็น โซ่ ทะວີ (ทะວີเป็นชื่อที่รู้จักกันในลาວ) ในกรณีเช่นนี้

งานศึกษาทางภาษาศาสตร์เพื่อศูนย์ความแตกต่างและความเกี่ยวข้องในรายละเอียด จึงเป็นงานในลำดับต่อไปที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

1.3.4 การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลภาษาและแผนที่ งานวิจัยนี้เป็นงานที่ผนวกศาสตร์สามค้านเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภาษาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และการทำแผนที่ กล่าวคือในการประมวลผลข้อมูลหมู่บ้าน ต้องใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถจัดการข้อมูลจำนวนมากได้ และสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลภาษาและกลุ่มชาติพันธุ์ที่สามารถปรับข้อมูลให้ทันสมัยได้เสมอ และที่สำคัญคือสามารถใช้กับโปรแกรมที่ใช้ในการทำแผนที่ได้ ซึ่งหลังจากได้มีการทดลองใช้โปรแกรมต่างๆ แล้ว ในที่สุดผู้วิจัยได้ทดลองที่จะใช้โปรแกรม SHOEBOX สำหรับฐานข้อมูลซึ่งมีขนาดใหญ่มาก และใช้โปรแกรม ACCESS เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลภาษาและใช้โปรแกรม GIS หรือโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ซึ่งได้แก่ โปรแกรม ArcInfo และ ArcView เป็นต้น ในการจัดทำแผนที่เพื่อแสดงการกระจายของภาษาต่างๆ³ (รายละเอียดโปรดครุในบทที่ 2)

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนที่ ปัญหาสำคัญที่ผู้วิจัยประสบ คือ การขาดแผนที่พื้นฐาน (base map)⁴ ในภาพรวมทั้งประเทศ ที่มีรายละเอียดแต่ละพื้นที่ ในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และภูมิภาค ทั่วทั้งประเทศไทย ซึ่งเป็นปัจจุบันที่สมบูรณ์ จากการที่ผู้วิจัยไม่สามารถหาแผนที่ที่แสดงที่ตั้งหมู่บ้านหรือตำบล อำเภอที่ต่อเนื่องกันทั่วประเทศได้ ผู้วิจัยจึงต้องใช้เวลาในการเชื่อมแผนที่แผ่นต่างๆ เท่าที่มีเข้าด้วยกัน รวมทั้งดิจิไซร์แม่น้ำ ภูเขาลงในคอมพิวเตอร์ (เท่าที่จะทำได้) แต่อย่างไรก็ตาม โครงการนี้ได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกรมแผนที่ทหาร เป็นต้น และในการเสนอข้อมูลภาษาจากหมู่บ้านต่างๆ บนแผนที่นั้น ผู้วิจัยจะต้องเชื่อมข้อมูลภาษาที่เก็บจากหมู่บ้านต่างๆ กับพิกัดแผนที่ ซึ่งกำหนดที่ตั้งของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดต่างๆ บนแผนที่ ซึ่งงานวิจัยนี้ได้รับความร่วมมือด้านพิกัดหมู่บ้านจากศูนย์สารสนเทศ กระทรวงมหาดไทย ดังนั้นความถูกต้องในการเสนอข้อมูลการกระจายของภาษา จึงขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของข้อมูลหมู่บ้านกระทรวงมหาดไทยด้วย นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดและมีปัญหาในรายละเอียดมาก many ทั้งด้านการเก็บข้อมูลซึ่งใช้แบบสอบถาม การจัดทำฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการแสดงแผนที่การกระจายของภาษา ซึ่งรูปแบบที่นำเสนอในที่นี้เป็นผลของงานวิจัยที่เกิดจากการที่คณะผู้วิจัยซึ่งมีเพียงพื้นฐานด้านภาษาศาสตร์ต้องศึกษา ค้นหา และทดลอง โดยการลองผิดลองถูกมาก่อนในทุกขั้นตอน

³ งานด้านนี้ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรของสถาบัน เอส ไอ แอล อินเตอร์เนชันแนล (SIL International) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Mr. Greg Lyons และ Mr. Philipp Dill ที่ร่วมทำงานกับนักวิจัยของมหิดล โดยฝึกปฏิบัติและสอนวิธีการใช้โปรแกรมต่างๆ กับข้อมูลทางภาษา แก่นักศึกษาและบุคลากรของมหิดล เพื่อประยุกต์ใช้ในงานวิจัยนี้

⁴ แผนที่พื้นฐานทั้งประเทศอยู่ในระหว่างการจัดทำ โดยกรรมแผนที่ทหารซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน

บทที่ 2

การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำแผนที่ภาษาของชาติพันธุ์ในประเทศไทย

ในงานวิจัยนี้ คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือสำคัญ ผลของการศึกษาวิจัยในงานนี้ ทำให้ได้วิธีการในการจัดการข้อมูล ประมวลผลข้อมูล และการสร้างแผนที่ภาษาด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

2.1 “ข้อมูล” และ “ระบบฐานข้อมูล” “ข้อมูล” หมายถึงจำนวนผู้พูดภาษาแต่ละภาษา ในแต่ละหมู่บ้านของประเทศไทย โดยสามารถจำแนกออกได้เป็นข้อมูลที่เป็น (1) จำนวน (2) ชื่อของภาษา (3) ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค (4) ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของสถานที่ที่ข้อมูลรายการนั้นๆ ปรากฏอยู่ เช่นอยู่ในพื้นที่ภาคใด เป็นต้น

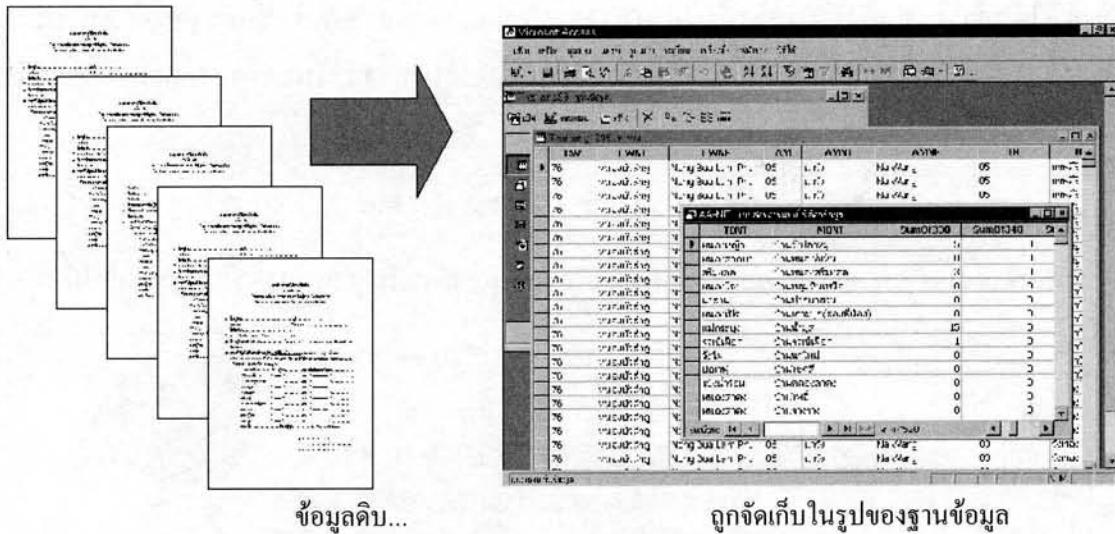
ในการรวบรวม วิเคราะห์ แจกแจง และนำเสนอข้อมูลเหล่านี้ในรูปของแผนที่ภาษา ต้องใช้ระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่สามารถจัดการฐานข้อมูลมากกว่า 66,000 รายการ (หมู่บ้าน) และมีการแจกแจงฟิลด์หรือเขตข้อมูล (field) อีกกว่า 100 ฟิลด์

	Field1	Field2	Field3	Field4	Field5	Field6
record1
record2
record3

ภาพ 1. เขตข้อมูลและหมู่บ้าน

ระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัยใช้งานนั้นประกอบด้วยระบบย่อย 2 ระบบคือ ระบบฐานข้อมูลทั่วไป (Database System) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านและภาษาที่ใช้ในแต่ละหมู่บ้าน และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์หรือ GIS (Geographical Information System) ซึ่งมีความสามารถในการจัดการข้อมูลเชิงพื้นที่ โดยระบบย่อยที่สองจะดึงเอาข้อมูลในระบบแรกมาใช้สร้างแผนที่ได้ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive data) เข้ากับข้อมูลเชิงพื้นที่ (spatial data) แล้วนำมาประมวลผลให้เป็นสารสนเทศ (แผนที่)

2.1.1 โครงสร้างของฐานข้อมูลหมู่บ้าน ประกอบด้วยรายการหรือเรคอร์ดของหมู่บ้านในประเทศไทยประมาณ 66,000 กว่ารายการ (1 หมู่บ้าน = 1 เรคอร์ด) ในแต่ละรายการมีฟิลด์หรือเขตข้อมูลสำคัญรับเก็บข้อมูลต่างๆ ได้แก่ (1) รหัสประจำหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และภาค (2) ชื่อของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด (3) พิกัดภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน (4) จำนวนประชากรรวมและประชากรผู้พูดภาษาต่างๆ ข้อมูลเหล่านี้ได้จากแบบสอบถามและข้อมูลท้องที่ของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเมื่อถูกนำมาจัดเก็บในรูปของฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์แล้ว ก็จะสามารถเรียกข้อมูลกลับมาดูใหม่ (retrieval) แก้ไขข้อมูล (editing) สรุปจำนวน (summary) หรือเลือกข้อมูลที่ต้องการ (query) เพื่อค้นหาข้อมูลที่ต้องการ ได้อย่างสะดวก เช่น ข้อมูลสรุปจำนวนผู้พูดภาษาถิ่นไทยในอำเภอพระ จังหวัดสุรินทร์ เป็นต้น

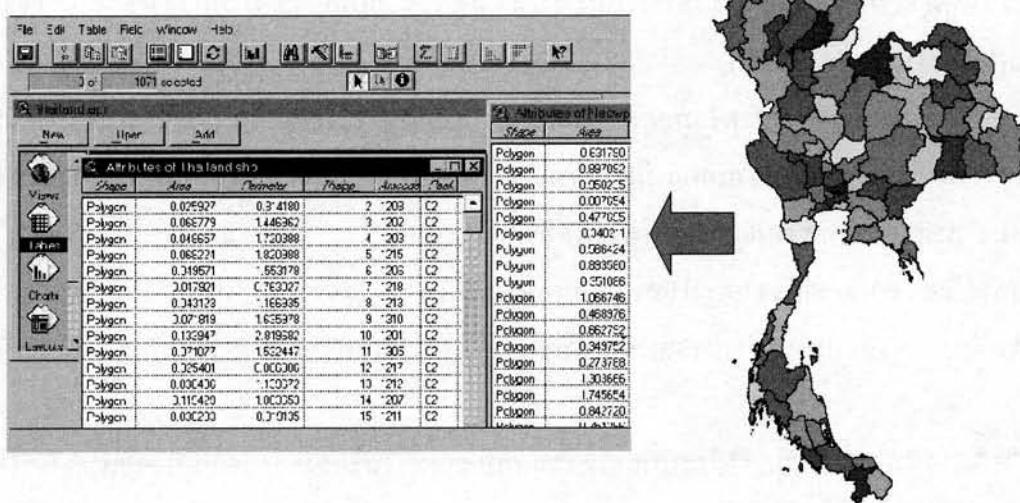

ข้อมูลคือ...

ถูกจัดเก็บในรูปของฐานข้อมูล

ภาพ 2. ฐานข้อมูลภysis และชาติพันธุ์

2.1.2 โครงสร้างข้อมูลเชิงพื้นที่ ข้อมูลอยู่ในรูปของแผนที่เชิงเลข (digital maps) ซึ่งประกอบด้วยรูปร่างลักษณะ (feature) อันได้แก่ จุด เส้น และรูปหลายเหลี่ยม (points, lines, and polygons) คุณสมบัติเชิงบรรยาย (attributes) ของข้อมูลเหล่านี้สามารถจำแนกเป็นรายการ (record) และเขตข้อมูล (field) เช่นเดียวกับที่พับในฐานข้อมูลทั่วไป เช่น รหัสหมู่บ้าน มิติเชิงพื้นที่ หรือรหัสอื่นๆ ที่จะใส่ลงไปให้เป็นต้น

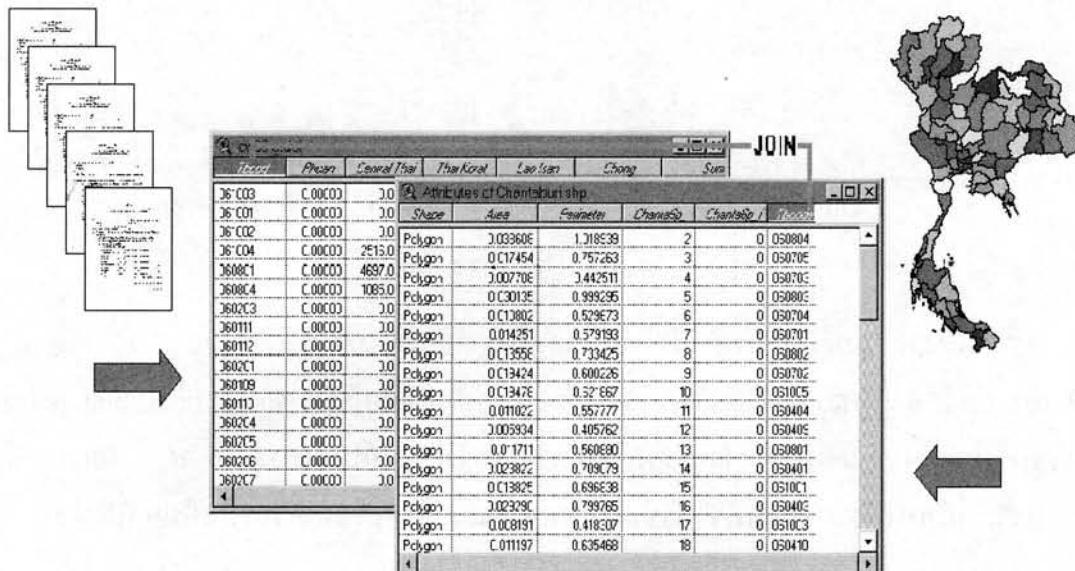
ภาพ 3. ข้อมูลเชิงพื้นที่ (รูปร่างและคุณสมบัติ)

ด้วยคุณสมบัติข้างต้นนี้เองที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถที่จะเชื่อมโยงข้อมูลจากฐานข้อมูลภysis ออกเป็นกับข้อมูลเชิงพื้นที่ได้ โดยใช้ระบบสารสนเทศภysis ซึ่งในการปฏิบัติงานวิจัยนี้เราเรียกข้อมูลเชิงพื้นที่ที่ยังไม่ได้เชื่อมโยงกับข้อมูลภysis ว่า แผนที่พื้นฐาน (Base Map) ซึ่งประกอบด้วยแผนที่เชิงเลขในระดับจังหวัด (76 จังหวัด) ระดับภาค (4 ภาค) และระดับประเทศ

จากที่ได้กล่าวมาจนถึงขั้นนี้ จะเห็นได้ว่าทั้งฐานข้อมูลภาษาและชาติพันธุ์และฐานข้อมูลในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ต่างก็ถูกออกแบบให้มีโครงสร้างที่อ้างอิงกับโครงสร้างเบตการปักครองของประเทศไทย คือ

หมู่บ้าน → ตำบล → อำเภอ → จังหวัด (→ ภาค) → ประเทศไทย

ด้วยเหตุนี้เอง เราจึงสามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งสองส่วนเข้าด้วยกัน ดังแสดงไว้ในภาพต่อไปนี้

ภาพ 4. การเชื่อมโยงข้อมูล

ในหัวข้อดังไปจะได้กล่าวถึงวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในโครงการวิจัยนี้

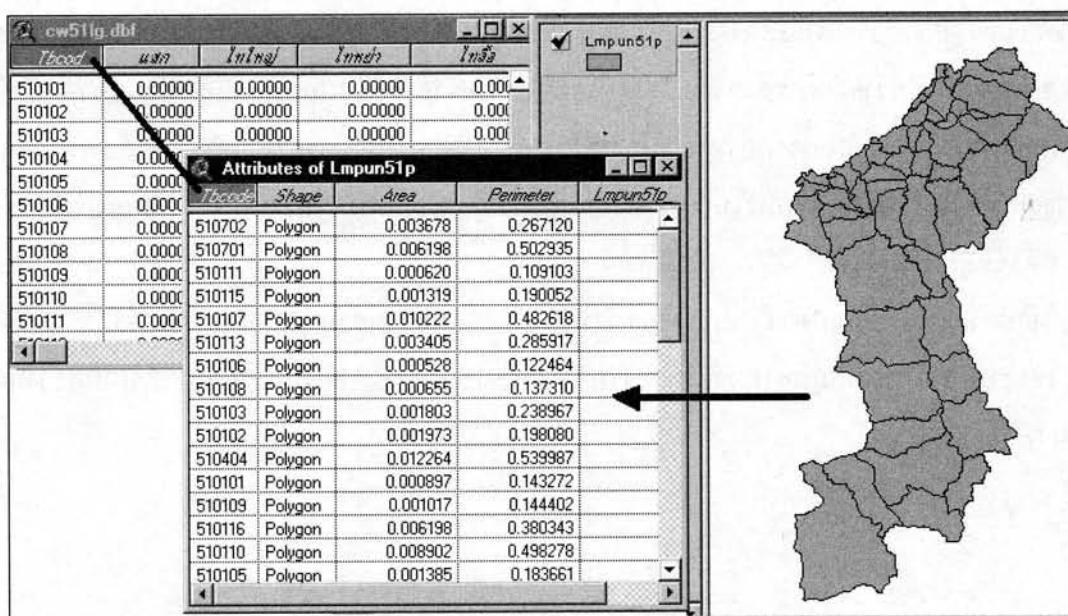
2.2 การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในกระบวนการวิจัยเพื่อจัดสร้างแผนที่ภาษาและชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย ผู้วิจัยพบว่าการนำเสนอดанны่ำไปจากการจัดการกับข้อมูลจำนวนมากเกี่ยวกับภาษาที่ใช้พูดกันในแต่ละหมู่บ้านทั่วประเทศไทยแล้ว ยังมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นระบบที่สามารถวิเคราะห์ แยกแยะ และนำเสนอข้อมูลข้างต้นนี้ในเชิงพื้นที่ได้ โดยยังคงสะท้อนความชัดเจนของการดำเนินอยู่ร่วมกันของภาษาและชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทยให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

อย่างไรก็ตาม ในการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในโครงการวิจัยนี้ ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดก็คือจะต้องมีแผนที่เชิงเลข (digital maps) ของเขตการปักครองตั้งแต่ระดับตำบลขึ้นมา ซึ่งจะต้องเป็นข้อมูลที่ทันสมัย สอดคล้องกับฐานข้อมูลทางด้านภาษาและชาติพันธุ์ที่ได้เก็บรวบรวมไว้แล้ว จึงจะสามารถเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้าง “แผนที่พื้นฐาน” ขึ้นใช้เอง ซึ่งในช่วงเวลาของการวิจัยยังไม่มีปรากฏแผนที่ที่สมบูรณ์ทั้งประเทศพอที่จะนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ได้

2.2.1 การสร้างแผนที่พื้นฐาน ในการสร้างแผนที่เชิงเลขสำหรับใช้เป็นแผนที่พื้นฐานในการเชื่อมโยงกับข้อมูลภายนอก ผู้วิจัยได้ใช้แผนที่มาตราส่วน 1:250,000 ของกรมแผนที่ทหารเป็นแหล่งข้อมูลหลัก ประกอบกับแผนที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ และแผนที่การแบ่งเขตตำบล-อำเภอ ที่ผู้วิจัยได้ตัดต่อสอบถามและขอข้อมูลไปยังที่ทำการอำเภอต่างๆ เพื่อที่จะหาได้

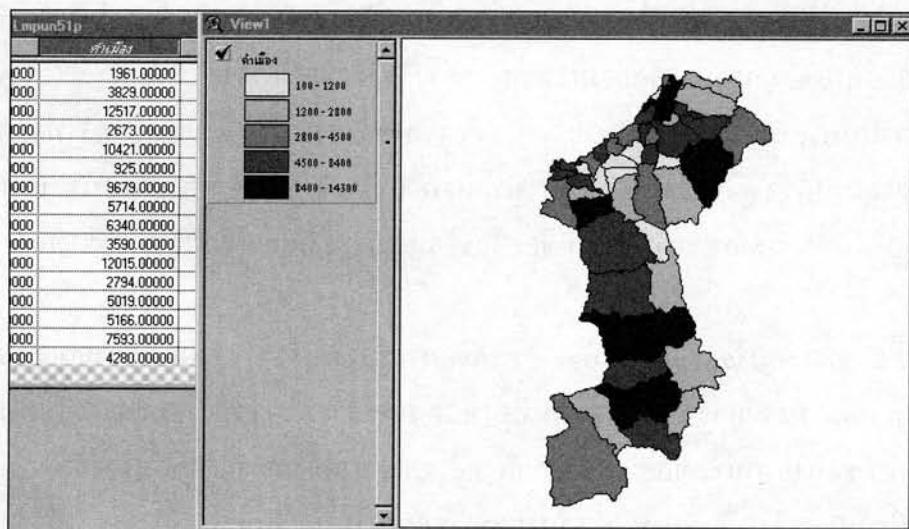
หลังจากได้เตรียมข้อมูลให้เป็นแผนที่ลายเส้นแล้ว ผู้วิจัยได้แปลงข้อมูลจากแผนที่กระดาษเป็นแผนที่เชิงเลข (digitize) ด้วยเครื่องมือเฉพาะที่เรียกว่า Digitizing Board ซึ่งใช้สำหรับการนำเข้าแผนที่กระดาษเป็นแผนที่เชิงเลข ต่อจากนั้นผู้วิจัยยังได้ทำการแปลงข้อมูล (Conversion) ที่อยู่ในรูปของแผนที่ลายเส้นให้เป็นแผนที่รูปหลายเหลี่ยม (Polygons) ที่ใช้กับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์โดยเฉพาะ ซึ่งการทำงานในขั้นตอนนี้ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปชื่อ PC Arc/Info 3.5.1 หลังจากขั้นตอนนี้แล้วทำให้มีฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลภายนอกได้อย่างสะดวก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโปรแกรม PC Arc/Info เป็นโปรแกรมที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการ DOS ที่ผู้ใช้ต้องจำคำสั่ง (Commands) ในการทำงานทำให้ยากต่อการใช้งานและเรียนรู้ได้ช้า ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้โปรแกรม ArcView GIS ที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการของโปรแกรม Windows ในขั้นตอนของการเชื่อมโยงข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสร้างแผนที่เพื่อนำเสนอข้อมูล

2.2.2 การเชื่อมโยงข้อมูล หลังจากที่ได้จัดการข้อมูลให้อยู่ในลักษณะที่สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการ กล่าวคือ มีการแยกแยะข้อมูลตามพื้นที่จังหวัด ภาค รายภูมิ ตระกูลภูมิ เป็นต้น ผู้วิจัยก็จะนำข้อมูลภายนอกมาเชื่อมโยงกับข้อมูลเชิงพื้นที่ ยกตัวอย่าง เช่น ถ้าต้องการที่จะเชื่อมโยงข้อมูลภูมิภาคในจังหวัดลำพูนกับแผนที่ฐานของจังหวัดลำพูน (ที่แสดงเบต้าการปักครองอยู่ถึงระดับตำบล) ผู้วิจัยจะสรุปข้อมูล (Summary) ในฐานข้อมูลจากระดับหมู่บ้านมาเป็นระดับตำบล เนพาะของจังหวัดลำพูน จากนั้นก็ส่งออกมายังกับจีไอเอส ซึ่งจะนำข้อมูลนั้นไปเชื่อมโยงกับแผนที่ฐานของจังหวัดลำพูนโดยใช้ “ฟิลด์” ที่ข้อมูลทั้งสองส่วนมีร่วมกัน คือ “รหัสตำบล”

ภาพ 5. วิธีการเชื่อมโยงข้อมูล

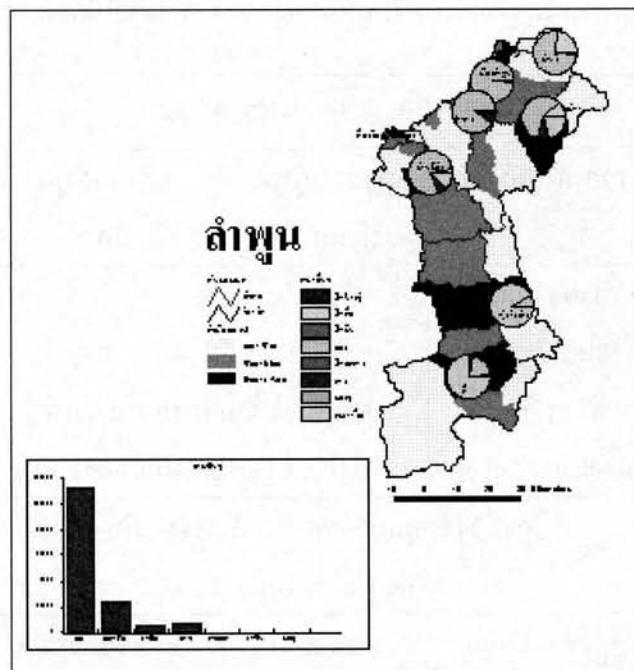
2.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากแผนที่ที่จะต้องสร้างขึ้นนั้นมีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องพื้นที่ (จังหวัด ภาค ประเทศ) และการแยกย่อยไปตามรายภูมิและตระกูลภูมิ การที่สามารถเห็นภาพของแผนที่เปลี่ยนแปลงไปตามวิธีการใช้สัญลักษณ์หลายแบบ (Legend Types) และด้วยเกณฑ์ต่างๆ กันที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการแบ่งชั้นข้อมูล (Classification) จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถเลือกได้ว่าจะนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการอย่างไร จึงจะเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลมากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น การกระจายของภาษาคำเมืองในจังหวัดลำพูน เป็นไปอย่างสม่ำเสมอทั่วทั้งจังหวัด แต่มีจำนวนแตกต่างกัน ไปในแต่ละพื้นที่จึงน่าจะใช้วิธีการเสนอข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ใดมีผู้พูดภาษาคำเมืองมากและพื้นที่ใดมีน้อย

ภาพ 6. การวิเคราะห์ข้อมูลก่อนสร้างแผนที่

2.2.4 การสร้างแผนที่เพื่อนำเสนอข้อมูล หลังจากที่มีความเข้าใจในลักษณะของข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจึงจะทราบว่าต้องใช้วิธีการการนำเสนอข้อมูลทั้งหมดอย่างไร จึงสร้างแผนที่ที่สำเร็จรูปปัจจุบันได้ เช่น ในจังหวัดลำพูน ผู้วิจัยใช้ภาพที่แสดงความหนาแน่นของผู้พูดภาษาคำเมือง (ต่อตำบล) แต่ลดจำนวนชั้นของข้อมูล (Class) ลงเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ นอกจากนี้เรายังใช้แผนภูมิแสดงสัดส่วนของภาษาอื่นๆ ในแต่ละอำเภอ เพื่อให้เห็นว่าจากภาษาคำเมือง ซึ่งเป็นภาษาส่วนใหญ่ของจังหวัดลำพูนแล้ว ยังมีภาษาอื่นๆ อยู่อีกบ้าง และมีสัดส่วนแตกต่างกัน ไปเพียงใดในแต่ละอำเภอ นอกจากนี้ รายงานนี้ เรายังต้องอาศัยวิธีการอื่นในการแสดงข้อมูล เช่น การสร้างแผนภูมิ เป็นต้น

วิธีการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลเดียวกัน ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบของการใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ที่สามารถนำเสนอข้อมูลด้วยรูปแบบต่างๆ กัน ตามที่ผู้สร้างแผนที่จะเห็นสมควร

ภาพ 7. ตัวอย่างการใช้วิธีการต่างๆ ในการนำเสนอข้อมูล

2.3 แนวความคิดและวิธีการนำเสนอข้อมูล เนื่องจากข้อมูลภาษาที่ได้จากการวิจัยในโครงการนี้แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายอย่างยิ่งของภาษาและชาติพันธุ์ในประเทศไทย การนำเสนอข้อมูลเหล่านี้ในรูปของแผนที่จะต้องมีแนวความคิดที่ชัดเจน และต้องอาศัยวิธีการนำเสนอข้อมูลที่หลากหลาย แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องเป็นวิธีการที่เครื่องมือทางด้านซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์อื่นอำนวยความสะดวกให้ทำได้ด้วย

2.3.1 ประเภทของแผนที่ที่จัดทำ

2.3.1.1 แผนที่ที่แสดงข้อมูลภาษาตามเขตการปกครอง ได้แก่ แผนที่รายจังหวัด และแผนที่รายภาค แผนที่เหล่านี้จะแสดงให้เห็นว่าในแต่ละพื้นที่นั้นมีภาษาใดปรากฏอยู่ในจำนวนและสัดส่วนเท่าไร โดยไม่คำนึงว่าภาษาเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันในแง่ตระกูลภาษา (Language Families) อย่างไรบ้าง ทั้งนี้มีแนวคิดว่าจะแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย

2.3.1.2 แผนที่รายภาษา ซึ่งทำขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นการกระจายของภาษาแต่ละภาษาในประเทศไทย และยังแสดงว่าในบริเวณที่ภาษานั้นๆปรากฏอยู่ มีจำนวนผู้พูดหนาแน่นแตกต่างกันอย่างไร ในพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะภาษาที่มีการกระจายในบริเวณกว้าง เช่น ลาวอีสาน เขมรคัมไทร เป็นต้น

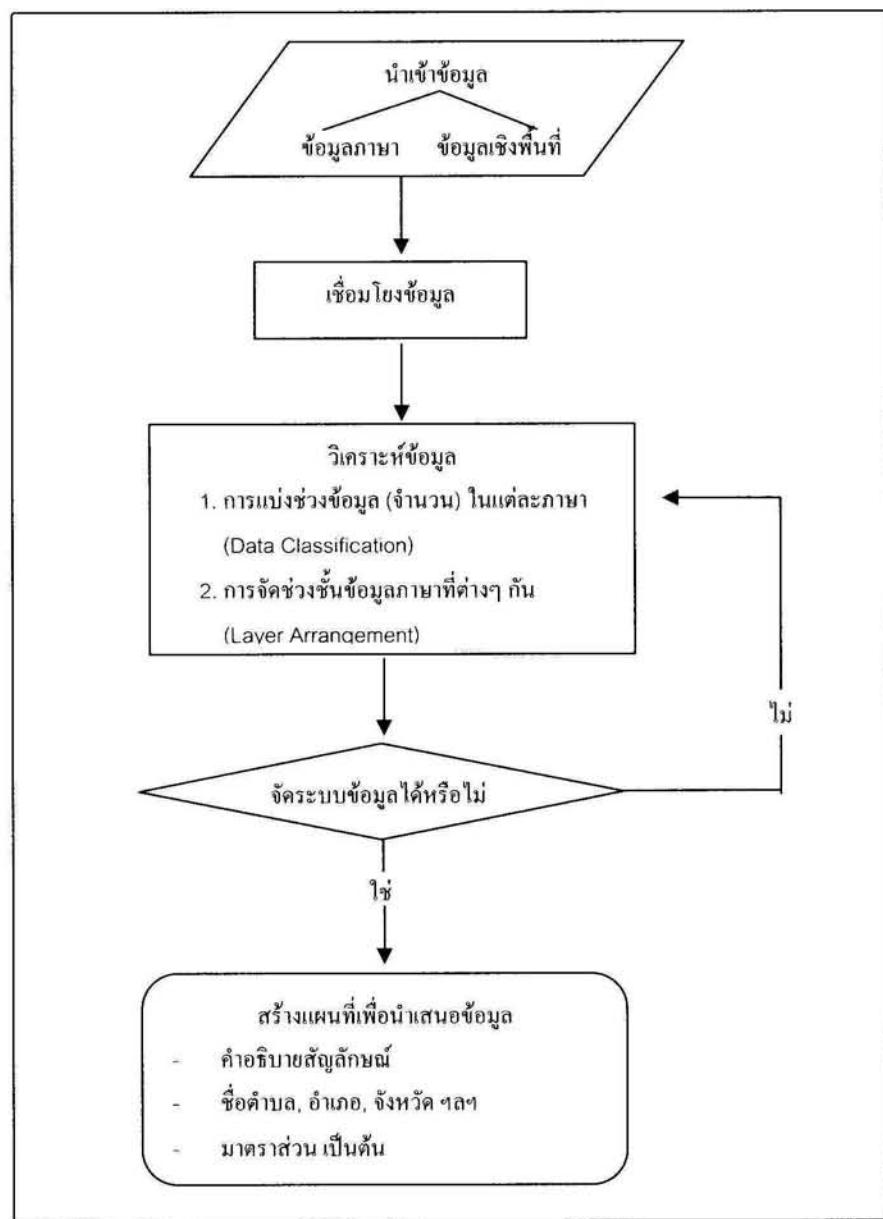
2.3.1.3 แผนที่ที่จัดกลุ่มข้อมูลตามตระกูลภาษา เป็นการสร้างแผนที่ที่อาศัยความรู้ทางด้านภาษาศาสตร์เข้ามาช่วยจัดระบบข้อมูล เพื่อแสดงให้เห็นการกระจายของภาษาต่างๆ ที่อยู่ในตระกูลเดียวกัน อย่างเป็นแบบแผนในเชิงพื้นที่ (Spatial Pattern) ตลอดจนสามารถแสดงจำนวนผู้พูดภาษาเหล่านั้นว่ามีอยู่หนาแน่นหรือเบาบางในบริเวณใดบ้าง

2.3.1.4 วิธีการนำเสนอข้อมูลของแผนที่ในแต่ละประเภท โดยสรุปมีดังนี้

กลุ่มของแผนที่	ชนิดของสัญลักษณ์ (Legend Type)			วัตถุประสงค์
	จำนวนผู้พูดมาก	จำนวนผู้พูดปานกลาง	จำนวนผู้พูดน้อย	
1. แผนที่รายจังหวัดและภาค	แสดงช่วงข้อมูลด้วยเลขสีระดับต่างๆ กัน (Graduate Value)	แผนภูมิวงกลมและแผนภูมิแท่ง (Pie Chart & Bar Chart)		- แสดงจำนวนและความหนาแน่น - แสดงสัดส่วนและจำนวน
2. แผนที่รายภาษา	แสดงช่วงข้อมูลด้วยเลขสีระดับต่างๆ กัน (Graduate Value)			แสดงจำนวนและความหนาแน่น
3. แผนที่ตรากุลภาษา	แสดงช่วงข้อมูลด้วยเลขสีระดับต่างๆ กัน (Graduate Value)	แสดงช่วงข้อมูลด้วยเลขสีระดับต่างๆ กัน (Graduate Value)	แสดงช่วงข้อมูลด้วยเครื่องหมายขนาดต่างๆ กัน (Graduate Value)	แสดงจำนวนและความหนาแน่น และการปรากฏซ้อนทับกันเป็นชั้นๆ

ตาราง 1. วิธีการนำเสนอข้อมูล

2.3.2 วิธีการสร้างแผนที่ภาษาด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์

แผนภูมิ 1. ขั้นตอนการสร้างแผนที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ของโครงการวิจัย

2.3.3 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้เครื่องมือทางด้านซอฟต์แวร์ที่ใช้ในโครงการวิจัยนี้

โปรแกรมฐานข้อมูล	โปรแกรมแก้ไขเส้น	โปรแกรมจีโออีส
SHOEBOX	AUTOCAD	PC ARC/INFO (แปลงข้อมูลเป็น polygons แผนที่รูป平行四边形)
ACCESS	(แก้ไขเส้นแผนที่)	ARCVIEW GIS (วิเคราะห์ข้อมูลและสร้างแผนที่)

- การใช้ SHOEBOX ทำให้การเพิ่มฟิล์หรือเขตข้อมูลทำได้ง่ายกว่า และสะดวกต่อการพิมพ์รายงาน เพื่อตรวจสอบข้อมูล
- การเปลี่ยนจาก SHOEBOX เป็น ACCESS ทำให้การจัดการฐานข้อมูล (Database Management) ทำได้ครบถ้วนกว่า และยังทำให้การเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์สะดวกขึ้น
- โปรแกรม PC Arc/Info เป็นโปรแกรมที่ทำงานบน Dos และต้องใช้คำสั่งแตกต่างจากโปรแกรม ArcView GIS ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ทำงานบน Windows ได้โดยไม่ต้องจดจำคำสั่งใดๆ ทางโครงการจึงเลือกใช้โปรแกรม ArcView GIS นี้ในขั้นตอนการสร้างแผนที่
- เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการทำงานเรื่อยมา ก็คือ พัฒนาการของซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่ใช้งานง่ายขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะซอฟต์แวร์ที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows ที่ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่คุ้นเคยอยู่แล้ว การปรับเปลี่ยนมาใช้ซอฟต์แวร์ที่ง่ายต่อการใช้งานและคนส่วนใหญ่คุ้นเคย ทำให้บุคลากรที่สลับสับเปลี่ยนกันเข้ามาร่วมงานสามารถปฏิบัติงานด้วยซอฟต์แวร์ได้ในเวลาอันรวดเร็ว โดยไม่จำเป็นต้องรับการฝึกฝนเป็นระยะเวลานาน

บทที่ 3

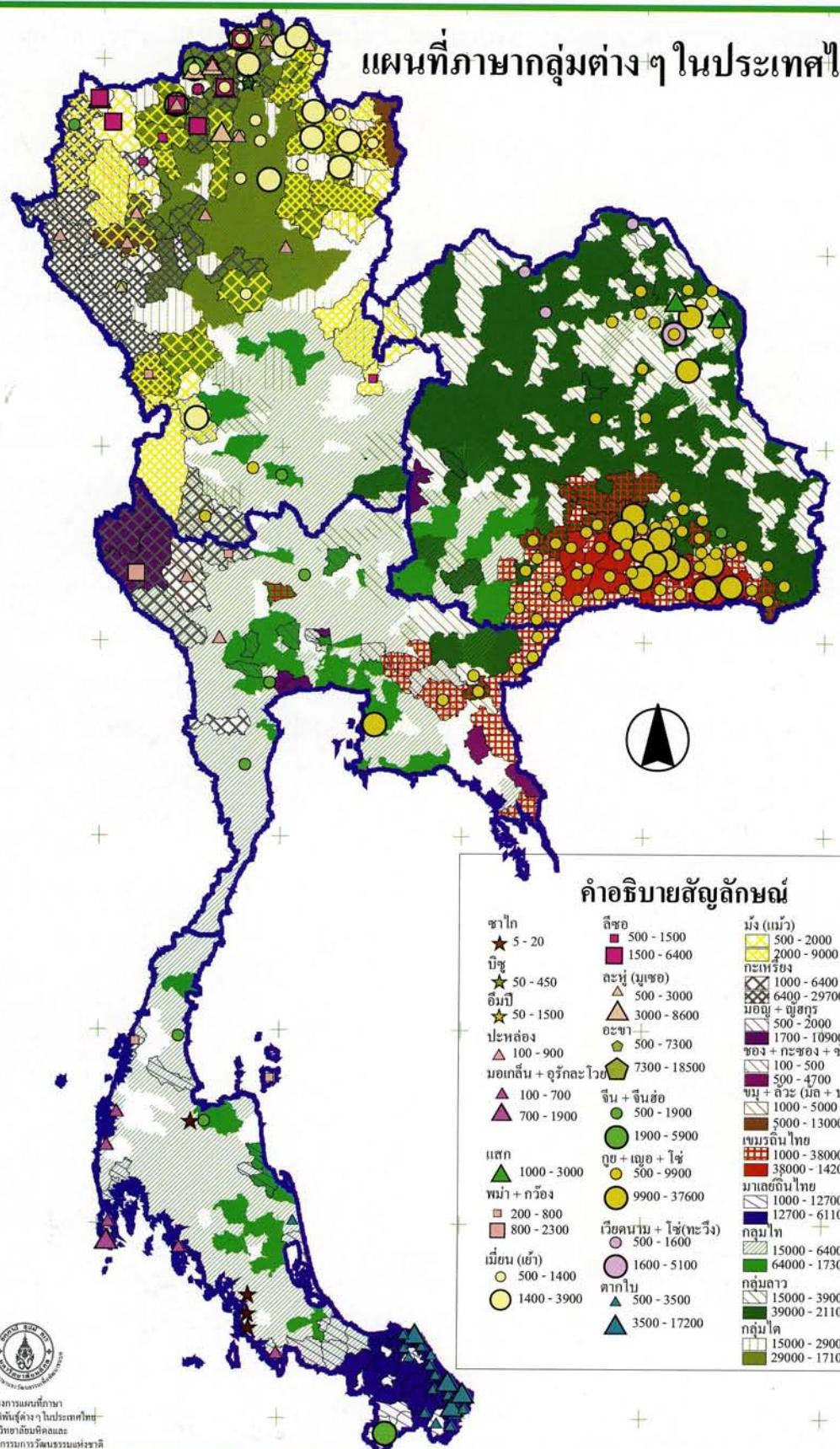
ผลของการวิจัยเพื่อจัดทำแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในประเทศไทย

จากการศึกษาวิจัยภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย ได้พบว่าภาษาในประเทศไทยมีทั้งสิ้นมากกว่า 60 กลุ่ม มีผู้พูดภาษาไทยกลางมากที่สุดคือร้อยละ 39 รองลงไปคือภาษาลาวอีสานร้อยละ 28 ภาษาคำเมืองร้อยละ 10 ภาษาปักษ์ใต้ร้อยละ 9 ภาษาเบนรัตน์ไทยร้อยละ 3 ภาษาไทยโคราช ผู้ไทย ถูก (ส่วน) ผู้อ ไทย เลย ลาวหล่ม กะเหรี่ยง แต่ละภาษาร้อยละ 1 และภาษาอื่นๆ ภาษาละไม่ถึงร้อยละ 1 ในการนำเสนอการกระจายของภาษาต่างๆ ได้เสนอเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การกระจายของภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางวัฒนธรรม และ 2) การกระจายของภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และการปกครอง

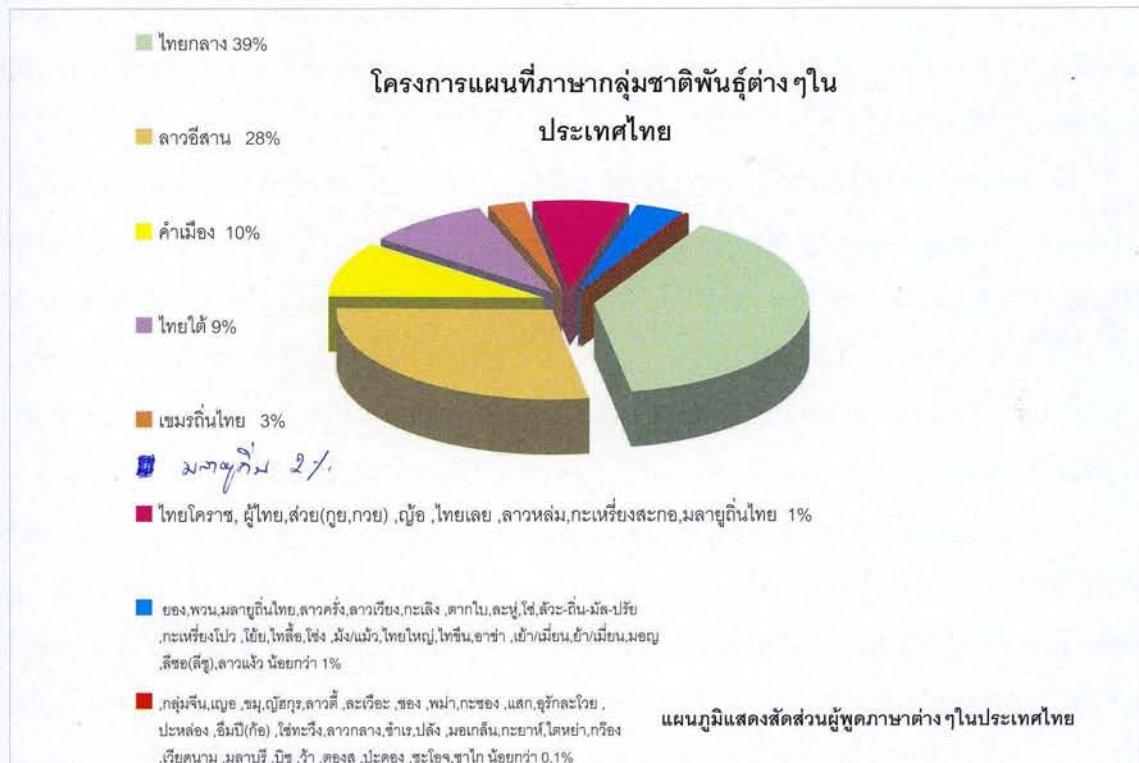
3.1 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางวัฒนธรรม ภาษาต่างๆ ที่พูนในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กันขึ้นกันในการเสนอภาพการกระจายของกลุ่มภาษาตามพื้นที่ทางวัฒนธรรมจึงเสนอในรายละเอียดลงไปเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) การกระจายของภาษาในตระกูลภาษาต่างๆ ตามลักษณะความสัมพันธ์ด้านการร่วมเชื้อสาย (genetic relationship) โดยบางภาษาอยู่ในตระกูลเดียวกัน และบางภาษาอยู่กันตระกูลกัน และ 2) การกระจายของภาษาไทย-ภาษาอื่น ตามลักษณะความสัมพันธ์ด้านสังคม (social relationship) โดยภาษาต่างๆ มีความสัมพันธ์ต่อกันด้านสังคม เนื่องจากทั้งหมดอยู่ในพื้นที่ประเทศไทย และอยู่ในระบบสังคมไทยด้วยกัน และ 3) การกระจายของแต่ละกลุ่มภาษาในพื้นที่ต่างๆ ในประเทศไทย

จำนวนกลุ่มภาษาอาจมากกว่านี้ ขึ้นอยู่กับวิธีการพิจารณาว่าภาษาหนึ่งๆ นั้นเป็นภาษาหลัก (language) หรือเป็นเพียงภาษาถี่น้อยของภาษาหนึ่งๆ (dialect) เมื่อจากการพิจารณาสถานะว่าเป็นกลุ่มภาษาหลักหรือภาษาถี่น้อยขึ้นกับเกณฑ์ทางสังคมและการเมือง เช่น ภาษาลาวในประเทศไทย โดยทั่วไปถือว่าเป็นภาษาถี่น้อยของภาษาไทย แต่ในประเทศไทยลาวยังถือว่าเป็นภาษาหลัก เป็นต้น ในงานนี้ถือว่าภาษาไทยถี่น้ำนมีภาษาเป็นภาษาหลัก เมื่อจากมีจำนวนผู้พูดมาก มีการตั้งถี่น้ำนมีภาษาเขียนของตนเอง แม้จะไม่มีการใช้ทั่วไปในปัจจุบัน สำหรับภาษาจีนซึ่งแยกช่องได้เป็นภาษาจีนต่างๆ ไม่ได้นับแยกในงานนี้ เมื่อจากส่วนมากเป็นภาษาที่ใช้ในเขตตลาดหรือเขตเมือง ซึ่งมีความเคลื่อนไหวของกลุ่มนคนต่างๆ สูง เป็นการศึกษาภาษาในเขตเมือง ต้องการการสำรวจวิจัยที่แตกต่างออกไป จึงไม่นับรวมในที่นี้

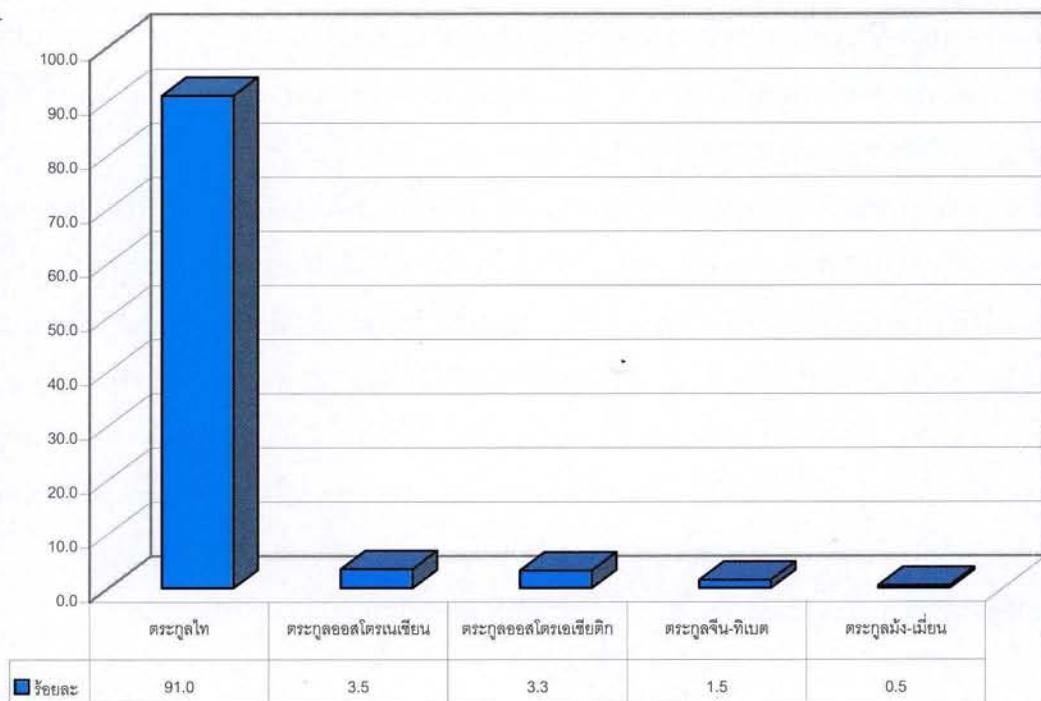
แผนที่ภูมิศาสตร์ต่างๆ ในประเทศไทย

โครงการแผนที่ภูมิศาสตร์
ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

แผนภูมิแสดงร้อยละของผู้พูดภาษาตระกูลต่างๆ ในประเทศไทย

3.1.1 การกระจายของภาษาในตรรกะภูมิศาสตร์ต่างๆ ตามลักษณะความสัมพันธ์ด้านการร่วมเชื้อสาย กลุ่มชาติพันธุ์ภาษาในประเทศไทยทั้งหมดกว่า 60 กลุ่ม จัดอยู่ในตรรกะภาษา 5 ตรรกะ ซึ่งเป็นตรรกะภาษา หลักของคนในเอเชียอาคเนย์ ดังนี้

(1) ภาษาตรรกะไทย (Tai language family) มีจำนวน 24 กลุ่มภาษา (นับรวมภาษาหลักและภาษาถี่นั้น ย่อๆ เนื่องจากแต่ละกลุ่มนี้ผู้พูดเป็นจำนวนมาก และการพิจารณาสถานะว่าเป็นภาษาหลักหรือภาษาถี่นั้นย่อๆ ขึ้นกับเกณฑ์ทางสังคมและการเมือง) ภาษาในตรรกะนี้เป็นภาษาพูดของคนส่วนใหญ่ของประเทศไทย และเป็นกลุ่มภาษาที่มีการกระจายทั่วไปในส่วนต่างๆ ทั่วประเทศ นอกเหนือจากในประเทศไทยยังพบผู้พูดภาษา ตรรกะไทย ในลาว พม่า เวียดนาม และจีน รวมทั้งบางหมู่บ้านในตอนเหนือของประเทศไทยมาเลเซีย สำหรับในประเทศไทยมีผู้พูดภาษาในตรรกะนี้เป็นจำนวนร้อยละ 94 ของประชากรในประเทศ

(2) ภาษาตรรกะอสโตรເອເຊີຕິກ (Austroasiatic language family) มีจำนวน 22 กลุ่มภาษาหลัก โดยทั่วไปเชื่อกันว่ากลุ่มนี้พูดภาษาในตรรกะอสโตรເອເຊີຕິກเป็นกลุ่มนี้เดิมในดินแดนเอเชียอาคเนย์ ภาษาอสโตรເອເຊີຕິกในเอเชียอาคเนย์ทั้งหมดมีประมาณ 150 ภาษา (Diffloth 1980) กระจายอยู่ในบริเวณ กว้างทั่วดินแดนเอเชียอาคเนย์ ภาษาเหล่านี้มีคุณค่าอย่างยิ่งด้านประวัติศาสตร์และความเข้าใจในมนุษยชาติ ของดินแดนแถบนี้ ภาษาตรรกะอสโตรເອເຊີຕິกที่พูดในประเทศไทยในปัจจุบันทั้งหมดเป็นภาษากลุ่มอนุ- เชมร มีทั้งกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยและกลุ่มใหญ่กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย มีผู้พูดเป็นจำนวนร้อยละ 4.3 ของประชากรในประเทศ

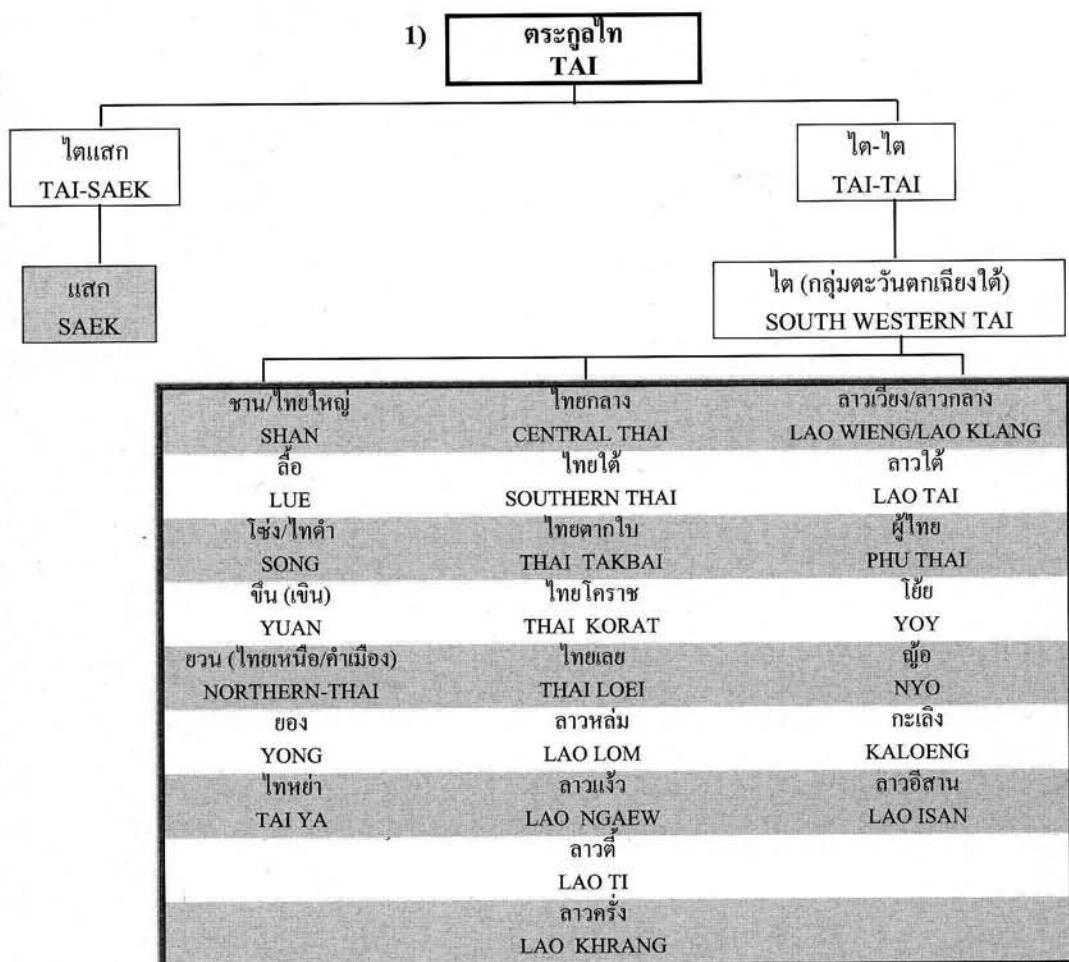
(3) ภาษาตรรกะจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan language family) มีจำนวน 11 กลุ่มภาษาหลัก ผู้ที่พูดภาษา ตรรกะนี้เป็นชนกลุ่มใหญ่ทั่วทางตอนเหนือของเอเชียอาคเนย์ติดต่อกันจีน มีจำนวนกว่า 200 ภาษา ในประเทศไทย พูดในเขตภาคเหนือและตะวันตกเป็นส่วนมาก ส่วนภาษาจีนต่างๆ จะพูดในเขตเมืองด้วย ภาษาในตรรกะ นี้มีผู้พูดเป็นจำนวนร้อยละ 1.1 ของประชากรในประเทศ

(4) ภาษาตรรกะอสโตรเนเซียน หรือมาลายาโล-โพลีเนเซียน (Austronesian or Malayo-Polynesian language family) มีจำนวน 3 กลุ่มภาษาหลัก กลุ่มนี้พูดภาษาอสโตรเนเซียนส่วนมากเป็นกลุ่มนี้เมือง ที่อยู่ในเขตหมู่เกาะทางตอนใต้ของเอเชียอาคเนย์ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย พิลิปปินส์ เป็นต้น ภาษาตรรกะ นี้ในประเทศไทยพูดในเขตภาคใต้เป็นส่วนมาก มีผู้พูดเป็นจำนวนร้อยละ 0.3 ของประชากรในประเทศ⁶

(5) ภาษาตรรกะมัง-เมี่ยน (หรือแม้ว-เย้า) (Hmong-Mien or Miao-Yao language family) มีจำนวน 2 กลุ่ม ภาษาหลัก กลุ่มนี้มัง-เมี่ยนหรือแม้ว-เย้าเป็นกลุ่มนี้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ อยู่ทั่วทางตอนเหนือของเอเชียอาคเนย์ ในประเทศไทยพูดในภาคเหนือเป็นส่วนมาก มีผู้พูดเป็นจำนวนร้อยละ 0.3 ของประชากรในประเทศ

แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของภาษาต่างๆ ที่อยู่ในแต่ละตรรกะ มีดังต่อไปนี้

⁶ “นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชาติชาม (Cham) ในเขตกรุงเทพมหานคร (บ้านแขกครัว) โดยมีประวัติว่ามายังประเทศไทยกันพุช และรับราชการในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ (กองอาสาจาม) ปัจจุบันไม่ได้พูดภาษาจามในชีวิตประจำวัน

2) ตระกูลออสโตรโอเรียติก
AUSTRONEASIAN

มอง-เขมร
MON-KHMER

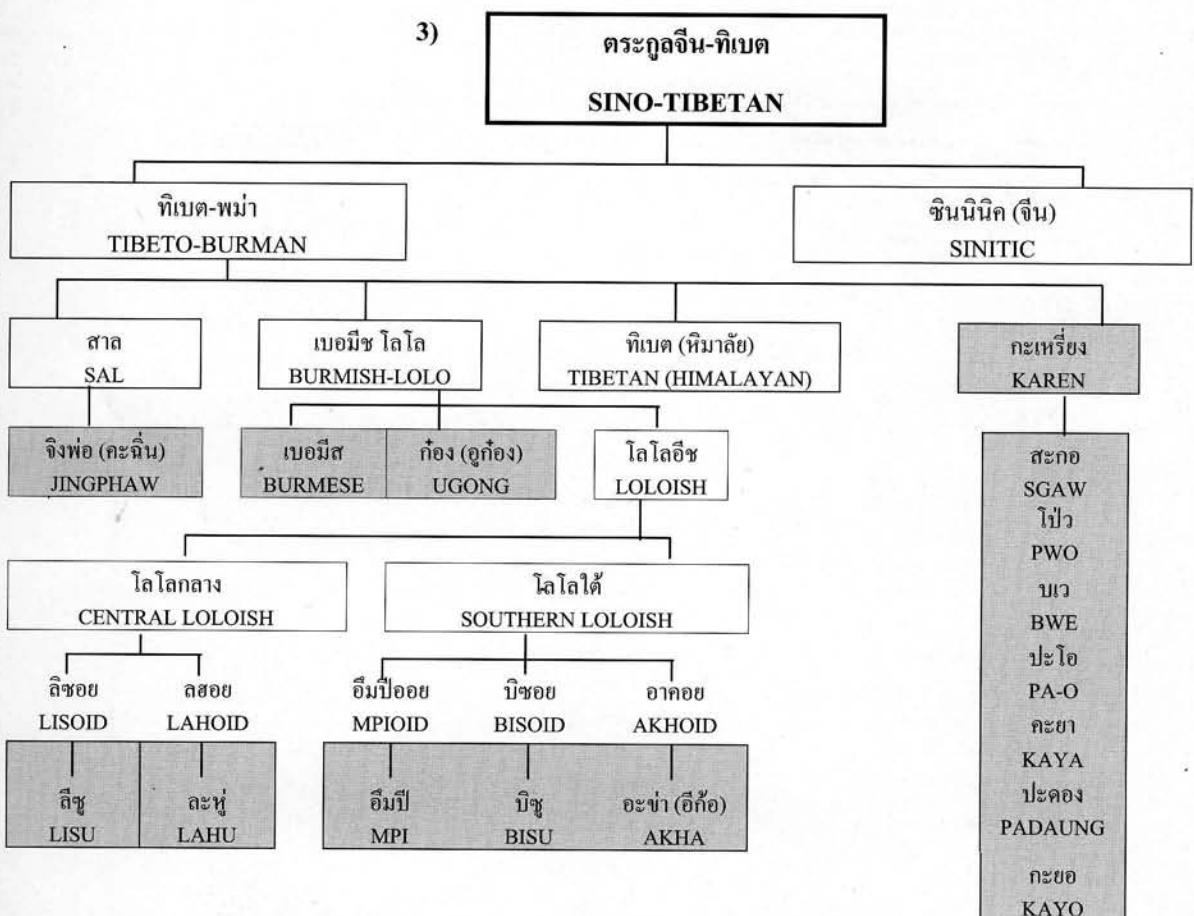
มอง-เขมรเหนือ
NORTHERN MON-KHMER

มอง-เขมรตะวันออก
EASTERN MON-KHMER

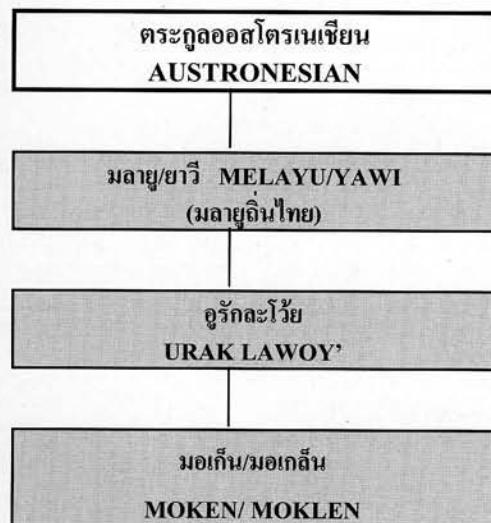
มอง-เขมรใต้
SOUTHERN MON-KHMER

กลุ่มปะหล่อง PALAUNGIC	กลุ่มนู KHMUC	กลุ่มเวียดติก VIETIC	กลุ่มเปียร์ PEARIC	กลุ่เมเขมร KHMERIC	กลุ่มกะตุ KATUIC	กลุ่มนอย MONIC	กลุ่มอัสเซียน ASLIAN
ลามเมต LAMET	խ្ខ KHMU	เวียดนาม VIETNAM	ចង CHONG	เขมรลื่นไทย NORTHERN KHMER	កូយកាត់ (សោរ) KUY/ KUAY	នមួយ MON	កេនទិវាមណិ (នោម, តាមីក) KENSIW/MANIQ (NEGrito, SAKAI)
វា WA	មលប្រារី (តុះ) MAL/PRAI	ពួច (ភោគីង) SO (THAVEUNG)	កបសង KASONG		ម្យោ NHOE	ជូនក្រ NYAH KUR	
លាហីខោ (តុះវា, តុះវី) LAVUA	មលាប្រី (តី) គគុងអីឡូង MLABRI		ចុំនរ SAMRE		ពួច SO		
ប្រអល់ (គាល់ខ័ែ) PALAUNG (Da-ang)			ចុំខិន SA-OC		បុរី BRU		
ប្រកង់ (សាមដោះ) PLANG							

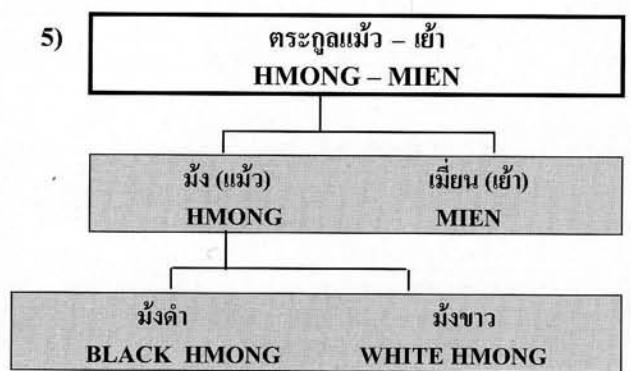
3)

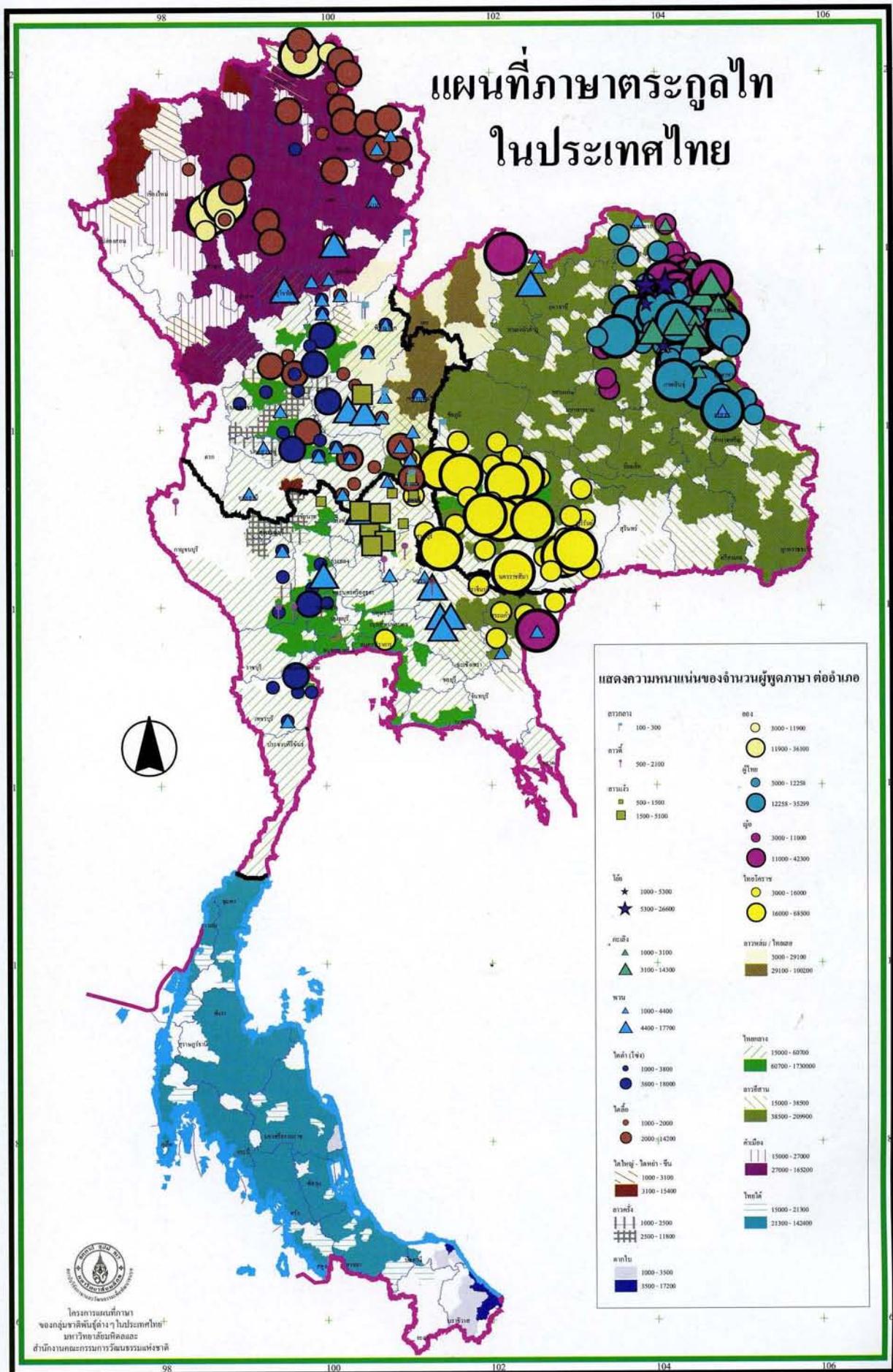

4)

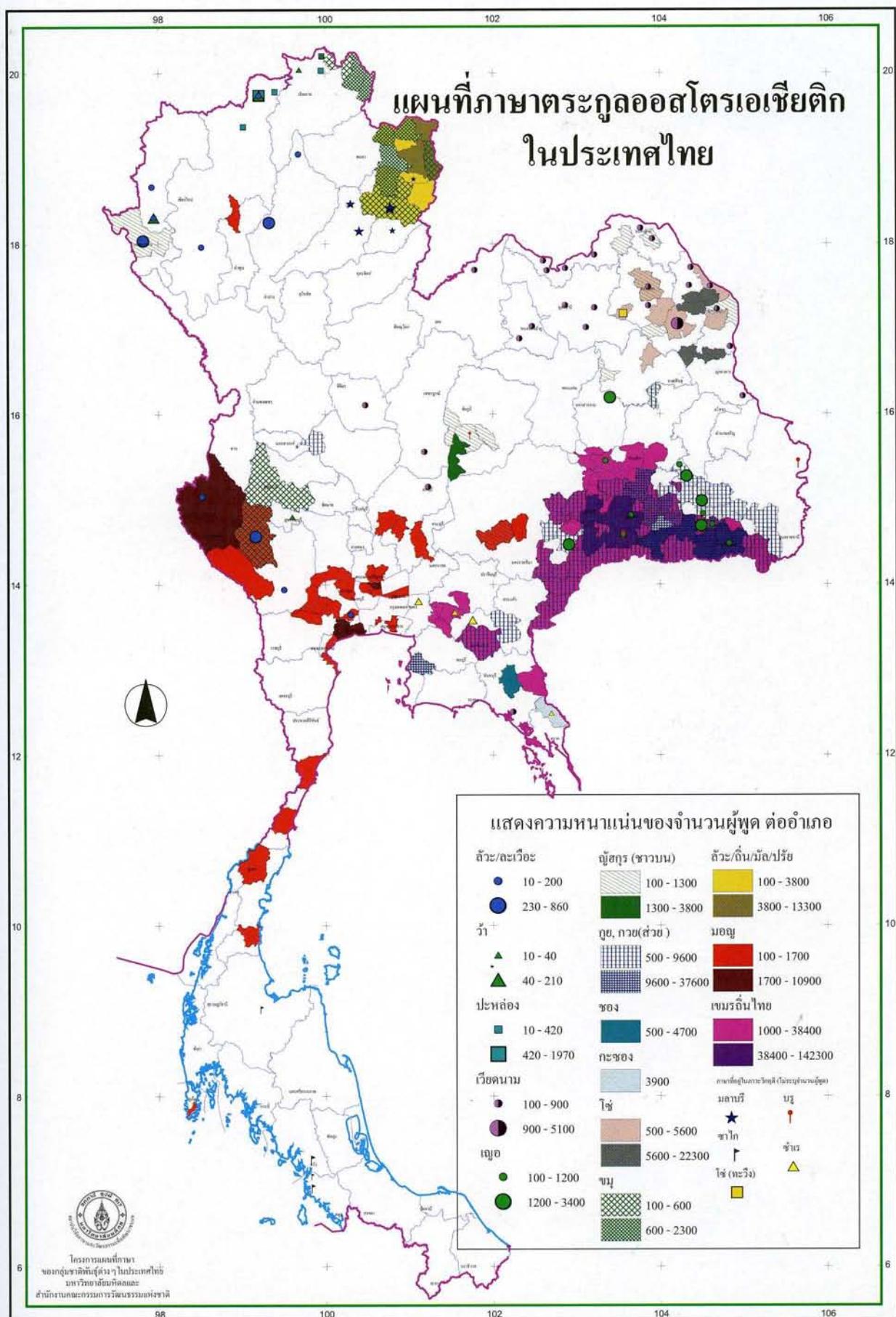
5)

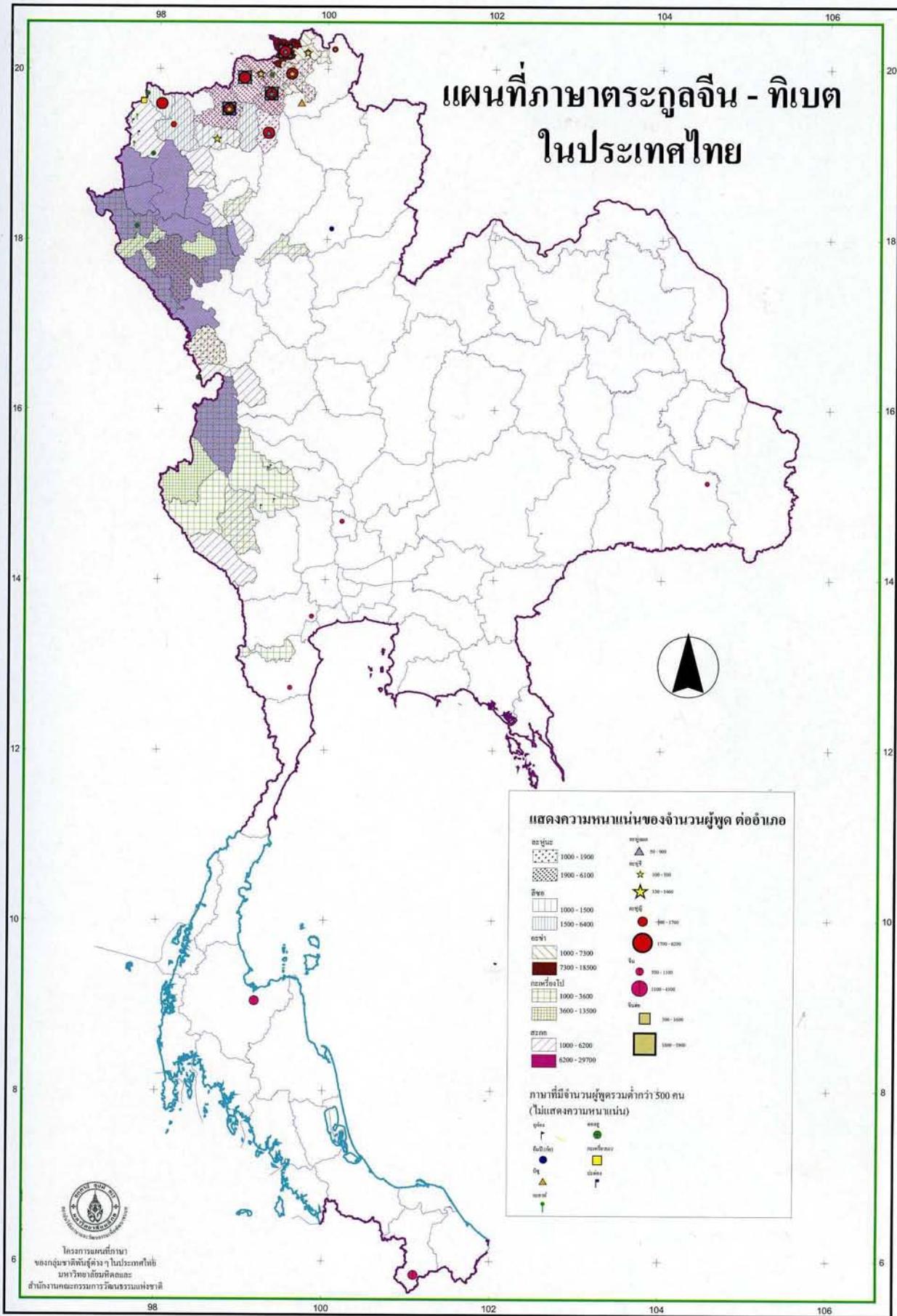
คนสูงไทย

คระภูมอสโตรเมเชียติก

ตระภูสจิน-ทิเบต

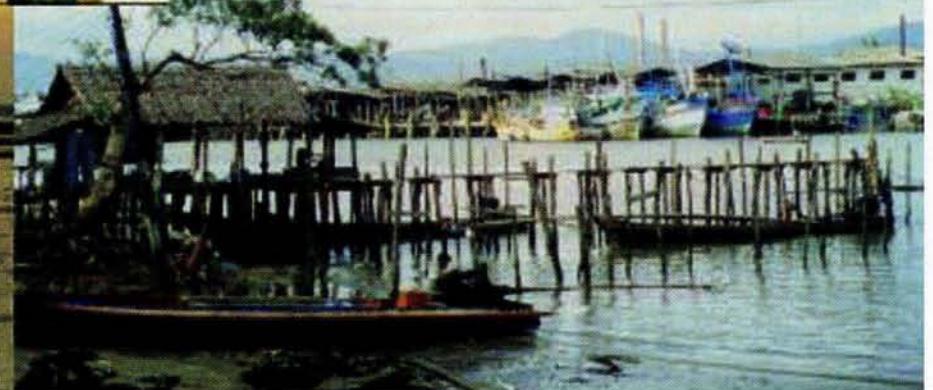
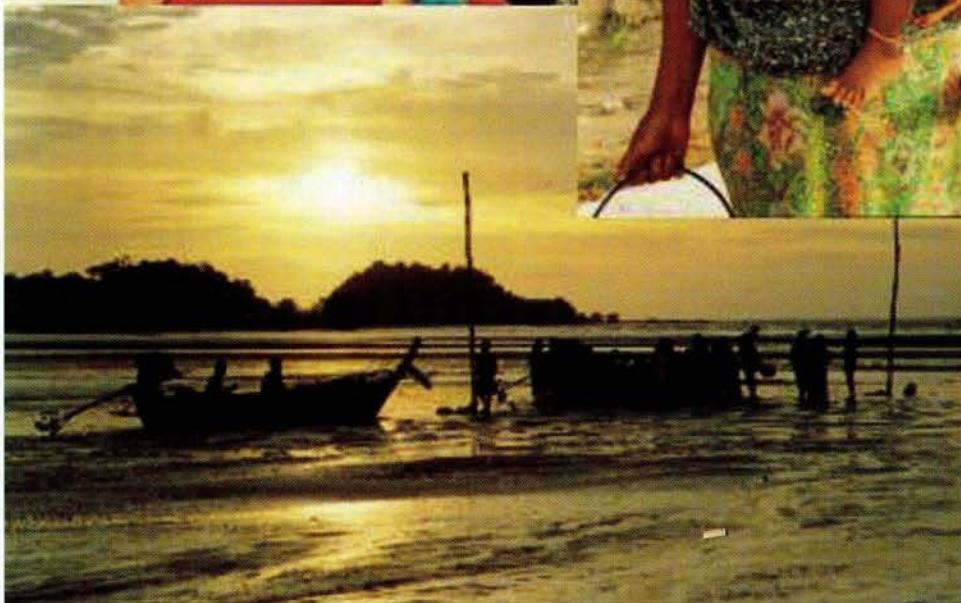
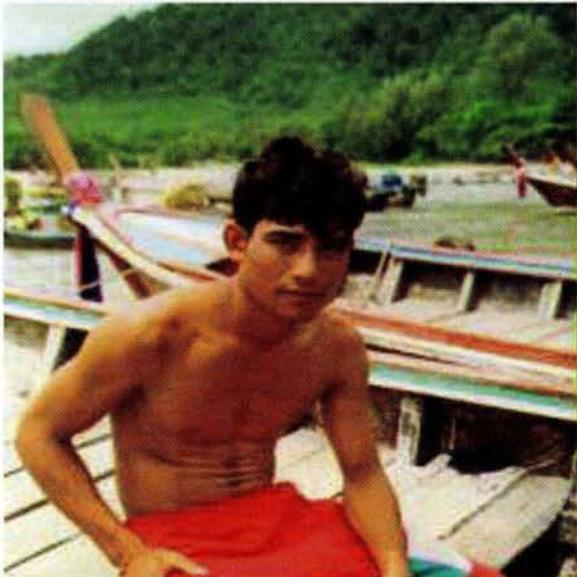

แผนที่ภูมิศาสตร์ภูมิศาสตร์ในประเทศไทย

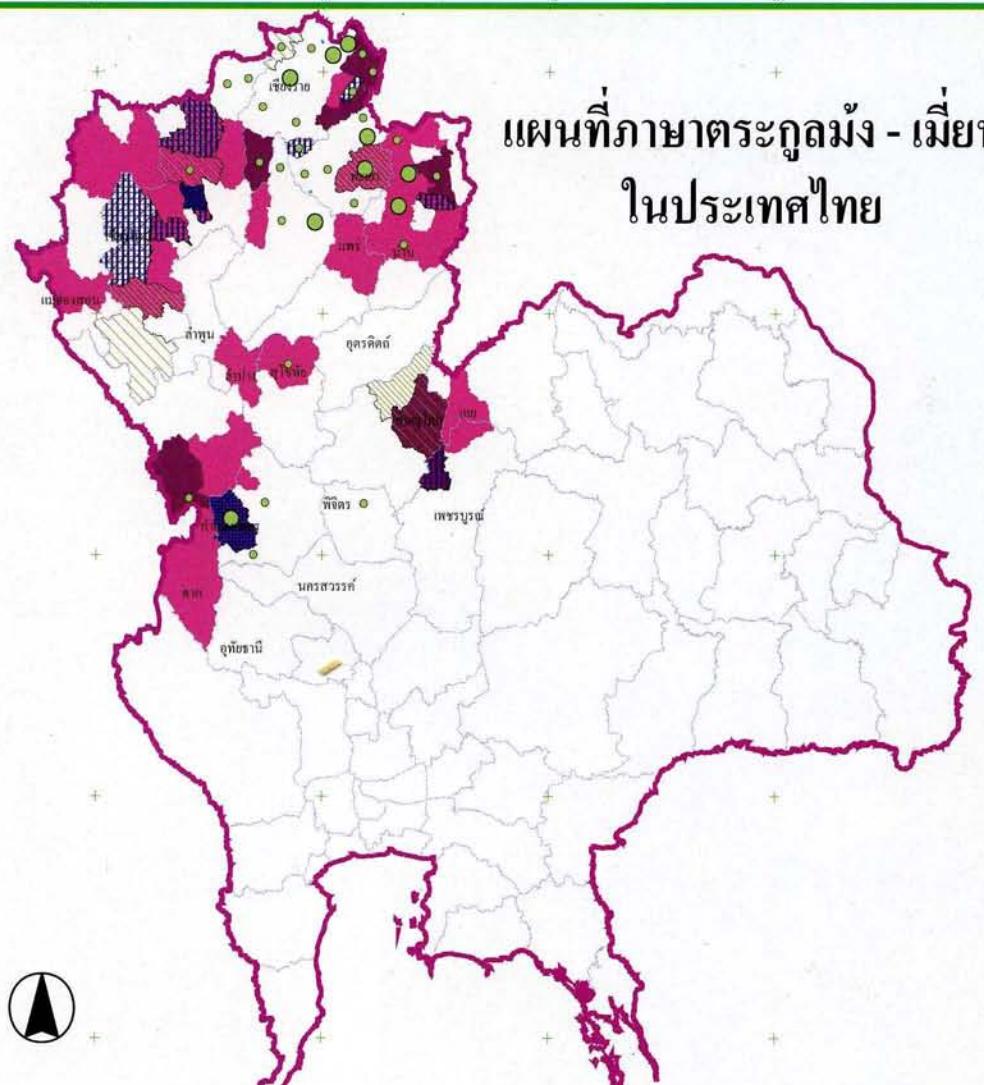

โครงการแผนที่ภูมิศาสตร์ในประเทศไทย
น้ำท่วมพื้นที่ลุ่มน้ำที่สำคัญและ
ดำเนินการโดยกรมวิถีธรรมชาติและ

ตรังกูลอสโตรเนซีyan

แผนที่ภูมิศาสตร์ภูมิปัญญา - เมียน ในประเทศไทย

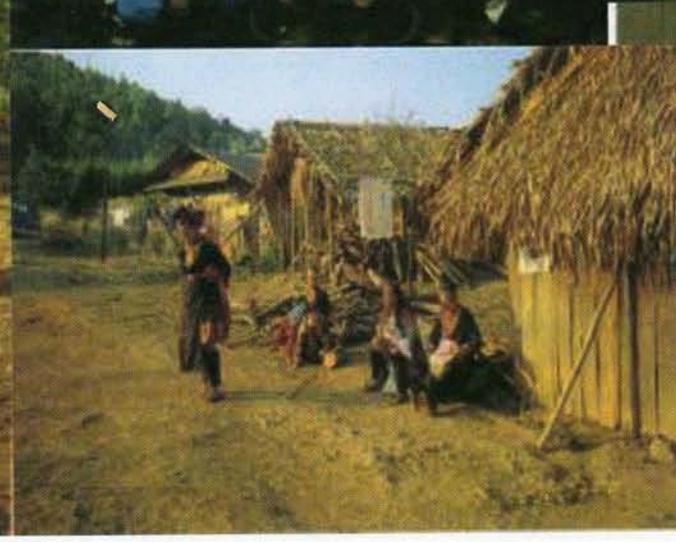
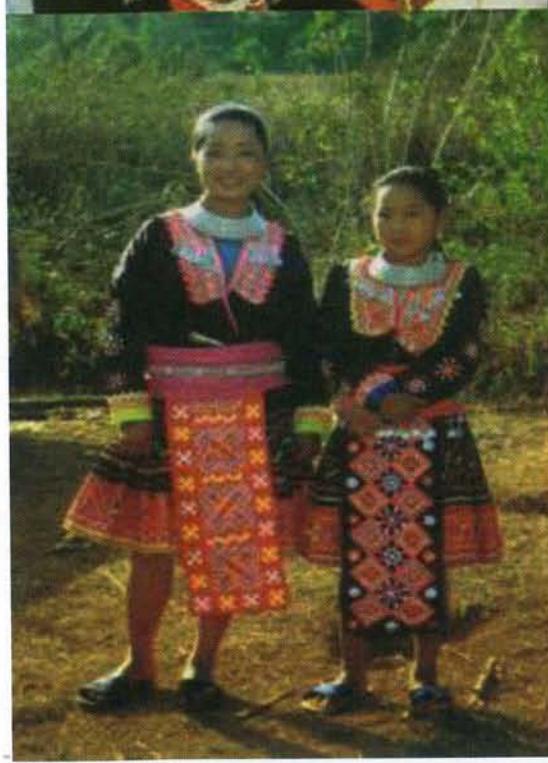
แสดงความหนาแน่นของจำนวนผู้พูด ต่ออำเภอ

เมืองเมียน	เมืองชั้น
● 100 - 1400	▨ 100 - 1300
● 1400 - 3900	▨ 1300 - 2000
เมืองชาย	เมืองตื้อ
▨ 100 - 1300	■ 100 - 1600
▨ 1300 - 2000	■ 1600 - 6500
เมือง?	
▨ 100 - 600	
▨ 600 - 2100	

โครงการแผนที่ภูมิ
ของกุ่ยชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
มหาวิทยาลัยนิตย์ศึกษาและ
ศึกษาการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ตรุษจีนเมืองเมี่ยน

3.1.2 การกระจายของภาษาไทย-ภาษาอื่น ตามลักษณะความสัมพันธ์ด้านสังคม แม้ว่าประเทศไทยจะมีความหลากหลายของภาษาและชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก แต่อาจกล่าวได้ว่ามีปัญหาการแบ่งขั้นหรือการต่อสู้ระหว่างกลุ่มที่เห็นได้ชัดเจนน้อยมาก วิลเลียม สเมลลีย์ (William Smalley 1994) ผู้ซึ่งเป็นทั้งนักมนุษยวิทยาและนักภาษาศาสตร์ชาวอเมริกัน และมีประสบการณ์ทำงานในประเทศไทยและประเทศไทยได้เสนอความคิดว่า สาเหตุของการที่กลุ่มชาติพันธุ์ภาษาต่างๆสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขบนแผ่นดินไทย ก็ เพราะแต่ละกลุ่มภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอื่น มีหน้าที่และสถานะทางสังคมแตกต่างและสูงหรือต่ำลดหลั่นกันตามลำดับชั้นของภาษาในสังคมไทย (language hierarchy) ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับความแตกต่างของลำดับชั้นทางสังคม (social hierarchy) ของคนในประเทศไทยซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไป⁷

ลำดับชั้นของภาษา (language hierarchy) ในสังคมไทย มีดังต่อไปนี้

1. ภาษาไทยมาตรฐาน (Standard Thai)
- ↓
2. ภาษาไทยอื่น (ตามภูมิภาค) ได้แก่ คำเมือง ลาวอีสาน ปักษ์ใต้ ไทยกลาง (Regional Thai Languages : Kammuang, Lao Isan, Paktay and Central Thai)
- ↓
3. ภาษาพื้นบ้าน (ภาษาชนกลุ่มน้อย)
 - 3.1 ภาษาพลัดถิ่น (Displaced Languages)
 - 3.2 ภาษาในเมือง/ตลาด (Town Languages)
 - 3.3 ภาษาตามชายฝั่ง (Marginal Languages)
 - 3.4 ภาษาในวงศ์ล้อม (Enclave Languages)

ภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งเป็นภาษาราชการและภาษาประจำชาติจะอยู่ในชั้นที่สูงสุด เป็นภาษาที่ใช้ในการจัดการศึกษาหรือในโรงเรียน ใช้ในการติดต่อราชการและใช้ในสื่อสารมวลชน ภาษานี้เป็นภาษาไทยที่ใช้ทั่วไปทั้งประเทศ (จึงไม่ได้แสดงบนแผนที่) ภาษาไทยชั้นรองลงมาคือ ภาษาไทยอื่นตามภูมิภาค ได้แก่ คำเมือง (ไทยอื่นเหนือ ร้อยละ 10) ลาวอีสาน (ไทยอื่นอีสาน ร้อยละ 28) ปักษ์ใต้ (ไทยอื่นใต้ ร้อยละ 9) และ ไทยกลาง (ร้อยละ 39) ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ทั่วไปและใช้เป็นภาษากลางในแต่ละภูมิภาค ชั้นรองลงไปจากภาษาไทยท้องถิ่นแต่ละภูมิภาคคือกลุ่มภาษาอื่นๆ ได้แก่ ภาษาพื้นบ้าน หรือ ภาษาชนกลุ่มน้อย ที่พูดกันอยู่ในหมู่บ้านหรือภายในบ้าน แต่ละกลุ่มนี้ขนาดและสถานภาพต่างๆ กันไป แบ่งได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ คือ

(1) ภาษาพลัดถิ่น จำนวนมากเป็นภาษาในตระกูลไทย ที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่นอกประเทศไทยและมีประวัติการอพยพโยกย้ายเข้ามายังในประเทศไทยในพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ ภาษาลือ ของ พวน ญ้อ ໄຍ້ ແສກ ໂຊ່ງ เป็นต้น และกลุ่มภาษาลาวต่างๆ ในเขตภาคกลาง เช่น ลาวเวียง ลาວຕີ ลาวແຈ້ວ และลาวครັ້ງ เป็นต้น

(2) ภาษาในเขตเมือง/ตลาด ได้แก่ ภาษาจีน (เขตเมืองหรือตลาดทั่วไป) และภาษาเวียดนาม (เขตเมืองหรือตลาดในภาคอีสานตอนบน) ภาษาในเขตเมืองไม่ได้แสดงบนแผนที่ เนื่องจากมีแทรกอยู่ทั่วไป และงานวิจัยนี้ไม่ครอบคลุมการวิจัยภาษาในเขตเมือง

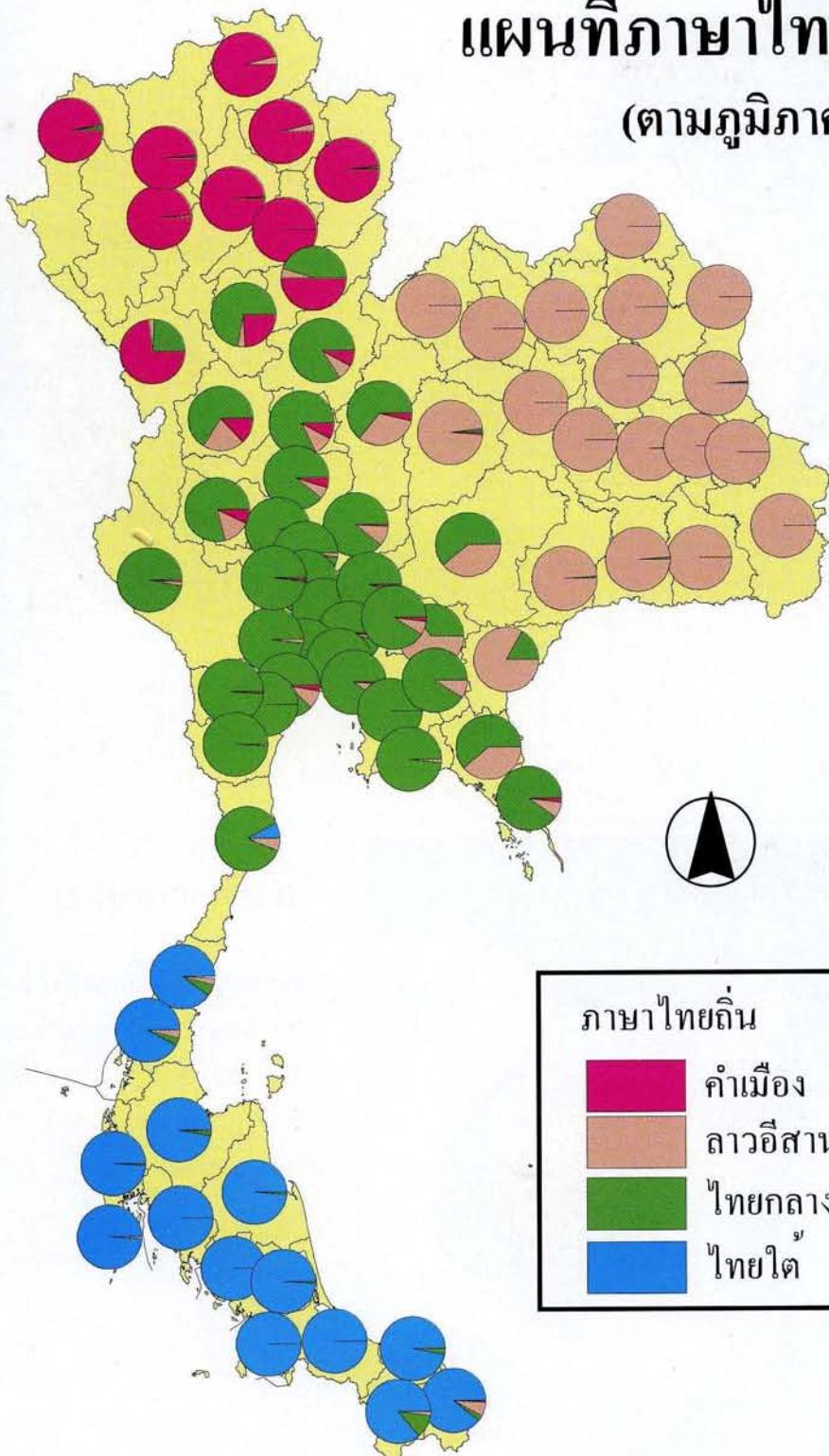
⁷ William Smalley, 1994. *Language Diversity and National Unity*. Chicago: The University of Chicago Press.

(3) ภาษาชัยของ ได้แก่ ภาษาชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในตรรกะภาษาต่างๆ นอกเหนือจากภาษาตรรกะไทย ได้แก่ภาษาในตรรกะօสโตรເອເຊີຕິກ, ອອສໂຕຣນເຮືຍ, ຈິນ-ທີບັດ ແລະນັງ-ເມີຍນ ເຊັ່ນ ภาษาເບນຮົດິນໄທຢາມລາຍຸດິນໄທຢາມ ຂູ່ງ ແນວ້າ ເຢ້າ ລື່ອ ນູ້ເຊື່ອ ກະເຫົ່າຍຶ່ງ ເປັນຕົ້ນ ຜູ້ພຸດພາຍາເຫັນໆສ່ວນມາກຈະອູ່ຕາມຫາຍແດນທີ່ ຕິດຕ່ອກກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ ແລະມັກຈະນີ້ຜູ້ພຸດພາຍາເດີວັກນົດຕ່ອນເນື່ອງກັບກາຍນອກປະເທດທີ່ມີພຽມແແນຕິດຕ່ອກກັບ ເຊັ່ນ ภาษาເບນຮົດິນໄທຢາມຈະພບໃນປະເທດໄທຢາມ ເຮົາກວ່າ “ภาษาເບນຮົດິນໄທຢາມ” ແລ້ວ ຍັງພບໃນດິນແດນທີ່ ຕ່ອນເນື່ອງກັນໃນປະເທດກົມພູຈາແລະເວີຍຄຳນາມ ກາຍາມຸນອກຈະພບໃນປະເທດໄທຢາມ ຍັງພບໃນບົຣົເວນກວ່າງໃນ ຕອນເහັນອອງເອົ້າອາຄານຍີ້ ຄຣອບຄຸມບາງສ່ວນຂອງລາວ ເວີຍຄຳນາມ ແລະຈິນ ນອກຈາກນີ້ຍັງມີກຸ່ມອື່ນໆ ທີ່ມີຜູ້ພຸດ ຊ້າມພຽມແແນຕປະເທດໄດ້ແກ່ ກູ່ງ/ກວຍ ມາຍຸ ວ໏ ຖ້າ ຖ້າ ແລະກະເຫົ່າຍຶ່ງ ເປັນຕົ້ນ ກາຍາເຫັນໆຈະນີ້ສຳຄານກາພ ແຕກຕ່າງກັນໄປ ບາງກາຍາມີຜູ້ພຸດມາກ ແລະໃຊ້ເປັນກາຍາກຄາງໃນທົ່ວອົນດ້ວຍ ເຊັ່ນ ภาษาເບນຮົດິນໄທຢາມໃນເຫດອື່ສານ ໄດ້ ເປັນຕົ້ນ

(4) ภาษาໃນວົງລ້ອມ ເປັນກາຍາກຸ່ມເລື່ອກ່າວ ທີ່ອູ່ໃນເບດທ່າງໄກລ ທຸຮັກນົດ ອີ່ອູ່ກຸ່ມລ້ອມຮອບດ້ວຍກາຍາ ແລະວັດທະນຮຽນອື່ນໆ ເຊັ່ນ ປູ້ອັກ ລະເວື່ອະ ມລານຣີ (ຜິ່ນ) ຕອງແຫຼືອງ ໂ້ອ່ (ທະວົງ) ກ້ອງ ອິນປີ ບິຈູ ຂອງ ກະຊອງ ແລະ ຂັ້ນເຮີ ເປັນຕົ້ນ

ແນວຄົດເກີ່ມວັດທະນກຸ່ມລ້ອມຮອບດ້ວຍກາຍາ ໃນກາຍາກຸ່ມເລື່ອກ່າວ ທີ່ອູ່ໃນສັກໄກລຍ່າງສົງບສຸຂ ໂດຍຕ່າງມີໜ້າທີ່ຂອງຕົນນັ້ນແນ້ຈະເປັນຈິງໃນຫລາຍປະກາດ ແຕ່ໃນໂລກຍຸດປັຈຈຸບັນກາຍາชนກຸ່ມນ້ອຍກຸ່ມເລື່ອກ ກຸ່ມນ້ອຍຫລາຍກຸ່ມ ໂດຍເນັດກາຍາໃນວົງລ້ອມ ກໍາລັງອູ່ໃນກວະວິກຖຸດີ ເສີ່ຍ່ດ້ອກເຮັດວຽກສູງເປັນອ່າງຍິ່ງ ເນື່ອງຈາກມີການເປັນແປງທີ່ກໍາລັງພະກາຍາແລະການໃຊ້ກາຍາເປັນອ່າງນາກ ເປັນພລມາຈາກອິທີພລຂອງ ສື່ສາມານວລິຫນ ຮະບນກາຮັດການສຶກສາ ແລະລັກນະທາງເສຍງກົງຈິສັກຄົມ ຜູ້ພຸດຮຸ່ນເຍົາວົງເຈັ້ນໄປພຸດພາຍາໃຫຍ່ໃນ ຫົວຫວັງຈະວັນນາກີ່ນີ້ເຮື່ອຍ່ ແລະຄວາມຮູ້ໃນກາຍາແມ່ວ່ອງຕົນລົດລົງເປັນອ່າງນາກ (Suwilai 2001) ຈາກວິຊີ່ນີ້ໄດ້ ພົບວ່າກາຍາທີ່ອູ່ໃນກວະວິກຖຸດີໃນປະເທດໄທຢາມມີຄື່ງ 14 ກາຍາ ແລະມີຄວາມຮູນແຮງຕ່າງໆກັນ ກາຍາທີ່ຈັດອູ່ໃນກວະ ວິກຖຸດີທີ່ 14 ກາຍາ (ທີ່ເປັນກາຍາທີ່ອູ່ໃນວົງລ້ອມ) ໄດ້ແກ່ ກາຍາຂັ້ນເຮັດວຽກ ໂ້ອ່ (ທະວົງ) ລະເວື່ອະ ຂອງ ປູ້ອັກ ມລານຣີ ແກ່ນຈິວ ໂ້ອ່ (ທະວົງ) ລະເວື່ອະ ຂອງ ປູ້ອັກ ກ້ອງ ອິນປີ ບິຈູ ມອເກີ່ນ/ມອເກີ່ນ ອູ້ຮັກລະໄວໝຍ

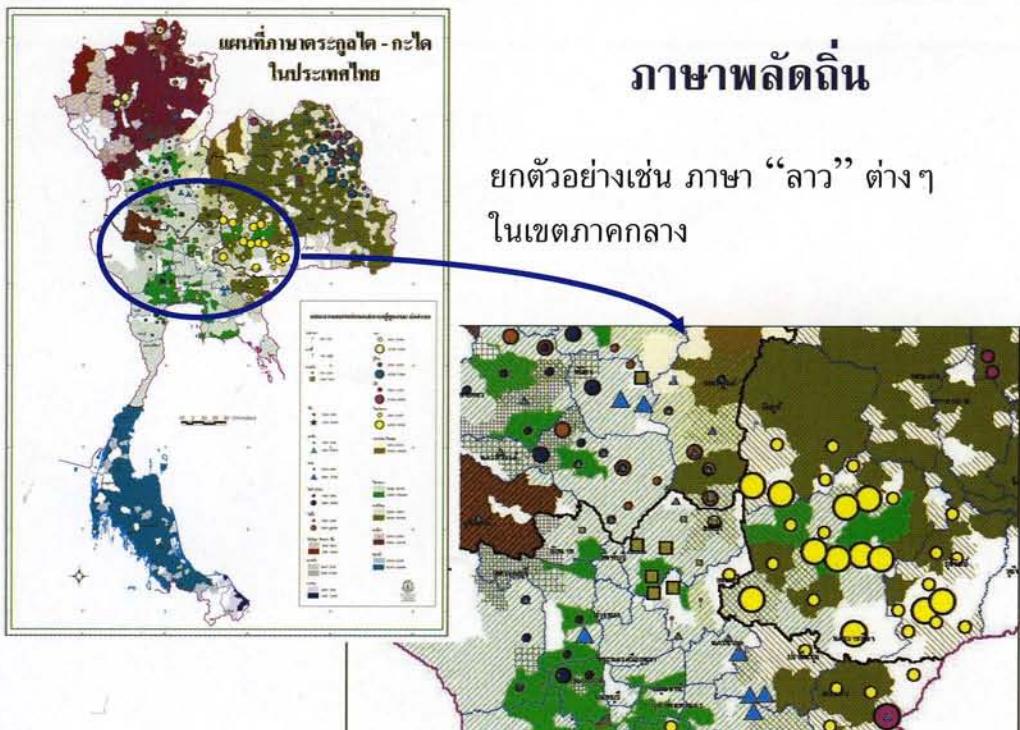
แผนที่ภาษาไทยถิ่น (ตามภูมิภาค)

ภาษาไทยถิ่น

- คำเมือง
- ลาวอีสาน
- ไทยกลาง
- ไทยใต้

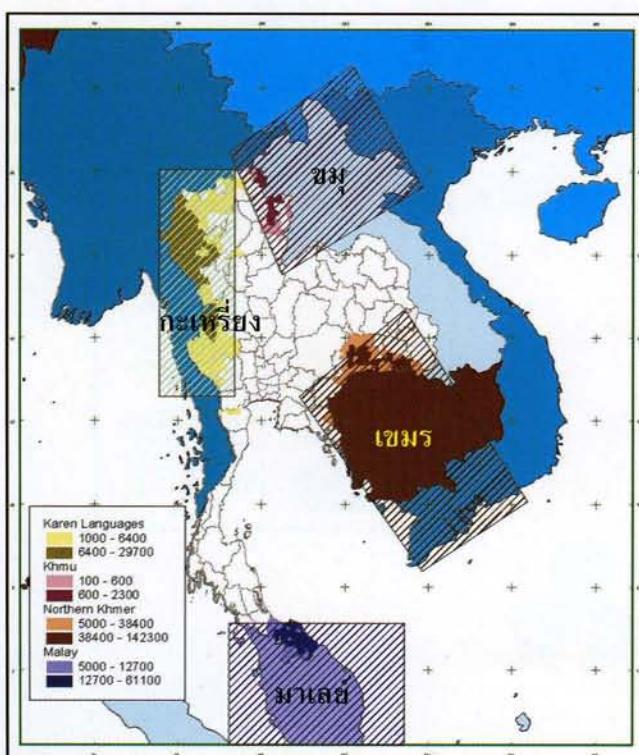
ภาษาพลัดถิ่น

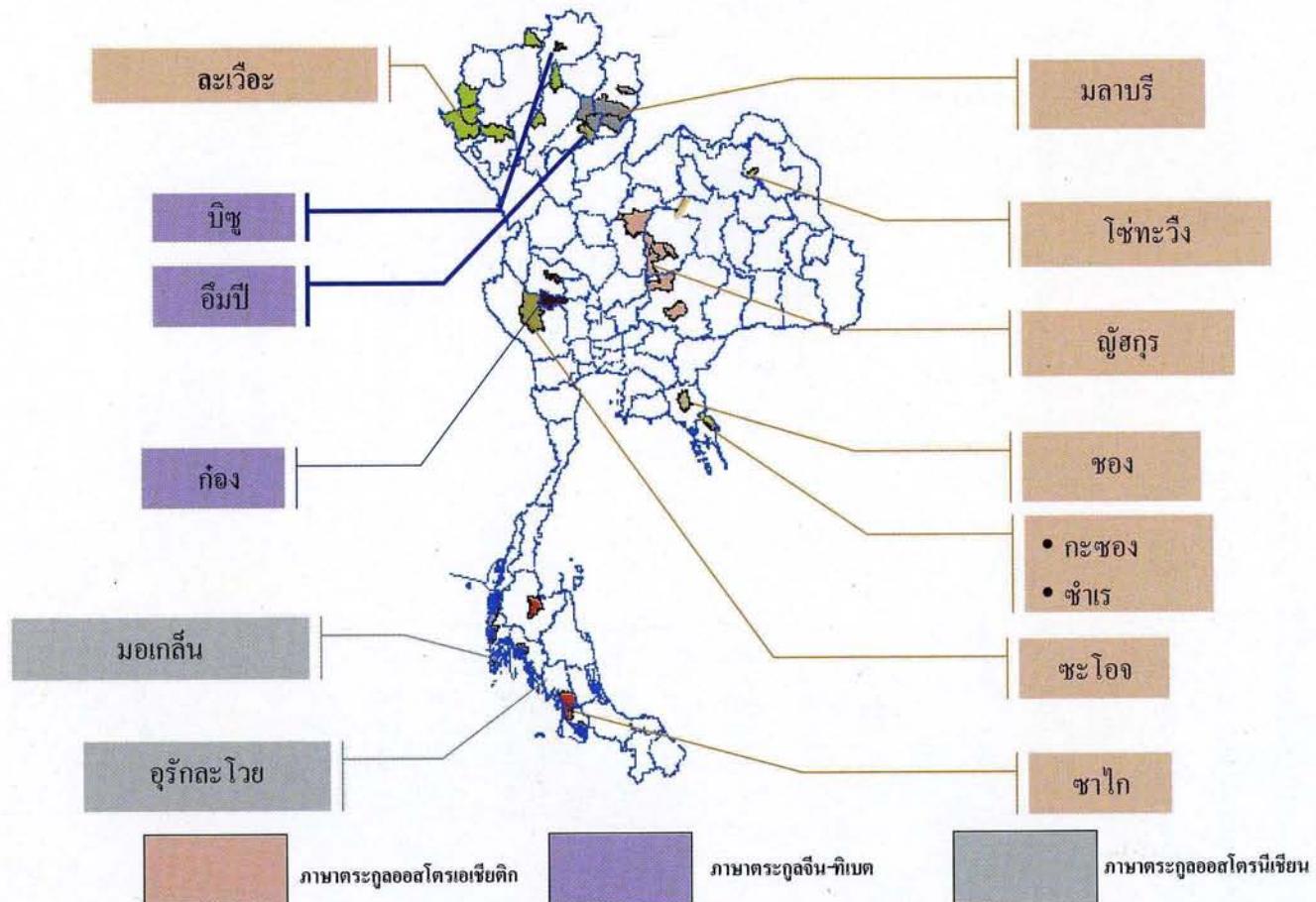
ภาษาชาวยุบ

ภาษาของชนกลุ่มน้อยที่ตั้งถิ่นฐานบริเวณชายขอบของประเทศ และผู้พูดส่วนใหญ่ของภาษานั้นตั้งถิ่นฐานอยู่อีกประเทศหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น

- ภาษาขมุ
- ภาษาเขมร
- ภาษากะเหรี่ยง
- ภาษามาเลย์

ภาษาในวงล้อม

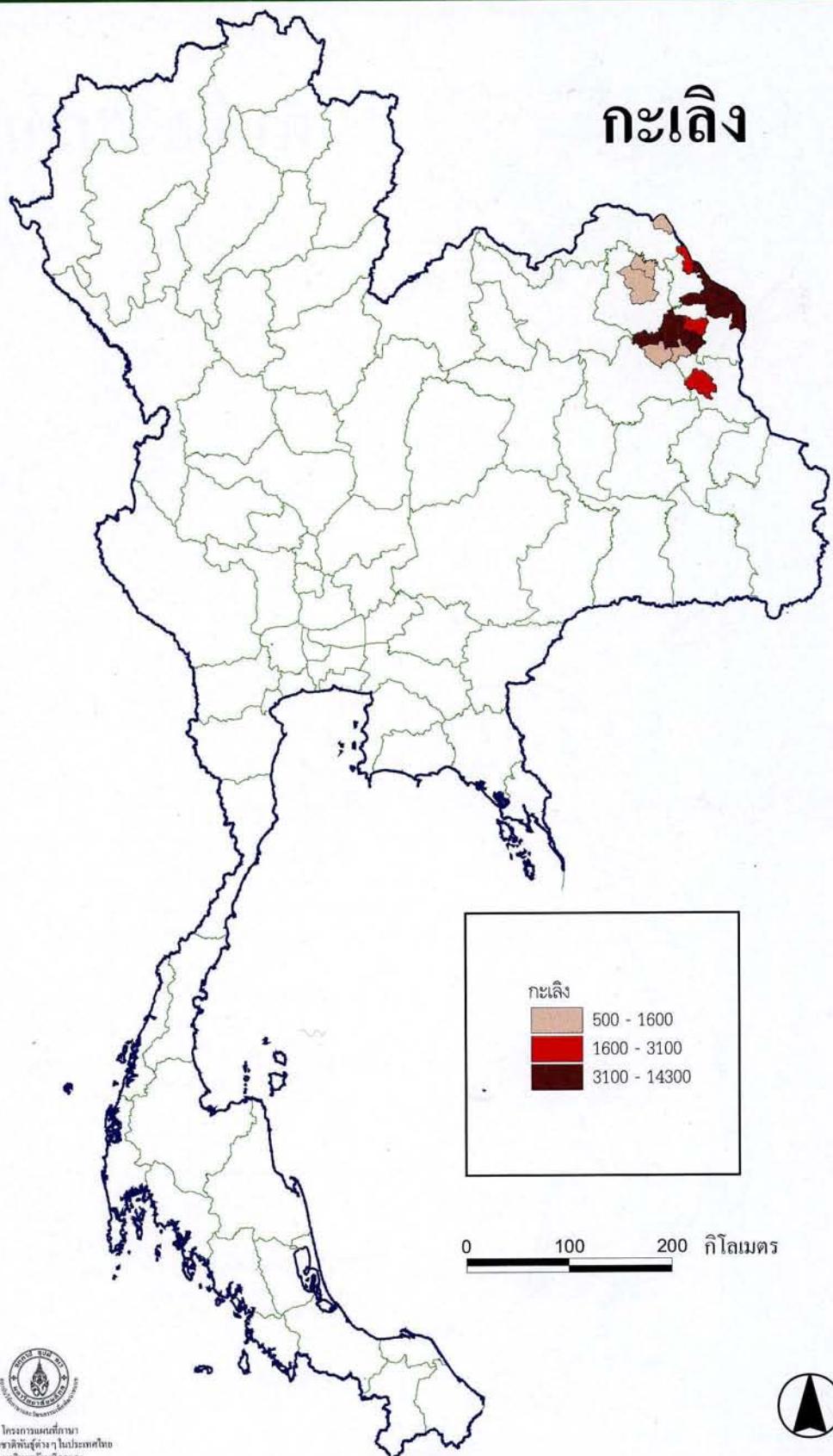
3.1.3 การกระจายของแต่ละกลุ่มภาษาในประเทศไทย กลุ่มภาษาต่างๆ ทั้งกว่า 60 กลุ่ม จะแสดงด้วยแผนที่แสดงการกระจายแต่ละกลุ่มในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทยพร้อมทั้งคำอธิบายโดยสังเขป โดยจัดตามครรภุลภาษา ดังต่อไปนี้

ทั้งนี้โดยในการเสนอแผนที่ของแต่ละภาษา กลุ่มภาษาที่มีผู้พูดจำนวนมาก เช่น ภาษาตระกูลไทยจะแสดงการกระจายผู้พูดตั้งแต่ 1,000 หรือ 2,000 คนขึ้นไป ส่วนภาษาในครรภุลอื่นๆจะแสดงการกระจายแม้จะมีเพียงจำนวนน้อย และบางครั้งจะนำเสนอเป็นกลุ่มภาษาที่เกี่ยวข้องกันในแผนที่แผ่นเดียวกัน

1. กลุ่มภาษาตระกูลไทย มีจำนวน 24 กลุ่ม

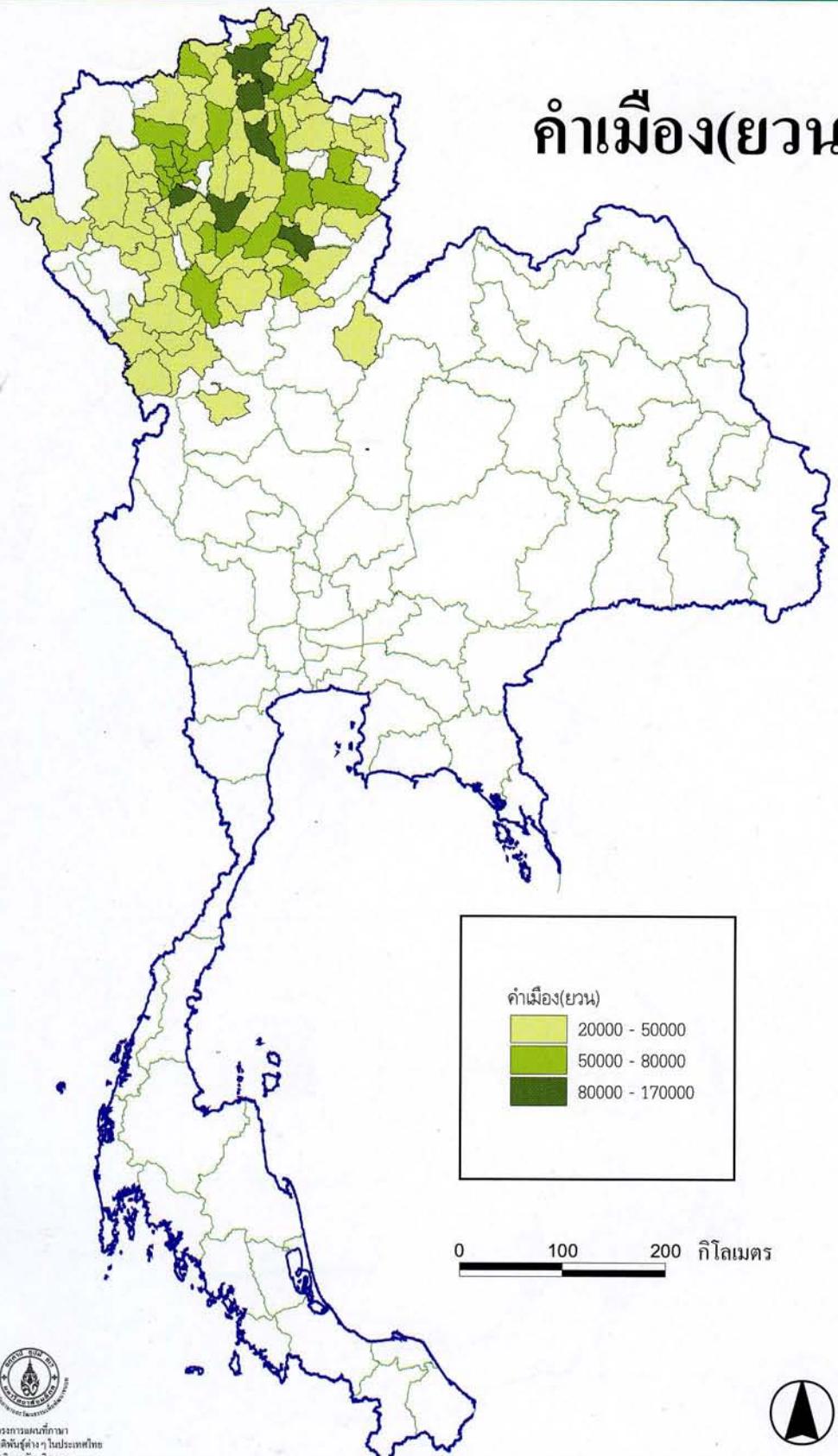
1. กะเลิง	Kaloeng
2. คำเมือง (ยวน)	Khammuang/Yuan (Northern Thai)
3. โช่ง (ไทดำ)	Tai Dam
4. ญ้อ	Nyaw
5. ไหขิน	Tai Khun
6. ไทยกลาง	Central Thai
7. ไทยโคราช	Thai Korat
8. ไทยตากใบ	Thai Takbai
9. ไทยเลย	Thai Loei
10. ไหลอ	Tai Lu
11. ไทยย่า	Tai Ya ~
12. ไทยใหญ่	Tai Yai, Shan
13. ปักษ์ใต้ (ไทยใต้)	Southern Thai
14. ผู้ไทย	Phu Thai
15. พวน	Phuan
16. ยอง	Yong
17. โยย	Yoy
18. ลาวครัง	Lao Khrang
19. ลาวเจ้ว	Lao Ngaew
20. ลาວตี	Lao Ti
21. ลาวเวียง/ลาวกลาง	Lao Wiang/Lao Klang
22. ลาวหล่ม	Lao Lom
23. ลาวอีสาน	Lao Isan
24. แซก	Saek

กะเดิง

ໄຊທະການແຫ່ງດີ
ຂອງຄູ່ຈຳພັນຕົ້ນໃນຮຽກເທິງ
ນາງວິກຍາເອີ້ນທີ່ຄອບແລະ
ສ້າງມັງກອນດີແລະກວມກາວັບນຽນແຫ່ງຊາດ

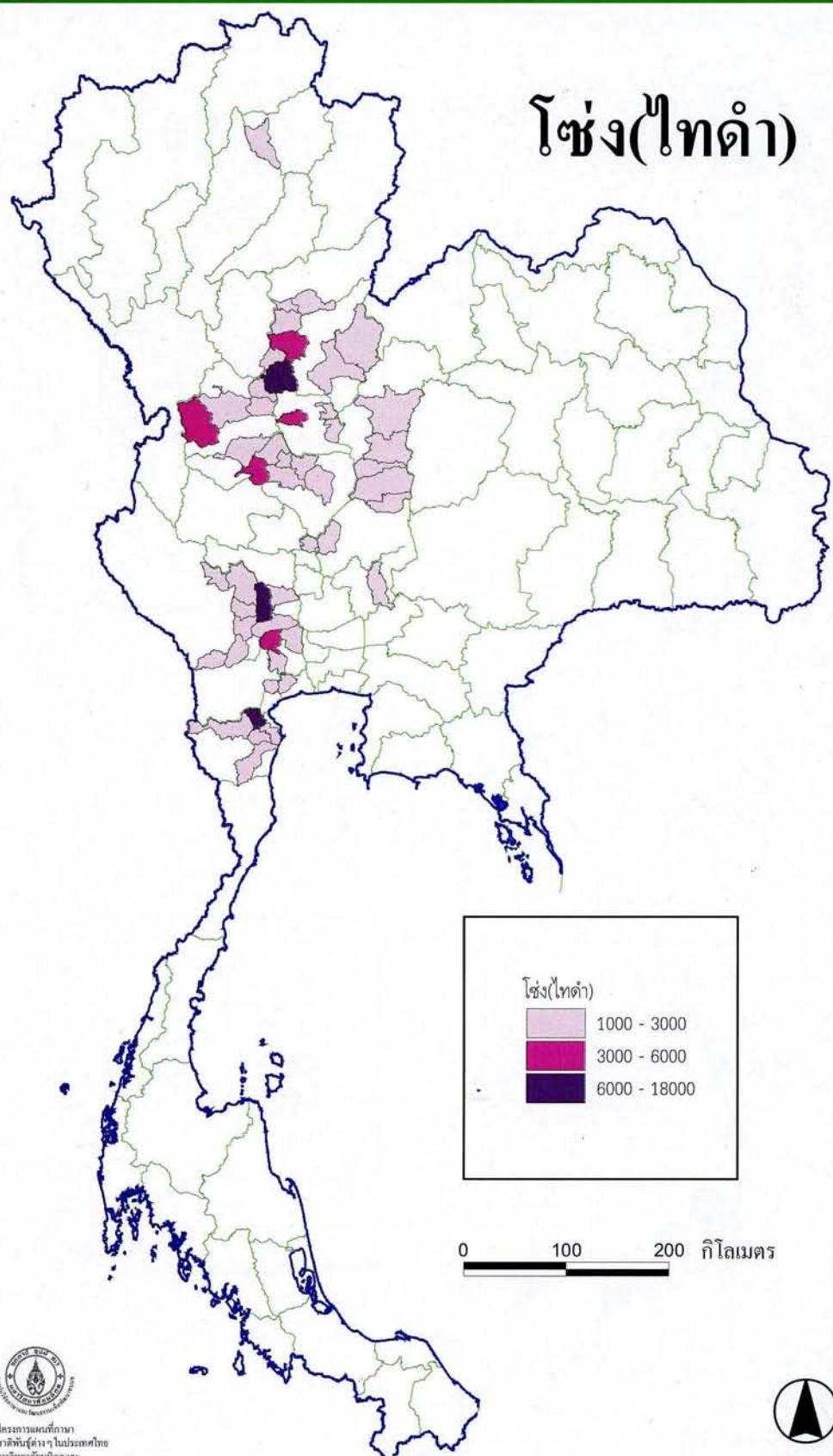
คำเมือง(ยวน)

โครงการแผนที่ภาษา
ของกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ในประเทศไทย
น้ำท่วมเข้าด้วยกันและ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

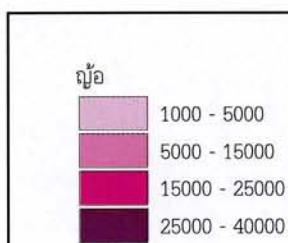
ໂຈ່ງ(ໄທດຳ)

ໄກຣກອງການພົມເຖິງການ
ຂອງຄູ່ນາຄົດທີ່ຕ່າງໆໃນປະເທດໄທ
ນະກາວີກາເຊັນທີ່ຕອນແລະ
ສໍາໜັກງານພະການການວັດທະນະທ່ານ

ល្ហោ

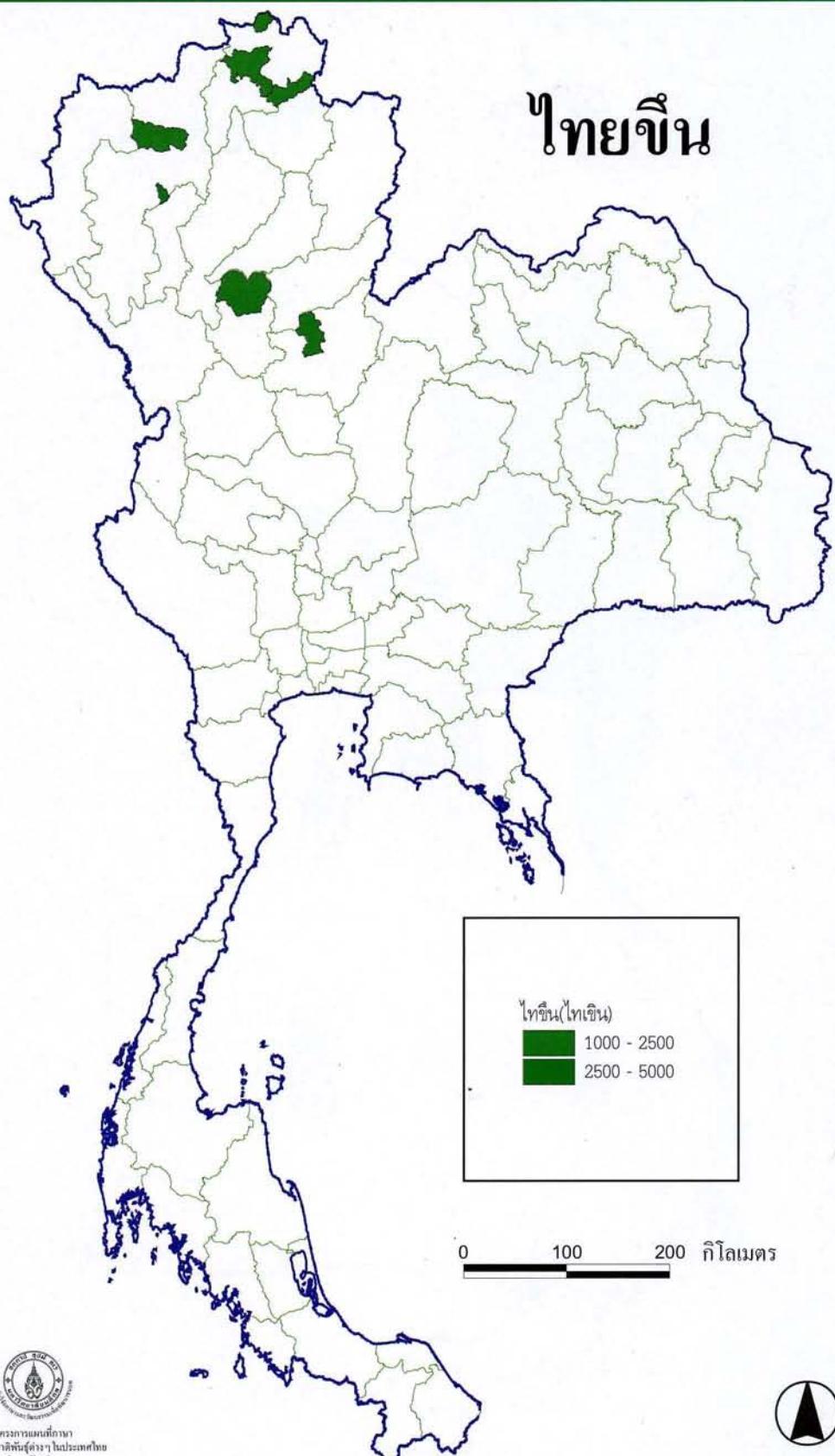
0 100 200 កិلوم៉ែត្រ

ក្រសួងពេទ្យ
ជាជាតិភាពនគរបាល
នគរបាលនគរបាល
សាធារណកម្មការអនុវត្តន៍

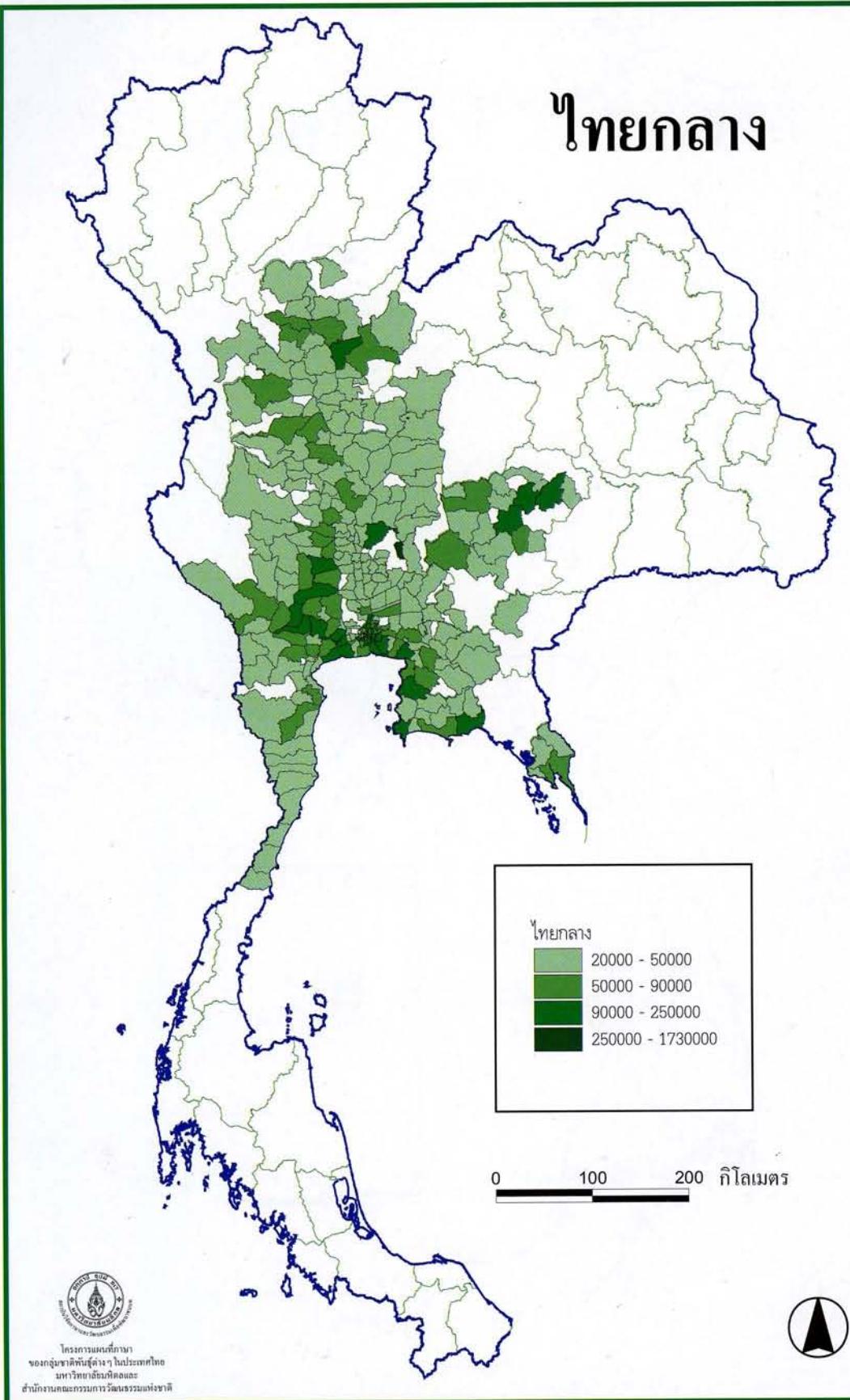

ไทยบีน

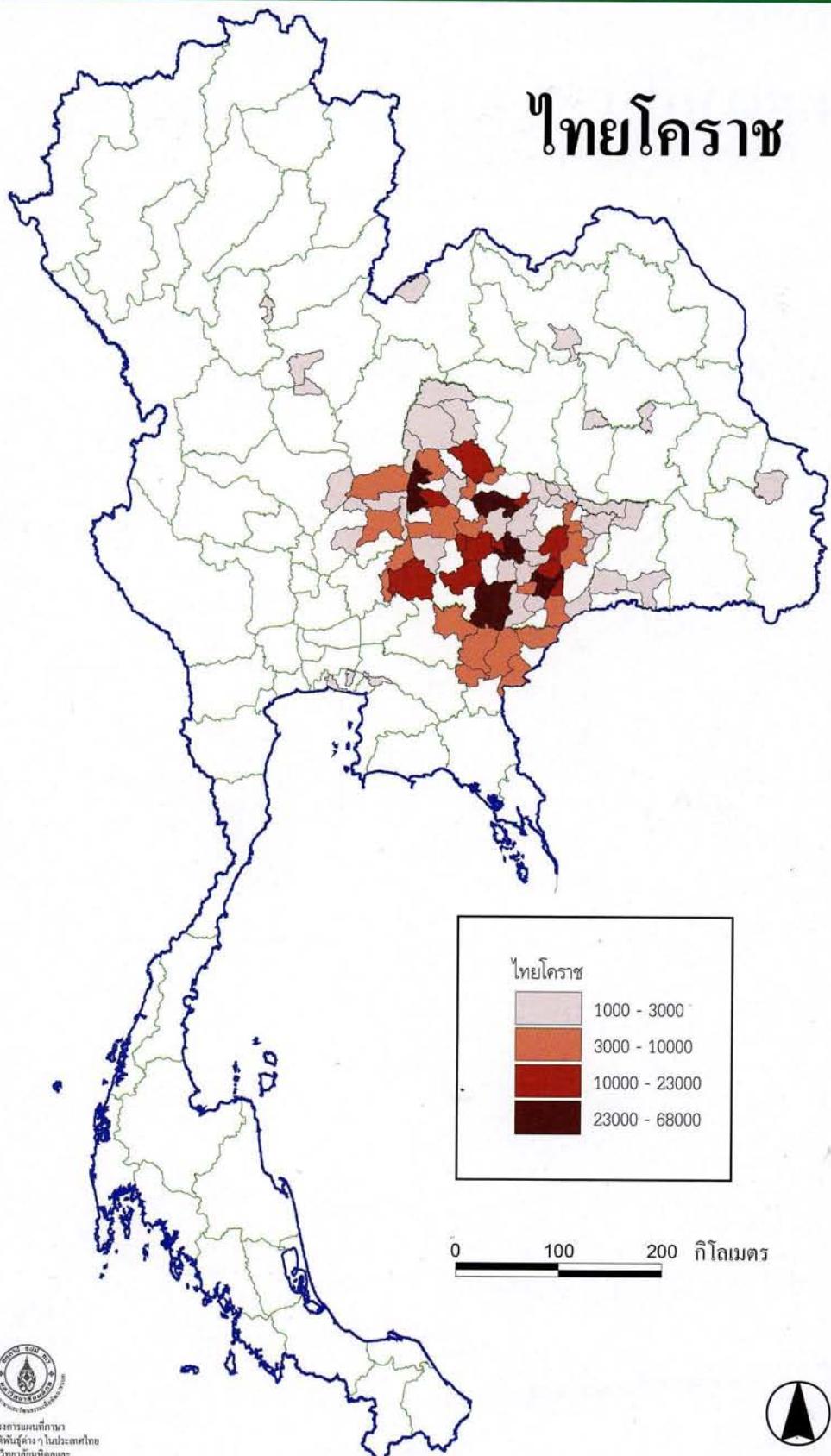

โครงการอนุรักษ์ที่ดิน
ของผู้เชื้อพันธุ์ชาวไทยในประเทศไทย
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ໄທຍກລາງ

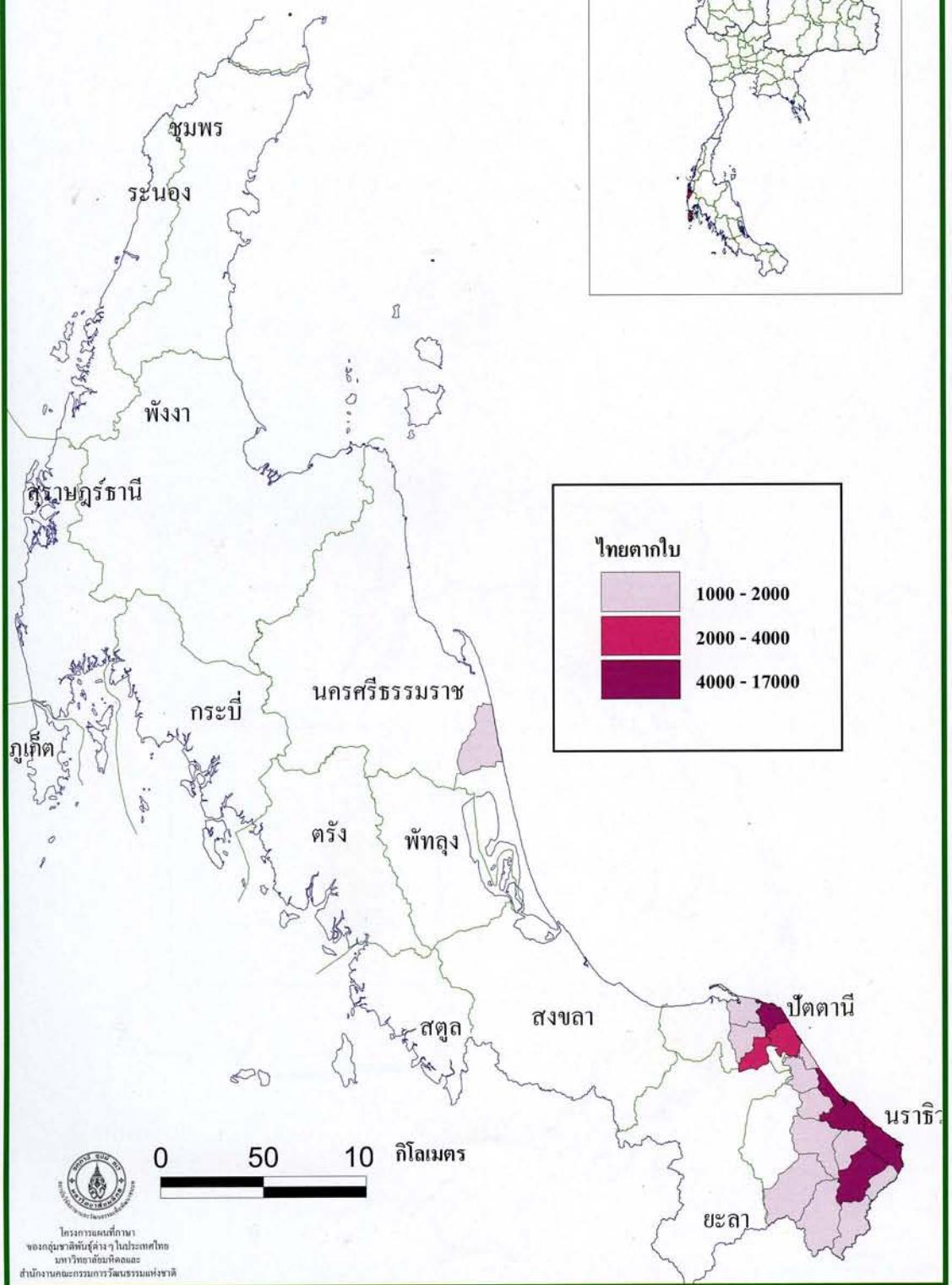
ไทยโคราช

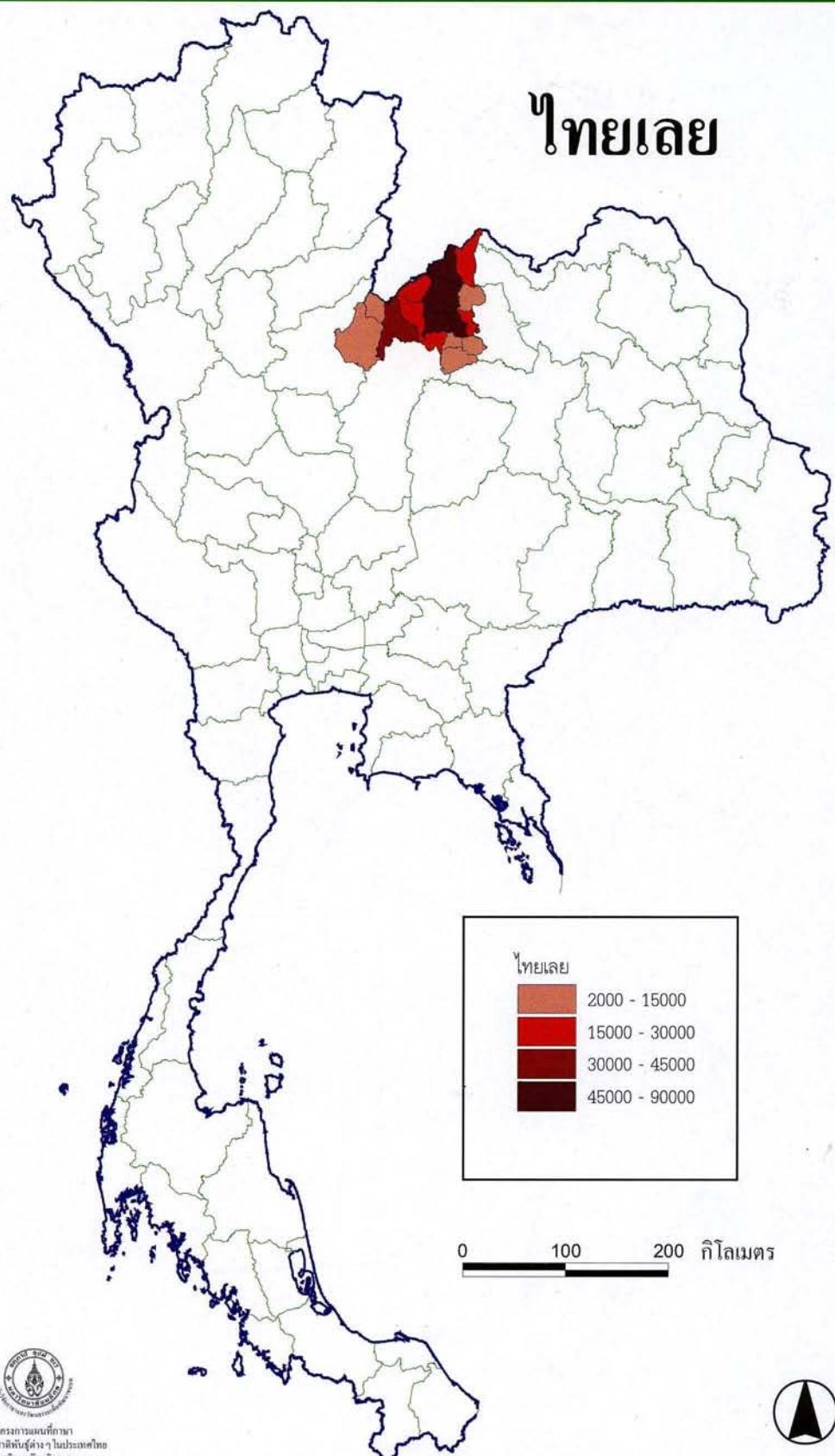
โครงการเพื่อการ
ของกลุ่มชาติพันธุ์ดังๆ ในประเทศไทย
นาวีราชบัณฑิตและ
ศูนย์งานคณะกรรมการวัฒนธรรมชาติ

ไทยภาคใบ

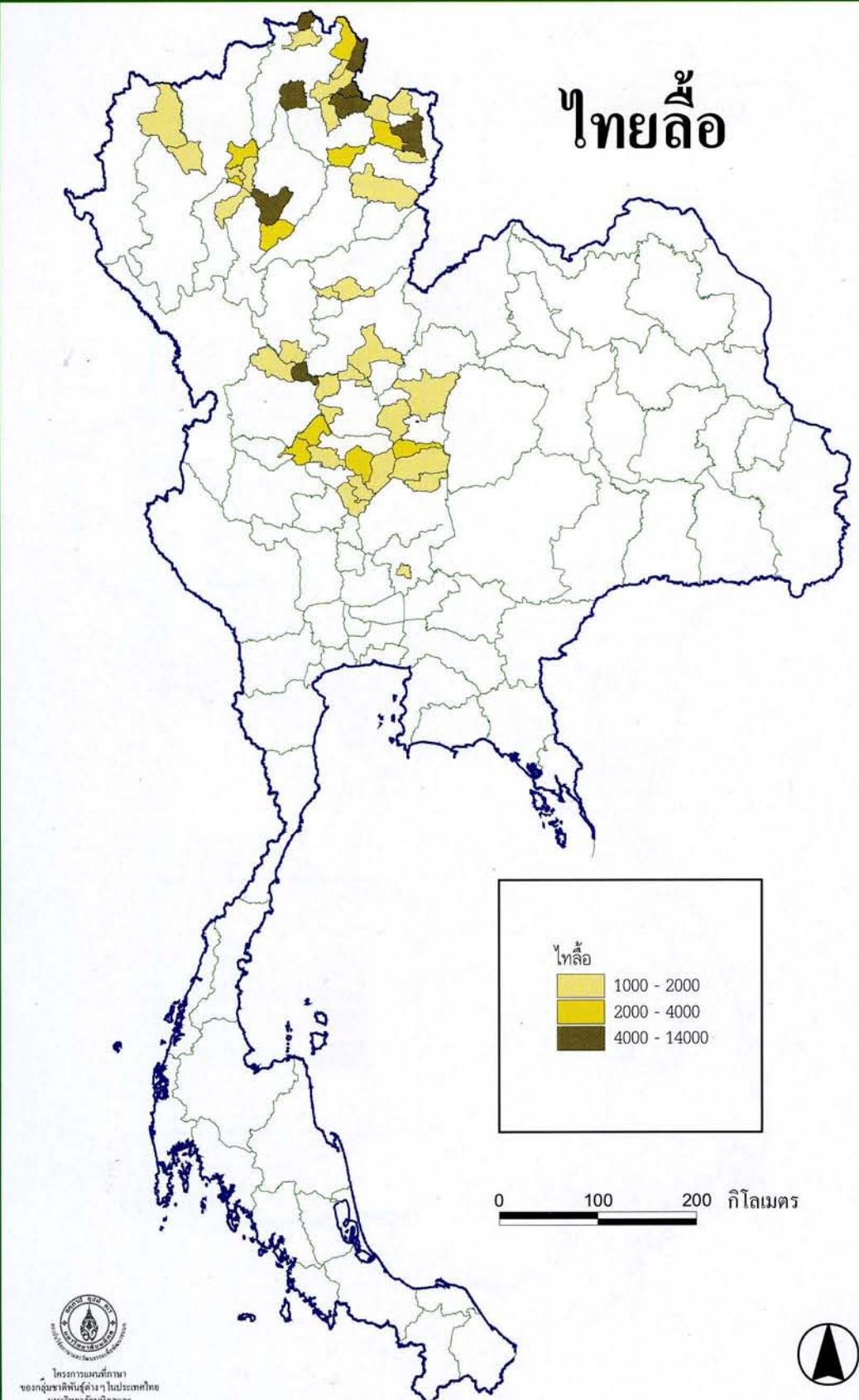
ไทยแลย

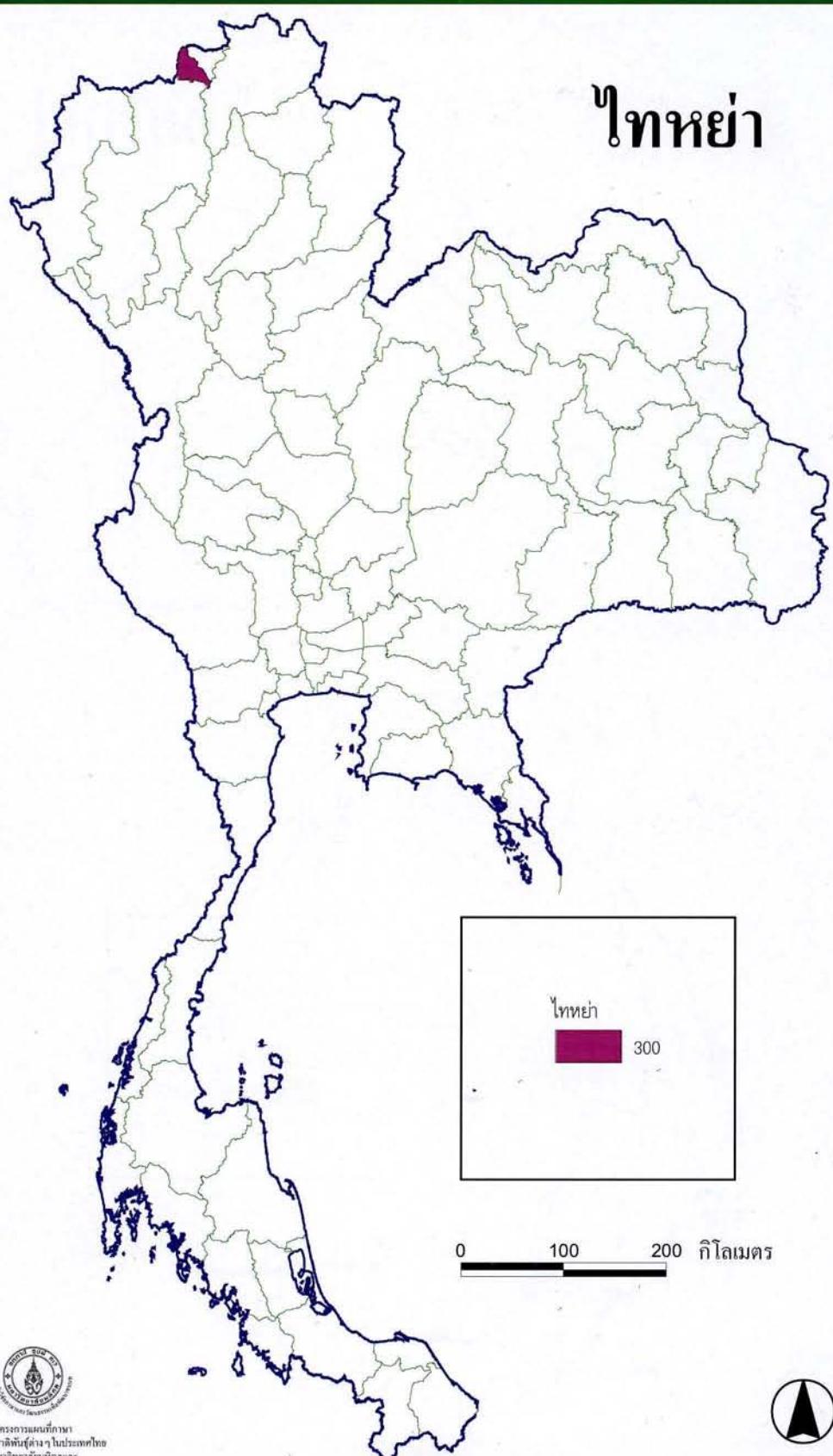
โครงการเเพนท์ทีกานา
ขอเชิญชวนผู้ด้าวในประเทศไทย
นาวีกานาเข้ามาร่วมและ
สำนักงานคณะกรรมการวินิจฉัยต่อชาติ

ไทยลือ

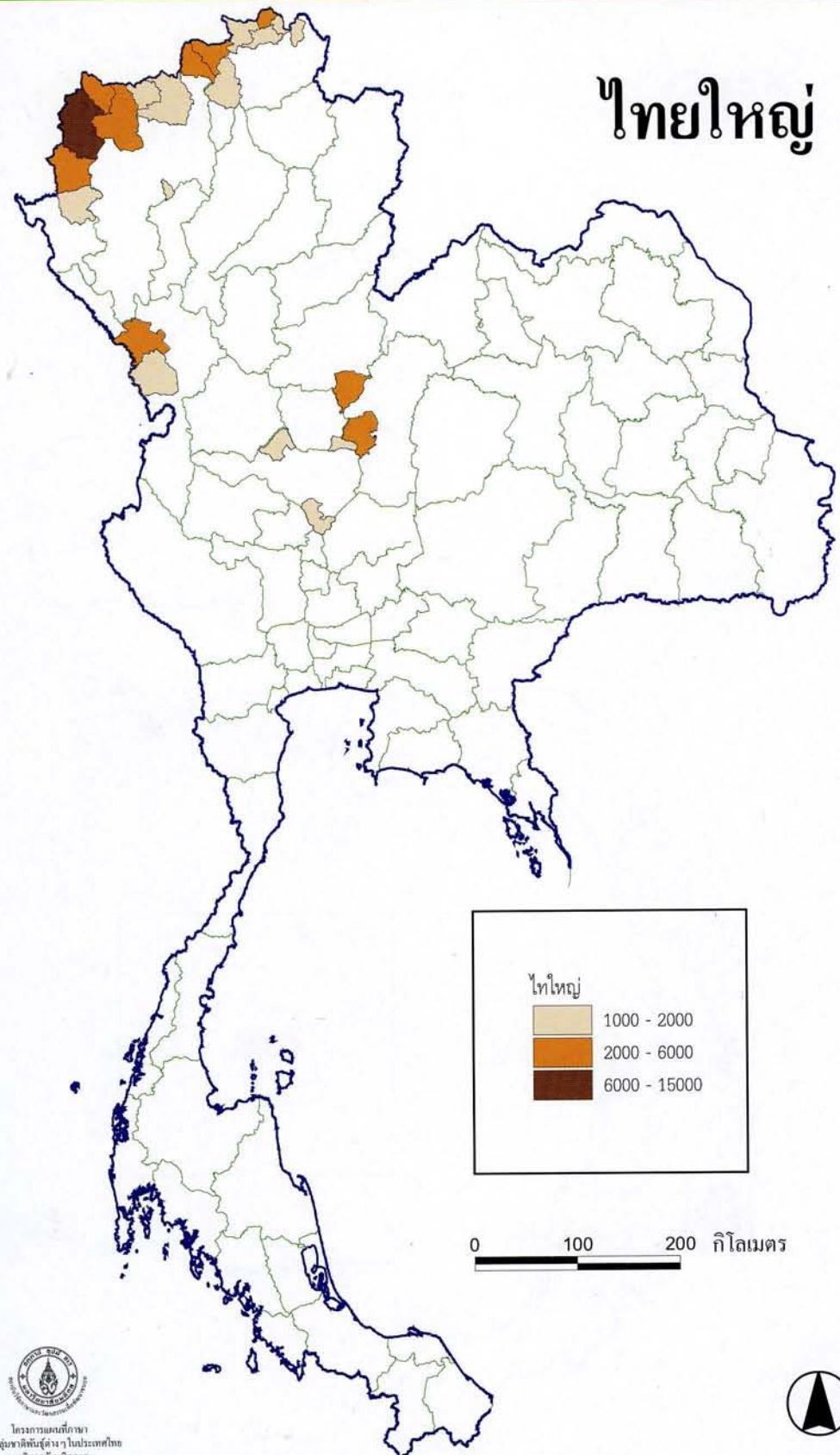

ไทยย่า

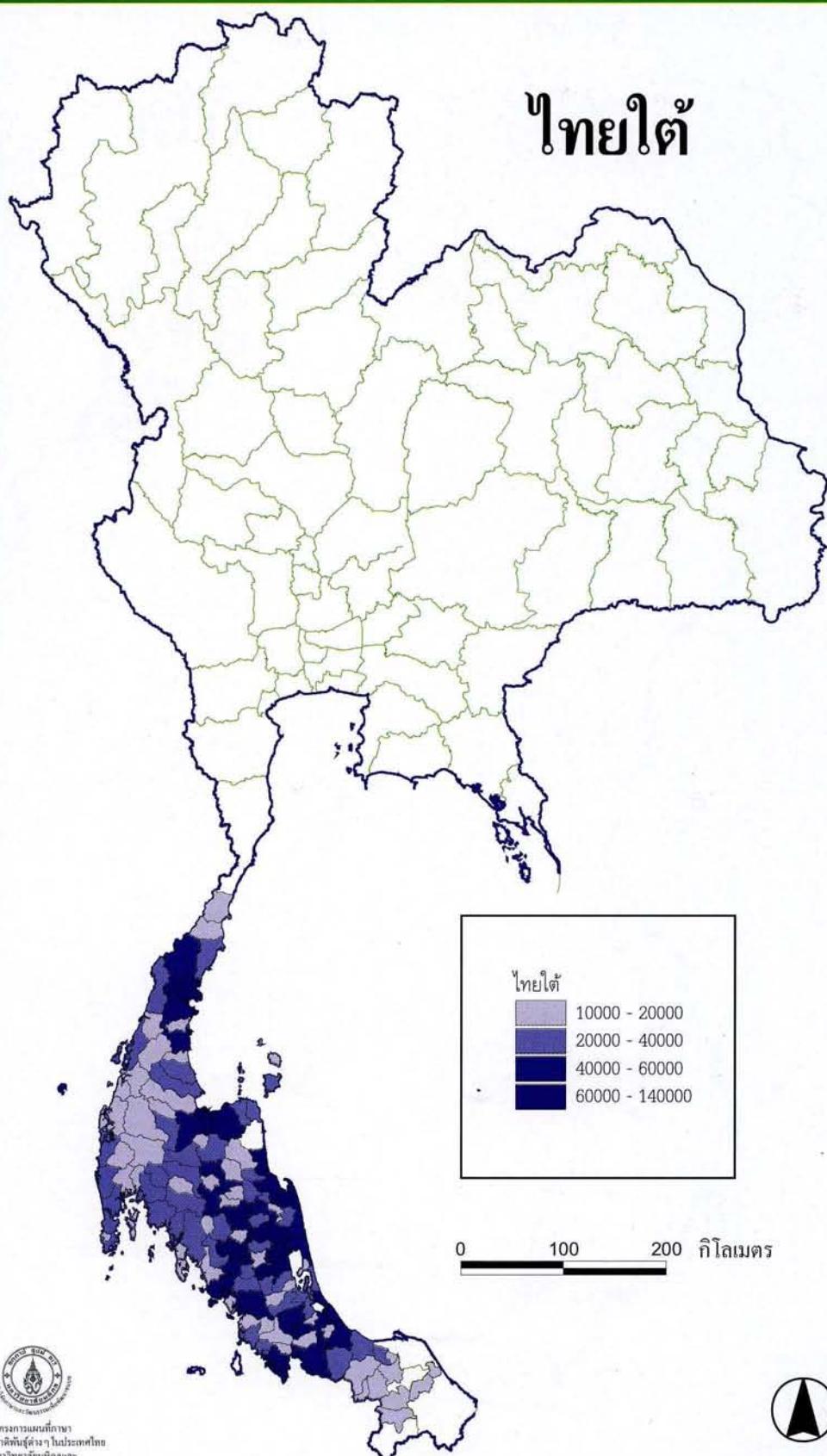

โครงการแม่ดอนที่ดิน
ของคุณชาติพันธุ์คุณฯ ในประเทศไทย
บริเวณอุบลราชธานีและ
สานักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

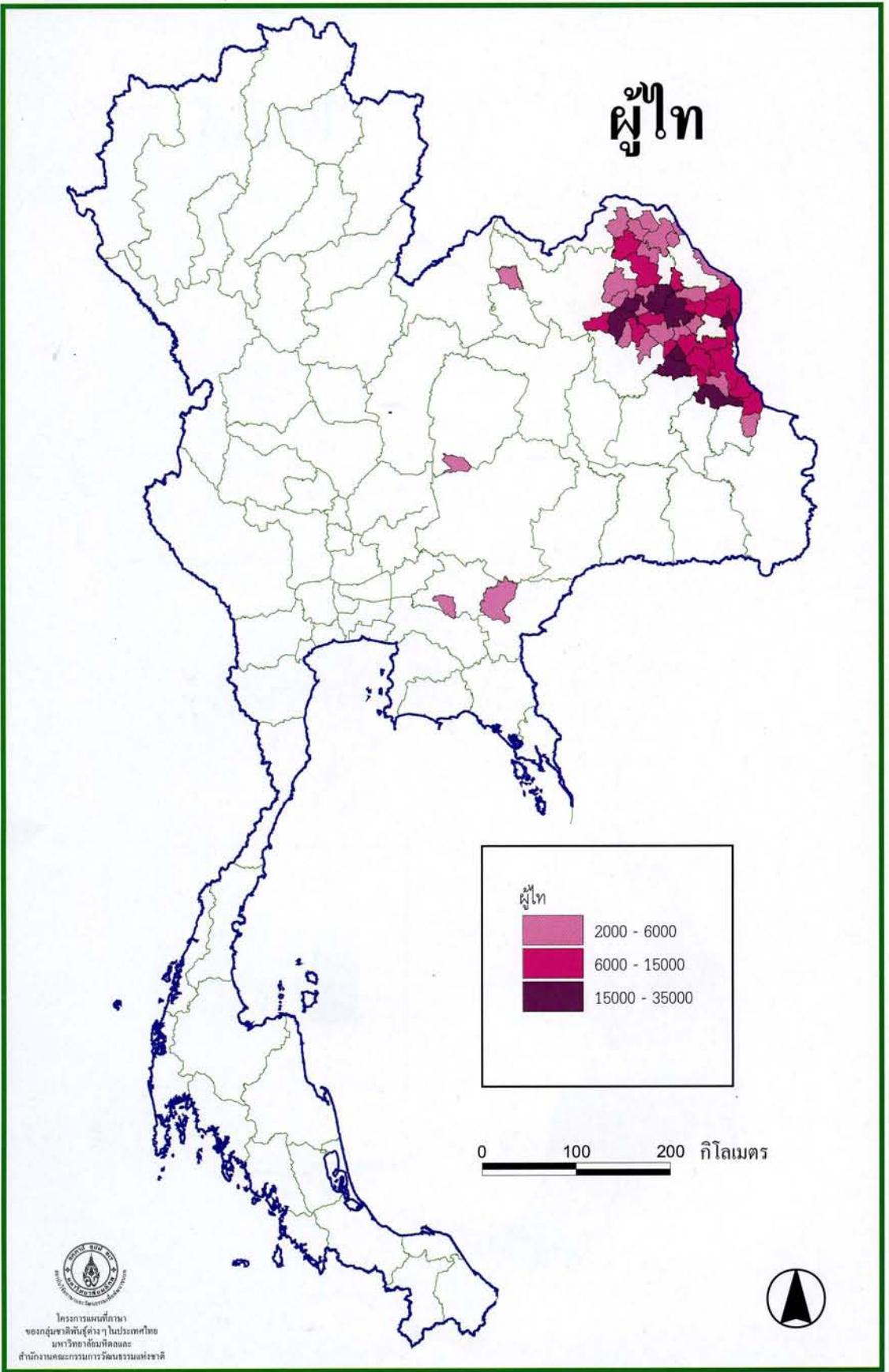
ไทยใหญ่

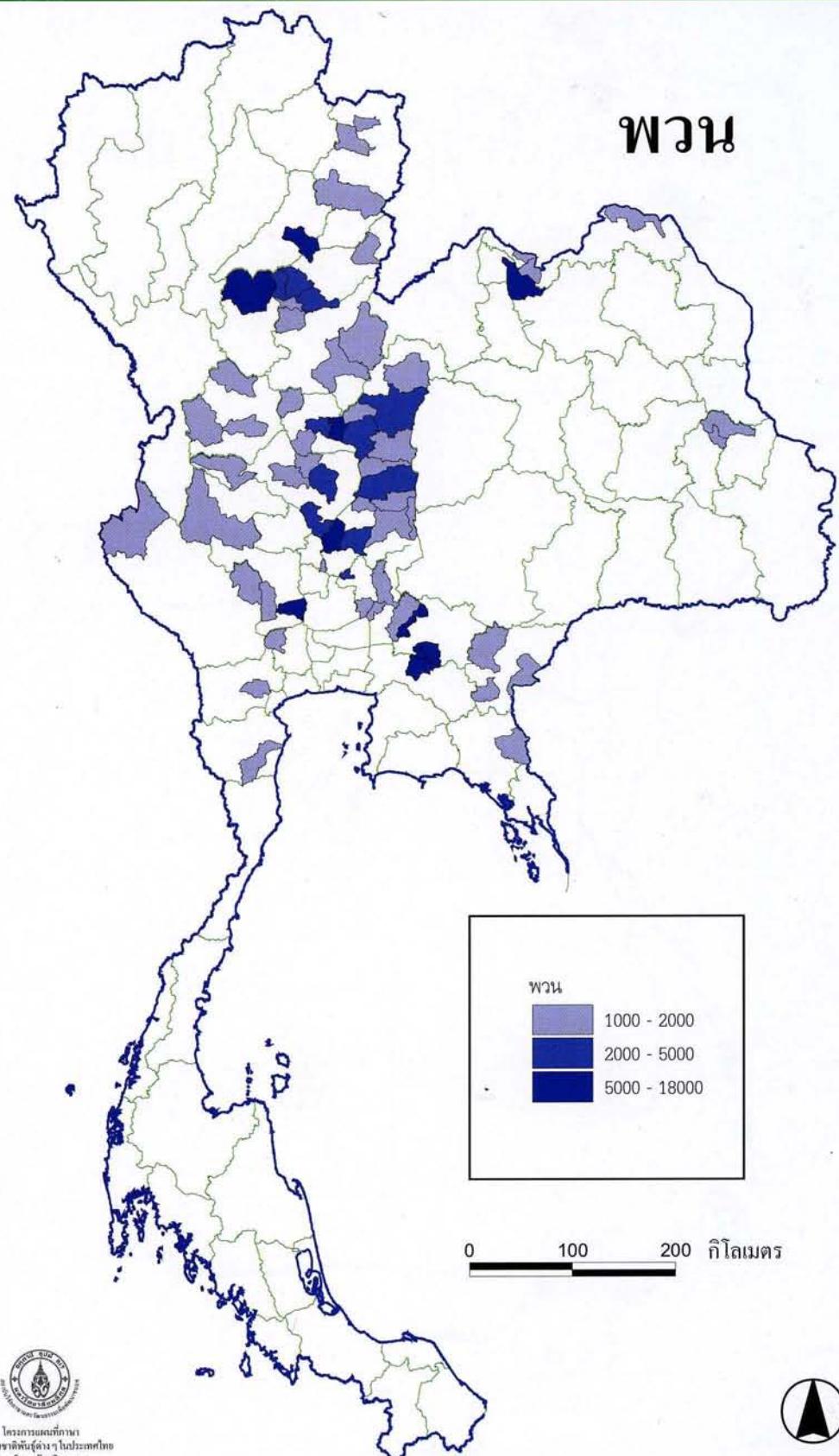
ไทยใต้

โครงการแผนที่การ
ของผู้นำพัฒนาในประเทศไทย
หน่วยข้อมูลพื้นที่และ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

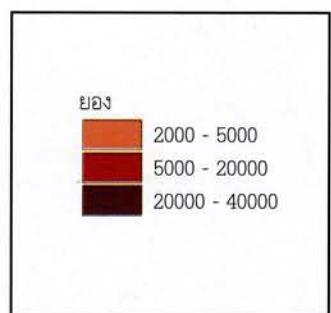
พวน

โครงการเพื่อพัฒนา
ของดีที่มีเอกลักษณ์ในประเทศไทย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และ
ส่วนราชการและองค์กรวัฒนธรรมต่างชาติ

ยอด

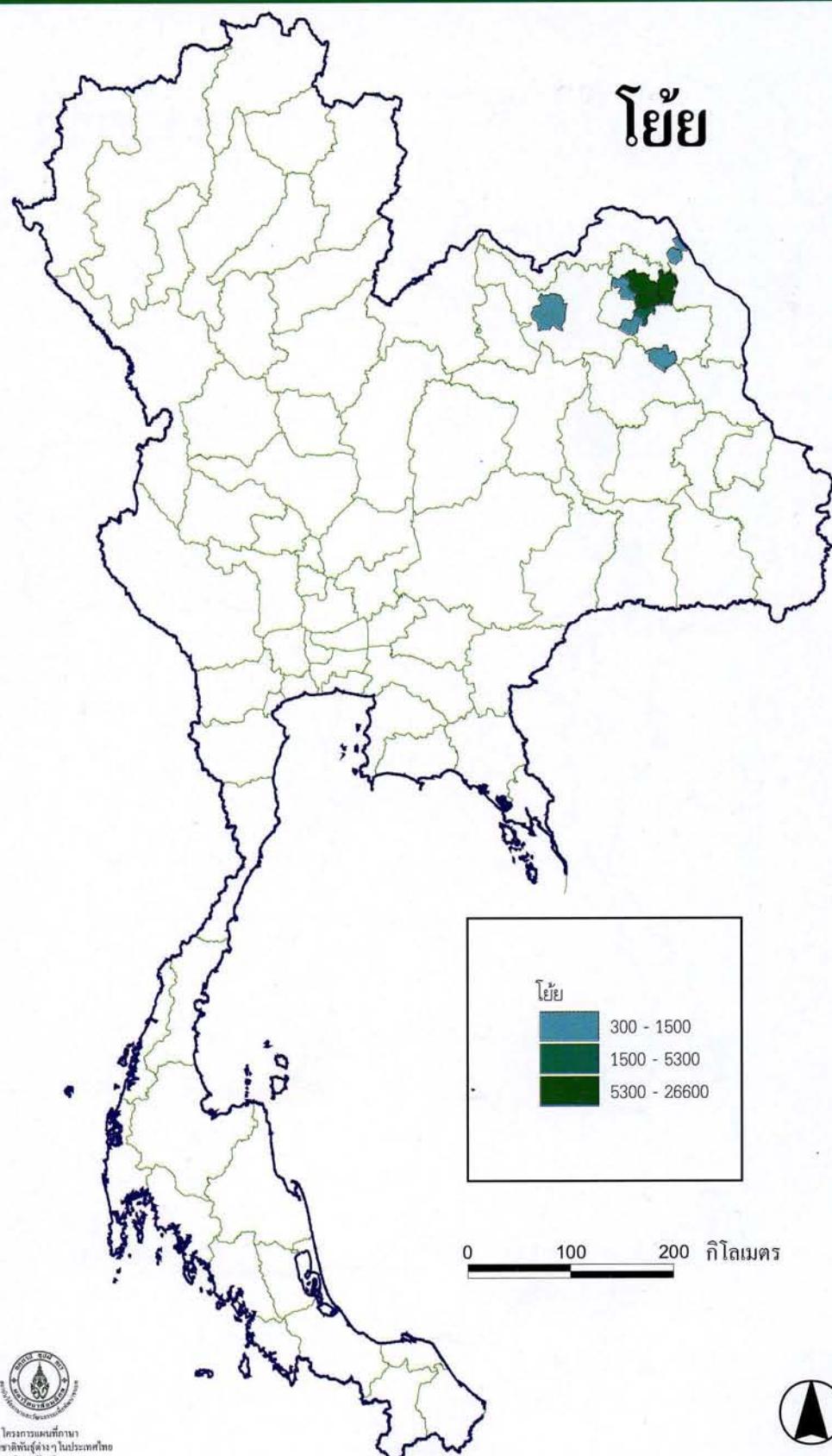

0 100 200 กิโลเมตร

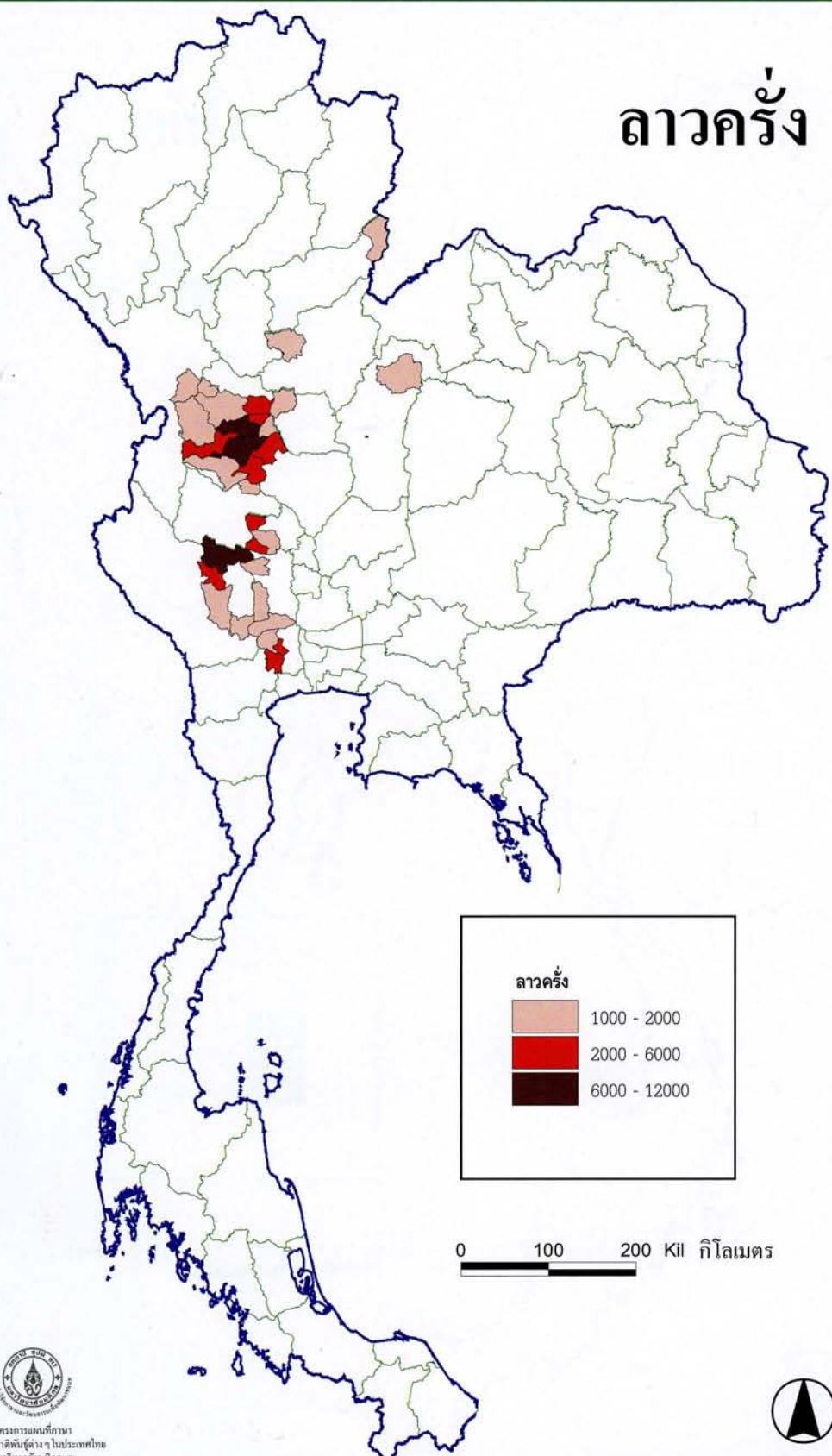
โครงการพัฒนา
ชุมชนท่องเที่ยวในประเทศไทย
นราธิวาสจังหวัดและ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนารัฐการ

ໄоя້ຍ

ໄກຣການແພັນທຶນ
ຂອງຖ່ານຫຼັງຈາກໃນປະເທດໄກ
ນາທີ່ວ່າງລົບມືດົມແລະ
ສຳນັກງານຄະນະກຽມກາຮັດບວນແຫ່ງຊາດ

ລາວຄ່ົງ

ໄຊຣອກກະຊວງເມນືອ
ຂອງກຸ່ມນາຮັດທີ່ຕໍ່ວາງໃນປະເທດໄທ
ນະວິທາຍເອີກທີ່ດົດແລະ
ສ້າງດ້ານຄວບຄົວການວັດທະນາທ່ານ

ລາວແຈ້ວ

ລາວແນ້ວ
100 - 500
500 - 1500
1500 - 5000

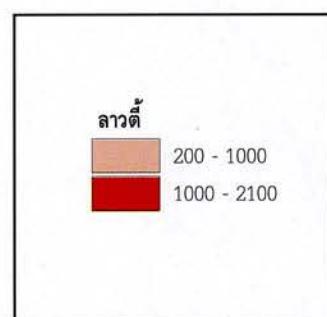
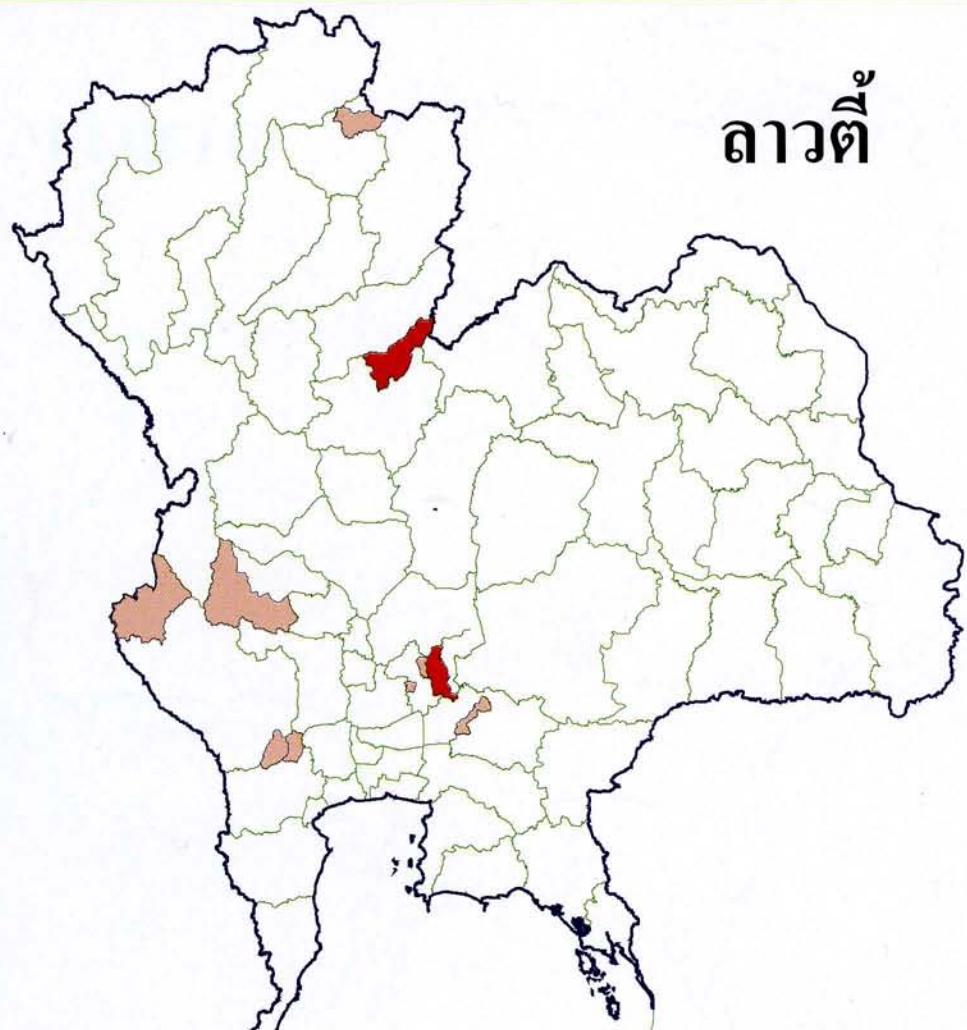
0 100 200 Kil กິໂລມິບຕຣ

ໄກສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ
ຂອງລຸ່ມຄູນທີ່ເຫັນຊື່ວ່າໃນປະເທດໄກສາ
ນາທີ່ວິທະຍາເລື່ອນທີ່ຄົດແລະ
ສໍານັກງານກະແຽນກະຊວງວິທະຍາຮ່ວມເຫຼົ່ານີ້

ລາວຕີ້

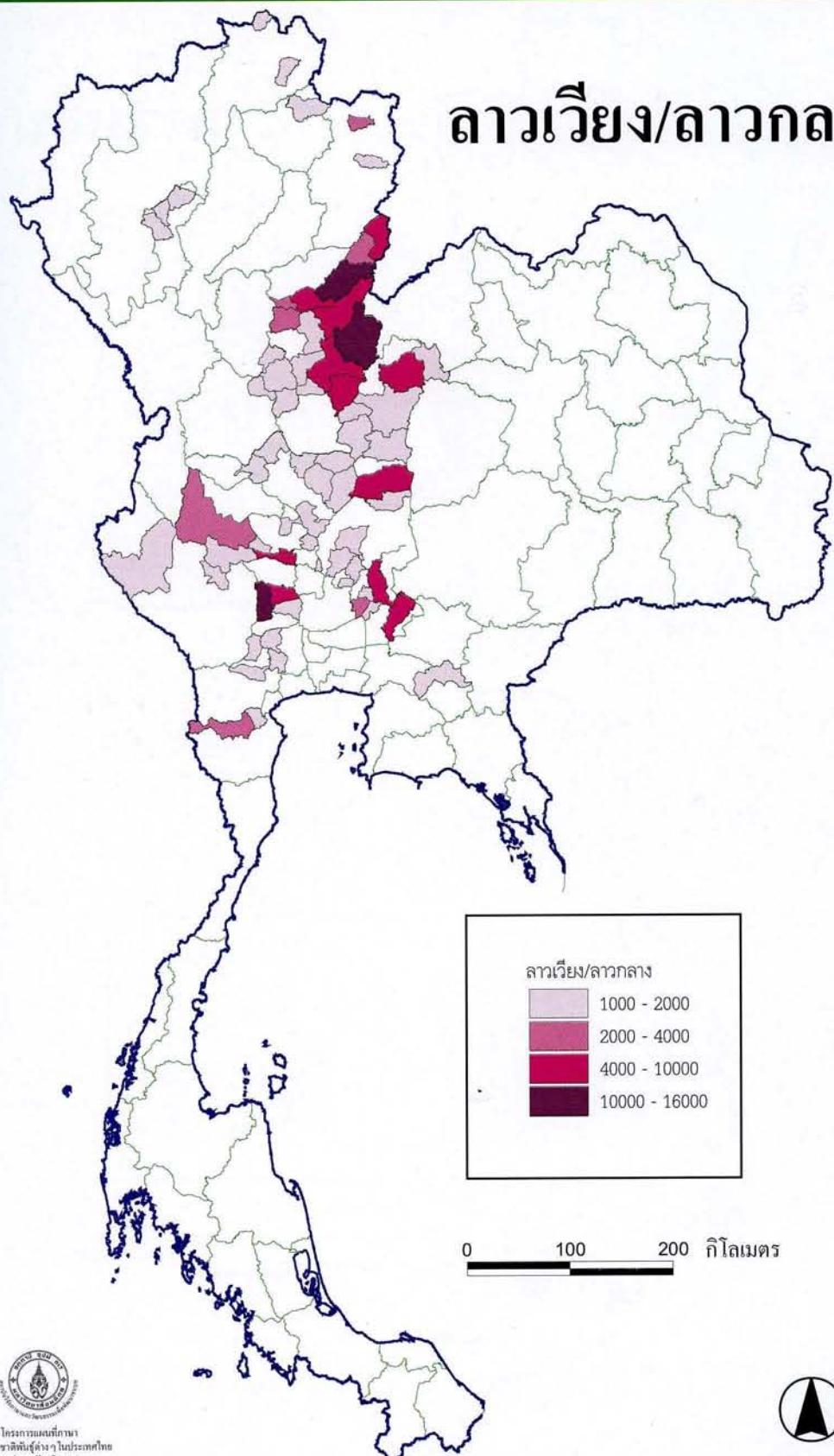
0 100 200 Kil กິໂລເມຕຣ

ໄກສາກລະນະທິການ
ຂອງຄູນຫາດີພັນຖຸລ່ວງ ໄກນມະນະກົດ
ນາງການເພື່ອ ດັບດຸນ ແລະ ດັບຕຳ
ສໍານັກງານແນະກງານການວິພາບຮຽນແຮງໝາດ

ລາວເວີຍງ/ລາວກລາງ

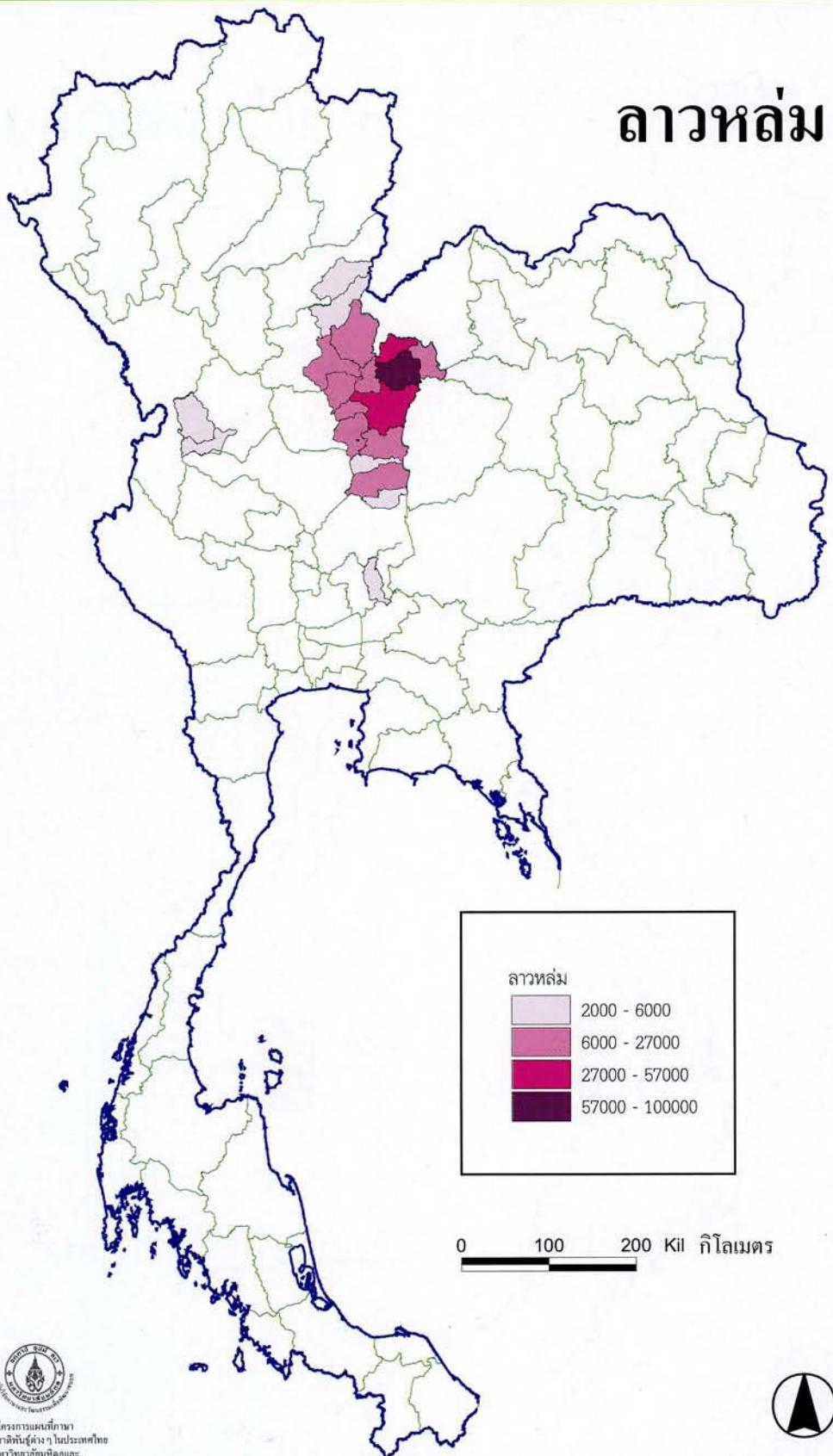
0 100 200 ກິໂລມົດ

ໄຊ່ລາວການສະໜັບຖານ
ຂອງຄູນຫຼາດພຶກສຸດຈາກໃນປະເທດໄກ
ນາທຳກາຍເກີຍທີ່ດີແອຟ
ຂ່ານ້າຄົນທະນະກຽມການຮັບຮັນຮຽນທ່າງໆ

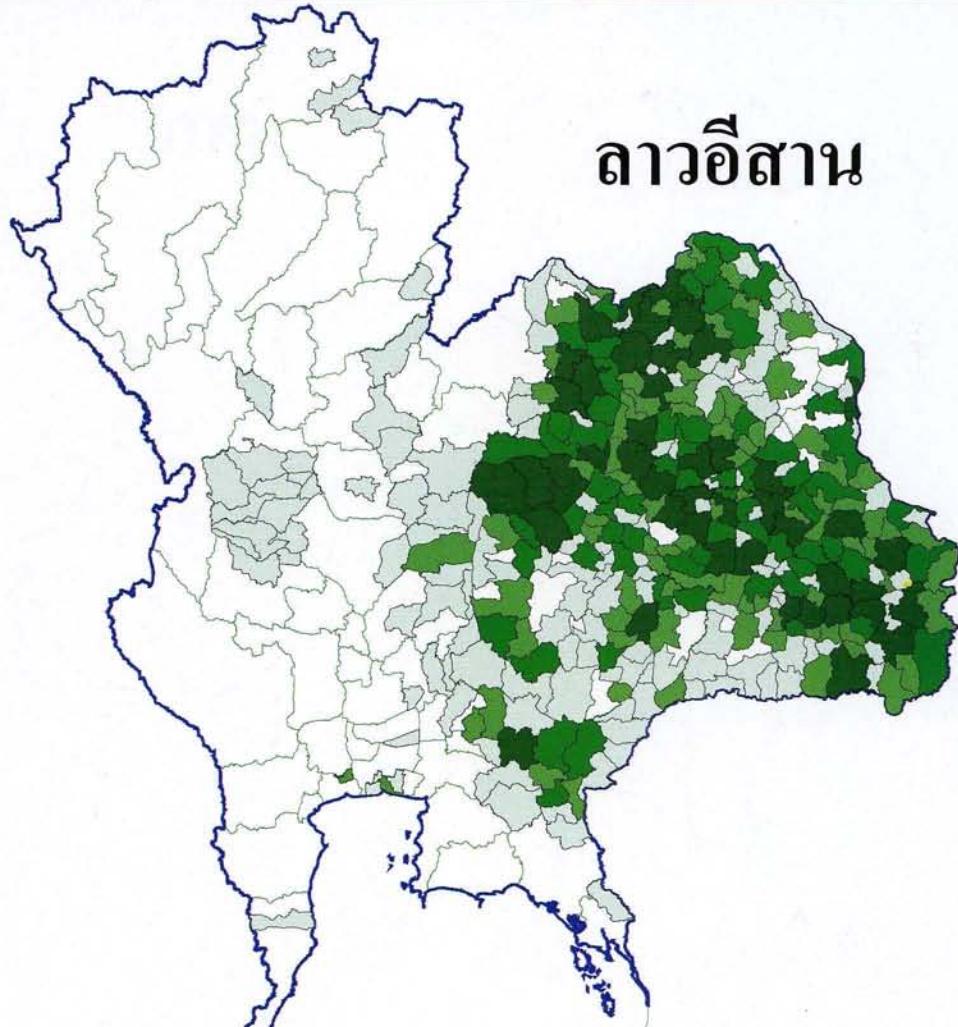
ລາວຫລຸມ

ໄຊຣການພະທິການ
ຂອງຖ່ຽນຊາດໃຫ້ຊ່າງໆ ໃນປະເທດໄທ
ນະຄວາວສາເລັນທີ່ຄົດແລະ
ສໍານັກງານທະບຽນການວິດທະຍາໄລ

ລາວອືສານ

ລາວອືສານ

10000 - 20000
20000 - 40000
40000 - 70000
70000 - 210000

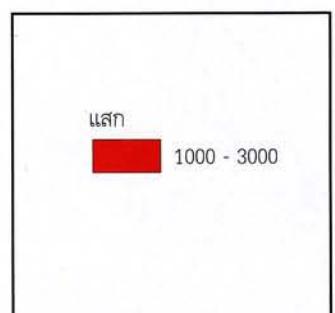
0 100 200 ກິໂລເມຕຣ

ໄກສາທາລະນະລັດ
ພຸພ່າຊົນລູກ່າຍຸງໃນປະເທດລີ້ນ
ນາງວິຫາຍະເອີນທີ່ຄົມລະ
ສຳນັກງານຕະກະກຽມກາງວັນຍະນນພ່າຊາດ

ແສກ

0 100 200 กິໂລເມຕຣ

ໄຊຣການພົນເການ
ຂອງຖຸນະຫຼາດພັນຕົ້ນໃນປະເທດໄລຍ
ນາຄວາມສົດຍືນດີແລະ
ສຳນັກງານຄພແກຣມກວດສອນຮຽນແຫ່ງຈາກດີ

1. ชื่อ	กะเลิง
ตระกูลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	กะเลิง
จำนวนประชากร	70,000 คน
การกระจายตัว	สกุลคร นครพนม หนองคาย
2. ชื่อ	ขวน (คำเมือง)
ตระกูลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไทยเหนือ ล้านนา
จำนวนประชากร	6,000,000 คน
การกระจายตัว	เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน น่าน พะเยา แพร่ อุตรดิตถ์ ตาก สารบุรี ราชบุรี เป็นต้น
3. ชื่อ	โซ่ง
ตระกูลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	โซ่ง ไทยโซ่ง ลาวโซ่ง ลาวทรงคำ ผู้ไทยคำ ผู้ไทยคำ ไทยทรงคำ
จำนวนประชากร	120,000 คน
การกระจายตัว	เพชรบุรี ราชบุรี กัญจนบุรี พิษณุโลก นครสวรรค์ นครปฐม สุพรรณบุรี เลย พิจิตร กำแพงเพชร เป็นต้น
4. ชื่อ	ญ้อ
ตระกูลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ญ้อ ย้อ
จำนวนประชากร	400,000 คน
การกระจายตัว	สกุลคร นครพนม หนองคาย ก้าวสินธุ สะแก้ว เป็นต้น
5. ชื่อ	ไหชน
ตระกูลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ชน เชน
จำนวนประชากร	20,000 คน
การกระจายตัว	เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน
6. ชื่อ	ไทยกลาง
ตระกูลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไทย

จำนวนประชากร	20,000,000 คน
การกระจายตัว	จังหวัดต่างๆในภาคกลางของประเทศไทย
7. ชื่อ	ไทยโกราช/ไทยบึง ไทยเดิ้ง
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไทย
จำนวนประชากร	650,000 คน
การกระจายตัว	นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สาระแก้ว ฉะเชิงเทรา ลพบุรี เป็นต้น
8. ชื่อ	ไทยตากใบ
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ตากใบ
จำนวนประชากร	70,000 คน
การกระจายตัว	ปัตตานี นราธิวาส เป็นต้น
9. ชื่อ	ไทยเลย
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ลาว, ลาวเลย
จำนวนประชากร	400,000 คน
การกระจายตัว	เลย
10. ชื่อ	ลือ
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไตรลือ ไทยลือ ไทยลือ ยอง (ลือเมืองยอง)
จำนวนประชากร	100,000 คน
การกระจายตัว	เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา ลำพูน น่าน ลำปาง เป็นต้น (ทั่วไปในภาคเหนือ)
11. ชื่อ	ไทยบ่า
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไตรบ่า
จำนวนประชากร	300 คน
การกระจายตัว	เชียงราย
12. ชื่อ	ไทยใหญ่
ตรรกะภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ชาน ไทยชาน ไตร ไทยใหญ่ เสี้ยว

จำนวนประชากร	95,000 คน
การกระจายตัว	แม่นช่องสอน เชียงราย เชียงใหม่ ตาก เป็นต้น (ชายแดนด้านตะวันตกเฉียงเหนือเป็นส่วนมาก)
13. ชื่อ	ไทยใต้
ตระกูลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ปักษ์ใต้
จำนวนประชากร	4,500,000 คน
การกระจายตัว	ทุกจังหวัดในภาคใต้ ได้แก่ ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สุราษฎร์ธานี ยะลา นราธิวาส ปัตตานี สตูล เป็นต้น
14. ชื่อ	ผู้ไทย
ตระกูลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ผู้ไทย
จำนวนประชากร	470,000 คน
การกระจายตัว	อิสานเหนือเป็นส่วนมาก ได้แก่ กาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร เป็นต้น
15. ชื่อ	พวน
ตระกูลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ดาวพวน ไทยพวน
จำนวนประชากร	200,000 คน
การกระจายตัว	กาญจนบุรี กำแพงเพชร ฉะเชิงเทรา ชัยนาท นครปฐม นครสวรรค์ สุโขทัย น่าน อุทัยธานี พิจิตร เพชรบูรณ์ ลพบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี สระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี อุดรธานี เลย พิษณุโลก เพชรบุรี แพร่ ยโสธร หนองคาย อุบลราชธานี
16. ชื่อ	ยอง
ตระกูลภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ไทยยอง ไถยอง ลี้เมืองยอง
จำนวนประชากร	150,000 คน
การกระจายตัว	เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน แพร่ เป็นต้น

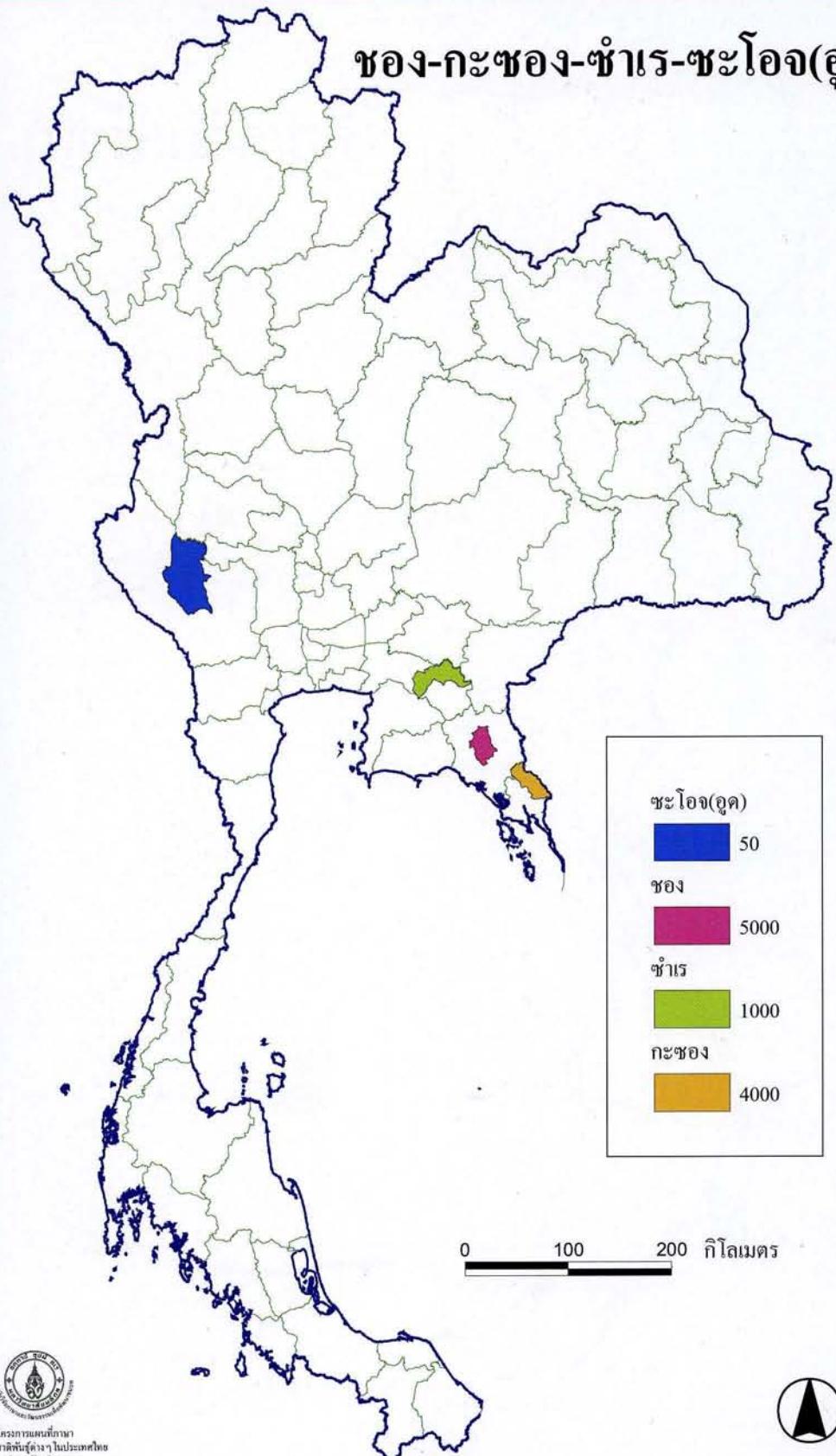
17. ชื่อ	ໄມ້ຍ
ตรรกะภาษา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ໄທ ໂຢ້ຍ ພ້ອຍ
จำนวนประชากร	50,000 คน
การกระจายตัว	ສະກອນຄຣ ເປັນດັນ
18. ชื่อ	ລາວຕີ່
ตรรกะภาษา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ລາວ
จำนวนประชากร	10,000 คน
การกระจายตัว	ກາງູຈນບູຮີ ຮາຊບູຮີ ນຄຣນາຍກ ເປັນດັນ
19. ชื่อ	ລາວແໜ້ວ
ตรรกะภาษา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ລາວ
จำนวนประชากร	30,000 คน
การกระจายตัว	ສະບູຮີ ລພບູຮີ ສິງຫຼຸບູຮີ ເປັນດັນ
20. ชื่อ	ລາວເວີຍງ/ລາວກລາງ
ตรรกะภาษา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ລາວ
จำนวนประชากร	200,000 คน
การกระจายตัว	ເພື່ອບູຮີ ພິມຜູ້ໂລກ ອຸຕຣົດົດ ລະເໜີເທຣາ ນຄຣນາຍກ ນຄຣປິສູນ ສະບູຮີ ລພບູຮີ ຮາຊບູຮີ ສຸພຣະບູຮີ ເປັນດັນ
21. ชื่อ	ລາວຄົ່ງ
ตรรกะภาษา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ລາວຂຶ້ກົ່ງ, ລາວ
จำนวนประชากร	90,000 คน
การกระจายตัว	ເລຸ ນຄຣປິສູນ ສຸພຣະບູຮີ ອຸທີ່ຍານີ ກຳແພງເພື່ອ ນຄຣສວຣຣົກ ເປັນດັນ
22. ชื่อ	ລາວຫລຸນ
ตรรกะภาษา	ໄທ
ชื่ออื่นๆ	ລາວ
จำนวนประชากร	350,000 คน
การกระจายตัว	ເພື່ອບູຮີ ພິມຜູ້ໂລກ ເປັນດັນ

23. ชื่อ	ลาวอีสาน
ตรัฐภูมิภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ลาว, ไทยอีสาน
จำนวนประชากร	14,000,000 คน
การกระจายตัว	ทั่วไปภาคอีสานและจังหวัดในภาคอื่นๆ เกือบทั่วประเทศ
24. ชื่อ	ແສກ
ตรัฐภูมิภาษา	ไทย
ชื่ออื่นๆ	ໄຕແສກ
จำนวนประชากร	3,500 คน
การกระจายตัว	นครพนม

2. ក្នុងភាសាគរក្តូលខេត្តក្រៀម មีចំនាប់ 22 ក្នុង

1. កែចទោ	Kasong
2. កូយ-កវយ (ស៊ាយ)	Kuy/Kuay
3. ខ្មែរ	Khmu
4. ខេណទិន្នន័យ	Thailand Khmer/Northern Khmer
5. ខំង	Chong
6. ខេខោខោ (អូគ, ខុខុង)	Sa-oc
7. ខាងកើ (កេនខើ, មានី)	Sakai (Kensiw/Maniq)
8. ខំន្រះ/ខំរះ	Samre
9. ពួជ (ភោវិង)	So (Thavueng)
10. ពួជ	So
11. ឃួនកុរ (ខាងបន, គងគង)	Nyah Kur (Chaobon)
12. ឈូច	Nyoe
13. ប្រុ (ខា)	Bru (Kha)
14. ប្រៀង (សាមពេះ, តុវាទ)	Plang (Samtao, Lua)
15. ប្រៀលំង (គាហឹង, គាល់អឹង)	Palaung (Dala-ang)
16. មោូយ	Mon
17. ម៉ល-ប្រីយ (តុវាទ/តិន)	Mal-Pray (Lua/Tin)
18. មាលបី (ពុងហេតិង)	Mlabri (Tongluang)
19. ឥមីដ (តុវាទ)	Lamet (Lua)
20. ឥវីវេ (ឥវីវោ/តុវាទ)	Lavua (Lawa/Lua)
21. វា (តុវាទ)	Wa
22. វិះធនាម (ឲ្យុន/កៅវ)	Vietnamese

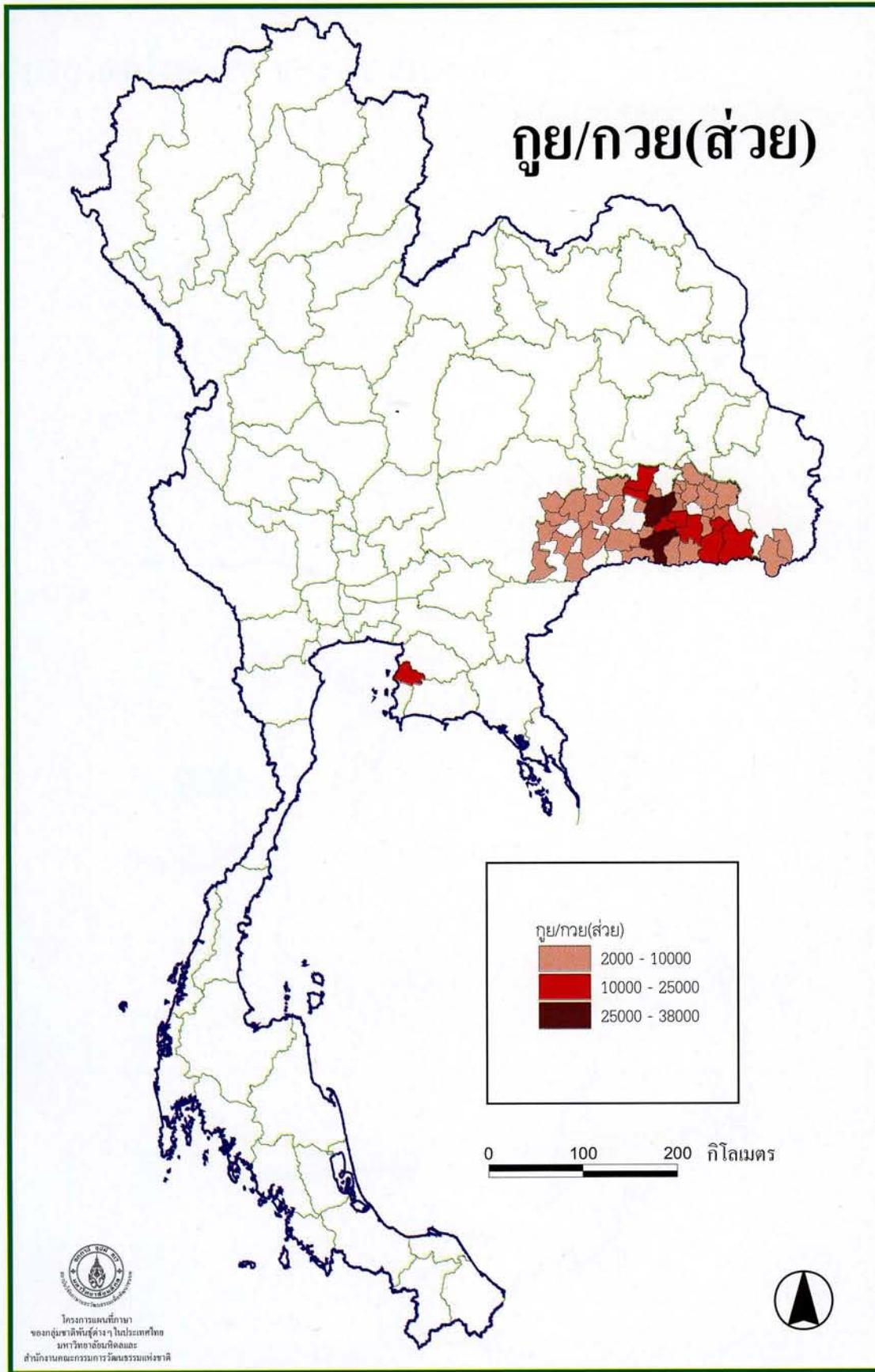
ช่อง-กะชอง-ชำເຮ-ຈະໂອຈ(ອຸດ)

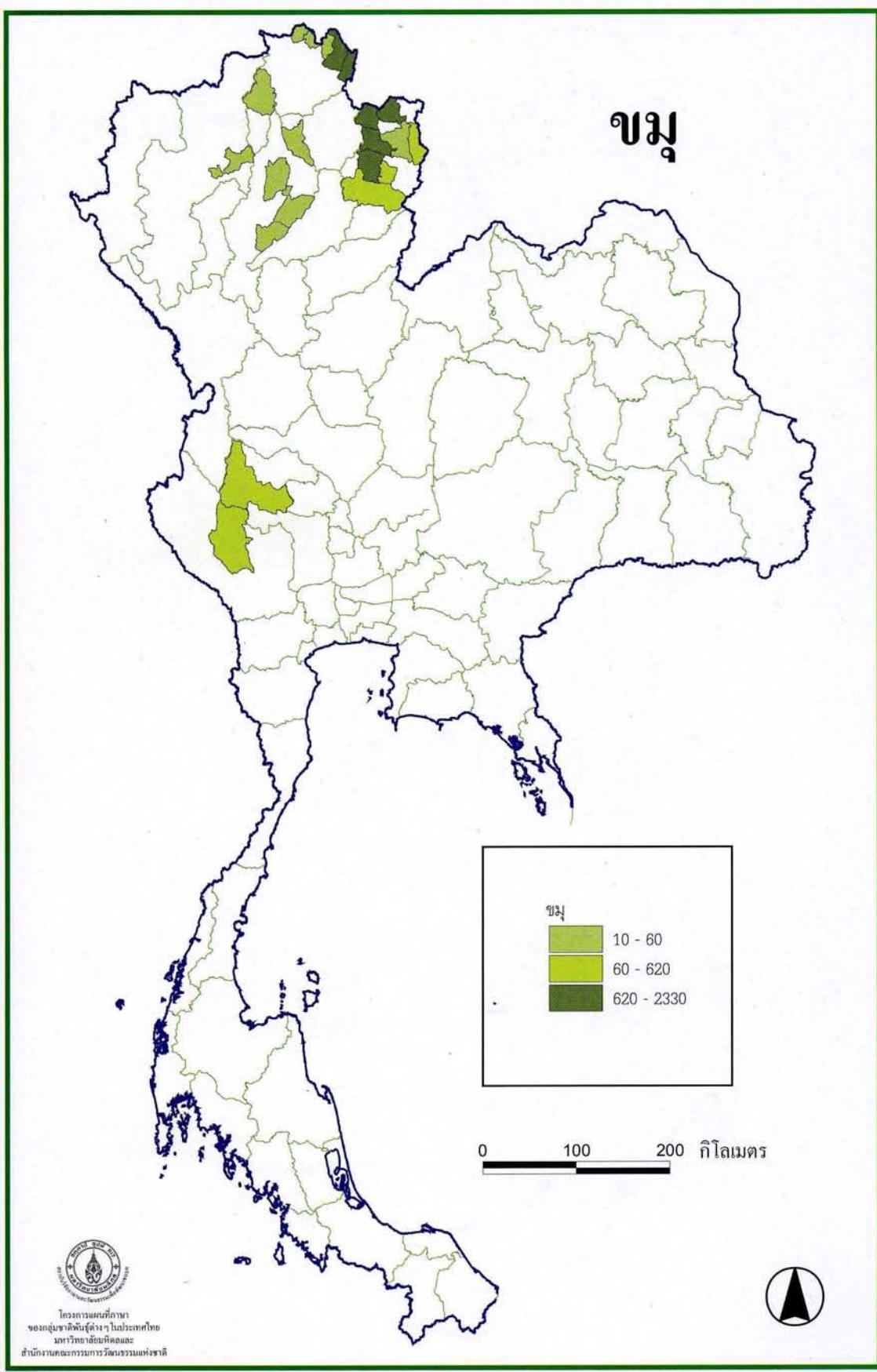

ໄຊວກຄວາມເຫັນຂາວ
ຂອງທຸກໆໜ້າໃຫ້ຖື່ນໃຈໃນປະເທດໄທ
ນາຄາວິທະຍາພື້ນທີ່ທີ່ແມ່ນ
ສໍານັກການພະຍານການວິຫຼາຍຮັມເຫົ່າໄດ້

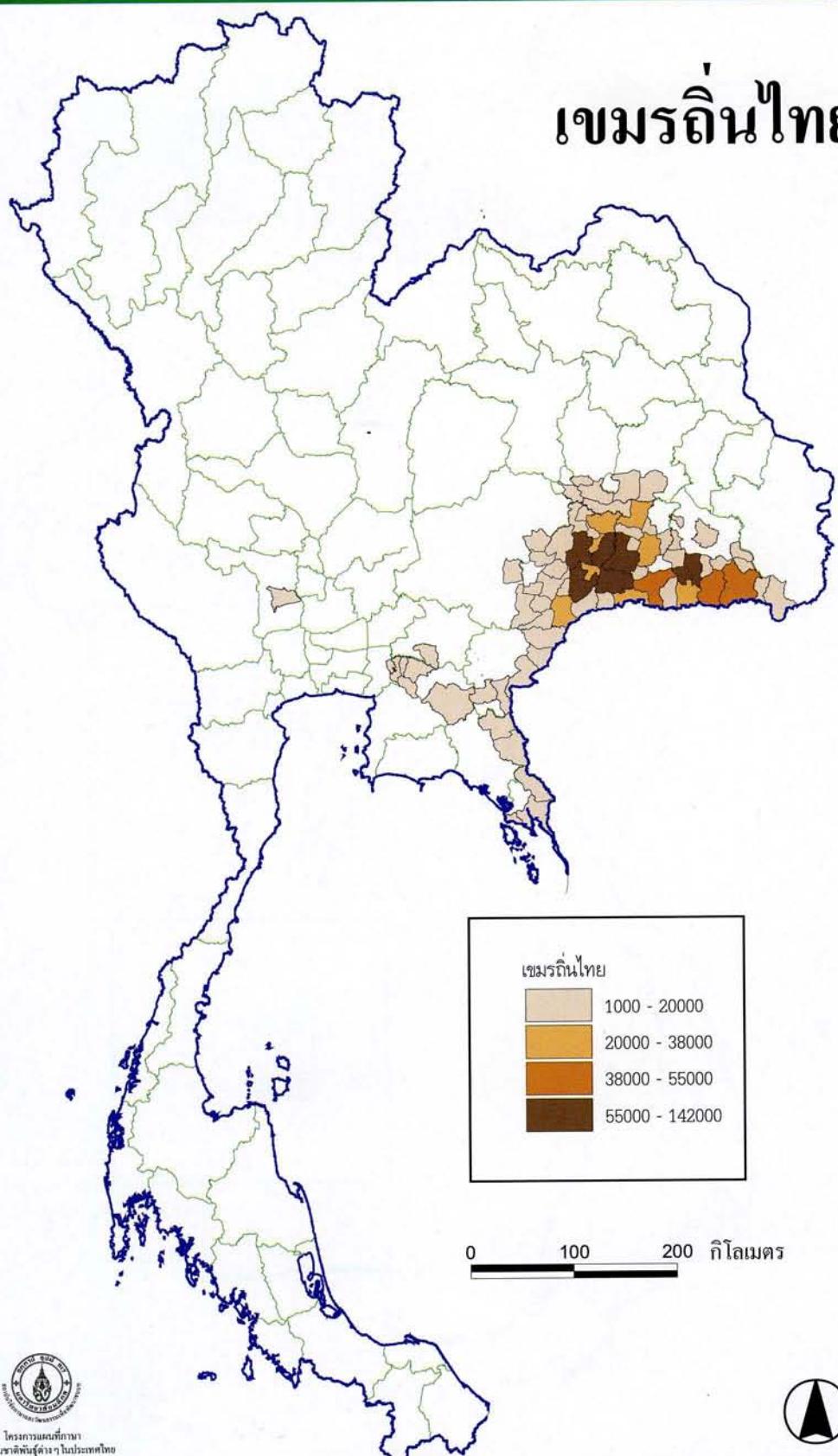

ຖួយ/កាយ(ស៊ីវិយ)

เเขมรลືນໄທຍ

ชาไก(เกนชิว,มานิ)

ชาไก(เกนชิว,มานิ)

6 - 20

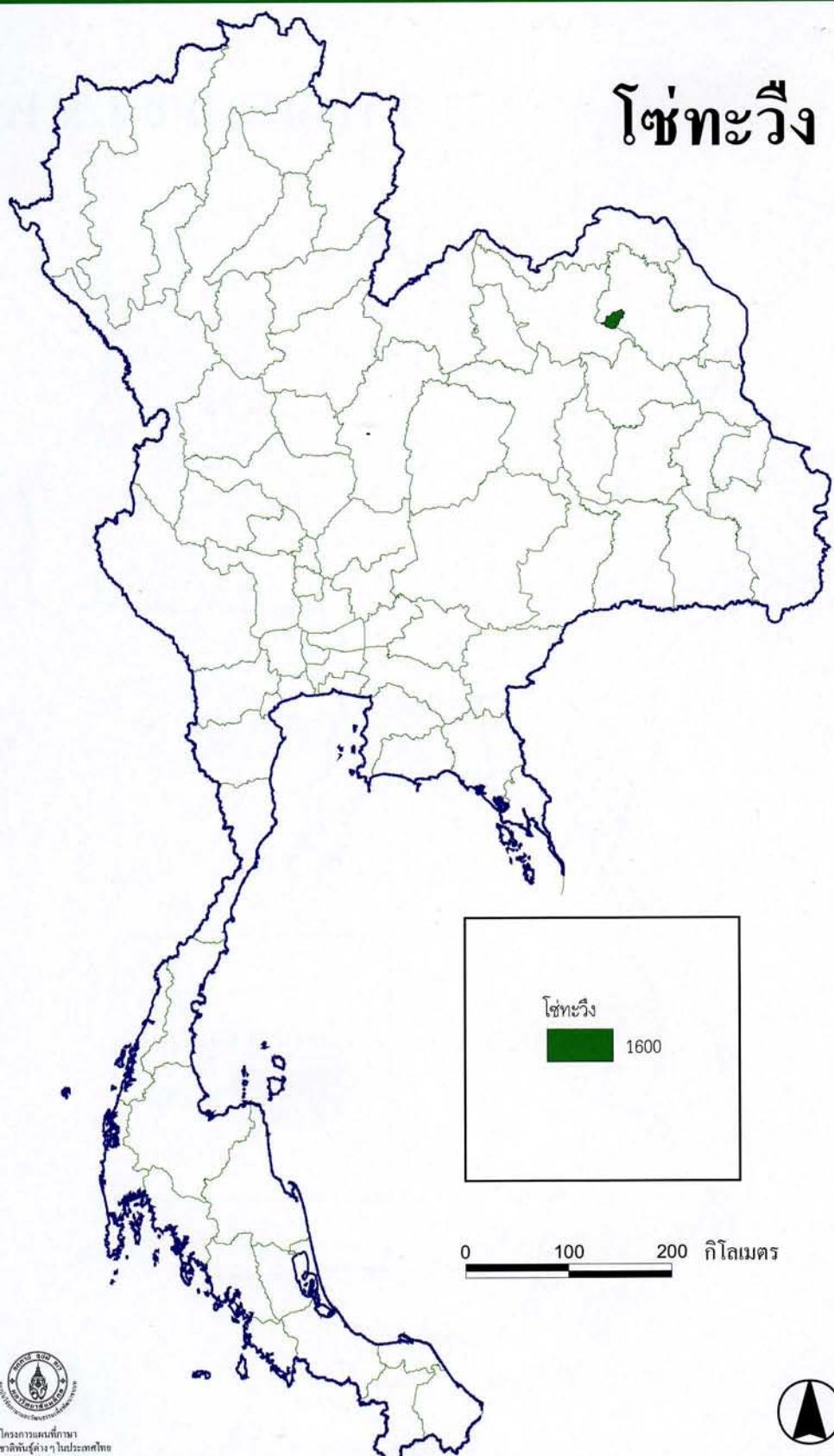
0 100 200 กิโลเมตร

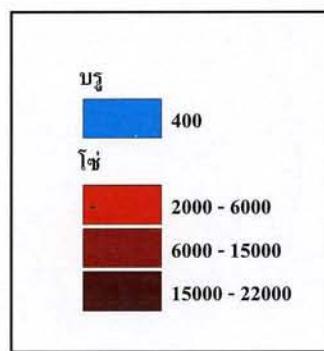
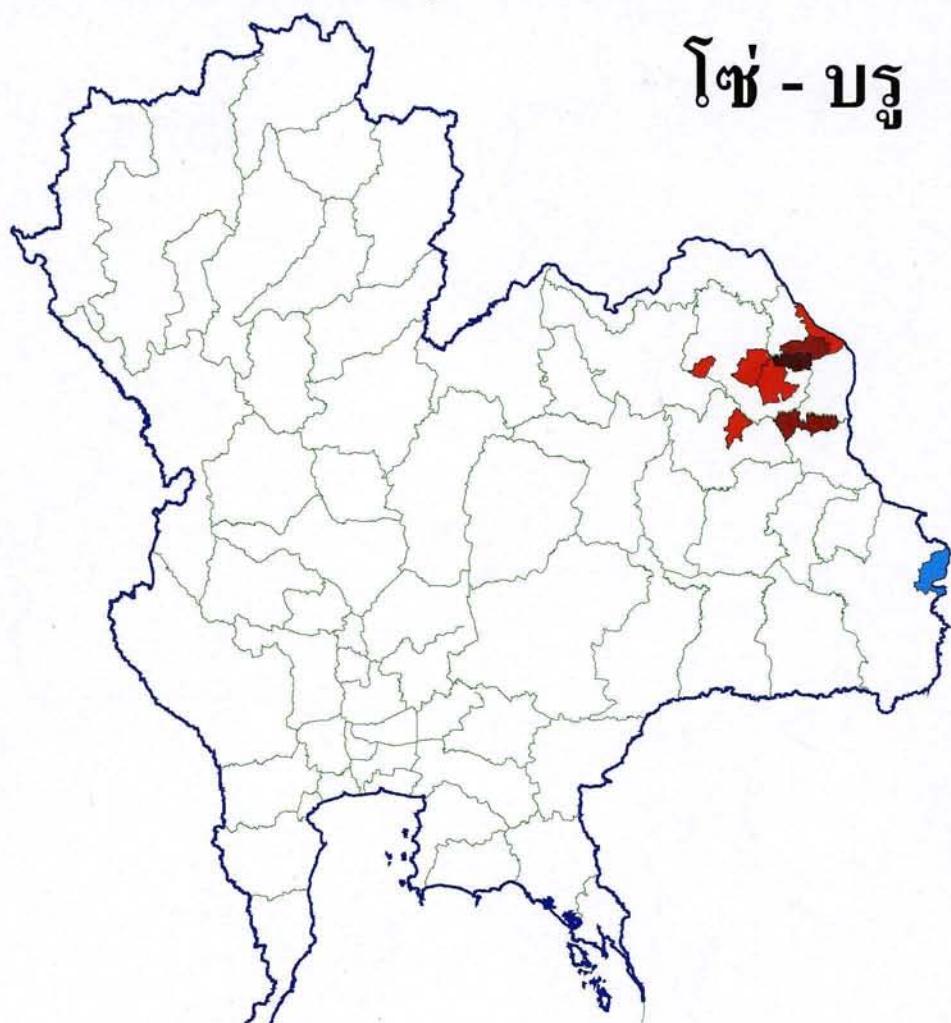
โครงการบ่มเพาะอาชญากรรมในประเทศไทย
น้ำท่วมและภัยแล้ง^{พื้นที่เสี่ยง}
สำนักงานคณะกรรมการวินิจฉัยและรักษาดิน

ໄຊ່ທະວີງ

ໂຕ - ບວ

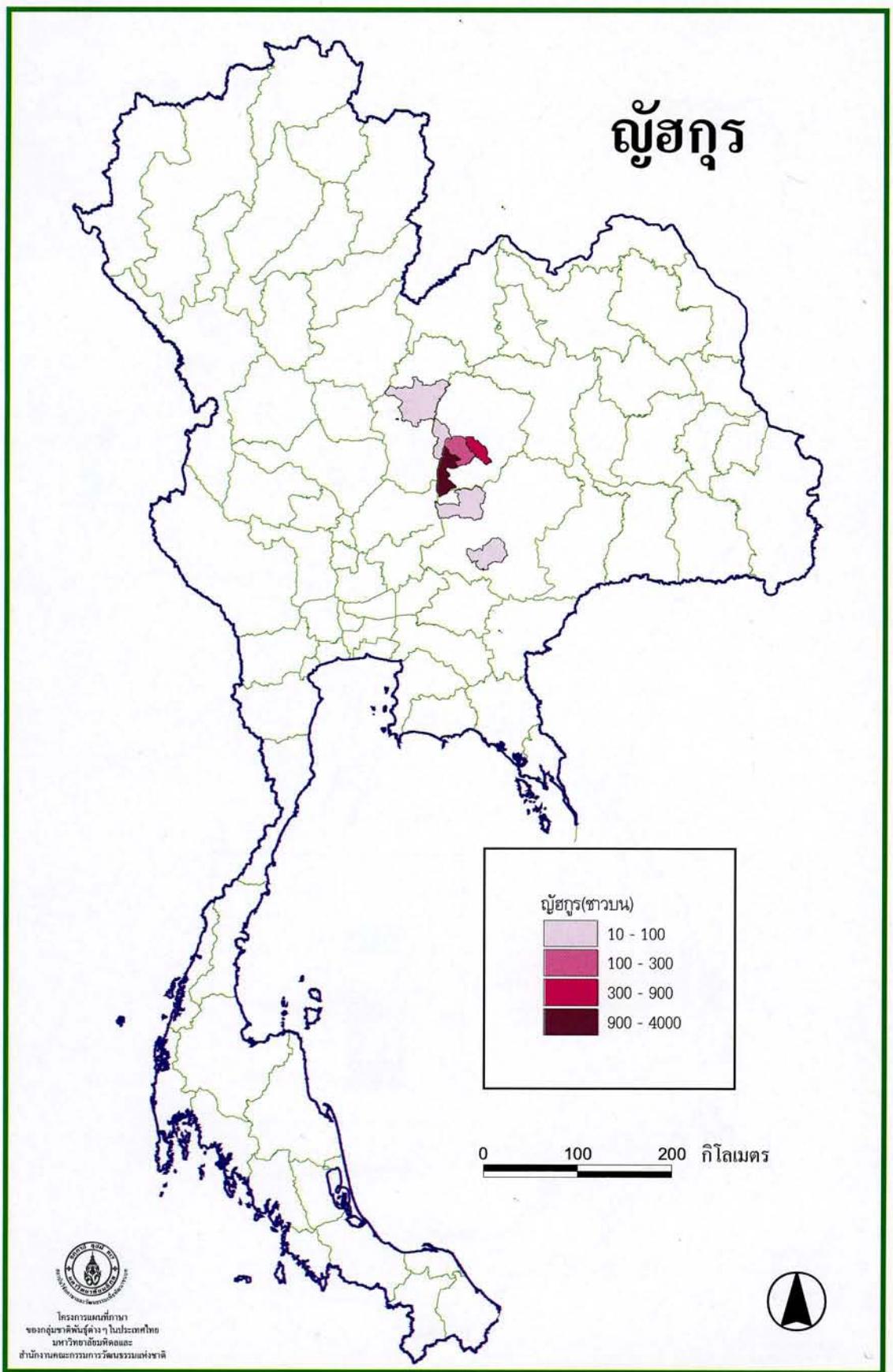
0 100 200 กິໂລເມຕຣ

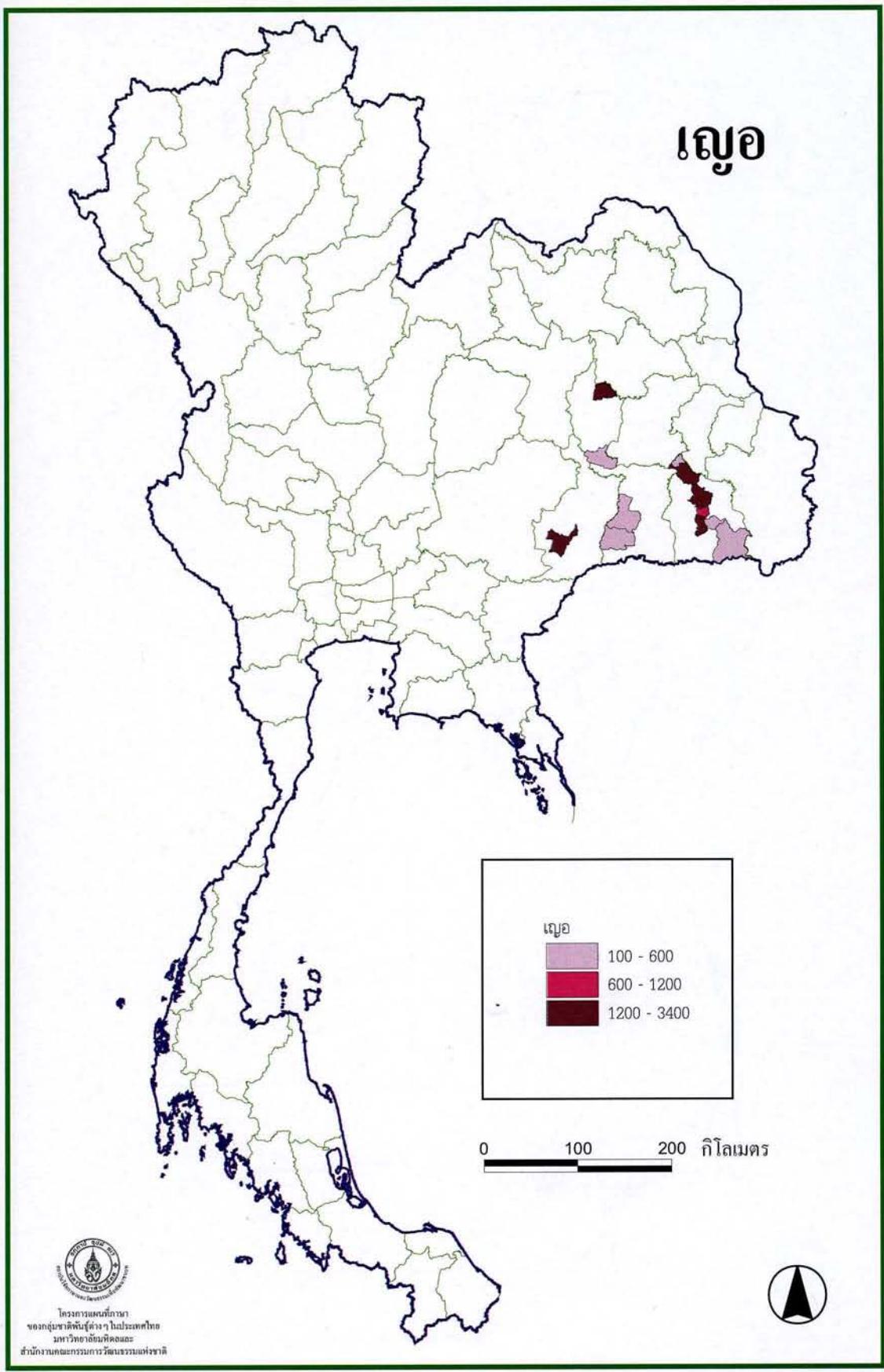

ໄຊ່ການຄະນະທີ່ການ
ຂອງຄູນຫາດີທີ່ຈຳກັງໃນໄກສະຖາປີ
ນາງວິກາທີ່ເມນີຍຕົວແລະ
ສໍານັກງານຄະນະການວັດທະນາຮ່າງຊັດ

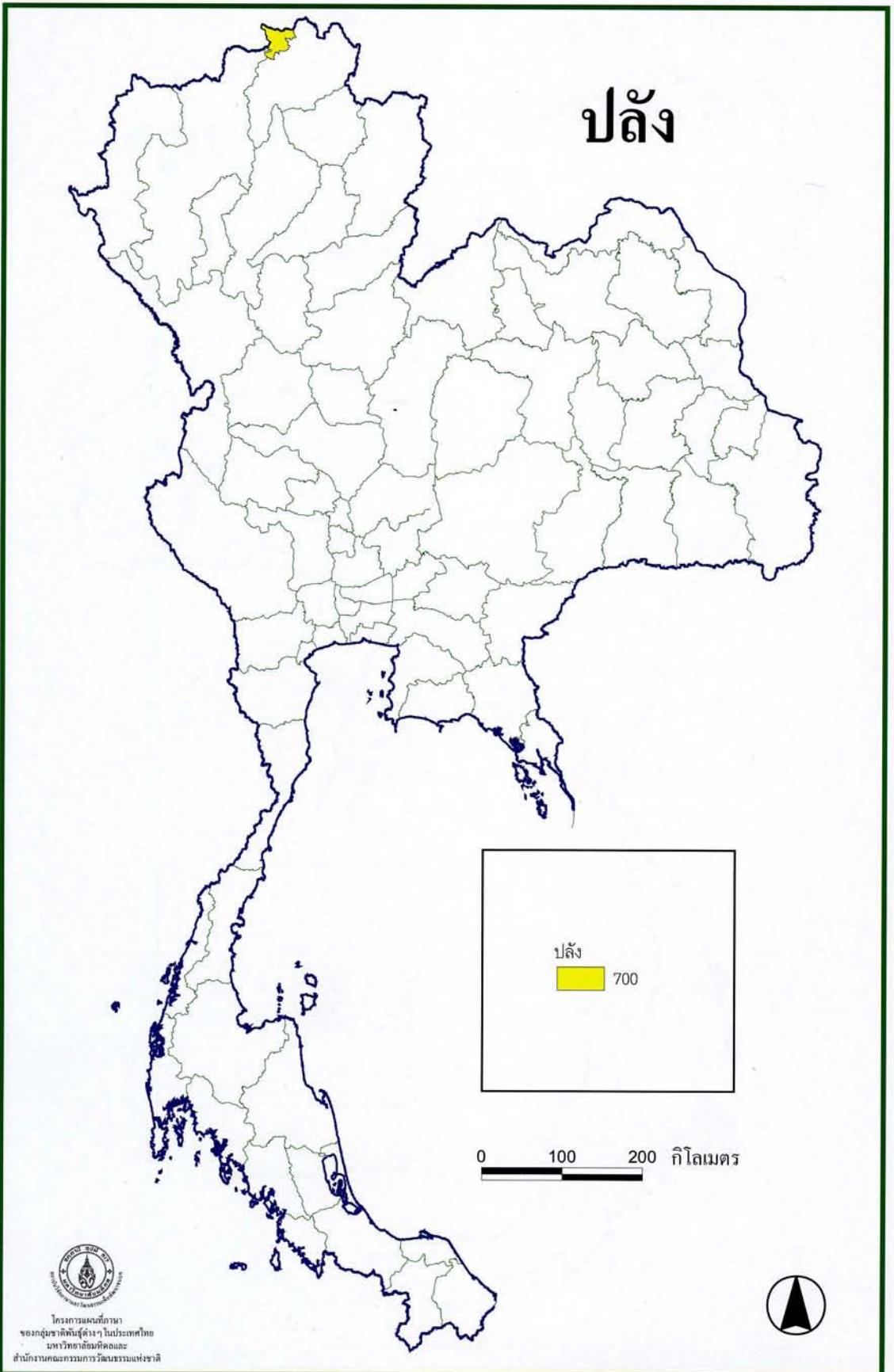

ญี่ปุ่น

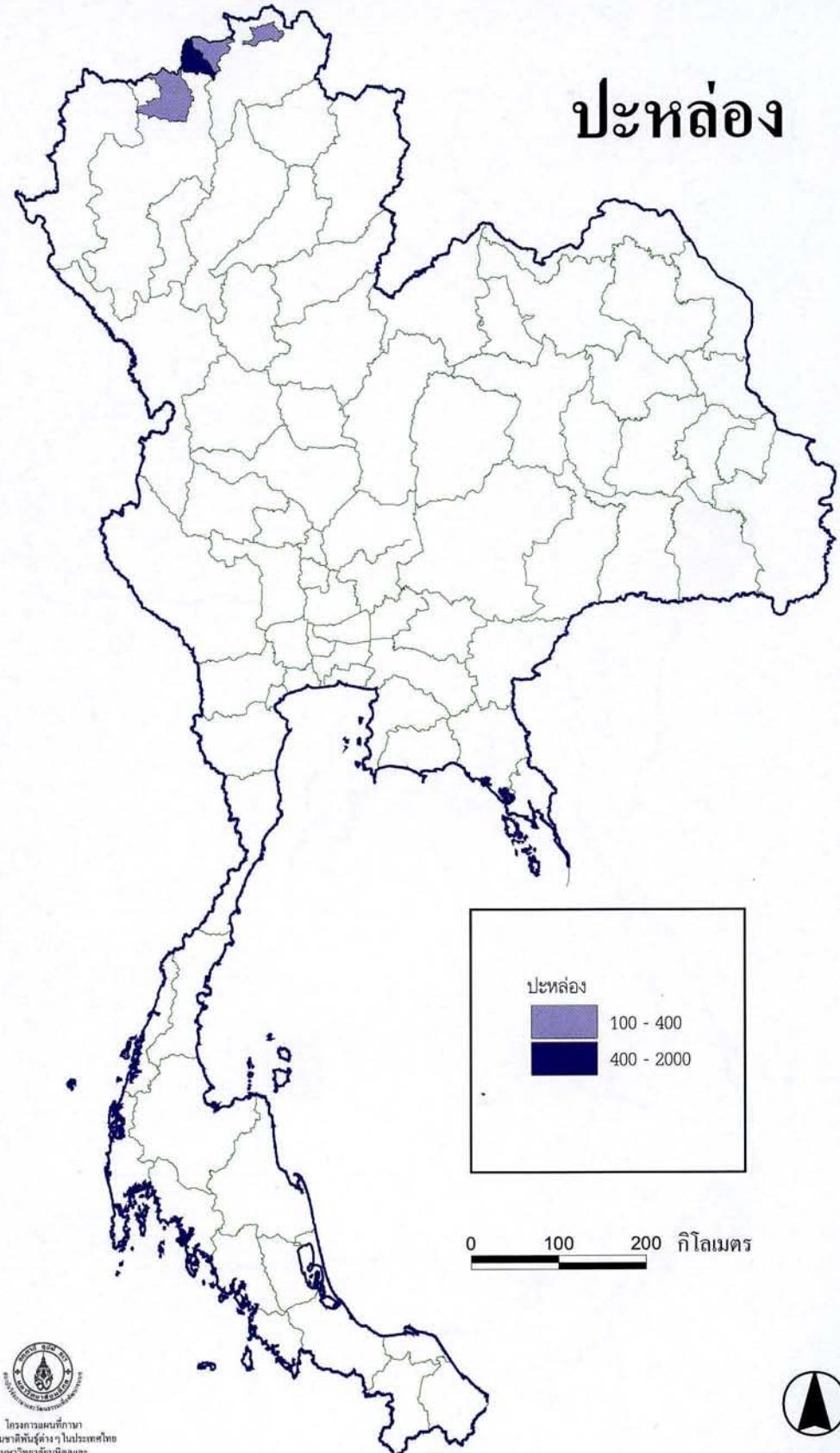

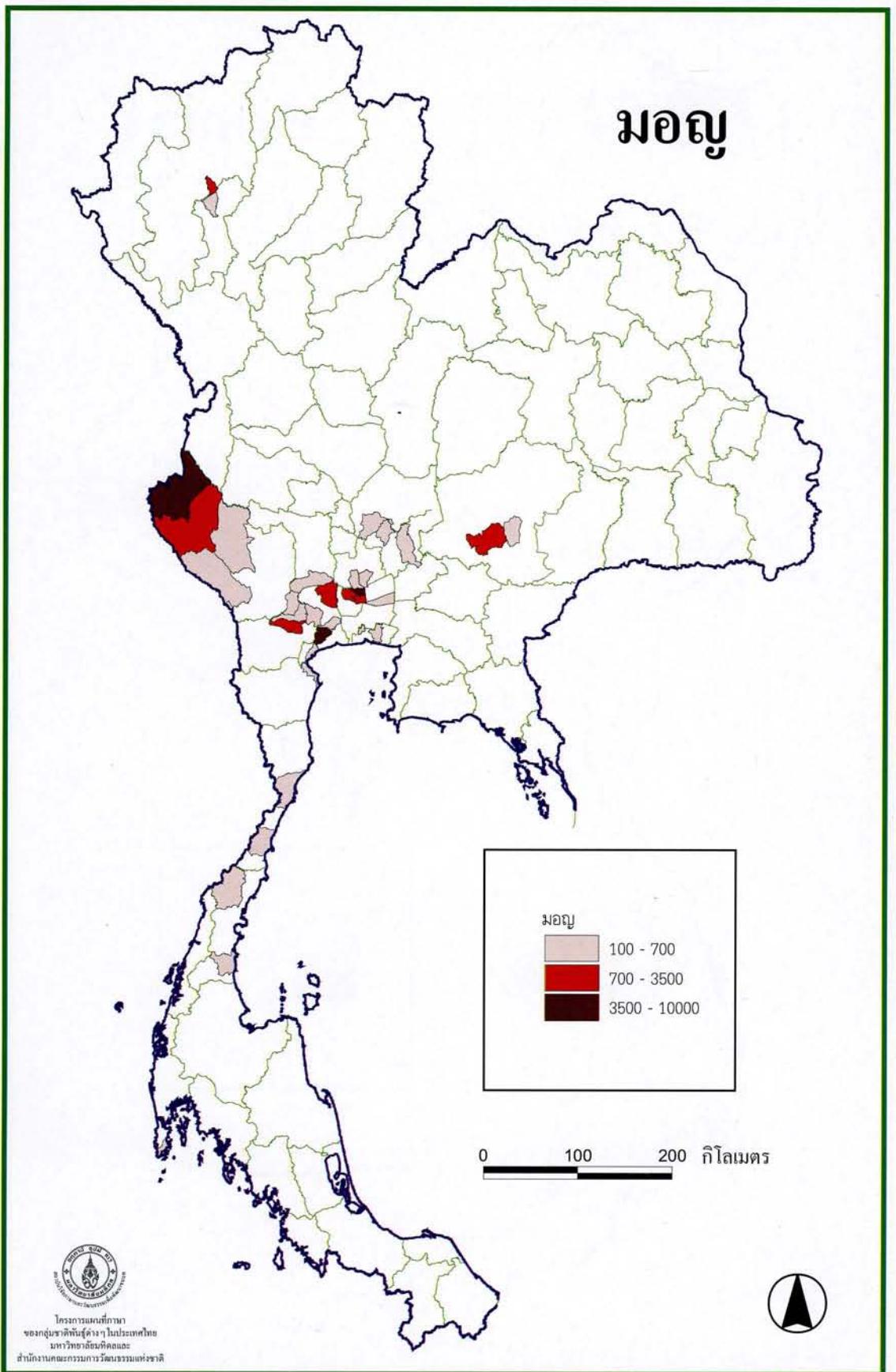
ปัลส์

ປະເທດອິນ

มอญ

ปริย-มัล(ถิน-ลัวะ)

ปริย-มัล(ถิน-ลัวะ)

100 - 500

500 - 2500

2500 - 6000

6000 - 13500

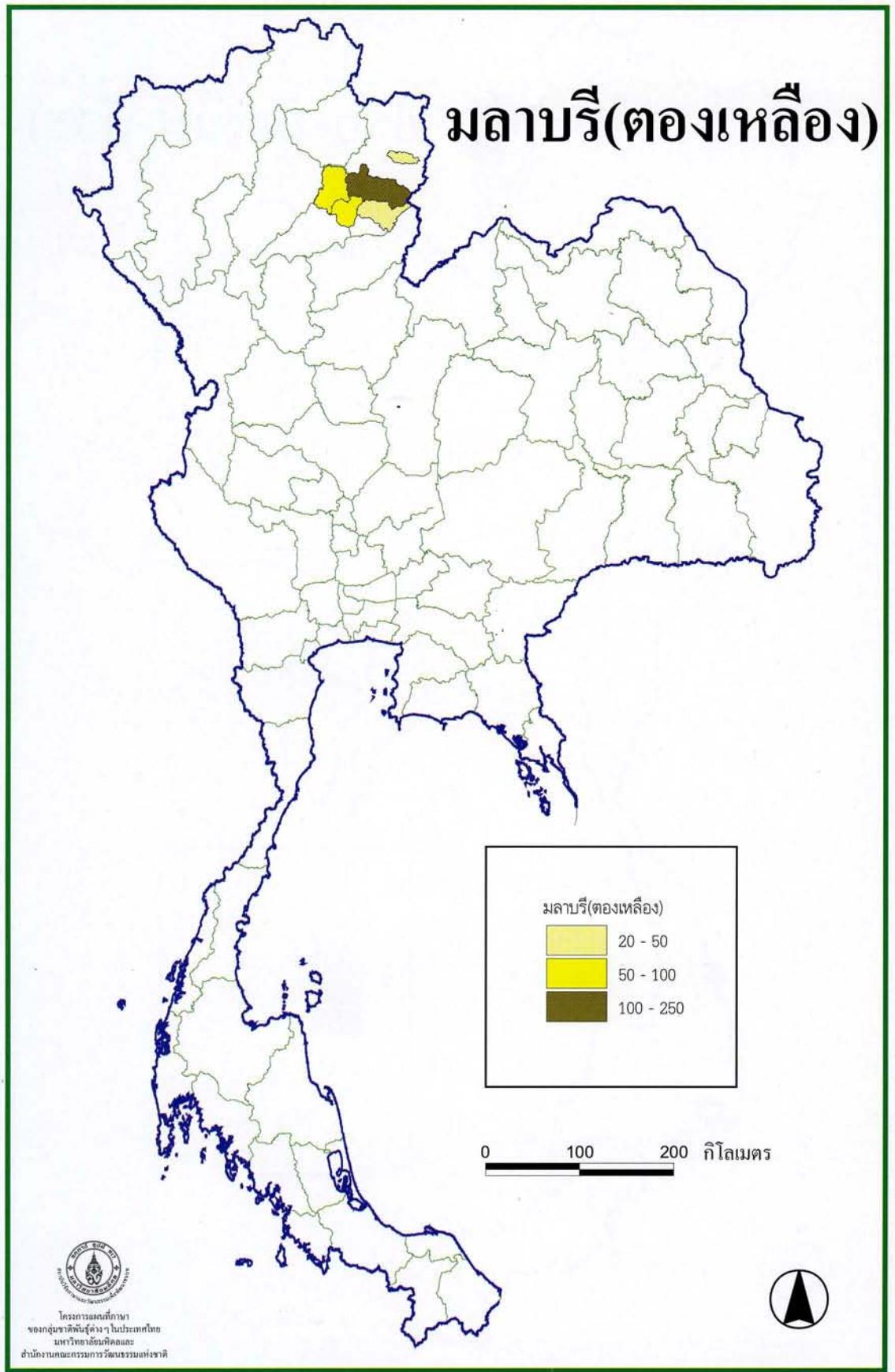
0 100 200 กิโลเมตร

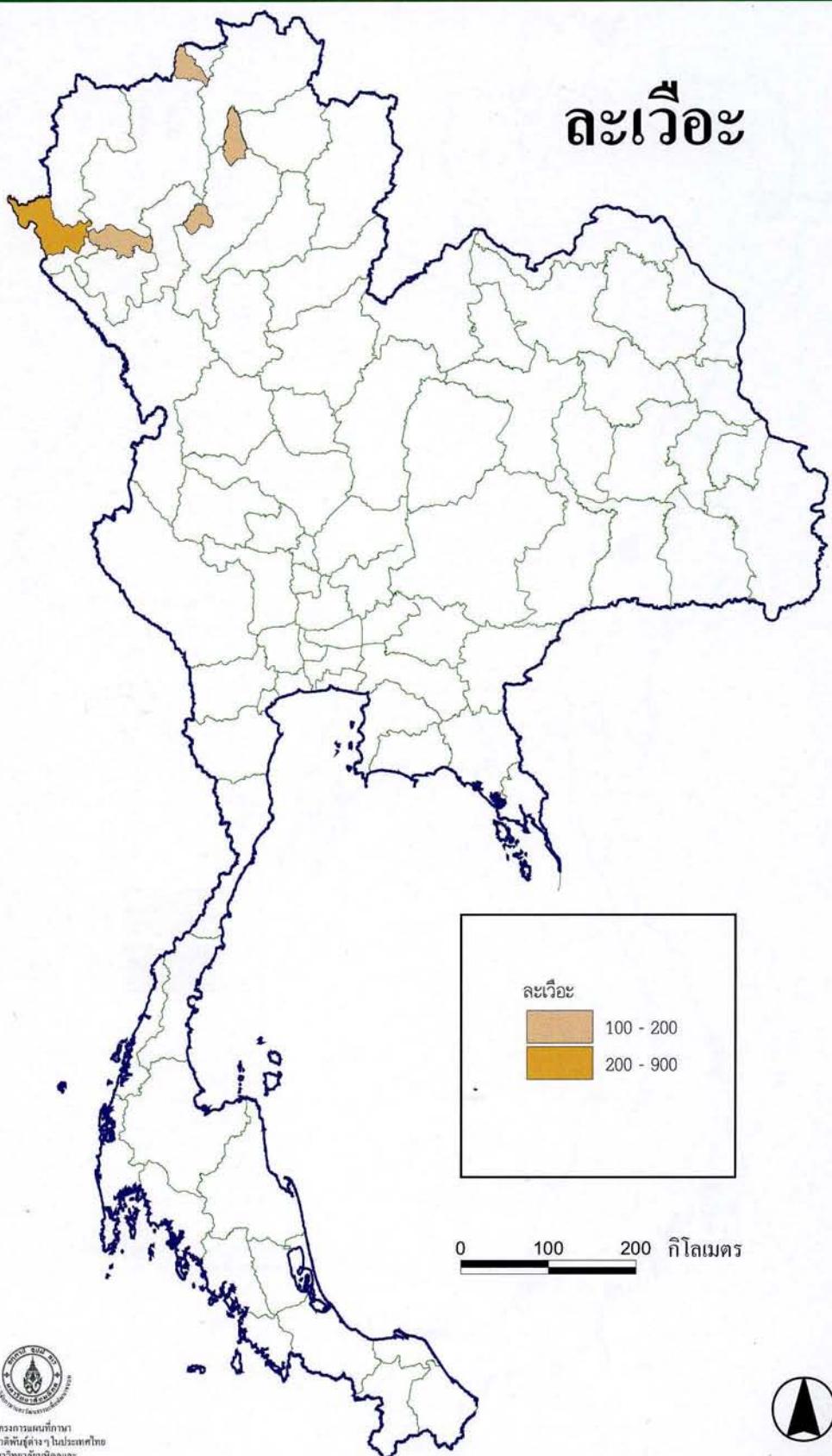
ໄຊວະການແນະທຳກໍານາ
ຂອງຄູນຮາດເພີ້ນຊື່ເຈົ້າໃນປະເທດໄທ
ນະວິທາຍເຊື້ອທິດພະ
ຕໍ່ກໍານົດການຄະດີກວ່າມຮຽນແຫ່ງຊາດ

มลาบี(ตองเหลือง)

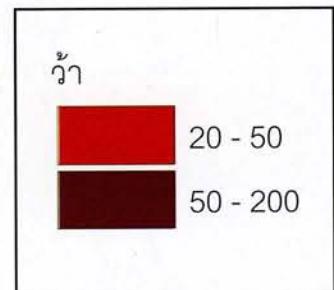

ละเว่อ

ໄກຣການສົນເກົາ
ຂອງຖ່ານຈຸດຕ່າງໆໃນປະເທດໄທ
ມາວິທະຍາລັບທີຄວນແລະ
ສ້ານກໍາງານທະກະກຽມກາງວິທະຍາຮ່າຍ

ວໍາ

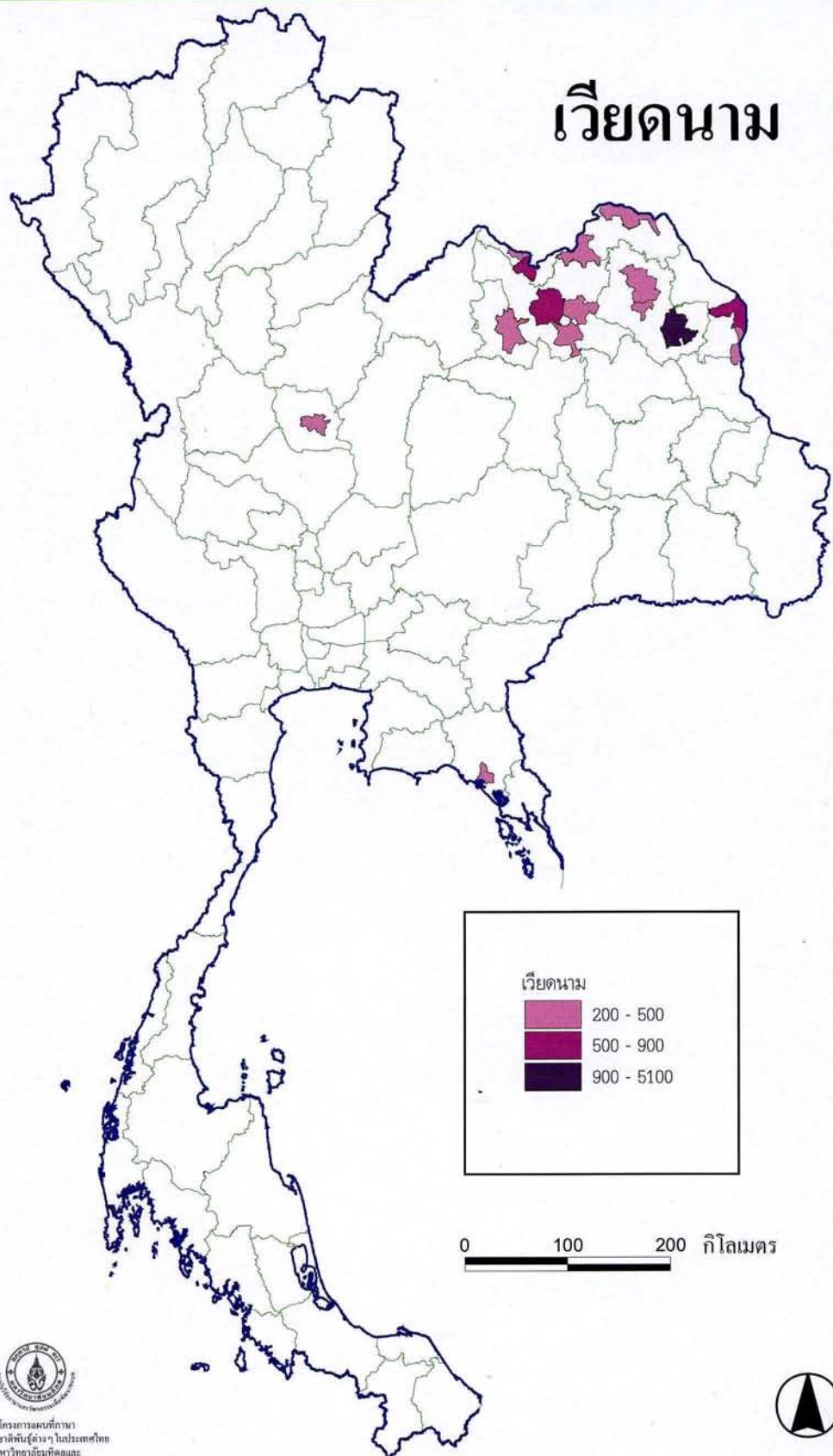

0 100 200 ກິໂລເມຕຣ

ໄກຣການແນ່ນທີ່ການ
ຂອງຄູນຫາດີພື້ນຖານໃນປະເທດໄກຍ້
ນທີ່ວຽກເລື່ອນົບຄົດແລະ
ສໍານັກງານຂອງກ່ຽວຂ້ອງກ່ຽວຂ້ອງຮັບຮັບແຫ່ງຊາດ

เวียดนาม

1. ชื่อ	กะชาอง
ตรัฐกุลภาษา	օօສ ໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ชาອງ
จำนวนประชากร	50-3,000 คน
การกระจายตัว	ตราด (อำเภอบ่อไร่ บ้านค่านชุมพล ปะเค้า คล่องแสง)
2. ชื่อ	ຖຸຍ/ກວຍ (ສ່ວຍ)
ตรัฐกุลภาษา	օօສ ໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ຖຸຍ ກວຍ ສ່ວຍ
จำนวนประชากร	400,000 คน
การกระจายตัว	บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด และภาคตะวันออกของประเทศไทย
3. ชื่อ	ໝາ
ตรัฐกุลภาษา	օօສ ໂຕຣເອເຊີຍຕິກ ສາຂາມອຸນ-ເບນຮ ກລຸ່ມຍ່ອຍນອຸນ-ເບນຮເໜືອ
ชื่ออื่นๆ	ໜ້າໝາ ລາວເທິງ ກນູ ກຳໝາ ກຳໜູ
จำนวนประชากร	12,000 คน
การกระจายตัว	เชียงราย น่าน ลำปาง ກາລູຈັນບູຮ ອຸທຶນຫານີ
4. ชื่อ	ເບນຮຄືນໄທ
ตรัฐกุลภาษา	օօສ ໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ເບນຮສູງ ເບນຮເໜືອ ຄແມຣ-ລືອ
จำนวนประชากร	1,400,000 คน
การกระจายตัว	สุรินทร์ ศรีสะเกษ ບູຮັນມີ ນະຄອນຫຼວງຈິກ ອຸທຶນຫານີ ມາຫາສະການ ຮັບຍືດ ສະແກ້ວ ປະຈິບປະຈິບ ຈັນທຳບູຮ ຂະເທິງທີ່ ເປັນດັນ
5. ชื่อ	ໜອງ
ตรัฐกุลภาษา	օօສ ໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	-
จำนวนประชากร	2,000-4,000 คน
การกระจายตัว	ຈັນທຳບູຮ
6. ชื่อ	ຈະໂອຈ
ตรัฐกุลภาษา	օօສ ໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ອຸດ, ທູອຸ້ງ

จำนวนประชากร	50 คน
การกระจายตัว	กาญจนบุรี (อำเภอศรีสวัสดิ์ – บ้านท่าทุ่งนา ตำบลท่ากระดาน)
7. ชื่อ	เกนชิว/มานิ
ตรรภุลภาษา	ออส โตรເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ເງາະ ເງາະປ້າ ທ່າໄກ
จำนวนประชากร	50-100 คน
การกระจายตัว	ตรัง พัทลุง ศรีสะเกษ และสันเขากายแคน ไทย-มาเลเซีย เป็นต้น
8. ชื่อ	ซัมເຣ/ຈໍາເຣ
ตรรภุลภาษา	ອອສ ໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ຫອງ
จำนวนประชากร	50-1,000 คน
การกระจายตัว	ขันทบุรี ตราด ຂະເຊີງທ່າງ ^๘
9. ชื่อ	ໄຊ່ທະວີງ
ตรรภุลภาษา	ອອສ ໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ໄຊ່ ທະວີງ ບໍາ
จำนวนประชากร	1,500 คน
การกระจายตัว	สกลนคร
10. ชื่อ	ໄຊ່
ตรรภุลภาษา	ອອສ ໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ໄຊ່, ບໍາ, ບຽງ
จำนวนประชากร	70,000 คน
การกระจายตัว	สกลนคร นครพนม ມุกดาหาร
11. ชื่อ	ຜູ້ທຸກ
ตรรภุลภาษา	ອອສ ໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ລະວ້າ ເນີຍກວລ ທາວນນ ດນດາ
จำนวนประชากร	4,000 – 6,000 คน
การกระจายตัว	นครราชสีมา เพชรบูรณ์ ຂໍາຍກົມ

^๘เครื่องหมาย ? หมายถึงมีรายงานว่าเคยมีอยู่ ในปัจจุบันไม่มีขึ้น

12. ชื่อ	ເມືອ
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ກວຍແມ່ວ ສ່ວຍແມ່ວ
จำนวนประชากร	15,000 คน
การกระจายตัว	ຄື່ສະເໜີ ອຸນລາວຈານີ ສູຣິນທົງ
13. ชื่อ	ບຽງ (ໄຈ່)
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ຫ່າ ໄຈ່
จำนวนประชากร	500 คน
การกระจายตัว	ອຸນລາວຈານີ ມຸກດາຫາວ
14. ชื่อ	ປັສ
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ລ້ວະ ດັນໂຍ ສາມເຕົາ
จำนวนประชากร	1,200 คน
การกระจายตัว	ເຊີຍຮາຍ
15. ชื่อ	ປະເທດວົງ
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ດາລະອັ້ງ ດາອັ້ງ
จำนวนประชากร	2,000 คน
การกระจายตัว	ເຊີຍໃໝ່
16. ชื่อ	ນອມງ
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ຮາມ້ມູ ດະເລັງ ເພກວນ
จำนวนประชากร	45,000-400,000 คน
การกระจายตัว	ກາງຈຸນບູຮີ ນັນທຸນຮີ ປັກນຸ້າ ລັພບູຮີ ນົກຮາສົມາ ສຸມທິກສາດ ສຸມທິກສາດ ຮາຈບູຮີ ເພີ່ຈຸນບູຮີ ເຊີຍໃໝ່ ລໍາພູນ ນົກປັກນຸ້າ ຂະເທິງທີ່ ສຸພຣະນູຮີ ອຸໜຍາ ປ່າຈິນບູຮີ ກຽງເທິງພາ ເປັນດັ່ນ
17. ชื่อ	ນັດ/ປັບຍ (ລ້ວະ)
ตระกูลภาษา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ນັດ ນັຍ ດິນ ປັບຍ ລ້ວະ ລ້ວະປັບຍ ລ້ວະນັດ ຫ່າດິນ ພ່າຍ ໄພ

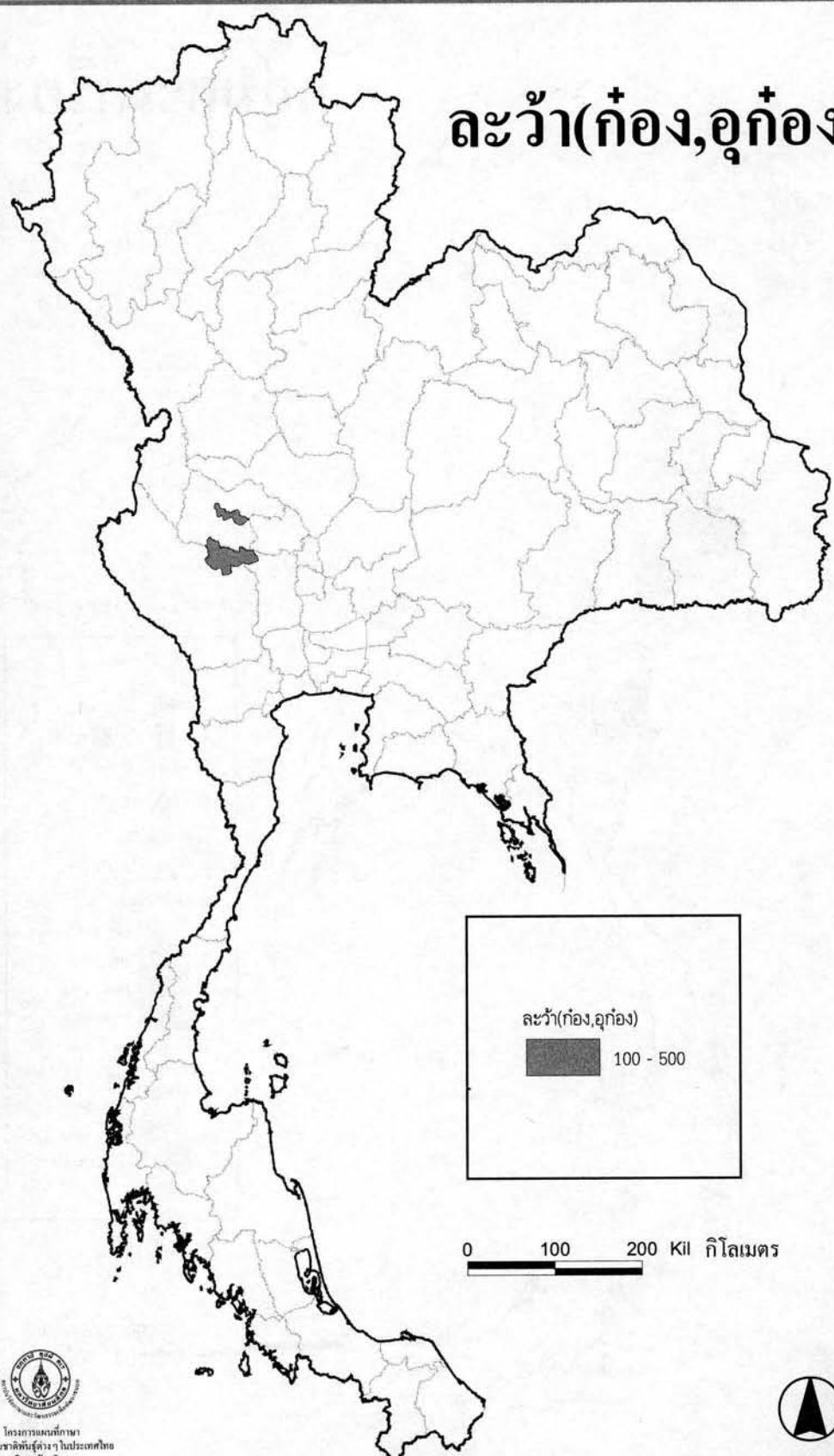
จำนวนประชากร	40,000 คน
การกระจายตัว	น่าน
18. ชื่อ	มลาบีรี
ตรัฐภูลภายา	ออสโตรເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ยຸມນົມ (ຝີ) ຕອງໜ່າງ
จำนวนประชากร	200 คน
การกระจายตัว	น่าน ແພ່
19. ชื่อ	ລະເມືດ
ตรัฐภูลภายา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ລະເມືດ ຂ່າລະເມືດ ຄະເມືດ ກະເມືດ
จำนวนประชากร	100 คน
การกระจายตัว	ຄໍາປາງ ເຂີຍຮາຍ
20. ชื่อ	ລະວູອະ
ตรัฐภูลภายา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ລະວ້າ ລະວູອະ ລັວະ
จำนวนประชากร	5,000 คน
การกระจายตัว	ເຂີຍໃໝ່ ແມ່່ສ່ອງສອນ
21. ชื่อ	ວ້າ
ตรัฐภูลภายา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ລັວະ
จำนวนประชากร	400 คน
การกระจายตัว	ເຂີຍຮາຍ ເຂີຍໃໝ່
22. ชื่อ	ເວີດນາມ
ตรัฐภูลภายา	ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ ສາຫາເວີດຕິກ
ชื่ออื่นๆ	ເວີດ ແກວ ຜູວນ
จำนวนประชากร	20,000 คน (ເກົ່າທີ່ປຽກງູດຕັ້ງເລີບ)
การกระจายตัว	นครพนม ສກລນຄຣ ມຸກຄາຫາຣ ຮັນອາຍ ອຸນລາຮ່ານີ ເລຍ ອຸດຮານີ ຈັນທຸນີ ສະແກ້ວ ກຽມເທພາ ເປັນດັນ

3. กลุ่มภาษาตระกูลจีน-พีเบต มีจำนวน 11 กลุ่ม

1. ก่อง (อุก่อง)	Guong (Ugong)
2. กะเหรี่ยง	Karen
2.1 กะเหรี่ยงสะกอ	Sgaw
2.2 กะเหรี่ยงโปปา	Pwo
2.3 กะยา	Kaya
2.4 บเว	Bwe
2.5 ปะโ้อ	Pa-O
2.6 ปะดอง	Padaung
2.7 กะယอ	Kayo
3. จิงพ่อ/กะฉิน	Jingpaw/Kachin
4. จีน (กลุ่มต่างๆ ในเขตเมือง)	Chinese
5. จีนชื่อ	Yunnannese Chinese
6. บิชู	Bisu
7. พม่า	Burmese
8. ละหู (มูเซอ)	Lahu (Muzur)
9. ลีซู (ลีซอ)	Lisu
10. อะข่า (อีก้อ)	Akha
11. อึมปี (มปี, ก้อ, ปะกอ)	Mpi

ทั้งนี้โดยแต่ละกลุ่มยังอาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ อีกด้วย

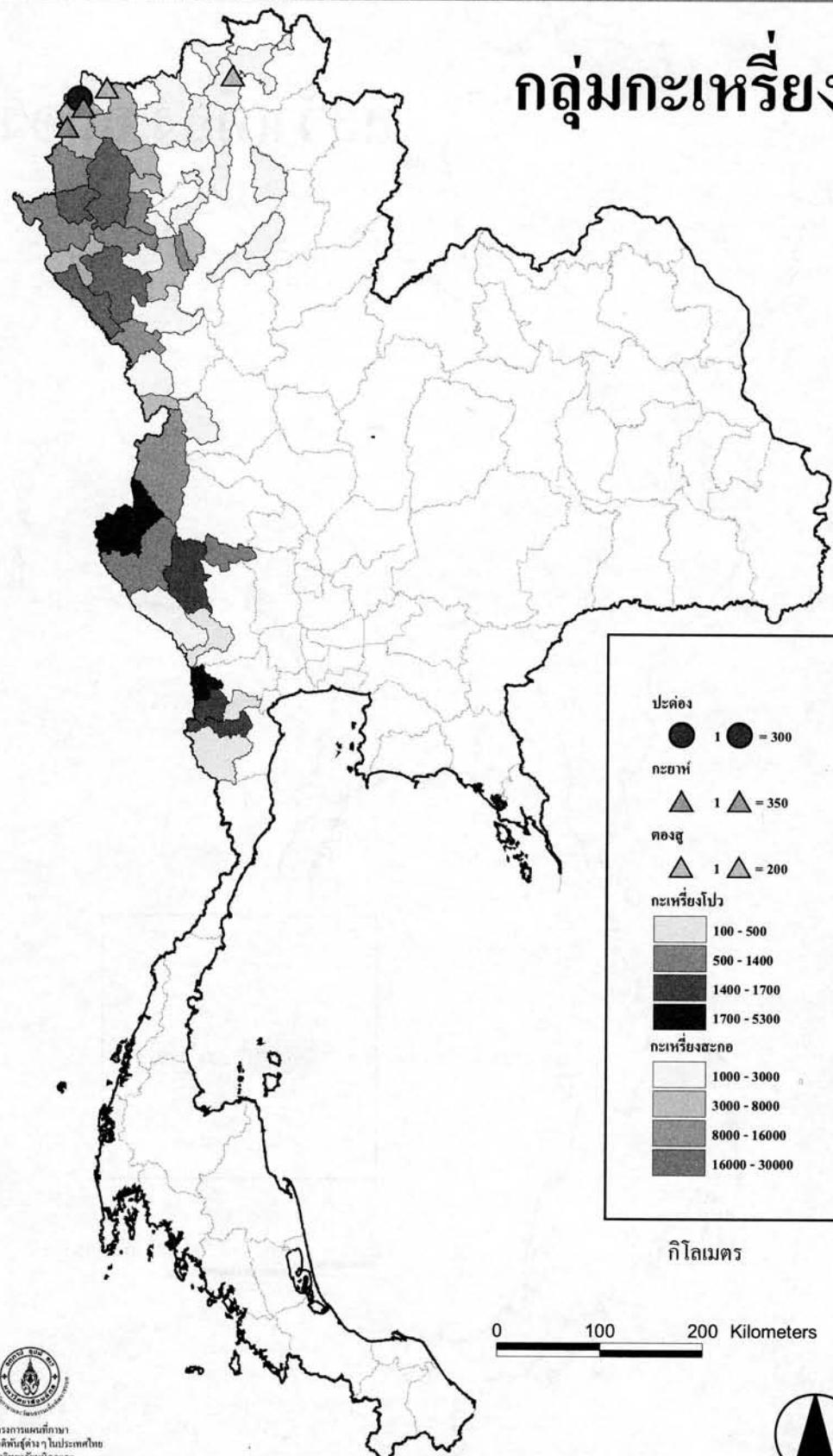
ລະວ້າ(ກ່ອງ,ອຸກ່ອງ)

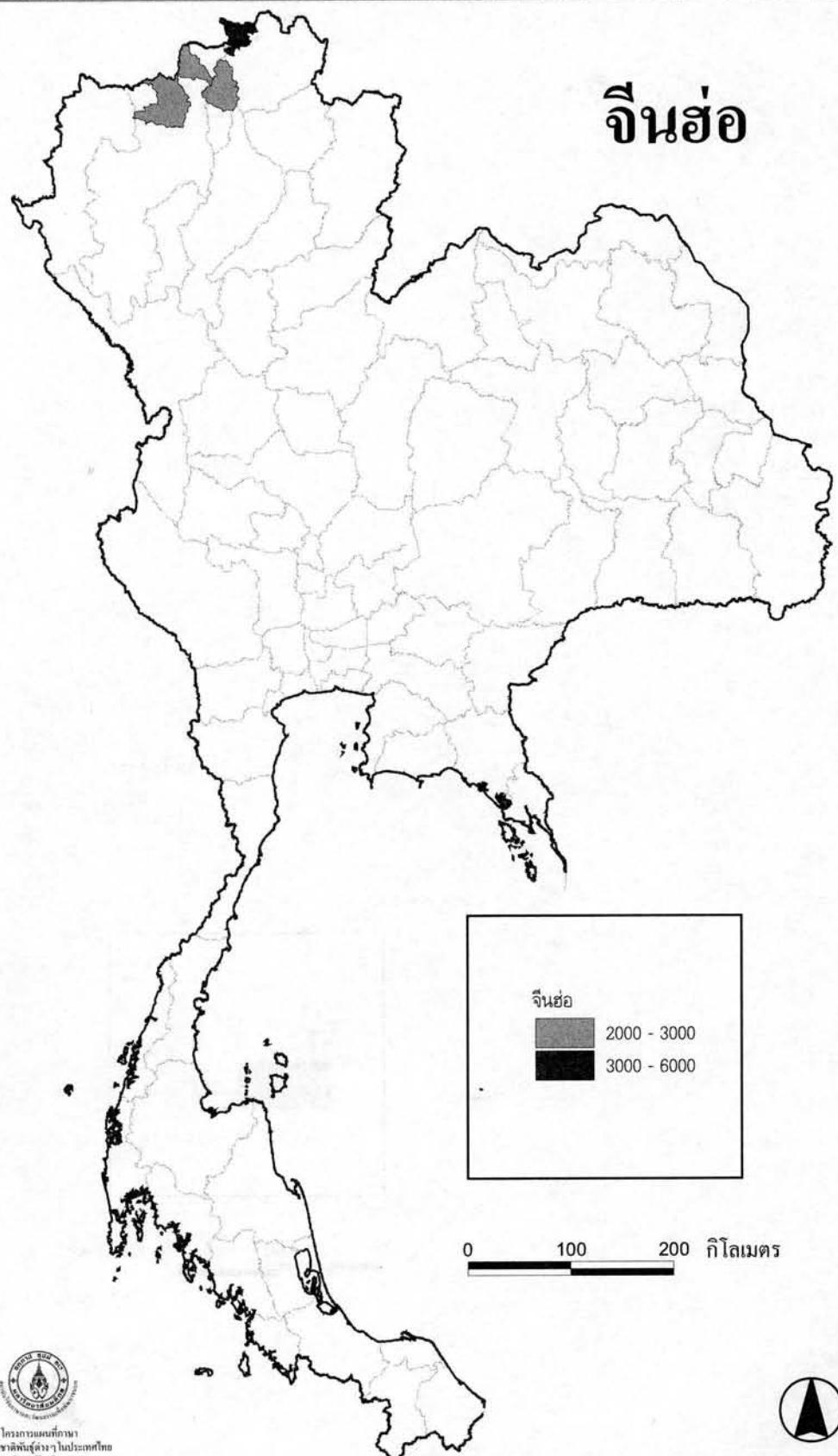
ໄຊການແນ່ນທຳການ
ຂອງດຸນຊັບພູ້ລ້າງໃນປະເທດລາວ
ນາງວົງລົງເລີນທີ່ເປັນ
ສໍານັກນານຄະແນນການວິພົນຮຽນແຫ່ງຊາຍ

กลุ่มกะเหรี่ยง

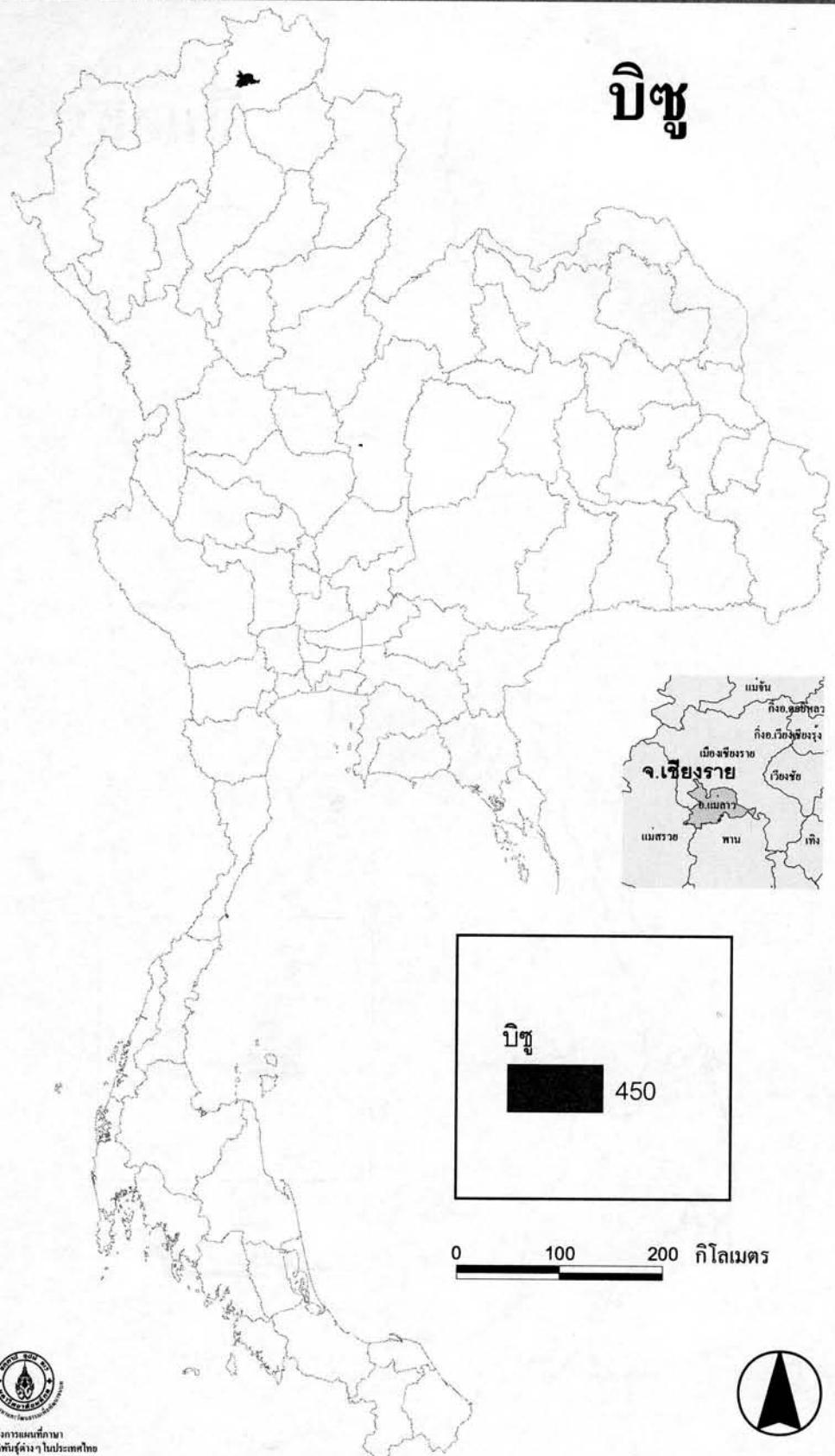

จีนอ่อง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ของ在路上的人民共和国
中华人民共和国自然资源部
中华人民共和国环境部
中华人民共和国水土保持部

บิช

โครงการเพื่อความ
ของกุญแจเดินร่องฯ ในประเทศไทย
หน่วยงานอันดับต้นๆ และ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

พม่า

พม่า

100 - 800
800 - 2300

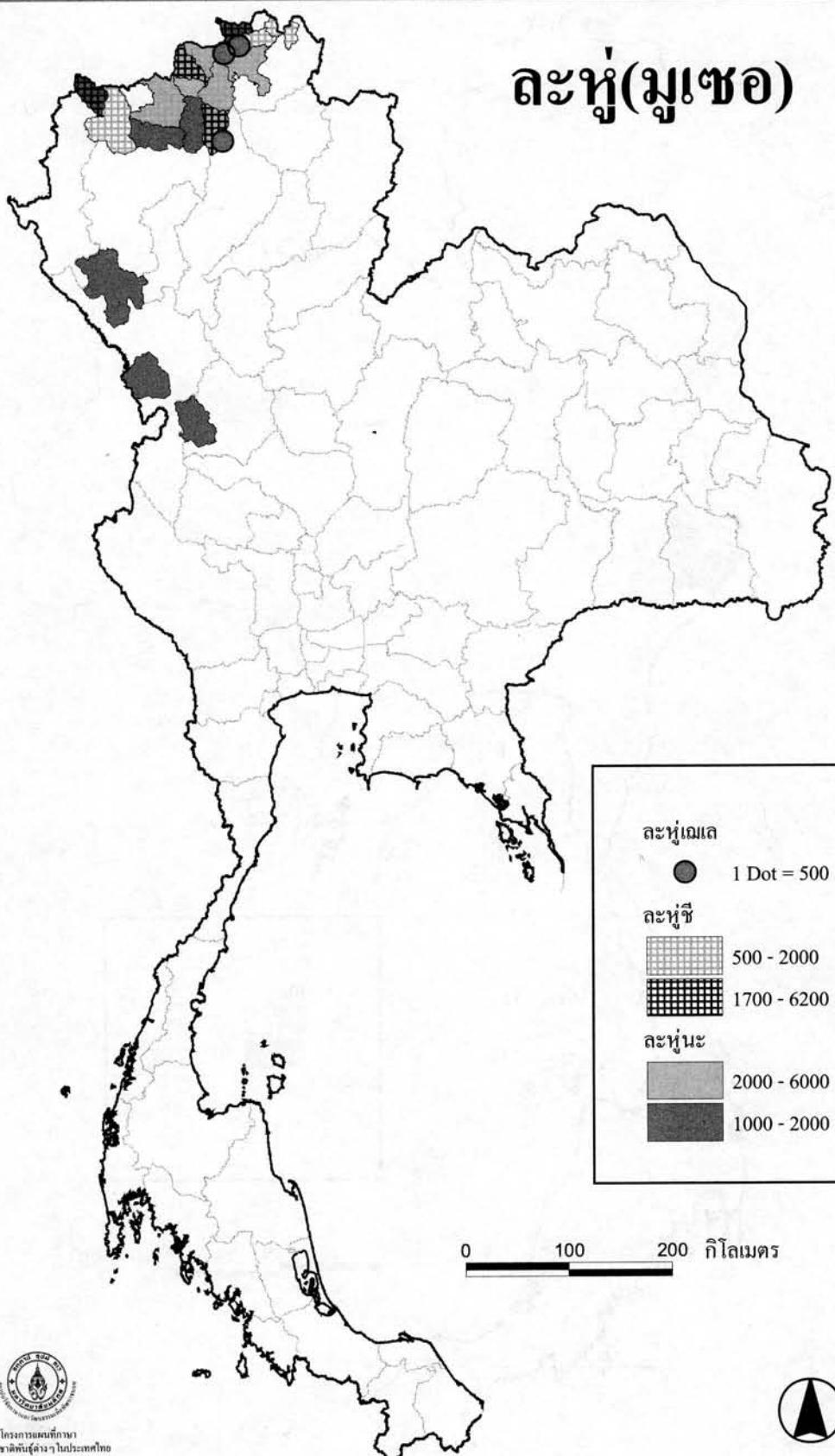
0 100 200 กิโลเมตร

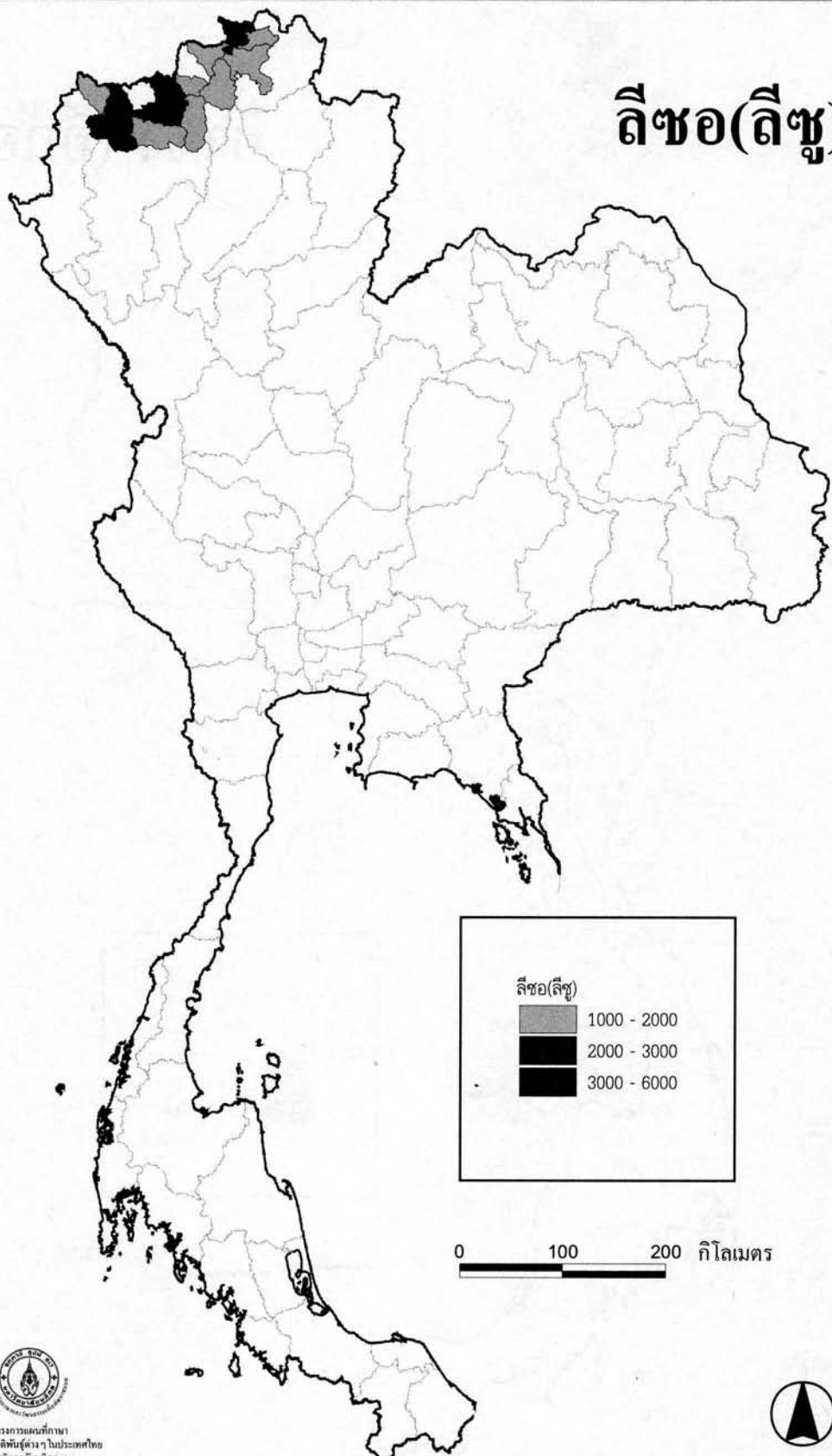
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สหกรณ์เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
สำนักงานคณะกรรมการวัดพื้นที่รวมและสำรวจ

ລະຫຸ່ງ(ມູເຈອ)

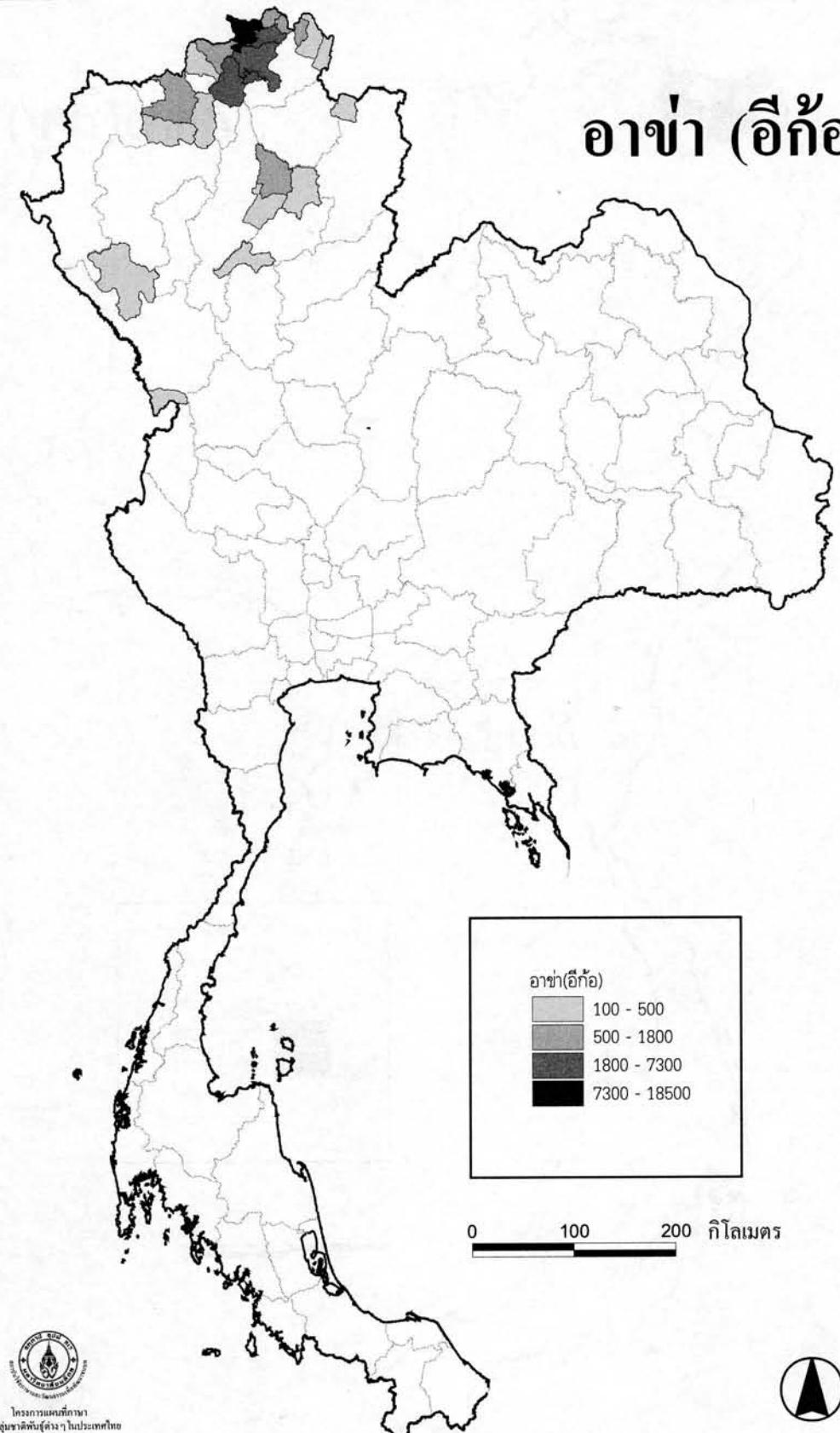

ລື້ອງ(ລື້ງ)

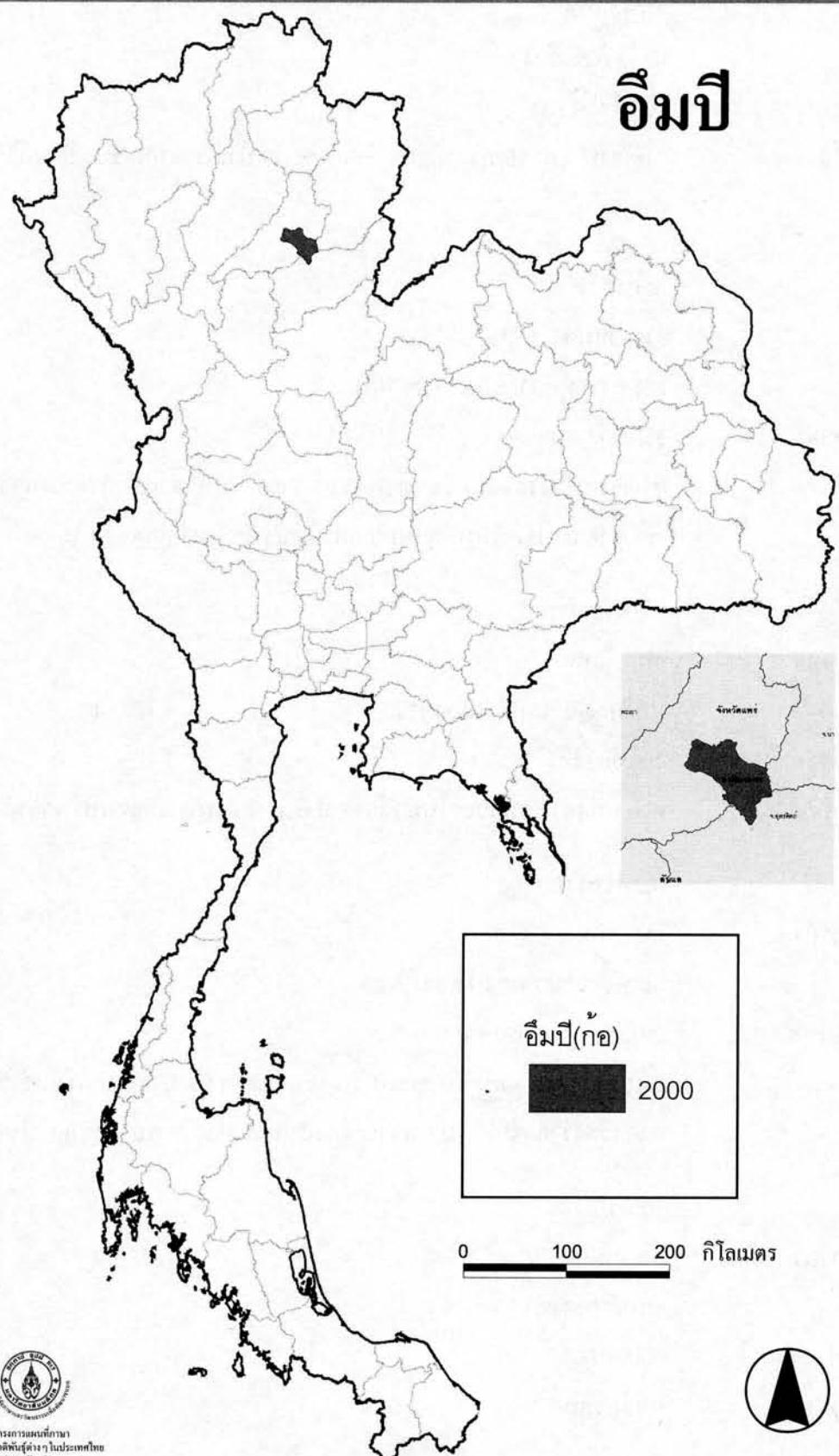

ໄຊທະການພົບເຕີກາ
ຂອງຄູນຫາລັດຫຼັງຈາກໃນປະເທດໄທ
ນາງກວມສົມບັດທິດສະແດ
ສຳພັດທະນາຄະນະການກ່ຽວຂ້ອງຮັດ

อาช่า (อีก้อ)

อีมปี

โครงการแม่บทที่ดิน
ของกลุ่มนชาติพันธุ์ทางใต้ในประเทศไทย
หน่วยงานอิสระที่คลอดและ
ดำเนินการทดสอบและอบรมเชิงชาติ

1. ชื่อ	ก่อง/อุก่อง
ตรรกะภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ละว้า ลัวะ ก็อง กว็อง
จำนวนประชากร	100 – 600 คน
การกระจายตัว	อุทัยธานี สุพรรณบุรี (บ้านละว้าคอกควาย บ้านละว้ากฤษย์ บ้านละว้าวังควาย) กาญจนบุรี ⁹
2. ชื่อ	กะเหรียง ¹⁰
ตรรกะภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ยาง สะกอ ปากะญอ โปว พล่ง
จำนวนประชากร	350,000 คน
การกระจายตัว	กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี กำแพงเพชร เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ ตาก แพร่ แม่ฮ่องสอน
2.1 ชื่อ	กะเหรียงสะกอ
ตรรกะภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	ปากะญอ กะหร่าง ยางขาว
จำนวนประชากร	200,000 คน
การกระจายตัว	ตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน กาญจนบุรี ราชบุรี
2.2 ชื่อ	กะเหรียงโปว
ตรรกะภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	กะเหรียงโปว พล่ง โพล่ง โพล่ว
จำนวนประชากร	50,000 – 100,000 คน
การกระจายตัว	อุทัยธานี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กำแพงเพชร ตาก เชียงราย เชียงใหม่ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย เป็นต้น
2.3 ชื่อ	กะยา
ตรรกะภาษา	จีน - ทิเบต
ชื่ออื่นๆ	กะเหรียงกะยา ยางแดง
จำนวนประชากร	600 คน
การกระจายตัว	แม่ฮ่องสอน

⁹ เครื่องหมาย ? หมายถึงมีรายงานว่าเคยมีอยู่ ในปัจจุบันไม่มีข้อมูล

¹⁰ ชื่อนี้มักใช้รวมเรียกหมายถึง กะเหรียงสะกอและ โปว

2.4 ชื่อ ปะดอง

ตระกูลภาษา จีน - ทิเบต

ชื่ออื่นๆ กะขัน กะหรี่ยงกะยอ

จำนวนประชากร 300 คน

การกระจายตัว แม่ส่องสอน

3. ชื่อ จิงพ่อ (กะฉิน)

ตระกูลภาษา จีน - ทิเบต

ชื่ออื่นๆ ลั้วะ

การกระจายตัว เชียงใหม่ (อำเภอเชียงดาว)

4. ชื่อ จีน

ตระกูลภาษา จีน-ทิเบต

ชื่ออื่นๆ เจ๊ก

การกระจายตัว ทั่วทุกจังหวัด โดยเฉพาะในเขตเมือง/ตลาด (งานวิจัยนี้ไม่ครอบคลุม)

5. ชื่อ จีนช่อ

ตระกูลภาษา จีน - ทิเบต

ชื่ออื่นๆ ช่อ จีนยูนนาน

จำนวนประชากร 200,000 คน

การกระจายตัว เชียงราย เชียงใหม่ เป็นต้น

6. ชื่อ บิชู

ตระกูลภาษา จีน - ทิเบต

ชื่ออื่นๆ นบิชู มิบิชู

จำนวนประชากร 500 คน

การกระจายตัว เชียงราย

7. ชื่อ พม่า

ตระกูลภาษา จีน - ทิเบต

ชื่ออื่นๆ เมียนม่า

การกระจายตัว ระนอง กานธจನบුරී ตาก เชียงราย

8. ชื่อ	ละหู่ (ນູເຊອ)
ครະກຸລກາຍາ	ທີບຕ - ພມ່າ
ช້ອອິນາ	ລະຫຼຸ່ນະ ລະຫຼຸ່ງສູ່ ລະຫຼຸ່ງເມເລີ ນູເຊອຮົດຳ ນູເຊອຮົດັ່ງ ນູເຊອຮົດັ່ງ ລາຫຼວງຫລວຍ
จำนวนປະชาກ	80,000 ດນ
การกระจายตัว	ກຳແພັງເພື່ອ ເຊີ່ງໃໝ່ ເຊີ່ງຮາຍ ແມ່ຂ່ອງສອນ ລຳປາງ ພະເຍາ ນ່ານ ຕາກ ເພີ່ມບູຮັນ
9. ชื่อ	ລືຈູ້
ครະກຸລກາຍາ	ຈິນ - ທີບຕ
ช້ອອິນາ	ລືຈູ້ ແບ່ລືຈູ້ ເລອເຊອ ເຢາຍີນ
จำนวนປະชาກ	30,000 ດນ
การกระจายตัว	ເຊີ່ງໃໝ່ ເຊີ່ງຮາຍ ແມ່ຂ່ອງສອນ ຕາກ ສຸໂພທັຍ ກຳແພັງເພື່ອ ເພີ່ມບູຮັນ ລຳປາງ ພະເຍາ ແພວ
10. ชื่อ	ອະຂ່າ/ອີກ້ອ
ครະກຸລກາຍາ	ຈິນ - ທີບຕ
ช້ອອິນາ	ກ້ອ ຂ່າກ້ອ
จำนวนປະชาກ	50,000 ດນ
การกระจายตัว	ເຊີ່ງໃໝ່ ເຊີ່ງຮາຍ ແມ່ຂ່ອງສອນ ລຳປາງ ພະເຍາ ແພວ ຕາກ ເພີ່ມບູຮັນ ເປັນດັນ
11. ชื่อ	ອິນປີ
ครະກຸລກາຍາ	ຈິນ - ທີບຕ
ช້ອອິນາ	ກ້ອ, ມະປີ
จำนวนປະชาກ	1,500 ດນ
การกระจายตัว	ແພວ, ນ່ານ

4. กลุ่มภาษาตระกูลอสโตรเนเซียน (มาลาโยโพลีนเชียน) มีจำนวน 3 กลุ่ม

1. มาlaysin ไทย	Melayu/Nayu/Yawi
2. มอกเงิน (มอกเลี้น)	Moken/Moklen
3. อูรักกะໄວ耶	Urak Lawoy

1. ชื่อ มาlaysin ไทย

ตระกูลภาษา ออสโตรเนเซียน

ชื่ออื่นๆ ชาวี นายู ภาษาแขก มาเลย์สิน ไทย มาlaysin ปัตตาณี

จำนวนประชากร 900,000 คน

การกระจายตัว ปัตตาณี ยะลา นราธิวาส สตูล สงขลา นครศรีธรรมราช กระนี่ ภูเก็ต และจังหวัดปริมอุทยานแห่งชาติและหมู่บ้านในพื้นที่ เช่น นราธิวาส สงขลา ภูเก็ต ฯ

2. ชื่อ มอกเงิน/มอกเลี้น

ตระกูลภาษา ออสโตรเนเซียน

ชื่ออื่นๆ มอกเงิน มอกเลี้น มอกแกน ชาวเล ชาวนา ไทยใหม่

จำนวนประชากร 1,000 คน

การกระจายตัว ภูเก็ต พังงา กระนี่ เป็นต้น

3. ชื่อ อูรักกะໄວ耶

ตระกูลภาษา ออสโตรเนเซียน

ชื่ออื่นๆ ชาวเล ชาวนา ไทยใหม่

จำนวนประชากร 3,000 คน

การกระจายตัว ภูเก็ต หมู่เกาะลันตา สตูล (และชายฝั่งทะเลทางตะวันตกของภาคใต้ของประเทศไทย)

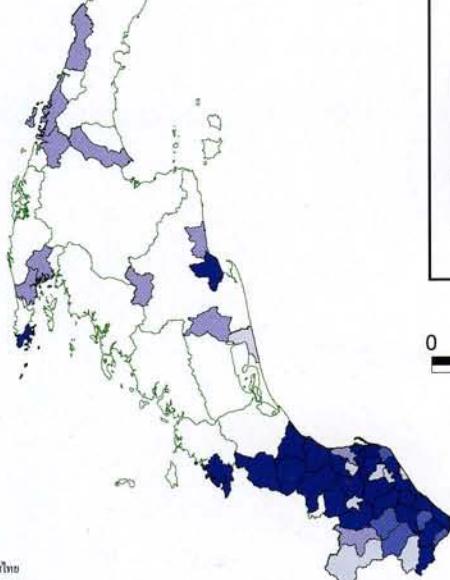
มลายูถิ่นไทย

มลายูถิ่นไทย

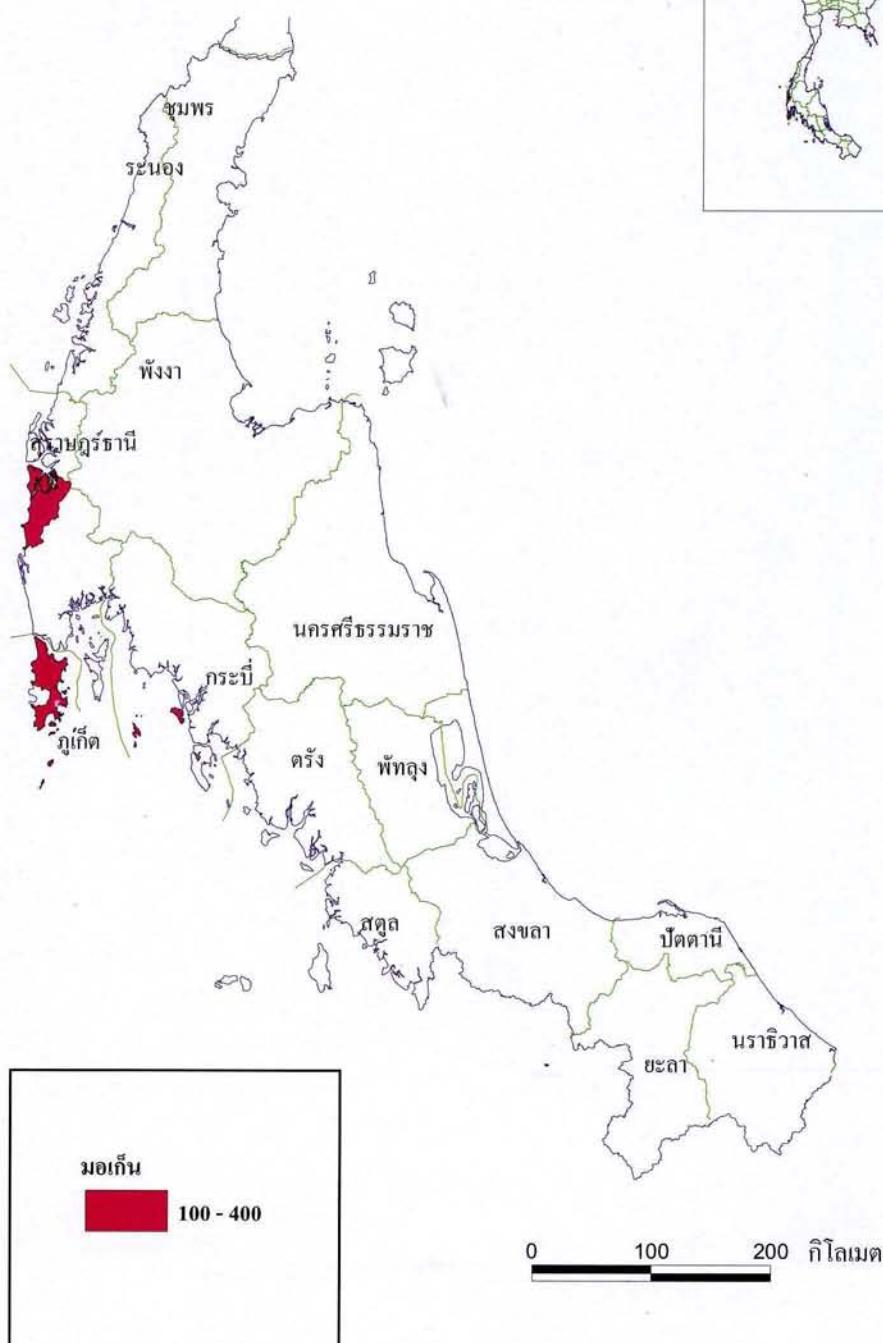
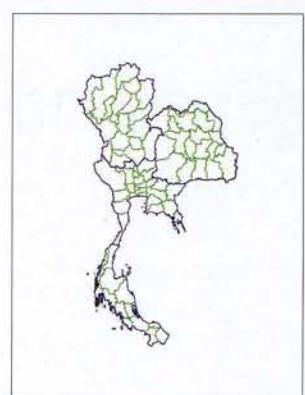
1000 - 2000
2000 - 8000
8000 - 24000

0 100 200 กิโลเมตร

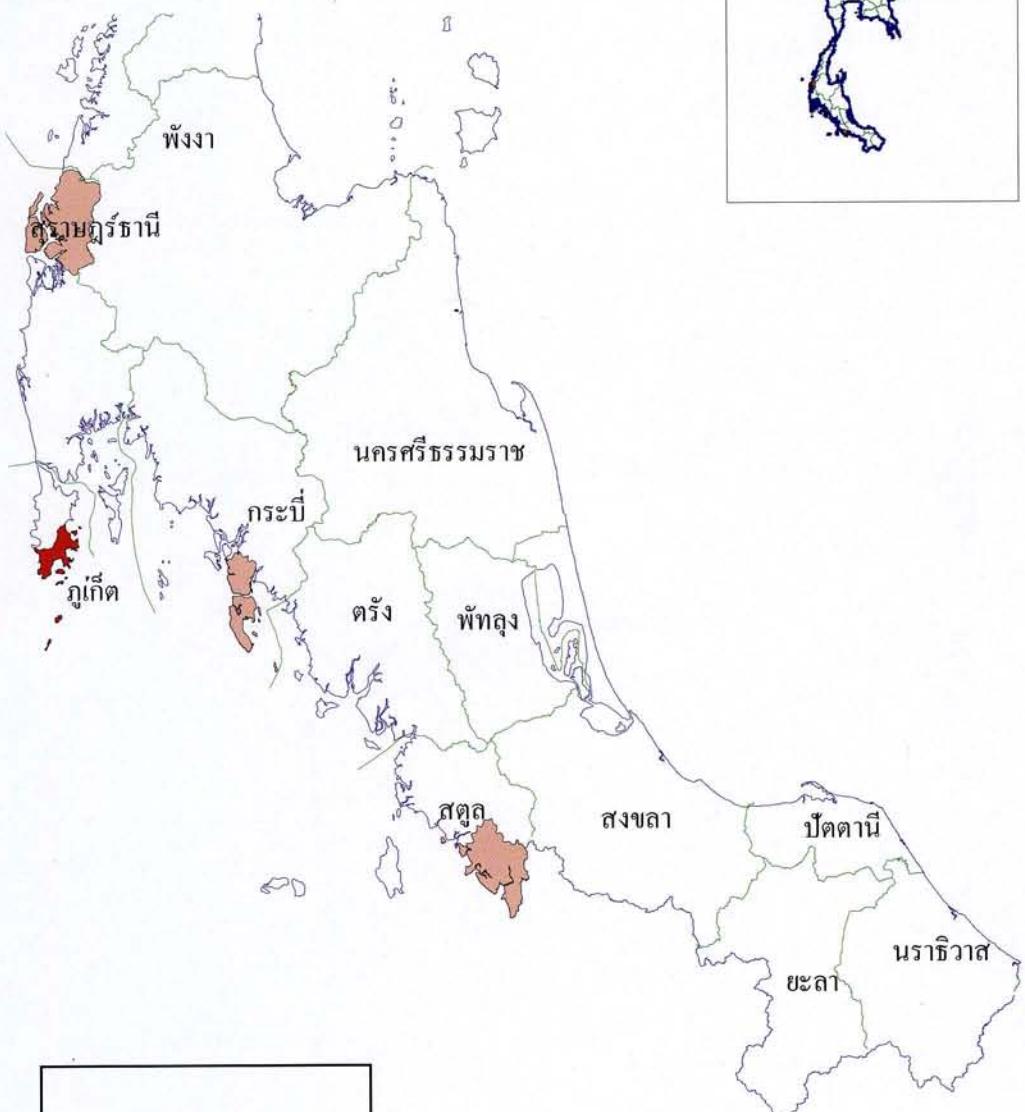
โครงการบ่มเพลิงภาษา
ของกลุ่มชาติพันธุ์ดิจังก์ในประเทศไทย
หน่วยริบอฟลีบันดีคือและ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

มอเกล็น/มอเก็น

โครงการเพื่อการ
ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
ทำการวิจัยและพัฒนาและ
สนับสนุนพัฒนาชุมชนที่เข้าด้วยกัน

อุรักษะโวย

โครงการพัฒนา
ช่องทางการค้าพื้นถิ่นในประเทศไทย
หน่วยงานอิสระที่ดูแลและ
ดำเนินการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

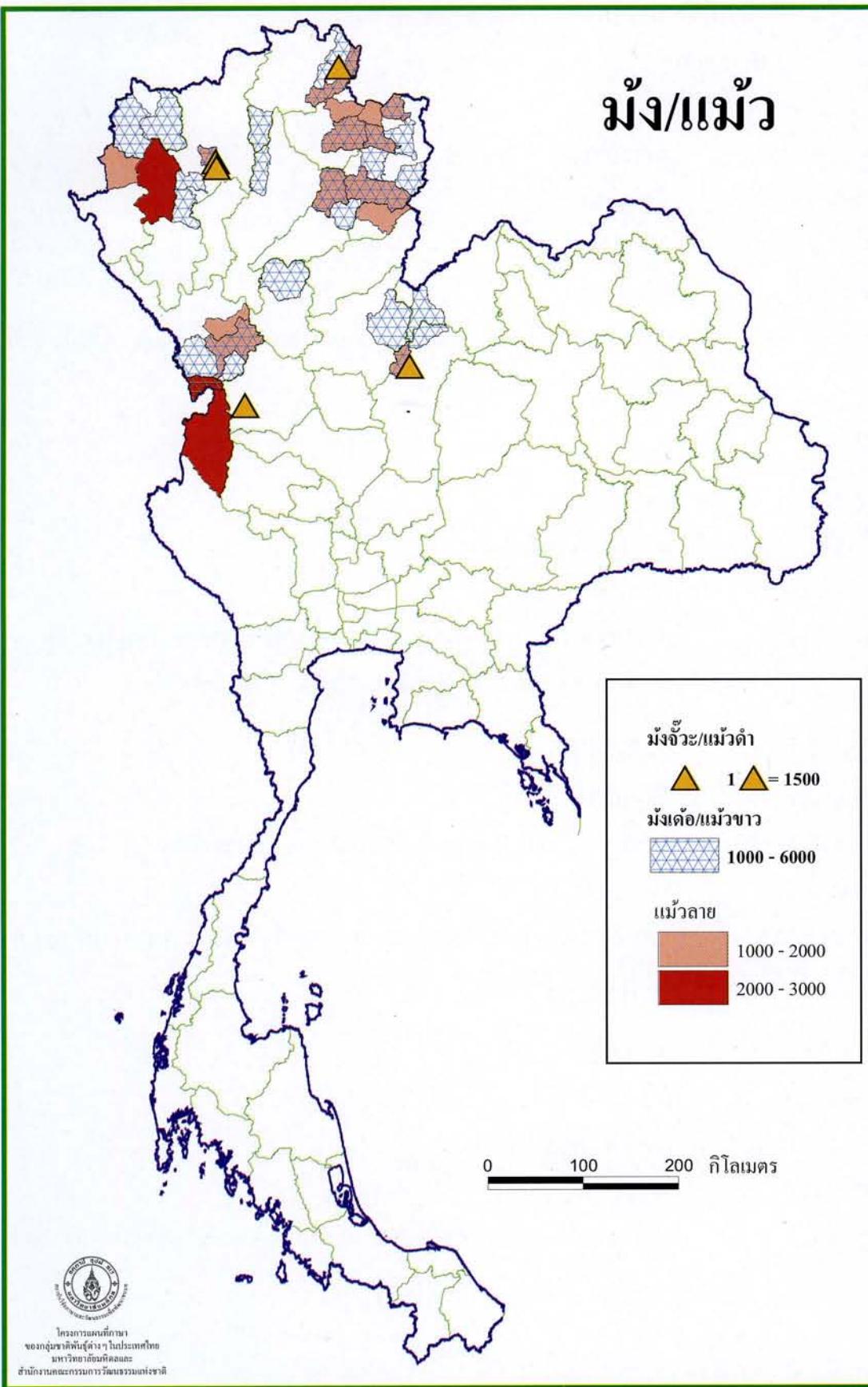

5. กลุ่มภาษาตระกูลมัง-เมียน มีจำนวน 2 กลุ่ม

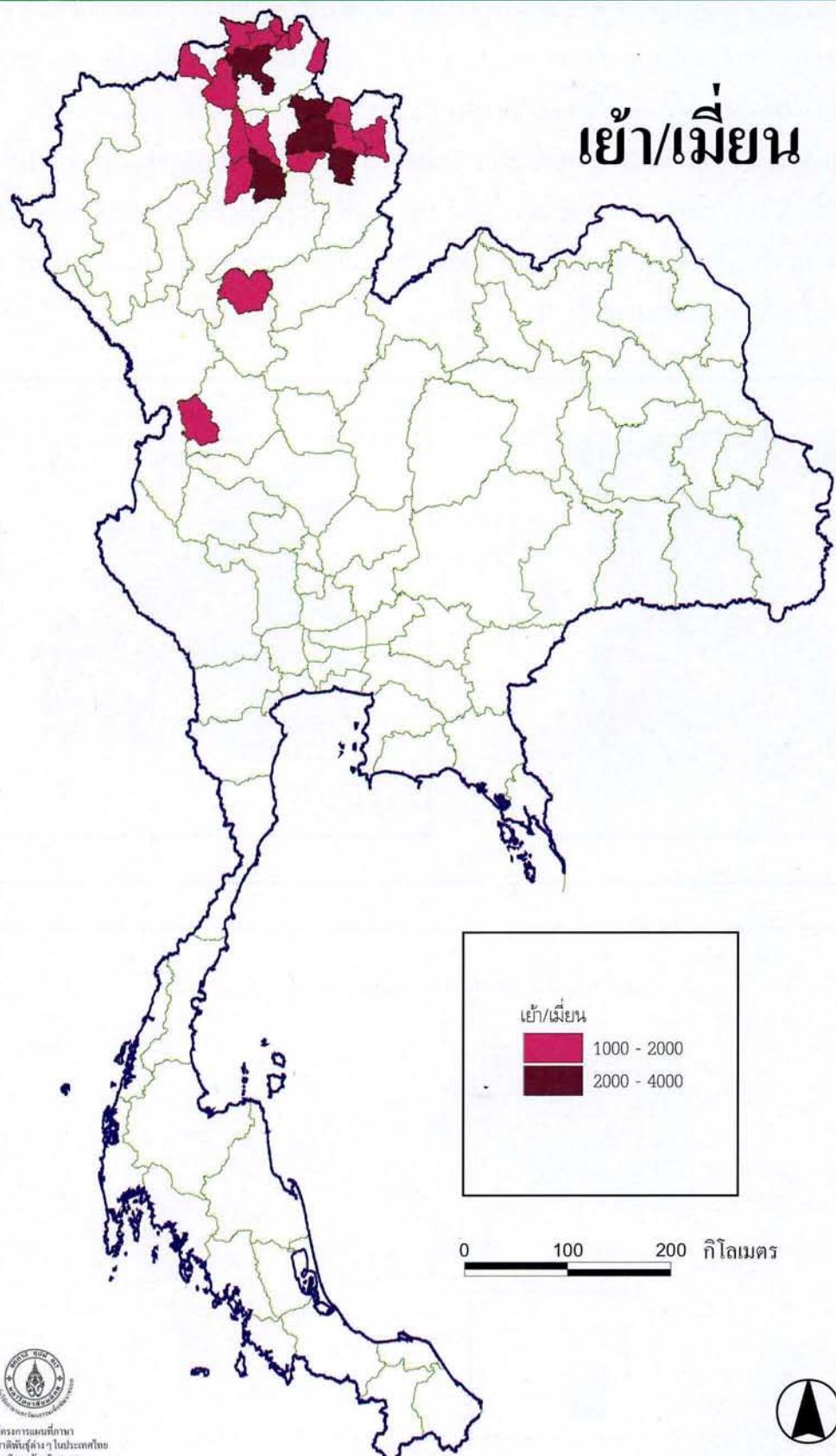
1. มัง (มังคำ, มังขาว)	Hmong (Meo)
2. เมียน (ເຢ້າ)	Mien (Yao)

1. ชื่อ	มัง (ແມ້ວ)
ตระกูลภาษา	มัง – เมียน
ชื่ออื่นๆ	-
จำนวนประชากร	150,000 คน
การกระจายตัว	กำแพงเพชร เชียงใหม่, เชียงราย, แม่ฮ่องสอน ลำปาง พะเยา สุโขทัย ตาก น่าน แพร่ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ เป็นต้น
1.1 ชื่อ	มังขาว
ตระกูลภาษา	มัง – เมียน
ชื่ออื่นๆ	มัง ແມ້ວ ມັງເຕືອວ ມັງຂາວ
จำนวนประชากร	25,000 – 30,000 คน
การกระจายตัว	เพชรบูรณ์ ตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ น่าน เชียงราย พิษณุโลก เลย สุโขทัย กำแพงเพชร แพร่ พะเยา อุตรดิตถ์ ลำปาง
1.2 ชื่อ	มังເບີວ/ມັງດຳ
ตระกูลภาษา	มัง - เมียน
ชื่ออื่นๆ	ມັງ ແມ້ວ ມັງ(ນ)ຈົ້ວ ມັງເບີວ ມັງນຳເຈີນ ມັງລາຍ ມັງດຳ ມັງຄອກ
จำนวนประชากร	33,000 คน
การกระจายตัว	ตาก น่าน เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์ เชียงราย พะเยา แพร่ เลย สุโขทัย กำแพงเพชร อุทัยธานี
2. ชื่อ	เมียน (ເຢ້າ)
ตระกูลภาษา	มัง - เมียน
ชื่ออื่นๆ	ເມືອນ ອົວເມືອນ ອົວເມືອນ ເຢ້າ
จำนวนประชากร	40,000 คน
การกระจายตัว	เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง ตาก กำแพงเพชร น่าน สุโขทัย เพชรบูรณ์

มัง/แมว

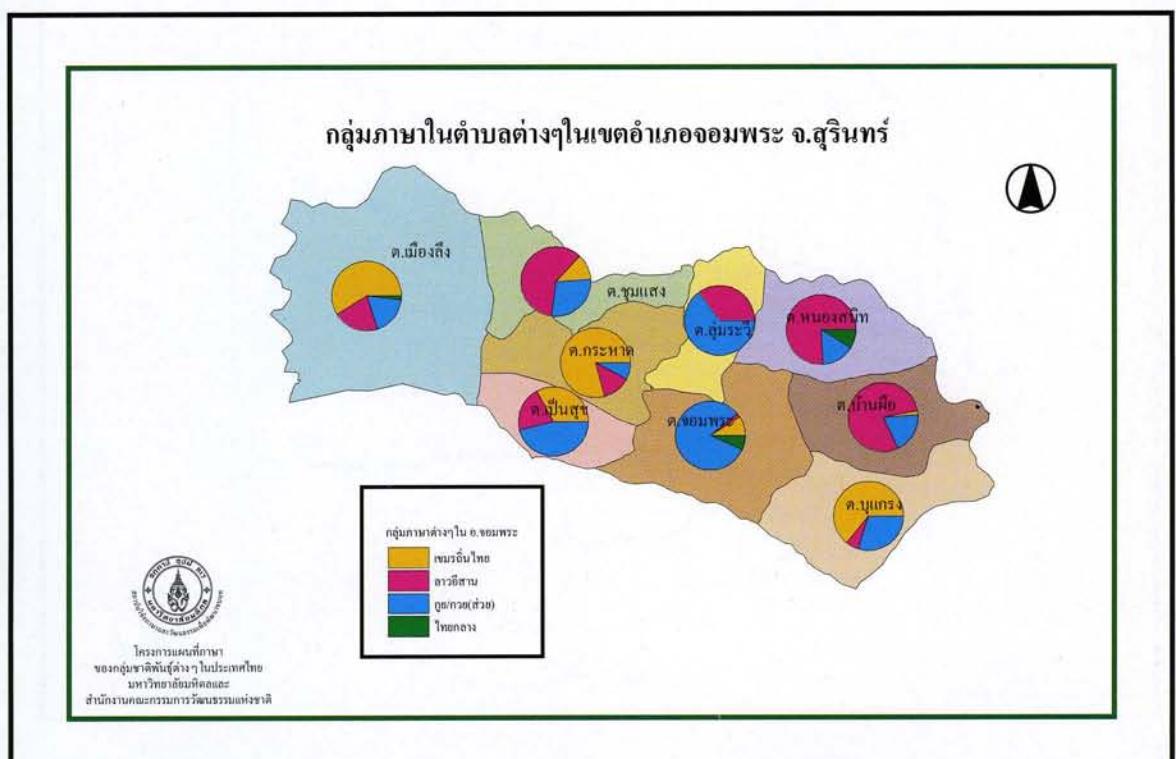
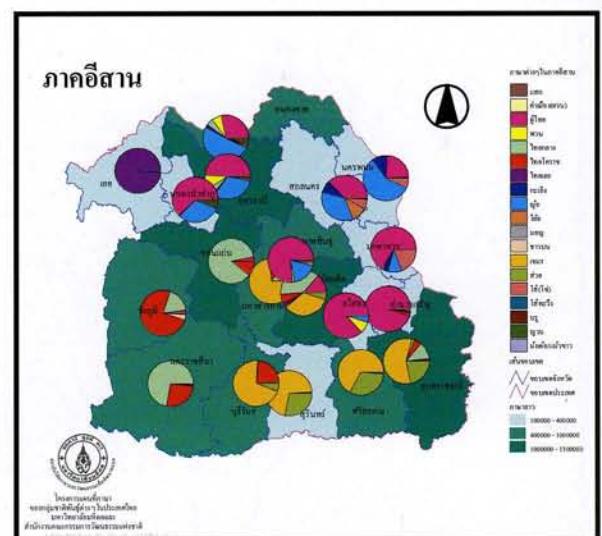
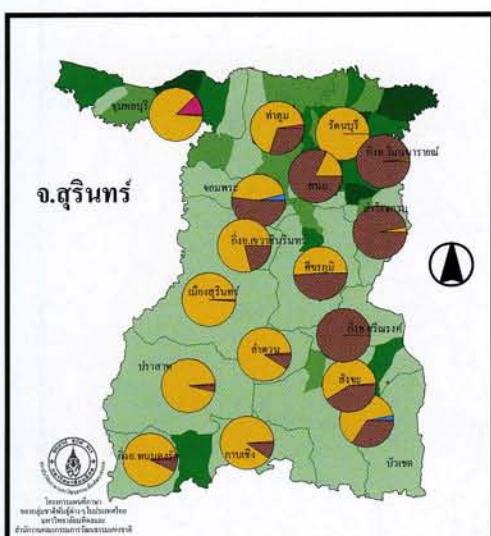
ເຢົ້າ/ເມື່ອນ

ໄຊຣການສະໝັກທີ່ກາດ
ຂອງຄູ່ອາດີພື້ນຖານາໃນປະເທດລາວ
ນາງເຈົ້າທີ່ຕົວແນະ
ສໍານັກງານຄະດີຮຽນການວິລິນຮຽນແຫ່ງຊາດ

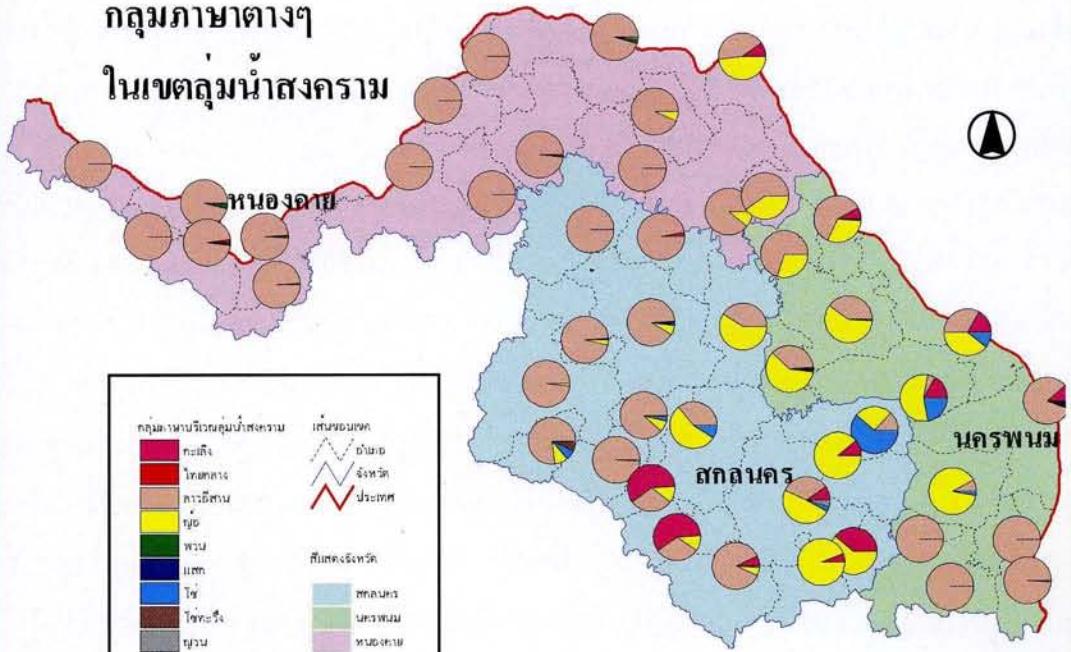
3.2 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และการปักครอง ในการเสนอผลงานวิจัยในครั้งนี้แสดงผลการศึกษาและชาติพันธุ์ ในรูปของแผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ ในระดับประเทศ ภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล และระดับหมู่บ้าน โดยที่ในระดับตำบลและหมู่บ้านจะเสนอแผนที่พอกเป็นตัวอย่าง เพื่อแสดงการกระจายของภาษาในหมู่บ้านต่างๆ ในเขตตำบลต่างๆ ของอำเภอ某พระ จังหวัดสุรินทร์ ในภาคอีสาน รวมทั้งการกระจายของภาษาต่างๆ ในเขตกลุ่มน้ำสองคราม เป็นต้น สำหรับแผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และการปักครองจะแสดงแผนที่ในระดับภาคทั้งสี่ภาค ได้แก่ ภาคอีสาน ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ และการกระจายของภาษาต่างๆ ในแต่ละจังหวัดของแต่ละภาค ทั้ง 76 จังหวัด

กลุ่มภาษาในหมู่บ้านต่างๆ ใน อ.จอมพระ จ.สุรินทร์

กลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตลุ่มน้ำสังคโลก

3.2.1 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคอีสาน

ประชากรในเขตภาคอีสานมีทั้งสิ้นกว่า 20 ล้านคน พื้นที่ภาคอีสานครอบคลุม 19 จังหวัด หรือ 1 ใน 3 ของประเทศ มีจำนวนหมู่บ้านกว่าสองหมื่นหมู่บ้าน พื้นที่เป็นที่ราบสูงเรียกว่า “ที่ราบสูงโคราช” ดินแดนนี้เป็นดินแดนของอารยธรรมมาแต่โบราณ ดังจะเห็นได้จากการค้นพบโครงกระดูกและเครื่องใช้ของมนุษย์อุกค์ก่อนประวัติศาสตร์ที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี พบร่องรอยภาษาอัญเชิญและเขมร รวมทั้งสิ่งก่อสร้างในอารยธรรมเขมรเป็นจำนวนมากในหลายพื้นที่ จากแผนที่แสดงการกระจายของกลุ่มภาษาและชาติพันธุ์ในพื้นที่ต่างๆ ในภาคอีสาน จะเห็นได้ว่าประชากรส่วนใหญ่หรือประมาณร้อยละ 73 หรือประมาณกว่าสิบล้านคนพูดภาษาลาวอีสาน ซึ่งเป็นภาษากลางของภาคอีสาน โดยพบพูดในทั้ง 19 จังหวัด แต่พูดหน้าแผ่นในเขตอีสานตอนบน ในขณะเดียวกันก็มีผู้พูดภาษาอื่นๆ อีกถึงกว่า 20 ภาษา

พื้นที่ภาคอีสานแบ่งออกเป็นอีสานตอนบนหรืออีสานเหนือและอีสานตอนล่างหรืออีสานใต้ ลักษณะของกลุ่มภาษาและชาติพันธุ์ในเขตดังกล่าวแตกต่างกัน กล่าวคือ อีสานใต้ซึ่งอยู่ในเขตอุปถัมภ์แม่น้ำชี-นูล ประกอบไปด้วย 9 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ยโสธร ชัยภูมิ และร้อยเอ็ด เป็นเขตของกลุ่มนชนที่พูดภาษารากอัญ-เขมร ตระกูลօอສ ໂຕເອເຊຍຕົກເປັນສ່ວນໃຫຍ່ โดยมีผู้พูดภาษาเขมรถือไทยจำนวนถึงกว่าหนึ่งล้านสี่แสนคน หรือประมาณร้อยละ 13 กระจายตัวอยู่ใน 8 จังหวัดในภาคอีสาน มีผู้พูดภาษาเขมรหน้าแผ่นในเขตจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ นอกจากนี้กลุ่มเขมรถือไทยซึ่งพูดในอีก 4 จังหวัดภาคกลางตะวันออกซึ่งเป็นดินแดนที่ต่อเนื่องกับภาคอีสาน ได้แก่ สาระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และจันทบุรี ภาษารากอัญ-เขมรอื่นๆ ที่อยู่ในบริเวณอีสานได้ เช่นเดียวกัน ได้แก่ ภาษาถყ Öl/กวย (ส่วย) จำนวนกว่าสี่แสนคนหรือกว่าร้อยละ 2 พบรใน 9 จังหวัด และภาษาแยล้อ ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับภาษาถყ Öl/กวย มีจำนวนประมาณหนึ่งหมื่นคน ภาษาเหล่านี้บางส่วนมีประวัติการอพยพมาจากฝั่งลาว แต่จำนวนมากน่าจะเป็นกลุ่มนชนดั้งเดิมของพื้นที่นี้ ซึ่งมีดินแดนที่ต่อเนื่องกับประเทศไทยกัมพูชา สายภาษาและวัฒนธรรมในบริเวณนี้เป็นสายภาษาและวัฒนธรรมที่ต่อเนื่องกับขั้มพรหมแดนประเทศไทย เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรพุนัน และเจนละ ในอดีตกาล นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนชนที่พูดภาษารากอัญในเขตจังหวัดนครราชสีมาประมาณพันกว่าคน มีประวัติว่ามาจากประเทศไทยมา กลุ่มที่ใกล้เคียงกับภาษารากอัญอีกกลุ่มนึง ได้แก่กลุ่มญัชกุร หรือชาวบันหรือคนคง ซึ่งกระจายตัวอยู่ในบริเวณใจกลางของประเทศไทย คือ บริเวณรอยต่อของภาคอีสาน (นครราชสีมาและชัยภูมิ) กับภาคกลาง (ลพบุรี) และภาคเหนือตอนล่าง (เพชรบูรณ์) จำนวนประชากรมีประมาณ 4,000-7,000 คนกระจายตัวอยู่ใน 20 กว่าหมู่บ้าน แต่ความรู้และความสามารถในการพูดแตกต่างกันไปเป็นอย่างมาก ผู้ที่พูดภาษาได้ดีจะเป็นผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ บริเวณที่มีผู้พูดภาษาญัชกุรหน้าแผ่นอยู่ในเขตจังหวัดชัยภูมิ จากการศึกษาด้านภาษาศาสตร์เชิงประวัติ (Diffloth 1984) ได้พบว่าภาษาญัชกุรเป็นภาษาพื้นเมืองของคนญัชกุร มีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษารากอัญ โดยภาพที่ปรากฏในจารึกสมัยทวารวดีจันนับได้ว่าเป็นภาษาเดียวกัน จึงมีข้อสันนิษฐานว่าชนกลุ่มนี้น่าจะเป็นกลุ่มนชนที่สืบทอดมาจากคนที่พูดภาษารากอัญในสมัยทวารวดีกว่า 2,000 ปีมาแล้ว ที่ยังคงเหลือในเขตป่าเขาชายขอบที่ราบสูงโคราช ส่วนภาษารากอัญปัจจุบันแม้จะนั้นมีลักษณะใกล้เคียงกัน จดอยู่ในกลุ่มภาษาสาขาย่อยเดียวกัน แต่ก็มีความแตกต่างกัน นับว่าเป็นคนละภาษา กลุ่มคนที่พูด

ภาษาตระกูลไทยในเขตอีสานได้กลุ่มใหญ่ได้แก่กลุ่มไทยโคราชหรือไทยบึง ไทยเดิ้ง พุดกันหนาแน่นในเขตนครราชสีมาและจังหวัดใกล้เคียง เช่น บุรีรัมย์ ชัยภูมิ เป็นต้น (รวมทั้งในเขตพื้นที่ภาคกลางที่ต่อเนื่องกับภาคอีสาน เช่น ลพบุรี และยะลา เชิงเทรา เป็นต้น) ในเขตภาคอีสานมีจำนวนถึงเกือบแสนคน หรือประมาณร้อยละ 3.3 พนกร้อยใน 12 จังหวัด ภาษาไทยโคราชมีลักษณะเป็นภาษาไทยกลางที่มีลักษณะเฉพาะของตน กำหนดขึ้นไม่แน่ชัด มีข้อสันนิษฐานว่าอาจเป็นภาษาใหม่ที่เกิดจากการที่กลุ่มภาษาไทย-ลาวกันกลุ่มภาษามอย-ເໝານມີປູສັນພັນຮັກນີ້ในอดีตกาล นอกจากนั้นในเขตนี้ก็ยังมีผู้พูดภาษาไทยกลางซึ่งเป็นภาษาราชการจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ โดยทั้งภาคอีสานมีถึงประมาณร้อยละ 7 หรือประมาณแปดแสนคน นอกเหนือไปจากภาษาลาว อีสานซึ่งเป็นภาษากลางของภาคอีสาน นอกจากนี้ยังเห็นได้ชัดว่าในบางเขตของอีสานได้ใช้ภาษาเมืองริมน้ำไทย เป็นภาษากลาง

ส่วนในเขตอีสานเหนือซึ่งประกอบไปด้วย 10 จังหวัดได้แก่ เลย อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร เป็นเขตของกลุ่มแม่น้ำโขงและแม่น้ำสונגแรม ประกอบไปด้วยกลุ่มชนต่างๆ หลายกลุ่ม ทั้งกลุ่มภาษาตระกูลไทยและกลุ่มภาษาตระกูลมอย-ເໝານ โดยเกือบทั้งหมดมีประวัติการอพยพมาจากฝั่งลาวในช่วงต่างๆ ของประวัติศาสตร์อีสาน นอกเหนือจากกลุ่มลาวอีสาน ซึ่งเป็นภาษาของคนส่วนใหญ่ และกระจายทั่วไปทั้งภาค กลุ่มภาษาตระกูลไทย-ลาวอื่นๆ ในเขตอีสานเหนือได้แก่ ภาษาไทยแลย ซึ่งเป็นภาษาลาวที่มีประวัติอพยพมาจากหลวงพระบาง และมีภาษาผู้ไทยภาษาญູ້ອົງ มีจำนวนผู้พูดภาษาและประมาณร้อยละ 2-2.5 หรือประมาณห้าแสนคน ส่วนภาษากระเลิง ໂຍໍຍ และพวนจำนวนไม่ถึงร้อยละ 1 ภาษาแสกจำนวนสามพันกว่าคน โดยคนที่พูดภาษาแสกมีบรรพบุรุษที่อพยพมาจากเขตประเทศเวียดนามผ่านลาวเข้าสู่ประเทศไทย สำหรับภาษาตระกูลมอย-ເໝານในเขตนี้ส่วนที่มีประวัติการอพยพมาจากฝั่งลาวได้แก่ ภาษาໄຊ-ບຽງประมาณเจ็ดหมื่นคน ภาษาໄຊ-ທະວີງเกือบหนึ่งพันห้าร้อยคน และกลุ่มคนที่พูดภาษาเวียดนามที่อพยพมาจากเวียดนามอีกจำนวนไม่น้อย แต่มีหลักฐานปรากฏประมาณสองหมื่นคน

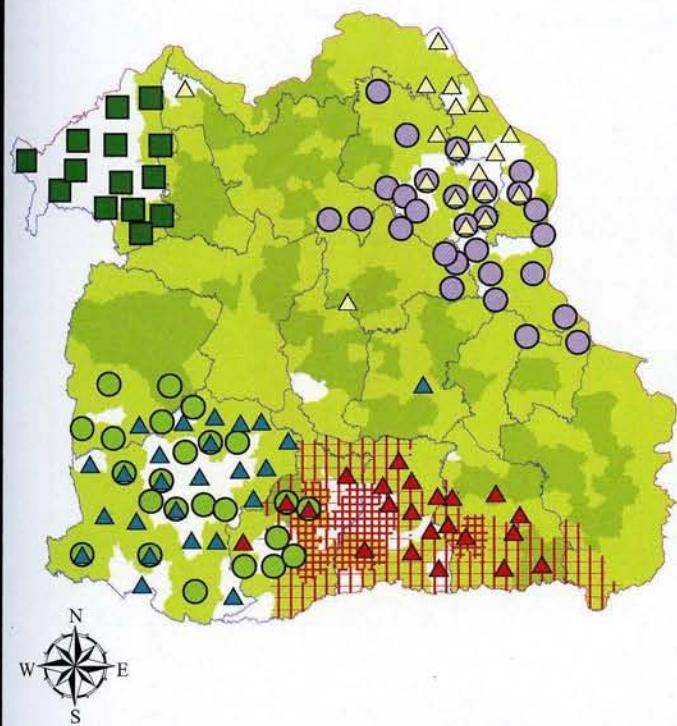
ภาษาที่พูกันในเขตภาคอีสานทั้ง 20 ภาษาหลัก ประกอบไปด้วยภาษาตระกูลไทย 11 ภาษา และภาษาตระกูลอสโตรເອເຊີຍຕິກ 9 ภาษา ดังต่อไปนี้

ตระกูลอสโตรເອເຊີຍຕິກ	ตระกูลไทย
1. ภาษาเมืองริมน้ำไทย	1. ภาษาลาวอีสาน
2. ภาษาໄຊ	2. ภาษาผู้ไทย
3. ภาษาบຽງ	3. ภาษาญູ້ອົງ
4. ภาษาเวียดนาม	4. ภาษาໂຍໍຍ
5. ภาษาໄຊ (ທະວີງ)	5. ภาษากระเลิง
6. ภาษาญູ້ຍ/ກວຍ (ສ່ວຍ)	6. ภาษาแสก
7. ภาษาເญູອ	7. ภาษาพวน

8. ภาษาญี่ปุ่น
9. ภาษาอเมริกัน
8. ภาษาไทยโกรอาช (ไทยเบ๊ง, ไทยเดิ้ง)
9. ภาษาไทยเลย
10. ภาษาไทยคำ (โซ่ร์)
11. ภาษาไทยกลาง

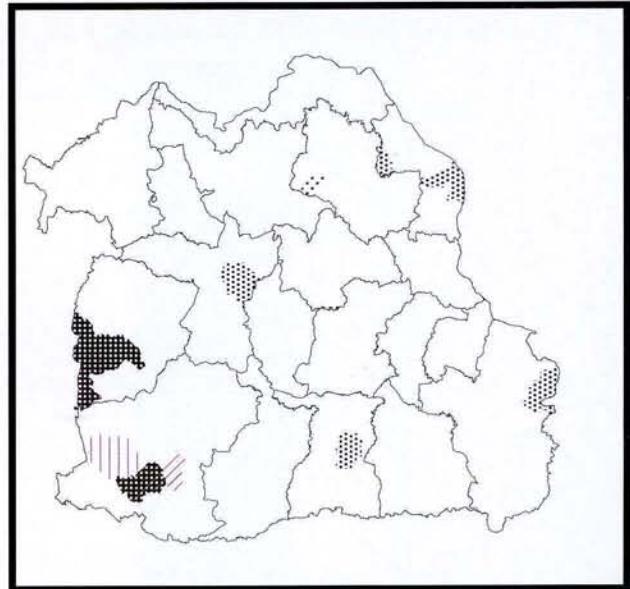
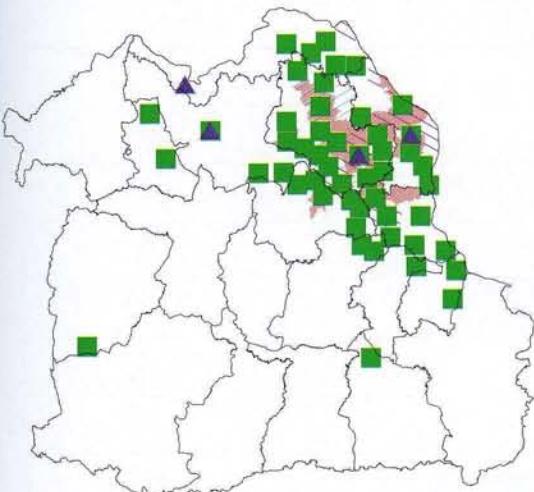
ทั้งนี้โดยผู้พูดภาษาในตระกูลไทยมีจำนวนร้อยละ 90 และผู้พูดภาษากลุ่มนอย-ເນມ ຕະກູລ
ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກນີ້ຈໍານວນຮ້ອຍລະ 10 ນອກຈາກນີ້ຍັງມີຄົນພູດພາຍາເຈີນ ໂດຍເພາະອ່າງຍິ່ງ ພາຍາເຈີນແຕ່ຈົ້ວ ໃນເຫດ
ເມືອງແລະໃນບາງໜຸ່ນບ້ານ ຮວມທັງຄຳເມືອງ ລາວຫລ່ມ ນັ້ງ ລາວ (ປະເທດລາວ) ແລະເຂມຮກັນພູ້ແທຣກອູ້ໃນສ່ວນ
ຕ່າງໆ ຈໍານວນເລື່ອນ້ອຍອີກດ້ວຍ ສັດສ່ວນຈໍານວນປະຊາກທີ່ພູດພາຍາແຕ່ລະພາຍາໃນກາຄອືສານແສດງດ້ວຍແຜນກຸນີ
ແລະແຜນທີ່ການກະຈາຍຂອງກຸ່ມພາຍາຕ່າງໆ ໃນກາຄອືສານ ແລະແຜນທີ່ການກະຈາຍຂອງພາຍາໃນແຕ່ລະຈັ້ງຫວັດທັງ
19 ຈັງຫວັດ

แผนที่ภาษา ของชาติพันธุ์ต่างๆ ในภาคอีสาน

ภาษาที่มีจำนวนผู้พูดปานกลางถึงมาก

จำนวนผู้พูดเกิน 1000 คน (ต่อชื่อแรก)	
ไทยคราช	● 5000 - 68500
เมืองรัตน์ไทย	■■■ 5000 - 55000
บุพ	■■■■■ 55000 - 142000
ไทยเลบ	■ 10000 - 74000
ลาวอีสาน	■■ 74000 - 210000
ไทยกลาง	▲ 5000 - 113500

ภาษาที่มีจำนวนผู้พูดน้อย

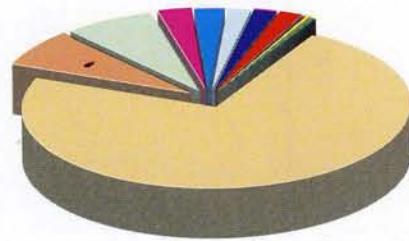
เวชคณาน	พวน	ໄຊ
▲	■ 1000 - 35299	■■ 1000 - 22300
กະເຊີງ	■■■ 1000 - 14300	■■ 1000 - 26600

ໄລຍກພາບນັກ້າ
ຂອງຖ່ວນຫົວໜ້າ ຖໍາມະເປດໄທ
ຫາວ້າກ່າວເສີ້ນທີ່ຄົດແລະ
ສ້ານກ່າວເສີ້ນກ່າວເສີ້ນທ່ານໄຈ

ภาษาที่มีจำนวนผู้พูดน้อยมาก

ຈິນ	ນອມ	ໄຊ່ (ກະຈິງ)
■■■■ 100 - 500	■■ 100 - 1200	■■■ 1565
ແສກ	■■■■■ 100 - 3800	ນູ້ທຸກ
■■■■ 100 - 2600	■■■■■ 100 - 3800	ນູ້ທຸກ
ກຳນົມອົງ	■■■■■ 400 - 600	ນູ້ທຸກ

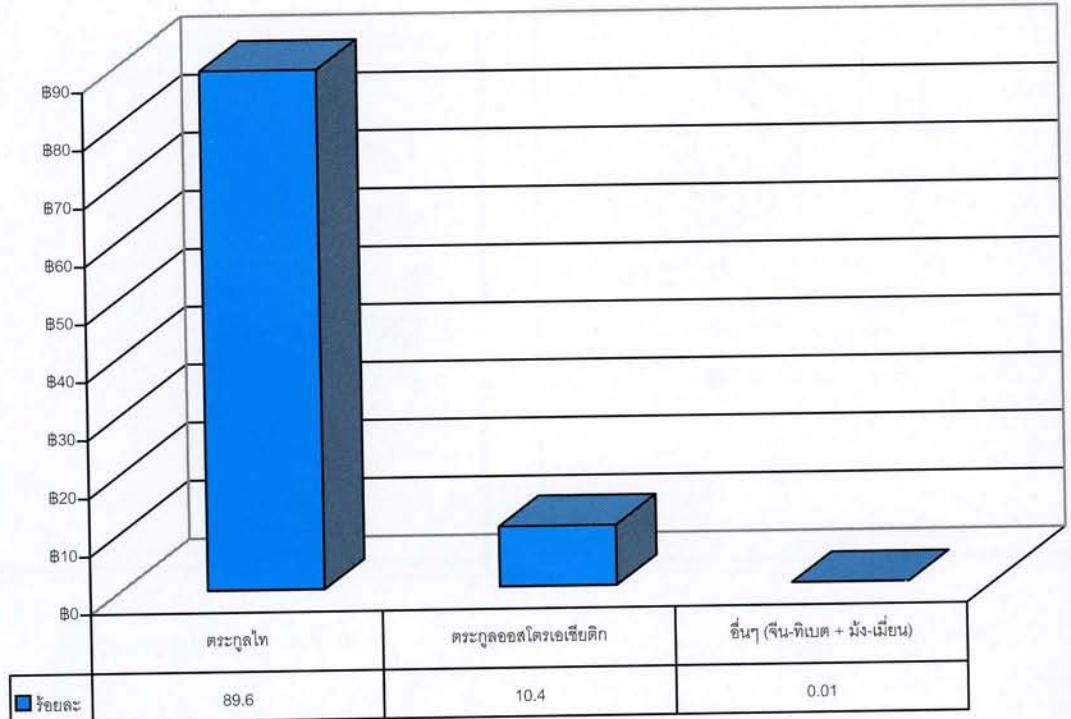
โครงการแผนที่กลุ่มชาติพันธุ์ภาษาต่างๆ ในประเทศไทย

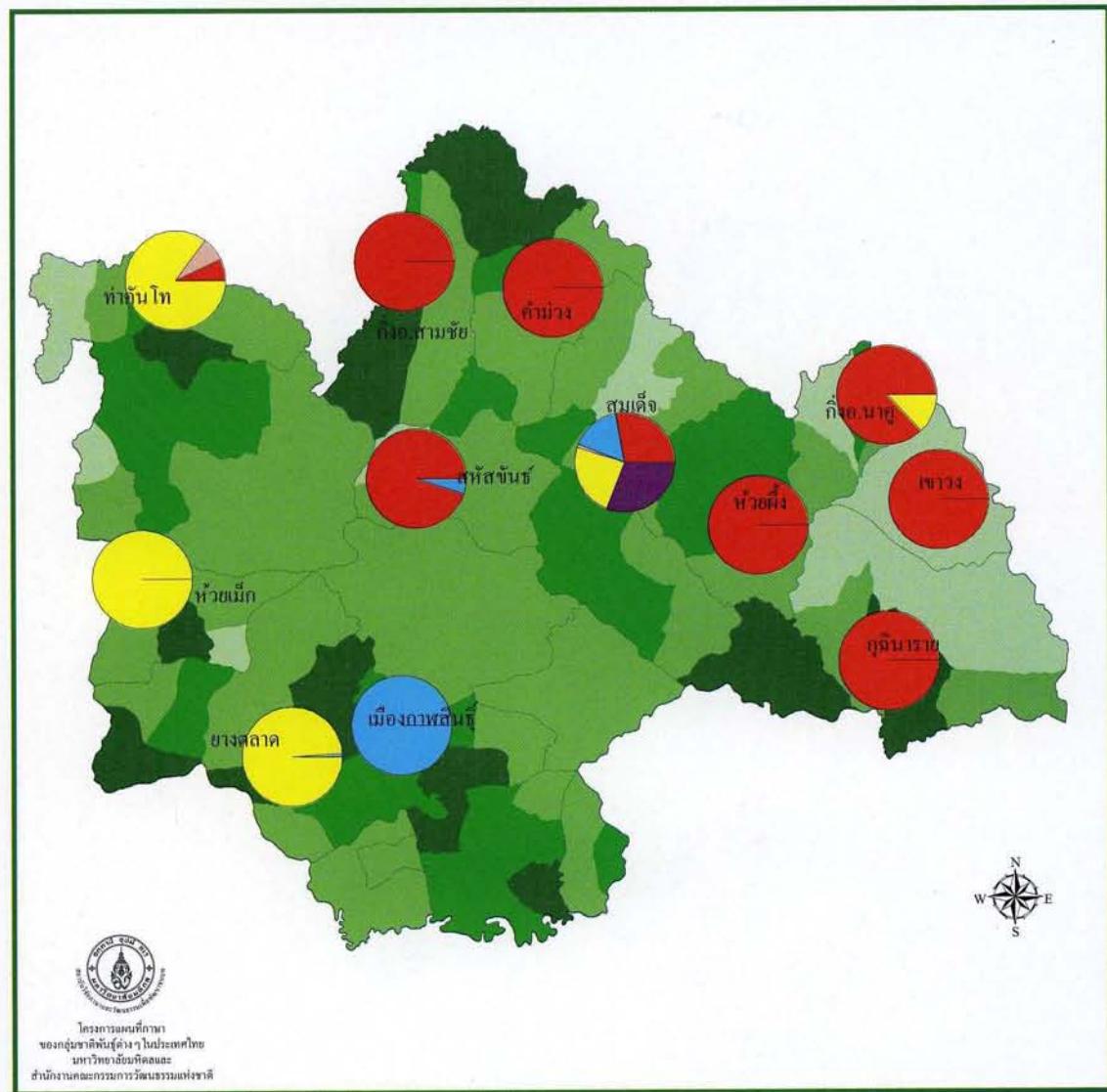

แผนภูมิแสดงสัดส่วนผู้พูดภาษาต่างๆ ในภาคอีสาน

- 1. ลาวเชื้อสาย 73%
- 2. เขมรเชื้อสายไทย 7%
- 3. ไทยกลาง 7%
- 4. ไทยโครง 3%
- 5. ผู้ไทย 2.5%
- 6. ไทยเลย 2%
- 7. ล้วย(กูย, กวย) 2%
- 8. ญູ້ດີ 2%
- 9. กะเลิง 0.35%
- 10. ใช้ 0.35%
- 11. เยี้ย 0.25%
- 12. ເມຸນ 0.1%
- 13. ພວນ 0.1%
- 14. ພູ້ອຸງກວາ 0.05 %
- 15. ແສກ ນ້ອຍກວ່າ 0.05 %
- 16. ໃຫ້ທະວົງ ນ້ອຍກວ່າ 0.05 %
- 17. ຄຳເນື່ອງ (ຍາວ) ນ້ອຍກວ່າ 0.05 %
- 18. ມອນ ນ້ອຍກວ່າ 0.05 %
- 19. ຈິນ ນ້ອຍກວ່າ 0.05 %
- 20. ລາວທຳມ ນ້ອຍກວ່າ 0.05 %
- 21. ນັ້ງມັກ ນ້ອຍກວ່າ 0.05 %
- 22. ລາວກລາງ ນ້ອຍກວ່າ 0.05 %

แผนภูมิแสดงร้อยละของผู้พูดภาษาตระกูลต่างๆ ในภาคอีสาน

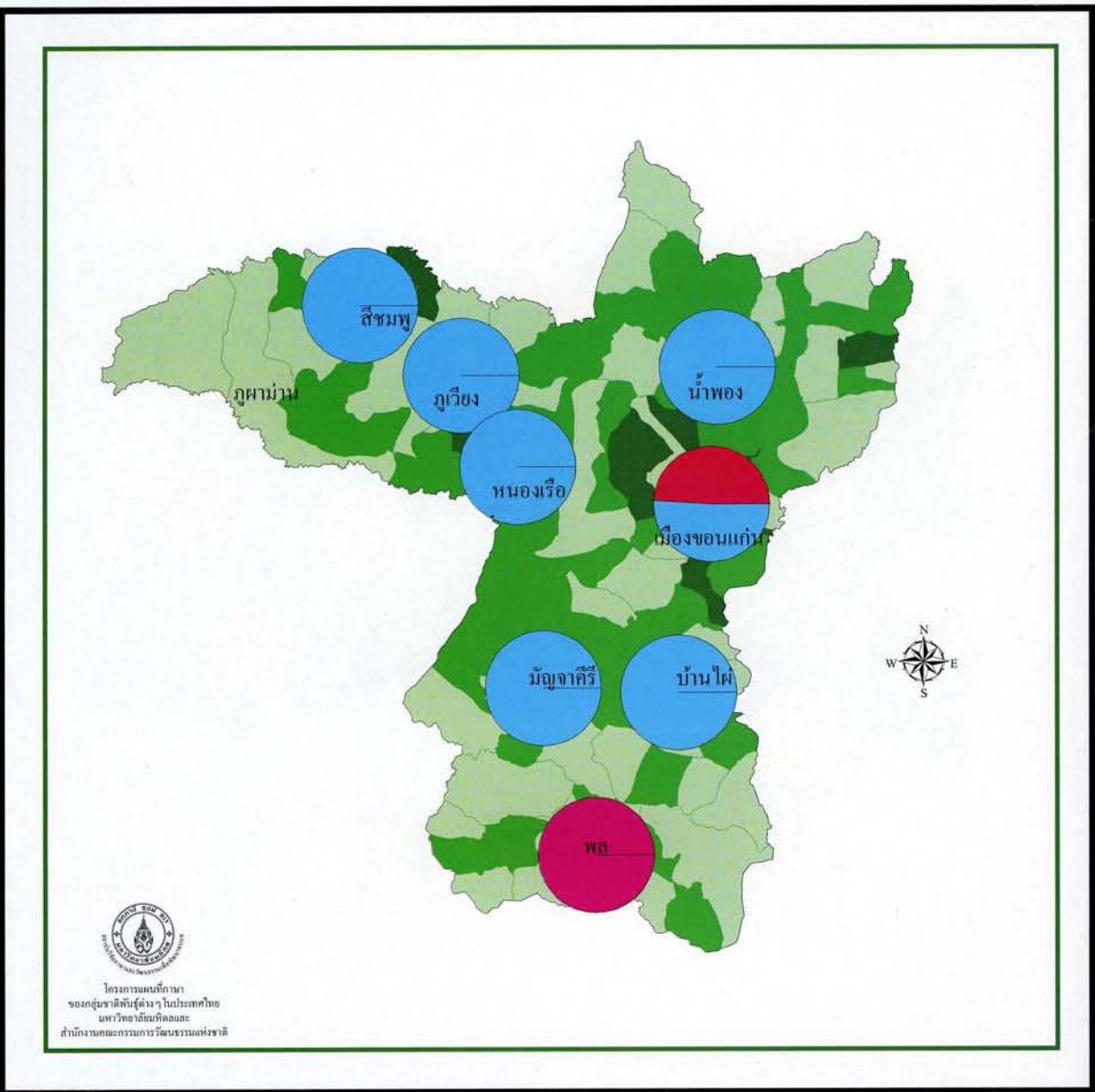

ກາພສິນນີ້

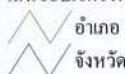
ການຫັດການໃຈງ່າວັດກາພສິນນີ້ ທີ່ອລາວອຸນາຫວັງ ແລະຄວ້ວວະດັນເຕັມອອນເຄີ່ມຫຼັກທີ່
ກາຍາຫ່ອຍໆຂຶ້ນໆແສດງໃນຮະດັບຍໍາກອຍຄ່າວຸຍແນນາພາວກອນ

ຂອນແກ່ນ

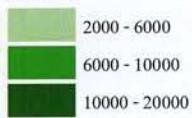
ເສັ້ນຂອນທະຈັງຫວັດ

ກາຍເຫຼືອຂຶ້ນຈາ

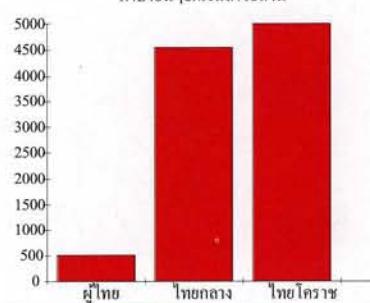

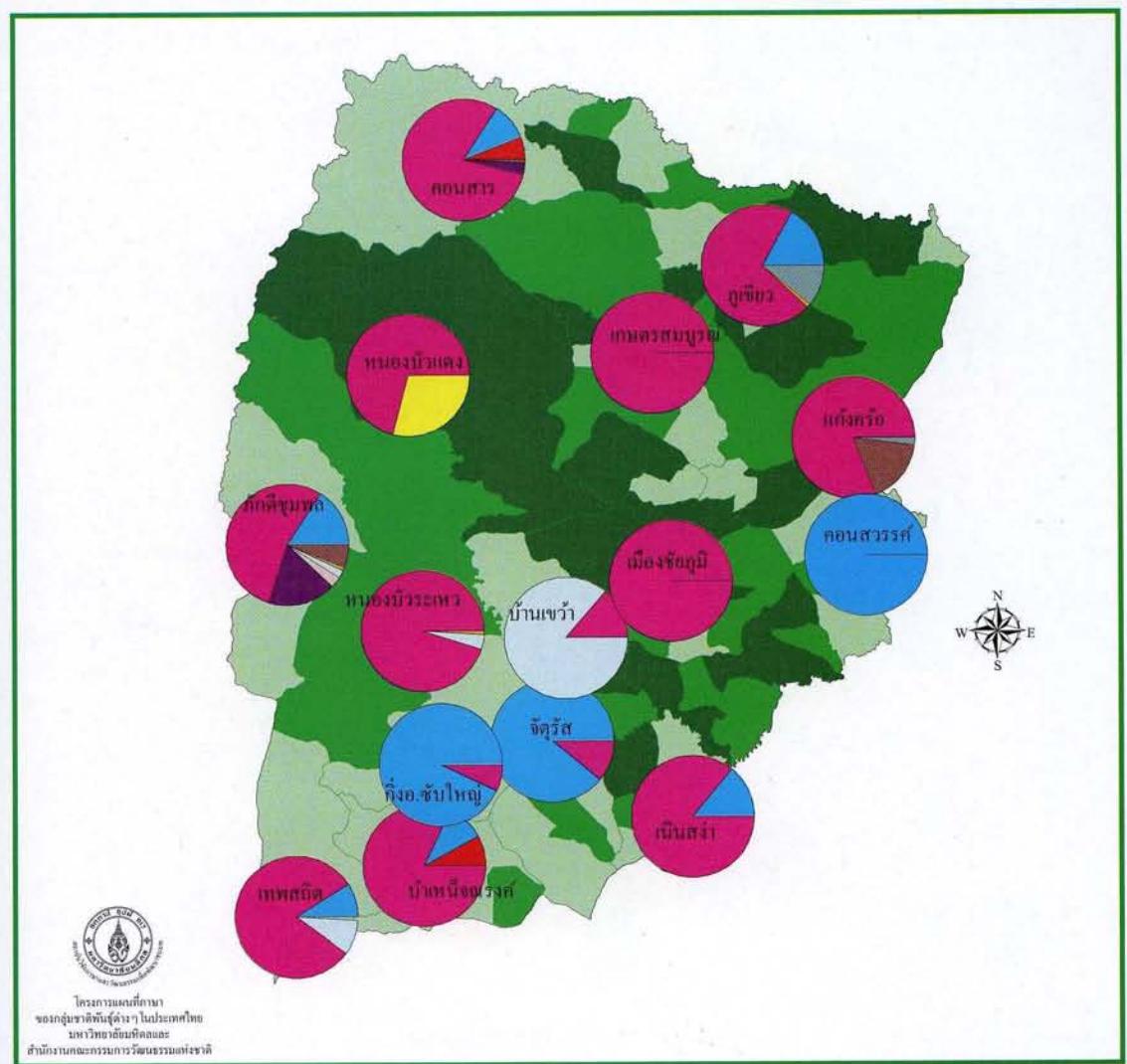
ລາວເສັນ

ການໜັດກຳໃນລັງຫວັດຂອນແກ່ນ ອີດລາວເສັນ ແລະ ຄວ່າຮະຕິບສິ້ນຂອນເຄີນທີ່
ການຍ່ອຍອ່ຳຫຸ້ນແສດງໃນຮະຕັບອ້ານອວຍແນນກາພວກກອນ

ການເຂົ້ານາຍກເວັນລາວເສັນ

ชัยภูมิ

เส้นขอบเขต
อ้ากง
จังหวัด

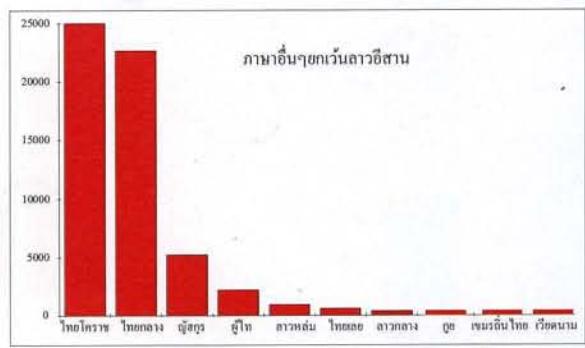
ภาษาลาวอีสาน

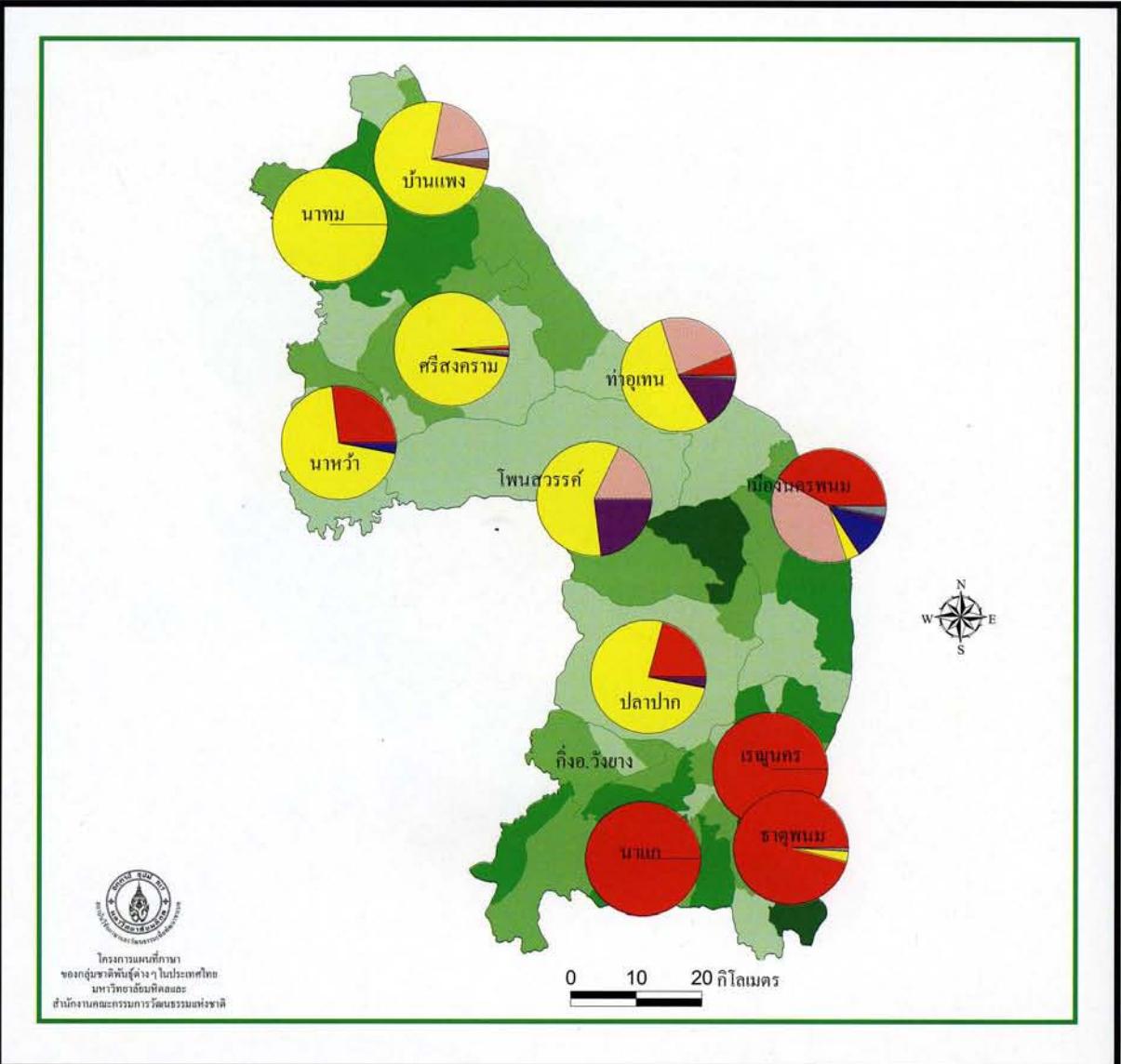
ภาษาลาวอีสาน	สูง
1000 - 5000	สูง
5000 - 10000	ปานกลาง
10000 - 20000	ต่ำ

ภาษาเชื้อเชื้อฯ

ผู้ไทย	แดง
ไทยกลาง	ฟ้า
ไทยไครา	ม่วง
ไทยเลย	เหลือง
ลาวหล่ม	เขียว
ลาวกวาง	ชมพู
ญี่ปุ่น	ฟ้าอ่อน
ເມັນລົ້ງໄທ	เหลือง
กູພາກຢ່າງ	เขียว
ເວີຍດນານ	เทา

ภาษาหลักในจังหวัดขึ้นอยู่กับถิ่นที่อาศัย เช่น คำว่าชื่อชั้บตีเช็มอ่อนเป็นพื้นที่ภาษาเชื้อเชื้อฯและแสดงในระดับล่างของตัวอย่างภาษาของกลุ่ม

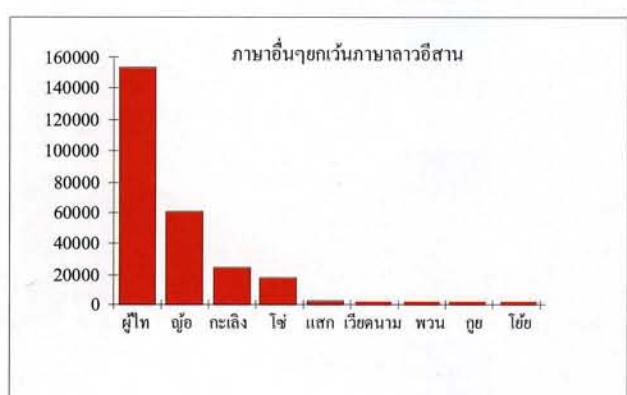

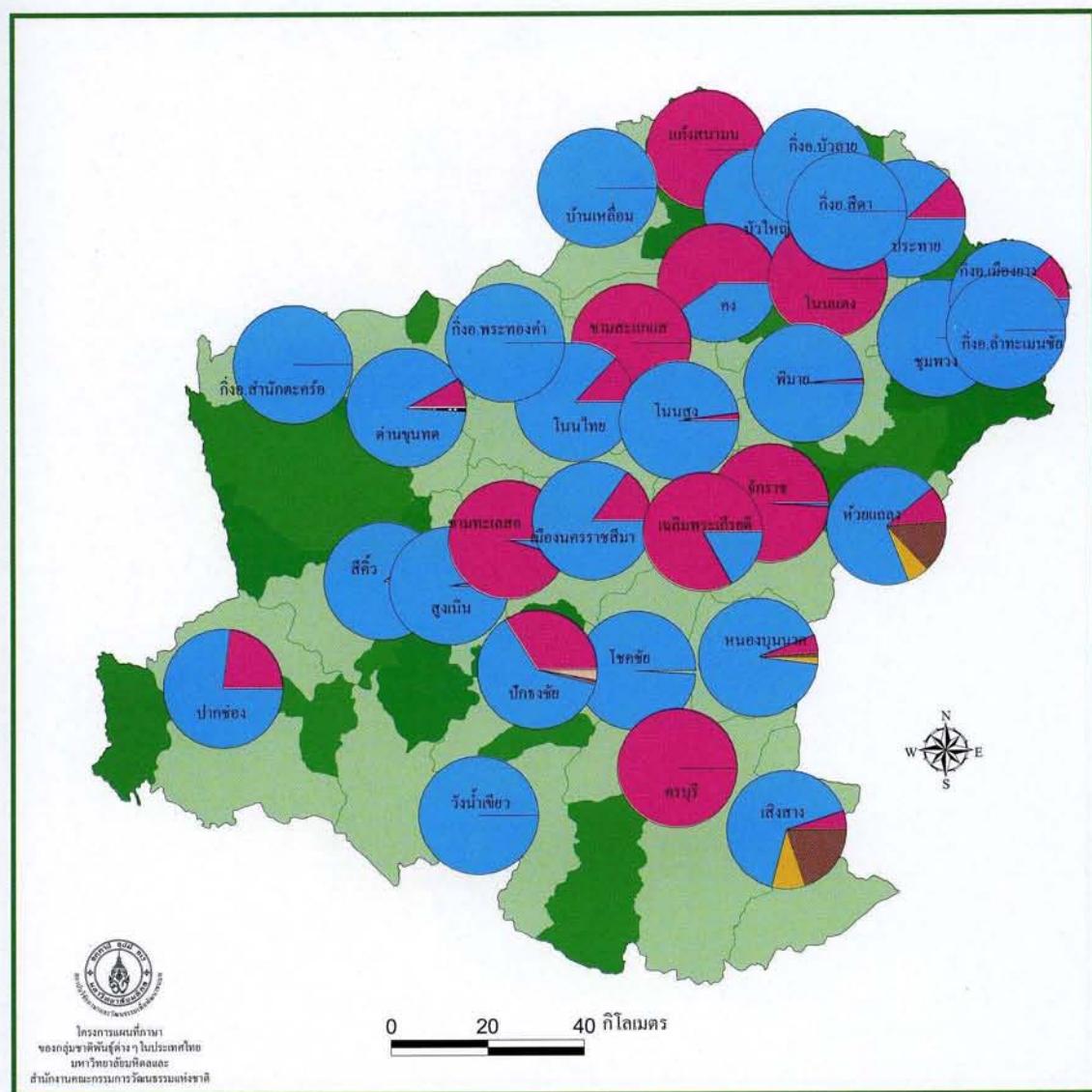

นครพนม

ภาษาหลักในจังหวัดนครพนมคือภาษาอีสาน และคงค่าวรثาย้อนถึงอดีตที่นี่ที่
ภาษาอื่นๆหายสาบสูญในระดับอันดับสองมากกว่าพหุชนชาติ

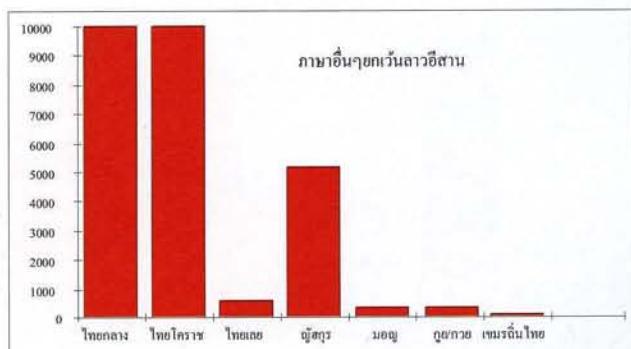

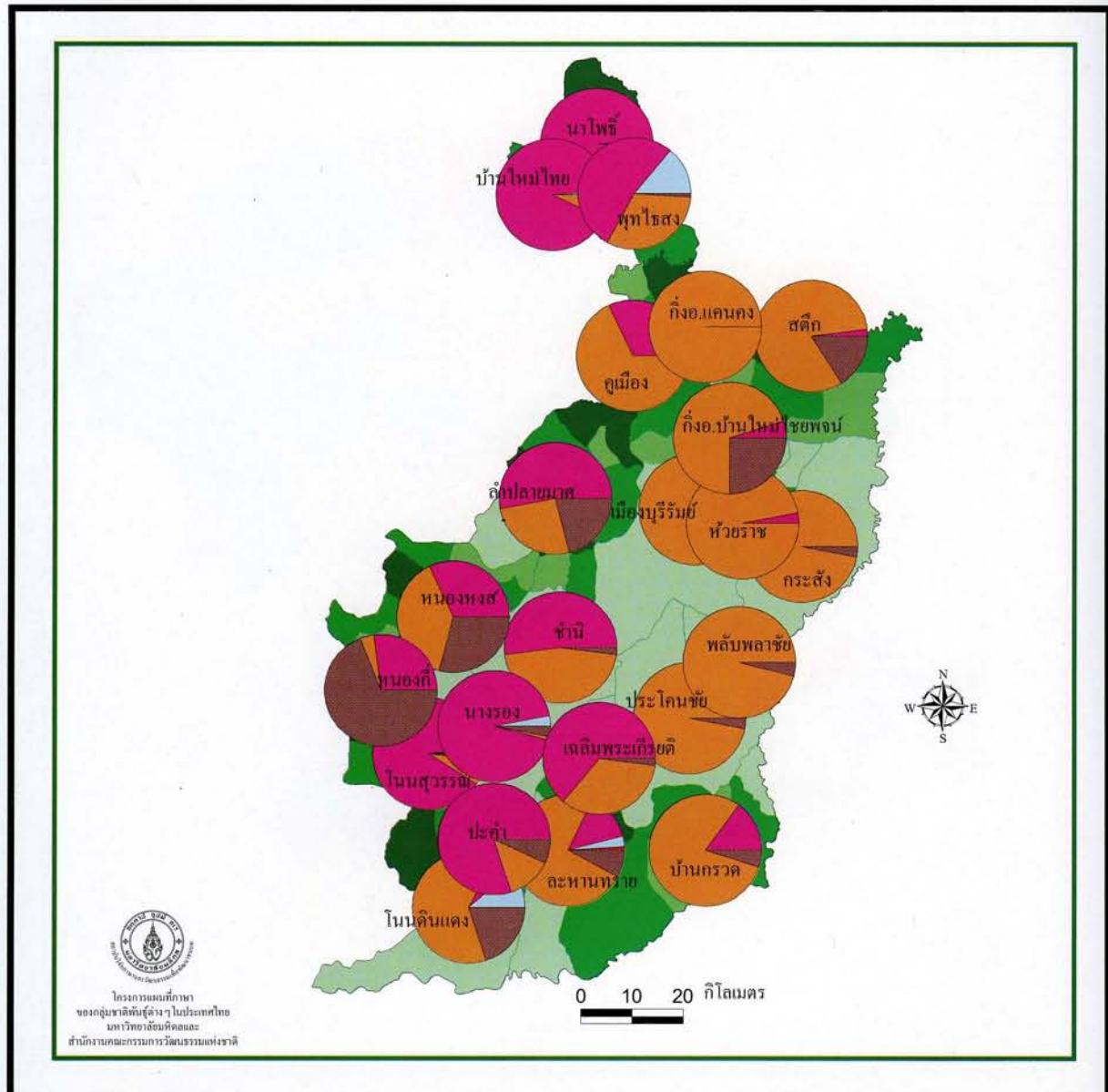

นครราชสีมา

ภาษาที่ลือในจังหวัดนครราชสีมาที่օລາວເສັນແສດງຕົວຮັບສິ້ນອອນຕົ່ນພື້ນທີ່
ການຍ່ອຍເຫັນຢາສລອງໃນຮະດັບອຳນົດຂອງຄົນພາຫວະກອນ

ເສັ້ນຂອນເຫດ	ການຍ່ອຍເຫັນຈາ
ອໍາເກດ	ໄທຍໂຄຣາຊ
ຈັງກວັດ	ໄທຍກລາງ
ລາວເສັນ	ເມັນຮົ່ວ່າໄທຍ
1000 - 2000	ສ່ວຍ(ຄູຍ, ກວຍ)
2000 - 5000	ມອງ
5000 - 15000	ຈາວບັນ, ນູ້ຜູກ

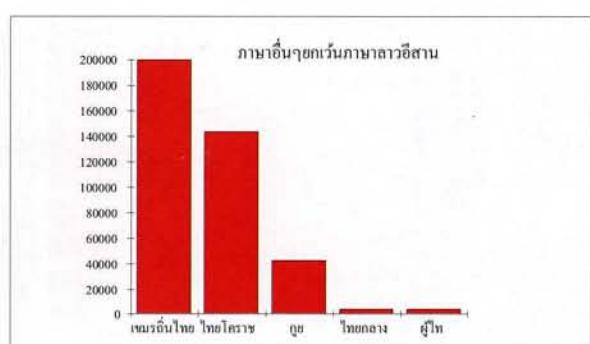

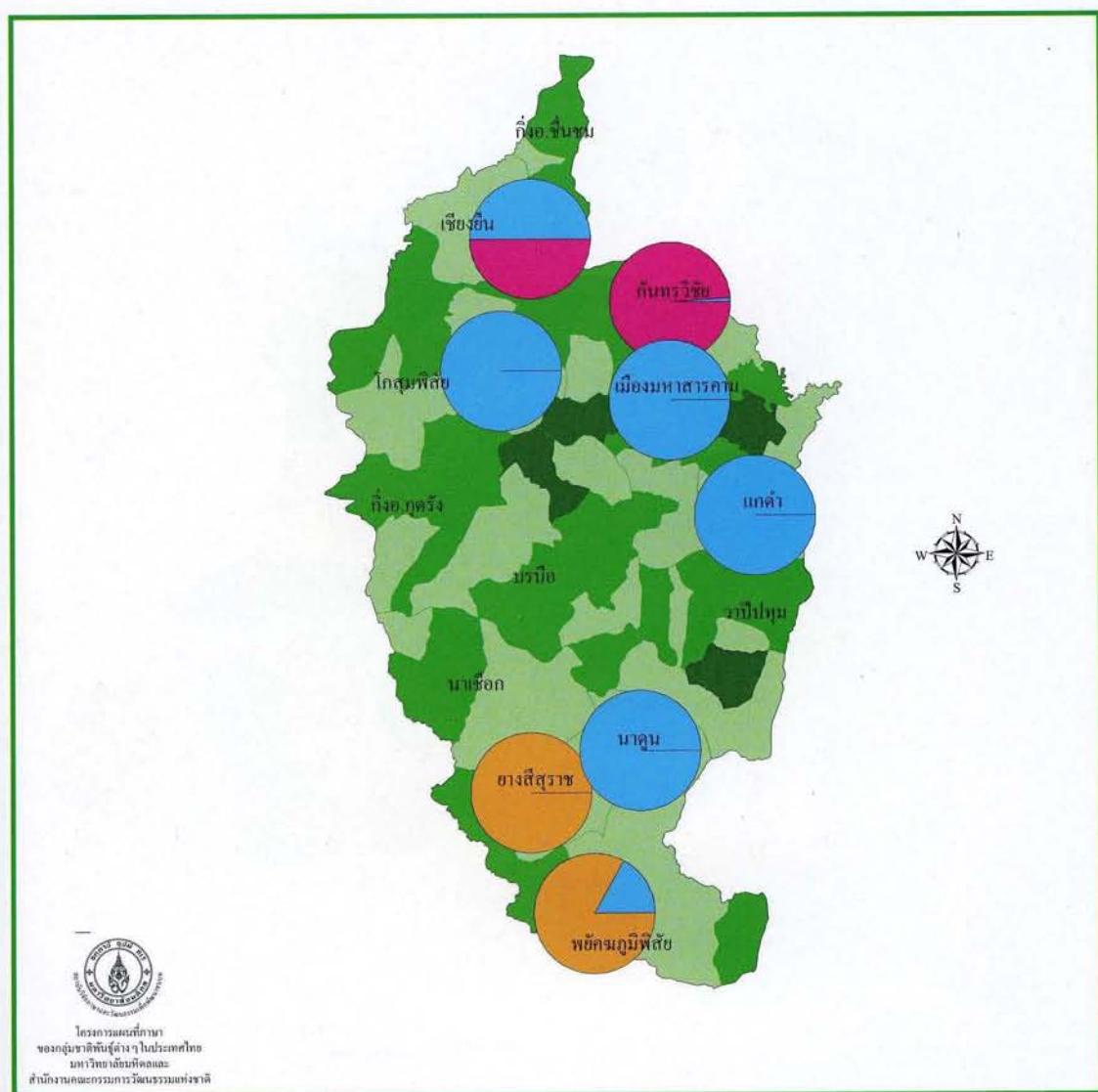

บุรีรัมย์

ลักษณะเขต	ภาษาที่อยู่ในฯ
อำเภอ	สีฟ้า
จังหวัด	ไวยถาง
ภาษาลาวอีสาน	ไทยกราช
500 - 2000	ถูຍ/ถวย(ล่าวย)
2000 - 4000	เขมรฉันไทย
4000 - 7000	
7000 - 17000	

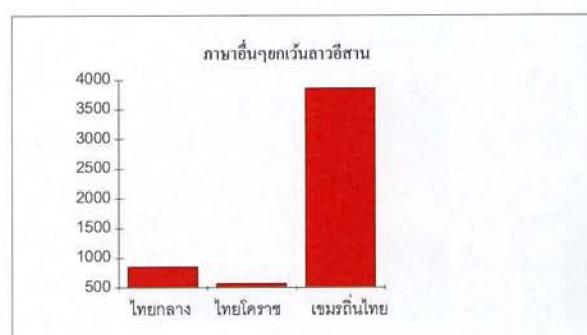
ภาษาหลักในจังหวัดบุรีรัมย์คือภาษาอีสาน และคงค่าวาระคันเสียงอ่อนแอบเพื่อที่
ภาษาอื่นๆจะอ่อนลงและในระดับอ่ำก่อตัวขึ้นหากภาษาอีสาน

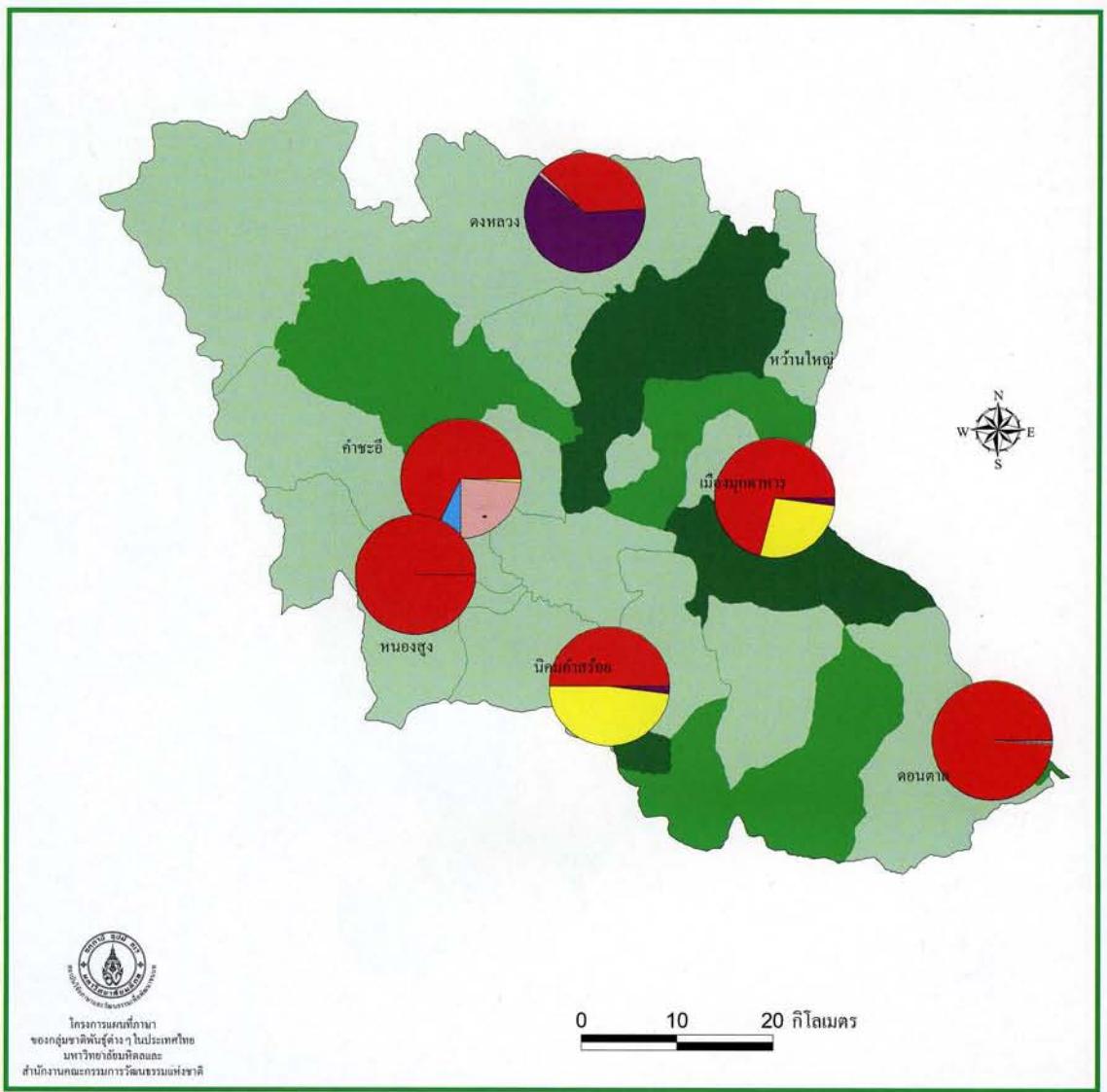

ມາສາຮາຄານ

ການກາເລັກໃນເຈັ້ງກວັມມາສາຮາຄານທີ່ຂອງລາວເສັນ ແສດງດ້ວຍຮະດັບເສີ່ນ້ຳອ່ອນຕົ່ນທີ່ກັ່ນທີ່
ການກ່ອຂອ່ນຖາແສດງໃນຮະດັບອໍານົດດ້ວຍເຫັນກາຫວັງກອນ

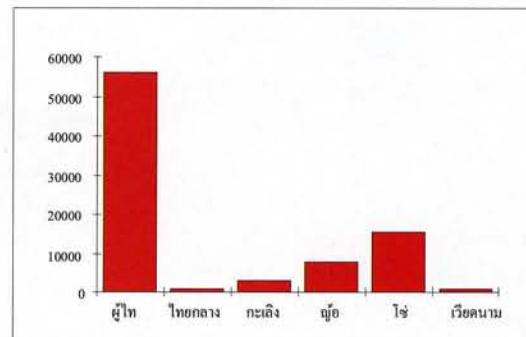

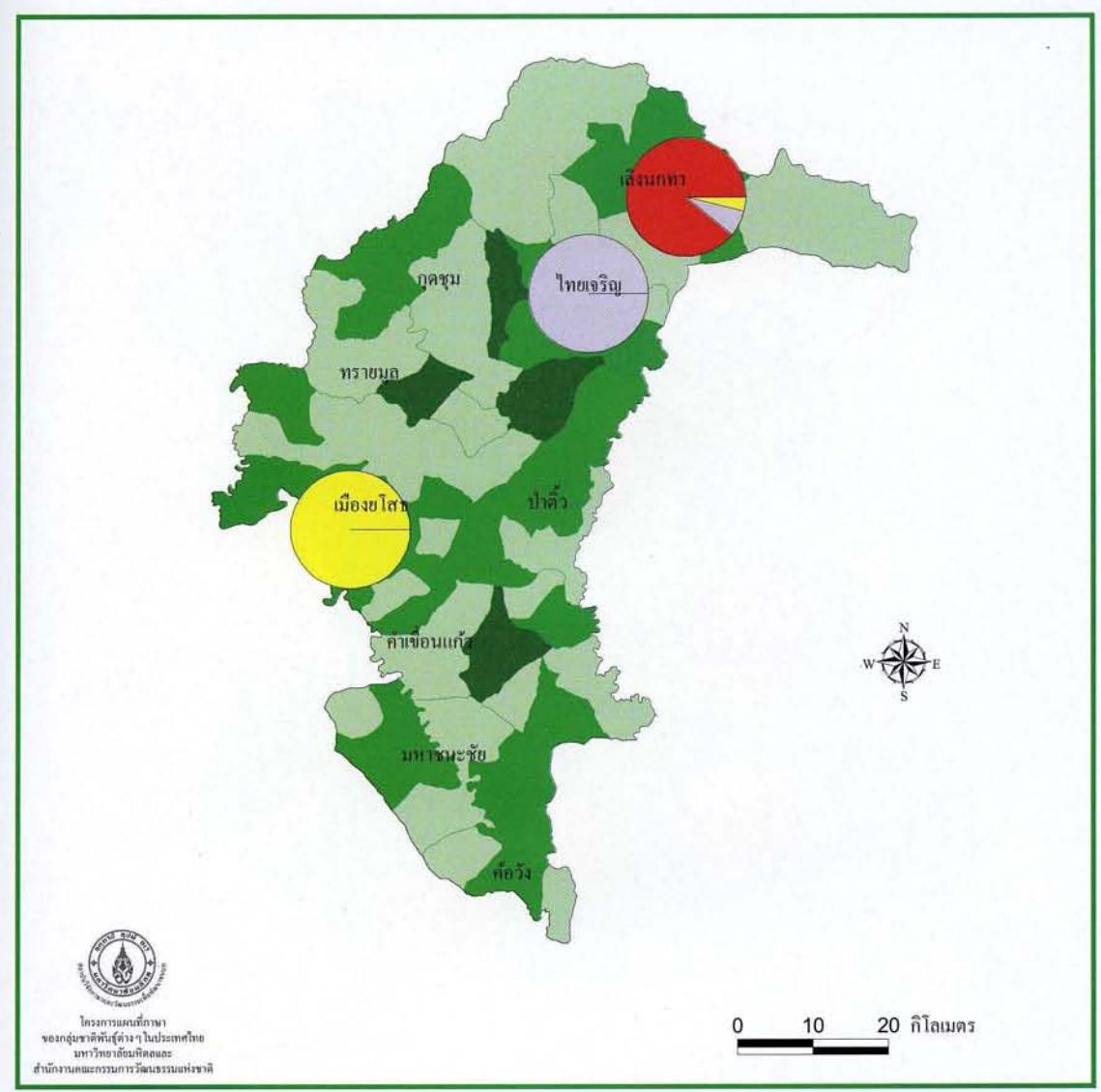
ມູກດາຫາຮ

ເສັ້ນຂອນເບືດ	ການຢ່າຍຂໍ້ອື່ນຈາ
ເ້າເກົຍ	ຜູ້ໄກ
ຈັງວັດ	ໄທຍກຄາງ
ລາວວິສານ	ກະເລີງ
1000 - 4000	ຜູ້ອົງ
4000 - 6000	ໄຊ່
6000 - 8000	ເວີຍຄະນານ

ການຢ່າຍຂໍ້ອື່ນຈາທີ່ຈັງວັດມູກດາຫາຮທີ່ລາວວິສານ ແສດຈຳຂະດັບສີເຈັ້ນອ່ອນເຕີມກັນທີ່
ການຢ່າຍຂໍ້ອື່ນຈາທີ່ຈັງວັດມູກດາຫາຮ

ການຢ່າຍຂໍ້ອື່ນຈາທີ່ຈັງວັດມູກດາຫາຮ

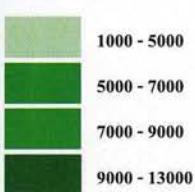

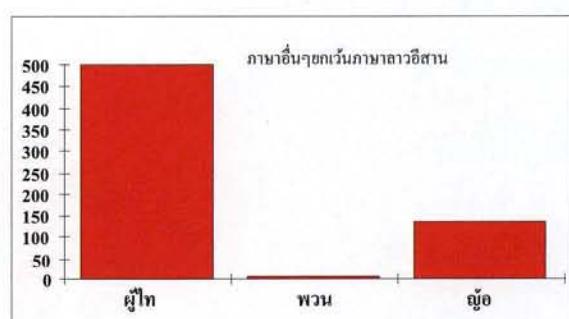
ยโสธร

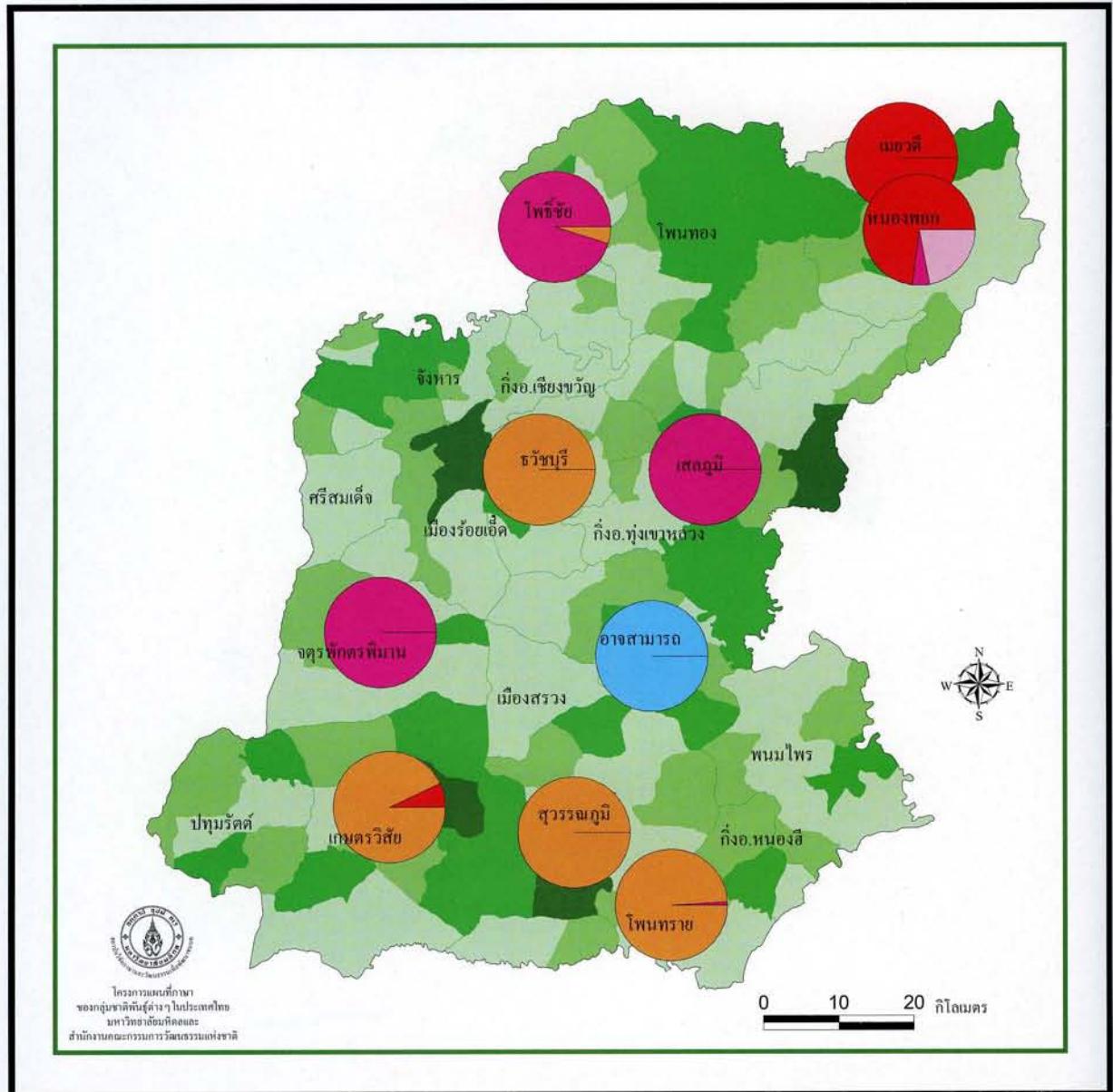

ภูมาย่อยอื่นๆ

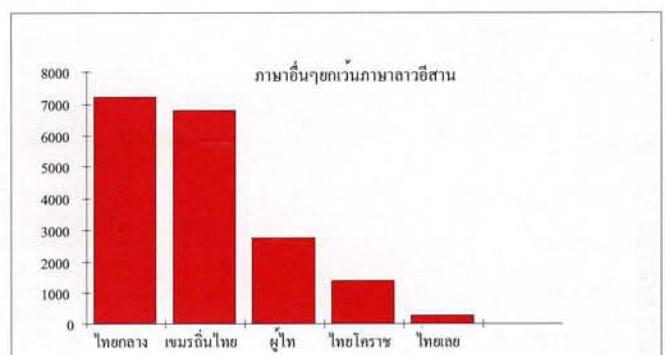
ภูมายอดก้าวในจังหวัดยโสธรต่อภูมาย่อยอื่นๆ แสดงตัวละครดับสีเทินอ่อนเพื่อที่ภูมาย่อยอื่นๆจะแสดงในระดับอ่อนมากอีกขั้นหนึ่ง

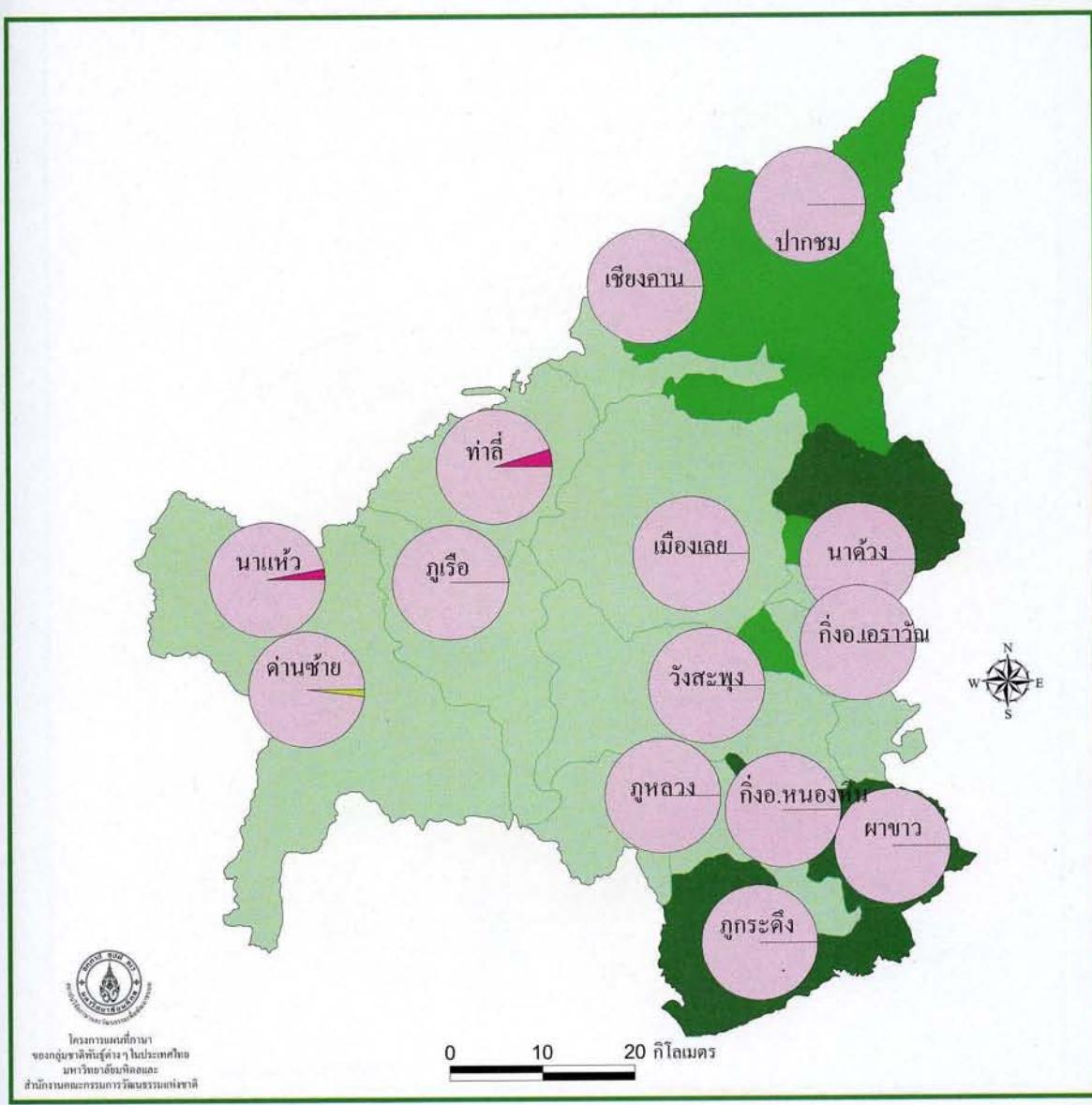

ร้อยเอ็ด

ภาษาที่ลือในจังหวัดร้อยเอ็ด คือลาวอีสาน และคงค่าวาระดับสืบเนื่องกันมาตั้งแต่อดีต

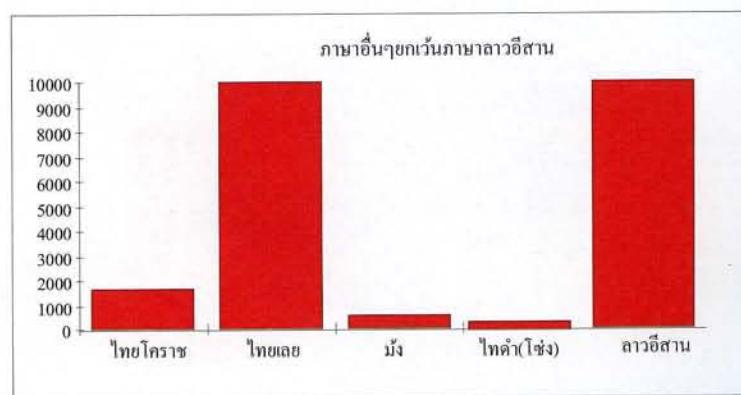

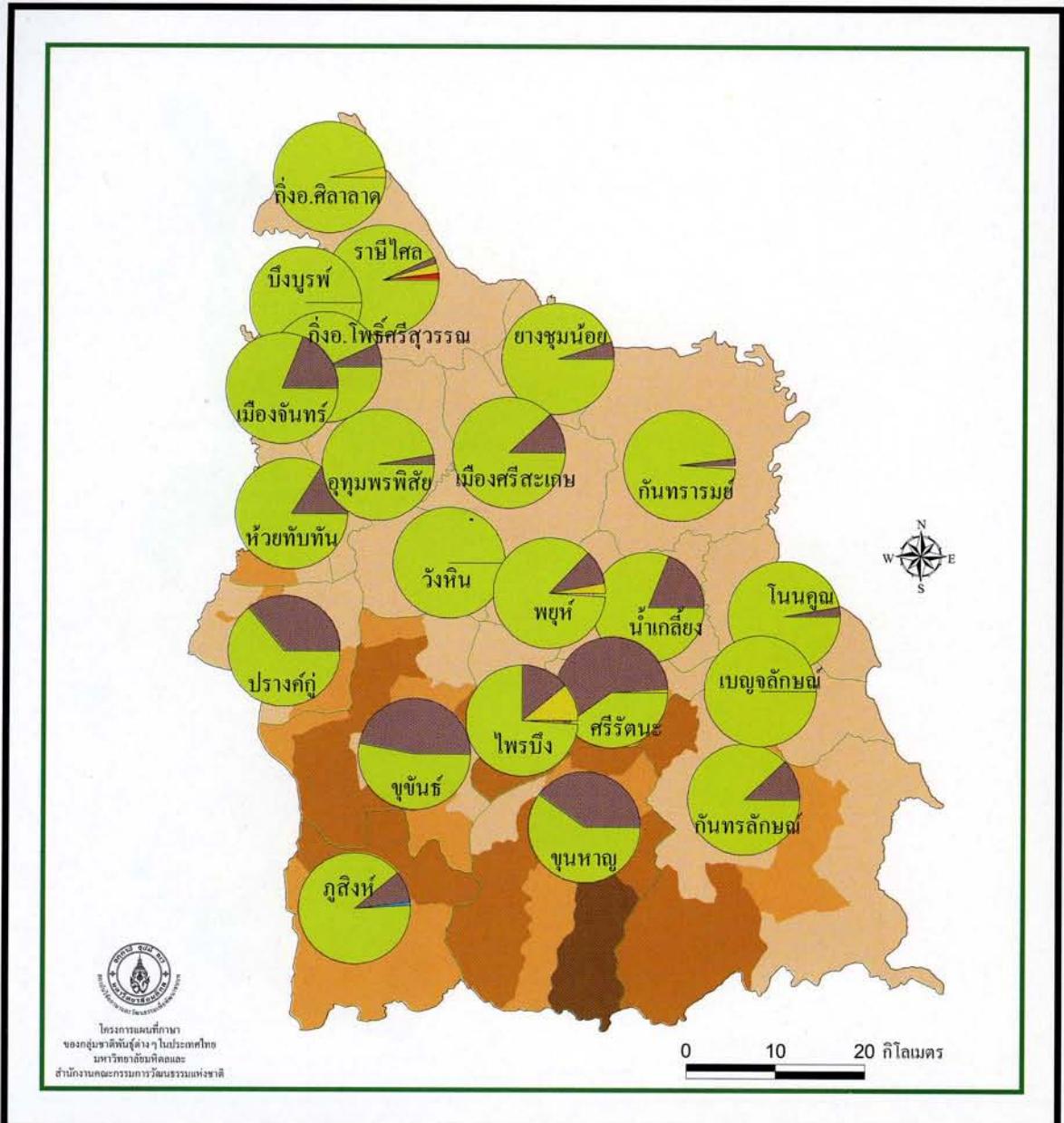

ເຊຍ

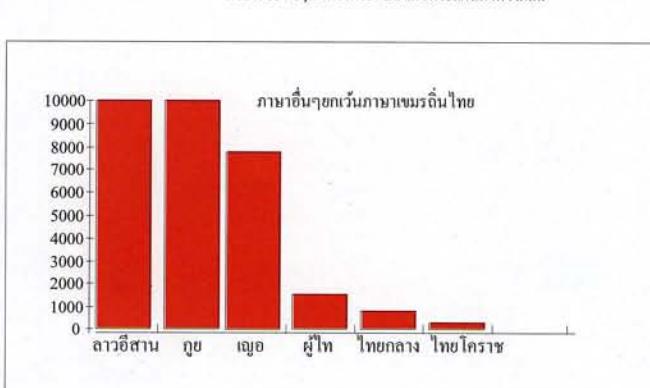

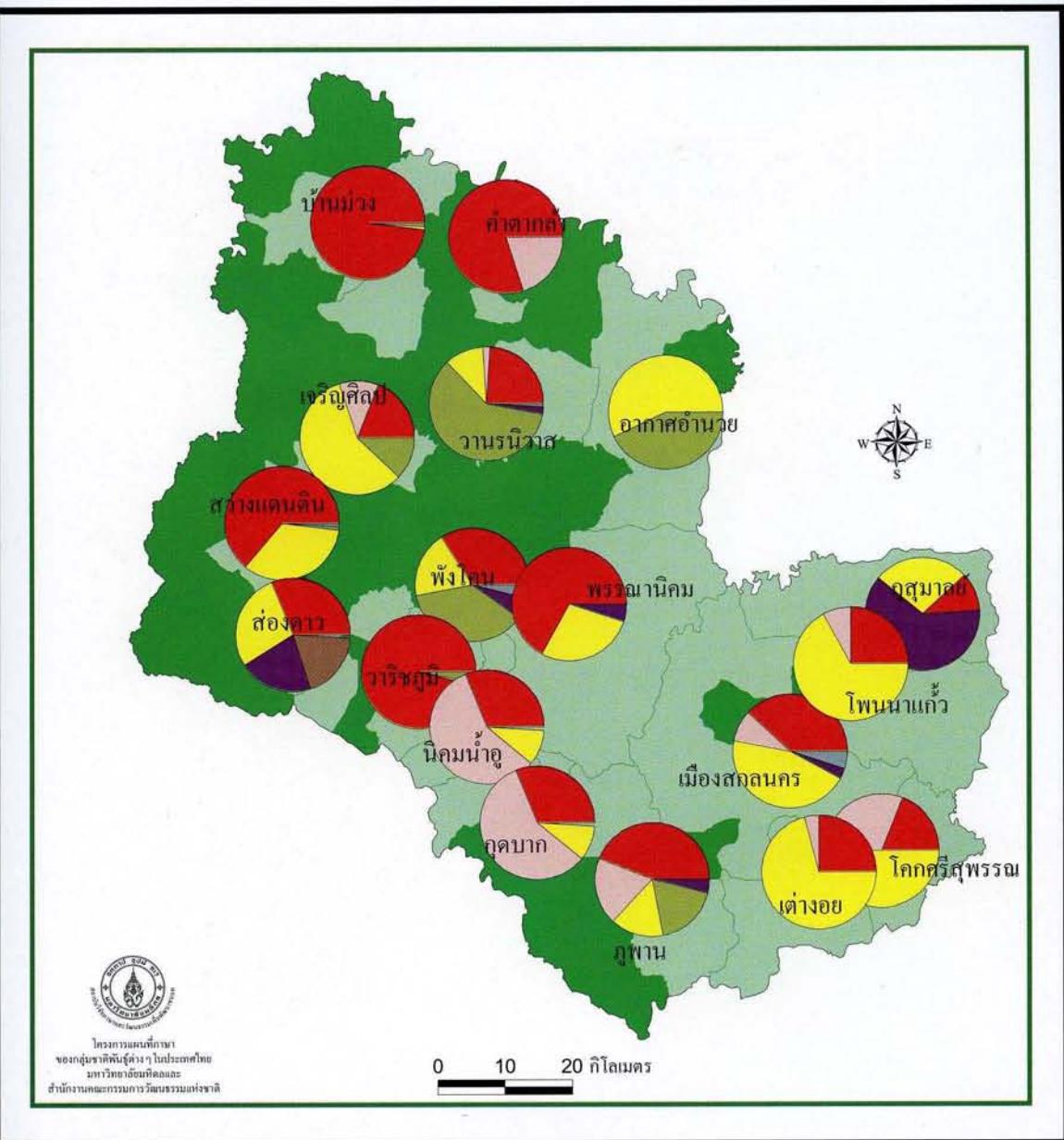
ການວ່າດັກໃນຈັງ ວັດເຂຍ ທີ່ລາວເສັນ ແສດຮ້ວຍຮັດຕິເຊັ້ນອ່ອນເຕີມທີ່
ການຍ່ອດຂອງໆນຸ່າແສດນໃນຈັງທີ່ມີຄອບຄົວແນກພາວກລນ

ครีสະເກມ

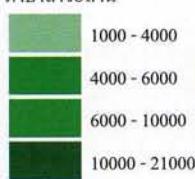

ສກລັນຄຣ

ເສັ້ນຂອນເໜດ

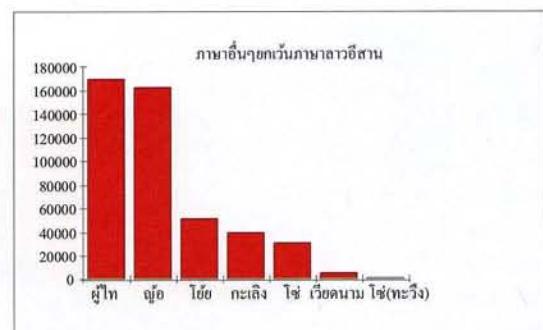
ກາຍາລາວເວົ້າສານ

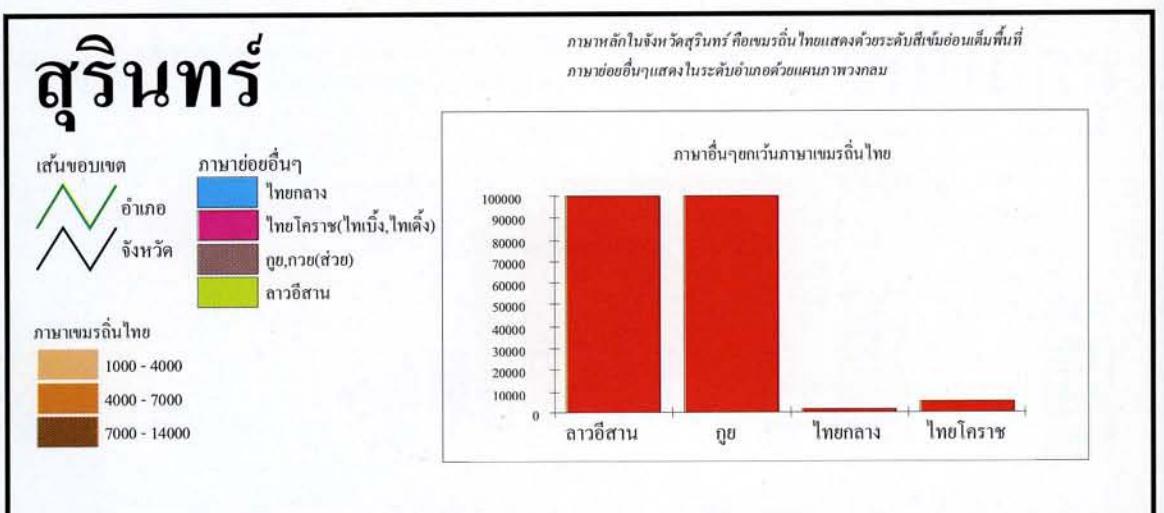
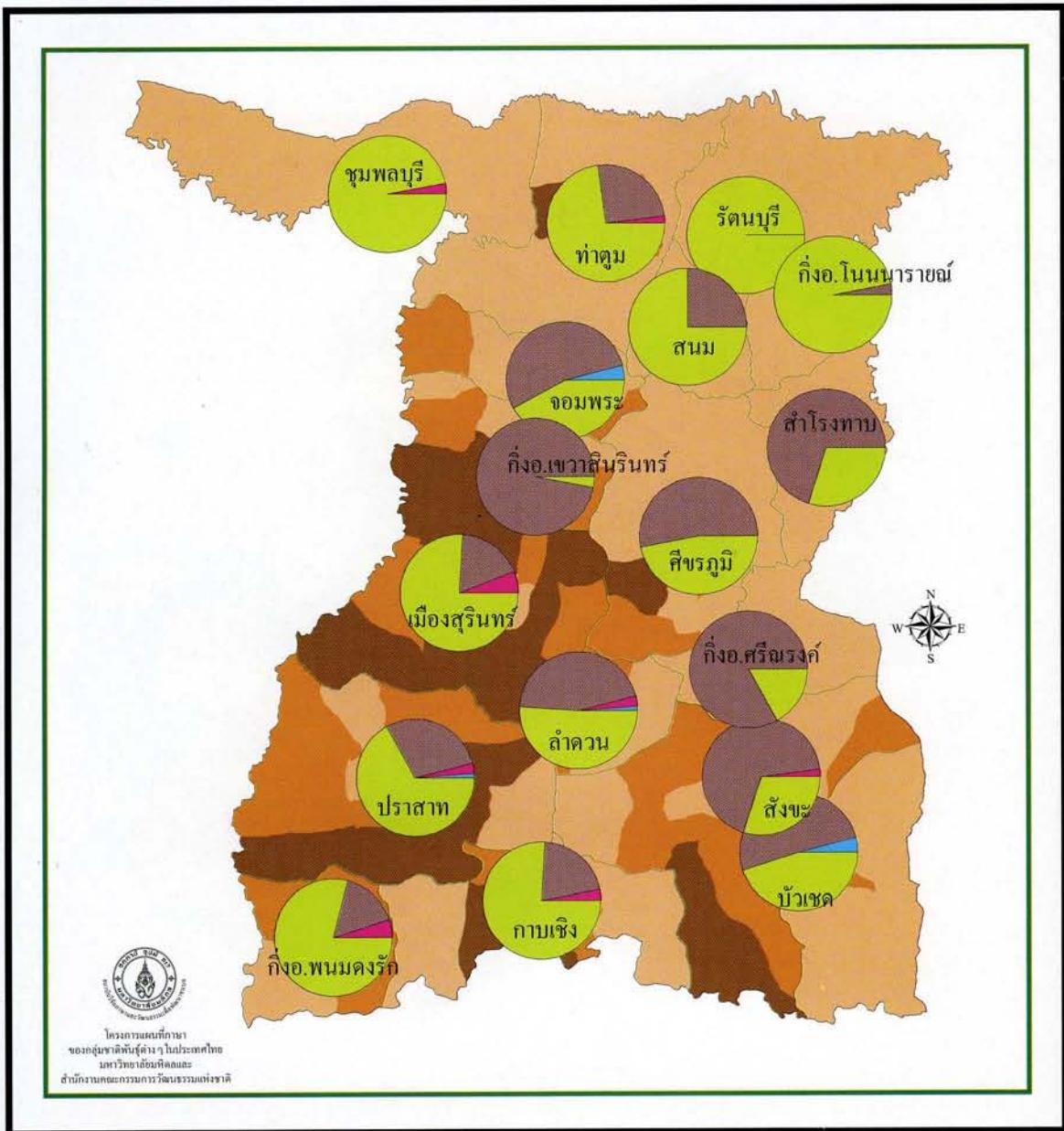

ກາຍາເຊື່ອຢືນ້າ

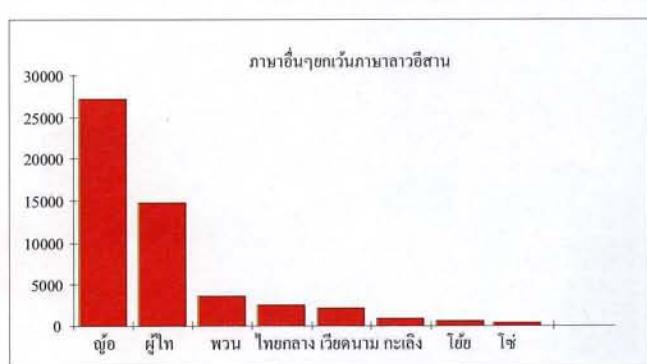
ການກັບປັກໃນຊັ້ນຂ້າວສກລັນຄຣເອົາລາວເວົ້າສານ ແລະຄວ້ວ່າຮັບຕື່ມ້ນອ່ອນເຕັ້ນທີ່ນີ້
ການຊ່ອຍຊ່ອງໆແສງໃນຮະຕັບຕໍ່ມາກອດຕ້ວຍເພັນກາພາກອນ

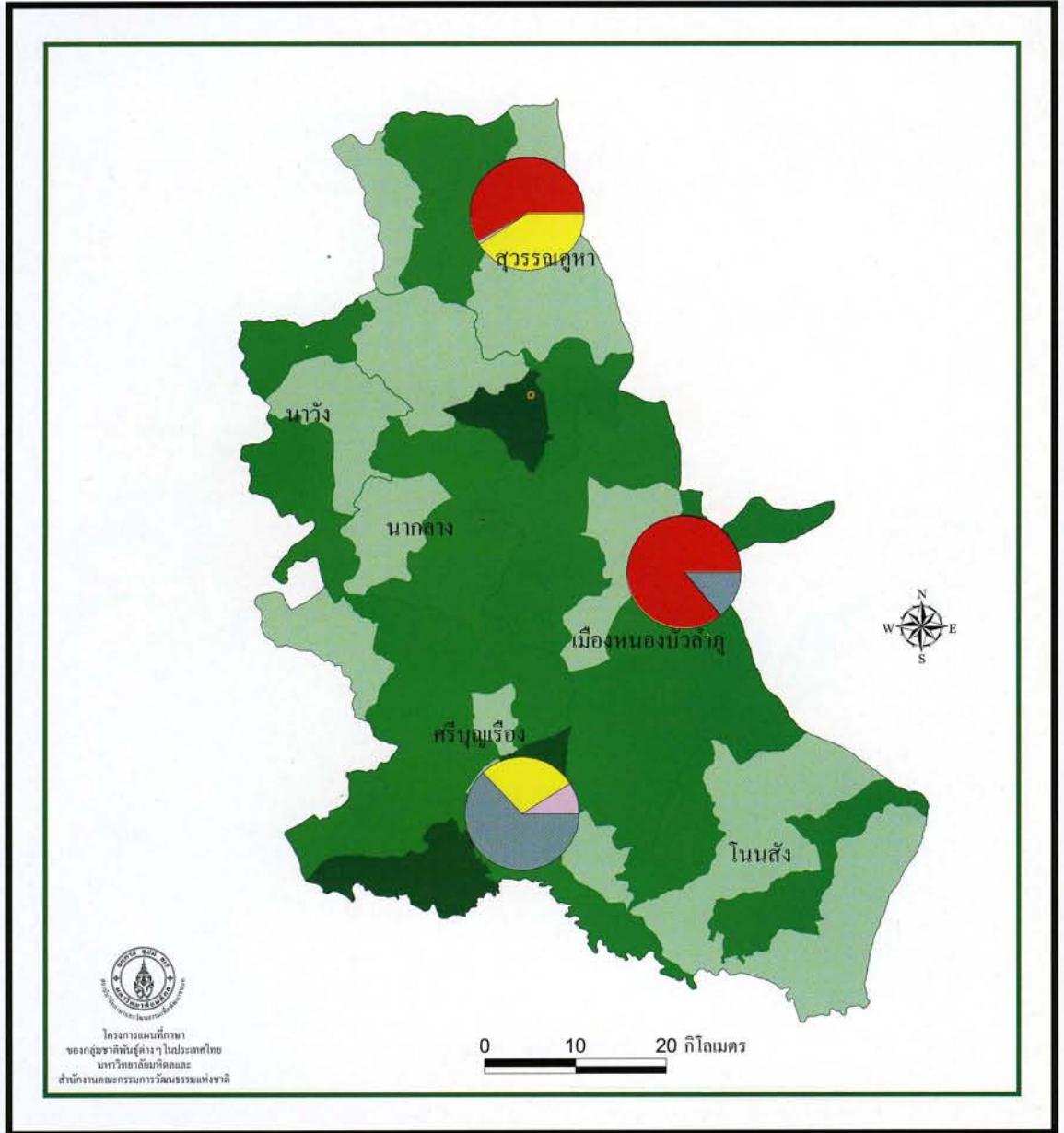

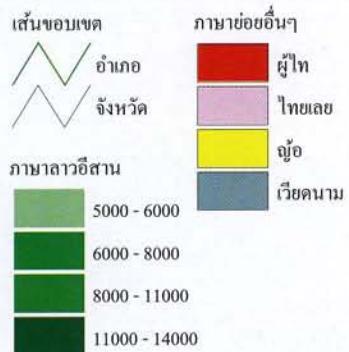

หนองคาย

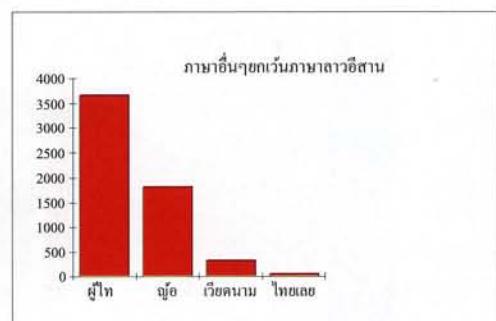

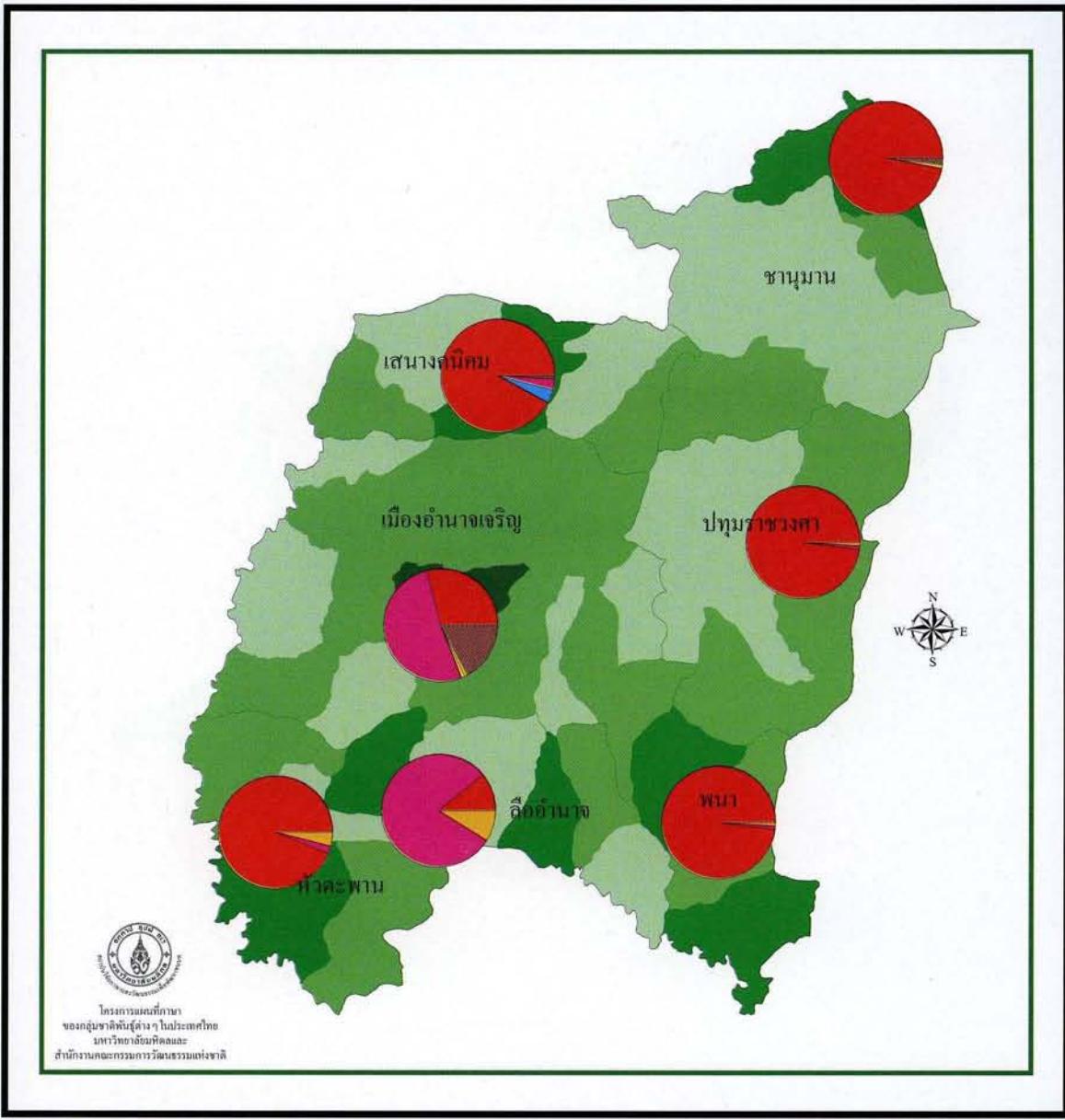

หนองบัวลำภู

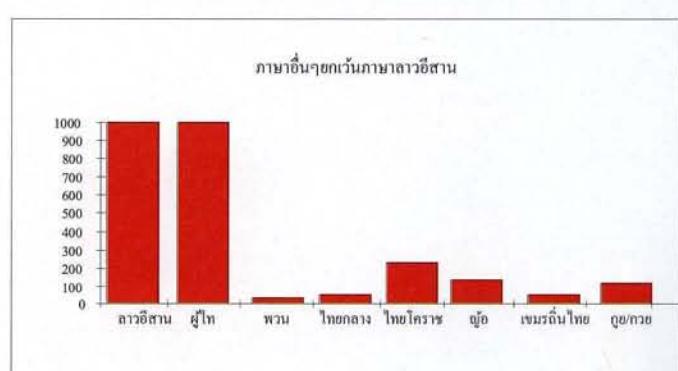

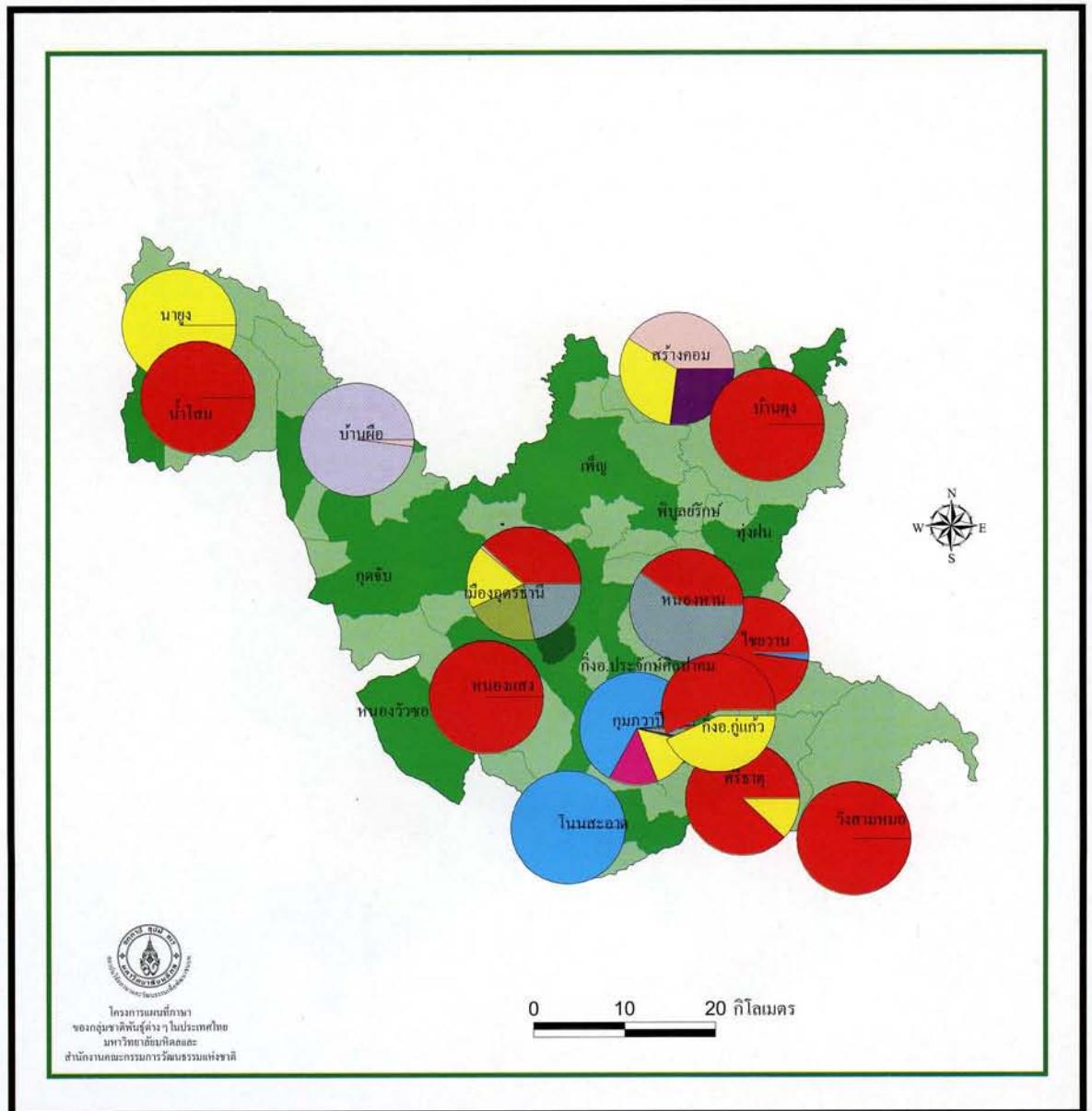
ການພັດທິໃນຈັງຫັດທຸນອອນນຳວັດຖຸ ທີ່ອກາຊື້ສານ ແສດຕົວຂະດັບເສີ່ພັນອອນເທິ່ນພື້ນທີ່
ການປ່ອນຫຸ້ມາສົດໃນຮະຕັບບ້ານກອອກວິຍ່າຍ່າງກອນ

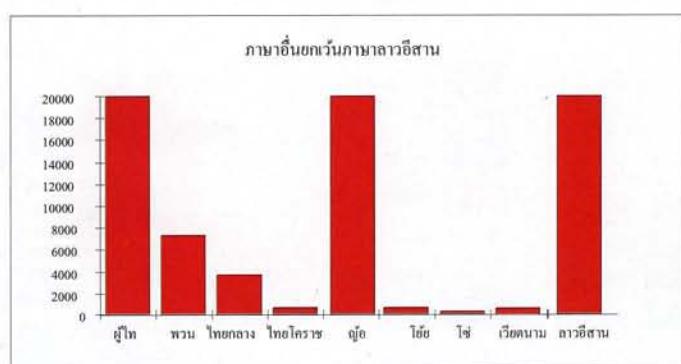
ອໍານາຈເຈີລູ

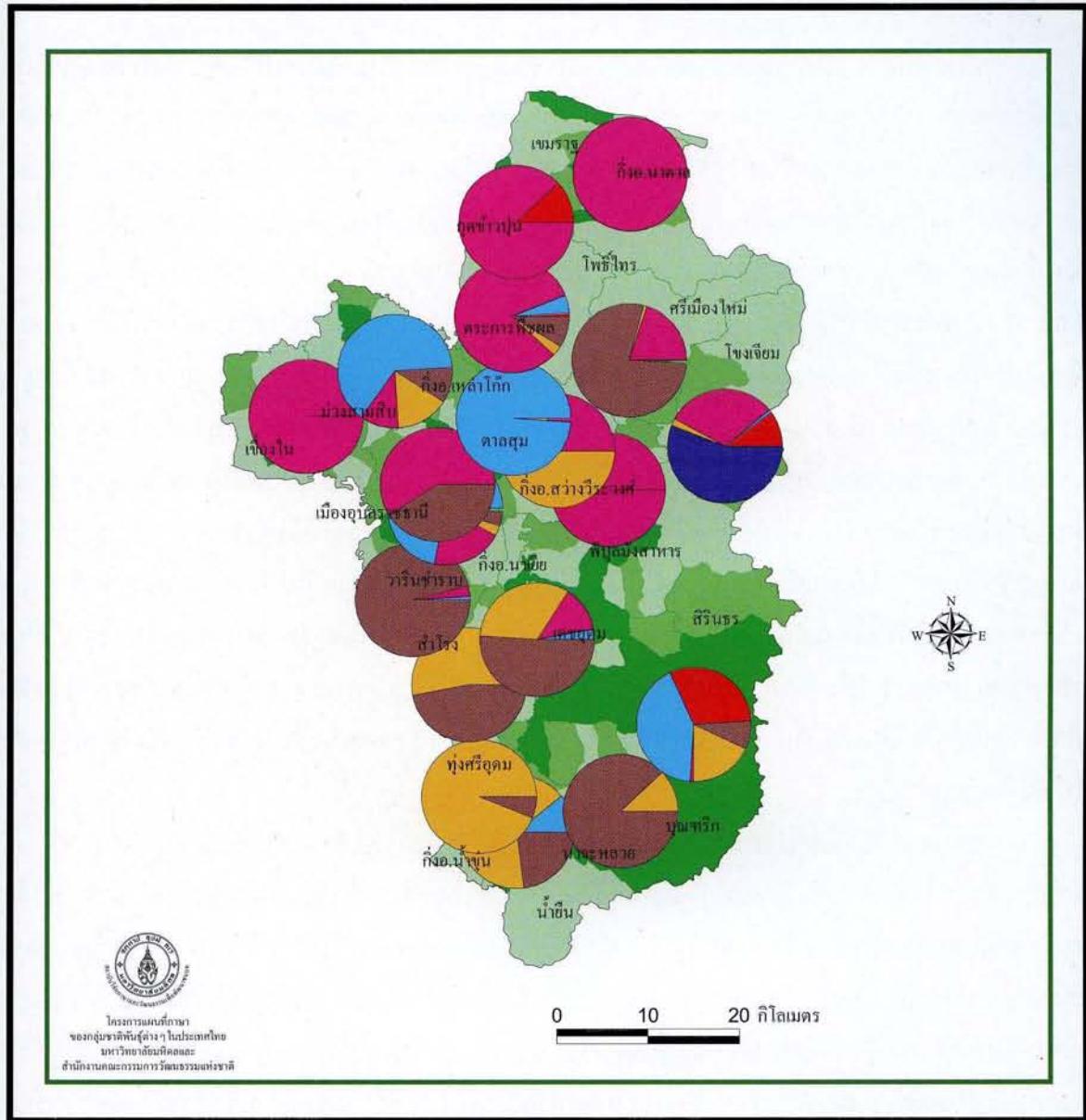

ອຸດරະນີ

ການເຫັນໃນຈັງຫວັດອຸດຮານນີ້ ອື່ນລາວເຊົານ ແສດຕ້ວຮະຕັບເຖິງຂັ້ນອຸ່ນເທິນທຶນທີ່
ການຊ່ອຍຊ່າງແສດງໃນຮະຕັບເຖິງດ້ວຍແຜນກາພວງກອນ

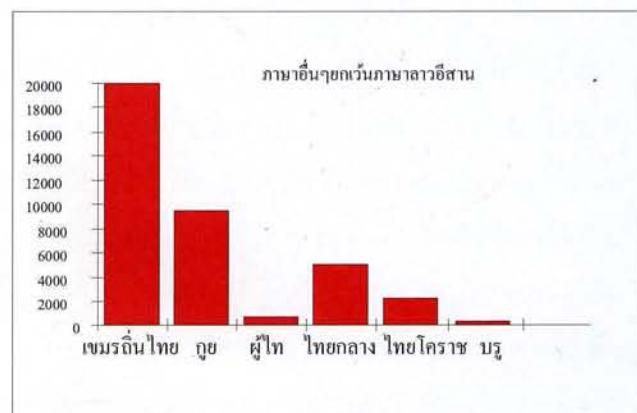

อุบลราชธานี

ภาษาหลักในจังหวัดอุบลราชธานี คือภาษาอีสาน และรองตัวรองคือเขมรอ่อนคึมพื้นที่
ภาษาอื่นๆมีแสดงในระดับอ่อนกว่าตัวอักษรภาษาลาวฯ

3.2.2 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคเหนือ

ดินแดนภาคเหนือของประเทศไทยในปัจจุบันนับได้ว่าเป็นดินแดนที่มีความซับซ้อนของภาษาและชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก เนื่องจากเขตภาคเหนือมีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพพม่า จีนและลาว มีการอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรกลุ่มต่างๆ เข้ามาสู่ดินแดนแถบนี้อยู่เสมอตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ประชากรในเขตภาคเหนือมีทั้งสื้นก่าว่าสืบสานล้านคน พื้นที่ในเขตภาคเหนือครอบคลุม 16 จังหวัด แบ่งออกเป็นภาคเหนือตอนบน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรล้านนา ประกอบไปด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ และน่าน ประชากรส่วนใหญ่พูดภาษาไทยยกเว้นคำเมือง และเขตภาคเหนือตอนล่างซึ่งประกอบไปด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ ตาก อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร สุโขทัย พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี ซึ่งเป็นเขตที่เชื่อมต่อกับภาคกลาง ในเขตนี้ประชากรจะพูดภาษาไทยกลางเป็นส่วนมาก ในเขตภาคเหนือตอนบนนี้ภาษาคำเมืองเป็นภาษากลางของประชากรไทยในเขตนี้ มีผู้พูดประมาณร้อยละ 50 มีจังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางของการศึกษาและการปกครองมีอายุกว่า 700 ปี นอกเหนือจากชาвл้านนาหรือชาวไทยยวนแล้ว ในเขตภาคเหนือยังมีผู้พูดภาษาตระกูลไทกลุ่มต่างๆ ที่มีถิ่นฐานนอกประเทศไทย ได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเขตภาคเหนือของไทย เช่น ลือ ยอง ไหใหญ่ ไหขิน ไหหย่า โซ้ง พวน เป็นต้น รวมทั้งกลุ่มภาษาตระกูลมัง-เมียน และตระกูลจีน-ทิเบตอีกหลายกลุ่ม เช่น ลីច ละหู่ อาข่า กะหรីยงกลุ่มต่างๆ อีนมี บិចុ จិងផែ เป็นต้น และภาษาจีนอื่น เช่น ทับริเวนดอยแม่สะลوج จังหวัดเชียงราย เป็นต้น โดยมีผู้พูดกลุ่มละไม่เกินร้อยละ 2

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชนดึงเดินของดินแดนนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มที่พูดภาษาจากกลุ่มน้อย-เขมรที่รู้จักกันในนามว่า “ลัวะ” ในจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน ชนกลุ่มนี้พูดภาษาซึ่งเรียกในภาษาพื้นบ้านว่า “ละเว่อ” เป็นกลุ่มชนที่เดินมีความเจริญในระดับรัฐ มีเจ้าผู้ปกครอง มีระบบสังคมซับซ้อน ปัจจุบันมีจำนวนผู้พูดน้อยกว่าร้อยละ 1 หรือประมาณไม่เกินหนึ่งหมื่นคน กลุ่มนี้มีชื่อที่รู้จักกันอีกชื่อหนึ่งว่า “ละว้า” สำหรับกลุ่ม “ลัวะ” อีกกลุ่มหนึ่งพูนในเขตจังหวัดน่านต่อเนื่องกับเขตไชยบุรีของลาว มีชื่อที่ทางราชการว่า “ถิน” แต่มีชื่อที่เรียกกลุ่มนองและภาษาของคนเองว่าภาษาแม้ลและภาษาปري มีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 1 หรือประมาณหนึ่งหมื่นคน เช่นกัน นอกจากนี้มีกลุ่มนุழလາຍអຸบ້ານในเขตจังหวัดลำปาง เชียงราย และน่าน โดยเฉพาะบริเวณชายแดนที่ติดต่อกับประเทศไทย จำนวนทั้งหมดประมาณกว่าหนึ่งหมื่นคน ชาวบุนในประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มชาวบุนในตอนเหนือของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งกระจายอยู่ทั่วในประเทศไทย ลาว เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) รวมจำนวนทั้งสิ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กว่าห้าแสนคน กลุ่มที่ใกล้เคียงบุนและแมล-ปريคือ นลาบเร (ผี) คงเหลือง พูนในจังหวัดแพร่และน่าน โดยเป็นกลุ่มที่เคลื่อนย้ายในเขตสันเข้าจังหวัดแพร่และน่าน มีเฉพาะบางส่วนที่อยู่ในเขตอำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ที่มีการตั้งบ้านเรือนเป็นหลักแหล่ง ชาวบุนเรียกว่า “บุน” หรือ “บุน” หรือ “บุน” ทั้งหมดไม่เกินสองร้อยคน อาจมีบางส่วนในลาวแต่จำนวนไม่ปรากฏแน่นอน และยังมีปัญหาเรื่องกลุ่มสับสนในลาวอีกด้วย ส่วนภาษาบุน-เขมรอีก 1 ในภาคเหนือเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยที่พูดจากเขตพม่าหรือลาวเข้ามาในไทย ซึ่งเอกสารฝ่ายราชการเรียกว่า “ลัวะ” เป็นส่วนมาก กลุ่มเหล่านี้ได้แก่ ปลัง ປะหล่องหรือดาอัง ดาลัง ว้า ละเม็ด ภาษาต่างๆ ในกลุ่มน้อย-เขมร มีจำนวนแต่ละภาษาไม่ถึงร้อยละ 1 ของประชากรทั้งหมด

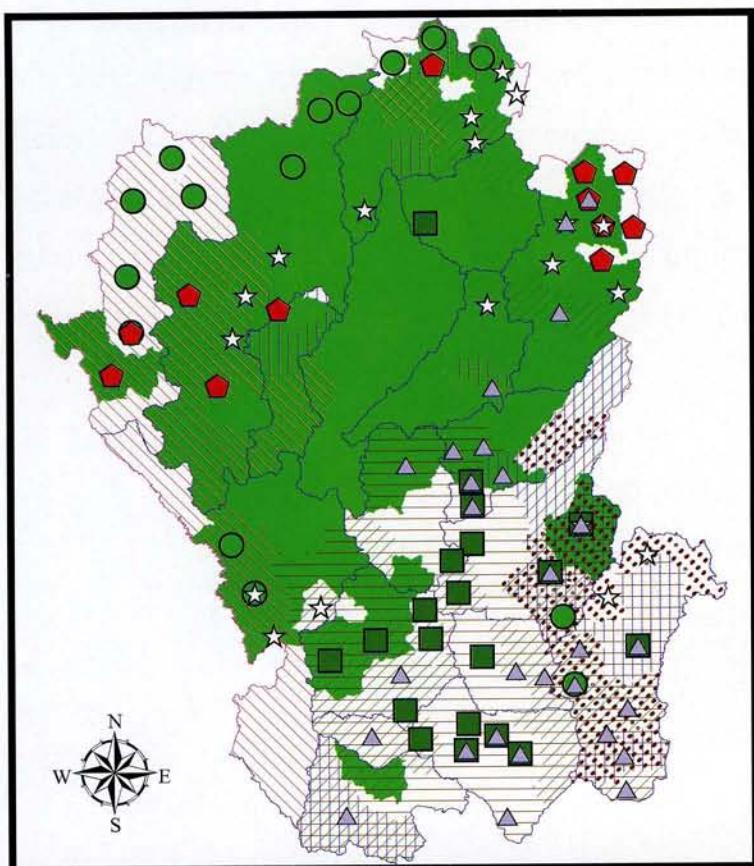
สำหรับในเขตภาคเหนือตอนล่างนั้น คนส่วนใหญ่พูดภาษาไทยกลางๆ ซึ่งเป็นภาษากลางของเขตนี้ นอกจานนี้มีเขตที่พูดคำเมืองในหลายตำบลในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ และมีบางส่วนที่พูดภาษา

ລາວ ເນື່ອຈາກມີຂາຍແດນທີ່ຢູ່ຕິດຕ່ອກັບປະເທດລາວ ເຊັ່ນ ລາວເວີຍຫຼືລາວກລາງ ລາວຫລ່ມ ລາວປະເທດລາວ ເປັນ
ຕົ້ນ ຮ່ວມທັງພາຍພວນ ໂຊງ ເປັນຕົ້ນ ໃນເບຕກາຄເໜືອຕອນລ່າງມີກຸ່ມມອງ-ເຂມຮືອກກຸ່ມຜູ້ສຸກ ຢີ້ຂາວນ ອ້ອງ
ທີ່ເຮັກກັນໃນເບຕນີ້ວ່າ “ລະວ້າ” ຕັ້ງດິນຫຼານອູ້ໃນເບຕພ່ຽນບູຮົມສ່ວນທີ່ຕ່ອນເນື່ອກັນຈັງຫວັດຂະໜົມແລະນຄຣາຈສົມາ
ໜຶ່ງເປັນເບຕກາຮະຈາຍຕັ້ງຂອງກຸ່ມຄົນຜູ້ສຸກ ເພາະໃນເບຕພ່ຽນບູຮົມມີຈຳນວນໄມ້ດຶງຮ້ອຍຄົນທີ່ພູດພາຍາຜູ້ສຸກໄດ້
ໃນການເກີດມີປັງຈຸບັນມີປະເກຣທີ່ພູດພາຍາຕ່າງໆ ກັນຈຶ່ງກວ່າ 34 ການ ໂດຍທັງໝາຍຄູ່ໃນຕະກູລ
ພາຍາໄໝ່ 4 ຕະກູລ ອື່ນ ຕະກູລໄທ 12 ການ ຕະກູລຈິນ-ທີບຕ 11 ການ ຕະກູລມັງ-ເມີຍນ 2 ການ ແລະ ຕະກູລ
ອອສໂຕຣເອເຊີຍຕົກ 9 ການ ດັ່ງນີ້

ຕະກູລໄທ	ຕະກູລຈິນ-ທີບຕ	ຕະກູລມັງ-ເມີຍນ	ຕະກູລອອສໂຕຣເອເຊີຍຕົກ
1. ຄຳເມືອງ	1. ຈືນ	1. ມັງ(ມັງດຳແລະມັງຂາວ)	1. ລະເວີອະ
2. ໄກສື່ອ	2. ຈືນຫ່ອ	2. ເມີຍນ	2. ນອງ
3. ຍອງ	3. ພມ່າ		3. ປັຈ
4. ໄກຈິນ	4. ລື້ງ (ລື້ອ)		4. ວ້າ
5. ໄກໄໝ່	5. ລະຫູ່ (ມູເຊອ)		5. ລະເມືດ
6. ໄກຫຍ່າ	6. ອະຫ່າ (ອີກ້ອ)		6. ປະຫລ່ອງ (ດາລະອັ້ງ)
7. ໂອ່ງ	7. ກ່ອງ (ອຸກ່ອງ)		7. ແນ
8. ພວນ	8. ອື່ນປີ		8. ປະຍ-ນັດ (ຄືນ)
9. ລາວອືສານ	9. ບີ້ງ		9. ມລານວິ
10. ລາວຫລ່ມ	10. ກະເໜີຢັງ (ກຸ່ມຕ່າງໆ)		
11. ໄກເລຍ	11. ຈິງພ່ອ (ຄະລິນ)		
12. ໄກກລາງ			

ທັງນີ້ໂດຍທີ່ມີຜູ້ພູດພາຍາໃນຕະກູລໄທທັງສິ້ນດຶງຮ້ອຍລະ 92 ການ ຕະກູລຈິນ-ທີບຕຮ້ອຍລະ 5 ຕະກູລມັງ-
ເມີຍນຮ້ອຍລະ 1.5 ແລະ ຕະກູລອອສໂຕຣເອເຊີຍຕົກຮ້ອຍລະ 0.9 ການ ຄຳເມືອງເປັນພາຍາທີ່ມີຜູ້ພູດນາກທີ່ສຸດ ອື່ນ
ປະມາມເກືອບຮ້ອຍລະ 50 ຂອງປະເກຣທັງໝາຍໃນການເກີດມີປັງຈຸບັນນີ້ ເນື່ອຈາກເປັນພາຍາກລາງຂອງເບຕລ້ານນາ 8
ຈັງຫວັດໃນການເກີດມີປັງຈຸບັນ ແລະ ມີຜູ້ພູດພາຍາໄກກລາງທັງສິ້ນປະມາມເກືອບຮ້ອຍລະ 27 ເນື່ອຈາກເປັນ
ພາຍາກລາງຂອງເບຕກາຄເໜືອຕອນລ່າງ ສ່ວນກຸ່ມພາຍາຕະກູລຈິນ-ທີບຕນັ້ນມີຄົນພູດພາຍາກຸ່ມກະເທົ່າງປະມາມ
ເກືອບຮ້ອຍລະ 4 ນອກຈາກນີ້ມີພມ່າ ລື້ງ ມູເຊອ ອື່ນປີ ບີ້ງ ກ່ອງ ອີກກຸ່ມລະໄມ້ດຶງຮ້ອຍລະ 1 ເປັນຕົ້ນ ນອກຈາກນີ້ບັນຍື່ນ
ພາຍາໄກກໂຄຮາຈແລະ ພາຍາລາວກຸ່ມຕ່າງໆ ອີກດ້ວຍ ສັດສ່ວນຈຳນວນປະເກຣທີ່ພູດພາຍາແຕ່ລະພາຍາໃນການເກີດມີປັງຈຸບັນ
ແສດງດ້ວຍແພນໝົມແລະແພນທີ່ກາຮະຈາຍຂອງກຸ່ມພາຍາຕ່າງໆ ໃນການເກີດມີປັງຈຸບັນ ແລະ ແພນທີ່ກາຮະຈາຍຂອງພາຍາ
ໃນແຕ່ລະຈັງຫວັດທີ່ 16 ຈັງຫວັດ

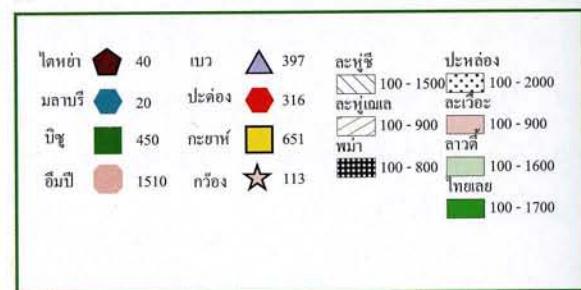
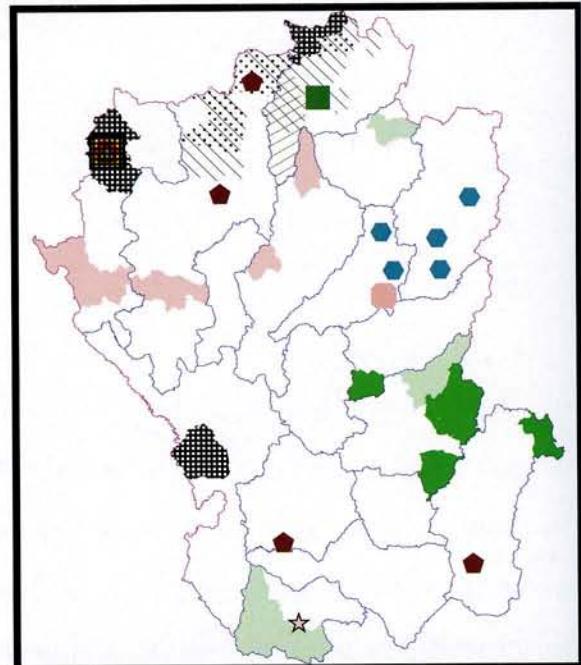
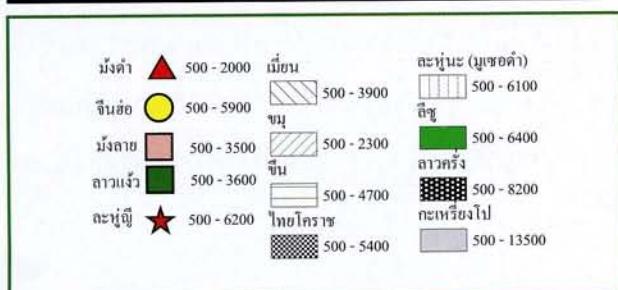
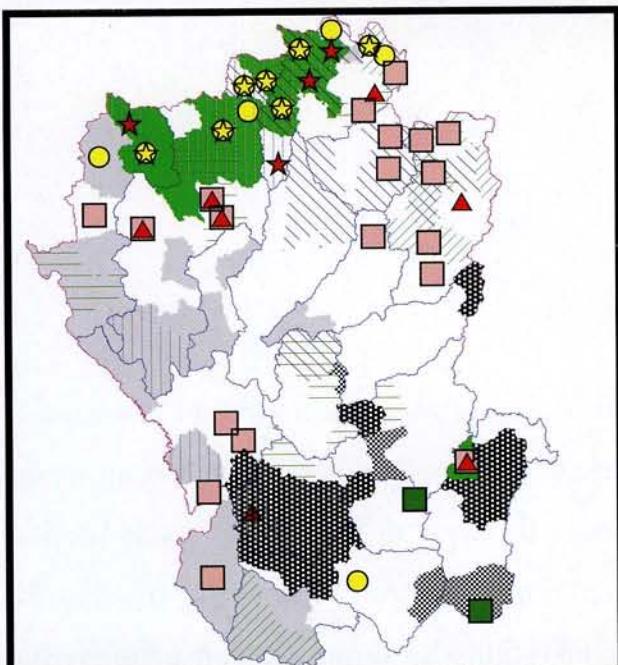
แผนที่ภาษา ของชาติพันธุ์ต่างๆ ในภาคเหนือ

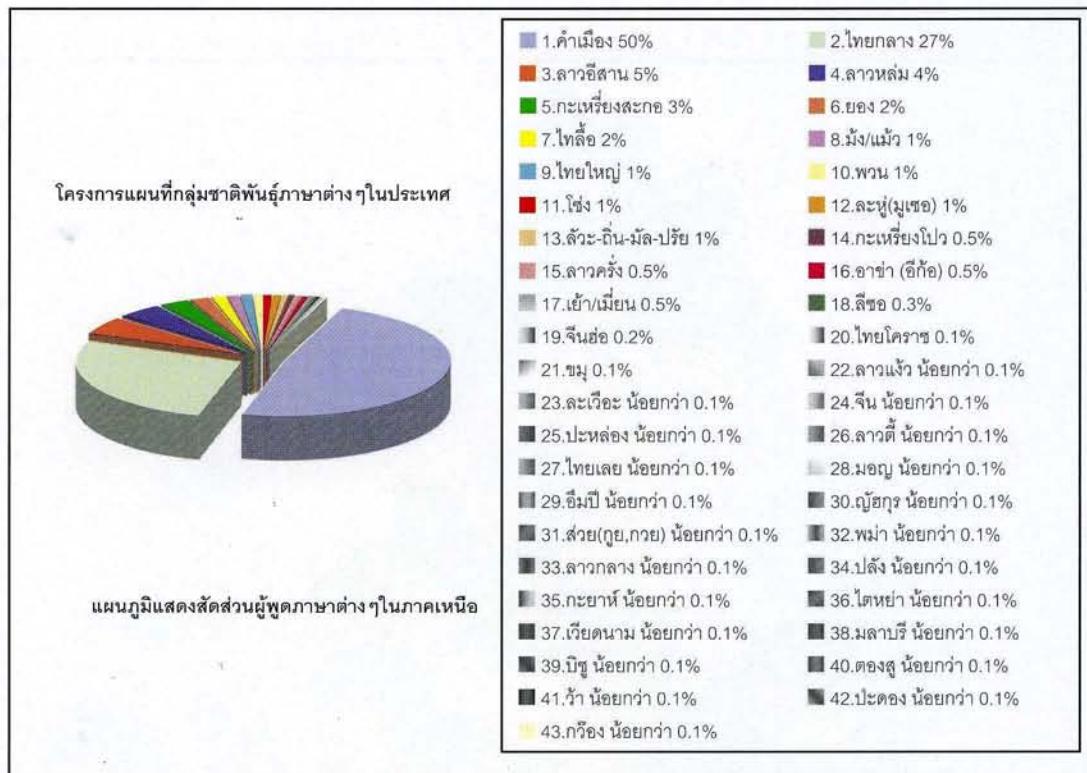

พาน	ลาวหล่ม
△ 1000 - 9800	3000 - 100000
☆ 1000 - 6500	3000 - 16000
มล/ปริบ (ล้าน/ดิน)	3000 - 40000
◆ 1000 - 15000	3000 - 36000
ไทใหญ่	3000 - 30000
● 1000 - 14900	3000 - 36000
ไทคำ (ไช้จัง)	3000 - 30000
■ 1000 - 18000	5000 - 98000

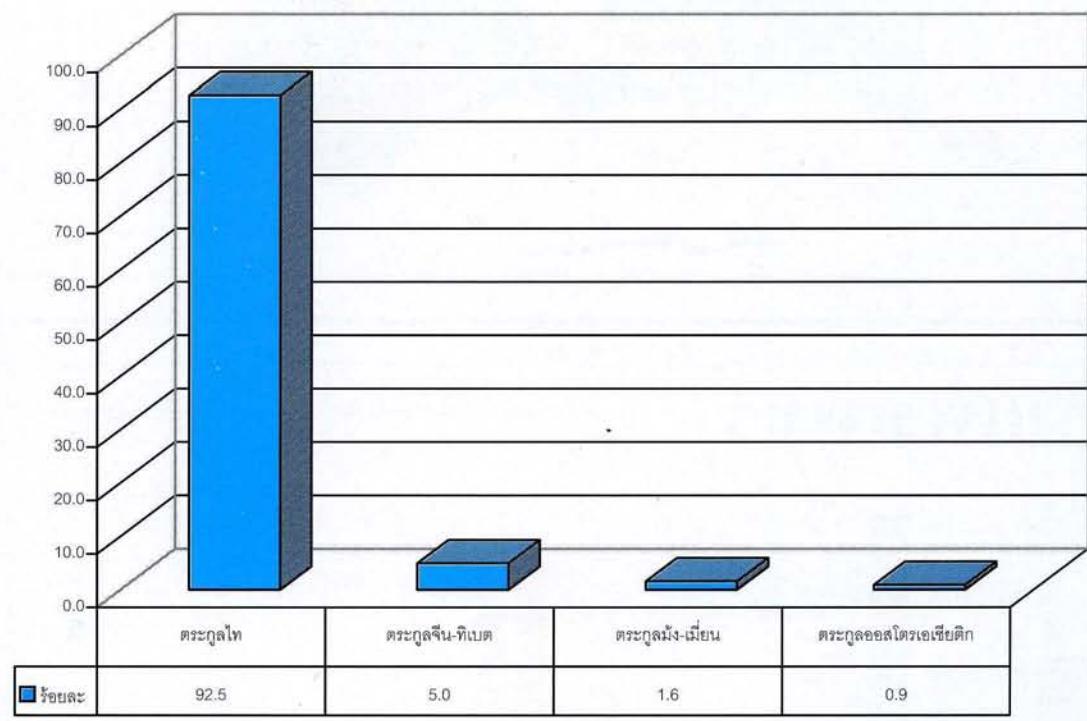

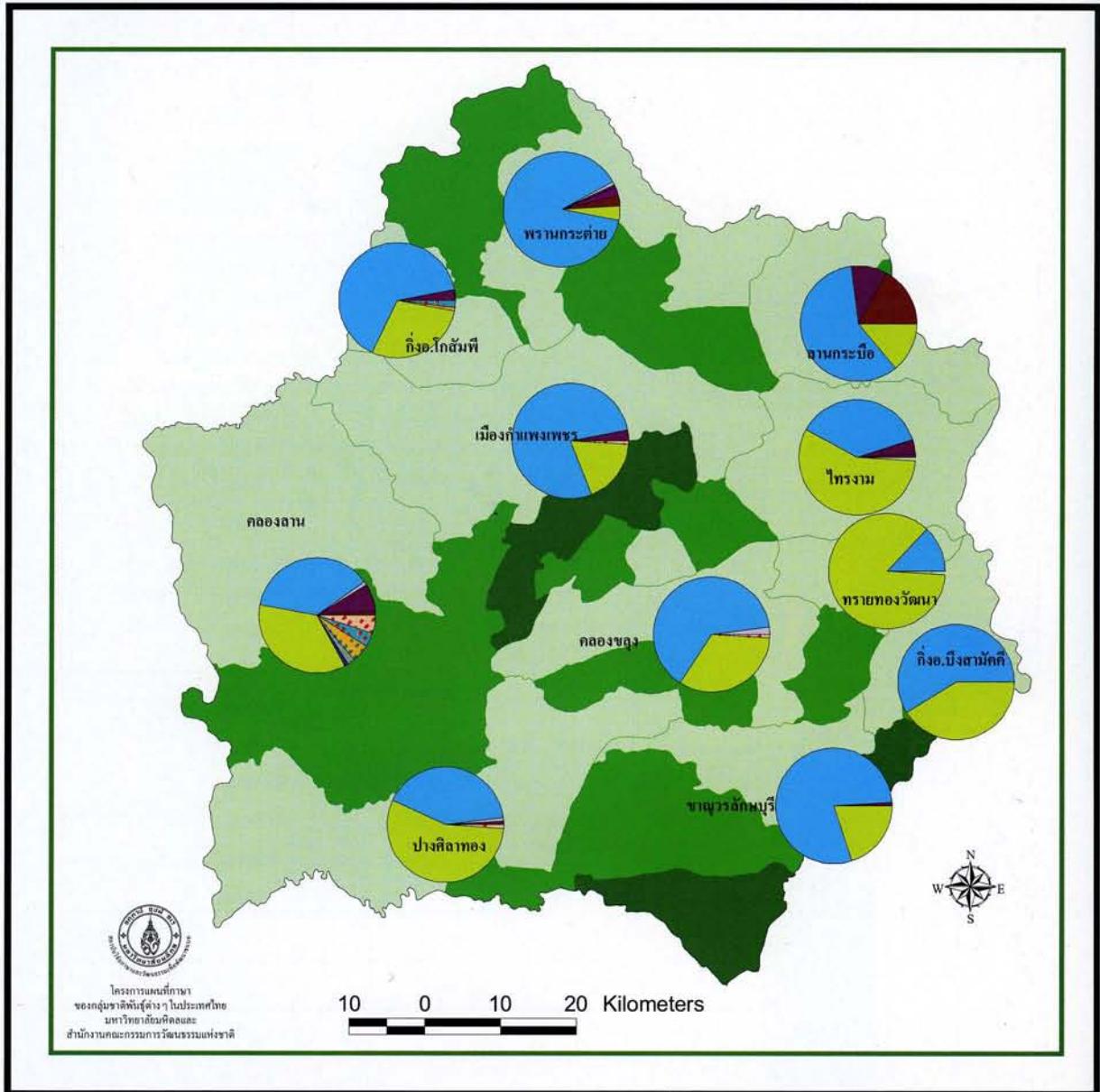
สำนักนายกรัฐมนตรี
กระทรวงมหาดไทย
กรมการปกครอง
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาสелеษาระบบท้องถิ่น

แผนภูมิแสดงสัดส่วนผู้พูดภาษาต่างๆในภาคเหนือ

ກຳແພັງເພິ່ນ

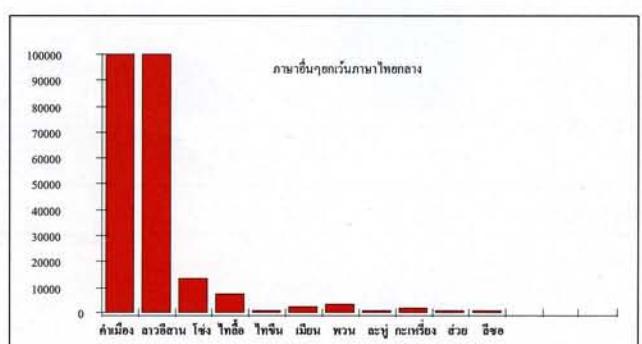
ການຢ່າງເລັກໃນຈິງຫວັດກຳແພັງເພິ່ນເຄີຍການໄກທິກາລັງແຫດດັບສີເຫັນອ່ອນເຕີມພື້ນທີ່
ການຍ່ອດຂອ້ອນຖາແສດນໃນຮະດັບອຳນວຍກອດດ້ວຍແຜນກາພວງກອນ

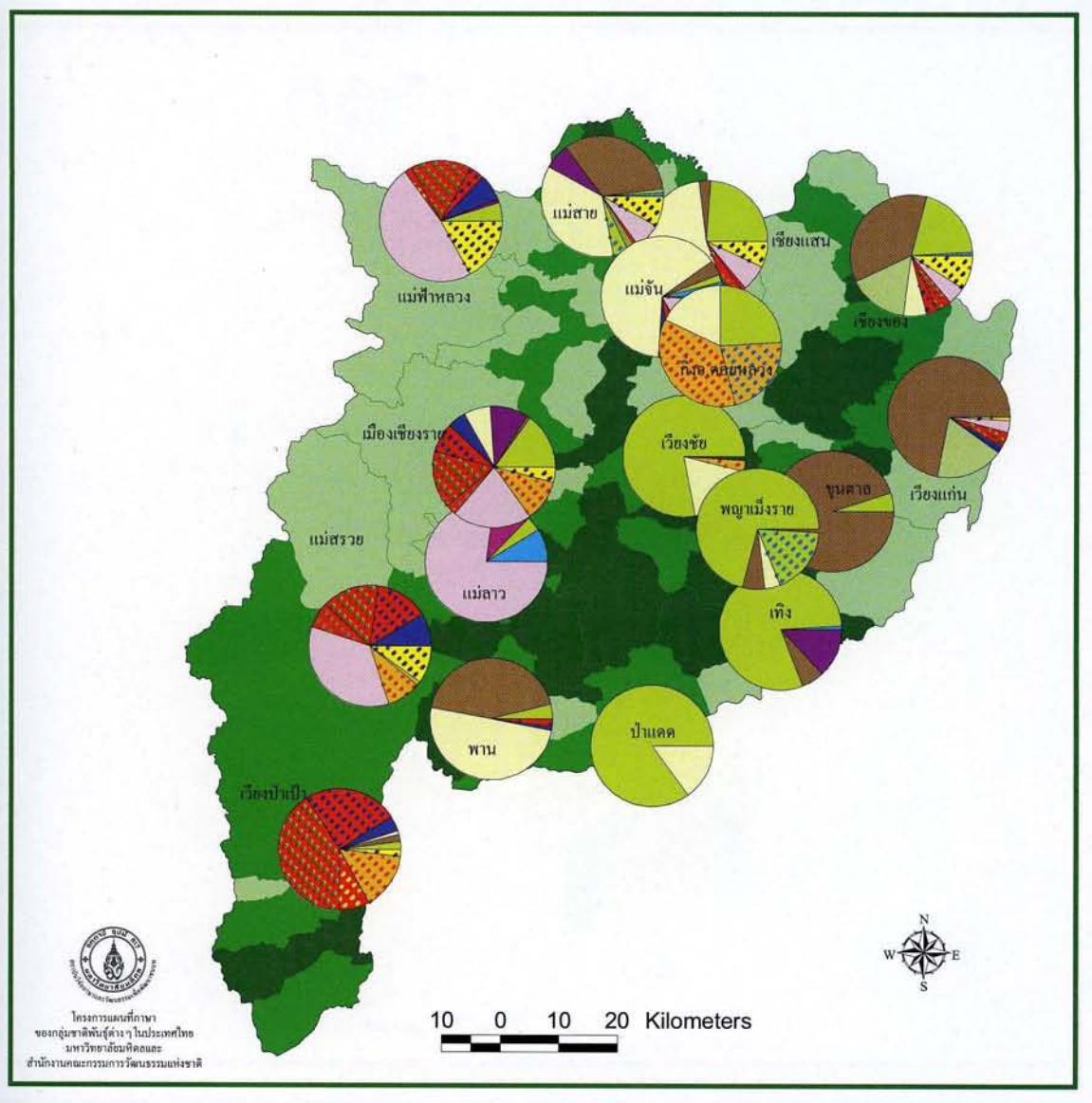
ເສັ້ນຂອນບັດ
ເສັ້ນດຳນັກ

ການໄກທິກາລັງ

2000 - 5000
5000 - 10000
10000 - 16000

ການຢ່າຍຂອ້ອນທີ່
 ໄຊ
 ພວນ
 ລາວອືສານ
 ຖຸນ, ກວຍຫ່ວຍ
 ກອນທີ່ຍິງ (ໄປວ)
 ເຫັນ (ເມື່ອນ)
 ລາວຄັ້ງ
 ລາວຫຳນໍາ
 ລາວເວີຍ
 ຄົນເນືອງຂວານ
 ຊີຂອ
 ລະວຸ່ນະ
 ໄກສູນ
 ໄກສູນ

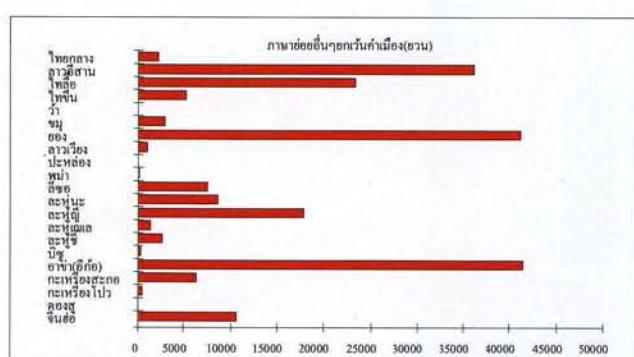

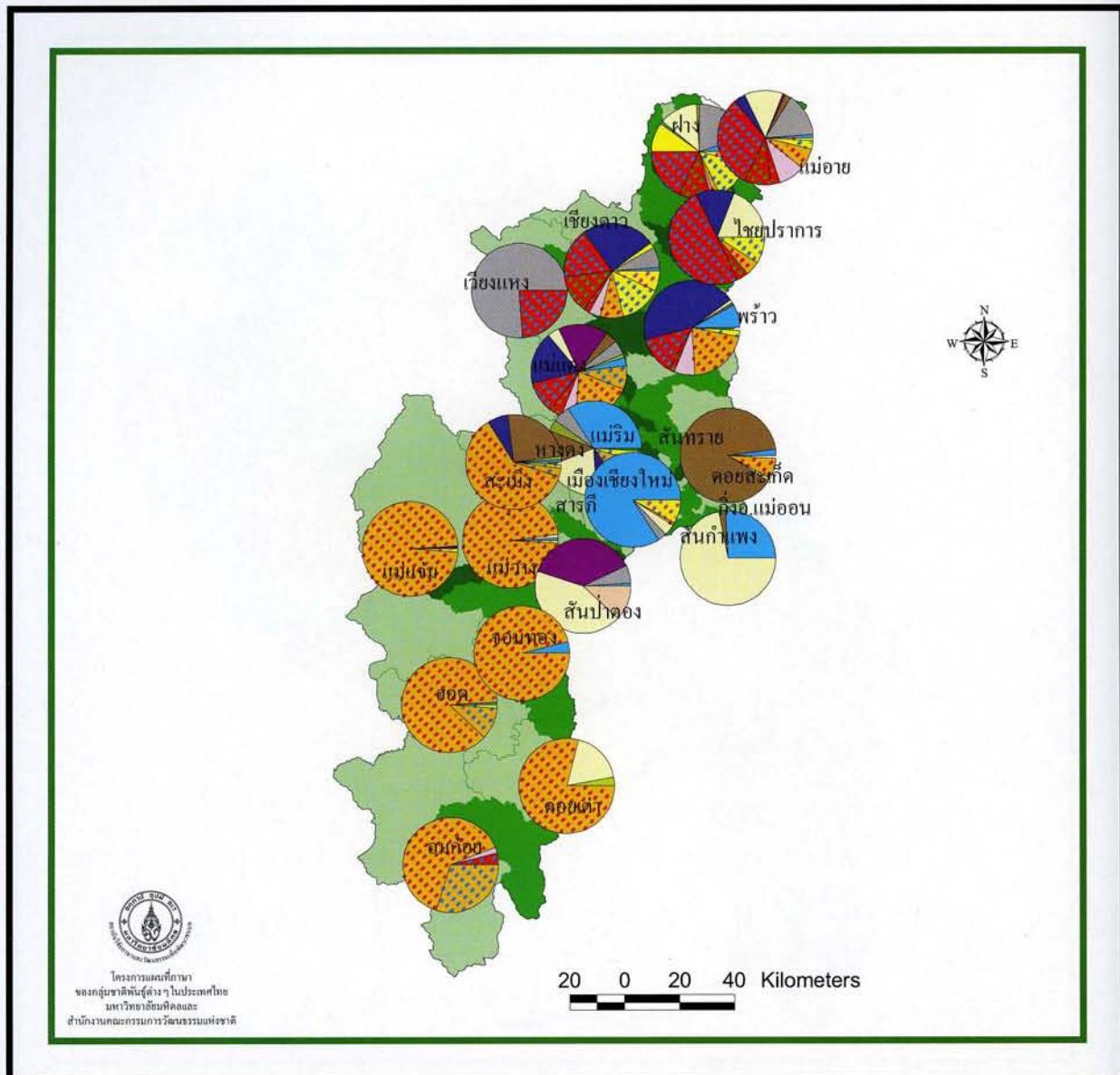

เชียงราย

ภารกิจที่มีอยู่ในจังหวัดเชียงราย ที่ภารกิจที่มีอยู่ช่วงและศดค่าวัสดุตัวต้นที่เข้มอ่อนเกินที่ภารกิจที่มีอยู่ที่น้ำแสดงในระดับอันมากตัวแปรพัฒนาพวงกลม

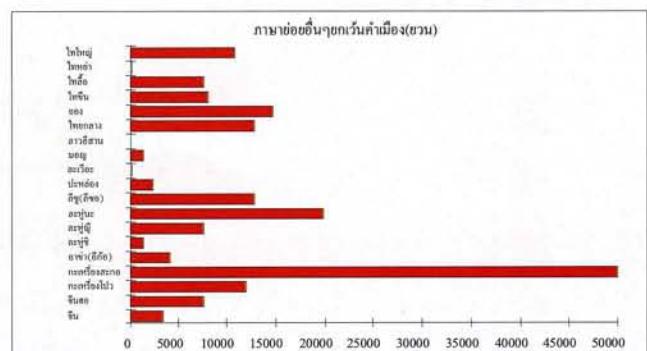

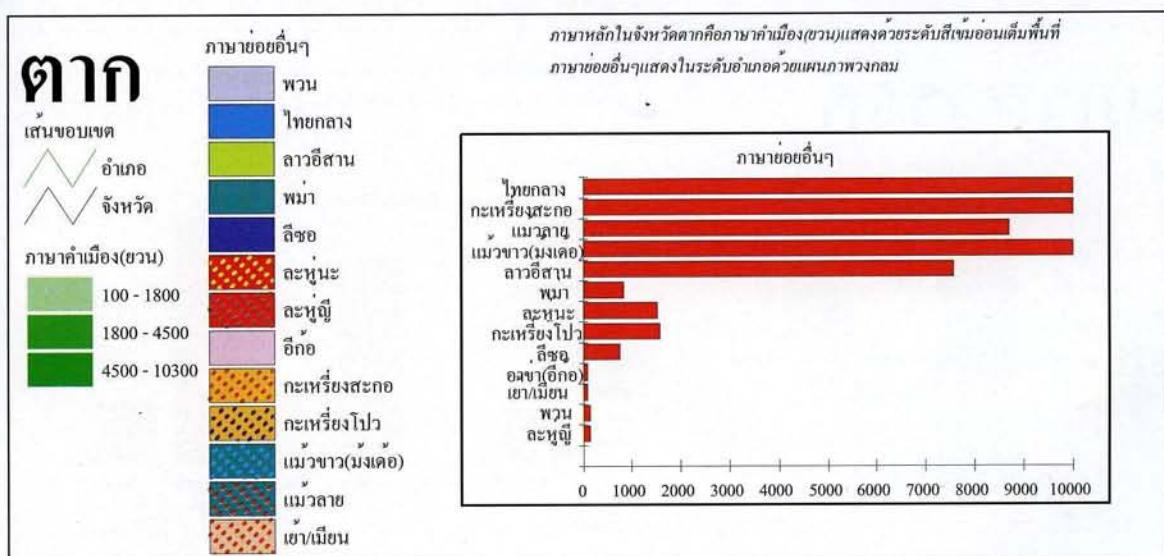
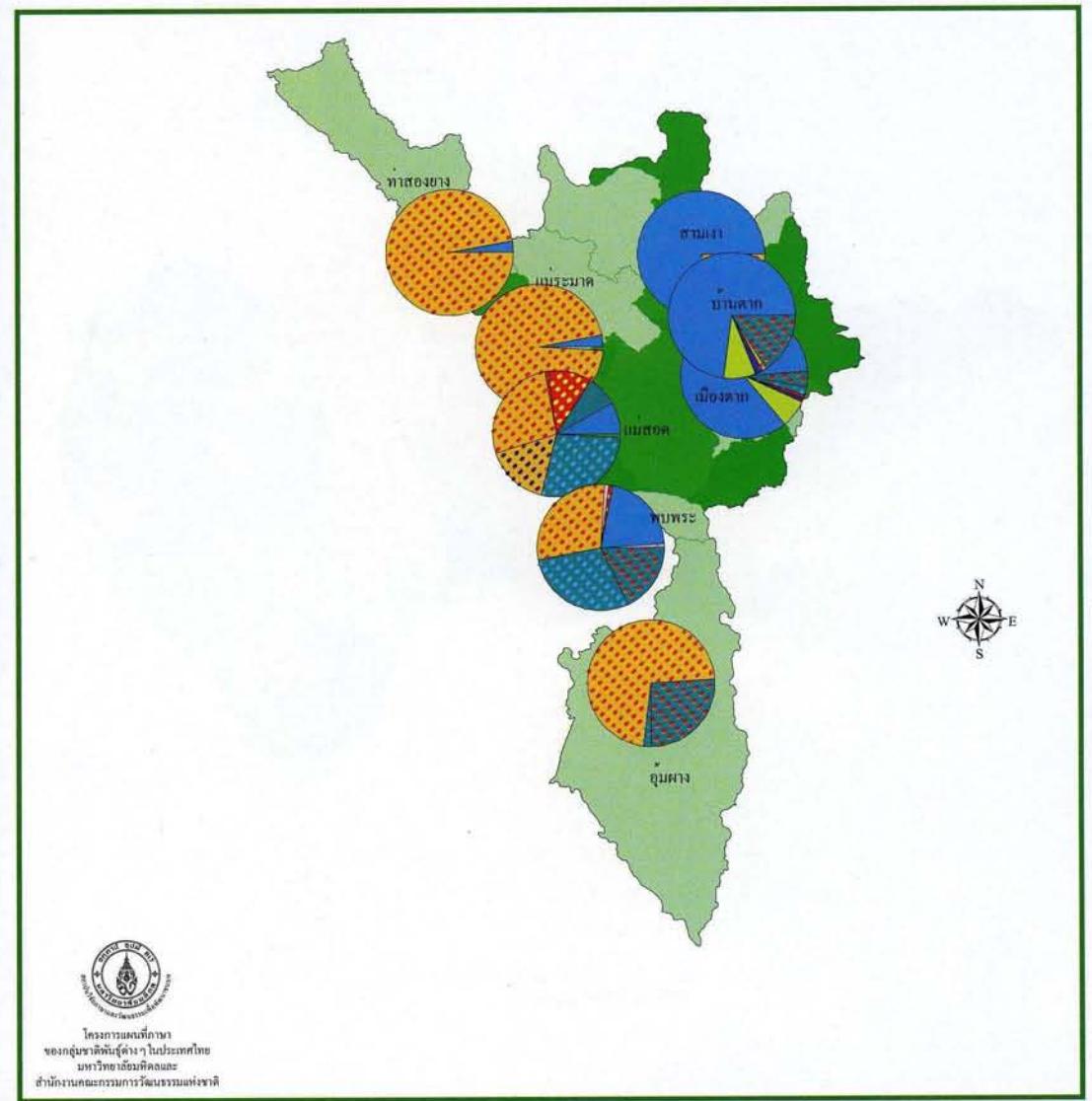

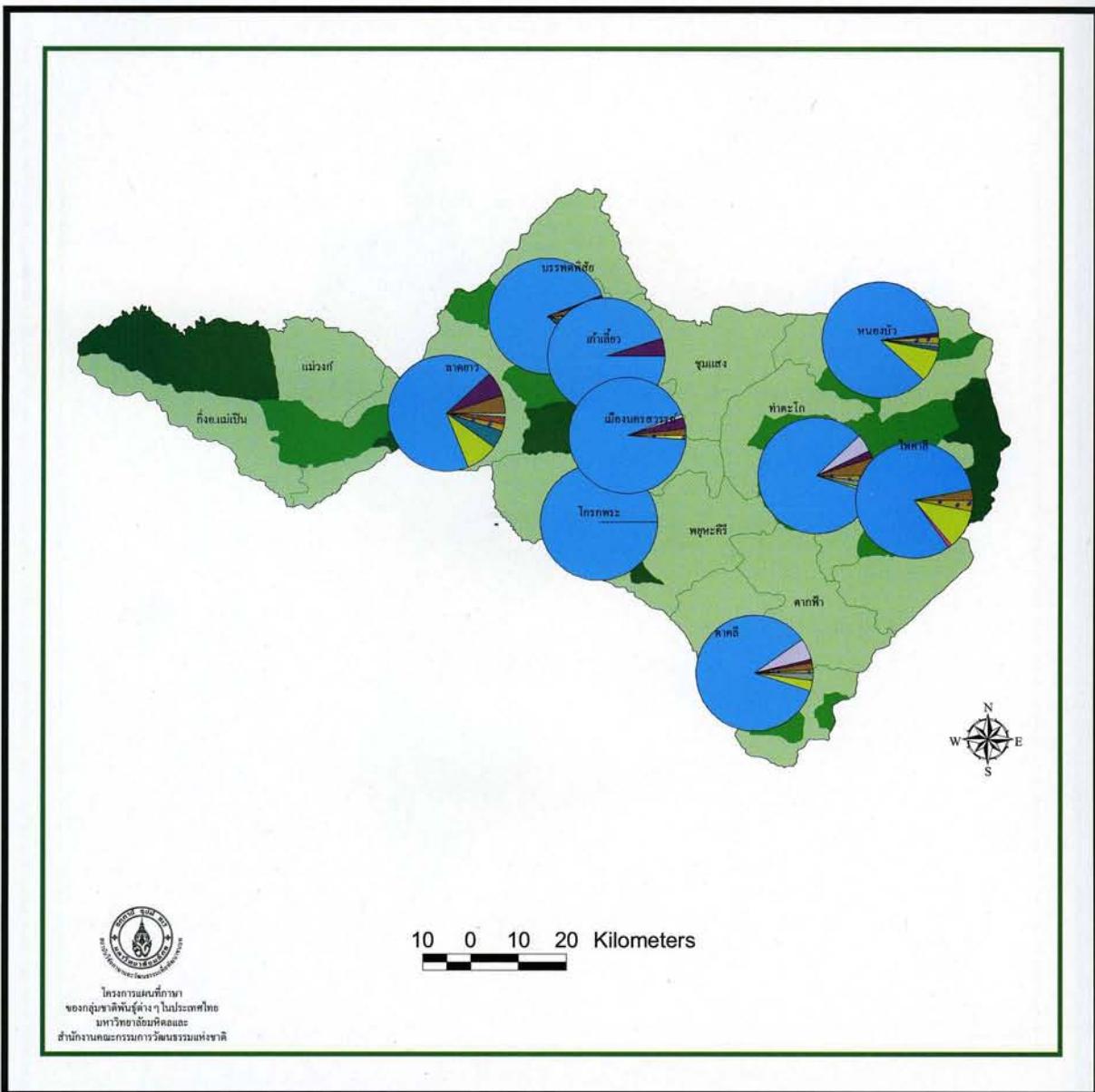
เชียงใหม่

ภูมิภาคเชื่อมต่อที่สำคัญที่สุด เช่น ประเทศไทย ประเทศลาว ประเทศพม่า ประเทศเวียดนาม ประเทศจีน และประเทศอินเดีย

นครสวรรค์

เส้นขอบเขต

จำนวนเมือง(ช้วน)

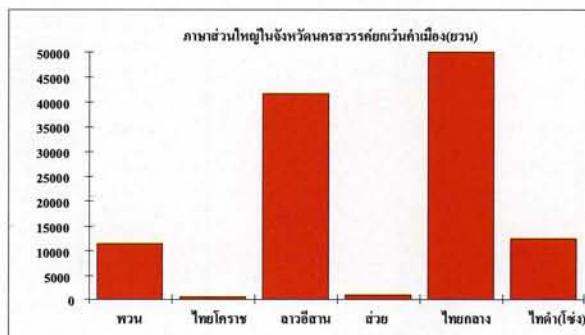
อุบลราชธานี	100 - 300
ขอนแก่น	300 - 1100
บุรีรัมย์	1100 - 3200
มหาสารคาม	

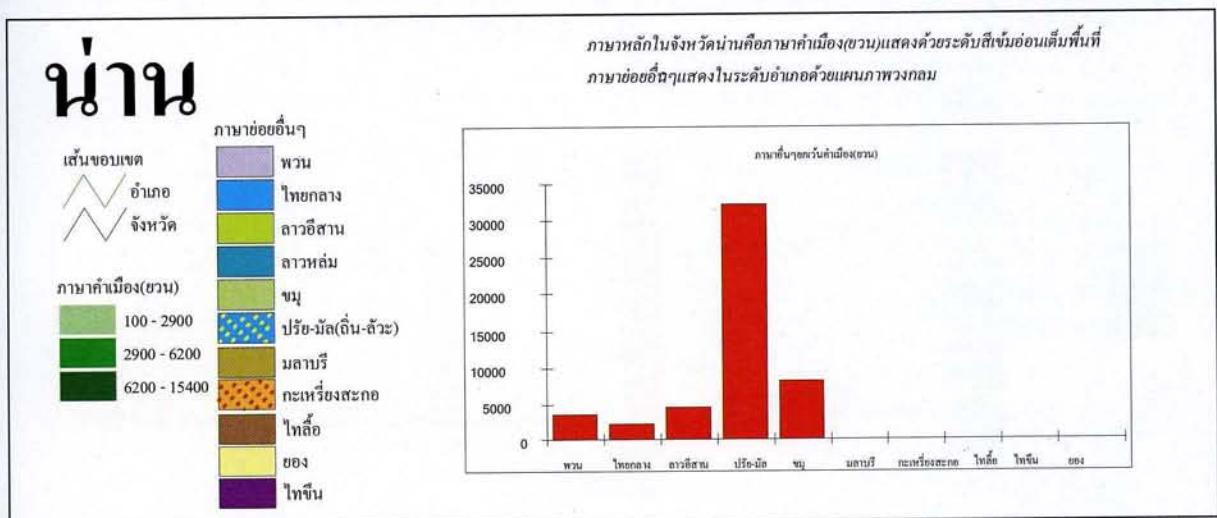
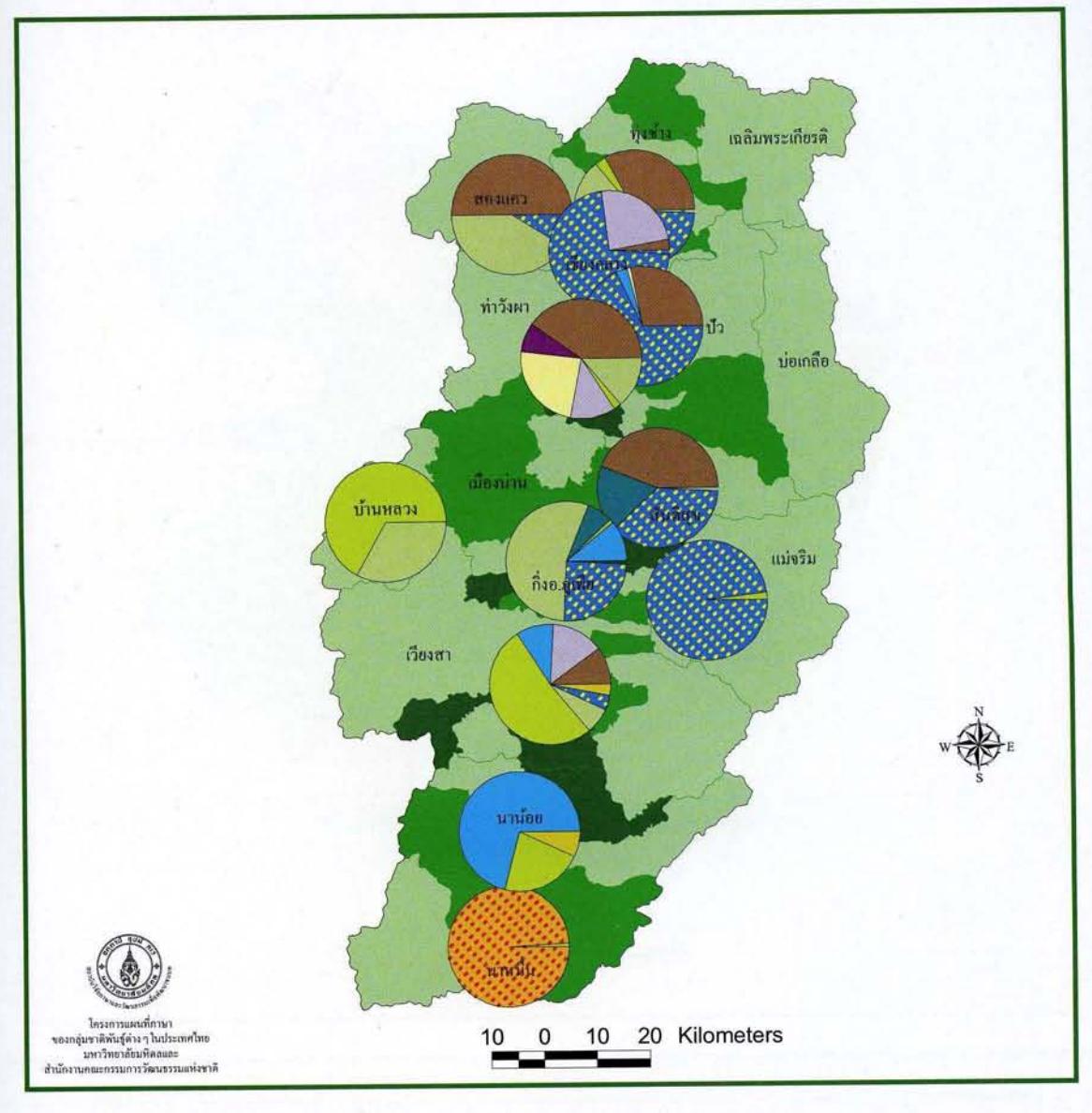
ภาษาอื่นที่นิยมใช้

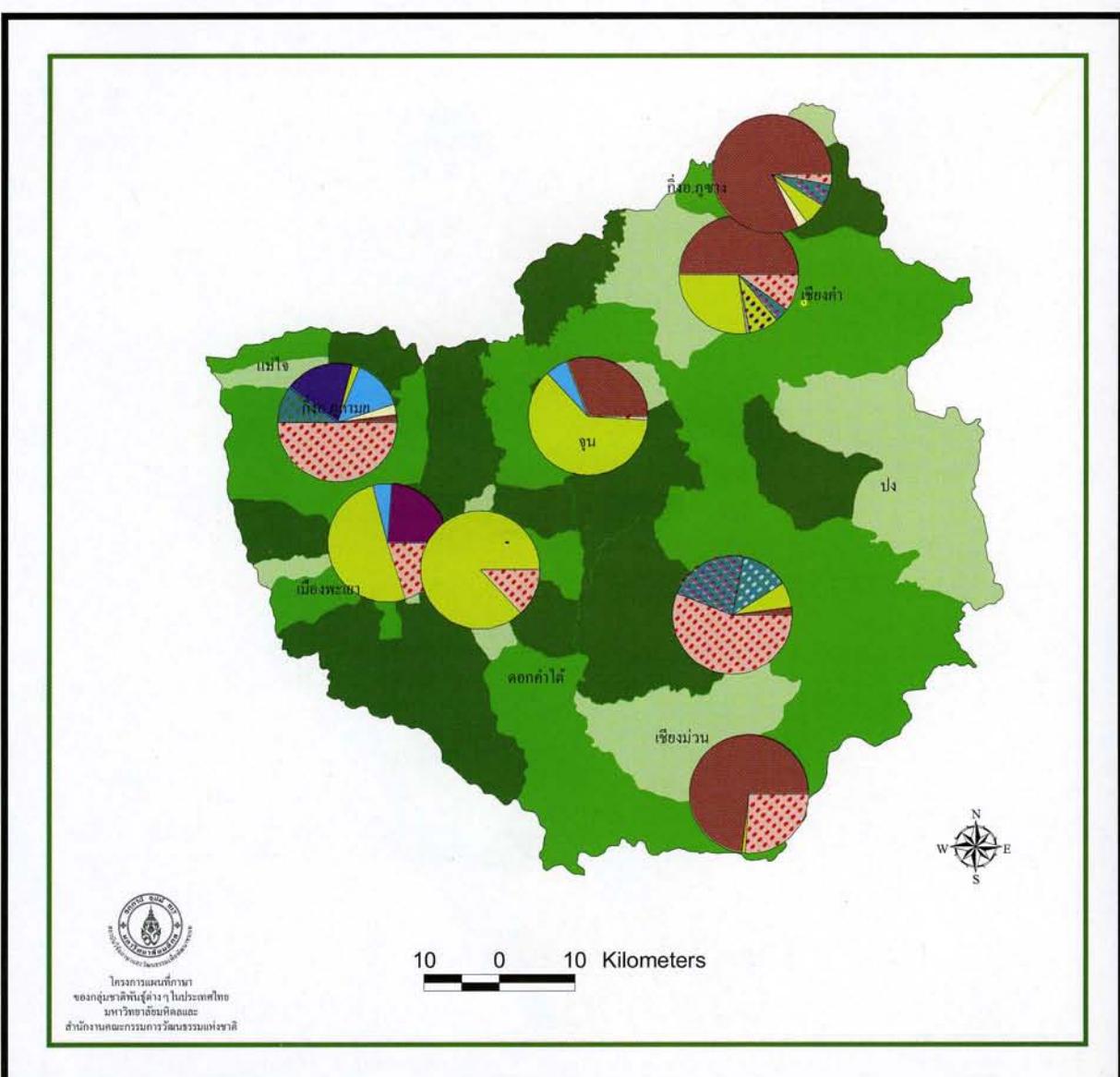
ไทยใหญ่	ลาวหล่ม
ไทเลือ	ลาวแข้ง
ໄຊ	ลาวเวียง
พวน	ถูຍ/กวย(ส่าวช)
ไทยกลาง	Jin cheo
ไทยโคราช	
ลาวอีสาน	
ลาครรช	

จำนวนลักษณ์ในจังหวัดนครสวรรค์ คือ ภานุภาคคำนวณ(ช้วน)แสดงตัวละครับสีเข้มอ่อนเพื่อพิเศษ

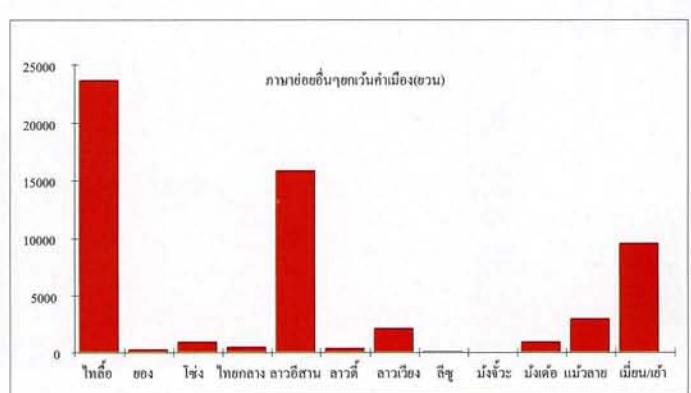
ภานุภาคของอ่านตามดังในระดับภานุภาคด้านแผนภาพของกับ

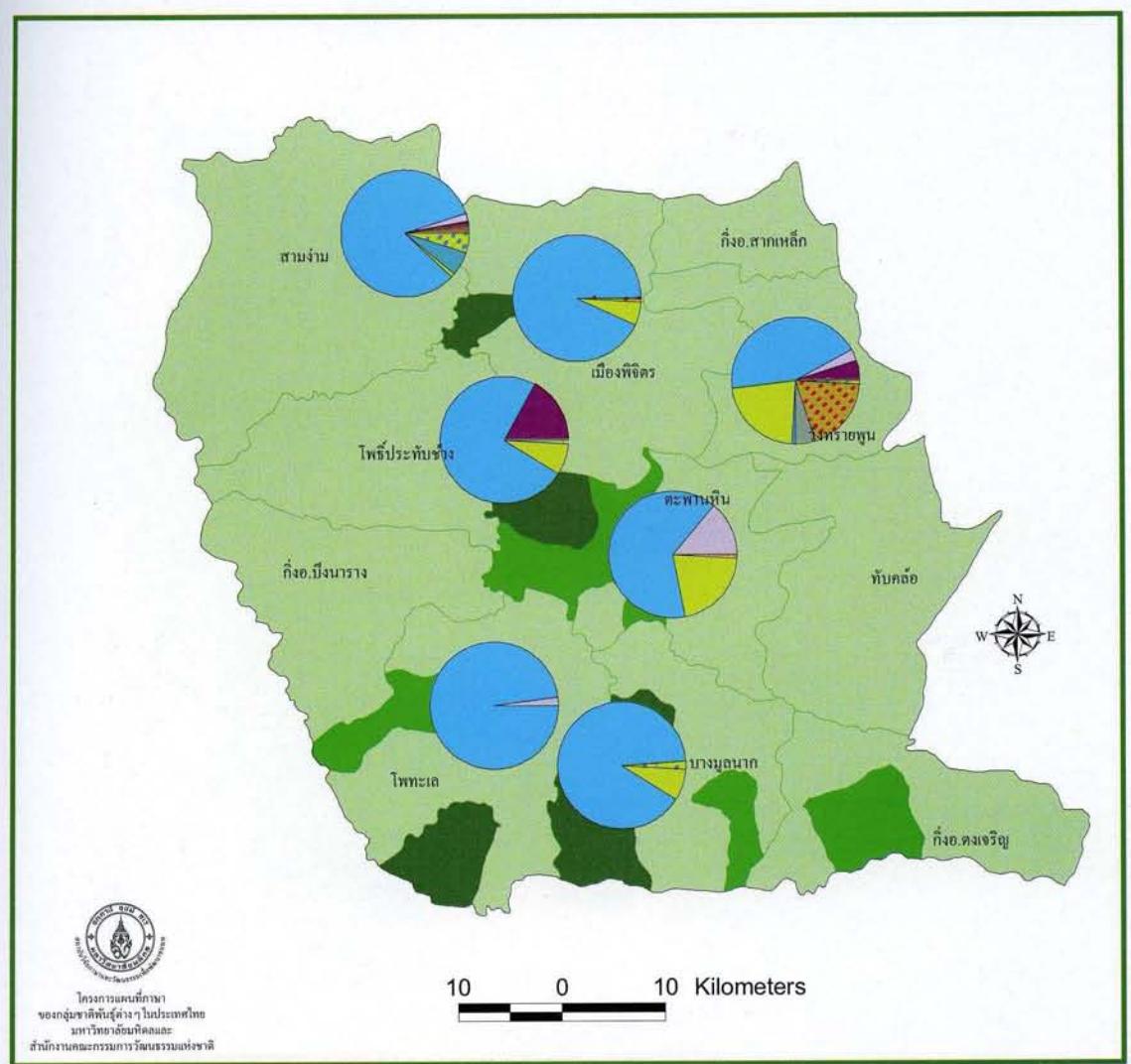

พะเยา

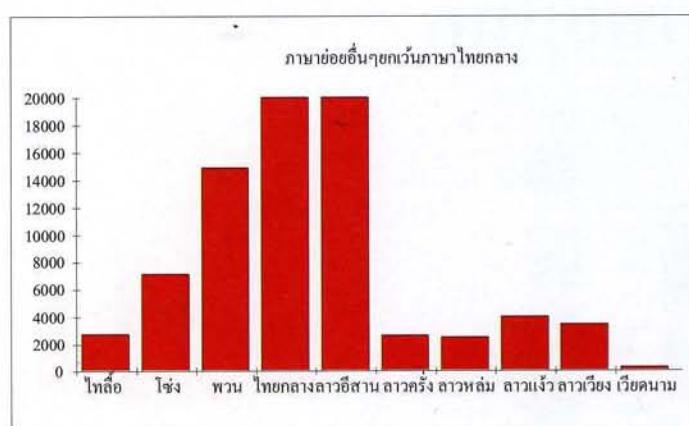

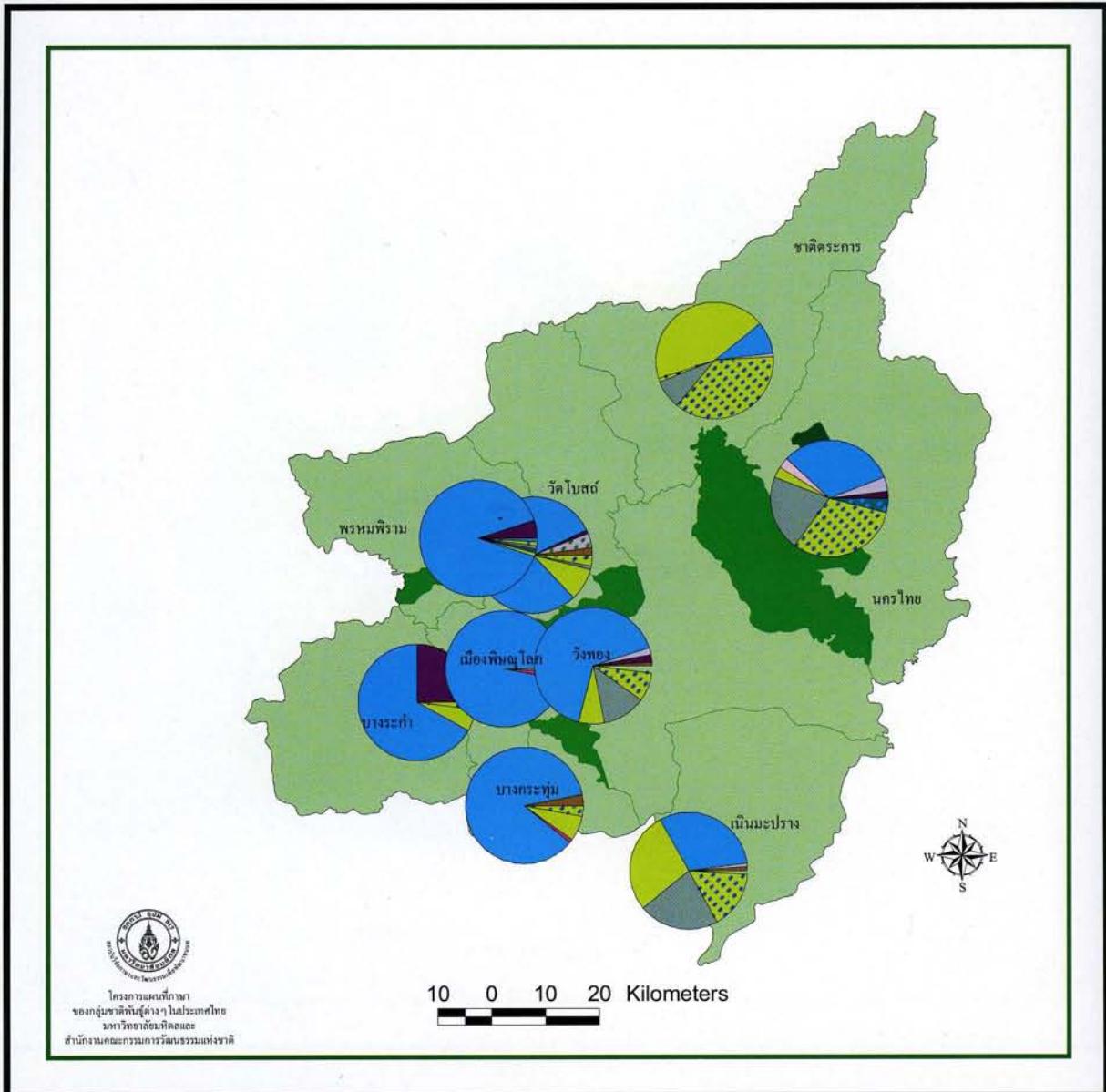

ພິຈິຕຣ

ການໜັດໃນຈັງຫວັດພິຈິຕຣກີ່ການຄໍາມືອງຍວນແສດງດ້ວຍຮະຕັບສິ້ນຂຶ້ນໆອ່ອນເຕີມທີ່
ການຢ່ອຍຂຶ້ນໆແສດງໃນຮະຕັບວຳນົກດ້ວຍເໝາະກາພວກກອນ

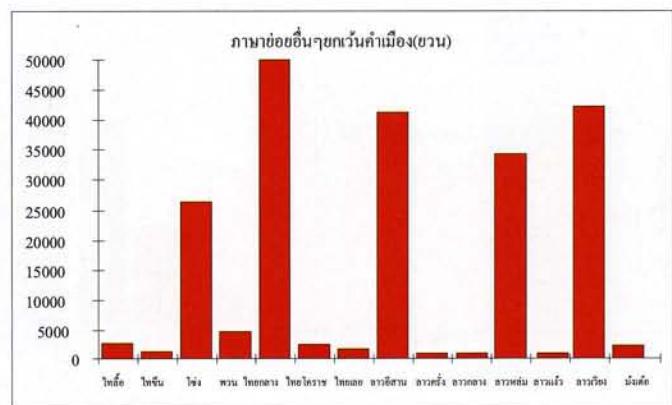

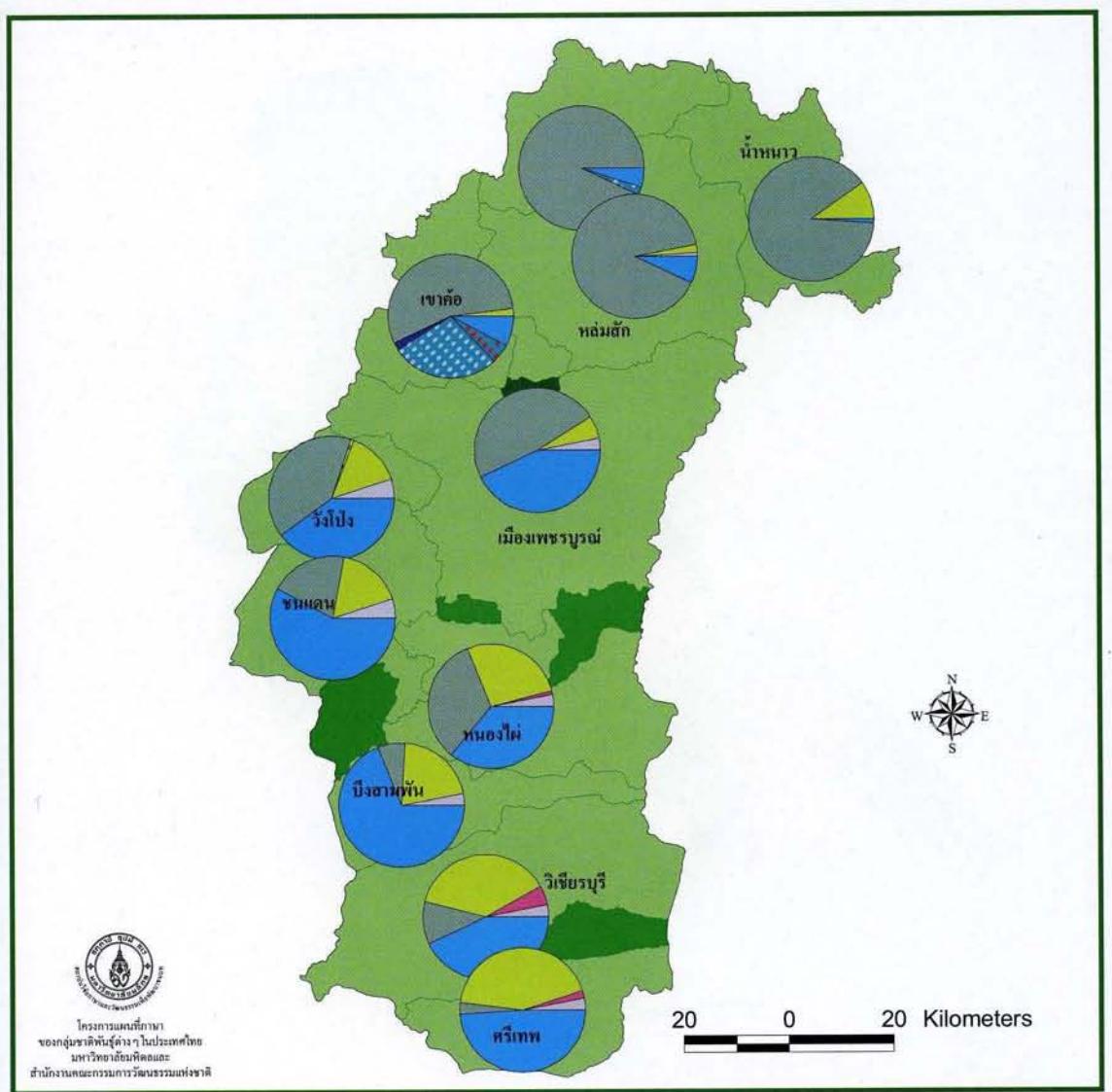

ພິມນູໂລກ

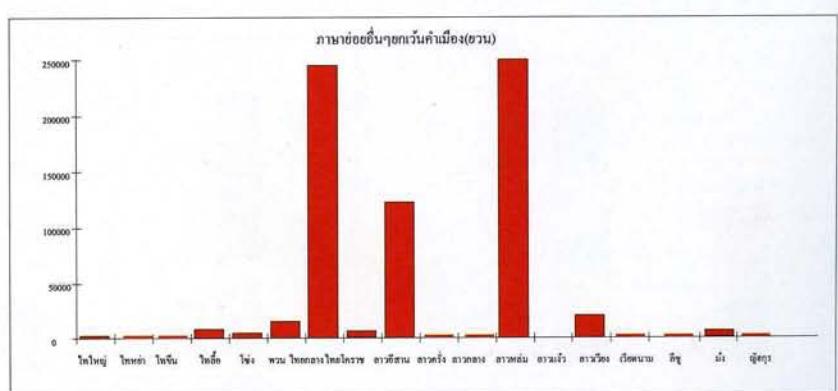
ການທັດກຳໃນຂ້າງທັດພິມນູໂລກກີ່ກ່າວຍາກຳນຳອ່າງຂວາງແສດງຕໍ່ວ່າຮັບສີເຂັ້ມວ່ອນເທິ່ນທີ່ນີ້
ກາຍເຫຼືອຂອ້ນນຸ້າແສດງໃນຮະດັບອ່ານົກອ້າວຍແຜນກາພວງກອນ

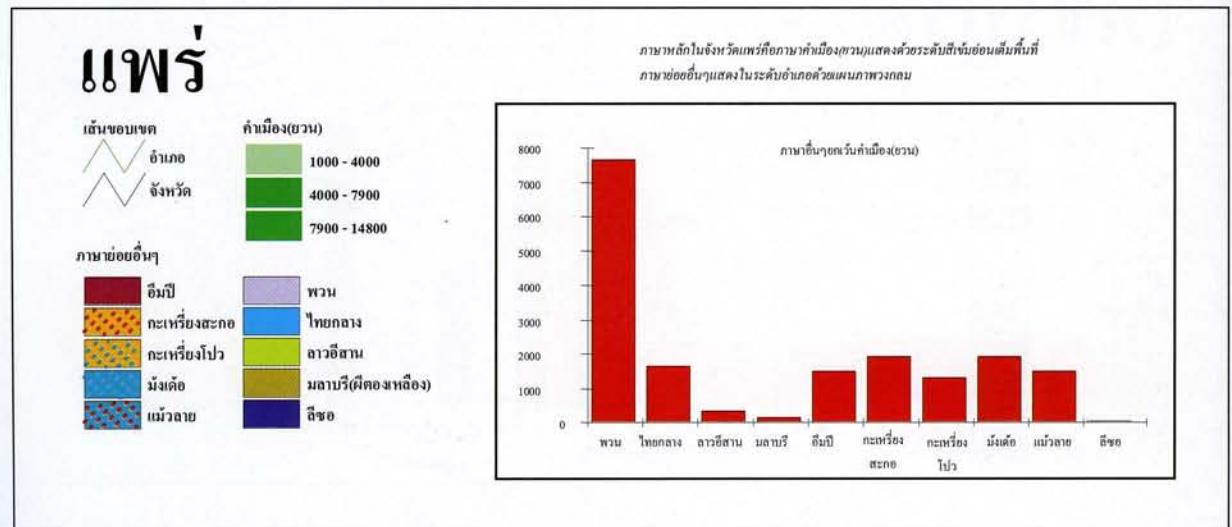
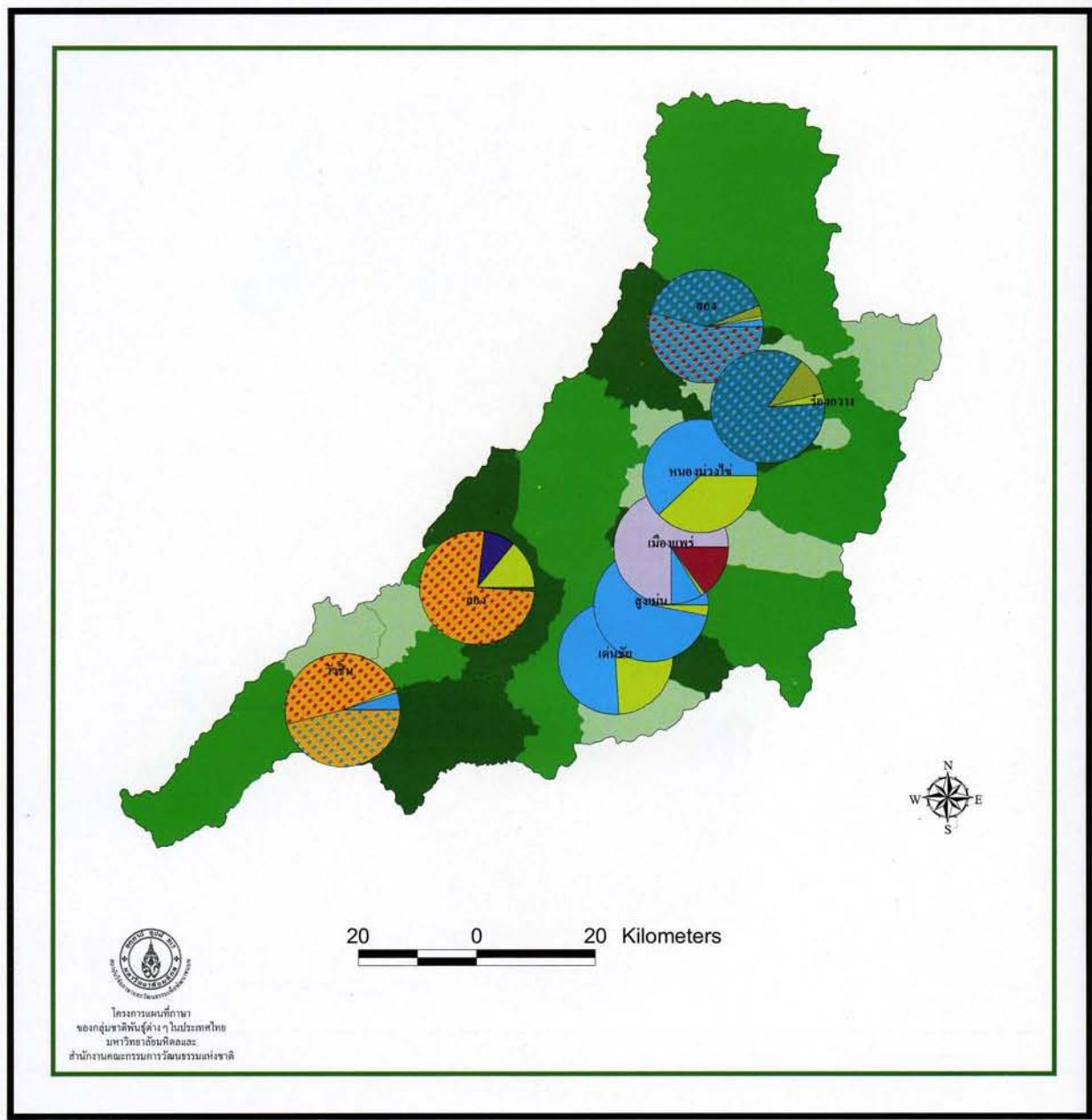

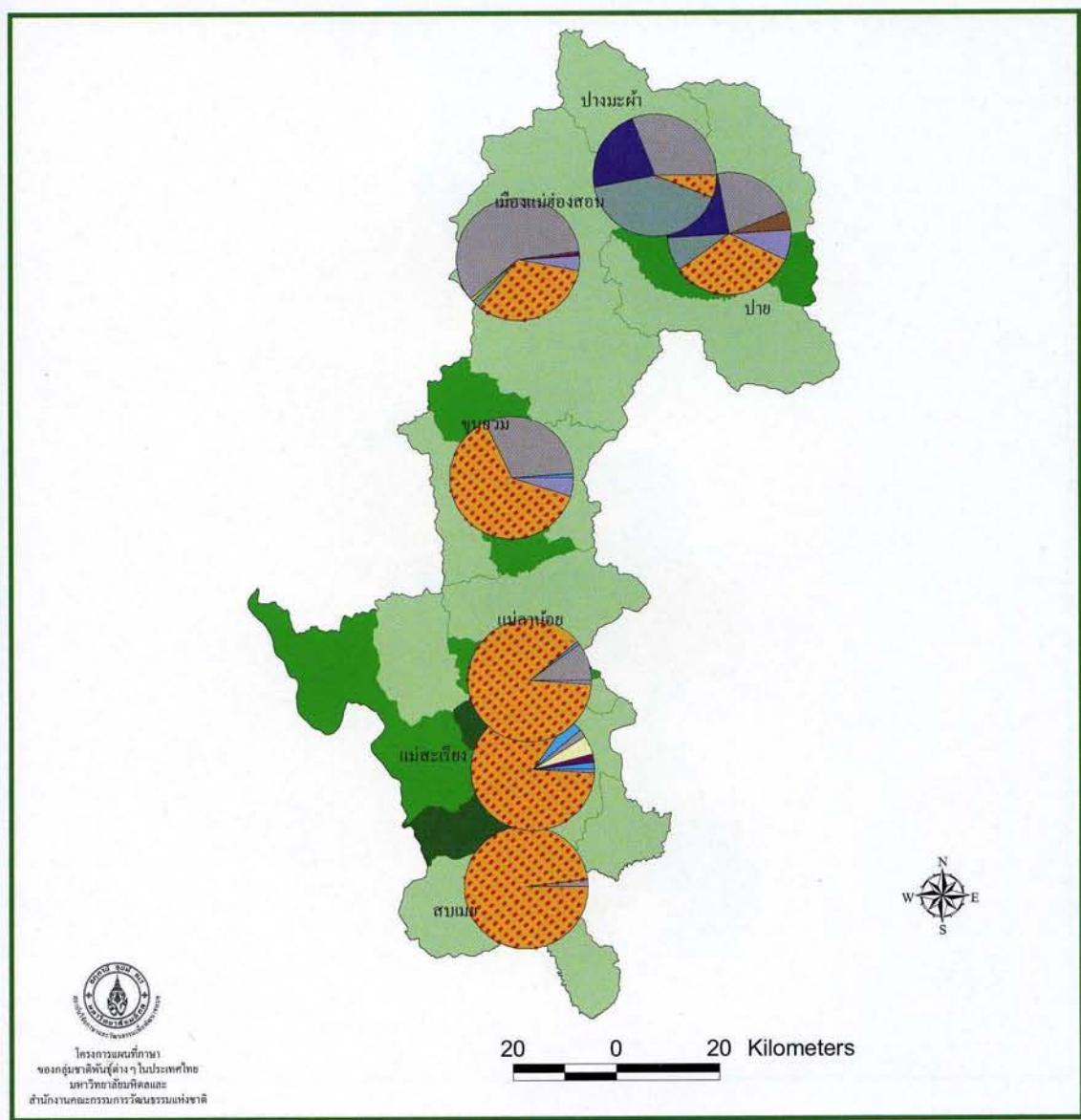

เพชรบูรณ์

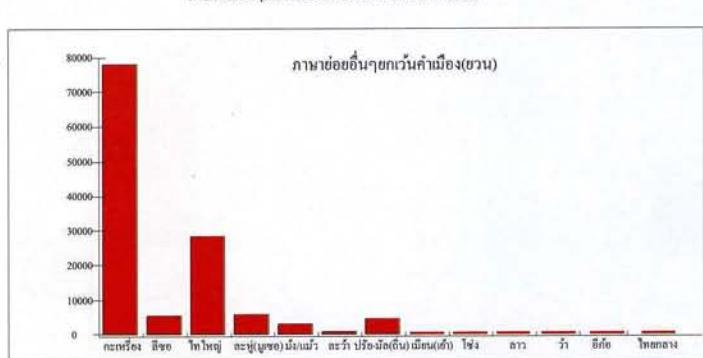
ภาษาหลักในจังหวัดเพชรบูรณ์คือภาษาคำเมือง(ชวน)และรองตัวระบุต้นศัพท์เข้มอ่อนเดิมที่นี่ที่ภาษาอื่นๆไม่แสดงในระดับอ่อนก่อตัวขึ้นมาเพียงพอ

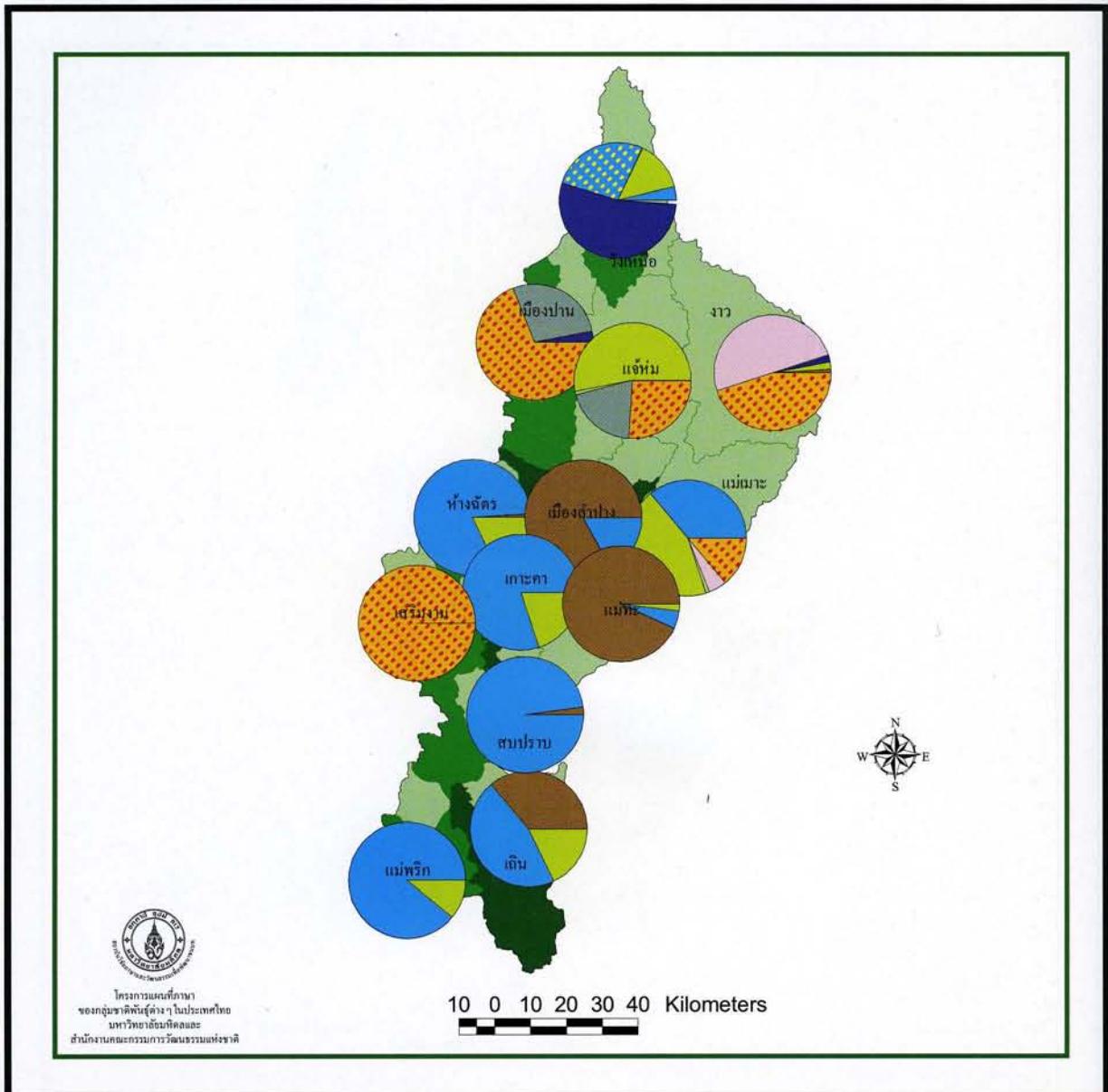

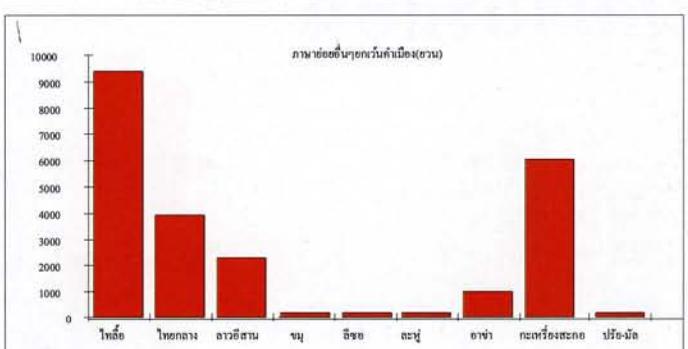
ແມ່ນສ່ອງສອນ

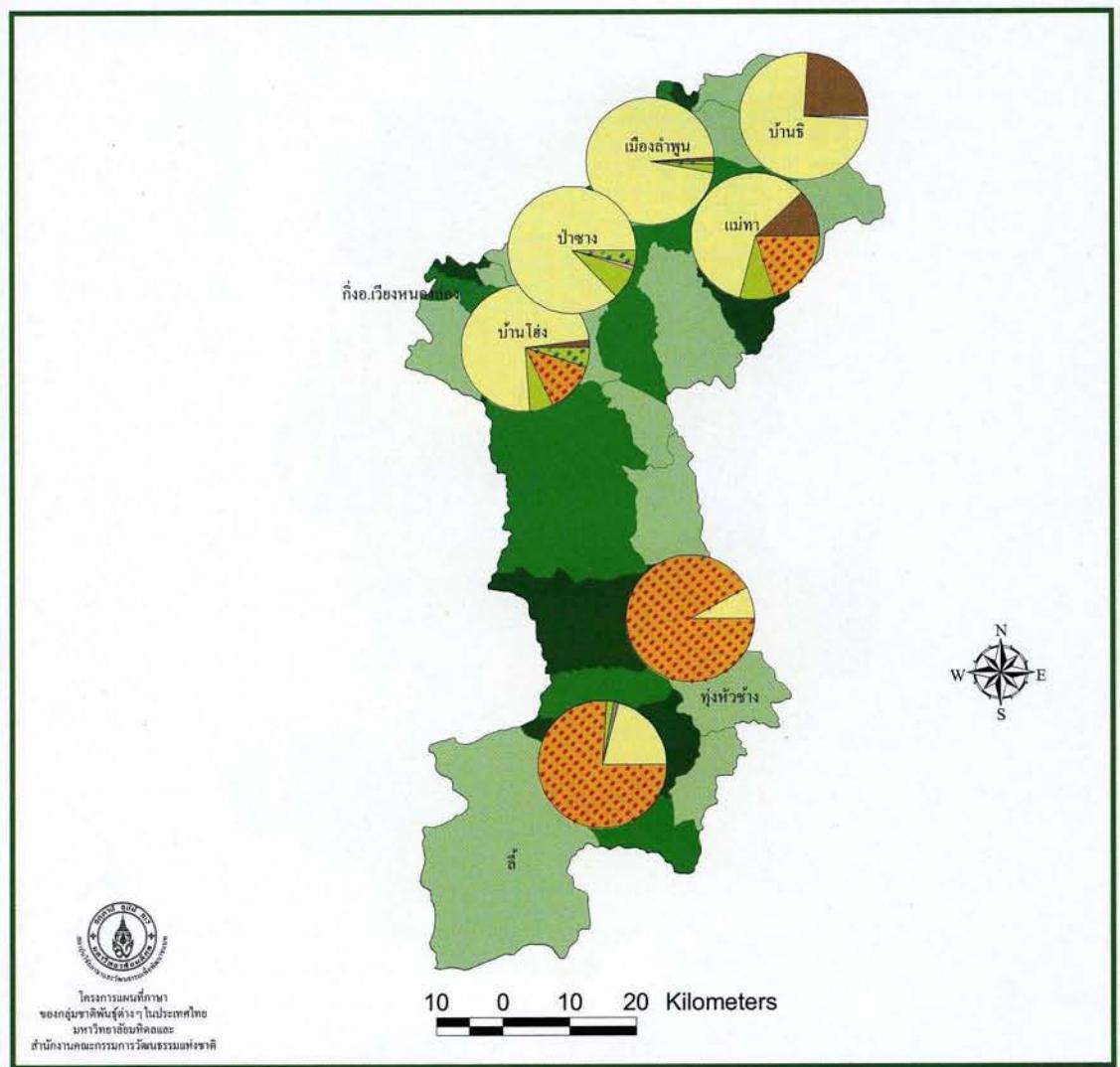

จำปง

เส้นขอบเขต	ภาษาชื่อเชื้อชาติ
อ.เมือง	ไทย
จังหวัด	ไทยกลาง
ภาษาคำนำเมือง(ชวน)	ลาวอีสาน
2000 - 7000	ชมุ
7000 - 12000	ปัช-มัคถ(ถิน-ลัวะ)
12000 - 24000	ลืช(ลีช)
	岱ງ(ມູຈອ)
	อาช(ອີກ້ອ)
	กะเหรေງສະກອ

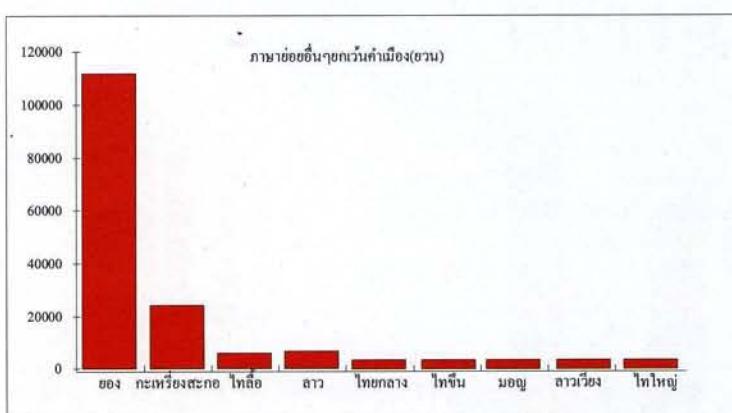

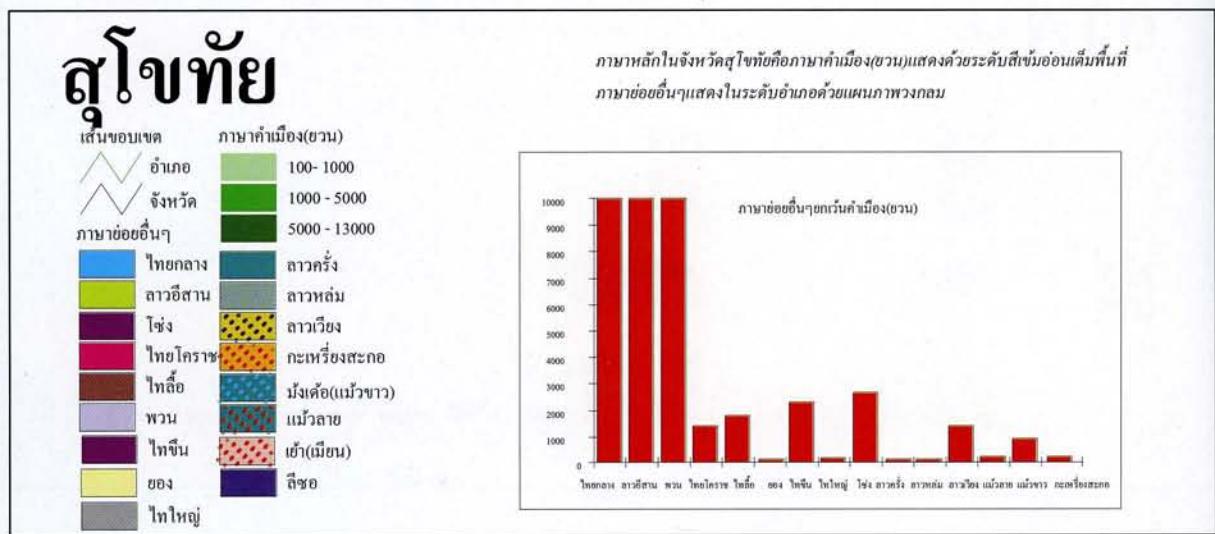
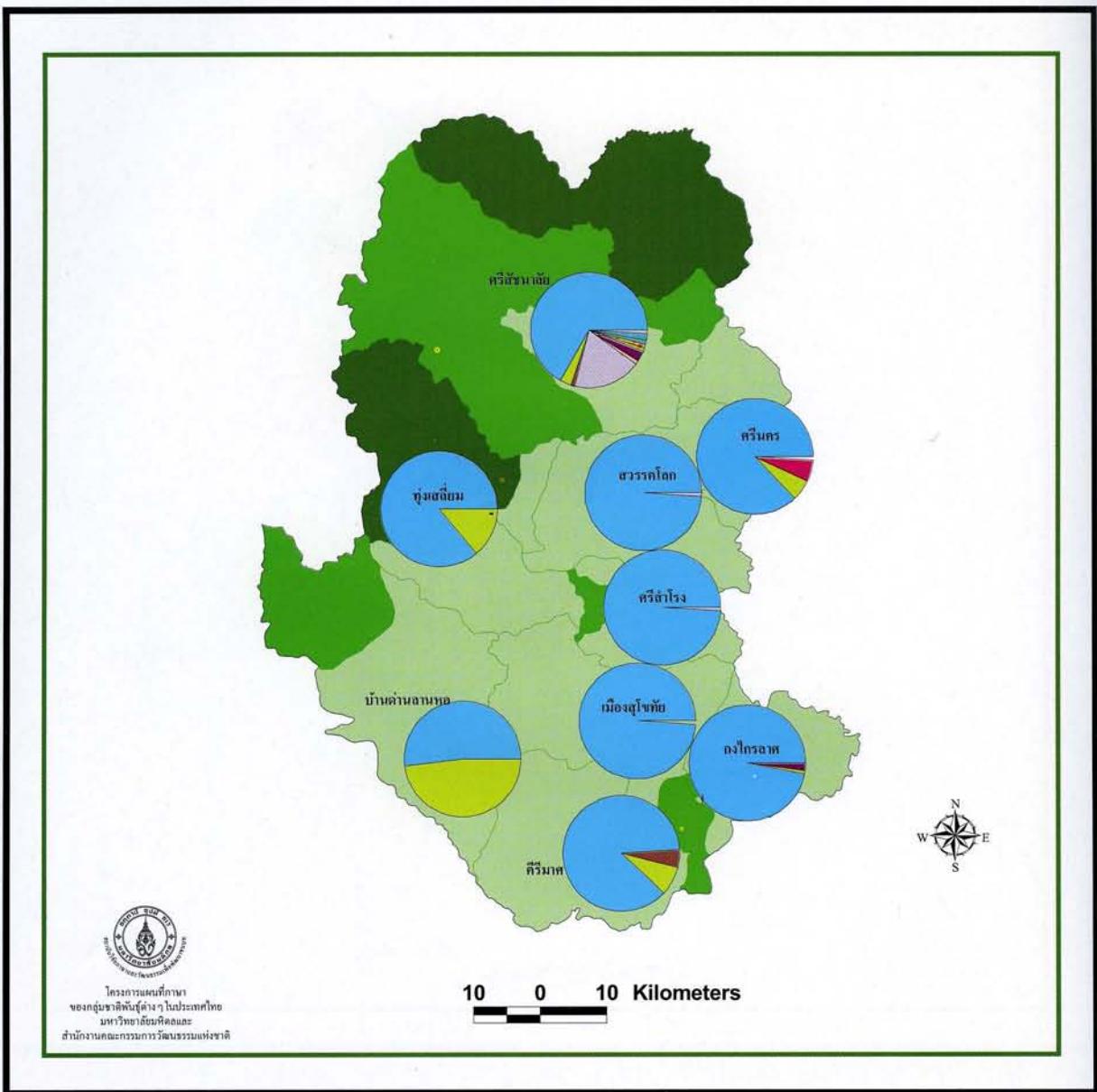

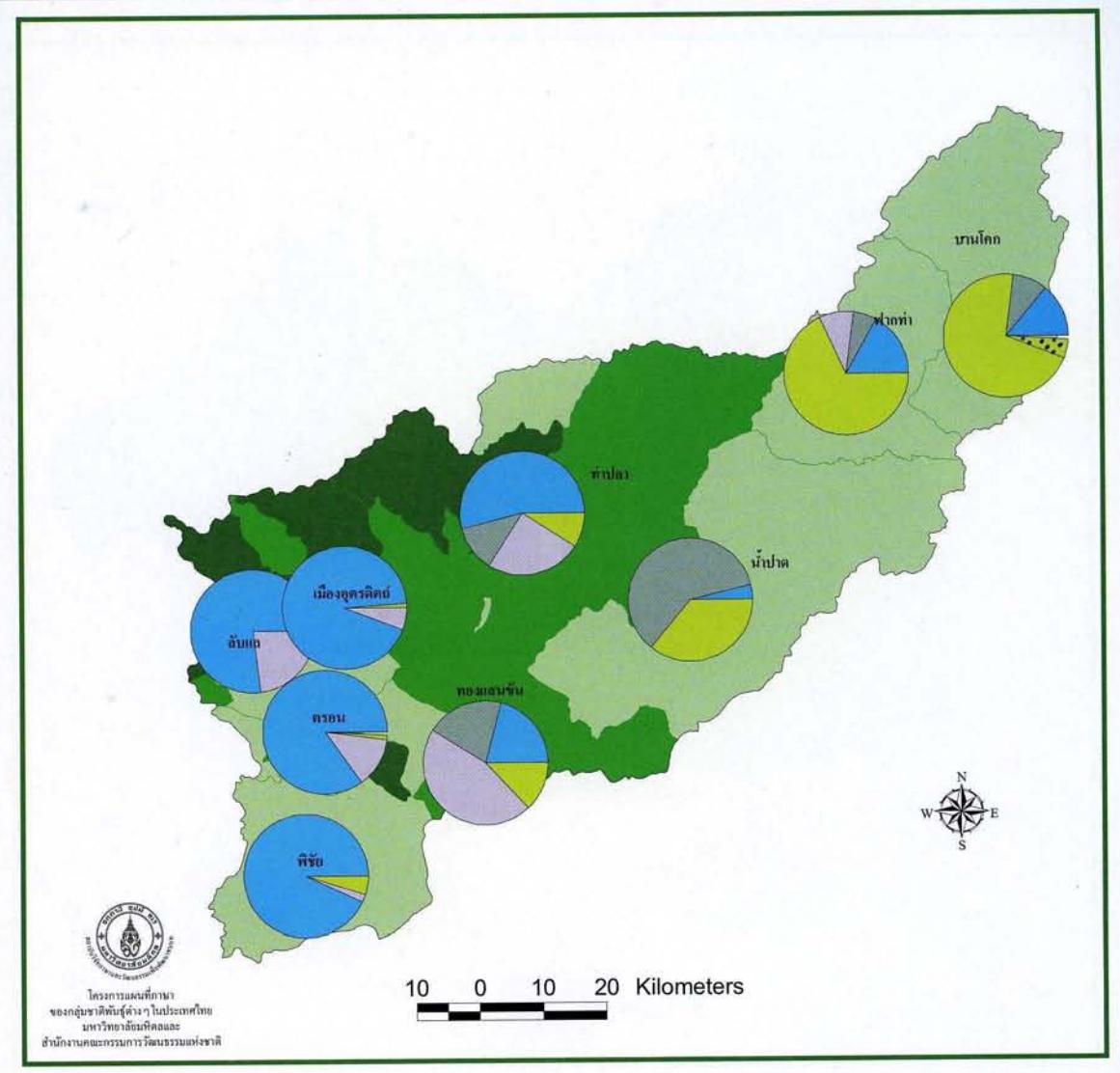
ລຳພູນ

ກາຍາກເສັກໃນຈັງຫວັດລຳພູນທີ່ກາຍາກ່ານມືອງບ່ານມະເສດງຕົວຂະດັບສີເຫັນອ່ອນເຫັນທີ່
ກາຍາກອ່ອຍ້ອື່ນຈຸມເສດງໃນຮະດັບອ່ານຸກດ້ວຍຜົນກາພວກຄນ

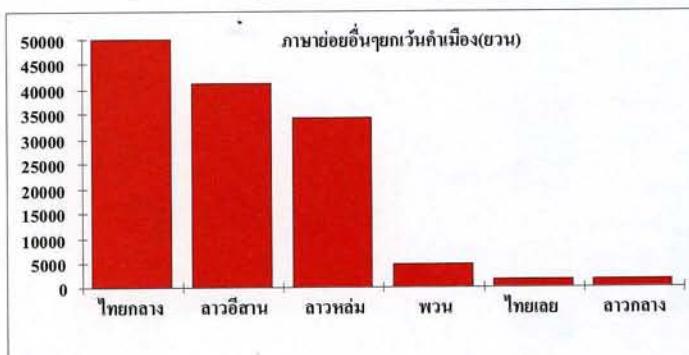

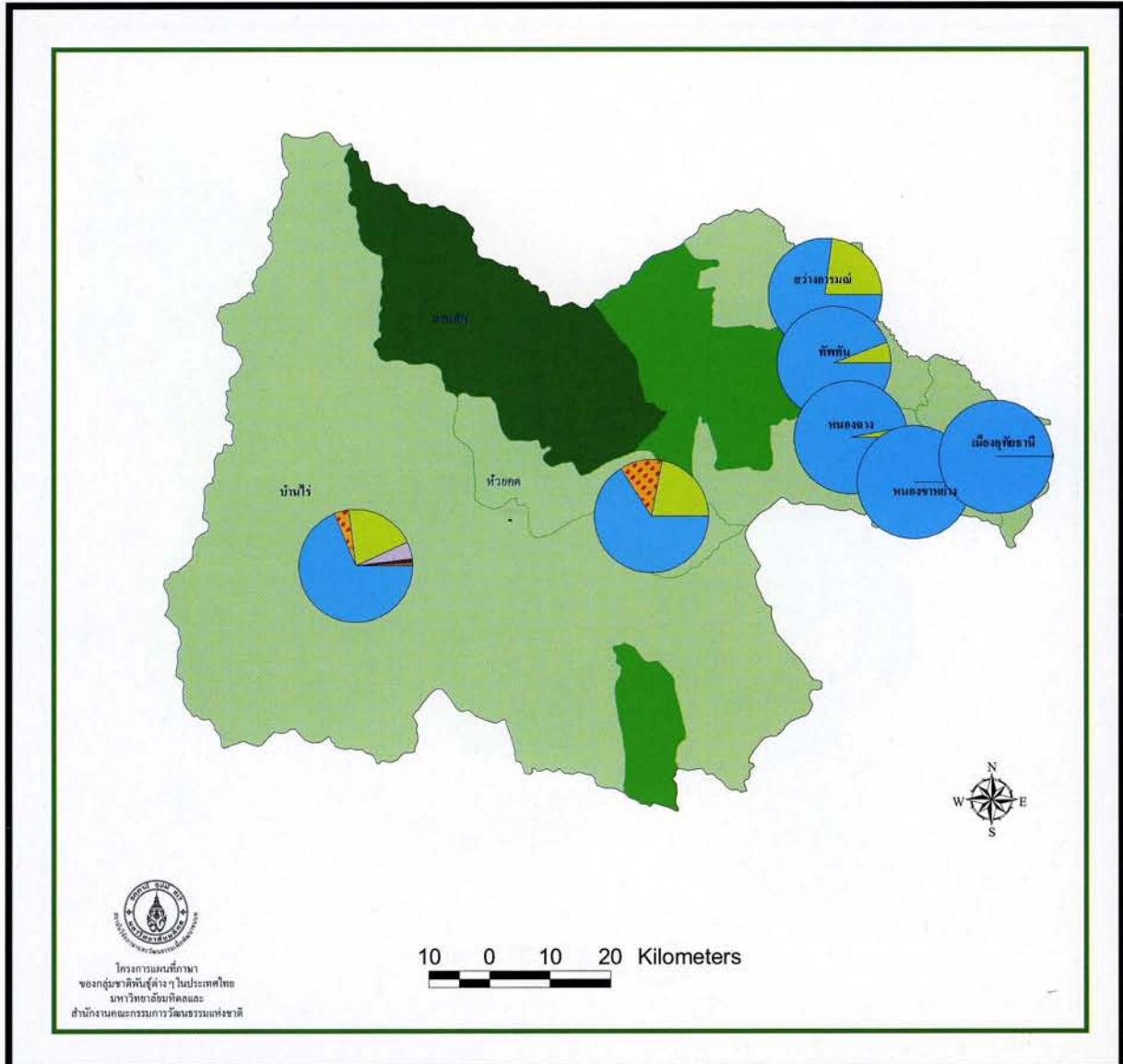
ອຸຕຣດີຕັດ

ການຍ້ອຍຂຶ້ນາ

ການຍ້ອຍກຳໃນຈັງກວັດດຸດຮັດຕິດຕົກຕື່ອງກາຍາກຳນີ້ອີງຫວານແສດງດ້ວຍຕັບຕື່ບັນດີເອີ້ນເຕີມທີ່ນີ້
ການຍ້ອຍຂຶ້ນາສົດໃນຮະດັບອຳນວຍຄວາມພວກເຮົາ

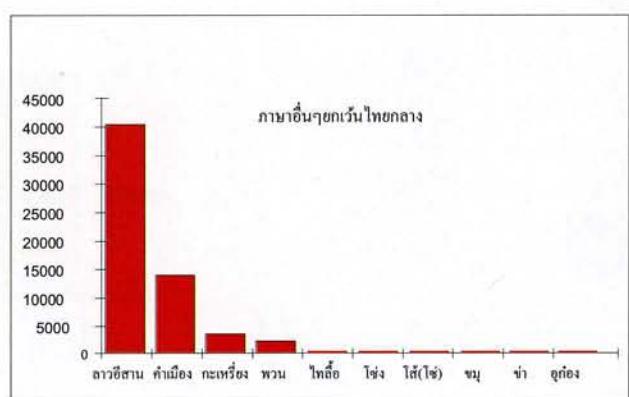

อุทัยธานี

เส้นขอบเขต	ภาษาอื่นๆ
อำเภอ	ไทยอีสาน
จังหวัด	ไทยกลาง
ภาษาไทยกลาง	โซซงໄไทคล้า
1000 - 2000	พวน
2000 - 4300	ลาวอีสาน
4300 - 8800	มอย
	นำ
	กะหรี่ยง
	ก้าว(อุก็อง)

ภาษาหลักในจังหวัดอุทัยธานีคือภาษาไทยกลางและด้วยระดับเสียงอ่อนเพี้ยนที่ภาษาอื่นๆแสดงในระดับคำ叫做คำแหงภาษาหลวง

3.2.3 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคกลาง

ภาคกลางเป็นบริเวณที่มีความซับซ้อนหลากหลายของกลุ่มภาษาและชาติพันธุ์มาที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีพื้นที่ครอบคลุม 27 จังหวัด มีประชากรทั้งสิ้นกว่าล้านคน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ ดินแดนนี้เป็นที่ตั้งราชธานีของไทยมาหลายยุคหลายสมัยตั้งแต่สุโขทัย อุฐยา ชลบุรี จนถึงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีภูมิประเทศอย่างหilly ทางโบราณคดีตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ซึ่งแสดงให้เห็นว่าดินแดนนี้เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชนชั้นและเป็นแหล่งอารยธรรมมาช้านาน เป็นศูนย์กลางการค้าขายและเปลี่ยนเป็นแหล่งของวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างหลากหลาย และเป็นศูนย์กลางของอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สืบทอดกันมาช้านานนับเป็นพันๆ ปีจนถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้คนจากภาคอื่นๆ หลั่งไหลเข้ามายังในเขตภาคกลางเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ในสมัยกรุงศรีฯ และสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น การเมืองการปกครองยังไม่สงบเรียบร้อย ราชธานีเพิ่งตั้งใหม่ มีการปราบกบฏต่างๆ และการขยายอาณาเขต จึงเกิดศึกสงครามระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านขึ้นหลายครั้ง และได้มีการการต่อต้านผู้คนจากลาว เบอร์มิنجามาอยู่ในเขตจังหวัดต่างๆ ใกล้เคียงกับประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในปัจจุบันประชากรที่อาศัยอยู่ในดินแดนนี้จึงมีลักษณะที่หลากหลาย ประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ภาษาที่ต่างๆ กันถึงกว่า 25 กลุ่ม ประชากรส่วนใหญ่พูดภาษาไทยกลาง โดยมีจำนวนร้อยละ 90 กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ นั่นบางกลุ่มอาศัยอยู่ในบริเวณนี้มาแต่เดิม บางกลุ่มได้มีการอพยพเข้ามายังในเขตนี้เป็นระยะทางครั้งใหญ่ในอดีต

ภาคกลางแบ่งออกได้เป็นภาคกลางตะวันออก ภาคกลางตะวันตก และบริเวณใจกลางของภาคกลาง ภาคกลางตะวันออกได้แก่บริเวณที่ต่อเนื่องจากภาคอีสาน ไปออกชายทะเลตะวันออก ประกอบไปด้วยจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ภาษาและชาติพันธุ์ในเขตนี้จะมีความคล้ายคลึงและต่อเนื่องจากภาคอีสานได้และกัมพูชา ได้แก่ ภาษาเขมรคัมภีร์ ไทย คุย/กวาย ไทยโกรก รวมทั้งของภาษา เช่น ภาษาอีสาน ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ที่อพยพมาจากภาคเหนือ เป็นต้น บริเวณภาคกลางตะวันตกเป็นบริเวณที่ติดต่อชายแดนประเทศไทย ประกอบด้วยจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม ลพบุรี เพชรบุรี และประจำบุรี ที่มีภาษาและชาติพันธุ์กลุ่มต่างๆ ที่ต่อเนื่องกับประเทศไทย ได้แก่ พม่า กะเหรี่ยง มองโภ ละว้า (ก่อง) เป็นต้น. เขตจังหวัดใจกลางของภาคเหนือ อยุธยา สิงห์บุรี อ่างทอง ปทุมธานี นนทบุรี นครนายก สมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม รวมทั้งนครสวรรค์ และชัยนาท จะมีกลุ่มชาวต่างๆ เป็นจำนวนมาก ส่วนมากมีบรรพบุรุษเป็นผู้ที่อพยพมาจากภาคเหนือ ที่มีภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง แต่ก็ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมและภาษาไทยภาคกลาง เป็นอย่างมาก ส่วนมากนับถือพุทธศาสนาและพูดภาษาไทยกลางได้ นอกจากภาษาประจำกลุ่มของตน ในปัจจุบันเป็นที่น่าสังเกตว่ามีพี่ยงผู้สูงอายุท่านนี้ที่จะยังคงมีการใช้ภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำกลุ่มในขณะที่เยาวชนจะได้รับอิทธิพลของไทยภาคกลางเป็นอย่างมากจากสื่อสารมวลชนและระบบการศึกษาที่ใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาราชการ รายละเอียดกลุ่มภาษาที่พูดในเขตภาคกลางมีดังนี้

1. กลุ่มภาษาตระกูลไทย ซึ่งประชากรส่วนใหญ่พูดไทย ภาษาไทยกลางในแต่ละท้องถิ่นอาจจะมีสำเนียงแตกต่างกันไป เช่น สำเนียงสุพรรณบุรี เพชรบุรี สมุทรสงคราม กาญจนบุรี นครปฐม และสำเนียงกรุงเทพมหานคร เป็นต้น ส่วนภาษาไทยเบ็ง/ไทยเดิ้งหรือไทยโกรจะในภาคกลาง จะพูนในเขตจังหวัดลพบุรี และจะเชิงเทราเป็นส่วนมาก สำหรับกลุ่มลาวซึ่งมีจำนวนมากในภาคกลาง แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ ลาวภาคกลางและลาวอีสาน กลุ่มลาวในเขตภาคกลางประกอบด้วยกลุ่มลาวหลายกลุ่ม ที่ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในยุคต้นรัตนโกสินธ์ ได้แก่ ลาวเวียงหรือลาวกลาง ลาวໄຊ ลาวครั้ง ลาวเมือง ลาวหล่ม รวมทั้งพวน ญ้อ โซ่ เป็นต้น กลุ่มลาวที่ตั้งถิ่นฐานในเขตนี้ มีประวัติการถูกการต้อนมาเป็นเชลยศึกสมัยสงครามขยายพาราชาติและปราบผู้ที่เป็นกบฏแข่งข้อตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีและต้นรัตนโกสินธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสงครามกับลาวในสมัยรัชกาลที่ 3 ของไทยราชปีพ.ศ. 2371 ในปัจจุบันชนเชื้อสายลาวที่อาศัยอยู่ในจังหวัดต่างๆ ในภาคกลางนี้มีอยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร ชลบุรี ปราจีนบุรี สารแก้ว ฉะเชิงเทรา นครนายก ลพบุรี สะบูรี นครสวรรค์ สิงห์บุรี เป็นต้น ลาวกลุ่มต่างๆ นี้เรียกว่าลาวชั้นใน เนื่องจากอยู่ใกล้หรือรายล้อมพระนคร ในขณะที่กลุ่มลาวอีสานจะเรียกว่าลาวชั้นนอก ซึ่งอยพม่าทำมาหากิน ในบริเวณเขตภาคกลางเป็นจำนวนมาก กลุ่มลาวชั้นใน ได้แก่ กลุ่มลาวเวียงหรือลาวกลาง เป็นกลุ่มที่ถูกกดดัน ต้อนมาจากเวียงจันทน์ ลาวได้มามาจากเขตจำปาศักดิ์ ในขณะที่กลุ่มลาวหล่มและลาวครั้งมาจากการล่วงพระบัง เช่นเดียวกับลาวเมือง กลุ่มพวนมาจากแขวงเชียงของ สำหรับกลุ่มญ้อนี้มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่เมืองปุ่งลิง ในลาว ใกล้ชายแดนเวียดนาม และโซ่หรือไทยคำหรือบางครั้งถูกเรียกว่าลาวโซ่ นี้มีถิ่นฐานอยู่เขตเมืองแหงหรือเมืองเดียนเปียนฟูในบริเวณสิบสองจังหวัดไทย ทางเหนือของเวียดนาม ในประเทศไทยจะพูนในเขตเพชรบุรี (เขาย้อย) สุพรรณบุรี พิษณุโลก นครปฐม เป็นต้น ในปัจจุบันลาวเวียงหรือลาวกลางจะพูนมากในเขตนครปฐม นครนายก ฉะเชิงเทรา ลาวครั้งจะพูนในเขตสุพรรณบุรี นครปฐม เป็นต้น กลุ่มพวนพูนมากในเขตลพบุรี ราชบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา และปราจีนบุรี เป็นต้น กลุ่มญ้อซึ่งพูนมากในภาคอีสานเขตสกลนคร นครพนม สำหรับในภาคกลางจะพูนที่จังหวัดสารแก้ว ประชาชนกลุ่มลาวต่างๆ มีทั้งสิ้นประมาณร้อยละ 30 หรือเกือบ ห้าแสนคน นอกจากนี้ยังมี กลุ่มภาษาไทยยวน หรือภาษาคำเมืองในเขตล้านนาภาคเหนือ สำหรับในภาคกลาง พูนมากในเขตจังหวัดสารบุรีและราชบุรี เป็นกลุ่มที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่เมืองเชียงแสน ซึ่งตกอยู่ภายใต้การปกครองของพม่า ต่อมาเมืองเชียงใหม่ชนะพม่าและขึ้นปกครองเมืองเชียงแสนได้ และเพื่อป้องกันการเข้ามาตั้งบ้านของพม่าในเขตนี้ จึงได้ขุดครัวเรือนชาวเชียงแสนออกไปไว้ที่เขตจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง น่าน และส่วนหนึ่งให้ส่งไปที่สารบุรีและราชบุรี และต่อมาได้ขยายไปยังจังหวัดอื่นๆ หลายจังหวัด ได้แก่ ตาก กำแพงเพชร สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิจิตร พิษณุโลก เป็นจำนวนมาก ประชากรที่พูดภาษาไทยยวนหรือคำเมืองในภาคกลาง ทั้งสิ้นมีเกือบห้าแสนคน นอกจากกลุ่มไทยต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ยังมีกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยอื่นๆ อีก เช่น กลุ่มไทลือ ไทนใหญ่ ซึ่งอยพม่าจากเขตอื่นๆ และตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ในเขตต่างๆ ในภาคกลางอีกด้วย

2. กลุ่มภาษาอญ-เขมร ที่พูนในเขตภาคกลางได้แก่ กลุ่มภาษาอญ จากหลักฐานทางโบราณคดี ภาษาอญโบราณน่าจะเป็นภาษากลางของคนในเขตภาคกลางมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ โดยปรากฏในอารีกต่างๆ ว่าภาษาอญโบราณนี้มีความแตกต่างจากภาษาอญปัจจุบัน เป็นคนละภาษากัน แต่มีความสัมพันธ์กัน สำหรับในปัจจุบันพบคนพูดภาษาอญมีถิ่นฐานอยู่ในสหภาพพม่าและประเทศไทย จำนวน

ประชารถึงกว่าสองล้านคน สำหรับในภาคกลางของไทยในปัจจุบันพบกลุ่มชาวมอญอยู่ในกรุงเทพมหานคร นครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร กาญจนบุรี เพชรบุรี เป็นต้น กลุ่มนี้มีประวัติการอพยพเข้าสู่ประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยอยุธยาและต่อเนื่องมาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาการเมืองภายในประเทศเพิ่ม จำนวนกลุ่มนี้ซึ่งขยายตัวเรื่อยๆ และมักจะพูดภาษาบ้านญี่ปุ่นได้ กลุ่มนี้ที่พูดภาษาบ้านญี่ปุ่นในไทย นอกจากจะเป็นจำนวนมากในเขตอีสาน ได้แล้ว ยังพบในเขตภาคกลาง โดยเฉพาะเขตอำเภอปี冈 จังหวัดจันทบุรี อำเภอตากะยะและอำเภอรัษฎา จังหวัดสระแก้ว อำเภอราษฎร์บูรณะ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนทั้งสิ้น ไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนคน กลุ่มชาวบ้านในภาคกลางนี้โดยเฉพาะในเขตจันทบุรีและสระแก้ว เป็นกลุ่มนี้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้มาแต่เดิม ไม่ใช่กลุ่มเขมรที่อพยพหนีสงครามจากกัมพูชาเข้ามา ในขณะที่กลุ่มเขมรในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเฉพาะตำบลคงน้อย อำเภอราษฎร์บูรณะ และใกล้เคียง มีประวัติการอพยพเข้ามายังการสร้างถนนสายต้นรัตนโกสินทร์ สำหรับภาษาอีสานนี้และภาษาไทย ใจกลางเมืองที่ตั้งตระหง่าน ที่ 4 กลุ่มนี้มีลักษณะทางภาษาและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกัน เชื่อว่ากลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของคนที่สืบทอดเชื้อสายมาจากอาณาจักรเขมรมาแต่โบราณ กลุ่มของ กระซอง และชั้มเร ตั้งตระหง่านอยู่ทางภาคกลางด้านตะวันออก โดยกลุ่มของพนในเขตจังหวัดจันทบุรี โดยเฉพาะเขตที่อำเภอเขาคิชฌกูลและปี冈 ร้อน กลุ่มนี้มีประวัติศาสตร์ในการปลูกกระวาน ซึ่งเป็นเครื่องเทศสำคัญมาแต่โบราณ ปัจจุบันประกอบอาชีพโดยการทำสวนผลไม้และยางพารา นอกจากนี้ยังเชื่อว่าเคยมีคนของในเขตตะวันออก เช่นที่อำเภอแกลง จำนวนคนของมีทั้งหมดประมาณ 2,000-4,000 คน โดยความสามารถในการใช้ภาษาของคนของแต่ละท้องที่ ส่วนใหญ่กลุ่มกระซองและชั้มเร ส่วนมากยังคงป่าทำไร่ และทำสวนยาง นอกจากนี้ยังเชื่อว่าเคยมีคนของในเขตตะวันออก เช่นที่อำเภอแกลง จำนวนคนของมีทั้งหมดประมาณ 2,000-4,000 คน โดยความสามารถในการใช้ภาษาของคนของแต่ละท้องที่ ไป ส่วนกลุ่มกระซองและชั้มเรพบในเขตอำเภอปี冈 จังหวัดตราด ปัจจุบันมีผู้พูดน้อย ไม่เกินกลุ่มละห้าสิบคน และคนที่พูดภาษาได้ดีมีไม่เกินภาษาละลิบคน นอกจากนี้ยังมีหลักฐานการบันทึกถึงกลุ่มชั้มเรในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา แต่ปัจจุบันจากการสำรวจของผู้วิจัยเชื่อว่าจะไม่มีผู้พูดภาษาดั้งเดิมแล้ว สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ที่นับพูดอยู่ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี อำเภอศรีสวัสดิ์ เป็นกลุ่มนี้เรียกว่า “ชูอุ้ง” มีอยู่จำนวนไม่เกินห้าสิบคนที่ยังพูดภาษาของตนได้ กลุ่มภาษาชนนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มนี้ที่พูดในหลายประเทศในตอนเหนือของเอเชีย อาเซียนรวมทั้งภาคเหนือของประเทศไทย สำหรับในเขตภาคกลางพบชาวบ้านญี่ปุ่นในเขตอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรีหลายหมู่บ้าน มีประวัติถูกการต้อนรับมาสามีการศึกษาความต้องดูแลตั้งแต่เด็ก จนกระทั่งโต กลุ่มนี้มีผู้พูดภาษาดั้งเดิมได้จำนวนไม่นัก

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชาวญี่ปุ่น (ส่วน) ซึ่งพูดมากในเขตอีสานได้ แต่สำหรับในภาคกลางจะพบคนกลุ่มนี้ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องจากได้ถูกการต้อนรับมาจากการตั้งถิ่นฐานในส่วนที่ตั้งตระหง่าน ไม่เกินห้าสิบคน และมีกลุ่มที่อพยพจากเขตอีสานมาอยู่ในภาคกลาง รวมจำนวนทั้งสิ้นประมาณลึ่งหมื่นคน และมีกลุ่มเวียดนามกลุ่มเล็กๆ ที่ได้อพยพเข้ามายังญี่ปุ่นในประเทศไทยกว่า 100 ปีมาแล้ว กลุ่มนี้มีความสามารถที่พูดในภาษาญี่ปุ่นได้ แต่ต้องใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับกลุ่มนี้มีจำนวนไม่นักและส่วนมากเด็กเรียนหลังก็ไม่สามารถพูดภาษาญี่ปุ่นได้แล้ว

3. กลุ่มภาษาและชาติพันธุ์ในตรรกะลื้น-ทิเบต กลุ่มนี้ชั้นต่างๆ ที่พูดภาษาตรรกะลื้น-ทิเบตส่วนมากอยู่ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย ที่พับในภาคกลาง ได้แก่ กลุ่มจีน ซึ่งส่วนมากเป็นกลุ่มจีนแต่จีวะ มักจะพูดอยู่ในเขตเมืองหรือเขตการค้าต่างๆ กลุ่มคนจีนได้เดินทางเข้ามาทำนาหากินในเมืองไทยมาแต่สมัยปลายอยุธยา และได้แบ่งงานกับคนไทยเป็นส่วนมาก คนไทยภาคกลางเป็นจำนวนมากจึงมีเชื้อสายจีน โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มกะเหรี่ยง ซึ่งเป็นชาวเขาที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย คือ มีถึงกว่าสองแสนคน แบ่งออกได้เป็นกลุ่มต่างๆ ได้แก่ สะกอ โปว ปะโ้อ ยะยา ตองสู เป็นต้น สำหรับกะเหรี่ยงที่พับในภาคกลาง ส่วนมากจะเป็นกะเหรี่ยงโปว (พลังหรือโพล่ว) คนไทยเรียกว่ายำแಡง และมีกะเหรี่ยงสะกอจำนวนไม่นัก รวมทั้งสิ้นประมาณเกือบสี่หมื่นคน ชาวกะเหรี่ยงมีถิ่นฐานเดิมอยู่ในเขตราชบูรี กาญจนบุรี ปัจจุบันกลุ่มกะเหรี่ยงในภาคกลางจะตั้งถิ่นฐานในจังหวัดกาญจนบุรี (อำเภอศรีสวัสดิ์ สังขละบุรี เป็นต้น) ราชบูรี (อำเภอสวนผึ้ง) เพชรบูรี และประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มก่องหรืออุก ก่อง ซึ่งเป็นกลุ่มนี้เล็กๆ ที่พับในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี (และอุทัยธานีในภาคเหนือ) จำนวนประชากรทั้งสิ้นไม่เกินห้าร้อยคน เนพาฯ ในเขตสุพรรณบุรีมีไม่เกินสองร้อยคน ชนกลุ่มนี้เรียกชื่อกลุ่มและภาษาของตนเองว่า “ก่อง” แต่คนทั่วไปจะเรียกชนกลุ่มนี้ว่า “ละว้า” เอกสารราชการเรียกว่า “ลัวะ” เชื่อว่าถิ่นฐานดั้งเดิมของชนกลุ่มนี้อยู่ในสหภาพพม่า แต่ถูกการตัดต้อนมาในการสังค្រាមสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เมื่อกว่า 200 ปีมาแล้ว

4. กลุ่มภาษาและชาติพันธุ์ในตรรกะลอสโตรเคนเซียน ที่พับในภาคกลางคือภาษาลາວ ถิ่นฐานของกลุ่มนี้ที่พูดภาษามลายูส่วนมากอยู่ในเขตภาคใต้ กลุ่มนี้ที่พูดภาษามลายูในภาคกลางพับในเขตจังหวัดปทุมธานีและนนทบุรี ประชากรกลุ่มนี้ถูกกว่าด้วยต้นเป็นเซลนมจากภาคใต้ของไทยตั้งแต่สมัยต้นรัตนโกสินทร์ ปัจจุบันในเขตจังหวัดปทุมธานีจะพับในเขตคลองประชาเก่ง คลองบางโพธิ์เหนือ และคลองหนึ่ง สำหรับกลุ่มที่พูดภาษามลายูในเขตจังหวัดนนทบุรีนั้นอยู่ที่ตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด โดยพอยพมางจากจังหวัดปัตตานีสมัยหลังสังค្រាមในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นเวลากว่า 200 ปีมาแล้ว ในปัจจุบันมีเพียงคนอายุเกินกว่า 40 ปี เท่านั้นที่จะยังพูดภาษามลายูได้ ประชากรกลุ่มนี้มีประมาณห้าพันคน แต่ความสามารถและการใช้ภาษามลายูแตกต่างกันไป

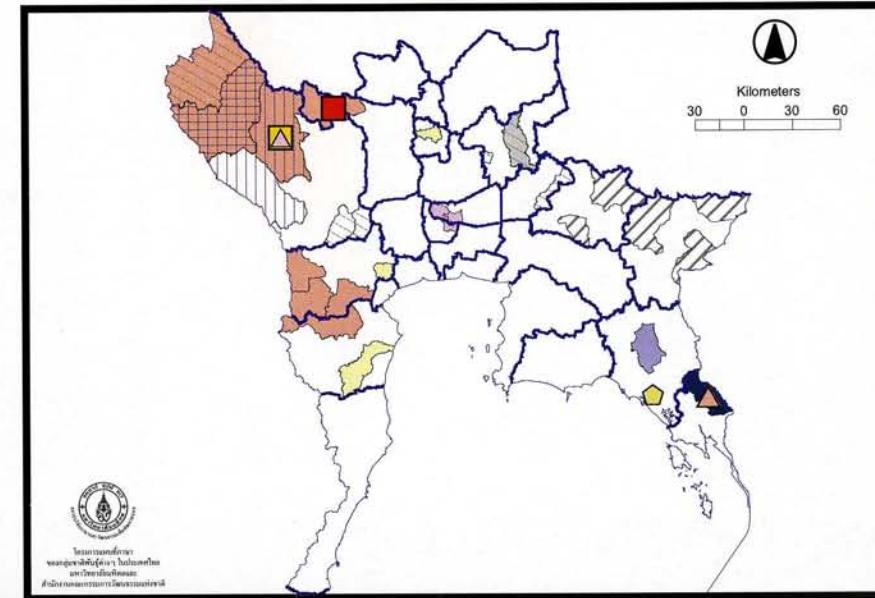
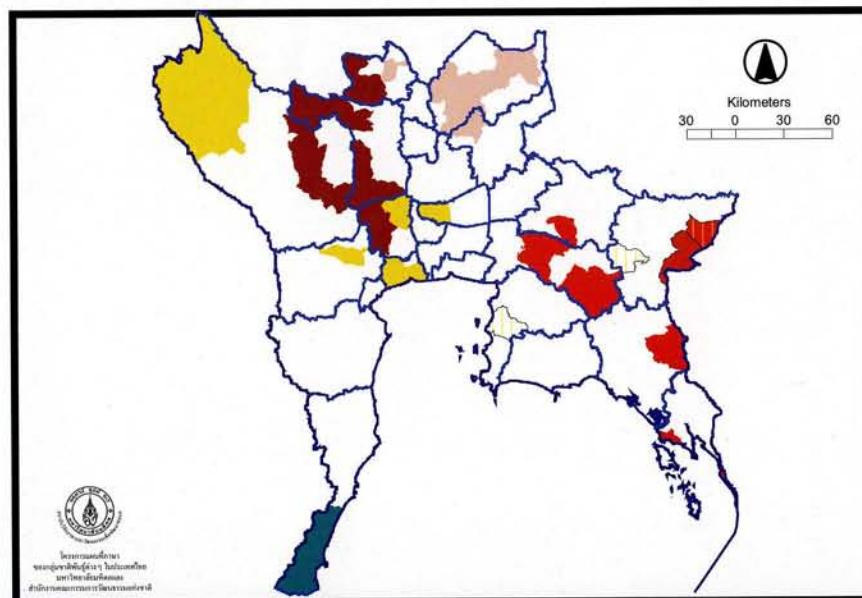
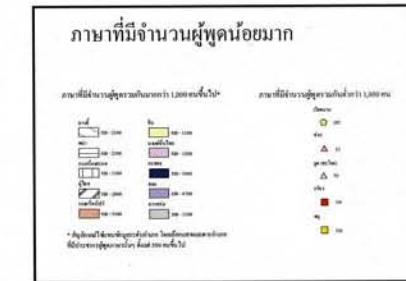
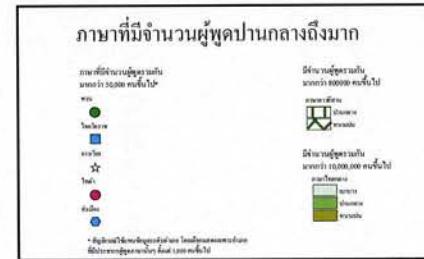
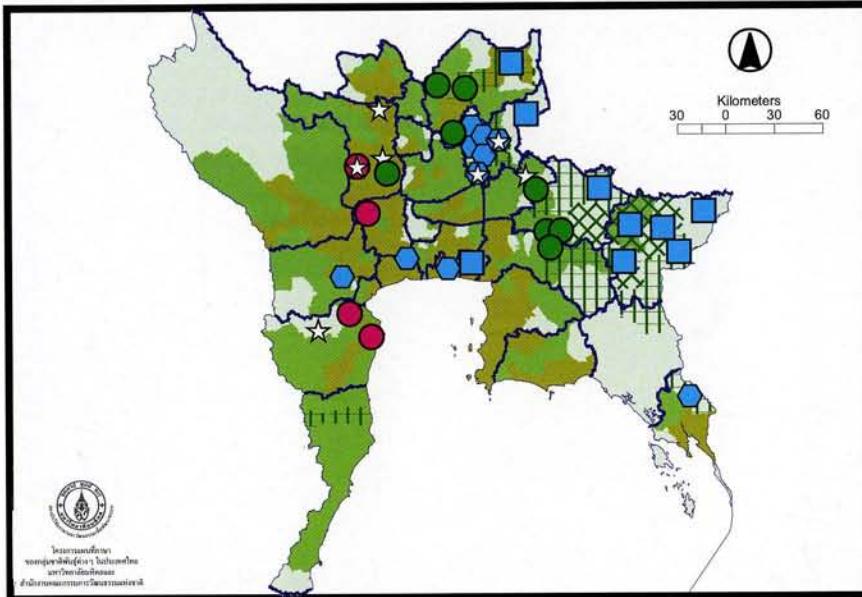
ภาษาและชาติพันธุ์ที่พับในภาคกลางมีภาษาตรรกะไทย 11 ภาษา ภาษาตรรกะลอสโตรเคนเซียน 9 ภาษา ภาษาตรรกะลื้น-ทิเบต 4 ภาษา

ตรรกะลไทย	ตรรกะລອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ	ตรรกะລອອສໂຕຣນເຊີຍນ	ตรรกะລຈິນ-ທີບເຕ
1. ไทยกลาง	1. ມອญ	1. ມາລາຢູ່ດິນໄທຍ	1. ຈິນ (ກລຸ່ມຕ່າງໆ)
2. ไทยເບີ່ງ/ไทยໂຄຣະ	2. ເໝນຮດິນໄທຍ		2. ພນໍາ
3. ໂຊ່ງ	3. ຂນູ		3. ກະເໜີ້ຍ (ກລຸ່ມຕ່າງໆ)
4. ພວນ	4. ເວີຍດ (ຄູວນ)		4. ກ້ອງ (ອຸກ້ອງ)
5. ຜູ້ອ	5. ຊອງ		
6. ລາວເວີ່ຍ/ລາວກລາງ	6. ກະຊອງ		
7. ລາວຄຣິ່ງ	7. ຜັນເຮ		
8. ລາວແເ່ວ	8. ຂະໂອຈ (ອູດ)		
9. ລາວຕີ້	9. ກູຍ/ກວຍ (ສ່ວຍ)		
10. ລາວອືສານ			
11. ຍວນ (ຄຳເມືອງ)			

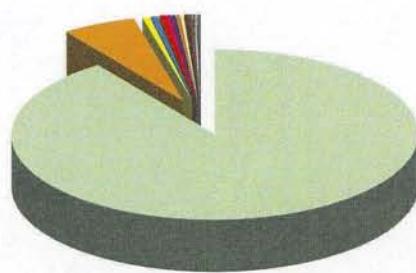
ທັງນີ້ໂດຍທີ່ມີຜູ້ພຸດການຍາຕະຮູບໄທຮ້ອຍລະ 98 ມີຜູ້ພຸດການຍາຕະຮູບລອອສໂຕຣເອເຊີຍຕິກ ອອສໂຕຣນເຊີຍນ ແລະ ຈິນ-ທີບເຕຕະຮູບລະ ໄນເຖິງຮ້ອຍລະ 1 ນອກຈາກນີ້ຍັງມີກລຸ່ມອື່ນໆ ໄດ້ແກ່ ມັງ (ວັດຄໍ້າຮະບອກ) ແລະ ມີໄທຍໃຫຍ່ ໄກຍລື້ອ ແລະ ເໝນຮກມັນພູ່ຈາກ ຈຳນວນປະປາຍ ເປັນຕົ້ນ

ສັດສ່ວນຈຳນວນປະຫາກທີ່ພຸດການແຕ່ລະການຢາໃນກາຄກລາງ ແສດງດ້ວຍແຜນກົງມີແລະ ແຜນທີ່ກາງກະຈາຍ ຂອງກລຸ່ມການຍາຕ່າງໆ ໃນກາຄກລາງ ແລະ ແຜນທີ່ກາງກະຈາຍຂອງການແຕ່ລະຈັງທັງ 27 ຈັງຫວັດ

แผนที่ภาษา ของชาติพันธุ์ทางฯ ในภาคกลาง

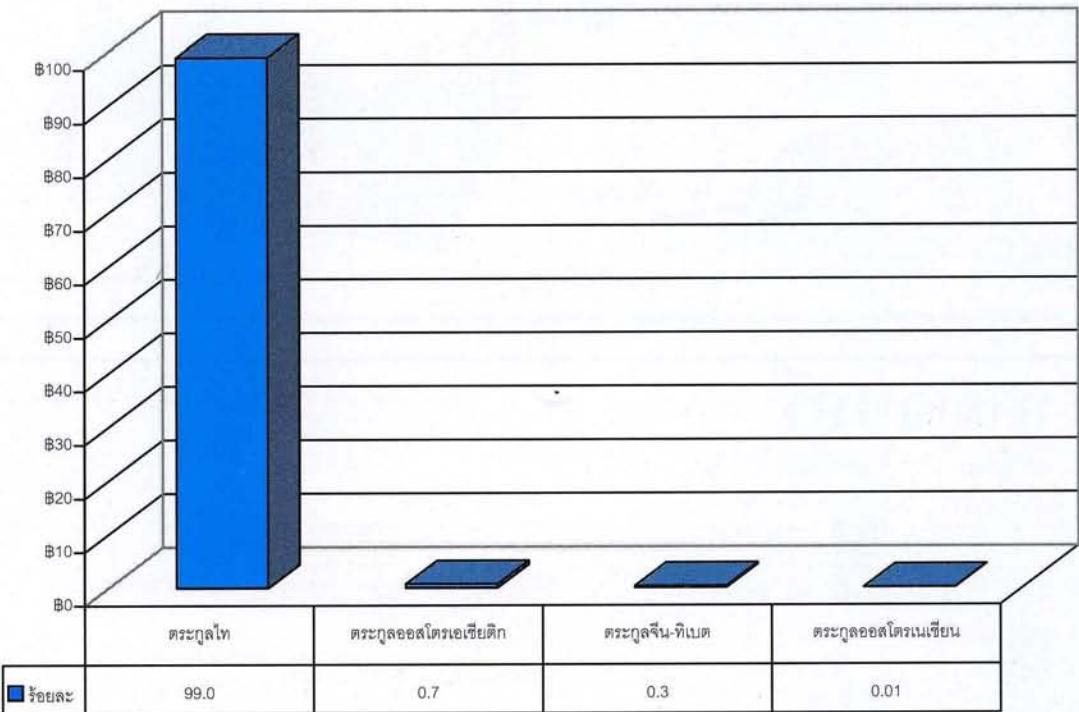
โครงการแผนที่กู้มุ่นชาติพันธุ์ภาษาต่างๆ ในประเทศไทย

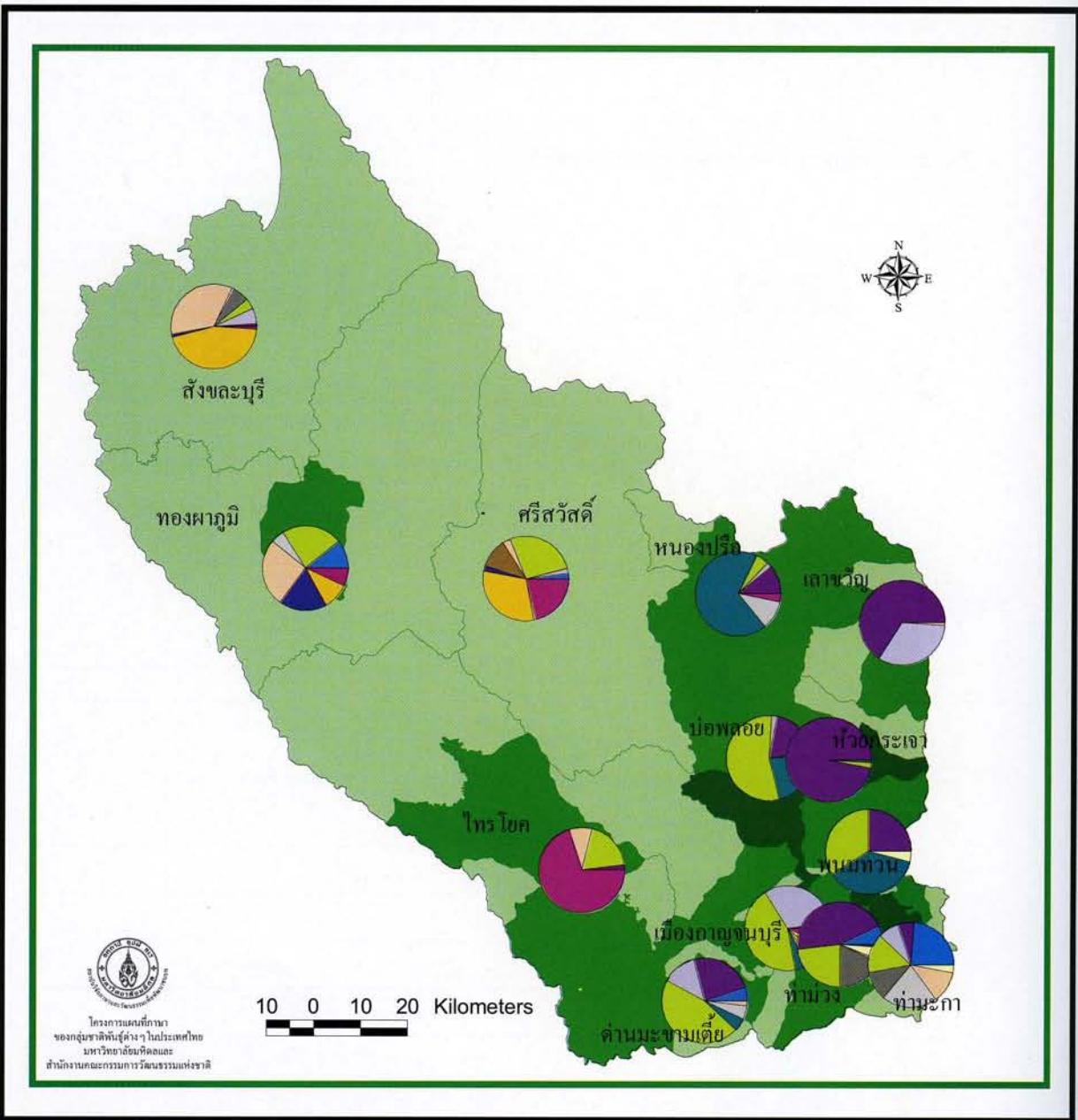

แผนภูมิแสดงสัดส่วนผู้พูดภาษาต่างๆ ในภาคกลาง

- 1. ไทยกลาง 90%
- 2. ลาวอีสาน 6%
- 3. พวน 1%
- 4. คำเมือง 1%
- 5. โพง 0.4%
- 6. ไหงบิคราช 0.4%
- 7. ลากดัง 0.3%
- 8. เชมระน้ำไทย 0.3%
- 9. มอย 0.3%
- 10. ไทยใต้ 0.3%
- 11. กะเหี้ยงป่า 0.2% =
- 12. ลาวแข้ว 0.1% =
- 13. สวย(ญี่ปุ่น, กวย) 0.1%
- 14. ญ้อ 0.1%
- 15. ผู้ไทย น้อยกว่า 0.1%
- 16. ลาวตີ່ น้อยกว่า 0.1%
- 17. ชອງ น้อยกว่า 0.1%
- 18. จีນ น้อยกว่า 0.1%
- 19. กะเหลืองสะกอ น้อยกว่า 0.1%
- 20. กะซອງ น้อยกว่า 0.1%
- 21. ลาวหล່ມ น้อยกว่า 0.1%
- 22. พມາ น้อยกว่า 0.1%
- 23. ມາງູຈິນ ໄທ້ น้อยกว่า 0.1%
- 24. ໄກຫົ່ວ น้อยกว่า 0.1%
- 25. ចໍາເຊ น้อยกว่า 0.1%
- 26. ໄທຢ່າງໆ น้อยกว่า 0.1%
- 27. ຂໍມູ น้อยกว่า 0.1%
- 28. ກ່ອງ นອກกว่า 0.1%

แผนภูมิแสดงร้อยละของผู้พูดภาษาต่างๆ ในภาคกลาง

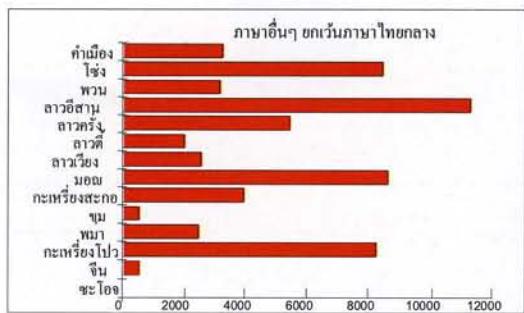

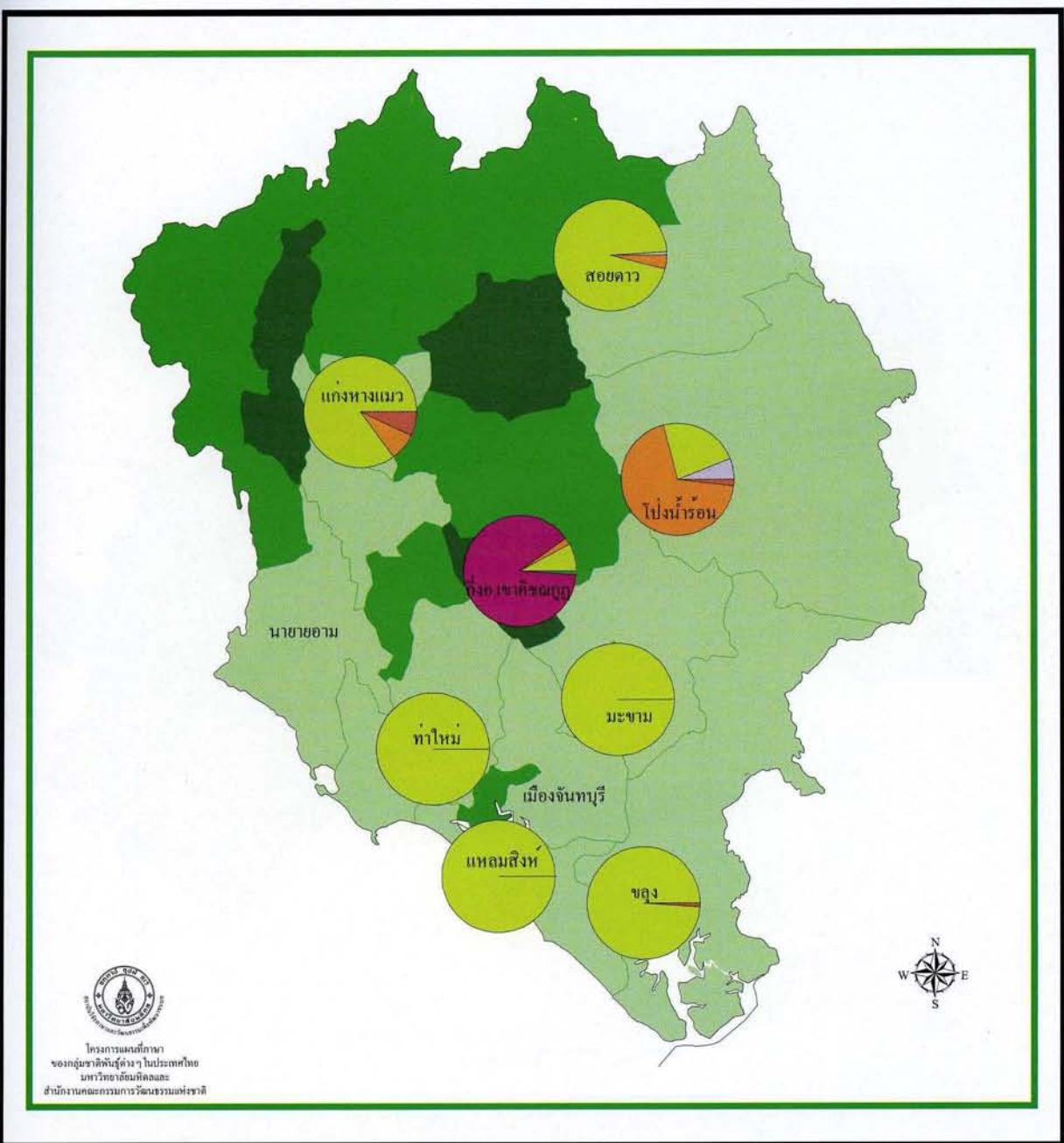

กาญจนบุรี

ภูมภาคอื่นๆในจังหวัดกาญจนบุรีที่อยู่ภายใต้การปกครองของจังหวัดคือราชบัลลังก์เข็มอ่อนเดิมที่
ภูมภาคอื่นๆอื่นๆและคงไว้ในระดับอ่า哥หัวหน้าแพวงศ์

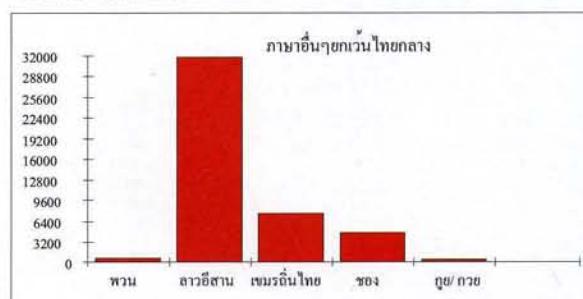

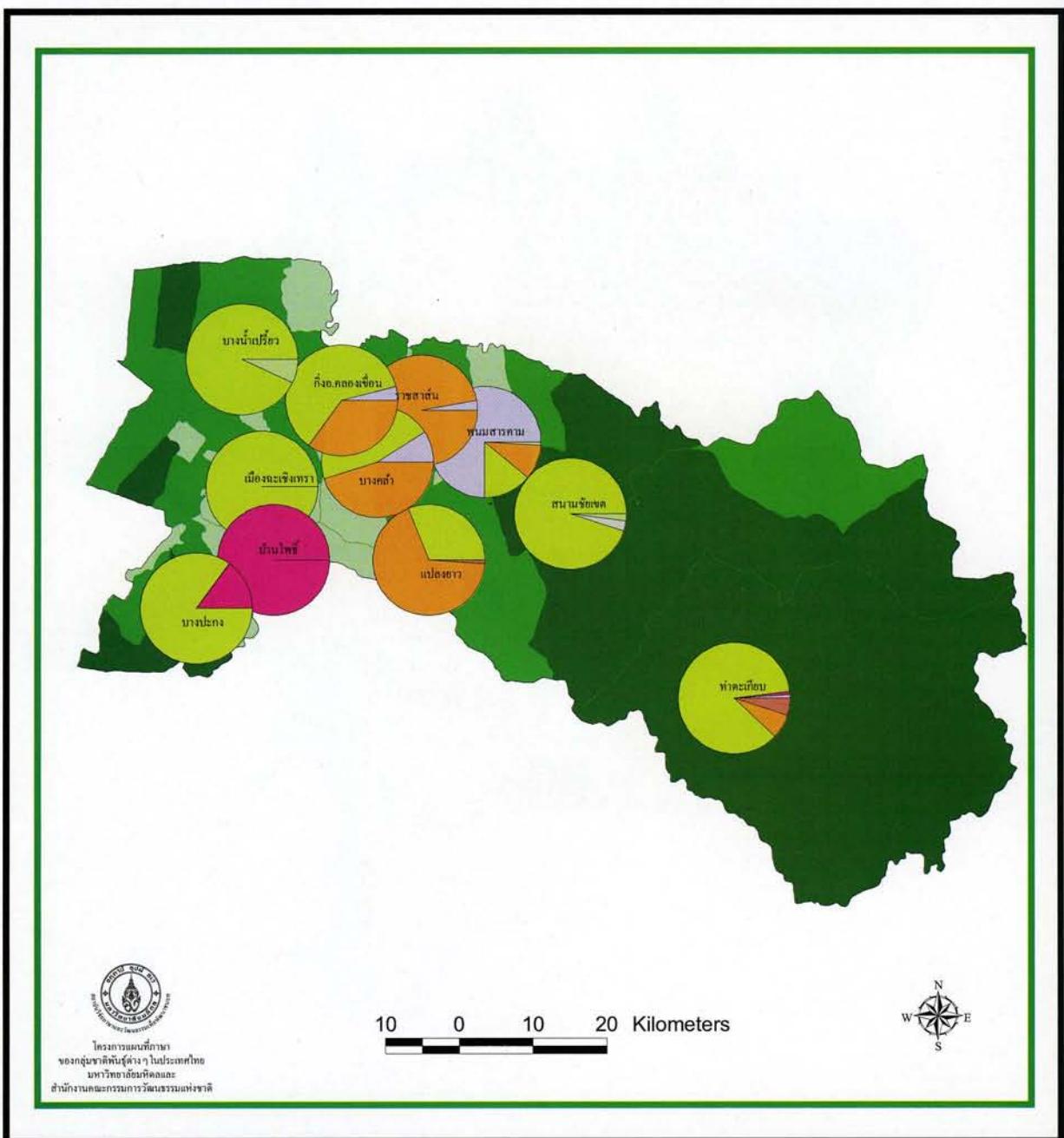

จังหวัดนราธิวาส

ภาษาหลักในจังหวัดนราธิวาสคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยร้อยสี่เป็นสิบเป็นร้อยที่
ภาษาอื่นๆอยู่ในระดับอันก่อตัวบนภูมิภาค

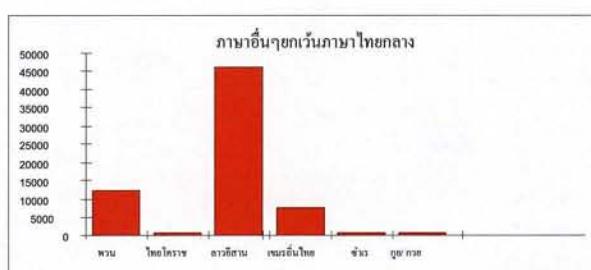

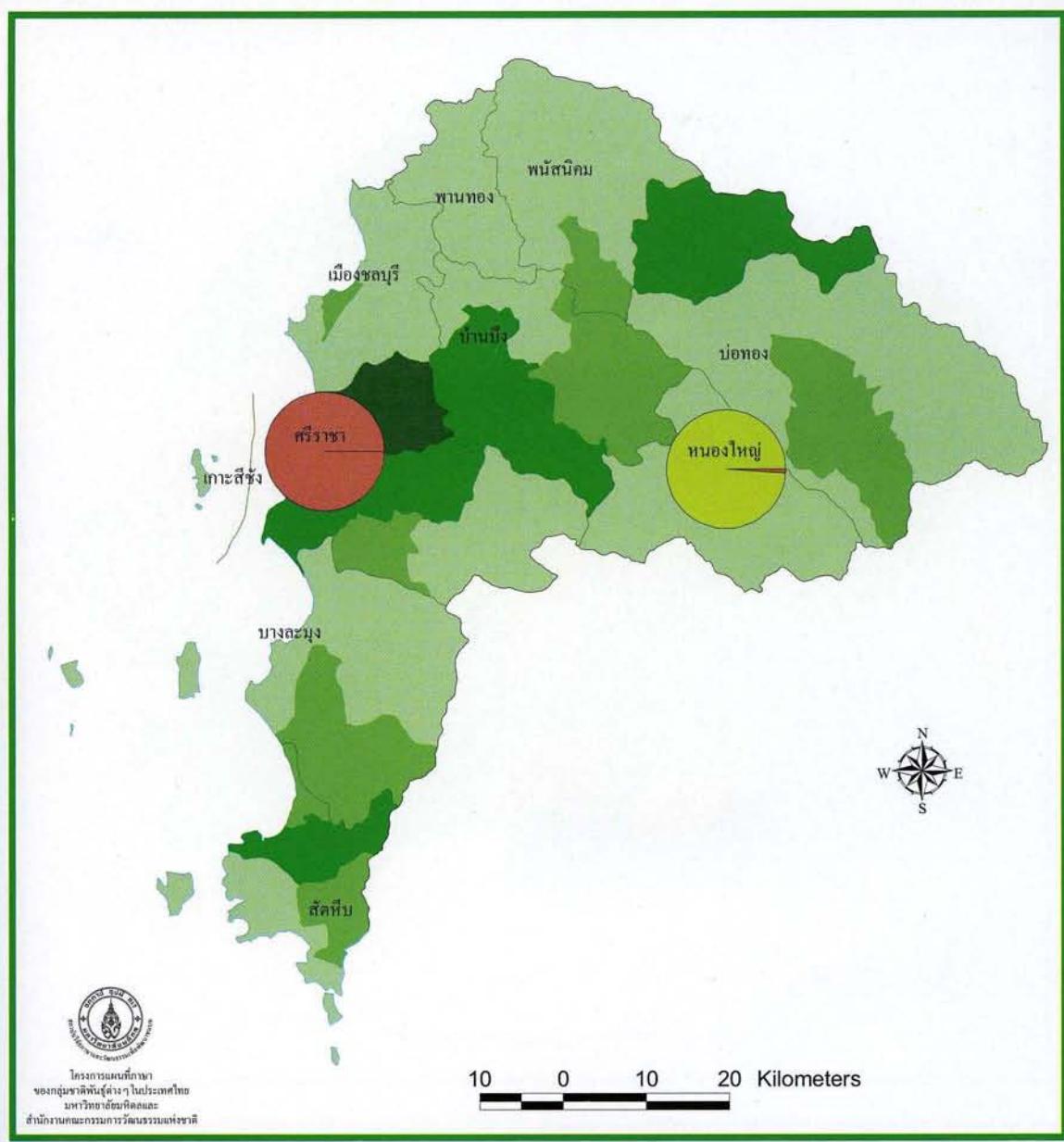

จังหวัดเชียงราย

ภาษาหลักในจังหวัดเชียงรายคือภาษาไทยกลางแสดงถึงระดับสีเข้มอ่อนเพิ่มที่
ภาษาอื่นๆอยู่ในและในระดับอ่อนก่อตัวขึ้นมาตามภูมิประเทศ

เส้นขอบเขต	อำเภอ	จังหวัด
▲	อำเภอ	จังหวัด

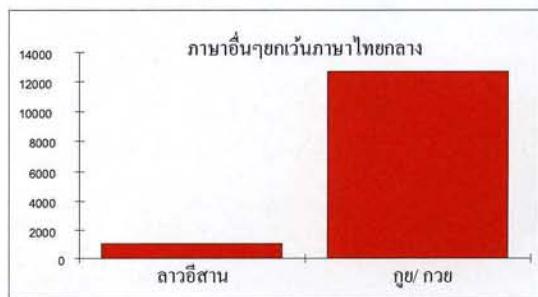

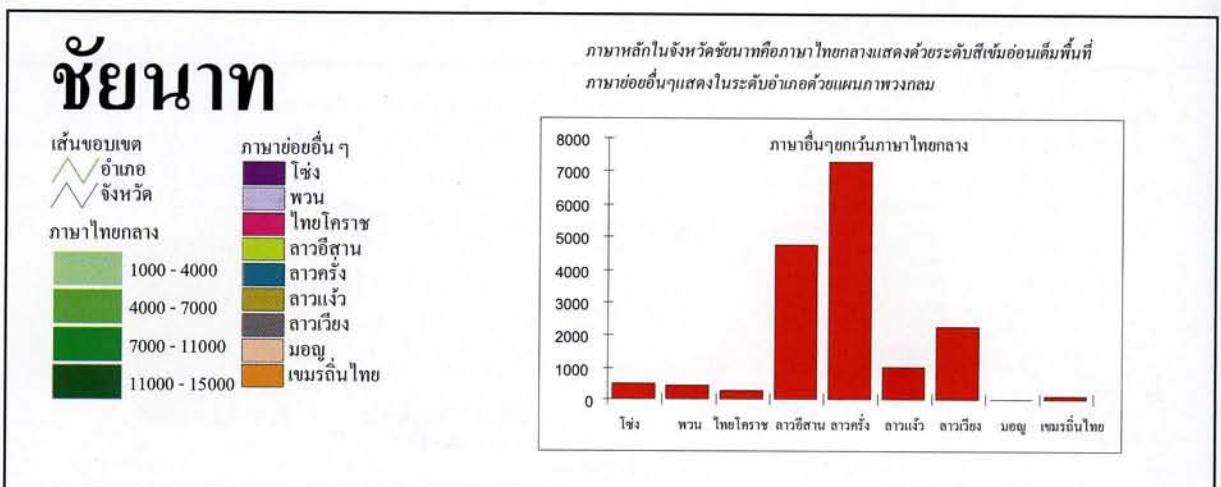
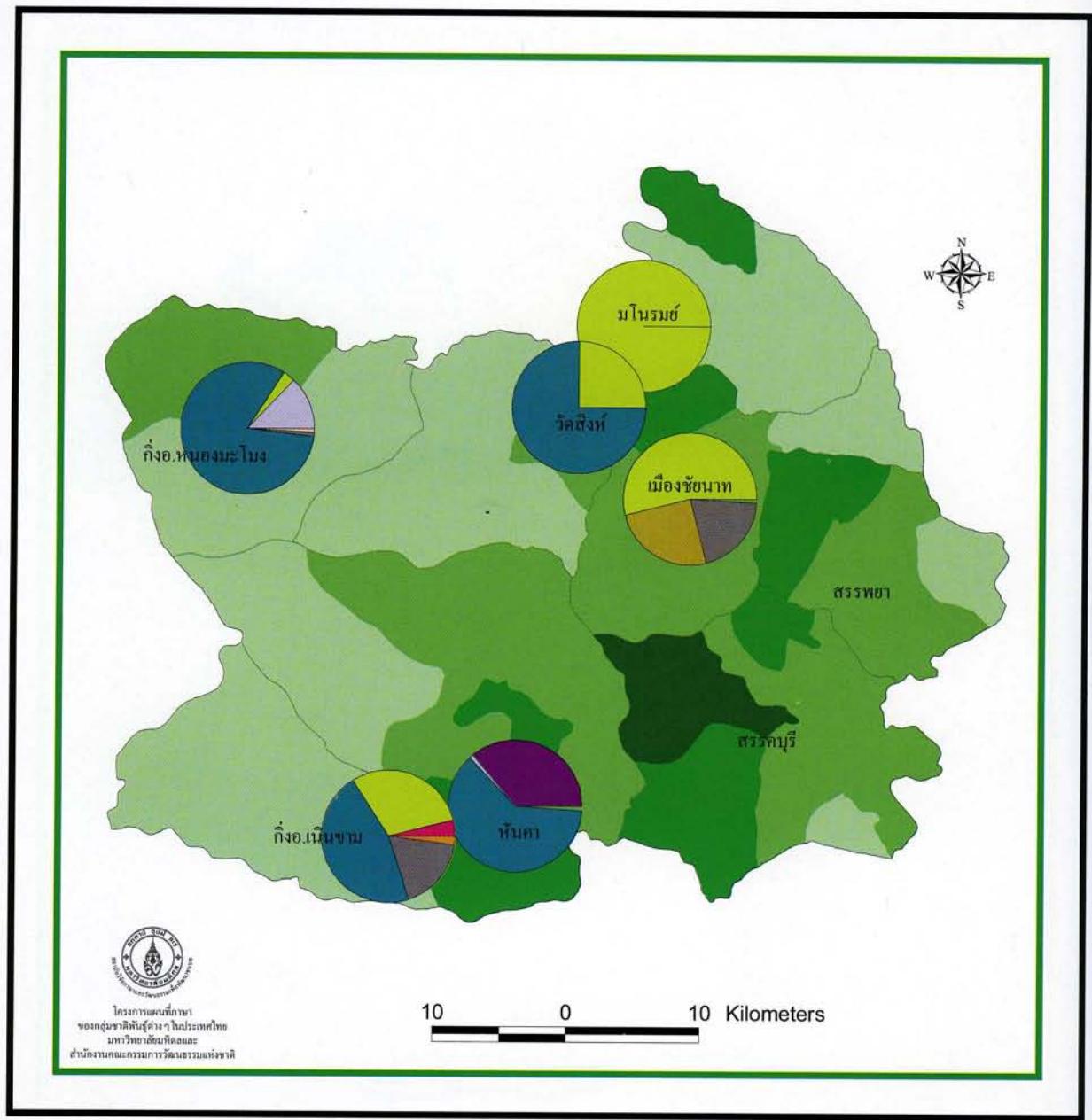
ชลบุรี

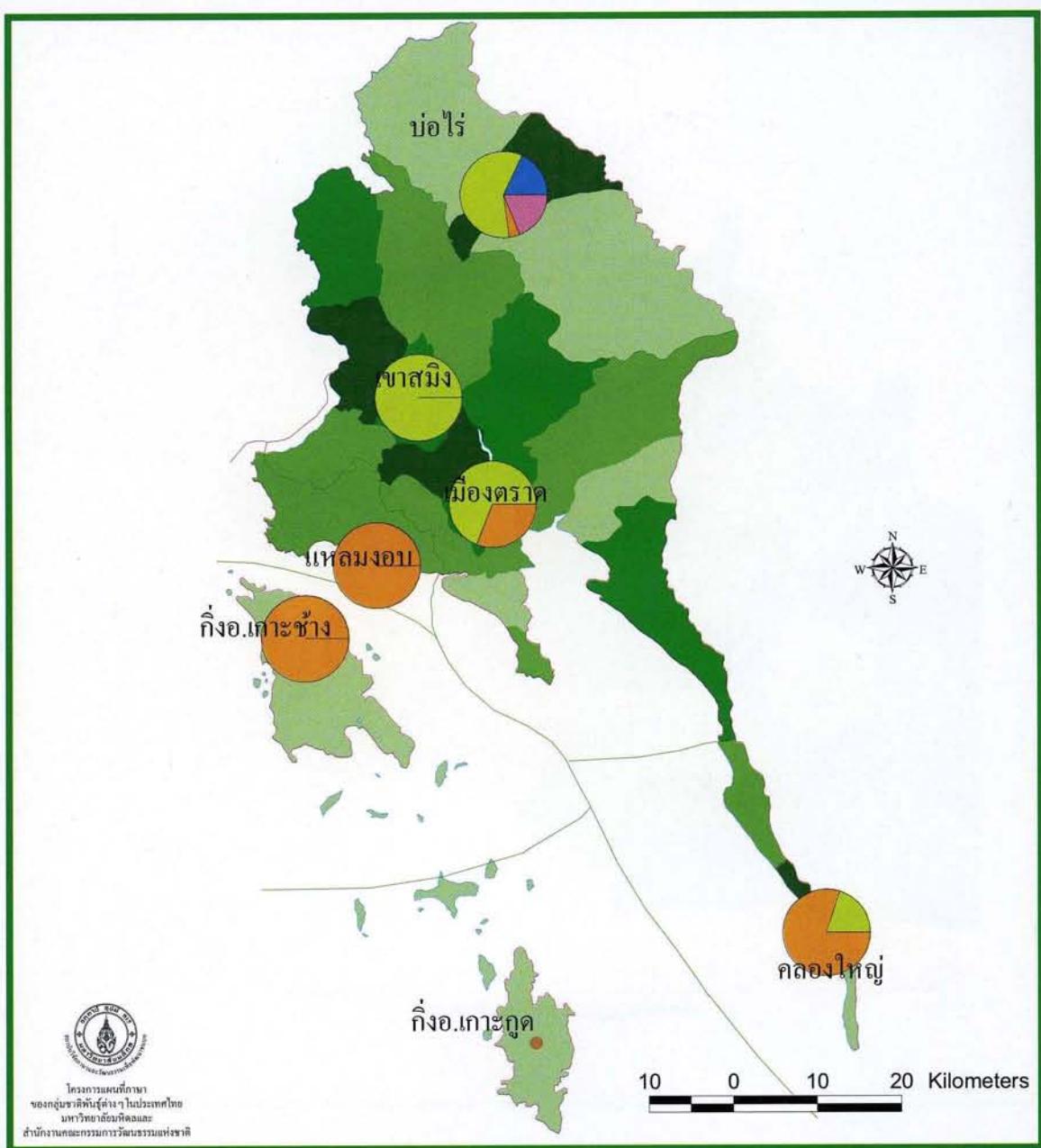
- เส้นขอบเขต
 - อ้าเมือง
 - จังหวัด
 - ผู้ที่ได้
- ภาษาเขียนอื่น ๆ
 - ลาวอีสาน
 - กูย/ กวย(ส่วน)

ภาระหลักในจังหวัดชลบุรีคือภาระทางกิจกรรมเศรษฐกิจและภาระด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อ
ภาระอื่นๆและแสดงในระดับอ่อนกว่าด้วยแผนภาพวงกลม

ตราด

เส้นขอบเขต

- อ.เมือง
- จ.หวัด
- ประเทศไทย
- ฝั่งทะเล

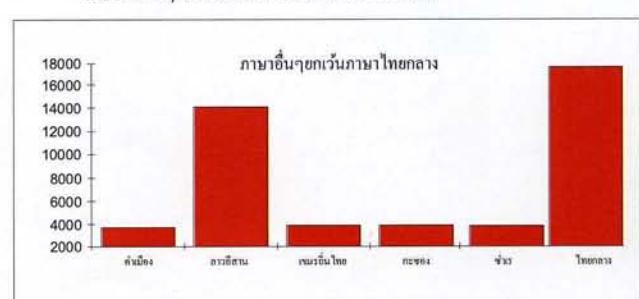
ภาษาไทยกลาง

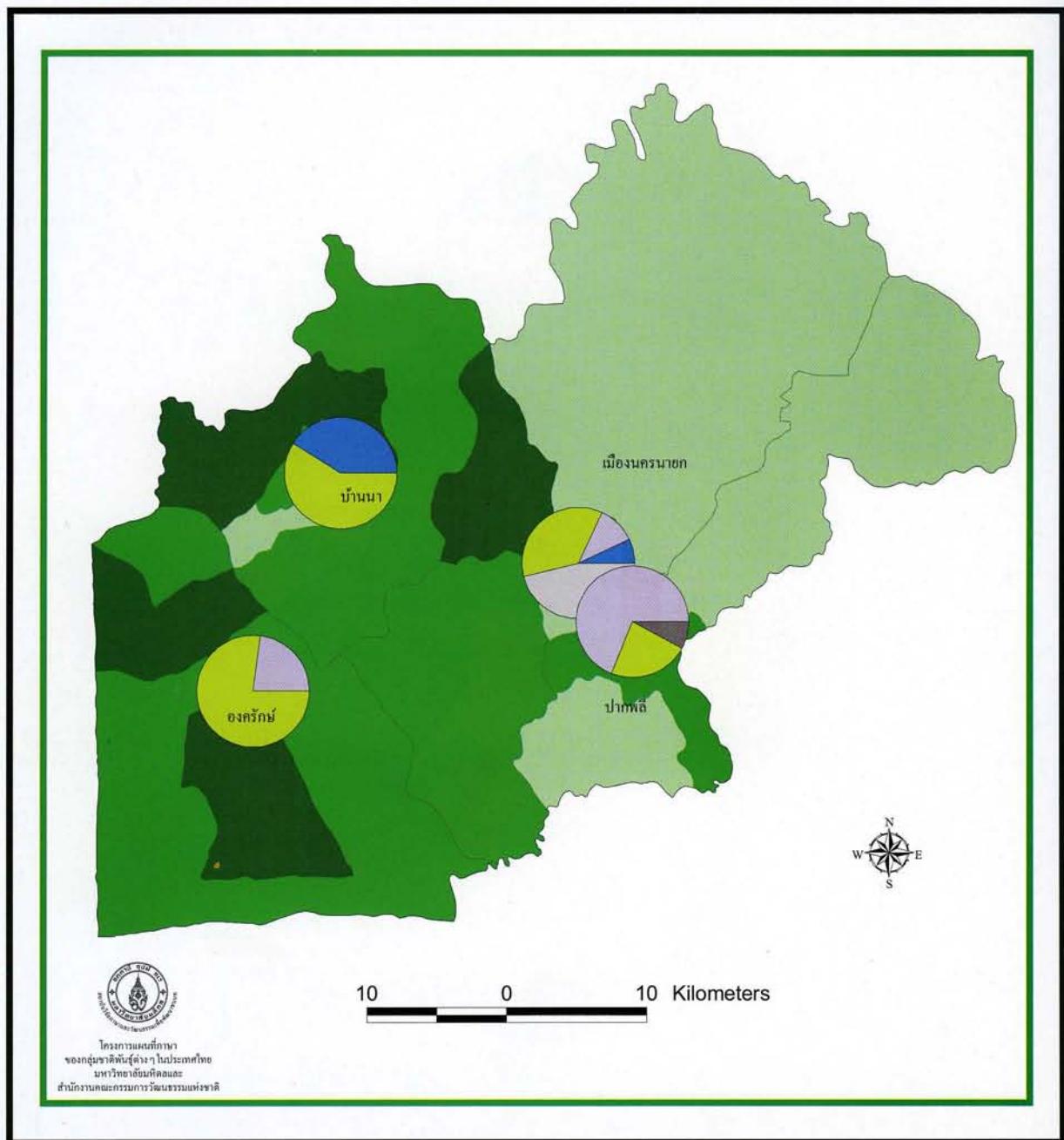
300 - 2400
2400 - 4500
4500 - 6800
6800 - 11400

ภาษาอื่นๆ

- คำเมือง (ยวน)
- ลาวอีสาน
- เขมรอื่นๆ ไทย
- กะซอง

ภาษาหลักในจังหวัดตราดคือภาษาไทยกลางและคงด้วยระดับสีเข้มอ่อนตามเต็มที่ที่
ภาษาอื่นๆและคงในระดับอ่อนมากอีกด้วยเห็นภาษาพากหงกอน

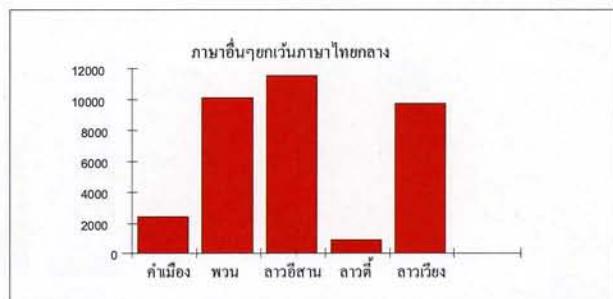
นครนายก

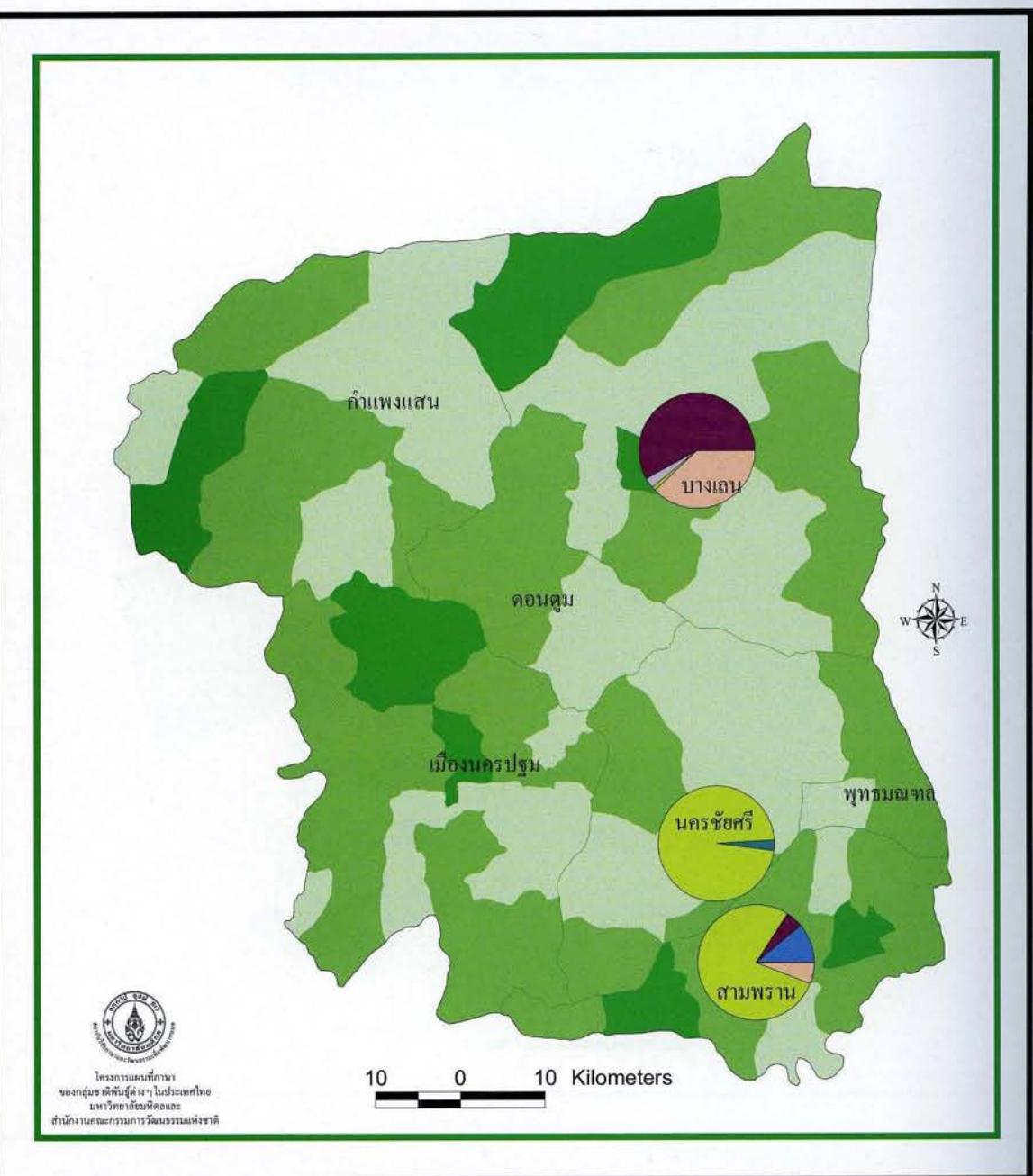
เส้นขอบเขต
จังหวัด

ภูมิภาค
1000 - 2000
2000 - 4000
4000 - 5000
5000 - 10000

ภูมิภาค
คำเมือง(ขวา)
พวน
ลาวอีสาน
ลาวตี
ลาเวียง

ภูมิภาคในแขวงวัฒนธรรมที่ถือว่าไถ่ถอดและคงคู่ระหว่างตัวเองเพื่อนบ้านที่
ภูมิภาคอื่นๆและคงไว้ในระดับขั้นตอนต่อไป

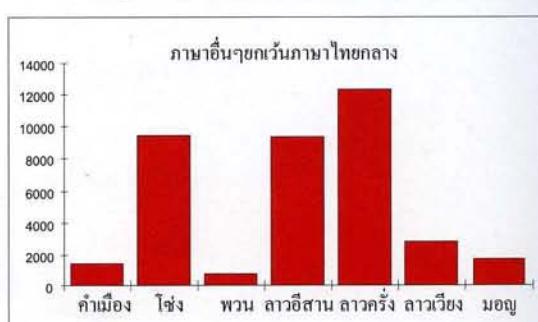

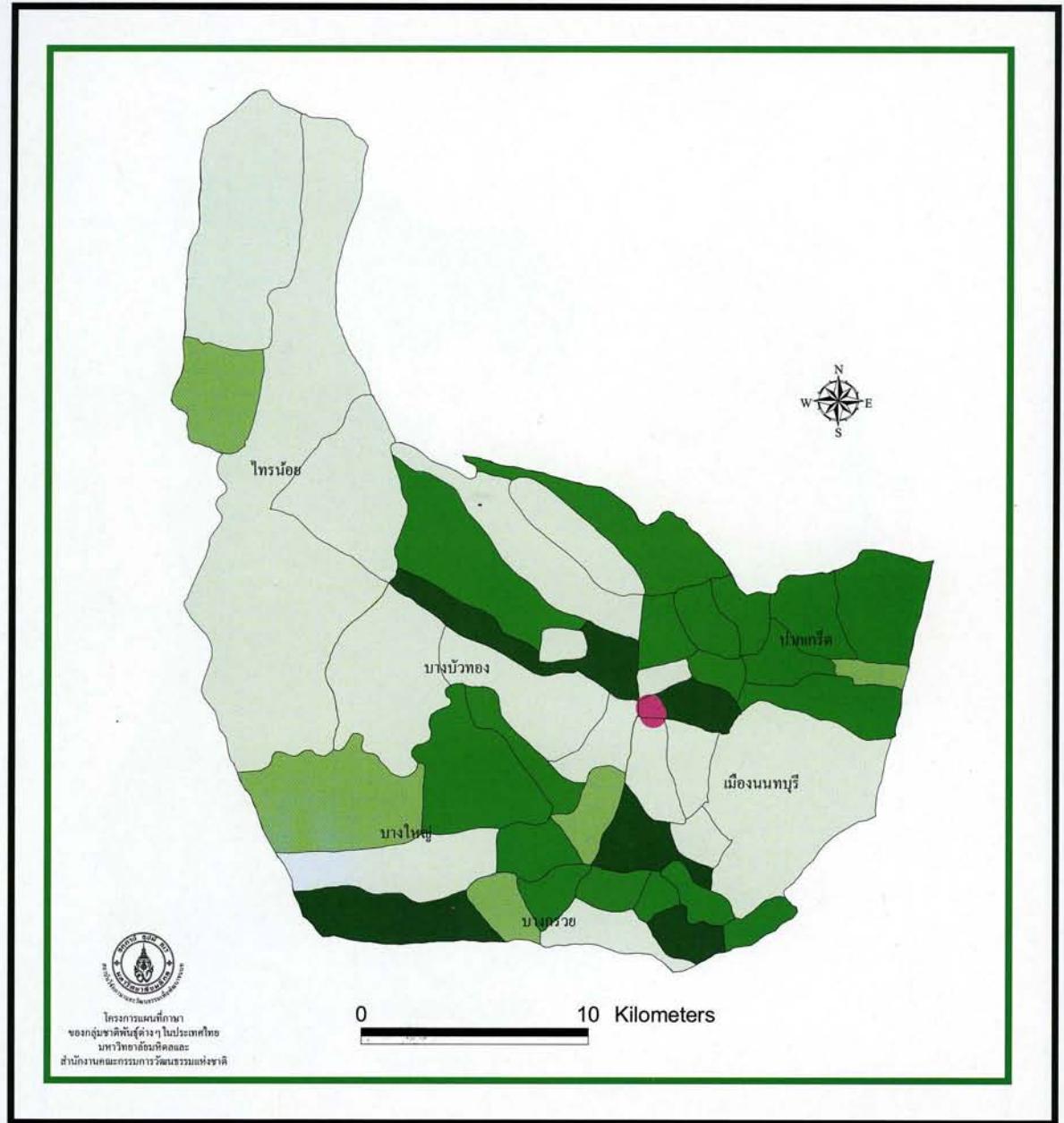

นครปฐม

ການអັດໃນເຈົ້າຫວັດຄຽມຕີ່ການໄກກກາມສົດລົງຮະດັບສື່ບັນດອນເຕີມເກີນທີ່
ການຊ່ວຍເຫຼື່ອແສດໃນຮັດຕິນໍາເກອດຕີ່ແຫ່ງກາພວກຄອນ

นนทบุรี

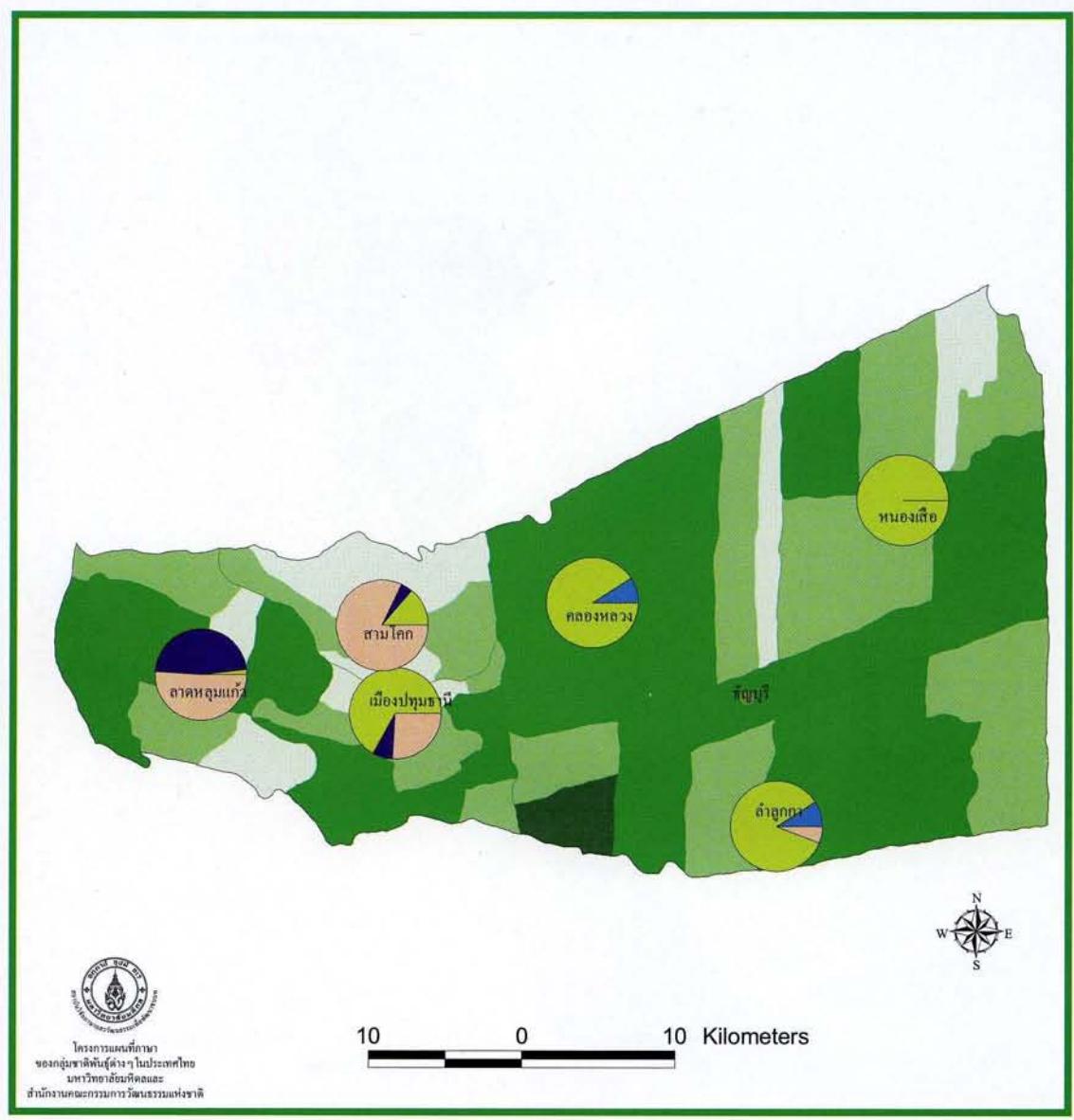
เส้นขอบเขต
อำเภอ
จังหวัด

ภาษาไทยเฉลี่ย

● 1 = 600

ภาษาไทยกลาง

500 - 1000
1000 - 2000
2000 - 4000
4000 - 5000
5000 - 9000

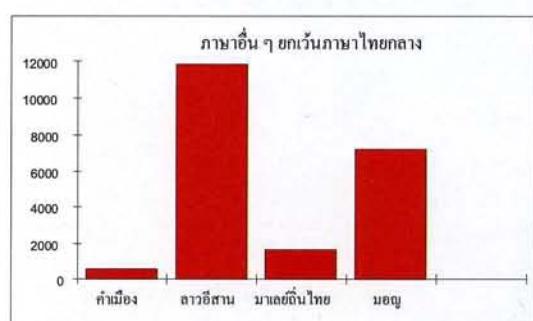

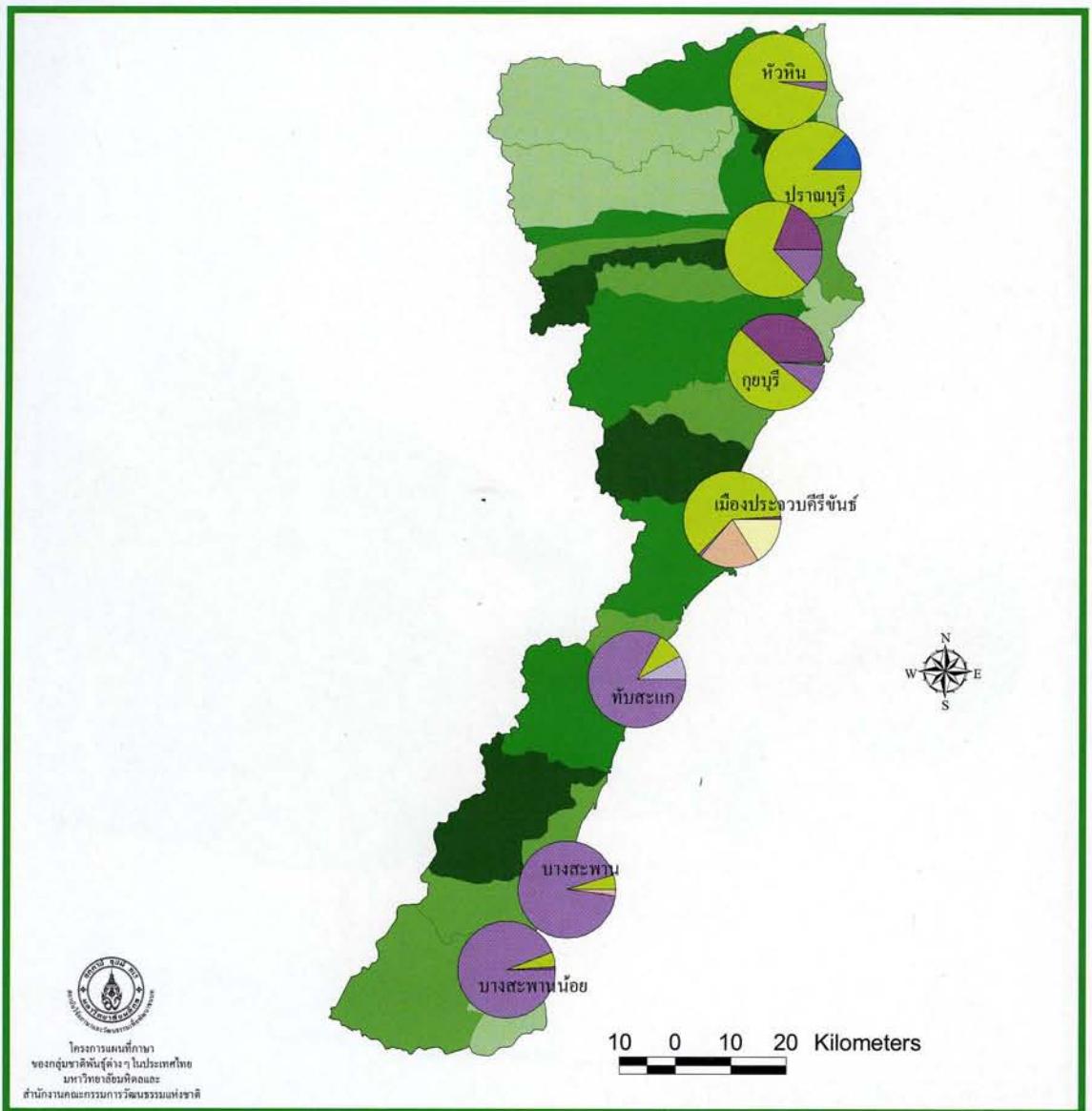
ปทุมธานี

เส้นขอบเขต	ภาษาที่ออกเสียง
อัมมาอุ	คำเนื่อง(yan)
ชั่งหัวค	ลาวอิสาน
ภาษาไทยกลาง	มาเลเซียไทย
1000 - 3000	มอง
3000 - 5000	
5000 - 9000	
9000 - 14000	
14000 - 33000	

ภาษาที่ออกเสียง
คำเนื่อง(yan)
ลาวอิสาน
มาเลเซียไทย
มอง

ภาษาหลักในจังหวัดปทุมธานีคือภาษาไทยยกเว้นวงศ์ตัวชี้ดับเสียงอ่อนเดิมที่เป็นภาษาท้องถิ่นๆและคงในระดับอ่านมากอัตราของคนพากลาง

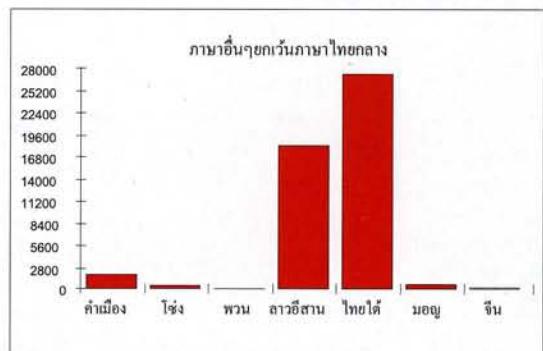

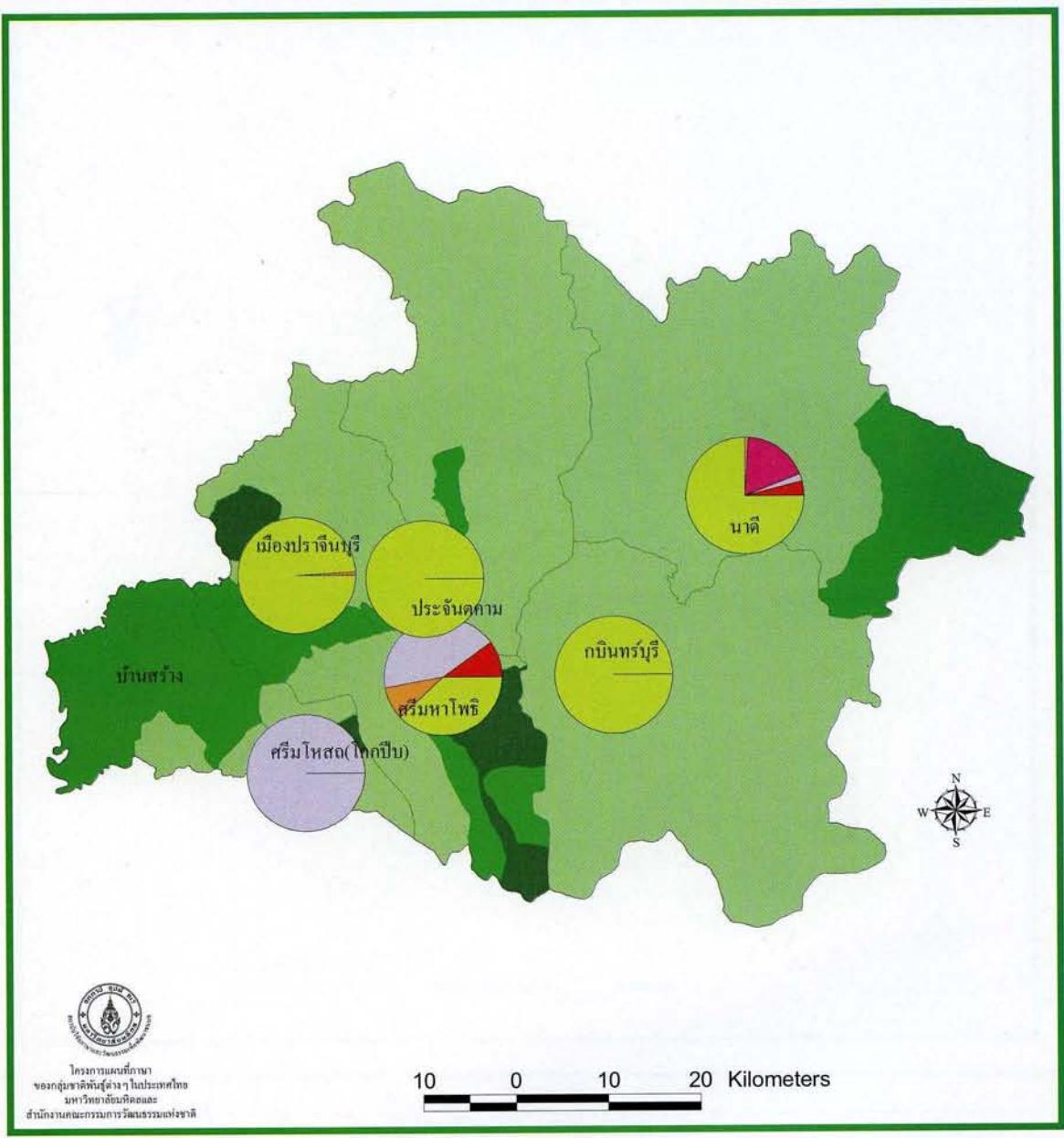

ประจำบกีริขันธ์

ภูมิภาคที่ดีที่สุดในประเทศไทย ประจำบกีริขันธ์ คือ ภูมิภาคลาวอีสาน ภูมิภาคไทยใต้ และ ภูมิภาคมอย

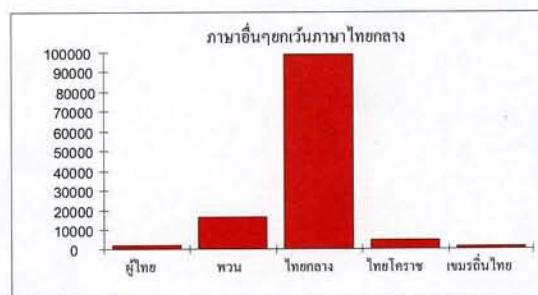

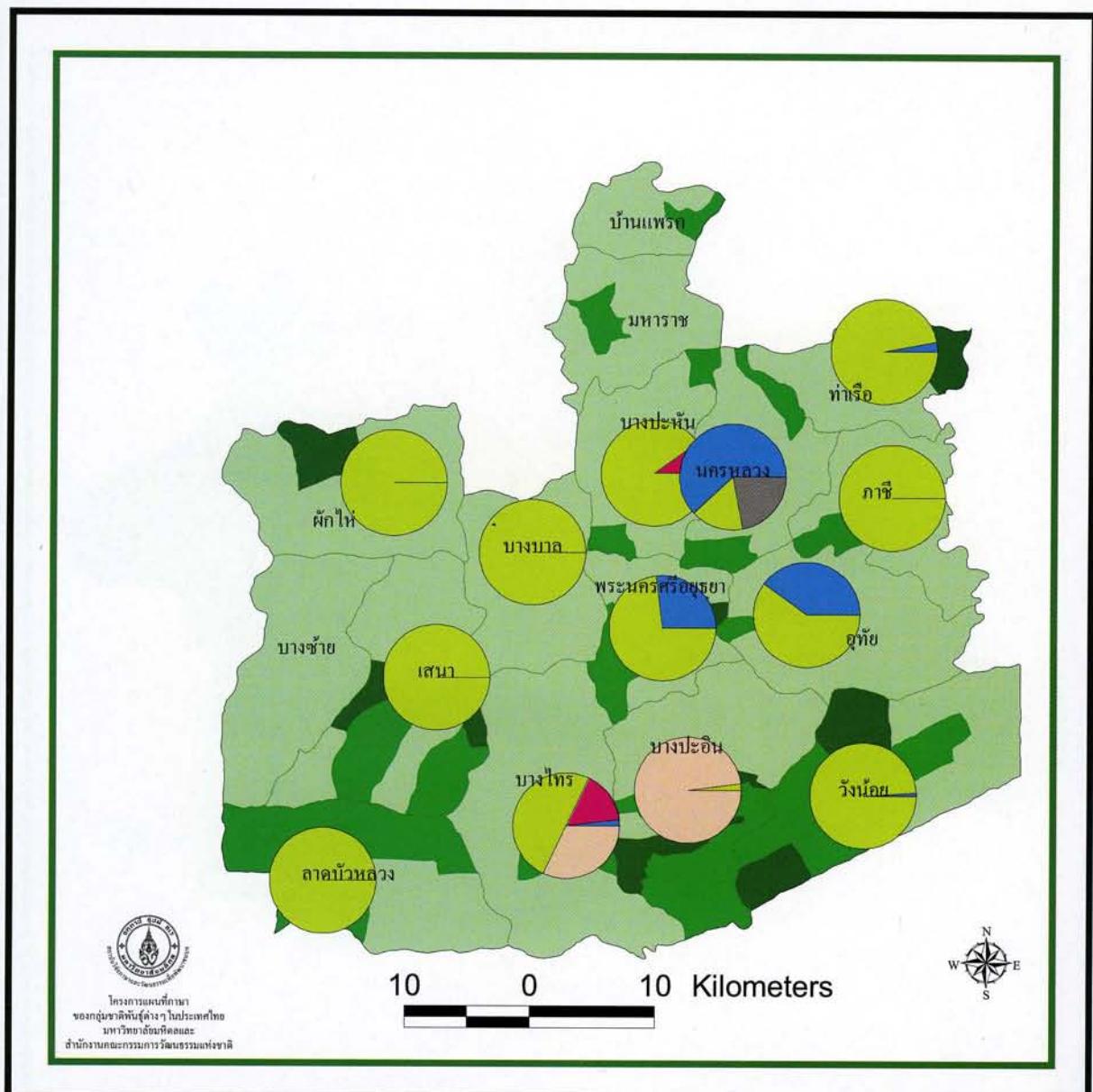
ปราจีนบุรี

สันเขื่อนเขต	ภาษาอีสานฯ
อําเภอ	ผู้ไทย
จังหวัด	พวน
ภาษาไทยกลาง	ไทยโคราช
400 - 1600	เขมรดั่นไทย
1600 - 3500	ลาวอีสาน
3500 - 5300	
5300 - 7300	

ภาษาอีสานฯ
ผู้ไทย
พวน
ไทยโคราช
เขมรดั่นไทย
ลาวอีสาน

ภาษาหลักในจังหวัดปราจีนบุรีคือภาษาไทยกลางแสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนตึ่นที่สุด
ภาษาอื่นๆแสดงในระดับอ่อนกว่าด้วยสีเหลืองกากพูล

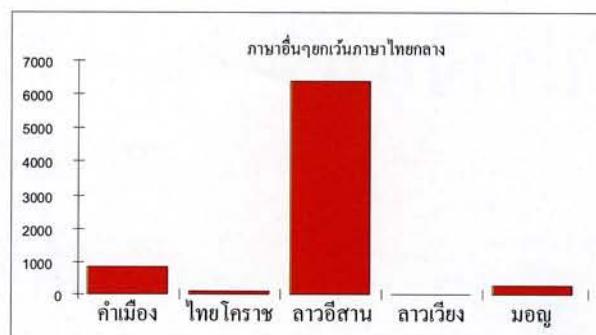
พระนครศรีอยุธยา

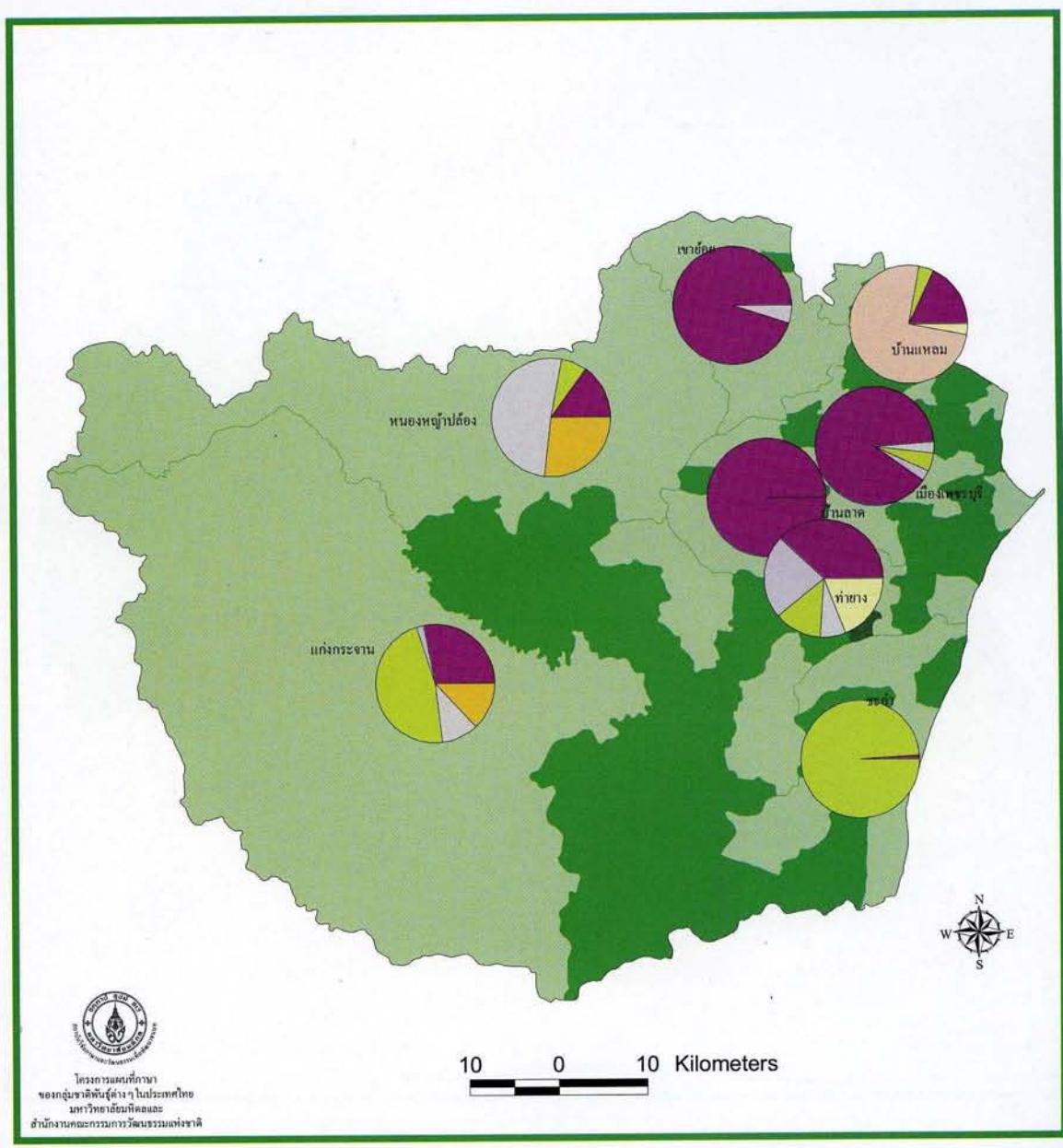
ภาษาที่ตัวในช่วงวัดพระนကรศรีอยุธยาคือไทยกลางและคำว่าระดับสีเข้มอ่อนเพื่อที่ภาษาต่อขึ้นๆแสดงในระดับอ่อนมากต่ำลงกากล

เส้นขอบเขต
อำเภอ
จังหวัด

ภาษาไทยกลาง
2000 - 3000
3000 - 5000
5000 - 9000

ภาษาเยอรมันฯ
คำเมือง(ขวน)
ไทยกลาง
ลาวอีสาน
ลาวเวียง
มอญ

โครงการแผนที่ภูมิฯ
ของจังหวัดพิจิตรฯ ในประเทศไทย
นักวิชาการและนักศึกษา
ล้านลักษณะการวัดและประเมินผลฯ

เพชรบุรี

เส้นขอบเขต
อั่มกาด
จังหวัด

ภาษาอื่น ๆ

ไทย

พวน

ลาวอีสาน

ลาวเวียง

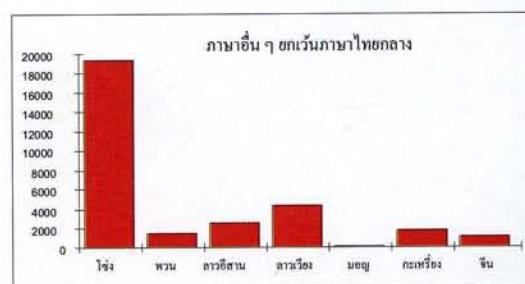
มองย

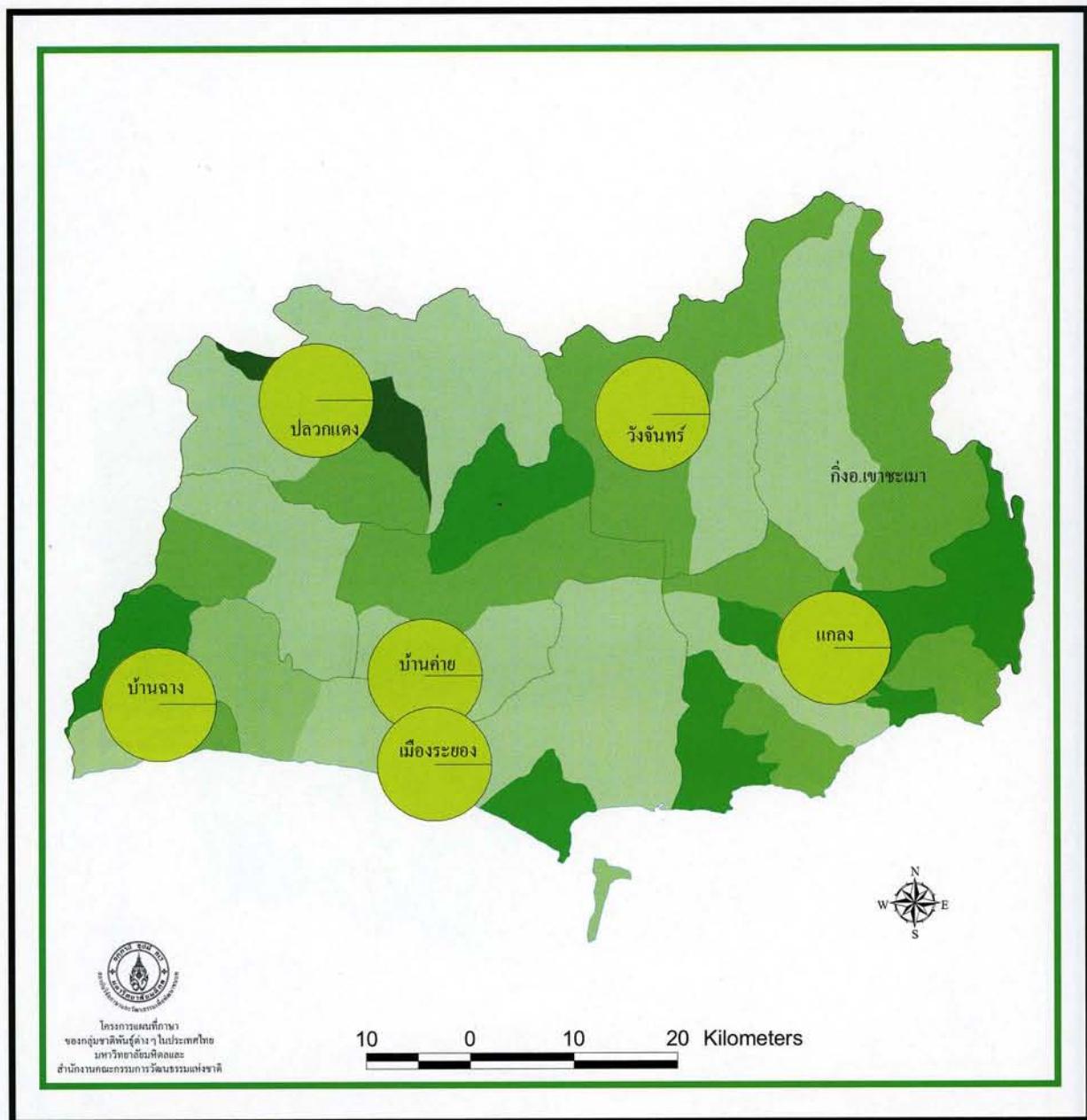
กะหรี่ยง

ชีน

ภาษาไทยกลาง
1000 - 3000
3000 - 5000
5000 - 7000
7000 - 14000

ภาษาอื่น ๆ ในจังหวัดเพชรบุรีคือภาษาไทยกลางและด้วยระดับสีเข้มอ่อนเพิ่มที่
ภาษาอื่น ๆ แสดงในระดับอ่อนถึงด้วยเมนูกาฬากล

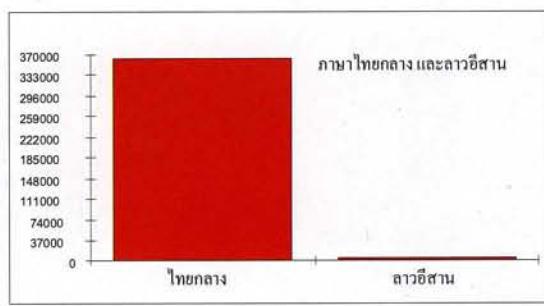
รายอัง

เส้นขอบเขต
อำเภอ
จังหวัด
ฝั่งทะเล

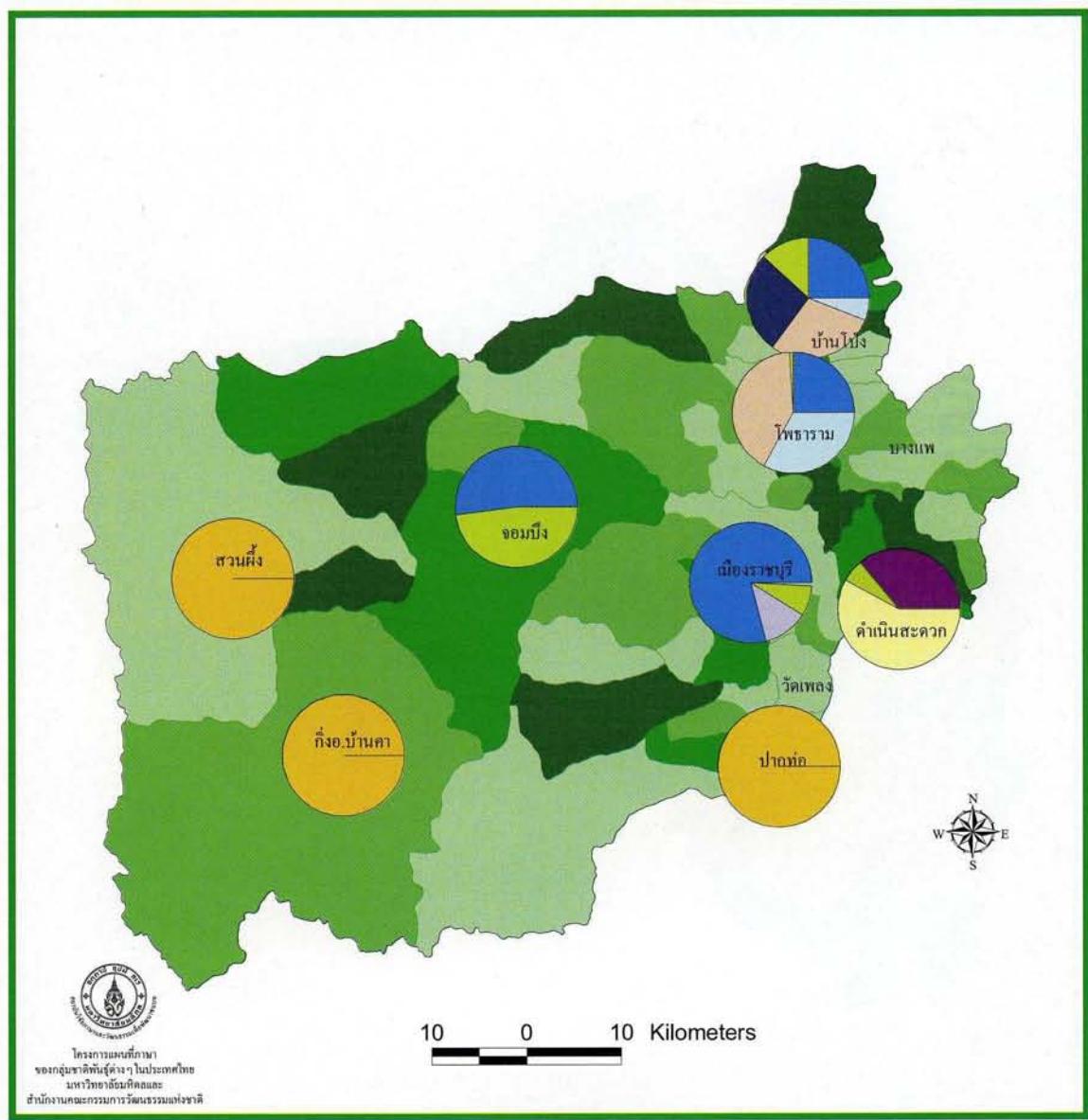
ภาษาไทยกลาง

1000 - 5000
5000 - 8000
8000 - 15000
15000 - 31000

ภาษา ลาวอีสาน
ลาวอีสาน

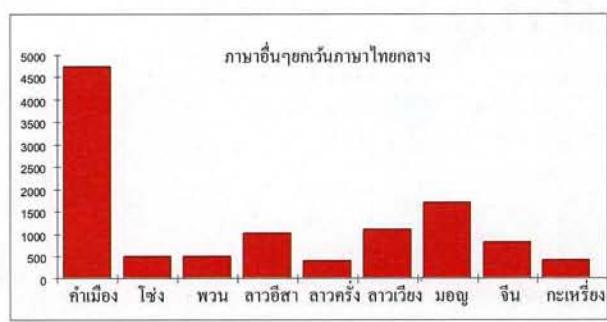
ภาษาหลักในจังหวัดระบุที่อ้างมาไทยกลางและคงด้วยระดับเสียงอ่อนเด่นที่สุดที่
ภาษาอื่นๆอยู่ในระดับอ่อนกว่าเดิมในระดับอ่อนกว่าเดิมที่ส่วนมากภาษาท้องถิ่น

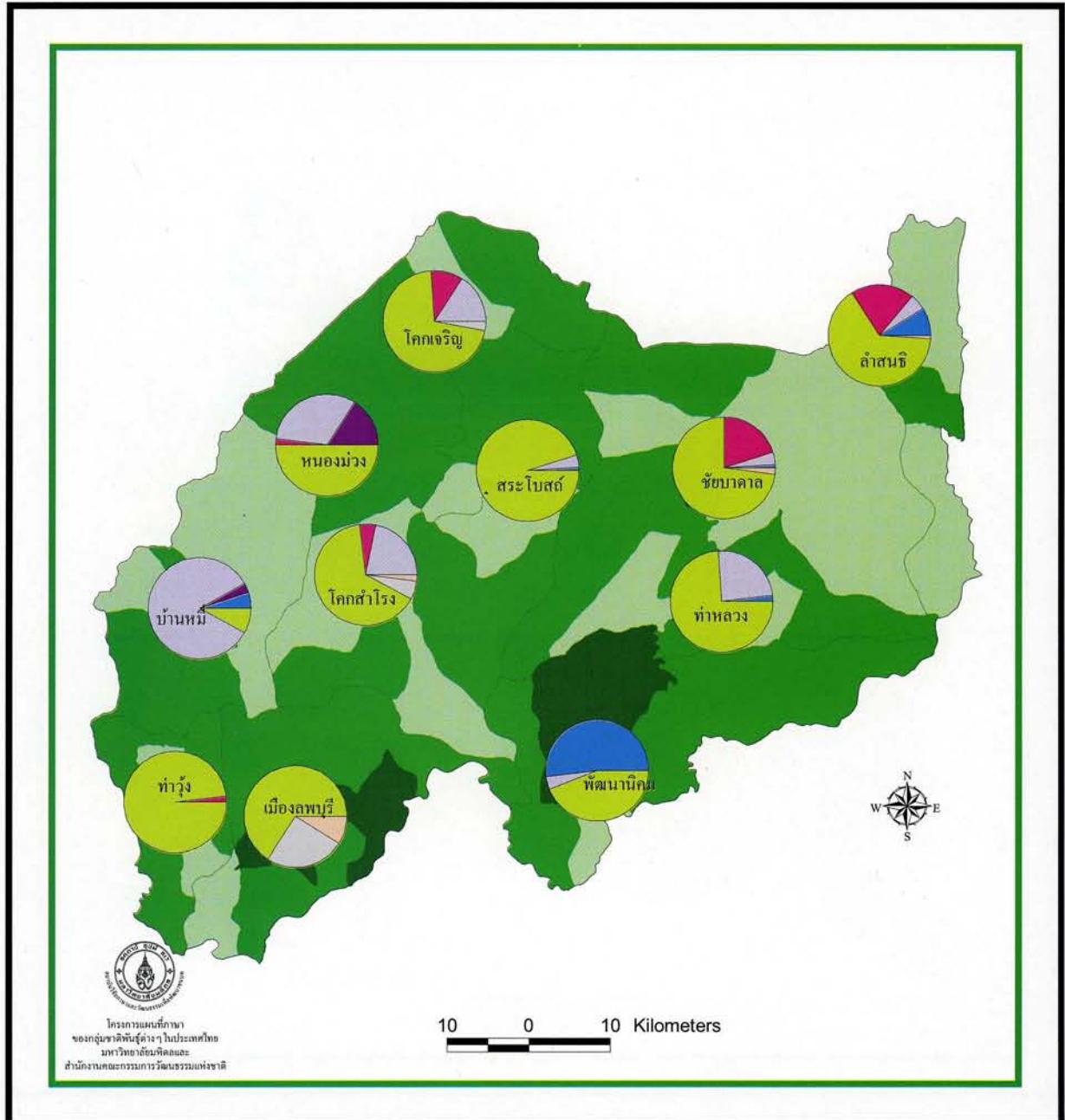

ราชบุรี

ภาษาหลักในจังหวัดราชบุรีคือภาษาไทยกลางและรองคือภาษาพูดอีกภาษาที่มีความนิยมมากที่สุด เช่น ภาษาอีสาน ภาษาเหนือ ภาษาใต้ ภาษาเขมร ภาษาลาว เป็นต้น

ລັບປຸງ

ເສັ້ນຂອນເບືດ

ເມົາ
ຈັງຫວັດ

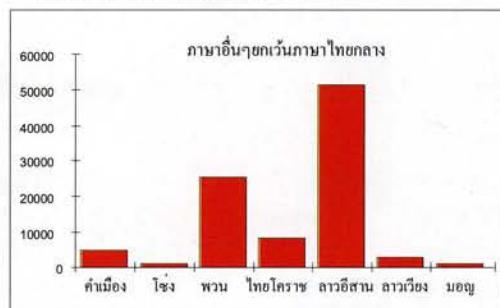
ການາໄທຍກລາງ

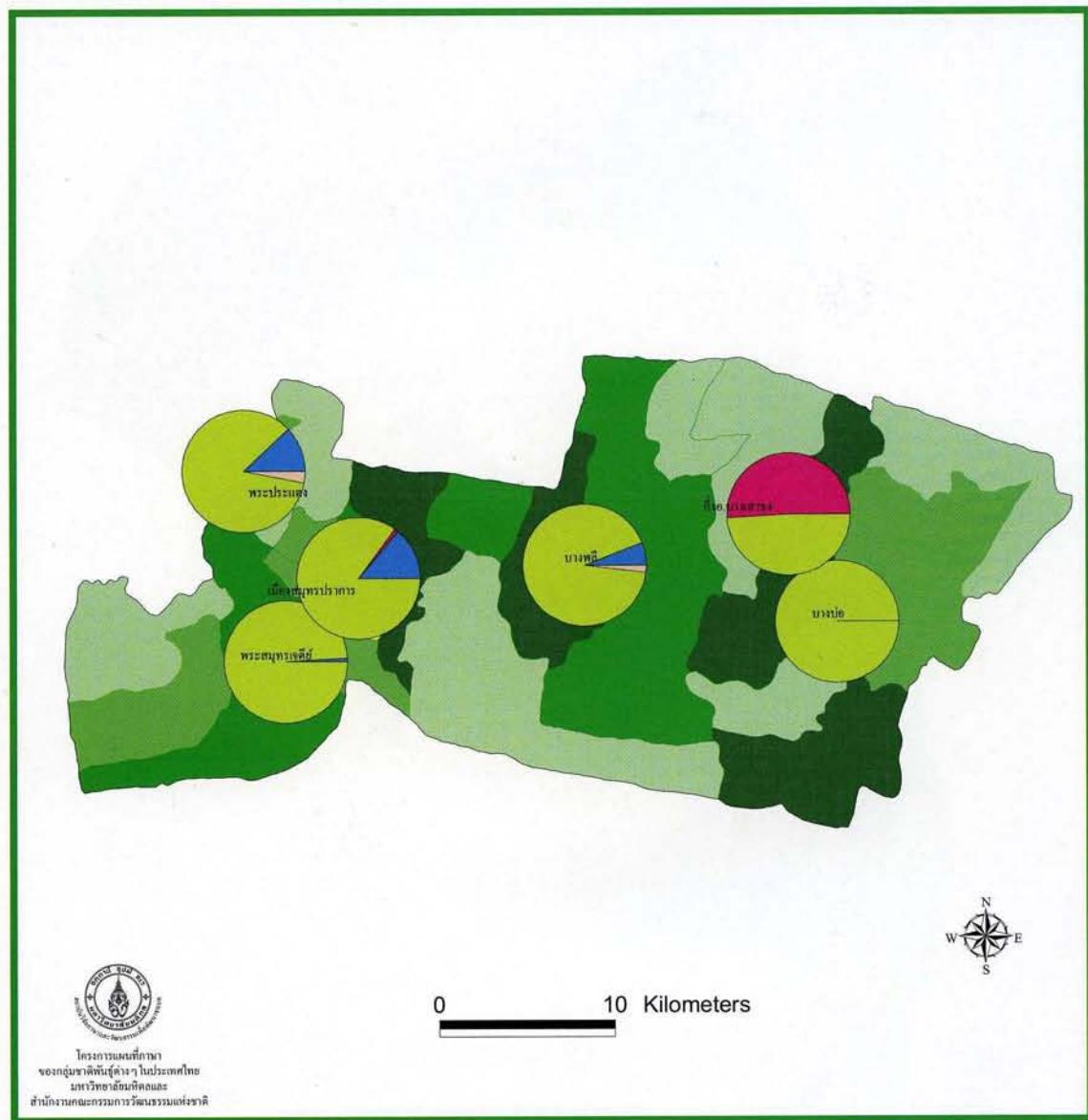
1000 - 2000
2000 - 4000
4000 - 7000
7000 - 14000

ການາຍ່ອຍ້ອນໆ ຈາ

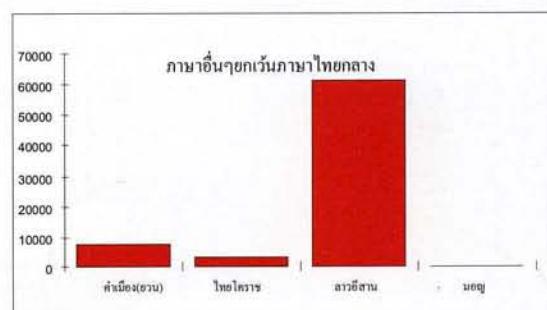
ກຳນົອງ(ຍວນ)
ໄຊ່ງ
ພວນ
ໄທຍໂຄຣາຈ
ລາວອີສານ
ລາວເວິຍງ
ນອຍ

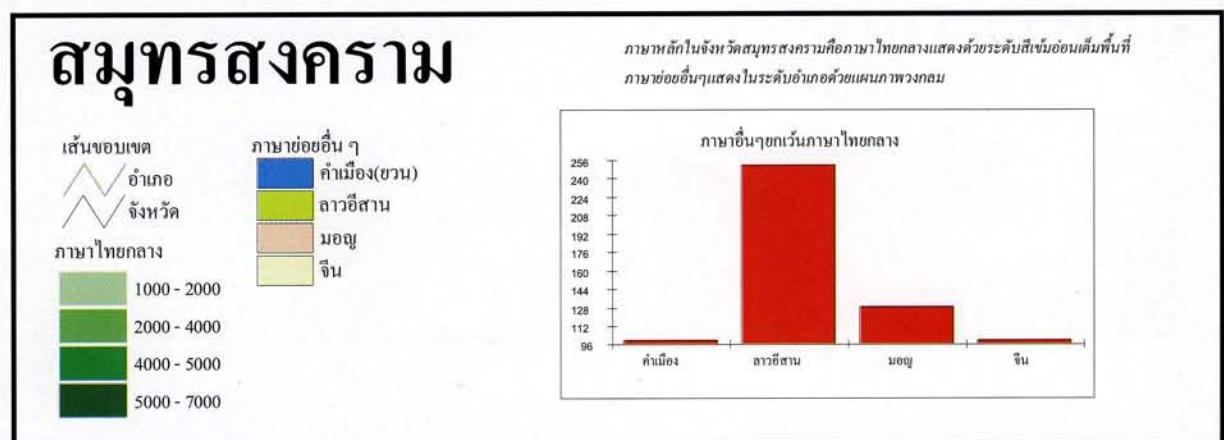
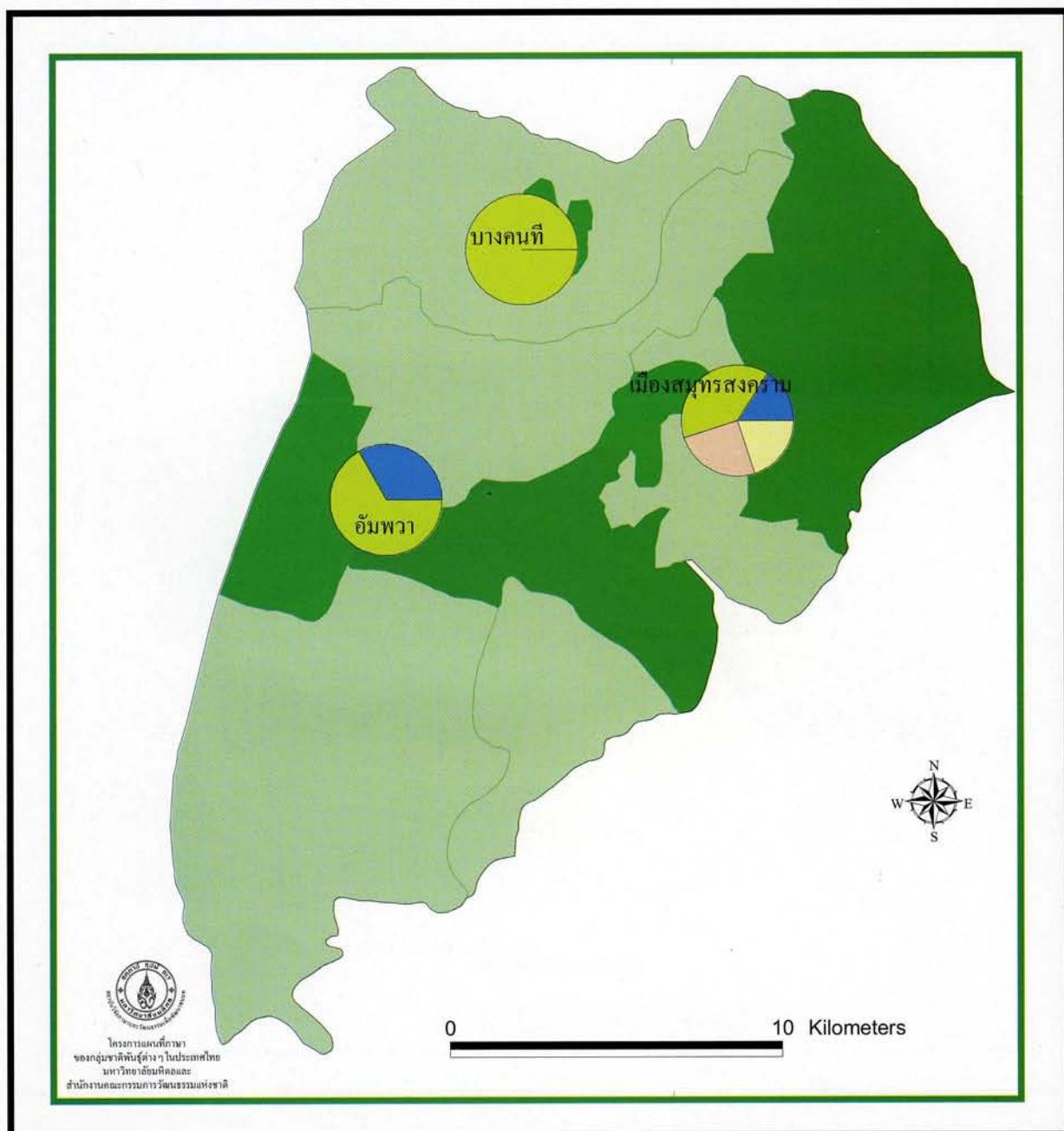
ການາຫລັກໃນຈັງຫວັດປຸງກີກອງການໄກກທາງແສດງດ້ວຍຮະຕັບເລີ່ມອ່ອນເຄີນທີ່
ການາຂ່ອຍ້ອນໆແສດງໃນຮະຕັບອໍາດົກດ້ວຍແຜນກາພວກຄົນ

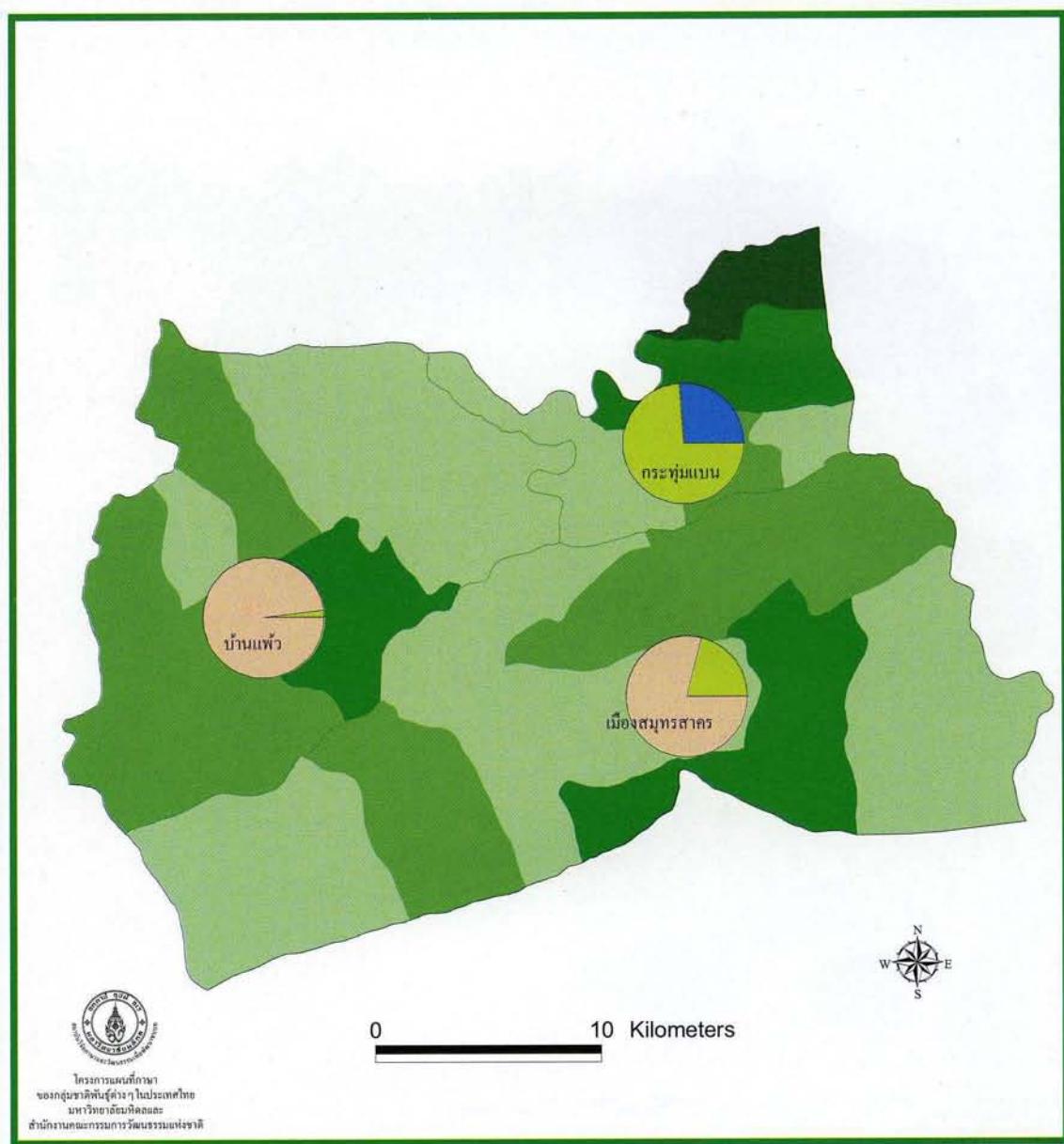

สมุทรปราการ

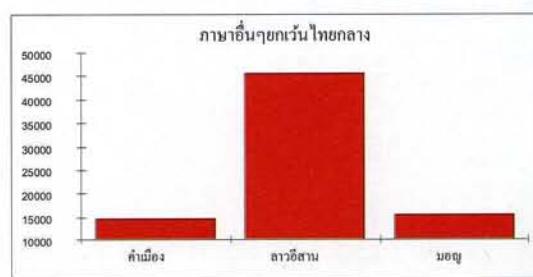

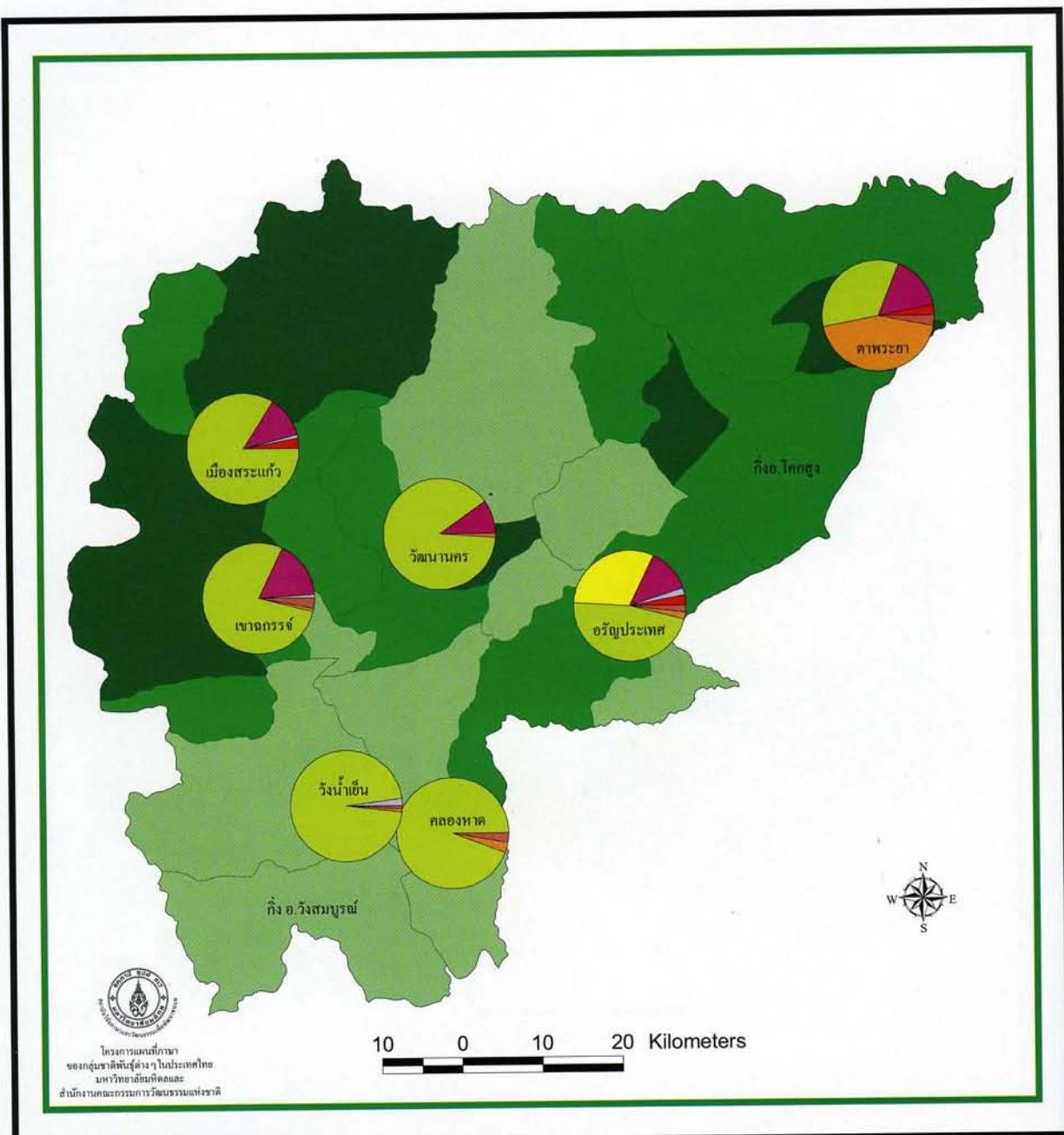

สมุทรสาคร

ความเหล็กในจังหวัดสมุทรสาครถือว่าไกยก่อแรงสุดตัวที่ตัวเดียวที่มีที่มาที่ไป
มากยิ่งขึ้นๆ และแสดงในระดับอันดับต้นๆ ของประเทศ

สารแก้ว

เส้นขอบเขต

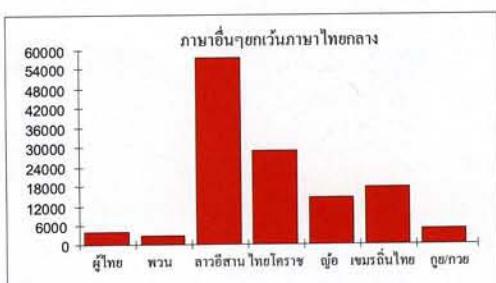
ภูมิภาคเชื่อมฯ

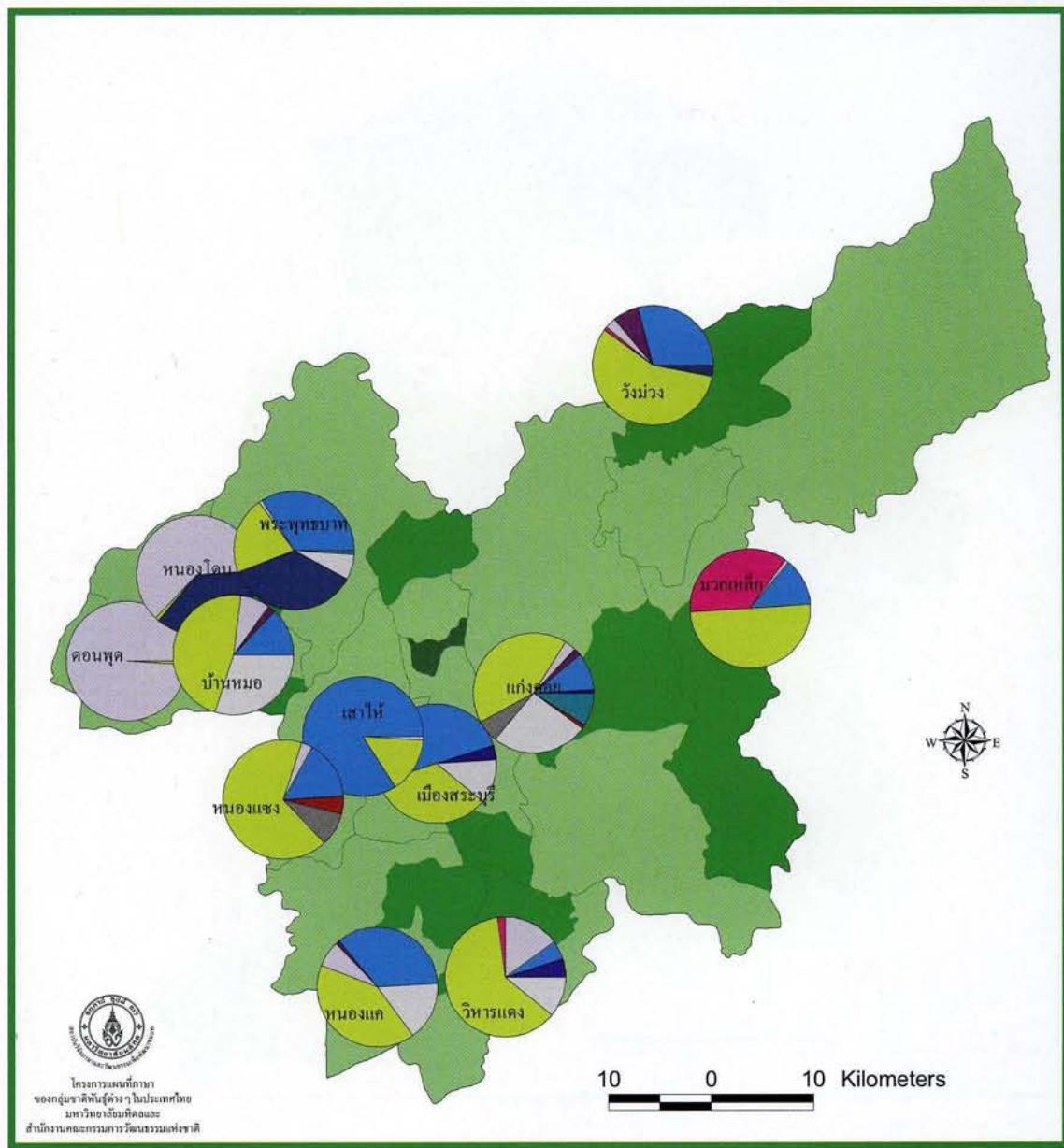
ศรีไทย
พวน
ไทยโคราช
ญื้อ
ลาวอีสาน
เขมรเชื่อมไทย
ถูก/กฎหมาย (ส่วน)

ภูมิภาคกลาง

100 - 400
400 - 1100
1100 - 2300
2300 - 3900

ภูมิภาคในจังหวัดสารแก้วที่อ่อนไหวต่อความไม่สงบด้วยการเคลื่อนย้ายบ้านที่
ภูมิภาคเชื่อมฯและในระดับอาเภอด้วยเหตุผลทางการเมือง

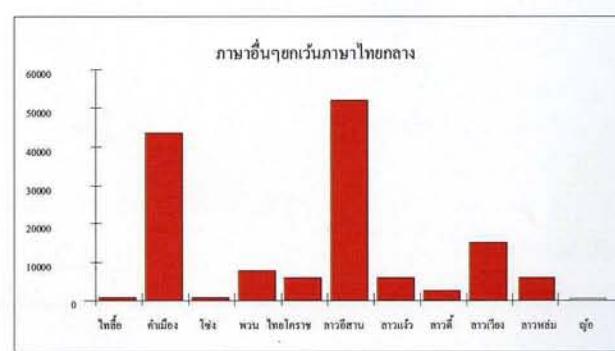

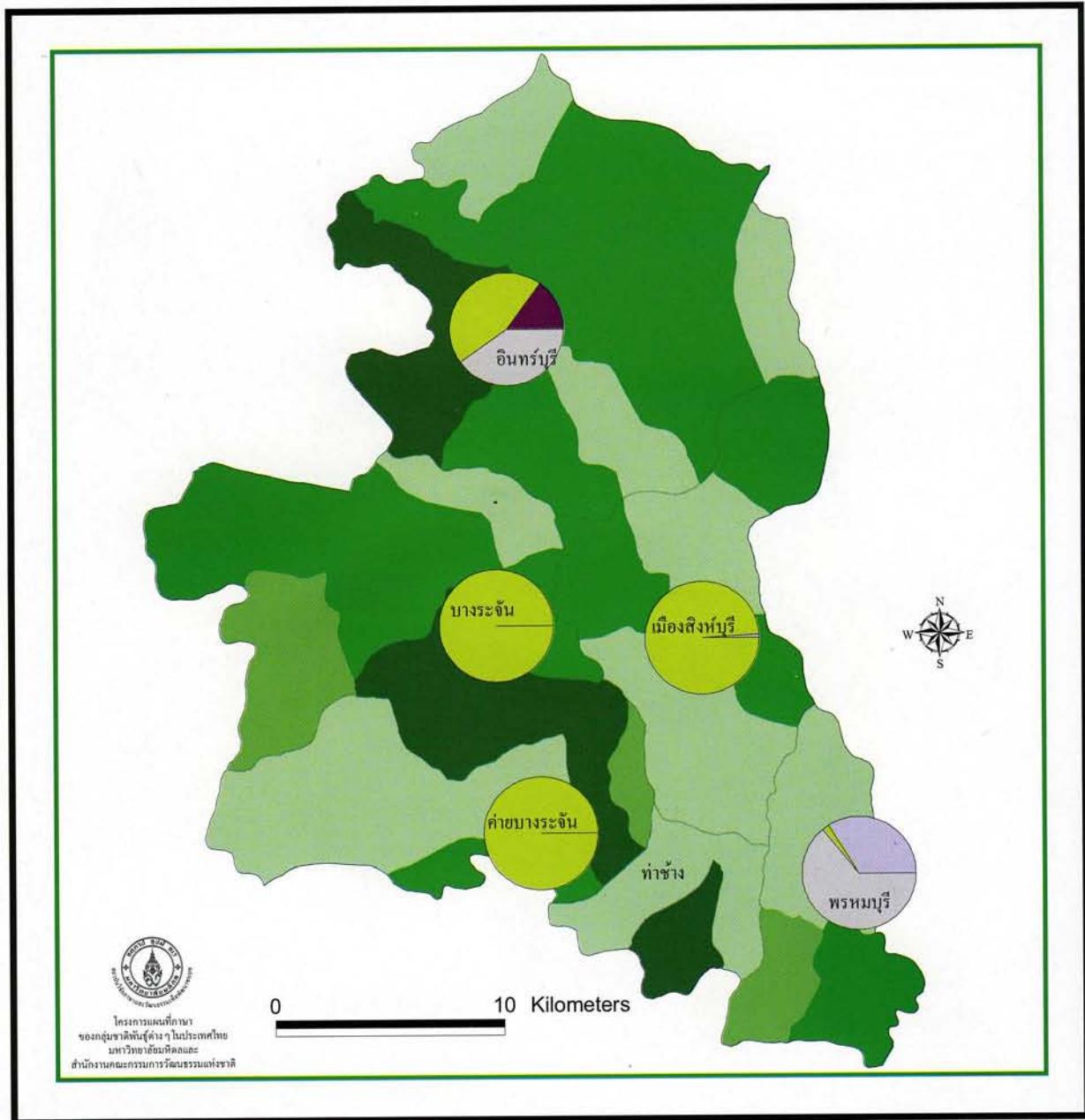

ສະບັບ

ເສັ້ນຂອນເຈັດ	ການຢ່ອຍຍື່ນ ຈີ່
ວິທີ	ໄທລື້ອ
ຫັນເມືອງ	ຄໍານີ້ອງ(ຍວນ)
ຈັງວັດ	ໄຊ່ງ
ການໄຫວ່າລາວ	ພວນ
1000 - 3000	ໄກໂກຣາຊ
3000 - 5000	ລາວເສັນ
5000 - 9000	ລາວແວ້ວ
9000 - 1719000	ລາວຕີ້
	ລາວເວີຍ
	ລາວເລົມ
	ຍູ້ອ

ການຫັດການເຈັດວິທີສະບັບການໄຫວ່າລາວການແສດງດໍວຍຮະດັບເສີ່ນຍື່ນອອນເກີນພົນທີ່
ການຢ່ອຍຍື່ນໆທີ່ແສດງໃນຮະດັບອໍານວຍຂໍ້ມູນກາວກວດການ

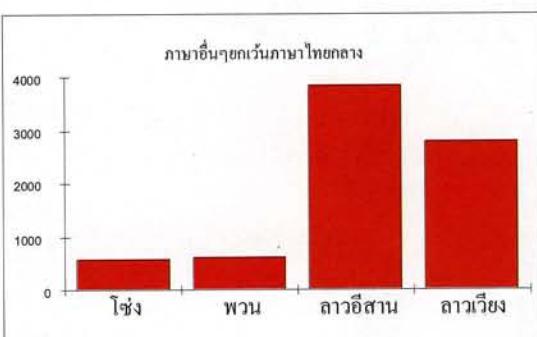

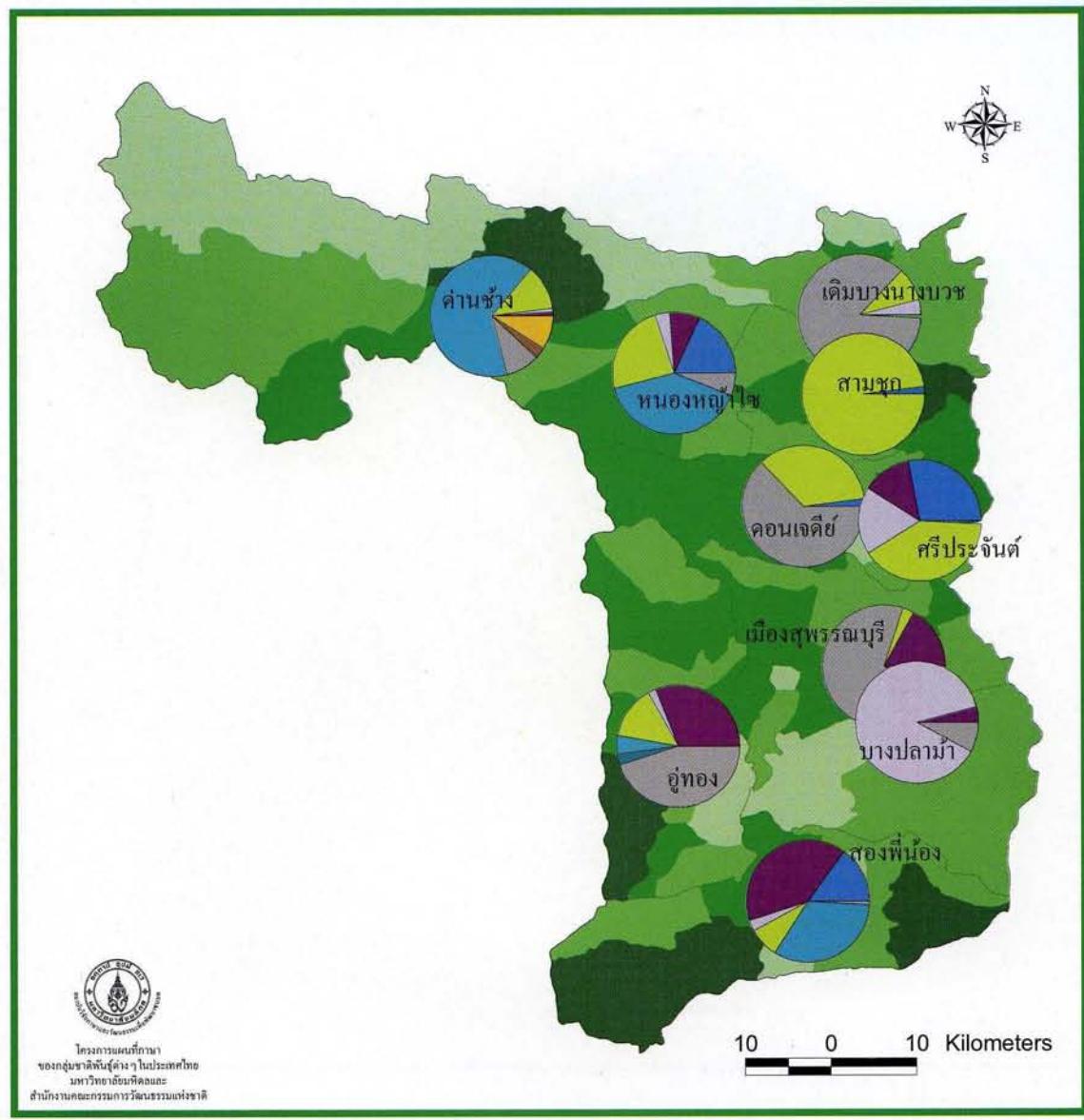

สิงห์บูรี

ภาษาหลักในจังหวัดสิงห์บูรีคือภาษาไทยกลางและคำว่าระดับสีเข้มอ่อนเพิ่มที่ภาษาอื่นๆแสดงในระดับอ่อนกว่าเดิมที่แสดงความหลากหลายทางภาษา

สุพรรณบุรี

เส้นข้อมูล
อ้าเกอ
จังหวัด

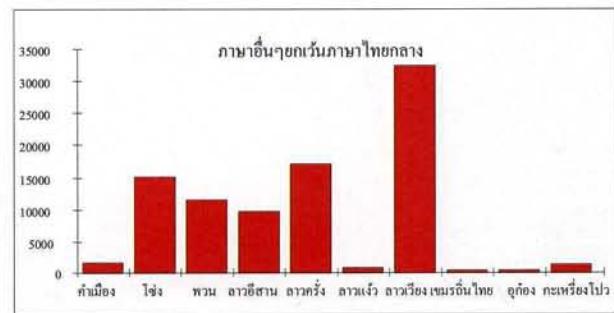
ภาษาไทยกลาง

1000 - 3000
3000 - 6000
6000 - 11000
11000 - 17000

ภาษาอื่นๆอื่นๆ

คำเมือง(ขวน)
ไช่
พวน
ลาวอีสาน
ลาวรัช'
ลาವແຈ້ງ
ลาວເວີຍ
ເໝັນຮົ່ມໄທຍ
ກວົງ
ກະເທິງໄປວ

ภาษาที่ลักในสังคมสุพรรณบุรีคือภาษาไทยก่อผลด้วยระดับสีเข้มอ่อนเพื่อที่
ภาษาอื่นๆอื่นๆจะแสดงในระดับอ่อนก่อตัวแยกภาษาของคน

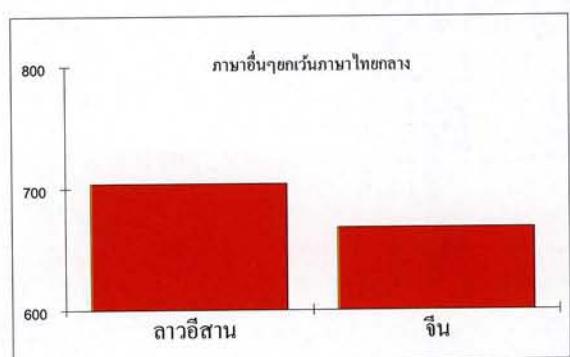
ອ່າງທອງ

ເສັ້ນຂອນເບືດ
ຢຳເນກ
ຊັ້ງຫວັດ

ການຍ່ອຍອ່ຳນໍາ
ລາວອືສານ
ຈືນ

ການຢ່າໄທຍກລາງ
2000 - 4000
4000 - 6000
6000 - 8000

ການກາໜີກຳໃນຈັງຫວັດອ່າງທອງ ອີການຢ່າໄທຍກລາງແສດງດ້ວຍຮະບັນດີເປັ້ນອອນເຕີມທີ່
ການຍ່ອຍອ່ຳນໍາແສດງໃນຮະດັບອ່ານວັດດ້ວຍແນວກວາງກມ

3.2.4 การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในเขตภาคใต้

ประชากรในดินแดนภาคใต้ของประเทศไทยมีประมาณเก้าล้านคน ภาคใต้มีพื้นที่ครอบคลุม 14 จังหวัด แบ่งเป็นเขตภาคใต้ตอนบน ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุง ตรัง พังงา ภูเก็ต และจะมี มีนครศรีธรรมราชเป็นศูนย์กลาง และเขตภาคใต้ตอนล่างประกอบด้วย 4 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ได้แก่ สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ประชากรส่วนใหญ่พูดภาษาลักษณ์ และนับถือศาสนา อิสลาม มีปัตตานีเป็นศูนย์กลาง เป็นดินแดนที่ต่อเนื่องจาก 4 รัฐภาคเหนือของมาเลเซีย ซึ่งเดิมเป็นของไทยก่อน ยกให้อังกฤษ ได้แก่ ไทรบุรี (เกอตระห์) กลันตัน ตรังกานู และเปอร์ลิส ภาคใต้ตอนบนมีการติดต่อกับสุโขทัย และอยุธยา และเคยปกครองโดยได้การปกครองของอยุธยา ในตอนต้นพุทธศตวรรษมีการอพยพจากภาคเหนือมาอยู่ที่ นครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง เป็นต้น ปัจจุบันผู้พูดภาษาคระ落户 ท่านอกจากกลุ่มคนที่พูดภาษาปักษ์ได้ ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่มีผู้พูดร้อยละ 93 แล้วซึ่งมีกลุ่มที่พูดภาษาตากใบอีกเป็นจำนวนร้อยละ 1 หรือ ประมาณเกือบหนึ่งแสนคน คนกลุ่มนี้ซึ่งมีประวัติไม่แน่ชัดแต่เกี่ยวข้องกับการเดินทางมาจากพื้นที่อื่นเข้ามา ตั้งแต่แรกในแน่นี้ เช่น เป็นทหารที่ยกมาตีหัวเมืองลักษณ์ เมื่อเสรีจศึกแล้วตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้ หรือเป็นหนอ ช้างตามทางช้างให้ภัยตระห์ หรือเป็นพวน นักแสวงโชค นักกระเร่อ เป็นต้น แต่โดยสรุปจากหลักฐานภาษา พูด ภาษาไทยตากใบซึ่งแตกต่างจากภาษาไทยปักษ์ได้ แต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มภาษาในเขตภาคเหนือ จึง เชื่อว่าจะเป็นกลุ่มที่เคยอยู่ตอนบนของประเทศไทย แต่ได้ตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้มากกว่า 400 ปีมาแล้ว โดย กระจายอยู่ในเขตจังหวัดปัตตานีและนราธิวาส เช่น อำเภอปะนาัง สายบุรี ไม้แก่น นาโย และท่ายางแดง ใน จังหวัดปัตตานี อำเภอเมือง นาเจาะ ยังอ ตาดใน ระแงะ สุไหงปาดี สุไหงโกลก และแม่น้ำ จังหวัดนราธิวาส นอกจากนี้ยังพบคนที่พูดภาษาตากใบในหลายหมู่บ้าน ในเขตตระกูลลันตันและตรังกานู ของประเทศไทยเดิม ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย สำหรับกลุ่มภาษาในตระกูลอสโตรเรเนเชียนกลุ่มใหญ่ในภาคใต้คือภาษา ลักษณ์ ไทย ซึ่งเรียกในเขตภาคใต้ว่า “ยาวี, นาญ, ลักษณ์” (คำว่า “ยาวี” หมายถึงตัวหนังสือภาษาอาหรับที่ ดัดแปลง เมื่อเขียนภาษาลักษณ์ในประเทศไทย) มีจำนวนผู้พูดส่วนมากอยู่ในเขต 4 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล รวมทั้งเขตนครศรีธรรมราช สงขลา มีจำนวนผู้พูดทั้งหมดประมาณ หนึ่งล้านคนหรือร้อยละ 3 ของประชากรในภาคใต้ เนพะในสามจังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส มีร้อยละ 82 กลุ่มภาษาในตระกูลอสโตรเรเนเชียนกลุ่มย่อยอีก 2 กลุ่ม ได้แก่ อูรักละ โน้ย และมอเก็นหรือมอเกล็น ซึ่งมีชื่อที่เรียกทั่วไปว่า “ชาวเด” บางครั้งทางราชการเรียกว่า “ไทยใหม่” พบรในเขตจังหวัดจะมี ภูเก็ต สตูล เป็นต้น ภาษาอูรักละ โน้ยมีจำนวนผู้พูดกว่าสามพันคน ส่วนมอเกล็นมีประมาณพันกว่าคน

จากการที่ภาคใต้มีบทบาทสำคัญในการเป็นเมืองท่าค้าขายทางทะเลกับประเทศทั้งตะวันตกและ ตะวันออก ในเขตถนนและภูเก็ต จึงมีชาวจีนหลังไหลเข้าไปทำเหมืองแร่เป็นจำนวนมาก ในปัจจุบันจึงมีคน เชื้อสายจีนเป็นจำนวนมาก ไม่น้อยในเขตภาคใต้ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชาวสิงห์และมิพากศรีลังกา คนอาหรับ และคนมลายู ในเขตภาคใต้ซึ่งมีการผสมปนเปกันระหว่างคนไทยและชนชาติต่างๆ ที่เข้ามาติดต่อ นอกจานนี้ ในเขตภาคใต้ยังมีชนพื้นเมืองดั้งเดิมอาทัยออยู่ด้วย ได้แก่ กลุ่มคนป้าหรือเซมัง ชาไกหรือที่คนไทยรู้จักว่า “เจาะป่า” ชนกลุ่มนี้เรียกกลุ่มของตนเองว่า “นานิ” และส่วนมากพูดภาษาเกนชิฯ พบรในเขตสันเข้า ระหว่าง

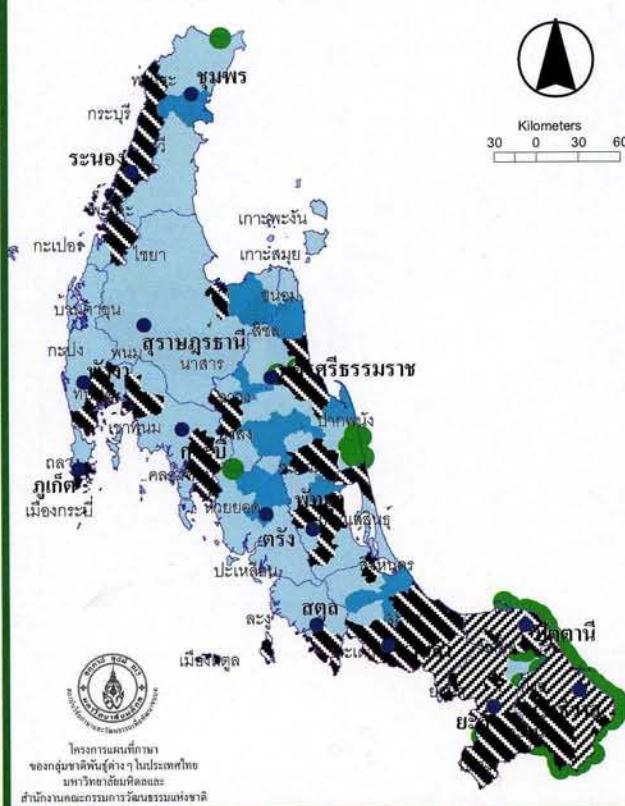
จังหวัดตรัง พัทลุง ยะลา และนราธิวาส มีผู้พูดไม่ถึงหนึ่งร้อยคน นอกจากนี้ยังมีผู้พูดภาษาจีน พม่า ลาวอีสาน และมอญ มีผู้พูดในแต่ละภาษาและไม่ถึงร้อยละ 1 และมีผู้พูดภาษาไทยกลางซึ่งเป็นภาษาราชการเกือบร้อยละ 2

ภาษาของกลุ่มนชาติฯ ในภาคใต้ในปัจจุบัน มีทั้งหมด 11 กลุ่ม เป็นภาษาในตระกูลไทย 4 ภาษา ตระกูลอสโตรເອເຊີຍຕົກ 2 ภาษา ตระกูลอสໂຕຣນເຊີຍນ 3 ภาษา และตระกูลຈິນ-ທີບັດ 2 ภาษา ดังนี้

ตระกูลไทย	ตระกูลอสໂຕຣເອເຊີຍຕົກ	ตระกูลอสໂຕຣນເຊີຍນ	ตระกูลຈິນ-ທີບັດ
1. ปักษ์ใต้ (ไทยใต้)	1. กエンຊີວ (ຫາໄກ)	1. ນລາຢູ່ (ຍາວີ)	1. ຈິນ
2. ไทยกลาง	2. ມອງ	2. ອູຮັກລະໄວ້ຍ	2. ພມໍາ
3. ไทยตากใบ		3. ມອເກື່ອນ/ມອເກື່ນ	
4. ลาวอีสาน		.	

ทั้งนี้โดยมีผู้พูดภาษาตระกูลไทยร้อยละ 96 มีผู้พูดภาษาตระกูลอสໂຕຣນເຊີຍນร้อยละ 3 มีผู้พูดภาษาตระกูลຈິນ-ທີບັດ และอสໂຕຣເອເຊີຍຕົກ ตระกูลละไม่ถึงร้อยละ 1

สัดส่วนจำนวนประชากรที่พูดภาษาแต่ละภาษาในภาคใต้ แสดงด้วยแผนภูมิและแผนที่การกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในภาคใต้ และแผนที่การกระจายของภาษาในแต่ละจังหวัดทั้ง 14 จังหวัด

แผนที่ภาษา ของชาติพันธุ์ต่างๆ ในภาคใต้

ภาษาที่มีจำนวนผู้พูดปานกลางถึงมาก

ภาษาตามเกณฑ์ไทย (ความหนาแน่นของประชากร)

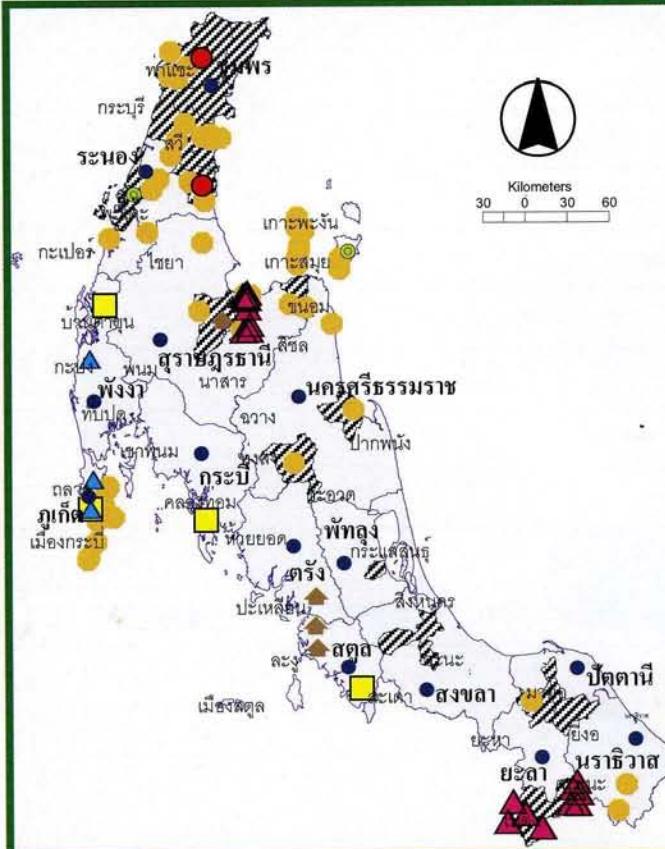
- ▨ 100 - 20000
- ▨ 20000 - 60000

ภาษาตากใบ

● = 100

ภาษาไทยตัว (ความหนาแน่นของประชากร)

- ▨ 100 - 50000
- ▨ 50000 - 150000

ภาษาที่มีจำนวนผู้พูดน้อย

จีน ▲

พม่า ●

ชาไก ▲

มอญ ●

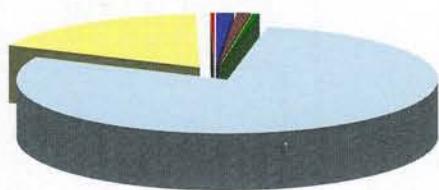
มอกเล็น ▲

อุรักษะໄວ □

ลาวอีสาน ●

ไทยกลาง ▲

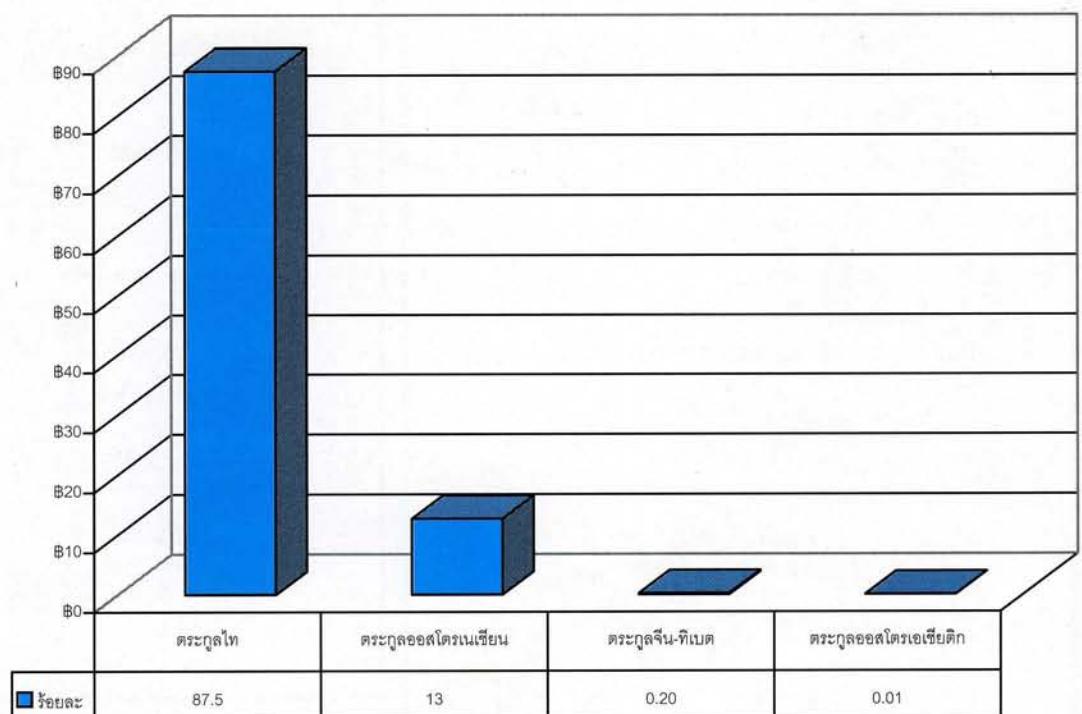
โครงการแผนที่กลุ่มชาติพันธุ์ภาษาต่างๆในประเทศไทย

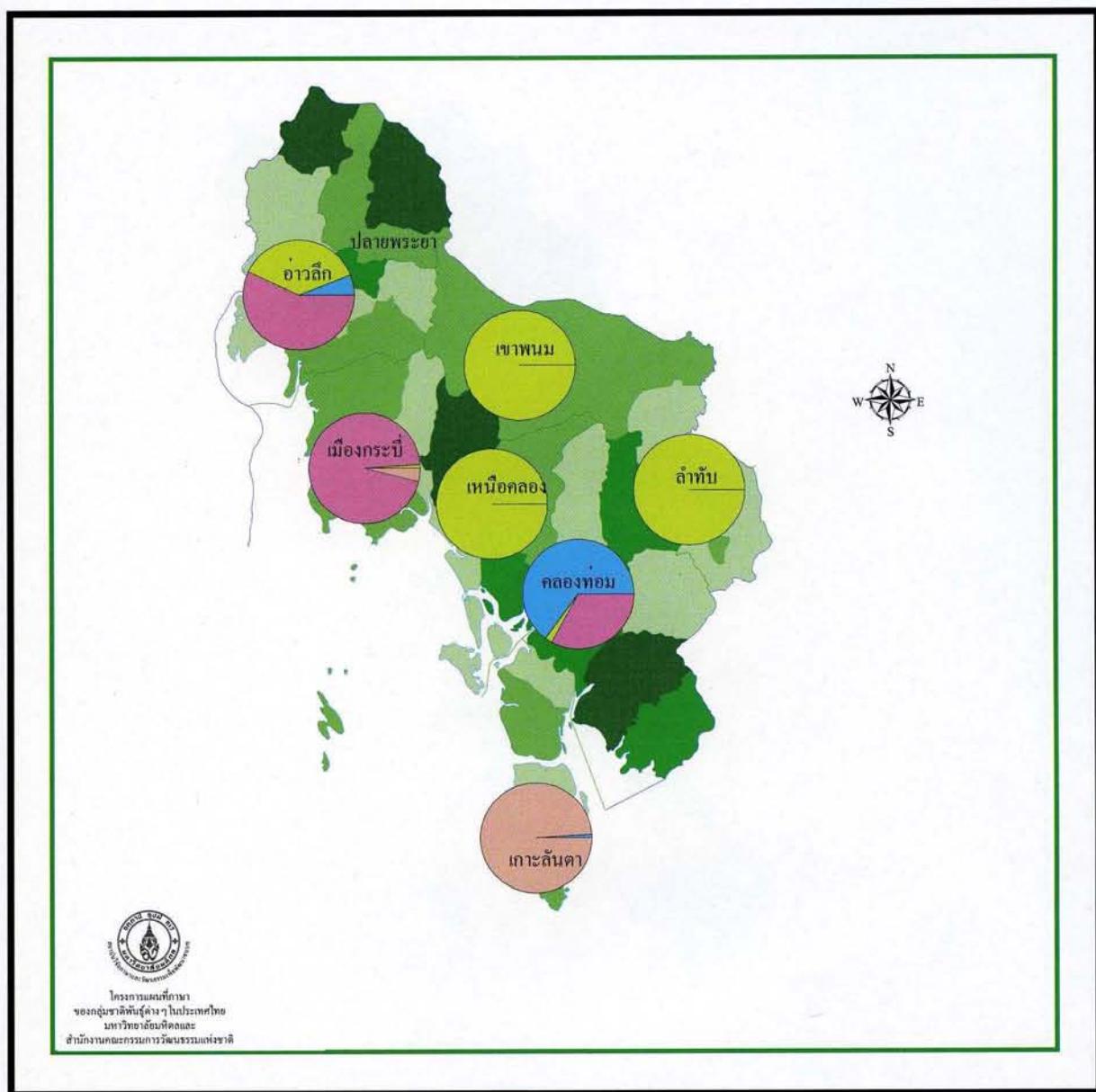

แผนภูมิแสดงสัดส่วนผู้พูดภาษาต่างๆในภาคใต้

- ตากใบ 1 %
- ไทยกลาง 1%
- ลาวอีสาน 0.5%
- ไทยใต้ 85%
- มลายูในไทย 13%
- อุรักษะไวย 0.1%
- มอเก็น 0.02%
- มอญ 0.005%
- เชก 0.001%
- พม่า 0.01%
- กลุ่มภาษาจีน 0.17%

แผนภูมิแสดงร้อยละของผู้พูดภาษาตระกูลต่างๆ ในภาคใต้

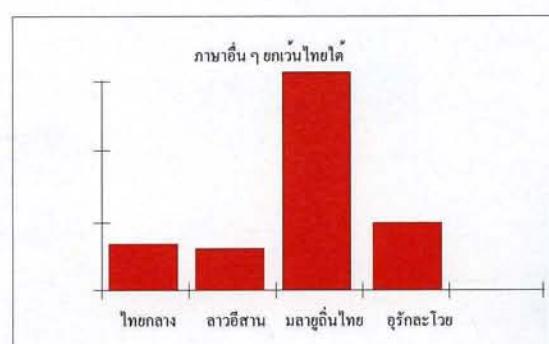

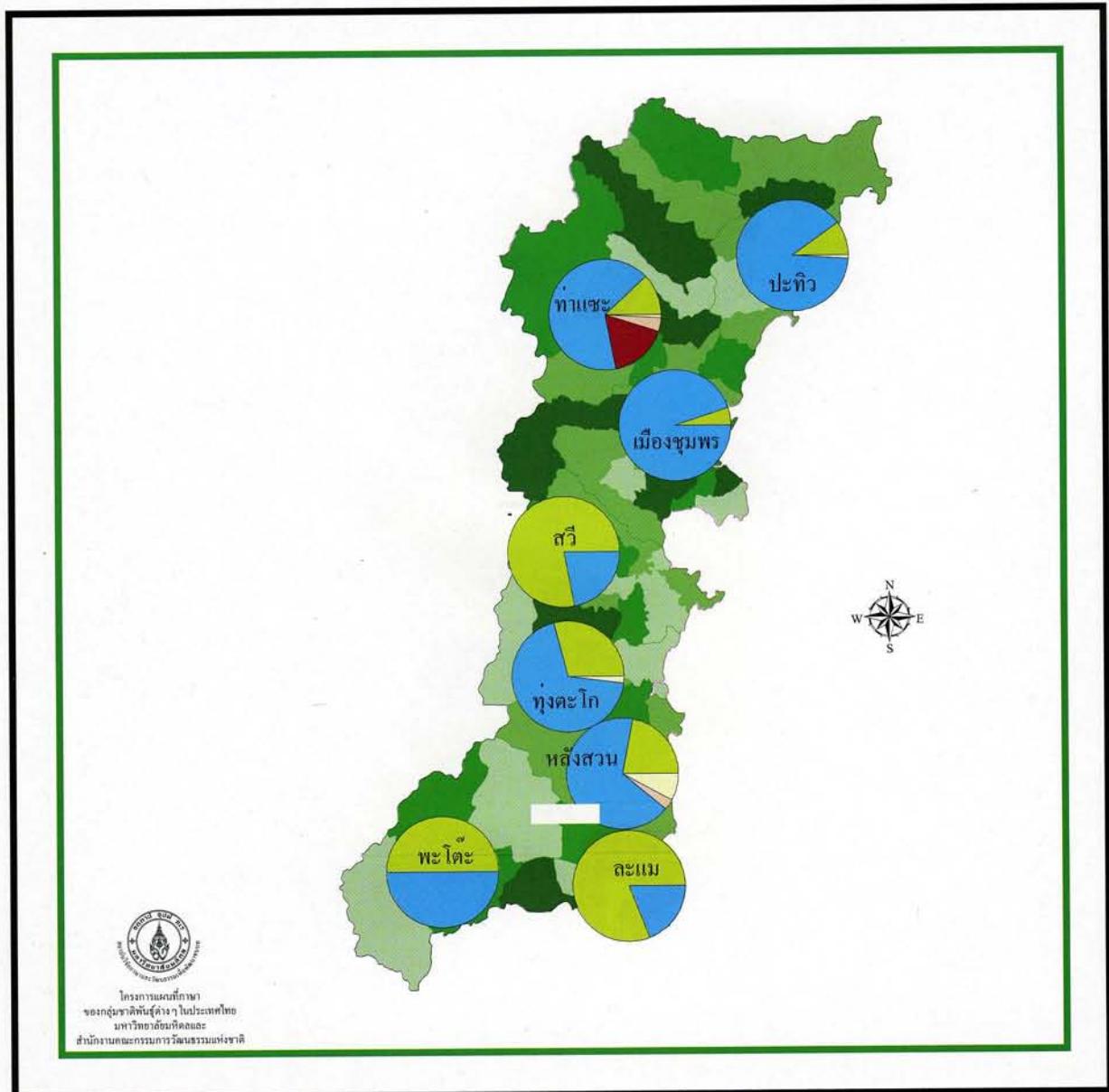
ໄຊຮຽນແນະກ່ານ
ຂອງຖະໜາດເພີ້ມຕົ້ນໃນປະເທດ
ນາງກອງເອົນດີແລະ
ສໍານັກນະກາງແກ່ການກວດສອບ

ກະບົນ

ການໜັດກີນີ້ໃນຈັງວັດກະບົນທີ່ຕ້ອງການໄກຫ້ໄດ້ແສດງວ່າຮັບສິເຫຼັນຂອນເທິນທີ່
ຖຸານາຫ້ອອື່ນງາແສດງໃນຮະຕັນວ່າມອດວ່າຍໍາກວາງກອນ

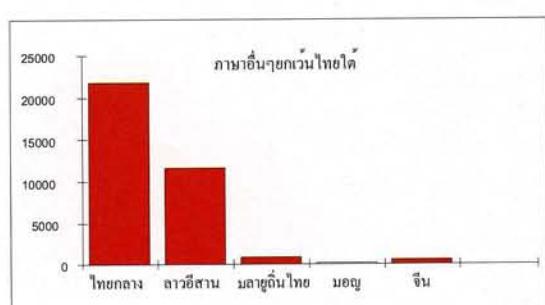

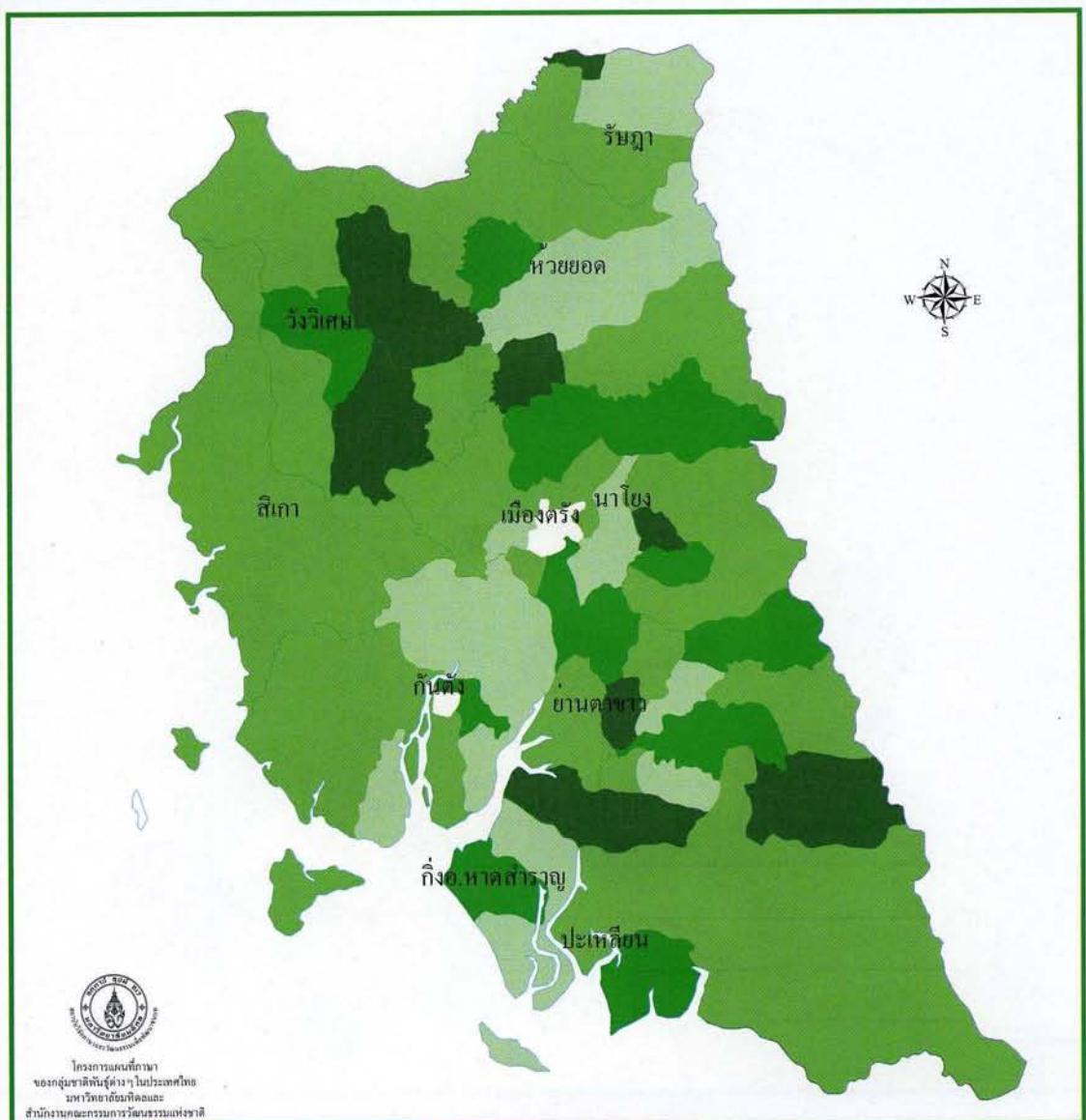

ชุมพร

ภาษาหลักในจังหวัดชุมพรที่ออกภาษาไทยได้และควรตัวบันทึกเข้มข้นเพื่อเป็นที่นี่ที่
ภาษาอื่นๆ แพร่ในระดับอ่อนกว่าด้วยเห็นภาพรวม

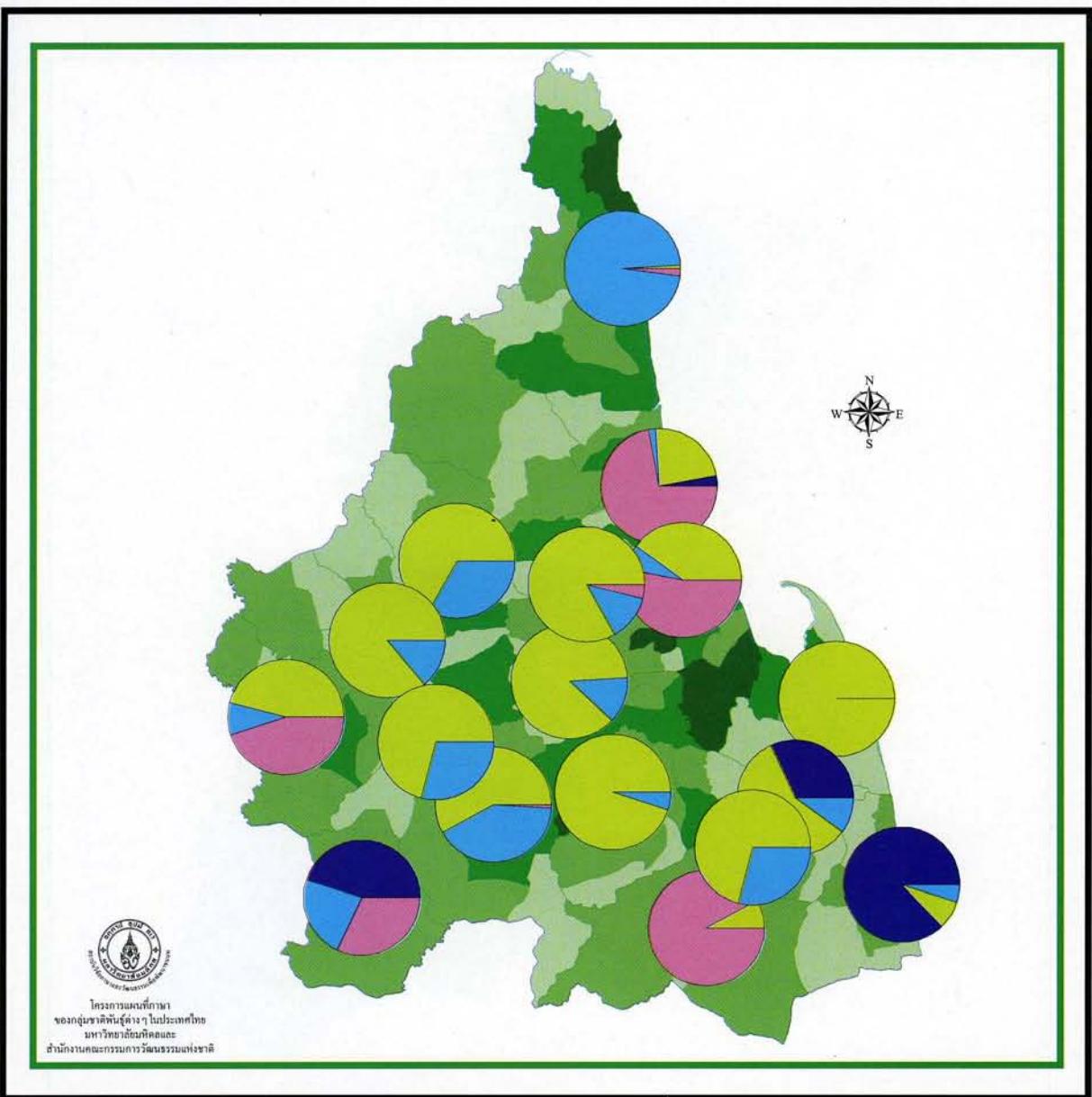

ตรัง

เส้นนำอ่อนเขต
อำเภอ
จังหวัด
ฝั่งทะเล

ภาษาไทยได้
2000 - 3000
3000 - 5000
5000 - 7000
7000 - 10000

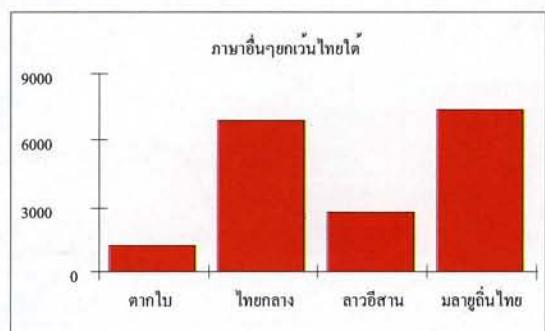

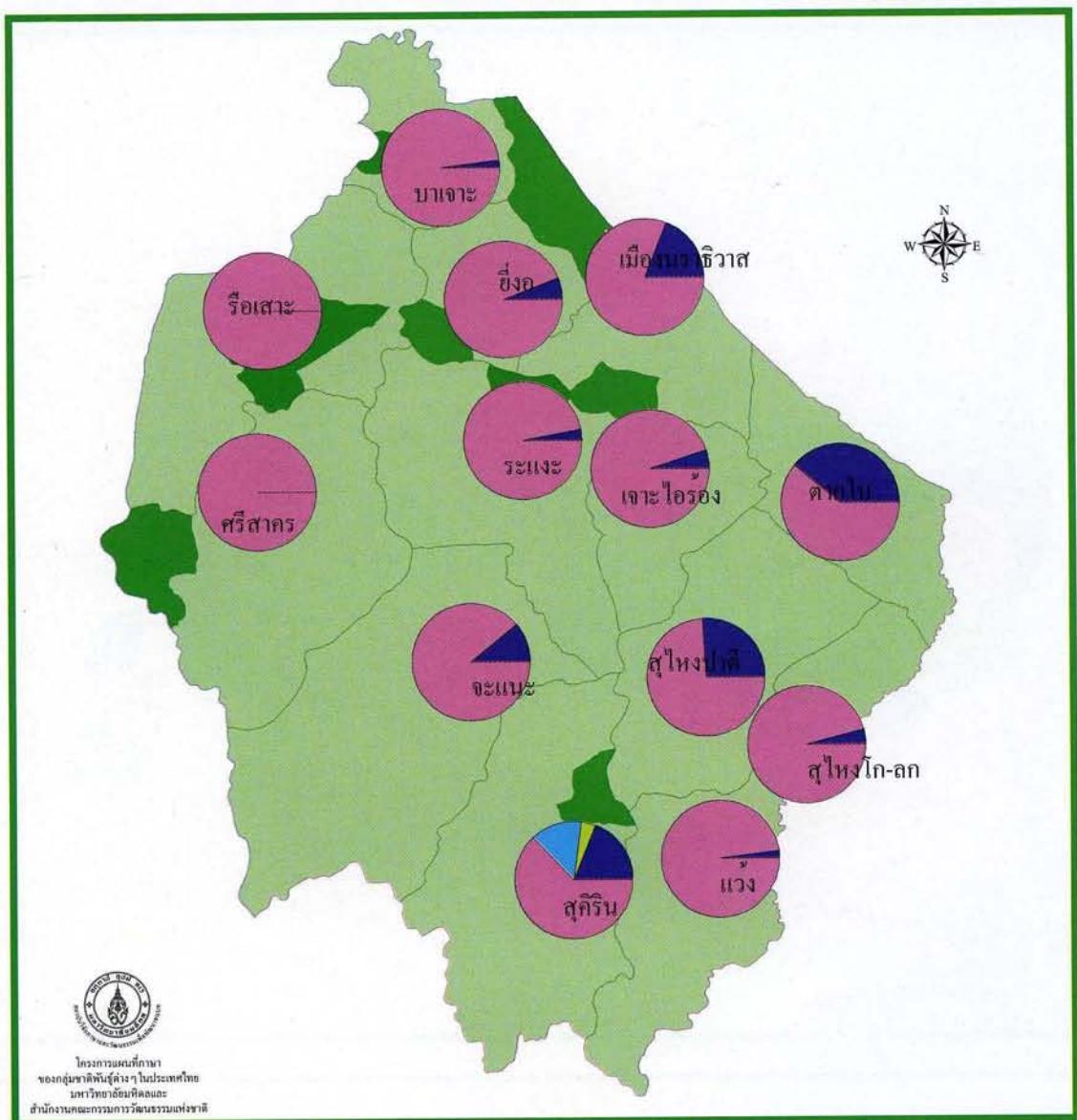

นครศรีธรรมราช

ภูมิภาคในปัจจุบันที่มีภาระที่ต้องดูแลและดูแลอย่างมากในประเทศไทย

នរាវិវាស

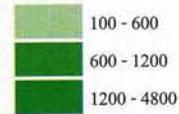
๒๕๘

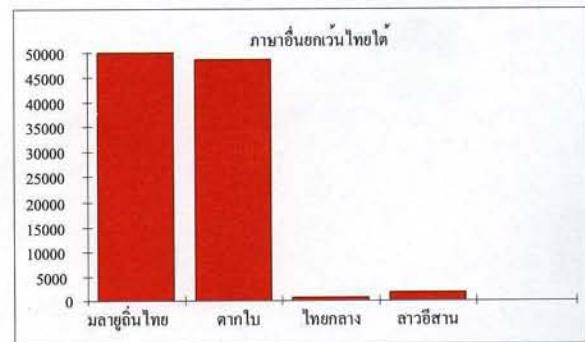
ภาษาเยอรมันฯ

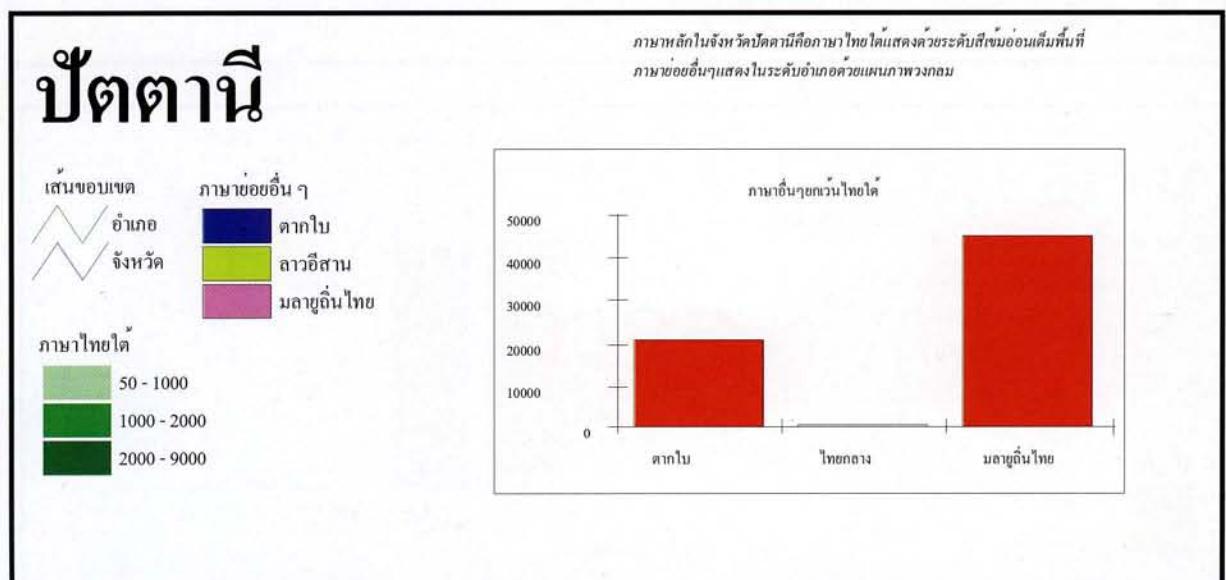
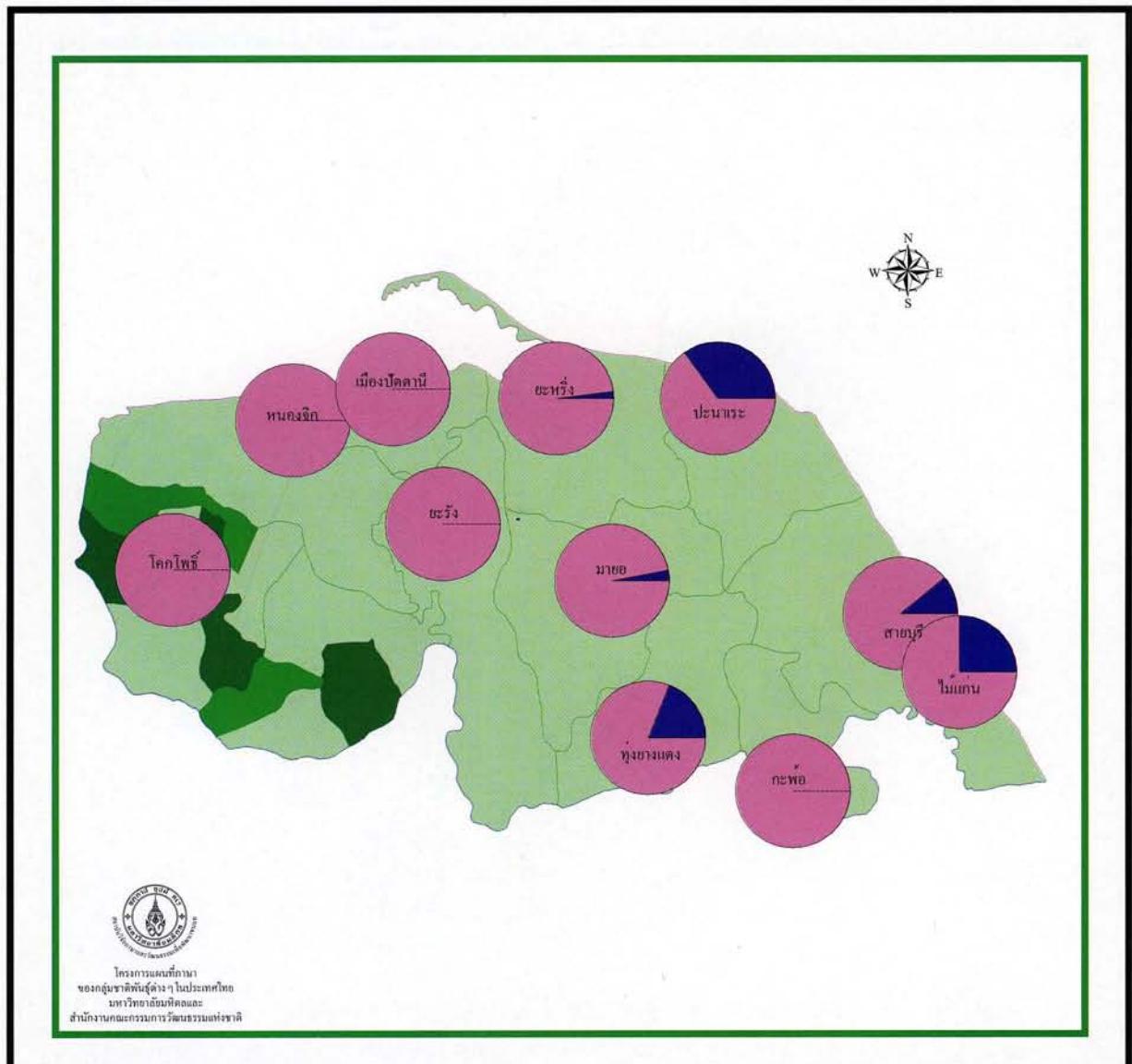

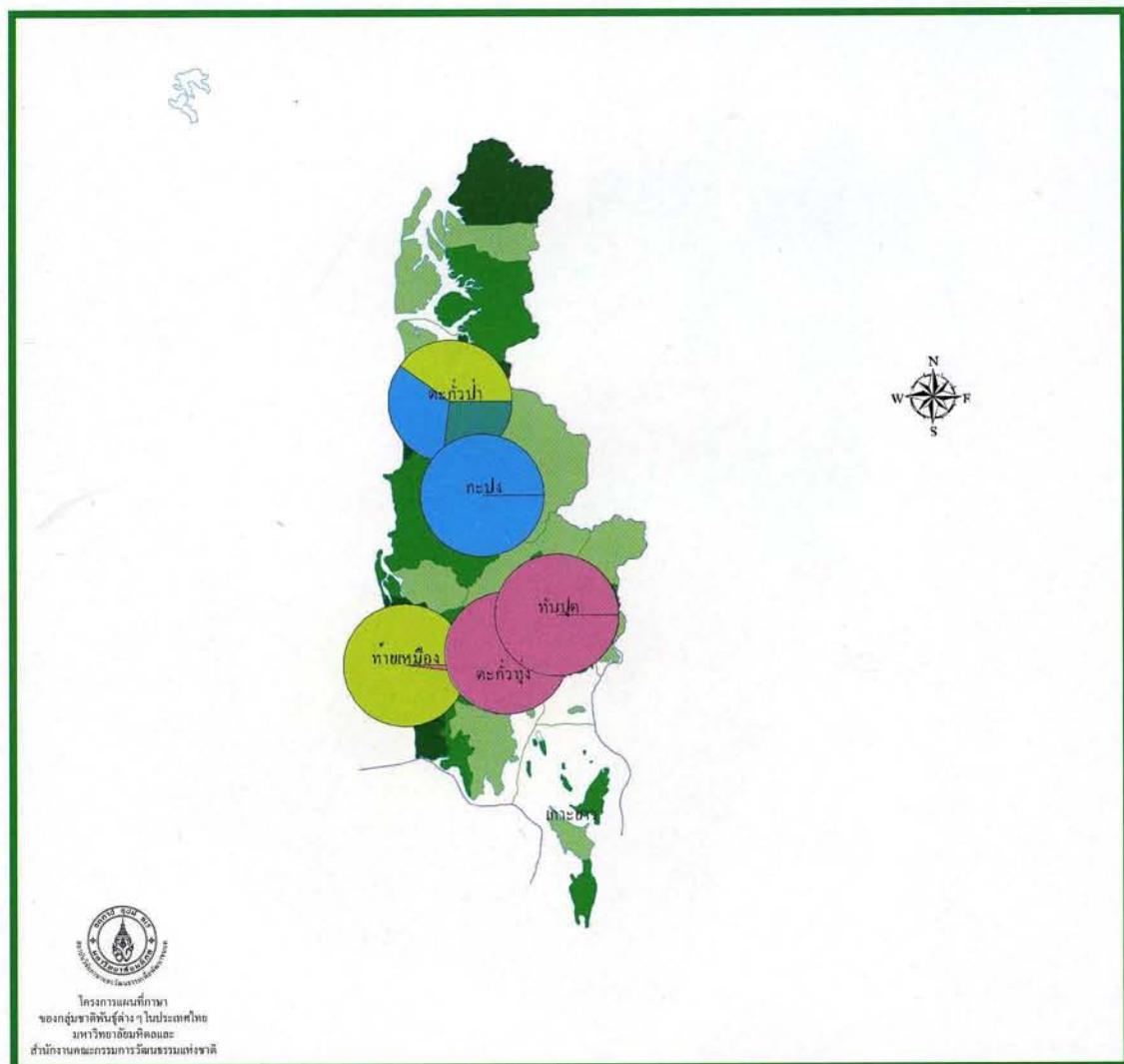
ภาษาไทย

ภาษาอังกฤษในจังหวัดนราธิวาสคือภาษาไทยได้แสดงความคุ้มครองสืบทอดมรดกโลกที่ภาษาฯอยู่อันมากในระดับอาเซียนและประเทศไทย

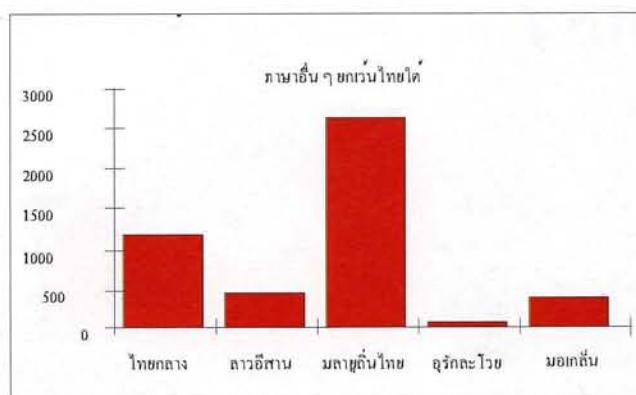

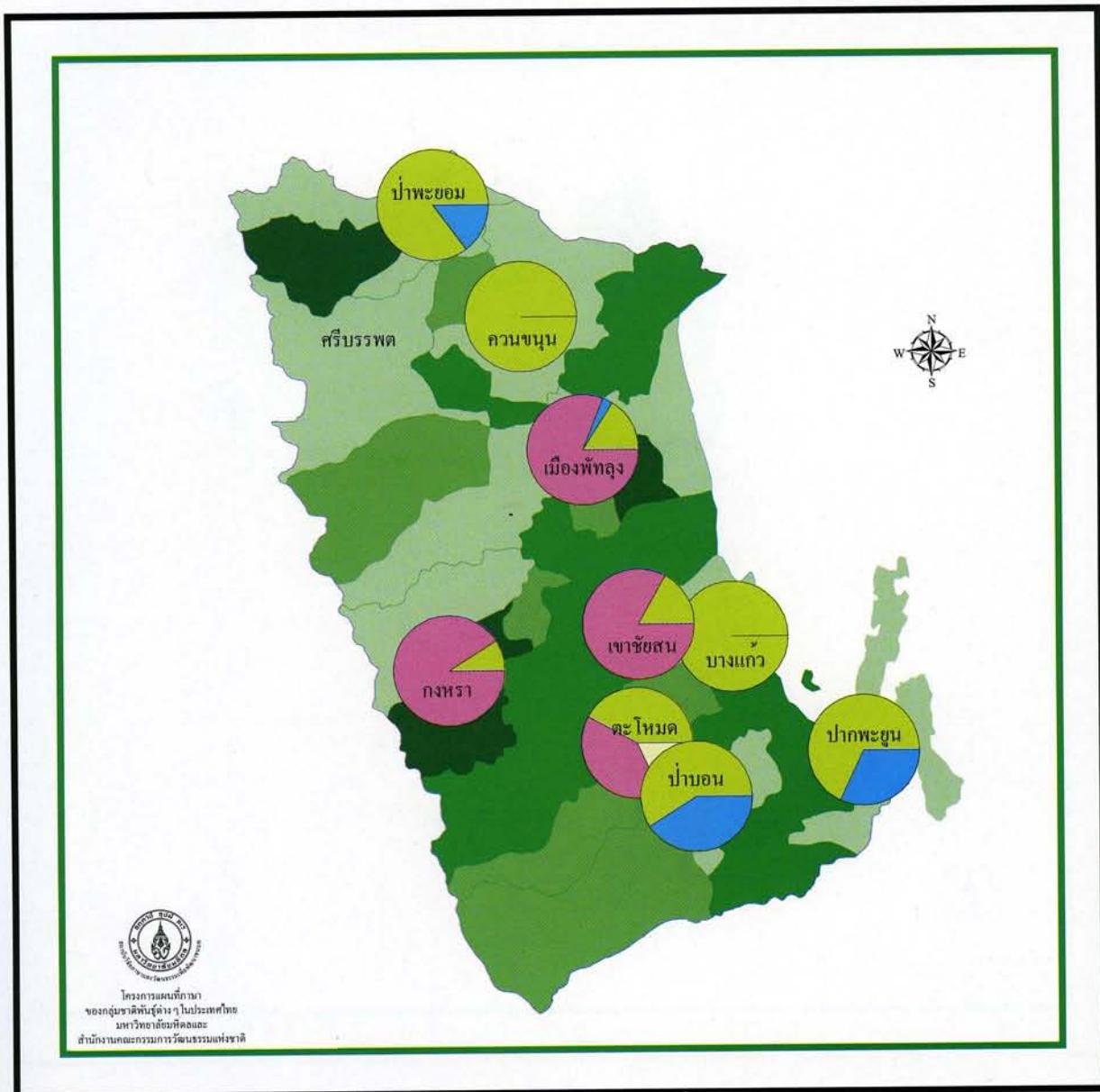

พังงา

ภาษาหลักในจังหวัดพัทลุงคือภาษาไทย ได้แก่คนชาวต่างด้าวที่เข้ามายังพื้นที่
ภาษาอื่นๆ มากเพียงใดในระดับอุบัติกรรมศาสตร์ของภาษาพ้องกัน

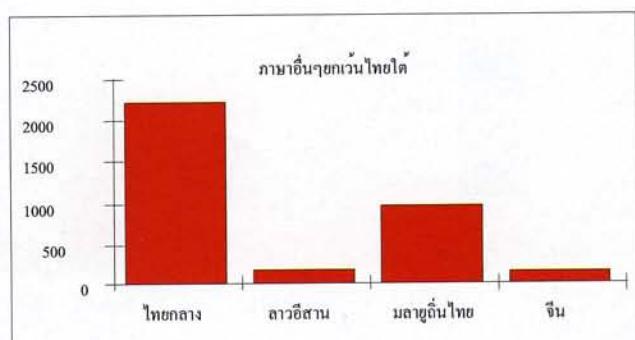

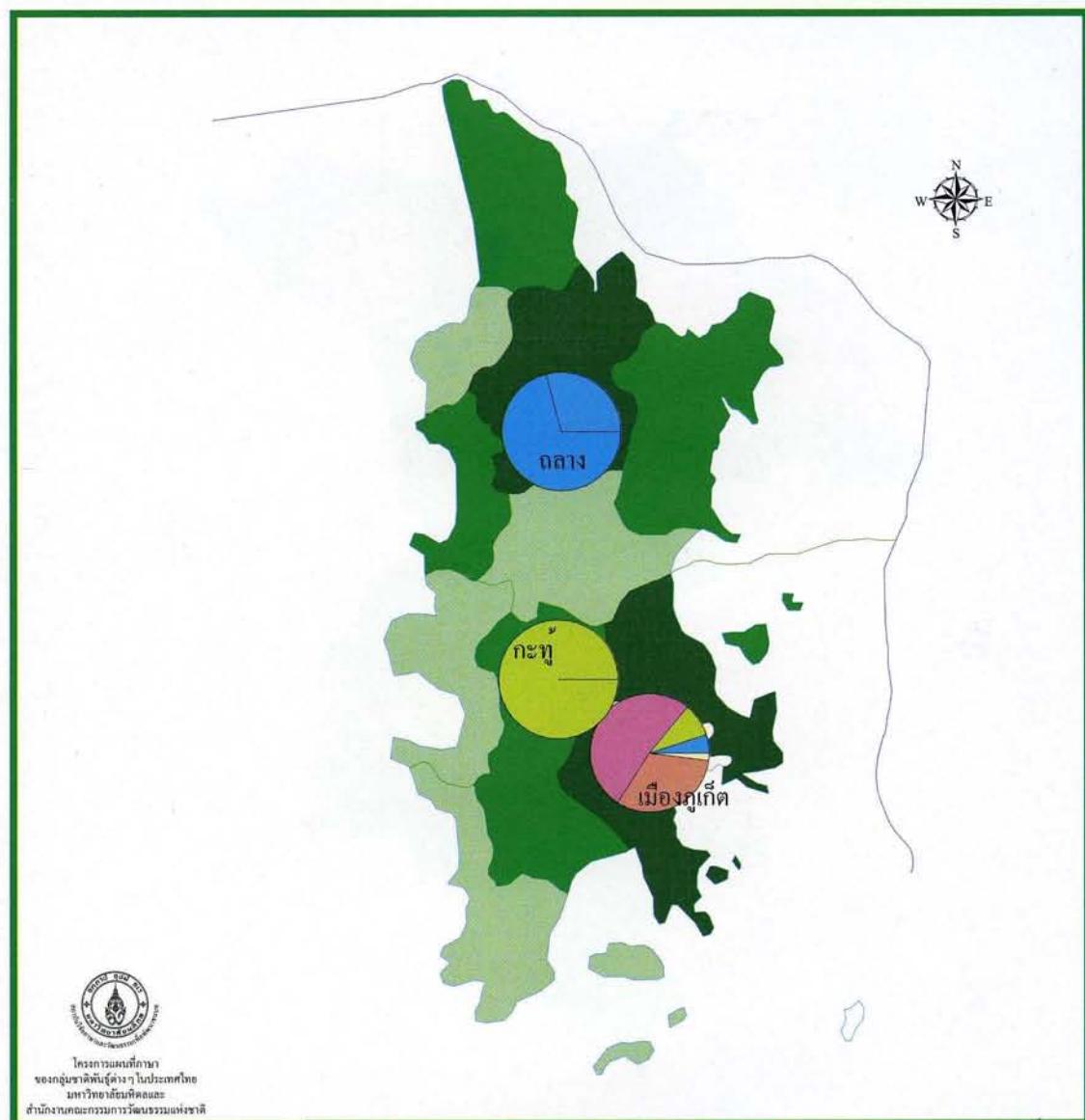

พัทลุง

ภาระยกในเชิงทักษะภาระภื้นฐานไทยได้แสดงถึงครัวเรือนที่เข้มข้นที่
ภาระอยู่อีก ๗ จังหวัดในระดับอ่อนกว่าค่าเฉลี่ยแผนภาพวงกลม

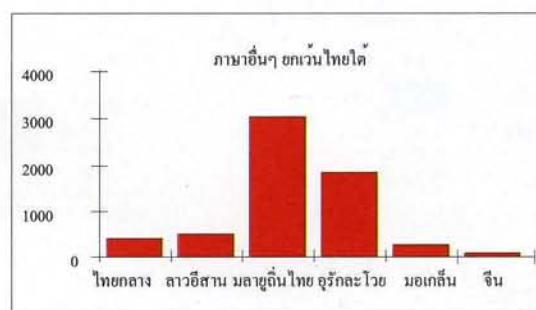

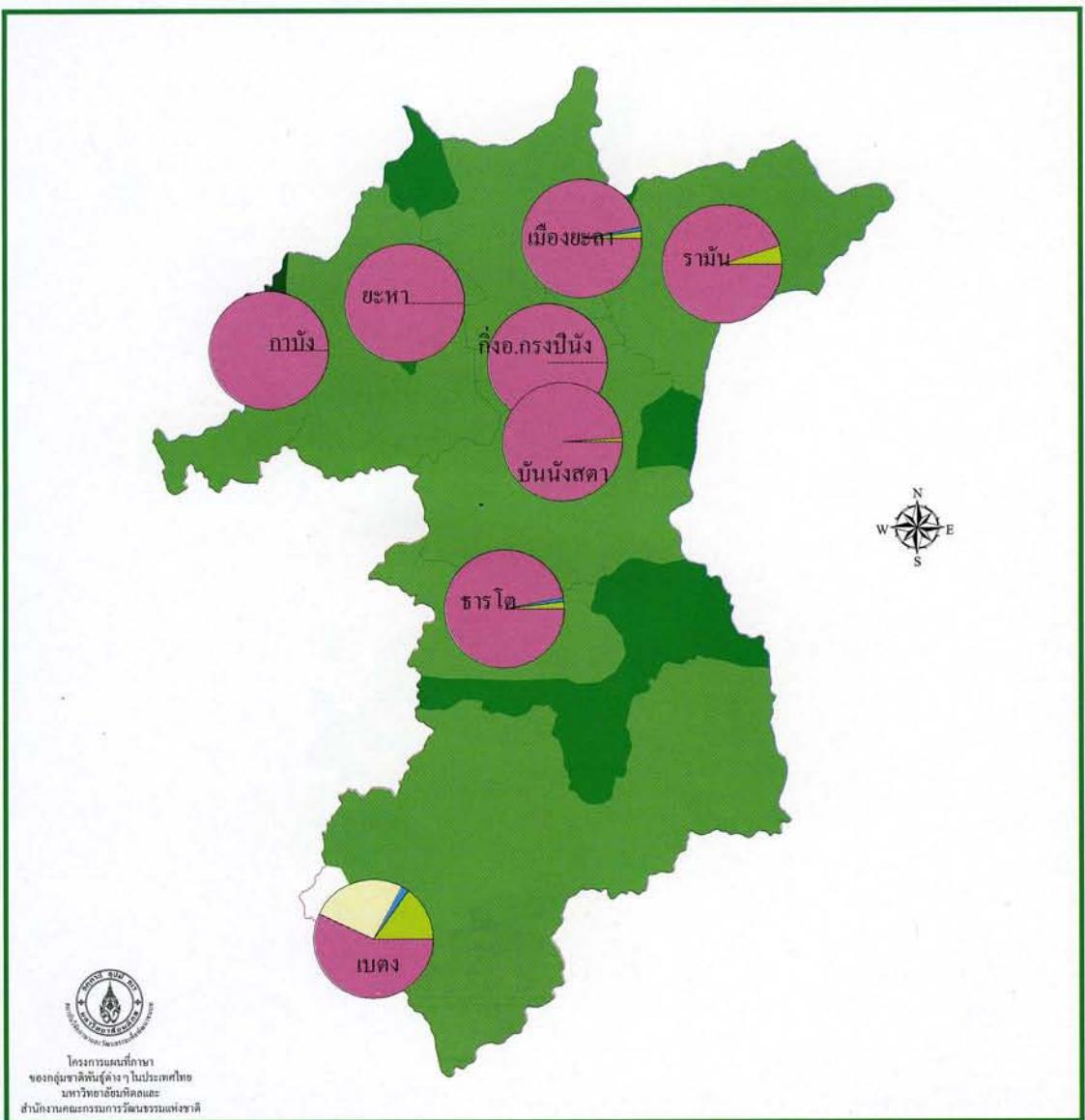
ກົງເກີຕ

ເສັນຂອບເຂດ	
///	ອຳນວຍ
///	ຈັງຫວັດ
///	ຝ່າງຂະເລ
ການຍໍາໄຫວ້າ	
1000 - 4000	ໄທຍກລາວ
4000 - 7000	ລາວອືສານ
7000 - 13000	ມລາຍຸດິນໄທຍ
	ອຸຮັກລະໄວຍ
	ນອເກລື້ນ
	ຈືນ

ການໜັກໃນຈຶ່ງຫຼັກຖືກສືການາໄຫຍໄດ້ແສດງດ້ວຍຮັບເຫັນວ່າອັນດີນີ້ທີ່
ການຂໍ້ຂໍ້ອ່ານາຖືແດດໃນຮັບເຫັນວ່າມີຄ່າຍໍາເຫັນກາພວກຄນ

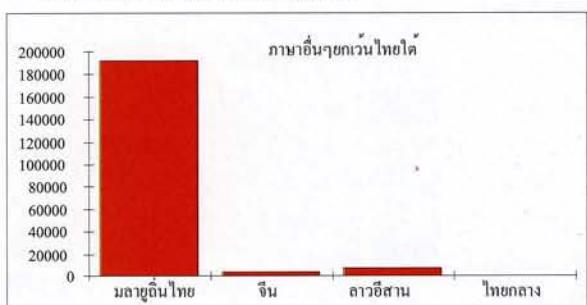

ຢະດາ

ການຫຼັກໃນຈິງທີ່ວັນທີຂອງການໄທຍໄດ້ແດດດ້ວຍຮະດັບເສີ່ນຂອນເກີ່ນທີ່
ການຢ່າຍຂຶ້ນແຫດໃນຈິງທີ່ວັນທີ່

ระดับ

เส้นขอบเขต

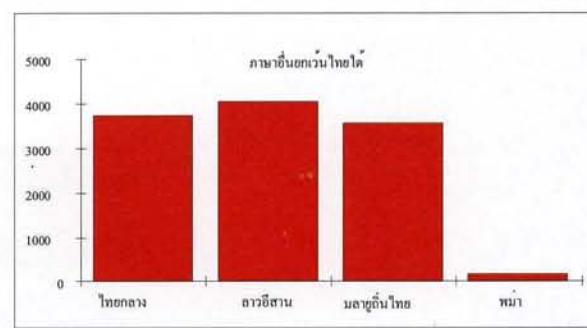
ภูมิภาคอื่น ๆ

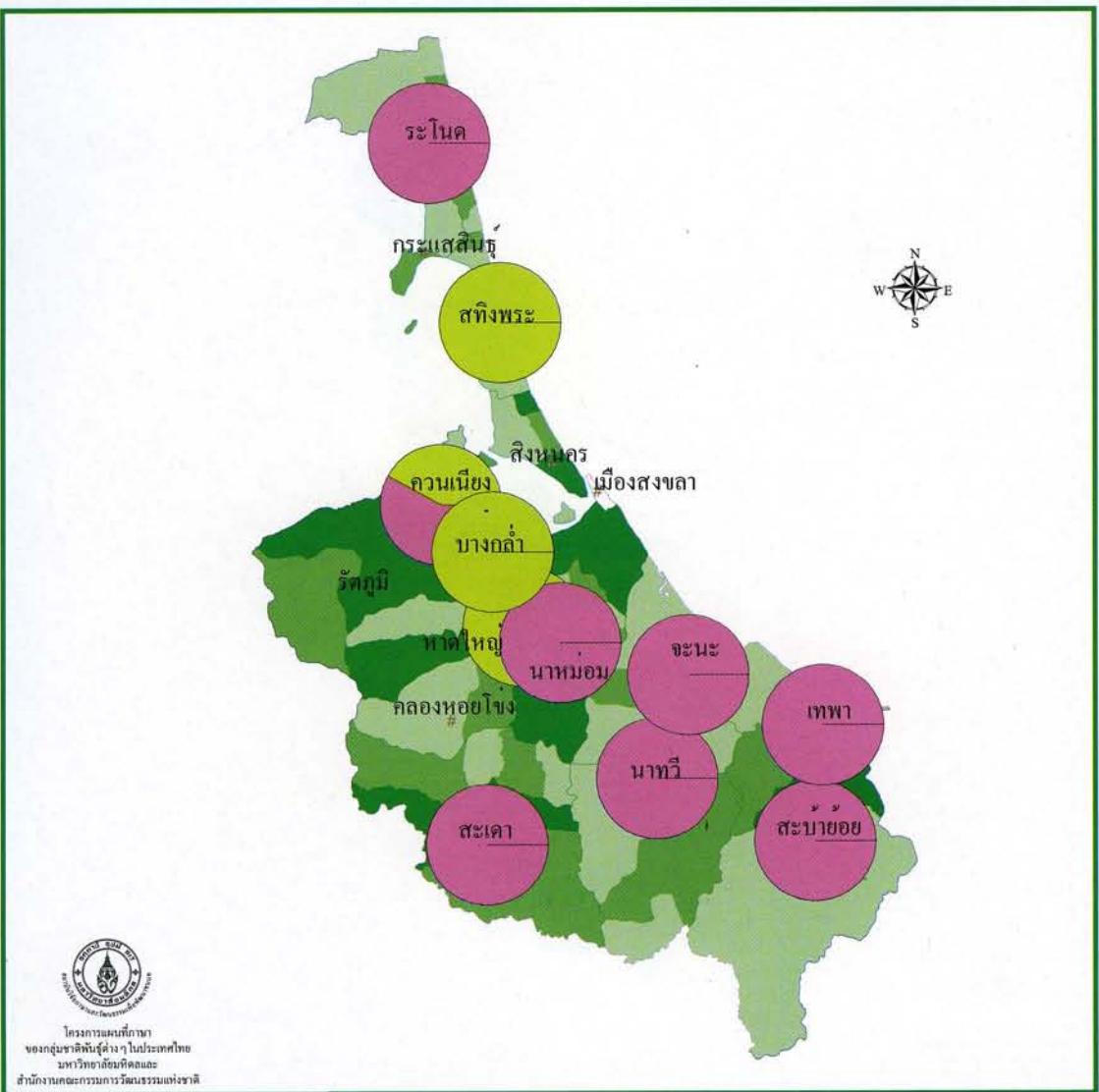

ภาษาไทยตัว

ภาษาหลักในจังหวัดต่างๆ ที่ออกคำนำไทยโดยแม่สอดคล้องระหว่างสื่อสืบสานเชื้อพันธุ์
ภาษาอื่นๆ และส่งในระดับขั้นตอนต่อไปของแผนภาพวงกลม

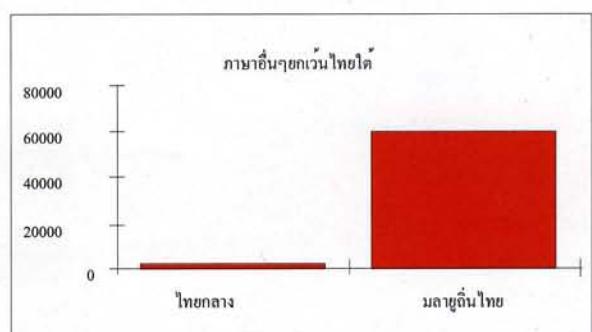

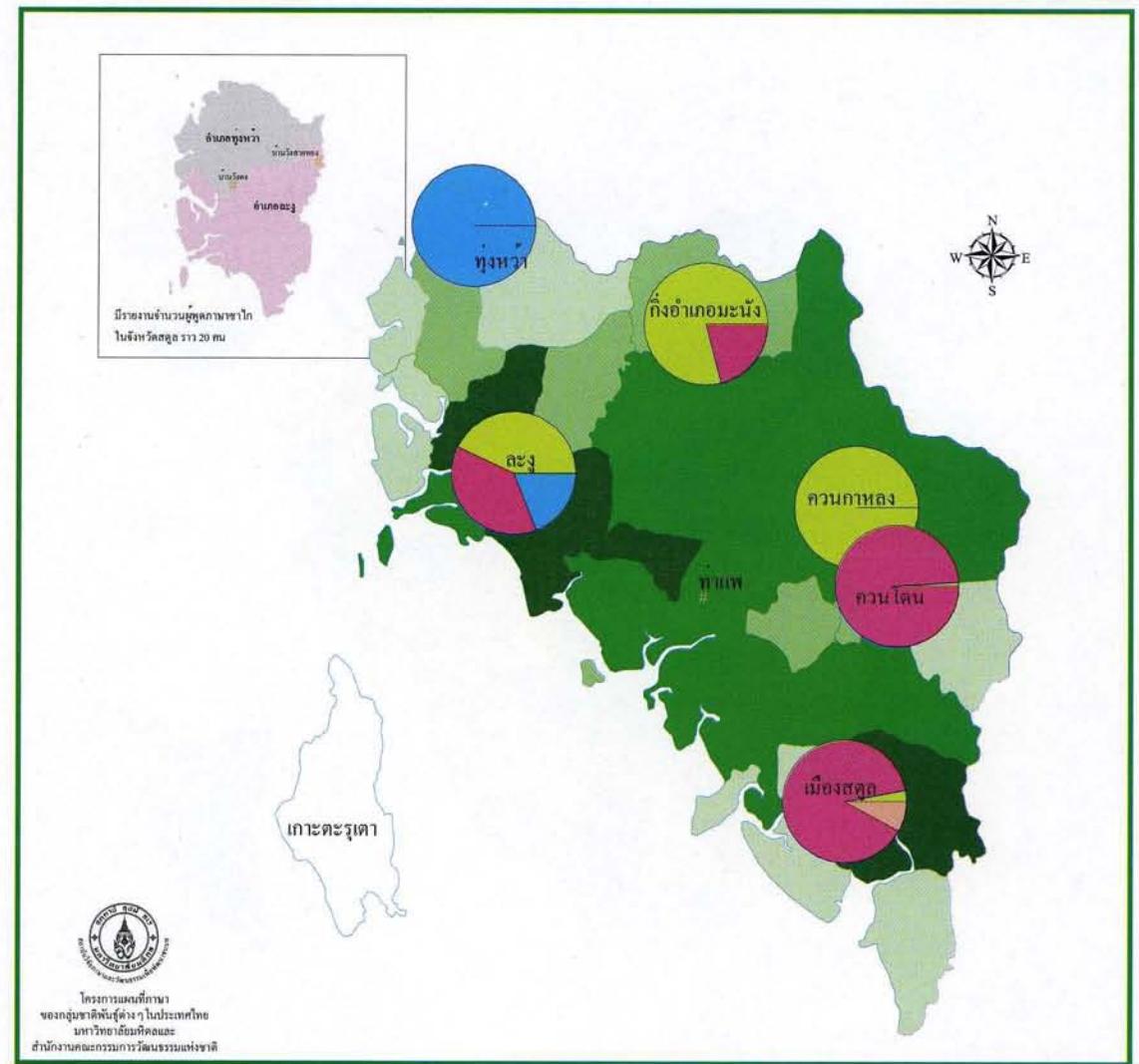
โครงการพัฒนาภาษา
ของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย
หน่วยร่วมกับองค์กรและ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนตรีแห่งชาติ

สงขลา

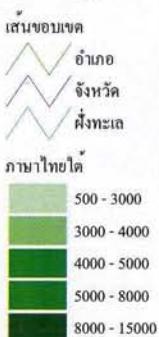

ภาษาหลักในจังหวัดสงขลาคือภาษาไทยได้แสดงด้วยระดับสีเข้มอ่อนเพิ่มที่
ภาษาอื่นๆแสดงในระดับอ่อนถึงมากของแผนภูมิวงกลม

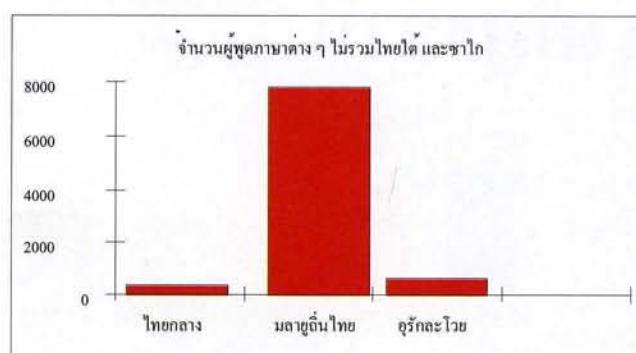

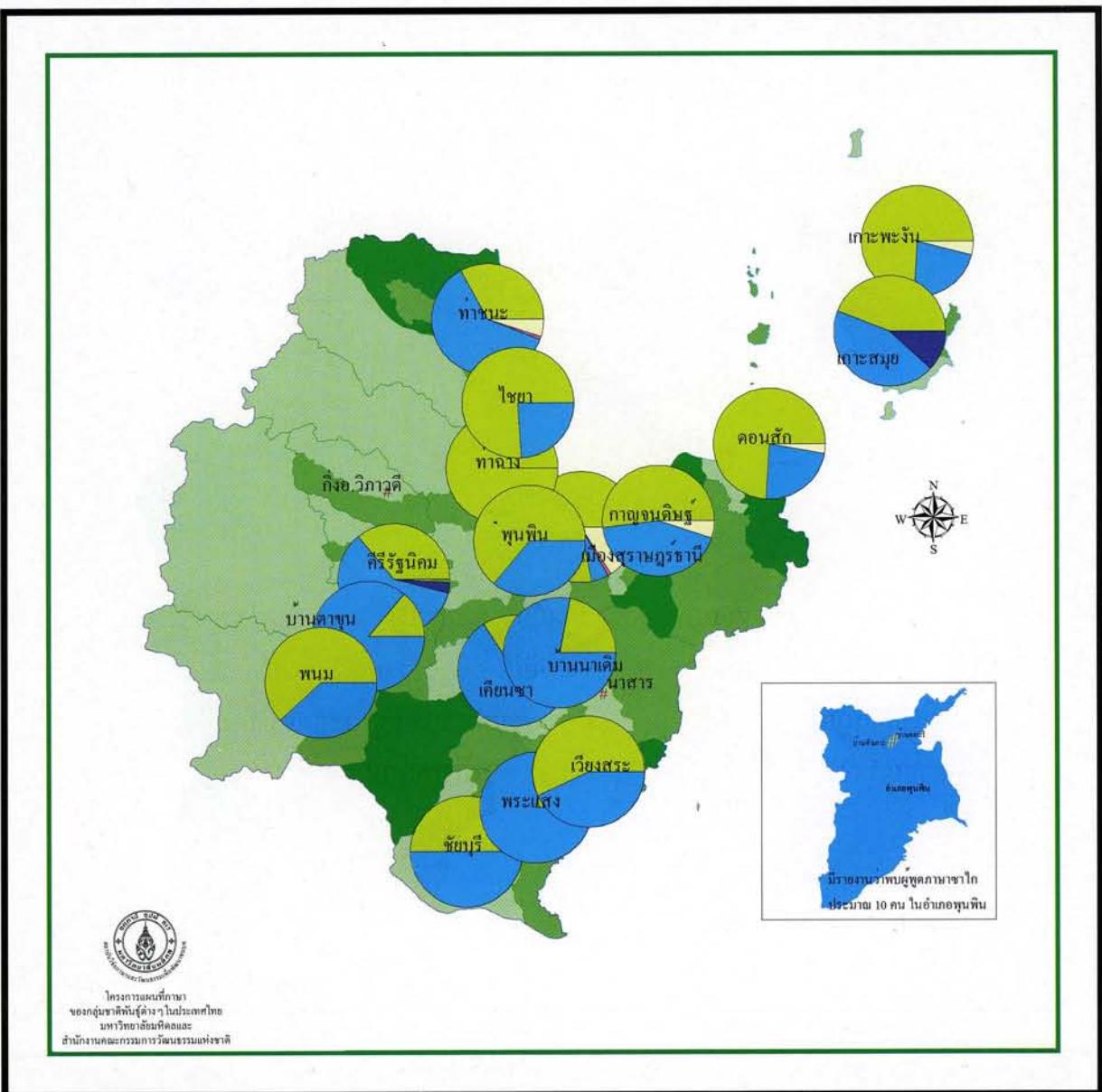

ສຕູລ

ການຍ້ອຍເຊື່ອໃນຈັງກວດສູດເຖິງການໄກຍໄດ້ເສດງຄ້ວ່າຂະດັບເສີເຂັ້ນອົນເຕັ້ນທີ່
ການຍ້ອຍເຊື່ອຂຶ້ນໆມາເສດງໃນຮະດັບຂໍາມຄວ້າແນກພາວກອນ

ສູ່ຮາມກົງຈະນີ

ເສັ້ນຂອບເຂດ

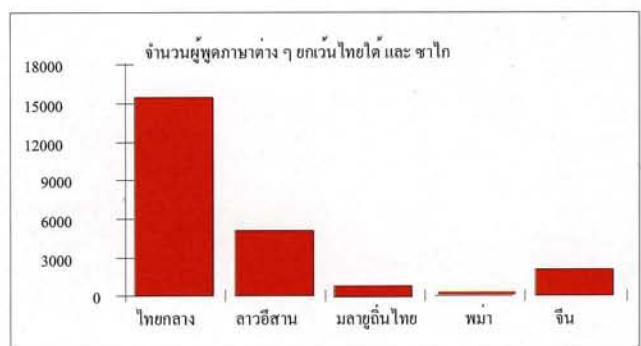
ກາຍາຂອຍເຈື້ອງ

ລາວອືສານ
ໄທຍກລາງ
ນລາງູເຈື້ອງໄທ
ພມາ
ຈິນ

ກາຍາໄທຢູ່ໄຕ

800 - 4000
4000 - 7800
7800 - 18600
18600 - 37600

ການເຫັນໃນຊັ້ງຫວັດສູ່ຮາມກົງຈະນີນີ້ເຖີງການໄທທີ່ແສດງວ່າຮະດັບສິ່ງນີ້ອຳນວຍດີ່ນີ້ທີ່
ການເຂົ້າຂຶ້ນແລ້ວສະໜັບສະໜັງວ່າມີຄວາມພາກພວກຄອນ

บทที่ 4

สรุปและอภิปราย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ประเทศไทยเป็นดินแดนที่มีความซับซ้อนของภาษาและชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก กลุ่มภาษาหลักทั้ง 60 กว่ากลุ่ม มีทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อยกลุ่มเล็กกลุ่มน้อย แผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางวัฒนธรรม แสดงการกระจายของภาษาในตรรกะต่างๆ ทั้ง 5 ตรรกะภาษา ได้แก่ ตรรกะไทย ตรรกะอสโตรเรเชียติก ตรรกะจีน-ทิเบต ตรรกะมัง-เมียน และตรรกะอสโตรเรเนเชียน แสดงถึงความสัมพันธ์ของภาษาต่างๆ ในด้านเชื้อสาย โดยคนส่วนใหญ่หรือประมาณร้อยละ 94 จะพูดภาษาในตรรกะไทย นอกจากนี้จะพูดในตรรกะอื่นๆ ความแตกต่างในด้านจำนวนผู้พูดภาษาและการกระจายของผู้พูดตามเขตการปกครองในภูมิภาคต่างๆ แสดงสถานภาพและความสัมพันธ์ด้านสังคมของภาษาต่างๆ ภาษาที่กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ ภาษาไทยอันตามภูมิภาคต่างๆ มีผู้พูดในแต่ละภูมิภาคเป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่รู้และเข้าใจโดยทั่วไป และใช้เป็นภาษากลางของภูมิภาคนั้นๆ เช่น ภาษาคำเมืองในเขตภาคเหนือตอนบน ภาษาไทย (กลาง) ในเขตภาคกลางและภาคเหนือตอนล่าง ภาษาลาวอีสานในเขตภาคอีสาน และภาษาปักษ์ใต้ในเขตภาคใต้ เป็นต้น ส่วนภาษากลุ่มย่อยหรือภาษาชนกลุ่มน้อย มีขนาดของกลุ่มต่างๆ กันไป และกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ กัน ได้แก่ กลุ่มภาษาชาวยอน ส่วนมากจะอยู่เขตชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มภาษาบางกลุ่มที่พบพูดในเขตตลาดหรือเขตเมืองเป็นส่วนมาก เช่น ภาษาจีน และภาษาเวียดนาม กลุ่มผู้พูดภาษาในตรรกะไทย หลายกลุ่มที่มีถิ่นฐานนอกประเทศไทย และได้อพยพโยกย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานในส่วนต่างๆ ของประเทศไทยนับเป็นร้อยๆ ปีมาแล้ว เช่น กลุ่มภาษาไทยลัคถิน บางกลุ่มยังมีการอพยพเข้ามาเรื่อยๆ ด้วยสาเหตุจากสงครามและปัญหาการเมืองภายในของประเทศไทยเพื่อนบ้าน รวมทั้งกลุ่มผู้พูดภาษาพื้นบ้านกลุ่มเล็กๆ หลายกลุ่มที่อยู่ในเขตทุรกันดารหรืออยู่ในวงศ์ของกลุ่มภาษาและวัฒนธรรมอื่นๆ ทั้งนี้โดยบางกลุ่มมีประวัติอพยพจากประเทศไทยเพื่อนบ้าน เช่น กองบុជ บางภาษาไม่ได้มีประวัติการอพยพมาจากประเทศไทย เช่น กลุ่มญัชกรหรือชาวบัน เป็นต้น นอกจากนี้ค้นพบว่าในปัจจุบันใช้ภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งเป็นภาษา franca การจัดการศึกษาในโรงเรียน ในสื่อสารมวลชน และสถานที่ราชการต่างๆ เนื่องจากงานวิจัยนี้นำเสนอข้อมูลเชิงพื้นที่ จึงไม่ได้แสดงภาพของภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งใช้ในลักษณะทางการ และภาษาจีน ภาษาเวียดนามซึ่งแทรกอยู่ในเขตตลาดและเขตเมือง นอกจากนี้โครงการวิจัยนี้ได้เสนอแผนที่แสดงการกระจายของภาษาต่างๆ ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเขตการปกครอง ได้แก่ แผนที่แสดงการกระจายของกลุ่มภาษาต่างๆ ในระดับประเทศไทย ภาคต่างๆ ทั้ง 4 ภาค และจังหวัดต่างๆ ทั้ง 76 จังหวัด ซึ่งแสดงให้เห็นความซับซ้อนของภาษาและกลุ่มชนในประเทศไทยอย่างชัดเจน

จากการวิจัยเพื่อจัดทำแผนที่ภาษาของชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย ผู้วิจัยขอเสนอข้อสังเกตและแนวทางการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

4.1 ประวัติการตั้งถิ่นฐานและข้อสันนิฐานเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ดังเดิม ในบรรดาภูมิชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย หลายกลุ่มมีประวัติการอพยพโดยข้ามมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยปัญหาทางความปัญหาภายในของประเทศเพื่อนบ้านหรือปัญหาการทำมาหากิน เช่น มาจากประเทศพม่า เบมร ลาว เวียดนาม และจีน หลายกลุ่มมาจากฝั่งตรงข้ามของแม่น้ำโขงเข้าสู่ภาคอีสาน เช่น ลาวอีสาน ญี่ปุ่น กะเลิง ผู้ไทย เป็นต้น หลายกลุ่มมาจากเขตพม่า ลาวเหนือ และจีนตอนใต้ เข้าสู่ภาคเหนือและตะวันตก ได้แก่ ชาวเขาเผ่าต่างๆ เช่น กะเหรี่ยง ลិច្ឆេទ อาข่า มังและเมี้ยน เป็นต้น กลุ่มไทยต่างๆ เช่น ลือ ของ ไทยใหญ่ เป็นต้น กลุ่มอื่นๆ ได้แก่ ปัลส ว้า ປะหล่อง บุน ละเม็ด เป็นต้น อาย่าง ไรกี ตามมีภาษาในกลุ่มมอญ-เบมร เช่น เบนรดิน் ไทย ละเวอ ชอง และญูชกร (ชาวบัน) อยู่ในพื้นที่ประเทศไทยมาเป็นเวลานาน ไม่มีประวัติการอพยพโดยข้ามมาจากที่อื่น บางกลุ่มเช่นกลุ่มไทยโคราช ประวัติยังไม่เป็นที่แน่ชัด อาจจะเป็นกลุ่มภาษาที่เกิดขึ้นใหม่ โดยการผสมกลมกลืนกันของภาษาไทย-ลาวกับภาษากลุ่มมอญ-เบมรที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน เป็นต้น

โดยทั่วไปนี้เชื่อกันว่าในศตวรรษเดียว กลุ่มชนที่พูดภาษาในตรรกะลือสโตรเอเชียติกเป็นกลุ่มชนดังเดิม ในเอเชียอาคเนย์ปัจจุบันมีคนพูดภาษาอสโตรเอเชียติกทั้งหมดประมาณ 150 ภาษา แบ่งออกเป็น 13 สาขา (Diffloth 1980) กระจายอยู่เป็นบริเวณกว้างในเอเชียอาคเนย์ตั้งแต่อินเดียถึงเวียดนาม (อ่าวตังเกีย) และตอนใต้ของจีนถึงแหลมมลายู เนพะฯ ในประเทศไทยปัจจุบันพบว่ามีภาษาในตรรกะลือทั้งสิ้น 22 ภาษา และทุกภาษาอยู่ในสาขามอญ-เบมร โดยเฉพาะในภาคอีสานมีร่องรอยกลุ่มชนดังเดิมเป็นกลุ่มมอญ-เบมร โดยอาจจะเป็นทั้งมอญและเบมร ทั้งนี้เนื่องจากศตวรรษเดียว ภาคกลางบางส่วนมีหลักฐานของอารยธรรมโบราณมากมาย ทั้งเมืองกำก่อนประวัติศาสตร์และสิ่งก่อสร้างต่างๆ เช่นปราสาทตามวัฒนธรรมเบมร ในปัจจุบันพบว่ามีประชากรที่พูดภาษาเบมรหนาแน่นมากกว่า 1 ล้านคนเฉพาะในเขตนี้ และจากผลของการศึกษาทางภาษาศาสตร์ยังได้พบว่า ภาษาเบมรในเขตนี้ยังรักษาลักษณะสำคัญดั้งเดิมของภาษาเบมร ซึ่งได้แก่ พัญชนะท้าย <r> หรือ /r/ ไว้ โดยมีการใช้ในบริเวณกว้างในเขตชุมชนหนาแน่นในเขตอีสานได้ ได้แก่ สุรินทร์ บางเขตของบุรีรัมย์ และศรีสะเกษ และอื่นๆ ในขณะที่เขนร กันพูชาได้สูญเสียเสียงนี้ไปแล้ว ยังคงมีเหลืออยู่เฉพาะในรูปเปลี่ยนตัวเบมร ตชร “ขนม” (Suwilai 1995, สุวิไลและอรรถรัตน์ 2539) เขตอีสานได้จึงนำจะเป็นชุมชนก่อตั้งของผู้พูดภาษาเบมร นอกจานนี้ยังพบผู้พูดภาษาเบมรในเขตภาคตะวันออก ซึ่งมีศตวรรษต่อเนื่องกับภาคอีสาน และประเทศกัมพูชาด้วย นอกจานนี้ในบริเวณนี้มีผู้พูดภาษามอญ-เบมรกลุ่มเปี่ยริกซึ่งได้แก่ ของ กะซอง และซัมเร ซึ่งกันจะเป็นกลุ่มคนในอาณาจักรเบมรโบราณเช่นเดียวกัน กลุ่มชนอีกกลุ่มนี้นั่งเก็ค กลุ่มญูชกร (ชาวบัน) ซึ่งพูดภาษาในสาขาเดียวกันกับภาษามอญ เป็นกลุ่มที่อยู่ในเขตภาคอีสานต่อ กับภาคกลางและภาคเหนือ คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ เพชรบูรณ์ จากการศึกษาทางภาษาศาสตร์ (Diffloth 1976) ได้พบว่าภาษาญูชกร แม้จะต่างไปจากภาษามอญปัจจุบัน แต่มีลักษณะทางภาษาที่คล้ายคลึงเป็นอย่างมากกับภาษามอญโบราณในอารีก จนนับได้ว่าเป็นภาษาเดียวกัน กลุ่มญูชกรนี้จึงน่าจะเป็นลูกหลานของมอญโบราณ สมัยทวารวดีที่ยังคงหลงเหลืออยู่ โดยเป็นชาวป่าชาวเขาอยู่ในเขตที่ราบสูง ในขณะที่อาณาจักรทวารวดีในเขตที่ราบลุ่มภาคกลางได้ล่มสลาย ผู้คนหล่ายผ่านพันธุ์ได้ผสมปะปนเปลี่ยนแปลงไปจนหมดสิ้น

สำหรับในเขตภาคเหนือ กลุ่มละเวอ (ละว้า ลัวะ) ซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่และแม่น้ำสอง เป็นกลุ่มที่มีโครงสร้างทางสังคมซับซ้อน มีประวัติที่เกี่ยวเนื่องกับมอญในอาณาจักรหริภูมิไชย เนื่องจากกลุ่มนี้

เป็นกลุ่มชนดั้งเดิมของดินแดนแถบนี้ ในเขตจังหวัดน่านต่อกับเขตไชยบูรีในประเทศลาว มีกลุ่มปราย-มัล (ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “ลัวะ” และราชการเรียกว่า “ฉิน”) เป็นกลุ่มชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้มาช้านาน ไม่มีประวัติว่าอพยพมาจากที่ใด กลุ่มนี้ชื่อพนในเขตจังหวัดน่านต่อกับประเทศลาว พนว่าตั้งถิ่นฐานเป็นบริเวณกว้างในตอนเหนือของอาเซียนนี้ ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตประเทศไทย ลาว เวียดนาม และจีน (สินสองปันนา) ส่วนชาวบุญในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง กาญจนบุรี และอุทัยธานี เป็นกลุ่มที่อพยพมาจากฝั่งลาวเข้ามาทำงาน หรือถูกภาคต้อนมาสมัยสังคarn ในยุคดันรัตนโกสินทร์ กลุ่มมลาบารี (ตองเหลือง) เป็นกลุ่มชนเร่ร่อนที่พำนในเขตแนวที่อกรเข้าจังหวัดแพร่และน่าน รวมทั้งในเขตลาวที่ต่อเนื่องกัน กลุ่มมานิ (ชาไก) มีภาษาพูดที่เรียกว่า “เกนชิว” ชาวไทยเรียกว่า “เงาะ, เงาะป่า” พนในเขตแนวที่อกรเข้าภาคใต้ได้แก่ตวง พัทลุง ยะลา นราธิวาส และในประเทศไทยและเชีย กลุ่มชนที่พูดภาษาบ้านอัญ-เบมร ตระกูลอสโตรເອເຊຍຕິກຫຼ່ານີ້ເຊື່ອວ່າເປັນ กลุ่มดั้งเดิมของดินแดนแถบนี้ โดยกลุ่มคนที่พูดภาษามอญ-เบมรเหล่านີ້ເຂົ້ມຕ່ອນຕ່ອນกับกลุ่มมอญ-เบมรหลายชนเผ่า ในประเทศลาว ทั้งลาวเหนือและลาวใต้ ในประเทศไทย เวียดนาม ในประเทศกัมพูชา รวมทั้งในเขตพม่าและจีน ตอนใต้ เป็นต้น

4.2 ลักษณะการพูดสองภาษาหรือหลายภาษา ในปัจจุบันเนื่องมาจากการอิทธิพลภาษาไทยมาตรฐานจากสื่อต่างๆ และการกำหนดใช้ในโรงเรียนและสถานที่ราชการต่างๆ ประชากรส่วนมากในหลายพื้นที่จึงสามารถพูดได้ทั้งภาษาพื้นบ้านของตนและภาษาไทยถิ่น (ตามภูมิภาค) และ/หรือภาษาไทยมาตรฐาน ประชากรไทยในห้องถินต่างๆ จึงมักมีลักษณะการพูดได้สองภาษาหรือหลายภาษา โดยมีแนวโน้มว่าจะมีการใช้ภาษาไทยกลางหรือไทยมาตรฐานเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ภาษาไทยห้องถินและภาษาพื้นบ้านมีการเปลี่ยนแปลงและลดความสำคัญลงไปเรื่อยๆ

4.3 ปัญหาด้านการตาย การย้ายภาษา หรือการเปลี่ยนแปลงของภาษา ภาษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่การเปลี่ยนแปลงจะเร็วหรือช้าหรือเป็นไปในทิศทางใดจะขึ้นกับสถานการณ์แวดล้อม ภาษาของกลุ่มชนต่างๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงในระดับต่างๆ กัน มีทั้งการเปลี่ยนแปลงภายในตัวภาษา การย้ายภาษาจาก การใช้ภาษาประจำกลุ่มไปใช้ภาษาใหม่ เช่น ภยาราชการหรือภาษาไทยถิ่นที่ใช้เป็นภาษากลางในห้องถิน รวมถึงการตายของภาษา ด้วยเหตุจากอิทธิพลของภาษาใหม่ นโยบายภาษาในการจัดการศึกษา และสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลของวิทยุและโทรทัศน์ที่เข้าถึงภายในครัวเรือนแม้ในที่ห่างไกล ภาษากลุ่มเล็กๆ ที่อยู่ในวงศ์ล้มจะอยู่ในสภาพที่เสื่องต่อการสืบทอดสาย มีทั้งสิ้นถึงมากกว่า 10 ภาษา ได้แก่ ษู่หกูร โซ่ (ทะวีง) ชอง กะชอง ชั้มเร อะโوج มลาบารี ชาไก ละเวีอะ อึมปี บិច្ច កំង មօកេតីន ឡូវូរកលែ វិធមី เป็นต้น ดังตัวอย่างเช่น ภาษาโซ่ (ทะวีง) เป็นภาษาของกลุ่มชนที่อพยพมาจากแดนคำเม่นในฝั่งลาวมาฝั่งไทยเมื่อประมาณ 100 ปีมาแล้ว และได้ดึงหลักแหล่งอยู่ในเขตสกุนคร (อำเภอส่องดาว) กาฬสินธุ์ และอุดรธานี ในชั้นแรกคนทั่วไปคิดว่าเป็นกลุ่มโซ่ (สาขากะตุ) เช่นเดียวกับที่พบหัวไว้ในเขตสกุนคร มุกดากหาร และอุบลราชธานี แต่ผลจากการศึกษาสำรวจของนักภาษาศาสตร์จึงได้ทราบว่าแท้จริงแล้วกลุ่มนี้เป็นคนละกลุ่มกับโซ่ (สาขากะตุ) แต่มีภาษาพูดเป็นภาษามอญ-เบมรในสาขาเวียดติก (Miller and Miller 1997, Suwilai 1996 and 1997) อย่างไรก็ตามจากการสำรวจครั้งสุดท้ายได้พบว่าภาษาโซ่ (ทะวีง) นี้ในปัจจุบันยังคงมีพูดเฉพาะในเขตอำเภอส่องดาว จังหวัดสกุนคร ส่วนที่กาฬสินธุ์และอุดรธานีนั้น ปัจจุบันไม่มีการพูดภาษานี้แล้ว

ประชาร์ได้เปลี่ยนข้ามไปใช้ภาษาลาว แต่ยังมีผู้ที่พอเข้าใจอยู่บ้างเพียงเล็กน้อย และแม้แต่ภาษาไทย (ทะเบียน) ที่ยังมีการพูดอยู่ที่อำเภอส่องดาวนั้นปรากฏว่ากำลังอยู่ในภาวะของการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ภาษาไทย-ลาว กันแล้วคือ มีการใช้คำศัพท์ภาษาลาวและญือ ซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงเป็นจำนวนมาก และเริ่มจะพัฒนาเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์ แต่ยังพัฒนาไม่สมบูรณ์ จึงมีลักษณะที่หลากหลายแตกต่างไปเป็นอย่างมากในแต่ละบุคคล แต่ก็เชื่อได้ว่าภาษาที่จะเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์โดยสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ และนอกจากนี้ยังมีแนวโน้มว่า ในอีก 1 - 2 ช่วงอายุ ภาษานี้อาจตายได้ เนื่องจากคนรุ่นเยาว์เปลี่ยนไปใช้ภาษาไทย-ลาวนากันขึ้นเรื่อยๆ เนื่องมาจากเหตุปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจหลายด้าน (Suwilai 1996)

เหตุการณ์ที่นำองเดียวกันนี้เกิดขึ้นกับภาษาชนกลุ่มน้อยกลุ่มเล็กๆ อีนๆ เกือบทุกกลุ่ม ภาษากลุ่ม เปิริกในประเทศไทยมีภาษาของเป็นภาษากลุ่มที่ใหญ่ที่สุด แต่คนของรุ่นเยาว์ไม่พูดภาษาของ สำหรับภาษา ของชุมชนและชาติอื่นๆ ในภาวะวิกฤติรุนแรง มีผู้พูดภาษาได้ไม่เกินภาษาละ 10-20 คน นอกจากนี้ภาวะ วิกฤติอาจจะเกิดรุนแรงกับภาษาหนึ่งๆ เนื่องในบางพื้นที่ เช่น ภาษาไทย-บูร (กตุอิก) ในบางพื้นที่ กำลังพัฒนา ลักษณะที่เป็นวรรณยุกต์ บางเขตจะเปลี่ยนภาษาเป็นภาษาไทย-ลาว เช่นเดียวกับภาษาถื้ยและภาษาญื้อ ซึ่ง คนรุ่นเยาว์จะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางภาษาสูงมาก และมีแนวโน้มจะเปลี่ยนข้ามไปใช้ภาษาไทย-ลาว การเปลี่ยนและการกลายของภาษา เช่นนี้อาจเป็นคำอธิบายสำหรับภาษาจะเลิง ซึ่งหลายคนเชื่อว่าเดิมเป็นภาษา กลุ่มน้อย-เขมร แต่ปัจจุบันมีลักษณะทางภาษาที่ถือว่าเป็นภาษาลาวที่มีสำเนียงเฉพาะของตน ภาษานี้จึงอาจ เป็นภาษากลุ่มน้อย-เขมรในดินแดนแถบนี้ที่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ถึงขั้นเปลี่ยนระบบเสียงและ คำศัพท์เป็นภาษาตระกูลไทยโดยสมบูรณ์ ยังคงเหลือลักษณะสำเนียงเฉพาะบางประการไว้ท่านั้น

4.4 ความหลากหลายทางภาษาและสิทธิทางภาษา ความหลากหลายทางภาษาและชาติพันธุ์มี ความสำคัญเช่นเดียวกับความหลากหลายทางชีวภาพอีนๆ เช่น พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ การที่พืชและสัตว์บาง ชนิดสูญพันธุ์ไป ทำให้เราสูญเสียความรู้ที่มีคุณค่าทางศาสตร์เกี่ยวกับสิ่งที่มีชีวิตในโลก เช่นเดียวกับการสูญเสีย ภายนอกภาษา จะทำให้เราขาดความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวกับมนุษย์ที่สำคัญ ซึ่งนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของกลุ่มนชนและสังคม ได้อ่ายมีประสิทธิภาพ แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงย่อมเกิดขึ้นตามธรรมชาติเมื่อ ลักษณะทางนิเวศน์เปลี่ยนแปลงไป แต่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกยุคการสื่อสาร ไร้พรมแดนดังยุค ปัจจุบัน จะทำให้เกิดการสูญเสียอย่างรุนแรงและรวดเร็ว การศึกษา บันทึกข้อมูลไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และความพยายามที่จะช่วยลดความสูญเสียเป็นสิ่งที่นักวิชาการด้านภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษย์ ศาสตร์มีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้การอนุรักษ์และฟื้นฟูกายาและวัฒนธรรมจะเกิดขึ้นได้จากการ ต้องการและความพร้อมของกลุ่มนชนเข้าของภาษาและสังคม

ภาษาเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญของกลุ่มนชน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการ พัฒนาคนและชุมชน ตั้งแต่ปีค.ศ. 1951 องค์การยูเนสโกได้รายงานถึงความสำคัญของภาษาของกลุ่มนชนต่างๆ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการจัดการเรียนการสอนแก่กลุ่มนชนผู้พูดภาษานี้ๆ และ ประกาศว่ากลุ่มนชนหนึ่งๆ มีสิทธิที่จะใช้ภาษาของตนในที่สาธารณะได้โดยเปิดเผย มีสิทธิที่จะเรียนรู้หนังสือ โดยผ่านภาษาแม่ของตน และ มีสิทธิที่จะพัฒนาภาษาของตนให้ดีร่องรอยได้ ความรู้เรื่องความหลากหลายของ

ภาษาและชาติพันธุ์ในประเทศไทยจึงน่าจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการกำหนดนโยบายทางภาษาของประเทศไทย
การวางแผนด้านการจัดการศึกษาและอื่นๆ รวมทั้งการศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤติ

4.5 แนวทางในการศึกษาวิจัยสืบเนื่อง จากการที่งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยพื้นฐานที่ทำในวงกว้าง งานใน
เชิงลึกที่สามารถจะศึกษาวิจัยต่อเนื่องที่เป็นประโยชน์ได้แก่

1. การศึกษาวิจัยเจาะลึกลงในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง การศึกษาแต่ละพื้นที่เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับ
ภาษาและชาติพันธุ์ วิถีชีวิต และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนต่างๆ เป็นหัวข้อที่น่าสนใจและสามารถทำได้
ในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ

2. การศึกษาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเขตเมือง เนื่องจากเขตเมืองเป็นเขตที่มีการ
เคลื่อนไหว มีการอพยพโยกย้ายอยู่เสมอ ผู้คนตั้งถิ่นฐานปะปนกัน การวิจัยในเขตเมืองจึงมีความซับซ้อนและ
มีลักษณะเฉพาะต่างไปจากการวิจัยภาษาและชาติพันธุ์ในเขตชนบท

3. การวิจัยกลุ่มภาษาหรือวัฒนธรรมตามพื้นที่ที่ทางวัฒนธรรม การศึกษาภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่ม
ชนหนึ่งตามพื้นที่ที่กระจายตัวอยู่ แม้เป็นลักษณะข้ามพรมแดนประเทศ ก็จะเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
ทำให้เกิดความเข้าใจกลุ่มคนผู้พูดภายนอกนั้นในรายละเอียด เช่น การศึกษากลุ่มภาษาเขมรในเขตอีสานได้ ใน
กัมพูชาและเวียดนาม (เขตปากแม่น้ำโขง) การศึกษากลุ่มขมุในประเทศไทย ลาว เวียดนาม และจีนตอนใต้ จะทำ
ให้ได้ภาพใหญ่ เข้าใจการเคลื่อนไหวของกลุ่มคน อิทธิพลจากกลุ่มรอบข้าง เช่น เข้าใจกระบวนการในการ
เกิดวรรณยุกต์ในภาษาที่ไม่มีวรรณยุกต์ เป็นต้น รวมทั้งการศึกษากลุ่มที่พูดภาษาตระกูลไทยในแ่งมุมต่างๆ
ของไทยศึกษา เป็นต้น

4. การวิจัยทางภาษาศาสตร์ด้านโครงสร้างภาษาและภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ กลุ่มภาษาบางกลุ่มแม้
จะมีชื่อแตกต่างกันไป เนื่องจากมีประวัติศาสตร์การอพยพและการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่แตกต่างกัน มี
ความรู้สึกต่างกันกัน แต่ในขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกว่ามีบางภาษาคล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน เช่น กลุ่ม
ลาวหล่ม ไทยเลย ลาวครั้ง หรือมีชื่อเดียวกันแต่เข้าของภาษา มีความรู้สึกว่าแตกต่างกัน เช่น ของ (จันทบุรี)
ของ (ตราด) งานวิจัยด้านภาษาศาสตร์จะช่วยให้ความสั้นสันในเรื่องชื่อเกิดความชัดเจนขึ้น ได้ว่าเป็นกลุ่ม
เดียวกันหรือคนละกลุ่ม

5. การวิจัยเพื่อจัดทำแผนที่ในลักษณะนี้สามารถขยายฐานการวิจัยไปยังประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย
อาคเนย์ได้ เนื่องจากมีวิธีการและเครื่องมือ อีกทั้งกลุ่มหลายกลุ่มในประเทศไทยมีภาษาและวัฒนธรรมที่
ต่อเนื่องกับกลุ่มคนในประเทศไทยเพื่อนบ้าน งานวิจัยขึ้นนี้จะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มคนของ
เอเชียอาคเนย์เป็นอย่างยิ่ง

4.6 ข้อจำกัดของข้อมูลและการปรับปรุงแก้ไขข้อมูล จากการที่งานวิจัยนี้ทำในวงกว้างทั่วประเทศ
โดยการใช้แบบสอบถามจึงมีข้อจำกัดมาก many คณะผู้วิจัยจึงยินดีรับข้อมูลจากผู้ที่ทำงานในพื้นที่ เพื่อปรับปรุง
ฐานข้อมูลภาษาและชาติพันธุ์ให้มีความถูกต้องทันสมัยอยู่เสมอ

ภาษาอังกฤษ

- Diffloth, Gérard. 1984. *The Dvaravati Old Mon Language and Nyah Kur*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- _____. 1980. "Austroasiatic: The indigenous Southeast Asian language family." Talk presented at panel *New Directions in Southeast Asian Linguistics, Association for Asian Studies*, Washington, D.C.
- Em-Orn Chawsuan. 1994. "A comparative lexical study of Lao dialects spoken in Nakhon Pathom province, Thailand and the dialect spoken in Borkaew province, the Lao's People Democratic Republic." M.A.thesis, Silpakorn University.
- Gedney, William J. 1993. "The Saek Language." In Thomas John Hudak ed., *Papers on South and Southeast Asia*. Ann Arbor, MI: University of Michigan.
- Grimes, Barbara F. (Editor) 2000. *Ethnologue Vol. I Languages of the World, Ethnologue Vol. II Maps and Indexes*. Fourteen Edition. Texas: SIL International.
- Isara Choosri. 2001. "Dialects of Chong: a cartographic sketch." Paper presented at *SEALS XI Conference*, Bangkok, 16-18 May 2001.
- Matisoff, James A. 1983. "Linguistic diversity and language contact of Thailand." In John McKinnon and Wanat Bhrusasri, eds., *Highlanders of Thailand*. Kuala Lumpur, Oxford University Press, pp. 56-86.
- Miller J. and Miller C. 1997. "Lexical comparison of Katuic Mon-Khmer languages with special focus on So-Bru groups in Northesat Thailand." *MKS* 26:255-289.
- Phusit Rutjanavej. 1986. "The phonology of Ugong in Uthaithani Province." M.A.thesis, Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University.
- Preecha Sukgasem. 1988. "Phonological interference between Kuay and Northeastern Thai in Surin." M.A.thesis, Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University.
- Smalley, William A. 1994. *Linguistic Diversity and National Unity*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Suwilai Premsrirat. 2002. "The future of Nyah Kur." In Robert S. Bauer, ed. *Collected Papers on Southeast Asian and Pacific Linguistics*. pp. 155-165, Canberra : The Australian National University.
- _____. 2002. *The Thesaurus and Dictionary Series of Khmu Dialects in Southeast Asia*. Mon-Khmer Studies-Mahidol University Special Publication No. 1

- _____ and others. 2001. "Using GIS for displaying an Ethnolinguistic map of Thailand." Paper presented at *SEALS XI Conference*, Bangkok, 16-18 May 2001.
- _____. 1999. "Phonological variation and change in the Khmu dialects of northern Thailand." *MKS* 29:57-69.
- _____. 1996. "Phonological characteristics of So (Thavung), a Vietic language of Thailand." *MKS* 26:161-178.
- _____. 1995. "On language maintenance and language shift in minority languages of Thailand: A case study of So (Thavung)" Paper presented at *the International Symposium on Endangered Languages in Tokyo*, Japan.
- _____. 1989. Khmu: A minority language of Thailand (Khmu grammar of Thai and Khmer cutting words). *Southeast Asian Linguistics, Pacific Linguistics Series A* 75. Canberra: The Australian National University.

Theraphan L. Thongkum. 1984. *Nyah Kur (Chao Bon)-Thai-English Dictionary*. Chulalongkorn University Printing House.

ภาษาไทย

- กาญจนฯ เจรัจย์ และคณะ. 2540. "แผนที่ภาษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง." ใน *เอกสารประกอบการประชุมเรื่อง ผลงานวิจัยแผนที่ภาษาและแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย* จัดโดยสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 11-20 กันยายน 2540.
- เกนีย์, เจอร์ และ ชีระพันธ์ อ. ทองคำ. 2520. *คู่มือแผนที่ภาษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันศูนย์ภาษาอังกฤษ ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทำนีบุนชนนนท์สูงในประเทศไทยปีพ.ศ. 2538. กองสังเคราะห์ข่าวเช้า กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวง-แรงงานและสวัสดิการสังคม.
- ธวัช ปุณโณทก. มนป. ศิลารักษ์สานสมัยไทย-ลาว ศึกษาทางด้านอักษรwriting และประวัติศาสตร์สาน. กรุงเทพฯ: คุณพินอักษรกิจ
- นันตพร นิลจินดา. 2532. "การศึกษาคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่สกอลนครและปราจีนบุรี." *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร-* มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐรุ่ง ทครธ และ วีระพงษ์ มีสถาน. 2541. *สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ เมียน (เย้)*. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประภัสสร มลิวัลย์. 2530. "ภูมิศาสตร์ภาษาไทยถี่นในจังหวัดสระบุรี: การศึกษาโดยใช้คำศัพท์." *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล*.
- ประภาคร ดำรงค์. 2541. *ตำนานและนิทานท้องถิ่นพม่า*. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ปานดา นาคพันธวงศ์. 2530. “ภูมิศาสตร์ภาษาจังหวัดอุตรดิตถ์: การศึกษาโดยใช้คำศัพท์.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ก้าททิยา ยิมเรวต และ สุริยา รัตนกุล. 2541. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ลั่วะ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พุทธชาติ โภชินีgal และธนานันท์ ตรงดี. 2542. รายงานการวิจัยเรื่องแนวแบ่งเขตภาษาถิ่นย่อยของภาษาไทยถิ่นตากใบ : ภูมิศาสตร์ภาษาถิ่นของเสียงสระในคำที่ใช้รูปเบียน ๑- และ ๒- ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มยุรี ดาวรพัฒน์. 2540. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ก่อง (อุก่อง). นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลักษณา ดาวรัตน亨ย์. 2539. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ลีซอ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรรณฯ เทียนมี. 2533. การกระจายของชาว Küy ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วารี วีสกุล. 2526. “ภูมิศาสตร์ภาษาจังหวัดสุไหงห้วย : การศึกษาโดยใช้ศัพท์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจินตน์ ภานุพงศ์. 2529. ภูมิศาสตร์คำศัพท์ในจังหวัดนราธิวาส : โครงการนำร่อง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระพงศ์ มีสถาน. 2539. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: พวน. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมใจ แซ่โจ้ว และ วีระพงศ์ มีสถาน. 2541. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ไทยลือ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. 2543. ภูมิศาสตร์ภาษาถิ่น. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. 2541. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ไทยโซ่ง. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. 2535. รายงานการวิจัยเรื่องภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. 2524. การศึกษาการกระจายคำศัพท์ในจังหวัดพิษณุโลก. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- stalib เปี่ยมเพ็มพูล. 2529. “ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดบุรีรัมย์.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคใต้. มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย. 2542.
- สุจริตลักษณ์ ดีพุ่ง และ คงจะ. 2542. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: มอง. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

- _____ และ สrinnya คำเมือง. 2540. สารานุกรมกุ่นชาติพันธุ์: กะเหรี่ยง โภ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยหิดล.
- สุภาวดี กองสุวรรณ. 2531. “การศึกษาการกระจายคำศพที่ในจังหวัดเลย.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรัตน์ ปานะรัตน์. 2533. “ภูมิศาสตร์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดพะบuri.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรินทร์ ภู่จرج และคณะ. 2531. ผลการวิเคราะห์กุ่นสังคมล่าสัตว์ชนกุ่นน้อยผ่านต้องเหลืองในประเทศไทย โครงการวิจัยชาติพันธุ์ทางโบราณคดี กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____ 2534. รายงานเบื้องต้นการขุดค้นที่ถ้ำหม้อเชียว จังหวัดยะลา ถ้ำชาไก จังหวัดตรัง และ การศึกษาชาติพันธุ์วิถีทางโบราณคดีชนกุ่นน้อยผ่านชาไก จังหวัดตรัง. โครงการวิจัยวัฒนธรรม ให้บินเนียนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุริยา รัตนกุล. 2531. นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์ ภาคที่ 1 ภาษาตระกูลอสโตรເອເຊີຕິກແຕຕະກຸລິນ-ທິບຕ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยหิดล.
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ. 2545. “แผนที่ภาษาศาสตร์ราชบูรี.” ภาษาและวัฒนธรรม 21.1 : 65-81.
- สุวิໄด ปรัมศรีรัตน์. 2547. “ความหลากหลายของภาษาและชาติพันธุ์: ทรัพยากรล้ำค่าหรือปัญหาที่แก้ไม่ตก” ภาษาและวัฒนธรรม 23.1: 15-18.
- _____ 2545. “แผนที่ภาษาของกุ่นชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย.” ภาษาและวัฒนธรรม 21.1 : 5-35.
- _____ 2543. “พัฒนาระบบเพียนภาษาอง.” ภาษาและวัฒนธรรม 19.2: 5-18.
- _____ 2541. “ภาษาและชาติพันธุ์ในเขตที่ราบสูงโกราก.” หนังสือเปิดศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____ 2541. สารานุกรมกุ่นชาติพันธุ์: ชม. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยหิดล.
- _____ และ อื่นๆ. 2540. “แผนที่ภาษาของกุ่นชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย.” ภาษาและวัฒนธรรม 16(2): 5-14.
- _____ และ อรุณรัณ ภูอิสรักษ์. 2539. ลักษณะและการกระจายของภาษาบนภูมิทั่วไทย อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของພักษ์ชนชาติ. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยหิดล.
- _____ 2534. “ชื่อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาในการเรียกชื่อกุ่นชนต่างๆ ” ภาษาจารึก ฉบับพิเศษเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ณ นคร. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____ 2532. สนทนาสาขาวรรณสุขและการแพทย์ลัวะ-ปราย. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยหิดล.
- _____ 2529. “ชุมชนหลายภาษาที่บ้านมีองลึง” ภาษาและวัฒนธรรม 6.2: 11-35.
- ไสว สว่างวรรณ. 2534. “ภูมิศาสตร์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดชัยภูมิโดยใช้ระบบบรรยายถูกต์.” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหิดล.

- ไสกนา ศรีจำปา. 2544. โลกทัศน์ของชาวเวียดนามจากสุภาษิต. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไสพส ศิริไสย. 2540. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ : ลาซู. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อกิจญา บัวสรวง และ สุวิไล เพرمศรีรัตน์. 2541. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ : ญืชกູ່. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อมร ทวีศักดิ์. 2535. ภาษาชาวเล (*Urak Lawoi*). นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อมรา ศรีสุชาติ. 2001. สายรากภาคใต้. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เอกพงศ์ สุวรรณเกยร์. 2542. โครงการคอมพิวเตอร์สำหรับนำเสนอ “สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย” ด้วยระบบมัลติมีเดีย. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาคผนวก 1

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น

(ภาคอีสานเหนือ)

โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล

- 1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
ชื่อจังหวัด
- 2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน
- 3) ที่ดังหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางเน้นอน ให้กรอกตัวเลขโดยประมาณ)
- 4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันในครอบครัวหรือภาษาของพ่อแม่ของประชากรในหมู่บ้านนี้ ได้แก่
- ถ้าท่านทราบจำนวนผู้พูดให้ใส่จำนวนอย่างเดียว แต่ถ้าไม่ทราบจำนวนแน่นอน กรุณาประมาณเป็นร้อยละ
ของประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน

ภาษาไทยอีสาน (ลาว)	จำนวนผู้พูด คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาชาวบ้าน (ญี่ปุ่น)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาญี่ปุ่น	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาญวน (แบก, เวียดนาม)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาโขฯ (ขา, กะโส້, ໂຂ່)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาໄຊ	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษา kabung	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาญี่ปุ่น	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
อื่นๆ คือ ภาษา	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ

ผู้ตอบ

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น
(ภาคอีสานใต้)
โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล

- 1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
ชื่อจังหวัด
- 2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน
- 3) ที่ดังหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางແน່ນອນ ให้กรอกตัวเลขโดยประมาณ)
- 4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันในครอบครัวหรือภาษาของพ่อแม่ของประชากรในหมู่บ้านนี้ ได้แก่
- ถ้าท่านทราบจำนวนผู้พูดให้ใส่จำนวนอย่างเดียว แต่ถ้าไม่ทราบจำนวนແน່ນອນ กรุณาประมาณเป็นร้อยละ
ของประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน

ภาษาไทยอีสาน (ลาว)	จำนวนผู้พูด คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยโกราย	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาส่วย (กูย, กวย)	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาญูอ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาเขมร	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษานຽ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาชาวบัน (ญຸ້ຍຸກຸຮ່າ)	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาพวน	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาผู้ไทย	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาญູ້ອ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
อื่นๆ กីឡ ภาษา	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ

ผู้ตอบ

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น
(ภาคเหนือตอนบน)
โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย
โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล

- 1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
 ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
 ชื่อจังหวัด
- 2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน
- 3) ที่ดังหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางแน่นอน ให้กรอกตัวเลขโดยประมาณ)
- 4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวัน หรือภาษาที่ใช้ในครอบครัว ได้แก่

กลุ่มภาษาของชาว夷/ภาษาชนส่วนน้อย

[] กะเหรียงสะกอ	จำนวนผู้พูด คน	[] อีก็อหละນือ	จำนวนผู้พูด คน
[] กะเหรียงโป	จำนวนผู้พูด คน	[] ลีซอ	จำนวนผู้พูด คน
[] กะยาท (นยะ)	จำนวนผู้พูด คน	[] ว้า	จำนวนผู้พูด คน
[] ดองสู (ปะโ้อ)	จำนวนผู้พูด คน	[] จีนย่อ	จำนวนผู้พูด คน
[] ปะด่อง	จำนวนผู้พูด คน	[] บิช (ละ)	จำนวนผู้พูด คน
[] ปะหล่อง	จำนวนผู้พูด คน	[] อึมปี (ก้อ)	จำนวนผู้พูด คน
[] เท่า (เมี้ยน)	จำนวนผู้พูด คน	[] ปลัง (สามเต้า)	จำนวนผู้พูด คน
[] แม้วลาย (มังจี้วะ)	จำนวนผู้พูด คน	[] ลัวะ	จำนวนผู้พูด คน
[] แม้วขา (มังเต้อ)	จำนวนผู้พูด คน	[] จิงเป่า (ยะฉิน)	จำนวนผู้พูด คน
[] มูเซอคำ (ละหุ่นะ)	จำนวนผู้พูด คน	[] ละเม็ด	จำนวนผู้พูด คน
[] มูเซอแಡง (ละหุ่ญี่)	จำนวนผู้พูด คน	[] ละว้า/ละเวีอะ	จำนวนผู้พูด คน
[] มูเซอเหลือง (ละหุ่ซี)	จำนวนผู้พูด คน	[] บ่า	จำนวนผู้พูด คน
[] มูเซอเมล (ละหุ่เมล)	จำนวนผู้พูด คน	[] บุ	จำนวนผู้พูด คน
[] อีก็ออโล	จำนวนผู้พูด คน	[] อุก่อง/ก่อง/ละว้า	จำนวนผู้พูด คน
[] อีก็อลอยมี	จำนวนผู้พูด คน	[] อึนๆ คือ	จำนวนผู้พูด คน
		ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
		ภาษา	จำนวนผู้พูด คน

กลุ่มภาษาไทย

[] คำเมือง	จำนวนผู้พูด คน	[] ไทยบ่า	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยลือ	จำนวนผู้พูด คน	[] ไทยพวน	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยขون	จำนวนผู้พูด คน	[] ไทยกลาง	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยใหญ่	จำนวนผู้พูด คน	[] อึนๆ คือ	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยเข็น	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
		ภาษา	จำนวนผู้พูด คน

ผู้ตอบ ตำแหน่ง วันที่

* ถ้าชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่ ตำบล ไม่ตรงกับปัจจุบัน กรุณาแก้ไขด้วย

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น

(ภาคเหนือตอนล่าง)

โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล

- 1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
ชื่อจังหวัด
- 2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน
- 3) ที่ดังหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางแน่นอน ให้กรอกด้วยเลขโดดประมาณ)
- 4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวัน หรือภาษาที่ใช้ในครอบครัว ได้แก่

กลุ่มภาษาของชาวเขา/ภาษาพื้นเมือง/ภาษาชนส่วนน้อย

[] เช้า (เมื่ยน)	จำนวนผู้พูด คน	[] คงเหลือง (ນลابرี)	จำนวนผู้พูด คน
[] แม่วลาย (มังจี้ะ)	จำนวนผู้พูด คน	[] อินปี (อีก็อ)	จำนวนผู้พูด คน
[] แม่วขาว (มังเด้อ)	จำนวนผู้พูด คน	[] ฯ	จำนวนผู้พูด คน
[] อินมาล	จำนวนผู้พูด คน	[] อินฯ คือ	
[] อินไประ	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ลัวะ	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ขม	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
		ภาษา	จำนวนผู้พูด คน

กลุ่มภาษาไทย

[] คำเมือง	จำนวนผู้พูด คน	[] ไทยกลาง (ภาษาที่ใช้ใน โรงเรียน, สถานที่ราชการ)	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยลือ	จำนวนผู้พูด คน	[] อินฯ คือ	
[] ไทยพวน	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยโซ่ง	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ไทยลาว (ลาวอีสาน)	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ลาวหล่ม	จำนวนผู้พูด คน	ภาษา	จำนวนผู้พูด คน
[] ลาวเวียง	จำนวนผู้พูด คน		

ผู้ตอบ ตำแหน่ง วันที่

* ถ้าชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่ ตำบล ไม่ตรงกับปัจจุบัน กรุณาแก้ไขด้วย

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น

(ภาคใต้)

โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล

- 1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
ชื่อจังหวัด
- 2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน
- 3) ที่ดังหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางแน่นอน ให้กรอกตัวเลขโดยประมาณ)
- 4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันในครอบครัวหรือภาษาของพ่อแม่ของประชากรในหมู่บ้านนี้ ได้แก่
- ถ้าท่านทราบจำนวนผู้พูดให้ใส่จำนวนอย่างเดียว แต่ถ้าไม่ทราบจำนวนแน่นอน กรุณาประมาณเป็นร้อยละ
ของประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน

ภาษาไทยกลาง	จำนวนผู้พูด คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยอีสาน	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยเหนือ (ไทยขวน)	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
กะเหรียงสะกอ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
กะเหรียงโป	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาමອງ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ນລາຍ (ຫາວີ)	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ລະວ້າ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ສ່ວຍ (ຖຸຍ, ກວຍ)	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ໄຊ່ງ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ພວນ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ລາວເວິງ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ລາວຄັ້ງ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
ລາວເຈົ້າ	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ
อื่นๆ คือ ภาษา	“.....” คน หรือประมาณร้อยละ

ผู้ตอบ

.....

.....

แบบสำรวจการใช้ภาษาท้องถิ่น

(ภาคอีสานเหนือ)

โครงการแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย

โดย สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยมหิดล

- 1) ชื่อหมู่บ้าน หมู่ที่
- ชื่อตำบล ชื่ออำเภอ
- ชื่อจังหวัด
- 2) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณ คน
- 3) ที่ดังหมู่บ้านห่างจากอำเภอ กิโลเมตร (ถ้าไม่ทราบระยะทางแน่นอน ให้กรอกตัวเลขโดยประมาณ)
- 4) ภาษาที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันในครอบครัวหรือภาษาของพ่อแม่ของประชากรในหมู่บ้านนี้ ได้แก่
- ถ้าท่านทราบจำนวนผู้พูดให้ใส่จำนวนอย่างเดียว แต่ถ้าไม่ทราบจำนวนแน่นอน กรุณาประมาณเป็นร้อยละ ของประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน
ภาษาไทยใต้	จำนวนผู้พูด คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยภาคใน	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยสายบุรี (ภาคใน)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยอีสาน (ลาว)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาไทยกลาง	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาชาไก (เงาะ, นานิก)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาลາซูดิน (นาซู, ยาไว)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาขาวเล (อุรักลาโว)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาขาวเล (มองกีน, มองเกล็น)	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาจีน	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษามอญ	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
ภาษาม่วง	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ
อื่นๆ กือ ภาษา	“ ” คน หรือประมาณร้อยละ

ผู้ตอบ

ภาคผนวก 2

ภาษาของชาติพันธุ์ในแต่ละจังหวัด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. นครราชสีมา: ไทยกลาง ไทยโคราช ลาวอีสาน ลาวเลย ไทยเหนือ เบมรัตน์ไทย ถุย-กวย (ส่วน)
2. บุรีรัมย์: ไทยกลาง ลาวอีสาน ไทยโคราช ผู้ไทย ถุย-กวย (ส่วน) เบมรัตน์ไทย เญอ
3. สุรินทร์: ไทยกลาง ลาวอีสาน ไทยโคราช เบมรัตน์ไทย ถุย-กวย (ส่วน) เญอ
4. ศรีสะเกษ: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย ไทยโคราช เบมรัตน์ไทย ถุย-กวย (ส่วน) เญอ
5. อุบลราชธานี: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย ไทยโคราช เบมรัตน์ไทย
6. ยโสธร: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย พวน ญ้อ
7. อำนาจเจริญ: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย ญ้อ ไทยโคราช ถุย-กวย (ส่วน)
8. อุดรธานี: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย พวน ໂຍ້ຍ ຄູ້ອົງ ไทยโคราช ເວີຕ
9. หนองบัวลำภู: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย ญ้อ ເວີຕ
10. ขัยภูมิ: ไทยกลาง ลาวอีสาน ผู้ไทย ลาวเลย (ลาวหล่ม) ไทยโคราช เบมรัตน์ไทย ถุย-กวย (ส่วน)
ญ้อຄູ່ (ชาวน)
11. มหาสารคาม: ไทยกลาง ลาวอีสาน เบมรัตน์ไทย เญอ (ถุย-กวย)
12. ขอนแก่น: ไทยกลาง ลาวอีสาน ไทยโคราช
13. ร้อยเอ็ด: ไทยกลาง ลาวอีสาน ลาวเลย ผู้ไทย เบมรัตน์ไทย ถุย-กวย (ส่วน)
14. หนองคาย: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย พวน ໂຍ້ຍ ຄູ້ອົງ ໂຈ່າ ເວີຕ
15. สกลนคร: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย ໂຍ້ຍ ຄູ້ອົງ ໂຈ່າ ໂຈ່າ (ທະວົງ) ເວີຕ
16. นครพนม: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย พวน ແສກ ໂຍ້ຍ ຄູ້ອົງ ໂຈ່າ ເວີຕ
17. มุกดาหาร: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย ญ้อ ໂຈ່າ
18. กافสินธุ์: ไทยกลาง ลาวอีสาน กะเลิง ผู้ไทย ญ้อ ໂຈ່າ
19. เลย: ไทยกลาง ลาวอีสาน ลาวเลย ไทยโคราช ມັງ (ແມ້ວ) ເວີຕ

ภาคเหนือ

1. แม่ฮ่องสอน: ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยใหญ่ ไทยลือ ยอง ไทยขึ้น ลาวอีสาน ລະເວືອ (ລັວະ) ວ້າ
ກະເທົ່ຽງ ກະຍາ ກະຍາ ປະດອງ ມັງ (ແມ້ວ) ລະຫຼຸ່ມ (ນູ່ອົກ) ລື້ຖ້າ (ລື້ອກ) ຈິນຫ່ວ່າ
ກະເທົ່ຽງ ກະຍາ ປະດອງ ພົມ ພົມ ມັງ (ແມ້ວ) ລະຫຼຸ່ມ (ນູ່ອົກ) ມີຢັນ (ເຢ້າ) ອະບ່າ (ອົກ້ວ່າ)
ລື້ຖ້າ (ລື້ອກ) ຈິນຫ່ວ່າ
2. เชียงราย: ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยใหญ่ ไทยลือ ยอง ไทยขึ้น ลาวอีสาน ลาວເວິຍ ຂມູ ປັບ (ສາມ
ເຕົາ) (ວ້າ) ປະຫວັດ ກະເທົ່ຽງ ບົງ ພົມ ມັງ (ແມ້ວ) ລະຫຼຸ່ມ (ນູ່ອົກ) ມີຢັນ (ເຢ້າ) ອະບ່າ (ອົກ້ວ່າ)
ລື້ຖ້າ (ລື້ອກ) ຈິນຫ່ວ່າ
3. พะเยา: ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยลือ ยอง ลาวอีสาน ลาວເວິຍ ໂຈ່າ ມັງ (ແມ້ວ) ມີຢັນ (ເຢ້າ) ລື້ຖ້າ
(ລື້ອກ)

- 4. เชียงใหม่:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยใหญ่ ไทยลือ ยอง ไทยขึ้น ลาวอีสาน ละเว่อ (ลัวะ) ປະຫຼອງ
ມອญ ວ້າ ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແນ້ວ) ລະຫຸ່າ (ມູເຊອ) ເມີນ (ເຢ້າ) ອະຫ່າ (ອືກ້ອ) ລື້ຈຸ (ລື້ອ) ຈິນສ່ອ ຈິ
ເປົາ (ຄະດິນ)
- 5. ลำพูน:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยลือ ยอง ลาວอีสาน ມອญ
- 6. ลำปาง:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ยอง ไทยลือ ລາວອີສານ ລາວເວີຍ ຂມ ລະເມັດ ລະເວີອະ (ລັວະ)
ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແນ້ວ) ເມີນ (ເຢ້າ) ອະຫ່າ (ອືກ້ອ) ລື້ຈຸ (ລື້ອ)
- 7. แพร่:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยลือ ພວນ ຍອງ ລາວອີສານ ລາວເວີຍ ມລາບຣີ (ຕອງເຫັດ້ອງ)
ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແນ້ວ) ອິນປີ (ກ້ອ) ອະຫ່າ (ອືກ້ອ)
- 8. น่าน:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยลือ ພວນ ຍອງ ລາວອີສານ ລາວເວີຍ ມລາບຣີ (ຕອງເຫັດ້ອງ) ມັດ-
ປັຍ (ຄືນ/ລັວະ) ຂມ ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແນ້ວ) ເມີນ (ເຢ້າ) ອະຫ່າ (ອືກ້ອ)
- 9. อุตรดิตถ์:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ພວນ ໂຊ່ງ ไทยลือ ລາວເວີຍ ລາວຫລ່ານ (ລາວເລຍ) ລາວອີສານ
- 10. สุโขทัย:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ໂຊ່ງ ພວນ ໄກສົນ ไทยลือ ไทยใหญ່ ລາວຄັ້ງ ລາວຫລ່ານ (ລາວເລຍ)
ລາວເວີຍ ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແນ້ວ) ເມີນ (ເຢ້າ) ລື້ຈຸ (ລື້ອ)
- 11. กำแพงเพชร:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ໂຊ່ງ ພວນ ໄກສົນ ไทยลือ ລາວຄັ້ງ ລາວຫລ່ານ (ລາວເລຍ) ລາວເວີຍ
ລາວອີສານ ກະເທົ່ຽງ ນັ້ງ (ແນ້ວ) ລະຫຸ່າ (ມູເຊອ) ເມີນ (ເຢ້າ) ລື້ຈຸ (ລື້ອ)
- 12. พิษณุโลก:** ไทยกลาง ໂຊ່ງ ພວນ ໄກສົນ ไทยลือ ไทยใหญ່ ລາວຄັ້ງ ລາວຫລ່ານ (ລາວເລຍ) ລາວເວີຍ
ລາວອີສານ ນັ້ງ (ແນ້ວ)
- 13. พิจิตร:** ไทยกลาง ໂຊ່ງ ພວນ ໄກສົນ ไทยลือ ไทยใหญ່ ລາວຄັ້ງ ລາວຫລ່ານ (ລາວເລຍ) ລາວແໜ້ວ ລາວເວີຍ ລາວ
ອີສານ ຖູຍ-ກວຍ (ສ່ວຍ)
- 14. เพชรบูรณ์:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยใหญ່ ໂຊ່ງ ພວນ ຍອງ ລາວຄັ້ງ ລາວກລາງ ລາວຫລ່ານ (ລາວເລຍ) ລາວ
ແໜ້ວ ລາວເວີຍ ລາວອີສານ ຜູ້ອກູ້ (ໝາວນນ) ເວີຍດ ນັ້ງ (ແນ້ວ) ລື້ຈຸ (ລື້ອ)
- 15. ตาก:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ไทยขึ้น ไทยใหญ່ ພວນ ລາວຄັ້ງ ລາວອີສານ ກະເທົ່ຽງ ພມ່າ ນັ້ງ
(ແນ້ວ) ລະຫຸ່າ (ມູເຊອ) ເມີນ (ເຢ້າ) ອະຫ່າ (ອືກ້ອ) ລື້ຈຸ (ລື້ອ)
- 16. อุทัยธานี:** ไทยกลาง ไทยเหนือ ຜູ້ໄທ ລາວເວີຍ ລາວອີສານ ຂມ ກ່ອງ (ລະວ້າ)

ភາກກລາງ

- 1. กัญจนบุรี:** ไทยกลาง ລາວອີສານ ไทยเหนือ ໂຊ່ງ ພວນ ລາວຄັ້ງ ລາວທີ່ ລາວເວີຍ ມອญ ຂມ ຂະໂອຈ (ຫຼູ້ຈຸ)
ກະເທົ່ຽງ ກ່ອງ (ລະວ້າ) ພມ່າ
- 2. สุพรรณบุรี:** ไทยกลาง ລາວອີສານ ໂຊ່ງ ພວນ ລາວຄັ້ງ ລາວແໜ້ວ ລາວເວີຍ ຖູຍ-ກວຍ (ສ່ວຍ) ເນມຣອິນໄທຢ
ມອญ ກະເທົ່ຽງ ກ່ອງ (ລະວ້າ)
- 3. นครปฐม:** ไทยกลาง ລາວອີສານ ไทยเหนือ ໂຊ່ງ ພວນ ไทยลือ ไทยใหญ່ ລາວຄັ້ງ ລາວເວີຍ ລາວໄດ້
ມອญ

4. ราชบุรี: ไทยกลาง ลาวอีสาน โซ่ง พวน ลาวครั้ง ลาวเวียง ມອຍ ນັກ (ແມ້ວ) ກະເທົ່ຽງ
5. เพชรบุรี: ไทยกลาง ลาวอีสาน โซ่ง พวน ลาวເວີ້ງ ມອຍ ກະເທົ່ຽງ
6. ประจวบคีรีขันธ์: ไทยกลาง ลาวอีสาน ຖາຍເໜືອ โซ่ง พวน ມອຍ ພມ່າ
7. สมุทรสงคราม: ไทยกลาง ลาວອີສານ ມອຍ
8. สมุทรสาคร: ไทยกลาง ลาວອີສານ โซ່ງ ມອຍ
9. สมุทรปราการ: ไทยกลาง ลาວອີສານ ມອຍ
10. ชลบุรี: ไทยกลาง ลาວອີສານ ເບນຣິນໄທຢ ລາວເວີ້ງ
11. ฉะเชิงเทรา: ไทยกลาง ลาວອີສານ ຜູ້ໄທ ພວນ ລາວເວີ້ງ ຖາຍໂຄຣາຊ ອຸຍ-ກວຍ ເບນຣິນໄທຢ [ຫອງ]
[ໜັນຮາ]
12. ปราจีนบุรี: ไทยกลาง ลาວອີສານ ຜູ້ໄທ ພວນ ຖາຍໂຄຣາຊ ລາວຕີ້ ລາວເວີ້ງ ເບນຣິນໄທຢ ອຸຍ-ກວຍ (ສ່ວຍ)
13. สาระแก้ว: ไทยกลาง ลาວອີສານ ຜູ້ໄທ ພວນ ຜູ້ອ ເບນຣິນໄທຢ ອຸຍ-ກວຍ (ສ່ວຍ)
14. ระยอง: ไทยกลาง ลาວອີສານ
15. จันทบุรี: ไทยกลาง ลาວອີສານ ພວນ ຖາຍໂຄຣາຊ ຂອງ ເບນຣິນໄທຢ ເວີຍຕ [ອຸຍ-ກວຍ]
16. ตราด: ไทยกลาง ลาວອີສານ ຖາຍເໜືອ ກະຊອງ ຊັນຮາ ເບນຣິນໄທຢ
17. นครสวรรค์: ไทยกลาง ลาວອີສານ ຖາຍເໜືອ โซ່ງ ພວນ ຖາຍລື້ອ ຖາຍໃຫຍ່ ລາວຄັ້ງ ລາວຄຳ ລາວເນັ້ວ ລາວເວີ້ງ ຖາຍໂຄຣາຊ ຈິນ
18. ชัยนาท: ไทยกลาง ลาວອີສານ โซ່ງ ພວນ ລາວຄັ້ງ ລາວເນັ້ວ ລາວເວີ້ງ ຖາຍໂຄຣາຊ ເບນຣິນໄທຢ
19. ลพบุรี: ไทยกลาง โซ່ງ ຖາຍເໜືອ ພວນ ລາວເນັ້ວ ລາວເວີ້ງ ລາວອີສານ ຖາຍໂຄຣາຊ ມອຍ
20. สิงห์บุรี: ไทยกลาง ลาວອີສານ โซ່ງ ພວນ ລາວເວີ້ງ
21. อุบลราชธานี: ไทยกลาง ลาວອີສານ ຖາຍໂຄຣາຊ ມອຍ
22. อ่างทอง: ไทยกลาง ลาວອີສານ
23. นครนายก: ไทยกลาง ลาວອີສານ ຖາຍເໜືອ ພວນ ຖາຍໃຫຍ່ ລາວຕີ້ ລາວເວີ້ງ
24. ยะลา: ไทยกลาง ลาວອີສານ โซ່ງ ພວນ ຖາຍລື້ອ ຖາຍໃຫຍ່ ຖາຍເໜືອ (ຍວນ) ຜູ້ອ ລາວຄຳ ລາວເນັ້ວ ລາວເວີ້ງ ລາວຕີ້ ລາວເວີ້ງ ມອຍ
25. ปทุมธานี: ไทยกลาง ลาວອີສານ ຖາຍເໜືອ ມອຍ
26. นนทบุรี: ไทยกลาง ມລາຍຸດິນໄທຢ
27. กรุงเทพฯ: ไทยกลาง

ภาคใต้

1. ชุมพร: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีสาน มอญ จีน มลายูอินไทย
2. ระนอง: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีสาน มลายูอินไทย พม่า
3. สงขลา: ไทยกลาง ไทยใต้ มลายูอินไทย
4. นครศรีธรรมราช: ไทยกลาง ไทยใต้ ไทยตากใบ ลาวอีสาน มลายูอินไทย
5. สุราษฎร์ธานี: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีสาน พม่า
6. พัทลุง: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีสาน
7. ตรัง: ไทยกลาง ไทยใต้ ชาไก
8. พังงา: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีสาน มอเก็น อรักละโวย
9. ภูเก็ต: ไทยกลาง ไทยใต้ ลาวอีสาน มอเก็น อรักละโวย
10. สตูล: ไทยกลาง ไทยใต้ มลายูอินไทย อรักละโวย
11. ยะลา: ไทยกลาง ไทยใต้ ไทยตากใบ ลาวอีสาน มลายูอินไทย
12. ปัตตานี: ไทยกลาง ไทยใต้ ไทยตากใบ มลายูอินไทย
13. นราธิวาส: ไทยกลาง ไทยใต้ ไทยตากใบ ลาวอีสาน มลายูอินไทย

หมายเหตุ

0. ข้อมูลที่ปรากฏเลือกเฉพาะที่พบร่วมกัน 100 คนขึ้นไป
1. ข้อมูลในวงเล็บ [] หมายความว่า ยังต้องการการสำรวจในพื้นที่เพิ่มเติม
2. การศึกษานี้ไม่ได้นับรวมกรุงเทพฯ และตัวเมืองจังหวัดต่างๆ เนื่องจากต้องใช้วิธีการศึกษาที่แตกต่างออกไป
3. กลุ่มชาติพันธุ์จีน และเวียด ตัวเลขจำนวนมากไม่ปรากฏ เนื่องจากมักอยู่ในเขตเมือง
4. กลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มขึ้นสามารถแยกเป็นกลุ่มย่อยได้ เช่น กะเหรี่ยง มัง (แม็ว) ละหู่ (มูซอ) อะข่า (อีก้อ)
5. แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์อาจไม่แยกกันอยู่โดยเด็ดขาด ในหมู่บ้านหนึ่งๆ อาจมีมากกว่า 1 ชาติพันธุ์ภายใน